

16 decembrie
2011

Nr. 222-226

Anul XVIII
(4018-4022)

MONITORUL OFICIAL

AL REPUBLICII MOLDOVA

moldpres

MONITORUL OFICIAL AL REPUBLICII MOLDOVA este un produs protejat legal și dă dreptul MOLDPRES de a-i autoriza reproducerea ori crearea altor produse derivate numai de către abonați, potrivit contractului de abonament, cu obligația acestora de a-l folosi în limitele prevăzute de contract, de a nu-i distorsiona conținutul și de a menționa obligatoriu sursa „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”. Orice altă formă de utilizare a produsului în scopuri de multiplicare și difuzare este interzisă. MOLDPRES își rezervă dreptul de a lua măsurile necesare în cazurile în care nu se respectă prevederile legale de utilizare a produselor sale.

EDITOR: Agenția Informațională de Stat “Moldpres”

Director general Vladimir DARIE

Monitorul Oficial al Republicii Moldova

Redactor-șef Simion ROPOT

Editorul și redacția: 2012, Chișinău, str. Pușkin, 22, Casa Presei, et. 3.

Numărul de înregistrare 475. Certificat de înregistrare a mărcii nr. 12578.

Abonamentele se pot contracta la orice oficiu poștal. Indicele de abonare 21128. Tirajul total 5796.

Telefoane: Editorul 23-34-28, fax 23-26-98; Secretarul general de redacție: 23-44-41; e-mail: monitor@moldpres.md

Redactorii: 23-23-09; Publicații ale agenților economici, avize, pierderi de acte: tel: 23-35-86, tel./fax 23-34-39; e-mail: mo@moldpres.md

Cont nr. 225139709, cod EXMMMD22436, BC “Eximbank-Gruppo Veneto Banca” S.A., filiala nr. 11.

Cont nr. 222472202165, cod BSOCMD2X722, BC “Banca Socială” S.A. interrațională.

Cont nr. 22516014983206, cod BECOMD2X609, Banca de Economii, filiala nr.1 Chișinău.

Chișinău, Agenția Informațională de Stat MOLDPRES.

Cod fiscal 1003600071952. Tiparul: Editura “Universul”, str. Vlaicu Pîrcălab, 45, mun. Chișinău. Comanda nr. 4105.

“Monitorul Oficial al Republicii Moldova” nu poartă răspundere pentru veridicitatea avizelor publicate.

Actele oficiale pot fi publicate în alte ediții periodice numai cu trimitere la “Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

*Beneficiază de reduceri la abonarea ediției
«Monitorul Oficial al Republicii Moldova»
pentru prima jumătate a anului 2012.*

Perfectează abonamentul la sediul
AIS «Moldpres», str. Al. Pușkin 22,
Casa Presei, et.1, bir.1, de unde
vei prelua personal fiecare ediție.

Cunoașterea legii te avantajează!

PARTEA I

Legi, hotărâri ale Parlamentului Republicii Moldova, decrete ale Președintelui Republicii Moldova

616. Decret privind promulgarea Legii pentru completarea articolului 17 al Legii Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 93-XVI din 5 aprilie 2007 (nr. 392-VI, 6 decembrie 2011).	8
617. Lege pentru completarea articolului 17 al Legii Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 93-XVI din 5 aprilie 2007 (nr. 193, 30 septembrie 2011).	8
618. Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 403-VI, 9 decembrie 2011).	8
619. Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 208, 21 octombrie 2011).	8
620. Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (nr. 405-VI, 12 decembrie 2011).	10
621. Lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (nr. 209, 21 octombrie 2011).	11
622. Decret pentru promulgarea Legii privind importul unui autovehicul (nr. 393-VI, 6 decembrie 2011).	11
623. Lege privind importul unui autovehicul (nr. 220, 18 noiembrie 2011).	11
624. Hotărâre privind desemnarea unui membru al Comisiei Electorale Centrale (nr. 237, 2 decembrie 2011).	11
625. Hotărâre privind confirmarea în funcție a unui membru al Comisiei Electorale Centrale (nr. 238, 2 decembrie 2011).	12
626. Hotărâre privind demisia unui deputat în Parlament (nr. 255, 9 decembrie 2011).	12
627. Decret privind conferirea „Ordinului de Onoare” domnului Ahmet Ferit ULKER (nr. 390-VI, 6 decembrie 2011).	12
628. Decret privind acordarea deplinelor puteri domnului Vladimir LUPAN, Ambasador, Reprezentant Permanent al Republicii Moldova pe lângă Organizația Națiunilor Unite (nr. 394-VI, 6 decembrie 2011).	12
629. Decret privind acordarea deplinelor puteri domnului Vladimir LUPAN, Ambasador, Reprezentant Permanent al Republicii Moldova pe lângă Organizația Națiunilor Unite (nr. 395-VI, 6 decembrie 2011).	13
630. Decret privind conferirea „Ordinului de Onoare” doamnei Ecaterina CAZIMIROVA-CONSTANTINOVA (nr. 397-VI, 8 decembrie 2011).	13
631. Decret privind numirea domnului Ion POPESCU în funcția de președinte al Judecătoriei Singerei (nr. 398-VI, 8 decembrie 2011).	13
632. Decret privind numirea doamnei Ludmila URSU în funcția de președinte al Judecătoriei Leova (nr. 399-VI, 8 decembrie 2011).	13
633. Decret privind numirea în funcție a unor judecători (nr. 400-VI, 8 decembrie 2011).	14
634. Decret privind conferirea Ordinului „Credință Patriei” clasa I Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne (nr. 401-VI, 9 decembrie 2011).	14
635. Decret privind conferirea de distincții de stat unor colaboratori ai Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne (nr. 402-VI, 9 decembrie 2011).	14

Acte ale Curții Constituționale a Republicii Moldova

36. Hotărâre privind validarea unui mandat de deputat în Parlamentul Republicii Moldova (Sesizarea nr. 36e/2011) (nr. 26, 13 decembrie 2011).	15
---	----

Acte ale Curții de Conturi a Republicii Moldova

62. Hotărâre cu privire la aprobarea Raportului asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raport anual 2010) (nr. 66, 7 octombrie 2011).	16
63. Hotărâre cu privire la aprobarea Raportului de activitate a Curții de Conturi pe anul 2010 (nr. 67, 7 octombrie 2011).	72
64. Hotărâre privind Raportul auditului bugetului raional Fălești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public (nr. 74, 24 noiembrie 2011).	92

PARTEA II

Hotărîri ale Guvernului Republicii Moldova

1004. Hotărîre privind aprobarea Avizului asupra proiectului legii pentru completarea articolului 5 din Legea Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației nr. 827-XIV din 18 februarie 2000 (nr. 902, 6 decembrie 2011).	104
1005. Hotărîre cu privire la aprobarea Avizului asupra proiectului de lege privind modificarea Codului funciar nr. 828-XII din 25 decembrie 1991 (nr. 911, 6 decembrie 2011).	104
1006. Hotărîre pentru aprobarea Cerințelor privind calitatea și comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre (nr. 915, 7 decembrie 2011).	104
1007. Hotărîre pentru aprobarea Acordului între Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Ministerul Sănătății al Republicii Polone privind colaborarea în domeniul sănătății și științelor medicale, întocmit la Baku la 13 septembrie 2011 (nr. 916, 7 decembrie 2011).	112
1008. Hotărîre pentru inițierea negocierilor asupra proiectului Protocolului de cooperare între Serviciul Grăniceri al Republicii Moldova și Comitetul Securității Naționale al Republicii Kazahstan și acordarea deplinelor puteri dlui Roman REVENCO, director general al Serviciului Grăniceri (nr. 917, 7 decembrie 2011).	112
1009. Hotărîre cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului (nr. 918, 7 decembrie 2011).	113
1010. Hotărîre pentru inițierea negocierilor asupra proiectului Memorandumului de înțelegere între Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Ministerul Federal al Apărării și Sportului al Republicii Austria privind cooperarea în domeniul apărării și acordarea deplinelor puteri domnului Vitalie MARINUȚA, ministru al apărării (nr. 919, 7 decembrie 2011).	114
1011. Hotărîre pentru aprobarea proiectului de lege privind importul unui autovehicul (nr. 920, 7 decembrie 2011).	114
1012. Hotărîre pentru aprobarea Avizului la proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 921, 7 decembrie 2011).	115
1013. Hotărîre pentru aprobarea Acordului între Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerul Afacerilor Interne al Georgiei privind cooperarea în domeniul realizării activității operative și de investigare și schimbul informației privind criminalitatea, semnat la Batumi la 20 octombrie 2011 (nr. 923, 7 decembrie 2011).	115
1014. Hotărîre pentru aprobarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Macedonia privind cooperarea în domeniul sănătății și științelor medicale, întocmit la Banja Luka la 14 octombrie 2011 (nr. 924, 7 decembrie 2011).	115
1015. Hotărîre pentru modificarea anexei nr. 1 la Hotărîrea Guvernului nr. 747 din 24 noiembrie 2009 (nr. 929, 7 decembrie 2011).	116
1016. Hotărîre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea alineatului (2) al articolului 4 din Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale (nr. 930, 7 decembrie 2011).	116
1017. Hotărîre cu privire la desfășurarea comerțului cu amănuntul (nr. 931, 8 decembrie 2011).	116
1018. Hotărîre cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Hotărîrea Guvernului nr. 961 din 21 august 2006 (nr. 932, 8 decembrie 2011).	125
1019. Hotărîre pentru modificarea și completarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului special în cadrul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale (nr. 933, 8 decembrie 2011).	129
1020. Hotărîre cu privire la modificarea și completarea Hotărîrii Guvernului nr. 282 din 14 martie 2005 (nr. 934, 8 decembrie 2011).	129
1021. Hotărîre pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la Poliția de Frontieră (nr. 935, 8 decembrie 2011).	133
1022. Hotărîre privind crearea Agenției pentru Protecția Consumatorilor și aprobarea Regulamentului, structurii și efectivului-limită ale acesteia (nr. 936, 9 decembrie 2011).	133
1023. Hotărîre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deținerea proprietății publice (nr. 937, 9 decembrie 2011).	138
1024. Hotărîre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 1104-XV din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (nr. 938, 12 decembrie 2011).	138
1025. Hotărîre pentru modificarea și completarea anexelor nr. 1 și nr. 2 la Hotărîrea Guvernului nr. 257 din 5 martie 2008 (nr. 939, 12 decembrie 2011).	138
1026. Hotărîre pentru aprobarea proiectului de lege privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (nr. 940, 12 decembrie 2011).	139
1027. Hotărîre cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului (nr. 941, 12 decembrie 2011).	139
1028. Dispoziție (nr. 114-d, 7 decembrie 2011).	140

PARTEA III

Acte ale ministerelor, departamentelor și ale Băncii Naționale a Moldovei

Acte ale Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova

2010. Ordin cu privire la aprobarea componentei și termenelor de prezentare a Raportului pentru anul 2011 și a rapoartelor trimestriale pentru anul 2012 privind executarea bugetelor autorităților publice centrale și rapoartelor privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale (nr. 144, 2 decembrie 2011).	141
--	-----

Acte ale Ministerului Justiției al Republicii Moldova

2011. Ordin cu privire la suspendarea activității executorului judecătoresc Lilia Scorici (nr. 532, 8 decembrie 2011)... 146

Acte ale Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova

2012. Ordin cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei Interdepartamentale de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții (nr. 111, 9 noiembrie 2011). 147

2013. Ordin cu privire la aprobarea Regulamentului Organismului de agrementare tehnică pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții (nr. 112, 9 noiembrie 2011). 151

Acte ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al Republicii Moldova

2014. Ordin cu privire la expunerea la concurs a dreptului de deservire a unor curse regulate de călători (nr. 229, 1 decembrie 2011). 155

Acte ale Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova

2015. Decizie cu privire la aprobarea modificărilor în Statutul Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, aprobat prin Decizia Consiliului CCI din 19.12.2008 (nr. 7/10, 25 noiembrie 2011). 156

Acte ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației

2016. Hotărâre cu privire la aprobarea formularelor rapoartelor statistice pentru furnizorii de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice (nr. 33, 17 noiembrie 2011). 157

Acte ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

2017. Hotărâre cu privire la rezultatele controlului complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „PELINIA” (nr. 54/1, 25 noiembrie 2011). 158

2018. Hotărâre cu privire la rezultatele controlului planificat privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către Brokerul de Asigurare-Reasigurare „IMPERBROKER” S.R.L. (nr. 55/1, 1 decembrie 2011). 160

2019. Hotărâre cu privire la prescrierea unui broker de asigurare de a prezenta rapoartele specializate (nr. 55/10, 1 decembrie 2011). 161

2020. Hotărâre cu privire la retragerea licențelor pentru dreptul de a desfășura activitatea de intermediere în domeniul asigurărilor și reasigurărilor brokerilor de asigurare-reasigurare „BROKER POLIS” S.R.L. și „CLEINT BROKER” S.R.L. (nr. 55/11, 1 decembrie 2011). 162

2021. Ordonanță cu privire la inițierea controlului complex al activității profesioniștilor pe piața valorilor mobiliare desfășurată de Banca Comercială „Energbank” S.A. (nr. 55/3-O, 1 decembrie 2011). 162

2022. Ordonanță cu privire la abrogarea Ordonanței Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 60/3-O din 24.12.2009 (nr. 56/4-O, 5 decembrie 2011). 163

2023. Ordonanță cu privire la inițierea controlului complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „MAȘCĂUȚI” (nr. 56/5-O, 5 decembrie 2011). 163

Acte ale Consiliului Superior al Magistraturii al Republicii Moldova

2024. Hotărâre cu privire la rezultatele desfășurării concursului pentru suplinirea funcției de vicepreședinte la Curtea de Apel Bender și anunțarea unui concurs repetat (nr. 631/44, 6 decembrie 2011). 164

2025. Hotărâre privind anunțarea concursului pentru suplinirea funcției de specialist coordonator în Aparatul Consiliului Superior al Magistraturii (nr. 647/44, 6 decembrie 2011). 164

Acte ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova

2026. Decizie cu privire la rezultatele monitorizării generale a serviciilor de programe ale posturilor de televiziune „Moldova 1”, „Prime”, „2Plus”, „Ren TV Moldova” și „TV Com” (nr. 155, 11 noiembrie 2011). 165

2027. Decizie cu privire la activitatea postului de radio „Pro 100 radio” (nr. 158, 11 noiembrie 2011). 167

2028. Decizie cu privire la organizarea conferinței naționale „15 ani de activitate a CCA” și desfășurarea concursului serviciilor de programe ale radiodifuzorilor autohtoni locali, cu decernarea premiilor (nr. 161, 11 noiembrie 2011). 168

PARTEA IV**Avize funcții publice vacante**
Publicații ale agenților economici**PARTEA V****Avize pierderi de acte**

PARTEA I**Legi, hotărîri ale Parlamentului Republicii Moldova,**
decrete ale Preşedintelui Republicii Moldova**616 D E C R E T****privind promulgarea Legii pentru completarea
articolului 17 al Legii Serviciului Protecţiei Civile
şi Situaţiilor Excepţionale nr. 93-XVI din 5 aprilie 2007**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituţia Republicii
Moldova,

Preşedintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 193 din

30 septembrie 2011 pentru completarea articolului 17 al
Legii Serviciului Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale
nr. 93-XVI din 5 aprilie 2007.

**PREŞEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Marian LUPU

Nr. 392-VI. Chişinău, 6 decembrie 2011.

617 L E G E**pentru completarea articolului 17 al Legii
Serviciului Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale
nr. 93-XVI din 5 aprilie 2007**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – La articolul 17 al Legii Serviciului
Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale nr. 93-XVI din
5 aprilie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007,
nr. 78–81, art. 358), cu modificările ulterioare, alineatul (3)
se completează cu următorul text: „Termenul de aflare în
serviciu peste limita de vîrstă poate fi prelungit, la cererea

personală a colaboratorului, pentru o perioadă de pînă la 5
ani, de către persoana împuternicită cu dreptul de a numi în
funcţie, cu condiţia că acesta corespunde cerinţelor profesionale
prevăzute pentru funcţia respectivă şi, în temeiul
concluziei comisiei medicale speciale, este considerat apt
pentru a-şi continua serviciul.”

PREŞEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 193. Chişinău, 30 septembrie 2011.

618 D E C R E T**privind promulgarea Legii pentru modificarea
şi completarea unor acte legislative**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituţia Republicii
Moldova,

Preşedintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 208 din
21 octombrie 2011 pentru modificarea şi completarea unor
acte legislative.

**PREŞEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Marian LUPU

Nr. 403-VI. Chişinău, 9 decembrie 2011.

619 L E G E**pentru modificarea şi completarea
unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – La articolul 4 din Legea taxei de stat nr.
1216-XII din 3 decembrie 1992 (republicată în Monitorul
Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 53–55, art. 302),
cu modificările ulterioare, alineatul (1) se completează cu
punctul 7²) cu următorul cuprins:

„7²) reclamanţii – în acţiunile legate de încălcarea legislaţiei privind protecţia datelor cu caracter personal;”.

Art. II. – Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind
accesul la informaţie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova,
2000, nr. 88–90, art. 664), cu modificările ulterioare, se
modifică după cum urmează:

1. La articolul 1 alineatul (1):

litera c) se abrogă;

la litera d), textul „, inclusiv a informaţiei cu caracter

personal” se exclude.

2. La articolul 5 alineatul (2) litera c), textul „, inclusiv
de informaţii cu caracter personal” se exclude.

3. La articolul 7 alineatul (2) litera c), textul „legislaţie,
accesul la care poate fi admis numai cu respectarea prevederilor
articolului 8 din prezenta lege” se substituie cu textul
„legislaţia privind protecţia datelor cu caracter personal”.

4. Articolul 8 va avea următorul cuprins:

„Articolul 8. Accesul la informaţia cu caracter personal

(1) Informaţia cu caracter personal face parte din
categoria informaţiei oficiale cu accesibilitate limitată şi
constă din date referitoare la o persoană fizică identificată
sau identificabilă, a căror dezvăluire ar constitui o violare a
vieţii private, intime şi familiale.

(2) Accesul la informaţia cu caracter personal se

realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.”

5. La articolul 12, alineatul (3) se abrogă.

Art. III. – La articolul 53 alineatul (1) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 159, art. 582), cu modificările ulterioare, litera d) se completează în final cu textul „în conformitate cu legislația în vigoare”.

Art. IV. – La articolul 85 alineatul (1) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 111–115, art. 451), cu modificările ulterioare, litera a) se completează cu următoarea liniuță:

„- legate de încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal;”.

Art. V. – Legea nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 35–38, art. 148), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 9 alineatul (3), textul „și de control în domeniul muncii” se substituie cu textul „, cu funcții de control în domeniul muncii și în domeniul protecției datelor cu caracter personal”.

2. La anexa nr. 3 compartimentul „Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”, cifrele „5000” și „4500” se substituie, respectiv, cu cifrele „7000” și „6500”.

Art. VI. – Legea nr. 182-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la aprobarea Regulamentului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, structurii, personalului-limită și a modului de finanțare a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 140–142, art. 578), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 2 va avea următorul cuprins:

„Art. 2. – Resursele financiare ale Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal sînt aprobate de Parlament și sînt incluse în bugetul de stat. Centrul poate fi finanțat și din alte surse neinterzise de lege.”

2. Anexa nr.1:

la capitolul I punctul 1, după cuvîntul „independentă” se introduc cuvintele „și imparțială”, iar textul „nr.17-XVI din 15 februarie 2007” se exclude;

capitolul II:

la punctul 2, după cuvîntul „ordine” se introduce cuvîntul „, decizii”;

punctul 3:

la litera c), textul „deținătorilor de date cu caracter personal” se substituie cu textul „operatorilor, a persoanelor împuternicite de către aceștia”;

literalele d) și e) vor avea următorul cuprins:

„d) semnează decizii privind autorizarea sau refuzul autorizării operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, privind suspendarea sau încetarea prelucrării datelor cu caracter personal efectuate cu încălcarea prevederilor legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal;

e) constată contravenții și încheie procese-verbale conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova;”

punctul se completează cu literalele e¹), e²) și e³) cu următorul cuprins:

„e¹) sesizează organele de drept în cazul existenței unor indicii privind săvîrșirea infracțiunilor legate de încălcarea drepturilor subiecților datelor cu caracter personal;

e²) emite instrucțiunile necesare pentru a aduce prelucrările de date cu caracter personal în corespundere cu prevederile legislației în domeniul protecției datelor cu

caracter personal;

e³) emite ordine în domeniul protecției datelor cu caracter personal și formulare tipizate ale notificărilor și ale registrelor proprii;”

litera h) va avea următorul cuprins:

„h) numește în funcție, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de serviciu ale funcționarilor publici, angajează personalul contractual, modifică, suspendă și încetează raporturile de muncă ale personalului contractual al Centrului;”

punctul 4 va avea următorul cuprins:

„4. Anual, pînă la data de 15 martie, Centrul prezintă Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului raportul de activitate pentru anul precedent, care se publică gratuit în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Centrului.”

la punctul 5, cuvîntul „ajutat” se substituie cu cuvîntul „asistat”;

punctul 6 se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) constată contravenții și încheie procese-verbale conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova;”

punctul 7 va avea următorul cuprins:

„7. Personalul Centrului este compus din funcționari publici, supuși reglementărilor Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și personal contractual, care desfășoară activități auxiliare, supus reglementărilor legislației muncii.”

punctul 10 se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) să divulge informațiile cu accesibilitate limitată la care are acces, nici după încetarea activității.”

la capitolul III punctul 2:

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) Direcția evidență și control:

- ține evidența prelucrărilor de date cu caracter personal, a operatorilor și a persoanelor împuternicite de către aceștia, administrează registrele instituite de Centru și elaborează normele tehnice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal;

- examinează notificările depuse de operatori personal sau prin intermediul persoanelor împuternicite de aceștia;

- efectuează verificări prealabile și monitorizează procesul aducerii la îndeplinire de operatori sau de persoanele împuternicite de către aceștia a măsurilor legale dispuse de Centru;

- constată contravenții și încheie procese-verbale conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova;

- îndeplinește alte atribuții stabilite de directorul Centrului;”

litera c):

la prima liniuță, textul „, ale persoanelor fizice și juridice lezate în drepturi” se exclude;

la a doua liniuță, după cuvîntul „ordine” se introduce cuvîntul „, decizii”;

la a treia liniuță, cuvîntul „petițiilor” se substituie cu cuvîntul „plîngerilor”.

3. În anexa nr. 2, textul „al deținătorilor de date cu caracter personal” se exclude.

Art. VII. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3–6, art. 15), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Codul se completează cu articolele 74¹, 74² și 74³ cu următorul cuprins:

„Articolul 74¹. Prelucrarea datelor cu caracter personal cu încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal

(1) Nerespectarea cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea lor în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal

se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Prelucrarea datelor cu caracter personal fără notificarea și/sau autorizarea organului de control în domeniul prelucrării datelor cu caracter personal, atunci când notificarea sau obținerea autorizării este obligatorie, precum și prelucrarea datelor cu caracter personal de un operator neînregistrat în modul stabilit

se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(3) Încălcarea drepturilor subiectului datelor cu caracter personal de a fi informat, de acces la datele cu caracter personal, de intervenție asupra datelor cu caracter personal, de opoziție și de a nu fi supus unei decizii individuale

se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(4) Încălcarea regulilor de stocare și utilizare a datelor cu caracter personal

se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(5) Transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal cu încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal

se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 74². Refuzul de a furniza informații sau împiedicarea accesului personalului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal

(1) Refuzul de a furniza informațiile sau documentele solicitate de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în procesul exercitării atribuțiilor de control, prezentarea unor informații neautentice sau incomplete, precum și neprezentarea în termenul stabilit de lege a informațiilor și a documentelor solicitate

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități

convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Împiedicarea accesului personalului abilitat cu funcții de control al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în încăperile și pe teritoriul amplasării sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal, la datele cu caracter personal prelucrate de operatori și/sau de persoanele împuternicite de operatori, la echipamentul de prelucrare, la programe și aplicații, la orice document sau înregistrare referitoare la prelucrarea de date cu caracter personal

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 74³. Neîndeplinirea deciziilor Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal

Neîndeplinirea în termenul stabilit a deciziei Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal privind repunerea în drepturi a subiectului datelor cu caracter personal, inclusiv privind suspendarea sau încetarea prelucrării datelor cu caracter personal, privind blocarea, distrugerea parțială ori integrală a datelor cu caracter personal prelucrate cu încălcarea legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal,

se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an."

2. Codul se completează cu articolul 423⁴ cu următorul cuprins:

„Articolul 423⁴. Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal

(1) Contravențiile prevăzute la art. 74¹–74³ se constată de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

(2) Sint în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale directorul, directorul adjunct și personalul abilitat cu funcții de control al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente."

Art. VIII. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la data publicării, cu excepția art.V, care se va pune în aplicare de la 1 iulie 2012.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 208. Chișinău, 21 octombrie 2011.

620

D E C R E T

privind promulgarea Legii pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

**PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Marian LUPU

Nr. 405-VI. Chișinău, 12 decembrie 2011.

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 209 din 21 octombrie 2011 pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008.

621 L E G E
pentru modificarea Codului contravențional
al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3–6, art. 15), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În sancțiunea articolului 331, textul „sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore” se exclude.

2. Articolele 333 și 423 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 333. Încălcarea regulilor de ședere în Republica Moldova

(1) Încălcarea de către străini a regulilor de ședere în Republica Moldova prin nepărsirea teritoriului țării la expirarea termenului de ședere acordat se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

(2) Încălcarea de către străini a regulilor de ședere în Republica Moldova manifestată: prin ședere fără acte de identitate, cu documente neautentice sau al căror termen de valabilitate a expirat; prin nerespectarea regulilor de intrare și de ieșire din Republica Moldova; prin eschivare de la

examenul medical pentru depistarea virusului imunodeficient (HIV); prin declararea de date false în vederea obținerii vizei, permisului de ședere sau buletinului de identitate se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale cu sau fără expulzare din Republica Moldova.”

„Articolul 423. Poliția de Frontieră

(1) Contravențiile prevăzute la art. 331, 332 și 333 alin. (1) se examinează de către Poliția de Frontieră.

(2) Sînt în drept să examineze cauzele contravenționale prevăzute la alin. (1) și să aplice sancțiuni șefii de sectoare ale Poliției de Frontieră și adjuncții lor, șefii punctelor de trecere a frontierei de stat și adjuncții lor, șefii secțiilor control de frontieră și adjuncții lor.

(3) Contravențiile prevăzute la art. 333 alin. (2) se constată de către Poliția de Frontieră.

(4) Procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la alin. (3) se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la 1 iulie 2012.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 209. Chișinău, 21 octombrie 2011.

622 D E C R E T
pentru promulgarea Legii privind importul unui
autovehicul

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă**:

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 393-VI. Chișinău, 6 decembrie 2011.

623 L E G E
privind importul unui autovehicul

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Prin derogare de la prevederile Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000, ale Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 și ale Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, se permite, cu titlu de excepție, instituției medico-sanitare publice Institutul de Neurologie și Neurochirurgie introdu-

cerea în țară și plasarea sub regim vamal de import a unui autovehicul cu destinație specială (ambulanță), clasificat la poziția tarifară 8703, modelul Mercedes-Benz, numărul de identificare WDB9036621R100814, anul de fabricare 2002, acordat cu titlu gratuit (donație) de către organizația germană de caritate „Pro Moldavia e.V.”, cu scutirea de plata drepturilor de import, fără drept de înstrăinare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 220. Chișinău, 18 noiembrie 2011.

624 H O T Ă R Î R E
privind desemnarea unui membru
al Comisiei Electorale Centrale

În temeiul art. 16 alin. (2) din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997,

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. 1. – Domnul Eduard RĂDUCAN se desemnează în

calitate de membru al Comisiei Electorale Centrale.

Art. 2. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 237. Chișinău, 2 decembrie 2011.

625 HOTĂRÎRE
privind confirmarea în funcție a unui membru
al Comisiei Electorale Centrale

În temeiul art. 16 alin. (2) din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997,

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. 1. – Se confirmă în funcția de membru al Comisiei Electorale Centrale domnul Eduard RĂDUCAN, desemnat de Parlament.

Art. 2. – Articolul 1 din Hotărîrea Parlamentului nr. 11 din 11 februarie 2011 privind confirmarea componenței nominale a Comisiei Electorale Centrale (Monitorul Oficial

al Republicii Moldova, 2011, nr. 28–30, art. 41) se modifică după cum urmează:

textul „VREMEA Igor – desemnat de Parlament” se exclude;

după textul „MOȚARȘCHI Vadim – desemnat de Parlament” se introduce textul „RĂDUCAN Eduard – desemnat de Parlament”.

Art. 3. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 238. Chișinău, 2 decembrie 2011.

626 HOTĂRÎRE
privind demisia unui deputat în Parlament

În temeiul art. 69 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova și al art. 2 alin. (8) din Legea nr. 39-XIII din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament,

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. 1. – Se ia act de cererea de demisie a deputatului în Parlament Iurie TOMA, ales din partea Partidului Liberal Democrat din Moldova.

Art. 2. – Se declară vacant un mandat de deputat în Parlament care aparține Partidului Liberal Democrat din Moldova.

Art. 3. – Hotărîrea Parlamentului nr. 3 din 12 ianuarie

2011 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 15, art. 16), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la anexa nr. 2 – Comisia economie, buget și finanțe:

domnul deputat Iurie TOMA, aparținînd Fracțiunii parlamentare a Partidului Liberal Democrat din Moldova, se exclude din componența comisiei.

Art. 4. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 255. Chișinău, 9 decembrie 2011.

627 DECRET
privind conferirea „Ordinului de Onoare”
domnului Ahmet Ferit ULKER

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – În semn de profundă grațitudine pentru

contribuția sa deosebită la dezvoltarea și aprofundarea relațiilor de prietenie și colaborare moldo-turce, domnului Ahmet Ferit ULKER, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Turcia în Republica Moldova, i se conferă „Ordinul de Onoare”.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 390-VI. Chișinău, 6 decembrie 2011.

628 DECRET
privind acordarea deplinelor puteri domnului Vladimir
LUPAN, Ambasador, Reprezentant Permanent
al Republicii Moldova pe lângă Organizația Națiunilor Unite

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și al art. 9 alin. (1) din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Domnului Vladimir LUPAN, Ambasador, Reprezentant Permanent al Republicii Moldova pe lângă

Organizația Națiunilor Unite, i se acordă deplinele puteri pentru a semna, în numele Republicii Moldova, Protocolul Nagoya privind accesul la resursele genetice și distribuirea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora (ABS) la Convenția privind diversitatea biologică, adoptată la Rio de Janeiro la 5 iunie 1992.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 394-VI. Chișinău, 6 decembrie 2011.

629**D E C R E T****privind acordarea deplinei puteri domnului Vladimir LUPAN, Ambasador, Reprezentant Permanent al Republicii Moldova pe lângă Organizația Națiunilor Unite**

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și al art. 9 alin. (1) din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă**:

Articol unic. – Domnului Vladimir LUPAN, Ambasador, Reprezentant Permanent al Republicii Moldova pe lângă

Organizația Națiunilor Unite, i se acordă deplinele puteri pentru a semna, în numele Republicii Moldova, Protocolul Adițional Nagoya – Kuala Lumpur privind răspunderea și repararea la Protocolul de la Cartagena privind biosecuritatea, încheiat la Montreal la 29 ianuarie 2000.

**PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Marian LUPU

Nr. 395-VI. Chișinău, 6 decembrie 2011.

630**D E C R E T****privind conferirea „Ordinului de Onoare” doamnei Ecaterina CAZIMIROVA-CONSTANTINOVA**

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă**:

Articol unic. – Pentru activitate de creație îndelungată

și prodigioasă, merite deosebite în dezvoltarea și propagarea artei scenice și contribuție la consolidarea relațiilor culturale internaționale, doamnei Ecaterina CAZIMIROVA-CONSTANTINOVA, actriță de teatru și cinema, i se conferă „Ordinul de Onoare”.

**PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Marian LUPU

Nr. 397-VI. Chișinău, 8 decembrie 2011.

631**D E C R E T****privind numirea domnului Ion POPESCU în funcția de președinte al Judecătoriei Singerei**

În temeiul art. 116 alin. (3) și alin. (5) din Constituția Republicii Moldova și al art. 16 alin. (3) din Legea privind organizarea judecătorească,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă**:

Articol unic. – Domnul Ion POPESCU se numește, pe un termen de patru ani, în funcția de președinte al Judecătoriei Singerei.

**PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Marian LUPU

Nr. 398-VI. Chișinău, 8 decembrie 2011.

632**D E C R E T****privind numirea doamnei Ludmila URSU în funcția de președinte al Judecătoriei Leova**

În temeiul art. 116 alin. (3) și alin. (5) din Constituția Republicii Moldova și al art. 16 alin. (3) din Legea privind organizarea judecătorească,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă**:

Articol unic. – Doamna Ludmila URSU se numește, pe un termen de patru ani, în funcția de președinte al Judecătoriei Leova.

**PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Marian LUPU

Nr. 399-VI. Chișinău, 8 decembrie 2011.

633 D E C R E T
privind numirea în funcție a unor judecători

În temeiul art. 116 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova și al art. 11 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se numesc în funcția de judecător, pe un termen de cinci ani, următorii:

PULBERE Ruxanda – la Judecătoria Bender
TONOV Irina – la Judecătoria Căușeni.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 400-VI. Chișinău, 8 decembrie 2011.

634 D E C R E T
privind conferirea Ordinului „Credință Patriei” clasa I
Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului
Afacerilor Interne

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Pentru merite deosebite în menținerea ordinii publice, apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor

și contribuție la asigurarea integrității proprietății publice și a unui înalt nivel de pregătire a unităților și subunităților, Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne i se conferă Ordinul „Credință Patriei” clasa I.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 401-VI. Chișinău, 9 decembrie 2011.

635 D E C R E T
privind conferirea de distincții de stat unor colaboratori
ai Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului
Afacerilor Interne

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Pentru îndeplinirea ireproșabilă a datoriei de serviciu, contribuție la asigurarea legalității și ordinii de drept și înalt profesionalism, se conferă:

Ordinul „Credință Patriei” clasa III

domnului Ion CIOBANU – colonel;

Medalia „Meritul Militar”

domnului Ghenadie CHIȚAC – locotenent-colonel;

Medalia „Meritul Civic”

doamnei Valentina BARCIUC – plutonier adjutant.

PREȘEDINTELE INTERIMAR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Marian LUPU

Nr. 402-VI. Chișinău, 9 decembrie 2011.

Acte ale Curții Constituționale a Republicii Moldova**36****HOTĂRÎRE**
privind validarea unui mandat de deputat
în Parlamentul Republicii Moldova
(Sesizarea nr. 36e/2011)

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, statuind în următoarea
componență:

DI Alexandru TĂNASE, președinte, judecător-raportor,
DI Victor PUȘCAȘ,
DI Petru RAILEAN,
Dna Elena SAFALERU, judecători,

cu participarea dnei Dina Musteața, *grefier*,
Avînd în vedere sesizarea depusă la 12 decembrie 2011,
înregistrată la aceeași dată,

Examinînd sesizarea în ședință plenară publică,

Avînd în vedere actele și lucrările dosarului,

Pronunță următoarea hotărîre:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea Comisiei Electorale Centrale privind validarea unui mandat de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, depusă la Curtea Constituțională la 12 decembrie 2011, în temeiul prevederilor articolelor 62, 69 alin.(1) și 135 alin.(1) lit.e) din Constituție, 4 alin.(1) lit.e) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 4 alin.(1) lit.e), 16 alin.(1) și art. 38 alin.(4) din Codul jurisdicției constituționale.

2. Prin decizia Curții Constituționale din 13 decembrie 2011 sesizarea a fost declarată admisibilă, fără a prejudicia fondul cauzei.

3. La ședința plenară publică a Curții au participat dl Andrei Volentir, secretar al Comisiei Electorale Centrale, și dl Gheorghe Focșa, candidat supleant pe lista Partidului Liberal Democrat din Moldova.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

4. Prevederile relevante ale Constituției (M.O. nr.1/1, 1994) sînt următoarele:

Articolul 62

Validarea mandatului de deputat

„Curtea Constituțională, la propunerea Comisiei Electorale Centrale, hotărăște validarea mandatului de deputat sau nevalidarea lui în cazul încălcării legislației electorale”.

Articolul 69

Mandatul deputaților

„(1) Deputații intră în exercițiul mandatului sub condiția validării”.

5. Prevederile relevante ale Codului electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie (M.O. nr.81/667 din 18.12.1997) sînt următoarele:

Articolul 88

„(2) Candidații incluși în listele concurenților electorali care au trecut pragul de reprezentare stabilit la art.86, dar nu au fost aleși, sînt declarați supleanți. Candidatul supleant va fi declarat ales de către Curtea Constituțională, la adresarea Comisiei Electorale Centrale, dacă, din anumite motive, un mandat de deputat aparținînd partidului, altei organizații social politice sau blocului electoral pe care îl reprezintă va deveni vacant.”

Articolul 89

„(2) [...] Curtea Constituțională [...] confirmă listele candidaților supleanți.”

ÎN DREPT

6. Prin Hotărîrea nr.255 din 9 decembrie 2011, Parlamentul Republicii Moldova a declarat vacant un mandat de deputat pe lista Partidului Liberal Democrat din Moldova, ca urmare a demisiei deputatului Iurie Toma, ales din partea acestui partid.

7. Comisia Electorală Centrală, prin Hotărîrea nr. 1027 din 9 decembrie 2011, a luat act de vacanța unui mandat de deputat atribuit Partidului Liberal Democrat din Moldova

și a înaintat Curții Constituționale propunerea de a-l declara ales în calitate de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, cu validarea mandatului, pe dl Gheorghe Focșa, candidat supleant pe lista Partidului Liberal Democrat din Moldova, prezentînd materialele respective.

8. În conformitate cu prevederile articolului 62 din Constituție, Curtea Constituțională, la propunerea Comisiei Electorale Centrale, hotărăște validarea mandatului de deputat sau nevalidarea lui în cazul încălcării legislației electorale.

9. Potrivit articolului 69 alin.(1) din Constituție, deputații intră în exercițiul mandatului sub condiția validării.

10. În conformitate cu articolul 88 alin.(2) din Codul electoral, candidații incluși în listele concurenților electorali care au trecut pragul de reprezentare stabilit la articolul 86 din Cod, dar nu au fost aleși, sînt declarați supleanți. Candidatul supleant va fi declarat ales de către Curtea Constituțională, la adresarea Comisiei Electorale Centrale, dacă, din anumite motive, un mandat de deputat aparținînd partidului, altei organizații social-politice sau blocului electoral pe care îl reprezintă va deveni vacant.

11. Din materialele Comisiei Electorale Centrale rezultă că un mandat de deputat în Parlament, aparținînd Partidului Liberal Democrat din Moldova, a devenit vacant.

12. La 24 decembrie 2010, prin Avizul nr.5 și Hotărîrea nr.31, Curtea Constituțională a confirmat legalitatea alegerii Parlamentului de legislatură a XIX-a în cadrul scrutinului din 28 noiembrie 2010 și listele candidaților supleanți la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova de legislatură a XIX-a.

13. Prin hotărîrile nr.4 din 17 februarie 2011, nr.9 din 10 mai 2011 și nr.20 din 18 octombrie 2011, Curtea Constituțională i-a declarat aleși în calitate de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, cu validarea mandatelor, pe Elena Frumosu, Iurie Apostolachi, Simion Grișciuc, Victor Bodiu, Maria Nasu, Iurie Chiorescu, Lilian Zaporojan și Iurie Toma, candidați supleanți pe lista Partidului Liberal Democrat din Moldova.

14. Următorul candidat supleant pe lista Partidului Liberal Democrat din Moldova este Gheorghe Focșa.

15. Candidatul supleant Gheorghe Focșa a prezentat Comisiei Electorale Centrale declarația, prin care a acceptat mandatul de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, asumîndu-și obligația de a înlătura incompatibilitățile în termenele prevăzute de lege.

16. În ședința plenară nu au fost stabilite circumstanțe de natură să împiedice validarea mandatului de deputat în Parlament atribuit de Comisia Electorală Centrală domnului Gheorghe Focșa, a.n. 1960, domiciliat în or.Leova, registrator-șef, Oficiul cadastral teritorial Leova, filiala ÎS „Cadastru”, candidat supleant pe lista Partidului Liberal Democrat din Moldova.

Pentru considerentele expuse, în conformitate cu prevederile articolelor 140 alin.(2) din Constituție, 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 4 alin.(1) lit.e) și 62 lit.d) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. *Se declară ales* în calitate de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, cu validarea mandatului, dl Gheorghe Focșa, pe lista Partidului Liberal Democrat din Moldova.

2. Prezenta hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Nr. 26. Chișinău, 13 decembrie 2011.

Alexandru TĂNASE

Acte ale Curții de Conturi a Republicii Moldova**62****HOTĂRÎRE****cu privire la aprobarea Raportului asupra administrării
și întrebuințării resurselor financiare publice
și patrimoniului public (Raport anual 2010)**

În conformitate cu art.133 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, art.8 alin. (1) lit.b), art. 15 alin. (2) și (4) și art. 16 lit.h) din Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public

(Raport anual 2010) și se prezintă Parlamentului Republicii Moldova.

2. Prezenta Hotărîre și Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raport anual 2010) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI**Serafim URECHEAN****Nr. 66. Chișinău, 7 octombrie 2011.****Cuvînt înainte**

Curții de Conturi a Republicii Moldova, în calitate de instituție supremă de audit, îi revine un rol important în procesul de îmbunătățire continuă a gestiunii finanțelor publice, inclusiv a fondurilor alocate de donatorii externi, în promovarea unei bune guvernări a entităților publice, în consolidarea disciplinei financiare, în prevenirea și combaterea evaziunilor și fraudelor.

Unul dintre obiectivele principale ale instituției este de a apropia Curtea de Conturi de cetățenii Republicii Moldova, acesta fiind și o parte din misiunea noastră de a promova responsabilitatea și transparența.

Raportul oferă o imagine de ansamblu asupra activității Curții de Conturi, trecînd în revistă rezultatele activită-

ților obligatorii ale Curții de Conturi, aferente exercitiului bugetar 2010 încheiat, precum și ale altor activități de audit efectuate în perioada ultimului ciclu de audit (iulie 2010 - iulie 2011).

Curtea de Conturi își exprimă convingerea că constatările, concluziile și recomandările din prezentul Raport vor fi relevante pentru societate și Parlament și vor contribui la implementarea cu succes a sistemului de management financiar și control în cadrul AAPC și AAPL, precum și la îmbunătățirea gestiunii banului și patrimoniului public, în vederea asigurării unei bune guvernări la nivel central și local.

Serafim URECHEAN**Președintele Curții de Conturi
Chișinău, octombrie 2011.**

Aprobat
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr. 66 din 07.10.2011

**RAPORTUL
asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice
și patrimoniului public
(Raport anual 2010)****Introducere**

Pornind de la obiectivul de bază al Curții de Conturi – asigurarea, pentru Parlament și, deopotrivă, pentru cetățean și societate, că fondurile publice sînt utilizate conform destinației și cu respectarea principiilor bunei guvernări financiare, iar patrimoniul public al statului este gestionat corespunzător, constatăm că activitatea Curții de Conturi a fost susținută și direcționată spre atingerea acestui obiectiv.

Raportul public pe anul 2010 cuprinde rezultatele activităților de audit desfășurate de către personalul Curții de Conturi asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului în exercitiul financiar 2010, iar pentru unele entități - și în alte perioade relevante, în conformitate cu Programele de activitate pe semestrul II al anului 2010 și semestrul I al anului 2011, aprobate de Plenul Curții de Conturi.

Prezentul Raport prezintă principalele constatări, concluzii și recomandări consemnate în hotărîrile adoptate de Plenul Curții de Conturi, prin care au fost aprobate rapoartele de audit aferente misiunilor de audit respective, efectuate de către auditorii publici externi pe parcursul ciclului anual de audit (iulie 2010 - iulie 2011), în limitele competențelor stabilite prin legea organică a Curții de Conturi.

Raportul este structurat în următoarele capitole:**Rezumat** – prezintă o sinteză a principalelor concluzii

și constatări privind regularitatea și performanța gestionării mijloacelor financiare publice și a patrimoniului public în cadrul entităților auditate și impactul acestora asupra managementului financiar.

Capitolul I – oferă o viziune generală asupra progreselor înregistrate la implementarea reformelor în domeniul managementului financiar public, precum și asupra unor probleme și deficiențe ce condiționează amînarea în timp a unor activități și extinderea termenelor de realizare a PMFP.

Capitolul II – reprezintă un sumar de constatări și concluzii ce rezultă din exercitarea atribuțiilor de bază obligatorii ale Curții de Conturi, prevăzute la art.31 alin.(2) din Legea Curții de Conturi, privind auditarea Rapoartelor Guvernului asupra executării bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală. Compartimentul include informații relevante cu privire la administrarea veniturilor de către organele abilitate, datoria de stat, investițiile capitale, formarea și execuția bugetelor UAT de nivelul I și II etc. De asemenea, se evidențiază principalele nereguli și deficiențe aferente legalității și conformității efectuării tranzacțiilor economico-financiare în procesul formării și utilizării propriilor bugete de către entitățile auditate, precum și referitor la corectitudinea, plenitudinea și regularitatea reflectării situațiilor financiare și patrimoniale.

Capitolul III – este structurat în două subcapitole ce

tin de **(i)** rezultatele auditelor cu scop special, efectuate la Î.S. „Registru” și Serviciul Stare Civilă, precum și de **(ii)** auditele privind respectarea angajamentelor asumate de către Guvernul Republicii Moldova față de Comisia Uniunii Europene și alți parteneri externi în vederea derulării reformelor, susținute de organisme internaționale și prin suportul financiar condiționat, acordat direct bugetului de stat.

Capitolul IV – prezintă sinteza rezultatelor auditelor efectuate de către Curtea de Conturi privind regularitatea integrității și modului de gestionare a patrimoniului public de către unele întreprinderi de stat ai căror fondatori sînt Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Consiliul municipal Chișinău, precum și privind unele aspecte ale activității societăților pe acțiuni în care ponderea acțiunilor statului este mai mare de 50%.

Capitolul V – cuprinde constatările și concluziile auditelor performanței, realizate în unele domenii de interes public: știință și inovare, achiziționarea dispozitivelor medicale, implementarea unui proiect cultural și a unui proiect investițional în domeniul energetic.

Capitolul VI – reflectă situația privind controalele generale și controalele aplicației asigurate de beneficiarii sistemelor informaționale, constatată de Curtea de Conturi în cadrul auditelor TI la Serviciul Vamal și la Î.S. „Cadastru”.

Capitolul VII – reprezintă o sinteză a activității de monitorizare privind executarea cerințelor și recomandărilor Curții de Conturi de către entitățile auditate, precum și identifică impactul activității de audit asupra unor domenii importante din viața social-economică a țării.

În Anexele nr.1 și nr.2 se prezintă Lista hotărârilor adoptate de către Curtea de Conturi și opiniile de audit la entitățile auditate în perioada de referință.

Rezumat

Indicatorii bugetului de stat pe anul 2010 reflectă un nivel de realizare de 103,7% – la venituri, cu o depășire (în cifre absolute) de 610,7 mil. lei, și la nivel de 93,9% – la cheltuieli, sau cu 1226,8 mil. lei sub prevederile stabilite. Exercițiul bugetar s-a încheiat cu un deficit de 1630,0 mil. lei, ceea ce constituie 2,2% în raport cu PIB, și, respectiv, cu solduri de mijloace în sumă totală de 2651,8 mil. lei.

Datoria de stat administrată de Guvern, în condițiile legii bugetare pe anul 2010, s-a încadrat în limitele stabilite.

Administrarea veniturilor bugetare a asigurat completarea bugetului cu resursele necesare, însă nivelul de colectare, în raport cu PIB, a înregistrat tendințe de reducere comparativ cu anii precedenți, acțiunile anti-evaziune și antifraudă fiscală fiind ineficiente.

Resursele alocate executorilor de buget în conformitate cu prioritățile stabilite în cadrul bugetului de stat, în unele cazuri, n-au fost valorificate, iar în altele nu s-au utilizat regulamentele, acest fapt evidențiind carențe de planificare și management financiar necorespunzător. Se menționează că capacitățile instituționale nu sînt suficiente de dezvoltare pentru a asigura pe deplin absorbția fondurilor externe.

Procesul de achiziții din banii publici, practicat de entități – executori de buget, nu întrunește rigorile prescrite de cadrul legislativ și normativ ce ține de domeniu, drept urmare generînd abuzuri, protecționism și irosire de mijloace.

Conform datelor **Raportului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010**, veniturile acumulate au constituit 8 416,0 mil. lei, iar cheltuielile – 8 629,3 mil. lei, însumînd un deficit în mărime de 213,3 mil. lei.

Auditul a identificat că ritmul creșterii transferurilor de la bugetul de stat a depășit ritmul creșterii veniturilor proprii ale BASS cu 17,3 puncte procentuale. Totodată, restanțele față de BASS la 31.12.2010 au înregistrat o creștere cu 101,3 mil. lei (15%) față de 01.01.2010 și a atins cifra de 740,0 mil. lei, acestea nefiind raportate către Guvern. Creșterea semnificativă a restanțelor este o consecință a sistemului defectuos de administrare și supraveghere a veniturilor BASS din partea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și CNAS, precum și a interacțiunii necorespunzătoare dintre aceste instituții, ce nu asigură perceperea integrală a

sumelor planificate și calculate.

BASS a înregistrat datorii reprobabile către contribuabili în sumă de peste 110,0 mil. lei, care au fost cauzate de neprezentarea regulamentară de către 51% din numărul contribuabililor a declarațiilor privind calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale la BASS, precum și de neprezentarea de către unii contribuabili a declarațiilor anuale ale persoanelor asigurate.

Potrivit **Raportului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în exercițiul bugetar 2010**, în FAOM au fost acumulate mijloace în sumă de 3424,4 mil. lei, sau 99,7% față de mijloacele precizate. Creșterea comparativă față de anul 2009 a veniturilor cu 545,5 mil. lei a avut loc grație transferurilor de la bugetul de stat, sporul fiind de peste 30,0%, ce constituie 469,8 mil. lei.

Cheltuielile efectuate din FAOM au constituit 3367,7 mil. lei, înregistrînd o creștere față de anul 2009 cu 9,6%. Auditarea unor instituții medico-sanitare publice privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în exercițiul bugetar 2010 au identificat unele neregularități și discrepante ce țin de planificarea, utilizarea și raportarea mijloacelor FAOM, de gestionarea patrimoniului public, de efectuarea achizițiilor publice, precum și probleme ce țin de reglementările legislativ-normative.

În rezultatul misiunilor de audit efectuate asupra **execuției bugetelor de nivelul al doilea** ale raioanelor Anenii Noi, Călărași, Cimișlia, Dondușeni, Drochia, Florești, Orhei, Ungheni, bugetului municipal Bălți și ale unor primării ale satelor/comunelor, s-a constatat lipsa unei vointe manageriale în vederea promovării politicilor fiscale și bugetare, interacțiunea necorespunzătoare dintre deferite instituții menite să asigure evaluarea și completarea bugetelor locale.

Autoritățile administrației publice locale au admis multiple nereguli și abateri de la normele legale, o bună parte din acestea fiind constatate și în cadrul auditelor/controalelor anterioare, ceea ce denotă un grad scăzut de responsabilitate și indisciplină financiară. Prin urmare, veniturile bugetare proprii realizate de UAT nu exprimă potențialul real de acumulare, misiunile de audit constatînd rezerve nevalorificate în valoare de peste 60,0 mil. lei. Unele autorități ale administrației publice locale au ignorat normele de reglementare a exercițiului bugetar, ceea ce a generat cheltuieli neregulate în sumă totală de 38,7 mil. lei, gestionarea ineficientă a patrimoniului public, raportarea eronată în evidența contabilă a situațiilor patrimoniale în sumă totală de 225,6 mil. lei.

În vederea consolidării responsabilităților bugetar-fiscale și disciplinei financiare în cadrul autorităților administrației publice locale, sînt necesare acțiuni complexe ce țin de afirmarea autonomiei decizionale și financiare, delegarea atribuțiilor și extinderea bazei economice, școlarizarea funcționarilor publici.

Auditele cu scop special au identificat: **(i)** probleme la eliberarea, utilizarea și evidența biletelor pentru tratament al persoanelor asigurate; **(ii)** deficiențe și neregularități la gestionarea resurselor financiare și la administrarea patrimoniului public aferente prestării serviciilor de interes public de către Î.S. „Registru”, care influențează direct mărimea tarifelor la serviciile de documentare; **(iii)** aplicarea tarifelor pentru prestarea serviciilor contra plată privind înregistrarea de stat a actelor de stare civilă, aprobate de Guvern anterior aprobării metodologiei de calcul, care la momentul actual este depășită; costul serviciilor prestate de către SSC a fost influențat de unele tipuri de cheltuieli neincluse la stabilirea tarifelor din diferite motive. Examinarea și evaluarea tarifelor actuale aplicate de SSC a identificat unele rezerve privind diminuarea tarifelor aprobate, care depășesc cheltuielile suportate și nu justifică termenele stabilite.

Curtea de Conturi a efectuat audite la solicitarea organismelor internaționale donatoare (BM, DFID, Comisia UE etc.), care susțin promovarea reformelor în diverse domenii de importanță publică. Verificările unor proiecte și programe în domeniile sănătății și asistenței sociale, drumurilor, precum și dezvoltării regionale denotă obținerea unor anumite rezultate de către autoritățile responsabile.

Totodată, se menționează prezenta unui mecanism nedevelopat, iar uneori chiar inefficient, de coordonare, executare, monitorizare și raportare între părțile implicate în procesul de valorificare a granturilor și creditelor obținute pentru realizarea în termenele stabilite a activităților distincte, al căror scop este îmbunătățirea sănătății cetățenilor, dezvoltarea infrastructurii și promovarea reformelor economice în regiuni.

Auditele efectuate privind regularitatea gestionării patrimoniului public au elucidat tendințe de neasigurare a integrității bunurilor, exprimate prin: administrarea nefuncțională și nestabilirea componentei și valorii proprietății de stat la transmiterea de către fondator în gestiune operativă administratorului; neînregistrarea integrală a drepturilor asupra patrimoniului public; neînregistrarea regulamentară și deplină în evidența contabilă a valorii activelor gestionate de entitățile auditate, inclusiv a terenurilor aferente obiectivelor acestora; nemonitorizarea strictă a activităților de achiziționare, contractare, executare și recepționare a investițiilor și reparațiilor capitale; neasigurarea activității economico-financiare eficiente, drept rezultat unele entități înregistrând pierderi; admiterea unor neconformități la ținerea evidenței contabile etc.

Programul de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile nu și-a realizat obiectivele, unele situații nefiind raportate regulamentar Guvernului, ceea ce determină riscuri semnificative privind neasigurarea integrității dreptului asupra proprietății de stat și private, precum și utilizarea neeficientă a mijloacelor publice alocate în aceste scopuri. Curtea de Conturi, în anii 2002-2008, a identificat necorespunzător și probleme în acest domeniu, înaintând de multiple ori cerințe organelor competente, însă situația constatată rămâne neschimbată.

În perioada raportată, **Curtea de Conturi a realizat 5 audite ale performanței**, probele fiind acumulate în cadrul a 83 de entități, finalizate cu 5 Rapoarte de audit, ale căror constatări, concluzii și recomandări au fost înaintate Parlamentului, Guvernului, autorităților centrale și locale implicate, precum și entităților auditate. Două din cele cinci audite ale performanței efectuate au rezultat din asumarea de către Republica Moldova a unor angajamente față de Comisia UE ce vizează domeniul achizițiilor publice la Ministerul Sănătății și la S.A. „Apă-Canal Chișinău”. Alte 3 audite ale performanței au vizat domeniul științei, energiei și culturii, care reprezintă sectoare importante ale economiei naționale. Noile produse ale Curții de Conturi (rapoarte de audit al performanței) sunt percepute de către managerii entităților auditate ca fiind mai relevante, ținându-se cont de aria de aplicabilitate mai largă a activităților de audit, de expunerea cauzelor problemelor identificate și efectelor acestora, precum și de oferirea recomandărilor oportune, menite să producă schimbări pozitive în domeniile auditate.

Auditul performanței **achiziției echipamentului medical** de către Ministerul Sănătății a constatat că sistemul sănătății nu dispune de un cadru legal care ar reglementa domeniul dispozitivelor medicale, de un Plan strategic de dezvoltare în domeniul tehnologiilor și dispozitivelor medicale, de standarde minime de dotare tehnică a IMSP, precum și de un Program de dotare cu dispozitive medicale. Ca urmare, nu au fost determinate necesitățile reale de echipament medical pentru IMSP, iar repartizarea neoptimală a dispozitivelor achiziționate a condiționat utilizarea inefficientă a acestora. Nu sînt stabilite nici criteriile de selectare a instituțiilor care necesită modernizare, reieșind din prioritățile ramurii sănătății. Urmare misiunii de audit, s-a relevat că procesul de achiziții și de gestionare a dispozitivelor medicale s-a desfășurat cu încălcări grave ale legislației.

Auditul performanței **utilizării mijloacelor publice pentru știință și inovare** denotă că, deși AȘM a obținut unele realizări importante în domeniul cercetărilor științifice, acțiunile întreprinse nu au sporit în măsură deplină eficiența utilizării mijloacelor publice alocate, din cauza imperfecțiunii sistemului de comunicare și diseminare

a rezultatelor cercetării, a mecanismului de finanțare și de management al unităților din sfera CDI; neîncurajării competitivității; nedeterminării criteriilor de evaluare a rezultatelor în sfera CDI și nevalorificării potențialului inovațional, precum și neasigurării controlului asupra executării deciziilor adoptate.

Auditul performanței **Proiectului Energetic II** a relevat că obiectivul de dezvoltare stabilit pentru **componenta electrică** privind îmbunătățirea securității și siguranței sistemului de transportare și furnizare en gros a energiei electrice nu este realizat integral, motivîndu-se prin faptul că implementarea sistemului SCADA („Dispecerat și comunicații”), cu valoarea de 17,3 mil. dolari SUA, care inițial urma a fi implementat în anul 2008, se tergiversează, inclusiv în raport cu ultimul grafic aprobat (01.07.2011), astfel persistînd riscul anulării creditului nedebursat în mărime de 3,9 mil. dolari SUA. Funcționarea acestui sistem este una din condițiile de aliniere a sistemului energetic național la cel european, însă Compania internațională responsabilă de implementarea acestui sistem nu și îndeplinește obligațiunile contractuale asumate.

La **componenta termică** a Proiectului Energetic II, cu toate că obiectivul de dezvoltare al acesteia privind sporirea eficienței energetice la obiectele de menire socială prioritar selectate, în mare măsură, a fost realizat, misiunea de audit a relevat că factorii de decizie din cadrul unor instituții și autorități ale administrației publice centrale și locale nu au dat dovadă de prudență și capacitate managerială analitică la încadrarea în proiectul respectiv, la implementarea acestuia și utilizarea sistemelor termice instalate, fapt ce a limitat atingerea performanțelor stabilite.

Cu suportul BM și altor donatori, **Curtea de Conturi a făcut primii pași în efectuarea auditului TI** începînd cu anul 2009. În perioada anilor 2010 (semestrul II) – 2011 (semestrul I), Curtea de Conturi a efectuat de sine stătător două audite TI privind realizarea controalelor generale și controalelor aplicației: la Serviciul Vamal și la Î.S. „Cadastru”. Misiunile de audit au remarcat că Serviciul Vamal gestionează un sistem informațional de importanță strategică – Sistemul Informațional Integrat Vamal, ale cărui neajunsuri pot avea consecințe de rezonanță și pot afecta securitatea economică și financiară a statului, iar Î.S. „Cadastru” gestionează date extrem de importante pentru economia țării, informația utilizîndu-se de alte sisteme informaționale, inclusiv de cel al IFPS, pentru acumulări de venituri. Stoparea funcționării sau eventualele erori din cadrul sistemelor informaționale ale întreprinderii pot avea urmări negative considerabile.

Deși SI „Asycuda World” al Serviciului Vamal posedă destule funcționalități și opțiuni pentru a asigura un număr suficient de controale ale aplicației pentru realizarea unui nivel acceptabil în materie de integritate și disponibilitate a datelor, totuși se menționează limitarea efectului și eficienței acestora, determinată de controalele generale slabe, iar în unele cazuri, de evitarea conștientă a acestora. În consecință, disfuncționalitățile și suspendările frecvente ale SIIV favorizează voluntarismul și generează riscul sporit de evaziuni și fraude fiscale.

Sistemele informaționale ale Î.S. „Cadastru” nu posedă suficientă flexibilitate, nu sînt integrate pe deplin, necesitînd elaborări suplimentare complicate pentru a fi ajustate la numeroasele cerințe de securitate și funcționalitate, și, drept urmare, nu pot asigura implementarea oricăror modificări importante.

În anul 2010, prin eforturile depuse în vederea realizării unei conlucrări și comunicări suficiente cu entitățile auditate, Curtea de Conturi a reușit să responsabilizeze executorii de buget în aspectul îmbunătățirii modului de utilizare a resurselor financiare publice, gestionării patrimoniului public și, implicit, protejării intereselor financiare ale statului.

Pe marginea recomandărilor înaintate de către Curtea de Conturi, autoritățile și instituțiile publice au întreprins măsuri

de lichidare a neregulilor constatate de misiunile de audit. Măsurile întreprinse au fost orientate spre: îmbunătățirea managementului finanțelor publice; înregistrarea în evidența contabilă a patrimoniului public; gestionarea eficientă a mijloacelor financiare alocate pentru investiții și reparații capitale; înregistrarea drepturilor de proprietate asupra bunurilor imobile; responsabilizarea executorilor de buget; prestarea unor servicii calitative; instruirea angajaților privind aplicarea noilor proceduri în domeniul achizițiilor publice, precum și implementarea sistemului de management financiar și control și a auditului intern.

Identificarea problemelor pe parcursul misiunilor de audit și înaintarea recomandărilor respective au contribuit la îmbunătățirea cadrului legal în domeniile auditate, însă eforturile depuse în acest sens sînt infime în raport cu provocările și importanța problemelor abordate. Într-un șir de cazuri, **Guvernul și autoritățile administrației publice centrale** nu au întreprins măsuri complexe și coerente pentru ajustarea oportună a cadrului normativ și legislativ privind: uniformizarea principiilor și surselor de formare, de administrare și de executare a bugetelor – componente ale BPN; gestionarea fondului forestier; gestionarea deșeurilor menajere solide; determinarea responsabilităților organelor de competență privind gestionarea și monitorizarea deșeurilor la nivel central și local; activitatea în zonele economice libere; completarea Codului fiscal privind impozitarea veniturilor obținute de către persoanele juridice și fizice de la tranzacțiile de import/export prin zonele off-shore, cu prezentarea anuală a declarațiilor cu privire la impozitul pe venitul obținut; modul de trecere în posesia statului a unităților de transport reținute sau confiscate și cu termenul de exploatare ce depășește limitele stabilite, precum și modul de comercializare a lor.

Neexaminarea de către **Parlament** a Raportului asupra modului de administrare și întrebuințare a resurselor financiare publice în exercițiul bugetar 2009, aprobat de Curtea de Conturi prin Hotărîrea nr.58 din 9 iulie 2010 și remis spre examinare în conformitate cu prevederile legale, nu contribuie la remedierea unor fenomene care persistă an de an. Or, sporirea nivelului responsabilității managementului instituțional și corporativ la gestionarea resurselor publice și patrimoniului public, precum și eficientizarea auditului public extern sînt posibile numai în condițiile conjugării eforturilor tuturor instituțiilor de resort.

CAPITOLUL I. Managementul finanțelor publice

Republica Moldova și-a propus crearea unui sistem avansat de management financiar, bazat pe instrumente și mecanisme, în spiritul standardelor europene. Modernizarea managementului finanțelor publice reprezintă un imperativ pentru a elimina carențele și disfuncționalitățile în procesul gestiunii și administrării cheltuielilor publice: incompatibilitatea și fragmentarea bazelor de date, securitatea insuficientă a datelor și accesul limitat la informațiile din perioadele precedente, indisponibilitatea informației sau dificultatea de a obține informații la timp, posibilitățile reduse de evaluare a eficienței cheltuielilor pentru sectorul public.

În acest context, a fost inițiat și se implementează Proiectul „Managementul Finanțelor Publice”, care are următoarele obiective:

- dezvoltarea capacității instituționale și modernizarea procesului de elaborare și executare a bugetului;
- dezvoltarea și implementarea unui sistem de control și audit intern modern în sectorul public;
- consolidarea capacităților de formare și instruire continuă în domeniul managementului financiar a funcționarilor publici.

Autoritatea responsabilă de implementarea PMFP este Ministerul Finanțelor, care asigură managementul general, exercitînd rolul de Coordonator Executiv al proiectului.

În același timp, la implementarea activităților prevăzute la componentele respective ale PMFP participă Ministerul Economiei și alte instituții. Procesul de implementare este asistat de companiile internaționale de consultanță, precum și de consultanți individuali (internaționali și locali).

Beneficiarii PMFP vor fi: MF, autoritățile administrației publice centrale (28), autoritățile administrației publice locale de nivelul doi (35), autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi (900), executorii de buget (2500).

Cele mai importante măsuri întreprinse în perioada anilor 2010-2011 (semestrul I) în cadrul PMFP sînt prezentate după cum urmează:

- Cele mai importante documente normative și metodologice privind reforma managementului finanțelor publice au fost în mare parte finalizate. Noua Clasificație bugetară, aliniată la GFS 2001, a fost aprobată în martie 2011. Proiectele Ghidului metodologic pentru elaborarea bugetului, Metodologiei de executare a bugetului și noului Plan de conturi sînt definitivitate și urmează a fi aprobate pînă la sfîrșitul anului 2011.

- În anul 2011, documentul CBTM a fost examinat de Comisia interministerială pentru planificare strategică și prezentat Guvernului. Un număr de prevederi metodologice stipulate în noul set de Instrucțiuni privind elaborarea bugetului au fost aplicate în procesul de pregătire a CBTM 2012-2014.

- A fost elaborat și aprobat cadrul legal și metodologic privind desfășurarea activităților de MFC și AI; un număr semnificativ de unități de audit intern și-au desfășurat activitatea în cadrul instituțiilor publice.

- În cadrul AAP a fost instituționalizată o subdiviziune specializată pentru gestionarea unui program de instruire complex pentru funcționarii publici în domeniul managementului și managementului finanțelor publice. Aproximativ 2100 funcționari publici din cadrul autorităților administrației publice centrale și locale au fost instruiți.

În pofida unor realizări, este necesar de remarcat și unele probleme și deficiențe în implementarea anumitor componente ale PMFP, care limitează reușita procesului de reformare a MFP.

- Problema majoră a PMFP este generată de întîrzierile admise în dezvoltarea SIMF, fapt ce a determinat compromiterea unor indicatori legați de lansarea utilizării operaționale a noului sistem. Tergiversările proceselor de elaborare, testare și punere în aplicare a SIMF riscă să submineze rezultatele obținute în cadrul altor componente ale PMFP și expun întregul proiect riscului de eșuare.

- Din cauza întîrzierilor admise în dezvoltarea SIMF, Calendarul de implementare a SIMF a fost revizuit și lansarea sistemului (Modulul BPS) s-a amînat pentru decembrie 2011, cînd va fi lansat procesul de pregătire a CBTM 2013-2015. Nu pot fi implementate nici modulele de executare și raportare a bugetului, elaborate și aprobate în cadrul PMFP, acestea urmînd a fi utilizate doar începînd cu anul 2013.

- Se atestă o neînțelegere și o neglijență din partea top-managementului autorităților publice privind ireversibilitatea procesului de implementare a noului sistem de control și audit intern, fapt ce tergiversează punerea în practică a Legii nr.229 din 23.09.2010 „Privind controlul financiar public intern”. Drept urmare:

- UAI nu se instituie în subordinea directă a executorului de buget (AȘM, MTIC, BNS etc.);

- Doar circa 54% din UAI efectuează misiuni de audit intern conform cadrului legislativ și Standardelor de audit intern (MF, ME, SV, CNAS, MMPSF, MS etc.), 6% din UAI se conformează parțial la acestea (MDRC etc.), iar 40% de UAI efectuează revizii și controale financiare, prin ce compromit implementarea reformelor în domeniul MFP și, în special, în domeniul CFPI (MAI, MTIC, AȘM etc.).

Curtea de Conturi, de rînd cu partenerii de dezvoltare, este profund îngrijorată de situația nesatisfăcătoare privind implementarea SIMF. Curtea evidențiază drept o problemă majoră la circa 50% de beneficiari ai PMFP, din rîndul autorităților administrației publice locale de nivelul I, care

nu dispun de echipament și de personal calificat, capabil să implementeze reformele respective, sau, în general, nu au personal angajat la funcția de contabil. În aceste condiții, implementarea executării și raportării propriilor bugete prin SIMF poate fi compromisă din start. Situația dată este valabilă și pentru unele entități care se întrețin din contul bugetului de stat, a căror manageri nu sînt preocupați în măsura cuvenită de implementarea procedurilor și activităților aferente MFC și, în special, de competența și instruirea continuă a personalului.

În contextul celor menționate, Curtea de Conturi optează pentru sporirea responsabilității executorilor de buget pentru asigurarea respectării cadrului normativ, acuratețea situațiilor financiare și patrimoniale și pentru un management financiar guvernat prudent și eficient.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului preocuparea primordială în modernizarea managementului finanțelor publice, inclusiv:

- Modernizarea și consolidarea cadrului legislativ în materie de management și disciplină financiară;
- Monitorizarea implementării SIMF și a altor activități conexe, conform graficului extinderii PMFP. Examinarea oportunității externalizării serviciilor de executare și raportare prin SIMF a bugetelor unor entități mici, în special AAPL de nivelul I, care nu dispun de echipamentul tehnic și personalul respectiv;
- Punerea în aplicare și monitorizarea continuă a executării Legii privind controlul financiar public intern, consolidarea capacităților instituționale și suportului metodologic la implementarea sistemului de MFC și de audit intern în cadrul autorităților publice. Audiarea executorilor de buget privind răspunderea managerială pentru asigurarea principiilor bunei guvernări.

CAPITOLUL II. Administrarea și întrebuințarea resurselor financiare publice – executarea bugetului public național în exercițiul bugetar 2010

II.1. Auditul Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2010

Bugetul de stat pe anul 2010 a fost aprobat, în cadrul Legii nr. 133-XVIII din 23.12.2009¹, la venituri – în sumă de 15318,3 mil. lei, iar la cheltuieli – de 19454,5 mil. lei, cu o depășire a cheltuielilor asupra veniturilor de 4136,2 mil. lei. În urma modificărilor și completărilor ulterioare, veniturile au fost precizate în sumă de 16557,0 mil. lei, iar cheltuielile – de 20024,5 mil. lei, deficitul bugetar constituind 3467,5 mil. lei. Potrivit datelor Raportului de execuție bugetară, veniturile s-au realizat la nivel de 103,7%, cu o depășire (în cifre absolute) de 610,7 mil. lei, iar cheltuielile – nivel de 93,9%, sau cu 1226,8 mil. lei sub prevederile stabilite. Exercițiul bugetar s-a încheiat cu un deficit de 1630,0 mil. lei, ceea ce constituie 2,2% în raport cu PIB.

Soldurile totale bănești la conturile bugetului de stat, la 31.12.2010, au constituit 2651,8 mil. lei (inclusiv la: componenta de bază – 1070,8 mil. lei; mijloace speciale – 338,5 mil. lei; fonduri speciale – 331,7 mil. lei, și proiecte finanțate din surse externe – 910,8 mil. lei), majorându-se cu 743,7 mil. lei comparativ cu situația din 31.12.2009.

Rezultatele verificărilor efectuate în cadrul auditului denotă că datele Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat prezintă execuția de ansamblu în conformitate cu datele evidenței sistemului trezorerial, iar indicatorii privind executarea de casă la venituri și la cheltuieli, sub toate aspectele semnificative, prezintă o imagine fidelă pentru anul bugetar încheiat la 31.12.2010. Totodată, auditul a constatat unele abateri de la cadrul legislativ și normativ, nereguli și imprecizii la partea de cheltuieli, la raportarea veniturilor și cheltuielilor, precum și la ținerea evidenței trezoreriale etc.

Constatările auditului:

Referitor la executarea părții de venituri din Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2010

• În aspect de structură, veniturile la componenta de bază constituie 15125,4 mil. lei, la mijloace speciale – 1066,9 mil. lei, la proiecte finanțate din surse externe – 673,3 mil. lei, și la fonduri speciale – 318,5 mil. lei. Ponderea majoră (83,5%) o constituie veniturile bugetare și extrabugetare, fiscale și nefiscale, depășirea față de indicele precizat constituind 660,0 mil. lei, inclusiv din contul plăților în avans percepute de IFPS – 89,3 mil. lei, și de SV – 62,6 mil. lei.

• Executarea la partea de venituri peste nivelul precizat s-a realizat la 56 tipuri de taxe și plăți în sumă totală de 1247,4 mil. lei, dintre care provenite din: taxa pe valoarea adăugată la mărfurile importate – cu 576,9 mil. lei; accizele la produsele din tutun – cu 132,4 mil. lei; fondurile speciale încasate de organul vamal – cu 41,0 mil. lei; dividendele aferente cotei de participare a statului în societățile pe acțiuni – cu 38,0 mil. lei etc. Aceste rezultate, în mare măsură, au fost condiționate de calitatea necorespunzătoare a evaluărilor și previziunilor la macro și micronivel ale indicatorilor economici și bazei impozabile.

• În același timp, la 27 tipuri de venituri execuția s-a realizat cu peste 630,0 mil. lei sub nivelul prevăzut.

• Bugetul de stat n-a beneficiat în deplină măsură de o parte a profitului întreprinderilor cu cota statului, astfel, contrar prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1396 din 12.12.2007², bugetul fiind lipsit de venituri suplimentare de circa 19,4 mil. lei, inclusiv 9,1 mil. lei – dividende aferente cotei de participare a statului în societățile pe acțiuni, și 10,3 mil. lei – defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat.

• Restantele agenților economici față de bugetul de stat la începutul anului bugetar 2010 au însumat 358,9 mil. lei, iar la situația din 31.12.2010 – 349,9 mil. lei, reducându-se față de cele înregistrate la începutul anului doar cu 9,0 mil. lei.

Referitor la executarea părții de cheltuieli din Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2010

• Conform Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2010, prezentat de Ministerul Finanțelor, cheltuielile de casă la toate componentele s-au executat în sumă de 18797,7 mil. lei, sau la nivel de 93,9% față de prevederile definitive, fiind în creștere cu 1594,7 mil. lei față de cheltuielile din anul 2009. În aspectul componentelor, nivelul executării cheltuielilor a variat între 61,8% și 97,5% (la proiecte finanțate din surse externe – 61,8%; la mijloace speciale – 87,2%; la fonduri speciale – 87,5%, și la componenta de bază – 97,5%).

• La grupa bugetară 23 „Creditarea netă” nu au fost reflectate mijloacele restituite la bugetul de stat de către Agenția Rezerve Materiale în sumă de 11,7 mil. lei, ceea ce a condiționat majorarea în aceeași mărime a cheltuielilor totale ale bugetului de stat.

• Unor executori de buget, în baza a 9 hotărâri ale Guvernului, le-au fost alocate mijloace în sumă totală de circa 7,6 mil. lei din contul special „Mijloace bănești de asistență financiară – acordarea diferitelor ajutoare”. Ulterior, la rectificarea legii bugetare anuale, acestor executori le-au fost precizate limitele de alocații bugetare.

• Potrivit legii bugetare anuale, Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor i-au fost prevăzute la grupa 15.01 „Gospodăria de exploatare a fondului de locuințe”, articolul 241 „Investiții capitale”, mijloace în sumă totală de

¹ Legea bugetului de stat pe anul 2010 nr. 133-XVIII din 23.12.2009.

² Hotărârea Guvernului nr. 1396 din 12.12.2007 „Cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al întreprinderilor de stat și al societăților pe acțiuni cu cota de participare a statului”.

103,5 mil. lei de la componenta de bază a bugetului de stat și de 12,0 mil. lei – de la contul special “Mijloace bănești de asistență financiară – acordarea diferitor ajutoare”. Astfel, cheltuielile de casă la această grupă urmau a fi executate în sumă de 115,5 mil. lei, de facto acestea constituind 119,2 mil. lei, sau cu 3,7 mil. lei mai mult decât limitele aprobate.

- Ministerul Finanțelor, la demersul Comisiei Electorale Centrale, din contul limitelor aprobate pentru această instituție, a alocat Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene 2,5 mil. lei, pentru desfășurarea referendumului și a alegerilor parlamentare peste hotarele republicii, acțiune care contravine prevederilor art.19 din Legea bugetului de stat pe anul 2010;

- În aspectul clasificăției organizaționale, nici un executor de buget nu a utilizat pe deplin limitele de alocații aprobate. Astfel, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor n-a utilizat alocațiile aprobate în sumă de 290,8 mil. lei (26,3% din mijloacele prevăzute); Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor – 140,6 mil. lei (40,8% din mijloacele prevăzute); Ministerul Mediului – 117,2 mil. lei (32,5% din mijloacele prevăzute); Ministerul Economiei – 96,7 mil. lei (24,4% din mijloacele prevăzute); Biroul Național de Statistică – 72,1 mil. lei (57,4% din mijloacele prevăzute) etc.

- Cheltuielile pentru achitarea titlurilor executorii din contul bugetului de stat, analogic anilor precedenți, rămân a fi considerabile. Pe parcursul anului 2010, Ministerului Finanțelor i-au fost înaintate, spre achitare, 53 hotărâri emise de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (față de 43 hotărâri – în anul 2009), și 107 titluri executorii emise de instanțele judecătorești, sau cu 28 titluri mai mult față de perioada precedentă. Astfel, din bugetul de stat au fost compensate cheltuieli în sumă de 11,9 mil. lei.

- Fondul de rezervă al Guvernului pe anul 2010 a fost aprobat în sumă de 50,0 mil. lei, la rectificarea fiind micșorat cu 8,0 mil. lei. În temeiul hotărârilor Guvernului, au fost repartizate 40,6 mil. lei (inclusiv 2,5 mil. lei – 9 hotărâri ale Guvernului, emise în anii 2008-2009 și neexecutate), din care s-au finanțat 38,6 mil. lei. De menționat că, din suma totală finanțată, 1,9 mil. lei constituie mijloacele repartizate prin 9 hotărâri ale Guvernului din anii precedenți (2008-2009), în timp ce Regulamentul privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului³ prevede că din fondul de rezervă al Guvernului se finanțează cheltuieli care survin pe parcursul anului bugetar în exercițiu. Contrar normelor regulamentare (Legea nr.1228-XIII din 27.06.1997), s-a admis alocarea mijloacelor ce nu corespund destinațiilor stabilite în sumă totală de 3,8 mil. lei, din care 1,4 mil. lei – utilizate pentru procurări de mijloace fixe și construcția/reparația clădirilor, și 2,4 mil. lei – pentru reparația sistemelor de alimentare cu apă. S-a constatat că Consiliului raional Ștefan Vodă i-au fost alocate 217,8 mii lei pentru construcția sistemului de alimentație cu apa din satul Ermoclia, care nu s-au valorificat și, respectiv, au rămas la contul beneficiarului, în timp ce, potrivit pct.18 din Regulamentul aprobat prin Legea nr.1228-XIII din 27.06.1997, soldul neutilizat urma a fi restituit în bugetul de stat.

- Potrivit sintezei executării bugetare, la situația din 31.12.2010, **datoriile debitoare** au constituit 203,4 mil. lei (dintre care 49,1 mil. lei – cu termenul de achitare expirat), micșorându-se față de situația din 31.12.2009 cu 7,0 mil. lei, iar **datoriile creditoare** - 474,4 mil. lei (dintre care 137,3 mil. lei – cu termenul de achitare expirat), fiind în descreștere față de 31.12.2009 cu 191,5 mil. lei.

- Mijloacele speciale la partea de venituri au fost defini-

tivate în sumă de 1093,5 mil. lei, la cheltuieli – de 1227,0 mil. lei, cu un deficit de 133,5 mil. lei.

Potrivit Raportului de execuție bugetară, la componenta mijloace speciale, partea de venituri s-a realizat în sumă de 1066,9 mil. lei, iar partea de cheltuieli – de 1070,3 mil. lei. Comparativ cu anul precedent, veniturile date au înregistrat o descreștere cu 291,7 mil. lei, iar cheltuielile – cu 233,1 mil. lei. Exercițiul bugetar la componenta menționată s-a încheiat cu un deficit de 3,5 mil. lei, fapt determinat de planificarea necorespunzătoare a cheltuielilor.

- Pentru anul 2010, în componenta bugetului de stat, au fost aprobate 4 fonduri speciale, ale căror venituri s-au executat în sumă de 318,8 mil. lei, sau la nivel de 112,6% față de prevederile definitive, în timp ce cheltuielile au fost executate în sumă de 254,7 mil. lei, sau la nivel de 87,5% față de prevederi. Se menționează că în anul 2010, ca și în anii precedenți, de la fondurile ecologice locale au fost transferate la Fondul ecologic național mijloace prevăzute sub formă de transferuri în sumă totală de 2,1 mil. lei. Viramentele între aceste fonduri au același scop și același cadru instituțional, atrag după sine multiple tranzacții inutile între conturile trezoreriale, precum și deficiențe la efectuarea operațiunilor de consolidare a bugetului de stat atât la venituri, cât și la cheltuieli. Deficiențele relevă necesitatea examinării oportunității de consolidare a fondurilor prin unificarea acestora într-un singur fond.

- Toate transferurile preconizate bugetelor UAT au fost executate integral, cu excepția transferurilor cu destinație specială, care s-au executat cu 29,4 mil. lei mai puțin. Nealocarea acestor mijloace este consecința neprezentării de către unele UAT a justificărilor necesare pentru finanțare.

Concluzii generale asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2010 și Opinia de audit la componenta executarea de casă

Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2010 a fost elaborat în conformitate cu prevederile acceptate și prezintă informația financiară bazată pe datele evidentei sistemului trezorerial și rapoartelor consolidate ale executorilor de buget.

Indicatorii privind executarea de casă, la partea de venituri și partea de cheltuieli, sînt perfecți în conformitate cu datele evidentei sistemului trezorerial. Curtea de Conturi a exprimat Opinia fără rezerve asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2010, la componenta executarea de casă.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

- *îmbunătățirea bazei de date și a modelelor analitice de evaluare și planificare bugetară pe domenii de activitate și tipuri de impozite și taxe în raport cu PIB, estimînd și ajustînd baza impozabilă conform procedurilor standardizate;*

- *implementarea și monitorizarea măsurilor ferme și complexe de eficientizare a managementului administrării veniturilor publice, pentru asigurarea percepției integrale a obligațiilor fiscale curente și restante către toate componentele BPN;*

- *organizarea audierilor executorilor primari de buget privind utilizarea banilor publici în condiții de bună guvernare, avînd drept obiectiv îmbunătățirea disciplinei financiare prin implementarea controlului financiar public intern și asigurarea principiului transparenței;*

- *integrarea mijloacelor speciale și fondurilor speciale la componenta de bază a bugetului, întru asigurarea uniformizării principiilor bugetare.*

³ Legea nr.1228-XIII din 27.06.1997 “Despre Regulamentul privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului” (cu modificările ulterioare; în continuare – Regulamentul aprobat prin Legea nr.1228-XIII din 27.06.1997).

II.1.1. Veniturile administrate de Serviciul Fiscal de Stat**Rezumat**

Veniturile administrate de SFS în anul 2010 au constituit 14790,4 mil. lei, ori 53,7% din totalul veniturilor bugetare încasate la BPN, asigurând o creștere față de anul 2009 cu 1123,1 mil. lei.

La situația din 31.12.2010, restanțele contribuabililor administrați de organele SFS către BPN au înregistrat o creștere, față de situația din 01.01.2010, cu 95,8 mil. lei, constituind 1146,0 mil. lei, din care doar 25% se estimează a fi irecuperabile.

Cea mai gravă situație se atestă la colectarea veniturilor în BASS, restanțele contribuabililor fiind în permanentă creștere și constituind 740,0 mil. lei.

Constatările auditului:

Auditul a constatat un cumul de reglementări neconso-lidate și un management instituțional precar, care servesc drept impedimente pentru o administrare fiscală capabilă să asigure colectarea integrală a impozitelor și taxelor, să evalueze și să extindă baza impozabilă, inclusiv prin instrumente antievaziune și antifraudă fiscală. În această ordine de idei, se atrage atenția asupra unor nereguli și neconformități, în special:

La formarea veniturilor bugetare provenite din TVA:

- Practicarea plăților în avans s-a soldat cu majorarea încasărilor calculate și planificate în sumă de 89,3 mil. lei.
- Nemonitorizarea agenților economici noi înregistrați ca plătitori TVA, prin neefectuarea regulamentară a vizitelor fiscale, iar în unele cazuri anularea înregistrării agenților economici ca plătitori TVA, fără efectuarea controlului fiscal la fața locului, sporește riscul de evaziune și fraudă.
- Anularea blanchetelor facturilor fiscale rămase în stoc la contribuabilii anulați ca plătitori TVA permite eliberarea acestor facturi fiscale altor contribuabili înregistrați ca subiecți ai impunerii cu TVA și, respectiv, creează premise pentru evaziuni fiscale.
- Neeliminarea activităților practicate de firmele-fantomă a prejudiciat statul cu circa 260,0 mil. lei. Auditul a constatat 63 de firme-fantomă, din care 48 au fost înregistrate anterior ca plătitori TVA, majoritatea (peste 70%) având reședință în mun. Chișinău.

La crearea și funcționarea posturilor fiscale:

- Regimul posturilor fiscale, în calitate de instrument de evaluare și extindere a bazei impozabile, din lipsa cadrului normativ departamental și datorită acțiunilor administrative incoerente și contradictorii, practic a fost compromis.
- Unele decizii de instituire a posturilor fiscale nu conțin informații despre data instituirii, nu în toate se indică obiective clare de realizare; în unele cazuri, acestea nu corespund celor reflectate în Nota informativă privind activitatea postului respectiv.
- Se atestă o atitudine superficială asupra întocmirii notelor privind activitatea posturilor fiscale. Acestea nu reflectă corect toate livrările și procurările efectuate de agentul economic în perioada de acțiune a postului fiscal.
- S-au constatat cazuri când unii agenți economici la care a fost suspendată anticipat activitatea posturilor fiscale au efectuat procurări de la firme care au devenit firme-fantomă în scurt timp după efectuarea tranzacției.
- Sint prezente cazuri de nerespectare a termenelor de restituire a TVA, prevăzute de legislația în vigoare⁴. Într-un caz, asemenea neregularități au generat cheltuieli bugetare

nejustificate în sumă de 1,9 mil. lei, care au fost dezafectate incontestabil în beneficiul unui agent economic.

La executarea silită a obligațiilor fiscale:

După cum a constatat auditul, SFS nu gestionează reguli și proceduri consistente privind executarea silită de asigurare necondiționată a obligațiilor fiscale.

- Se atestă o atitudine selectivă și aplicarea neuniformă a normelor privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabililor rău-platnici. Numai înaintarea ordinelor de incaso, fără suspendarea operațiunilor la conturile bancare, nu a avut efecte pozitive în vederea încasării restanțelor contribuabililor față de buget, real fiind încasate de la 0,002% până la 2,6% din suma înaintată spre încasare.

• În unele cazuri, nu au fost suspendate toate conturile bancare ale contribuabililor deschise în diferite instituții financiare. Totodată, unii contribuabili, având conturile bancare suspendate, au deschis, cu suportul SFS, conturi bancare noi.

- Se relevă cazuri de anulare neîntemeiată a dispoziției privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabililor restanțieri.

La sechestrarea și confiscarea bunurilor și comercializarea lor:

• Măsurile inconsecvente de comercializare a bunurilor confiscate, întru recuperarea restanțelor fiscale, nu-și ating scopul, o parte din bunuri se comercializează anevoios, iar altele, fiind expuse la licitație de 3 și de mai multe ori, practic nu pot fi realizate.

- Carențele și problemele procesului de comercializare a bunurilor confiscate sint cauzate, în special, de: (i) prețurile ireale stabilite la unele bunuri, (ii) neevaluarea bunurilor sau evaluarea într-un termen îndelungat, (iii) păstrarea bunurilor în condiții neadecvate, (iiii) nivelul insuficient de informare a societății despre bunurile confiscate etc., care, luate în ansamblu, determină formarea unor stocuri imense în cadrul SFS, fiind suportate cheltuieli la organizarea comercializării sau nimicerii unor bunuri. Astfel, cheltuielile respective în anul 2010 numai pe mun. Chișinău au constituit 444,2 mii lei, sau 59,6% din mijloacele obținute de la comercializarea bunurilor confiscate.

- Se atestă lipsa voinței și a sistemului de supraveghere în cazul reținerii bunurilor firmelor declarate firme-fantomă, în scopul executării silită a obligației fiscale.

La monitorizarea tranzacțiilor comerciale de import și a lanțului valoric în comerțul interior:

Examinarea modului în care au fost monitorizate de către SFS tranzacțiile comerciale de import și lanțul valoric în comerțul interior denotă că această procedură nu s-a efectuat la nivelul cuvenit. Astfel, numai în cazurile menționate de audit, suma riscului privind eschivarea de la achitarea obligațiilor fiscale constituie circa 1067,0 mii lei. Suma totală a devierilor, determinată ca diferență dintre valoarea totală a mărfurilor importate și suma totală a livrărilor impozabile în aceeași perioadă de gestiune la situația respectivă, constituie 8254,2 mii lei, fapt ce presupune riscul existenței evaziunii fiscale din partea unor importatori din cei selectați.

- Verificările detaliate ale unor tranzacții au scos în evidență faptul că SFS, în unele cazuri, a aplicat incorect sancțiunile fiscale aferente lipsei/neutilizării mașinii de casă și control la comercializarea florilor.

În activitatea pe bază de patente:

- Unele IFST, la prelungirea patentelor, n-au solicitat documentele ce confirmă statutul de persoană asigurată în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.
- Au fost constatate nereguli prin verificările efectuate

⁴ Codul fiscal al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.1163-XIII din 24.04.1997 „Codul fiscal”.

Hotărârea Guvernului nr.287 din 11.03.2008 „Pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată” (Abrogat la 01.11.2010) (cu modificările ulterioare).

asupra modului de desfășurare a comerțului în bază de patente.

La exercitarea controalelor fiscale și adoptarea deciziilor:

Deși în urma controalelor fiscale efectuate în anul 2010 au fost calculate suplimentar la buget impozite, taxe și alte plăți cu 20,0 mil. lei mai mult, comparativ cu anul 2009, la buget s-au încasat cu 2,0 mil. lei mai puțin.

Verificările efectuate de audit asupra unor acte de control și asupra deciziilor adoptate denotă următoarele:

- Persistă cazuri de nerespectare a normelor interne privind aplicarea procedurilor de control.

- În timpul controalelor nu se supun inventarierii mărfurile procurate; nu sînt examinate cazurile ce țin de diferențele stabilite în urma controalelor repetate.

- În baza unor scrisori explicative ale SFS, au fost modificate și/sau anulate unele decizii privind aplicarea sancțiunilor, luate în urma efectuării controalelor fiscale. Uneori decizia modificată este diametral opusă celei inițiale.

Neexecutarea părții de venituri a BS și alte deficiențe menționate au fost cauzate, în special, de: controlul intern necorespunzător constatat la unele organe fiscale și, în unele cazuri, interacțiunea ineficientă a acestora cu autoritățile administrației publice locale la determinarea datelor raportate; iresponsabilitatea unor contribuabili în teritoriu și lipsa analizei permanente și detaliate a riscurilor parvenite în rezultatul unor activități ce întrunesc indici de evaziune fiscală, precum și a unor obiective clare de colectare a restanțelor; cadrul metodologic necorespunzător de executare a controlului fiscal; neutilizarea tuturor pîrghiilor pentru prevenirea evaziunilor fiscale; măsurile neadecvate întreprinse în scopul colectării veniturilor din încasări nefiscale; în unele cazuri, interpretarea extensivă a legislației fiscale.

Pentru combaterea și eliminarea neregulilor constatate este necesară intensificarea controlului asupra procesului de colectare a veniturilor la BPN, interacțiunea cu organele de drept, identificarea operativă a persoanelor care desfășoară activitate ilicită/ilegală, intensificarea operativității efectuării controalelor, cu examinarea tuturor circumstanțelor cauzei, înaintarea urgentă a propunerilor privind modificările legislației în contextul încălcărilor și neajunsurilor constatate de audit, implementarea măsurilor eficiente de menținere a unui sistem de management și control intern adecvat, capabil să asigure o administrare fiscală eficientă, modernizarea sistemului informațional al SFS, cu utilizarea unui sistem mai eficient de gestiune a bazelor de date, optimizarea controlului fiscal în scopul conformării benevole a contribuabililor.

II.1.2. Veniturile administrate de Serviciul Vamal

Rezumat

Avînd atribuții la administrarea veniturilor bugetare publice, SV a colectat în anul 2010 la bugetul de stat 9750,3 mil. lei, ceea ce reprezintă 13,6% în raport cu PIB. Totodată, s-a constatat că neexecutarea conformă de către personalul SV a legislației și cadrului regulator a determinat la ratarea unor venituri la buget; scoaterea de sub supraveghere vamală și punerea în circulație liberă a unor active materiale destinate includerii în capitalul social; admiterea unor denaturări în evidența financiară, avînd drept consecință raportarea neveridică către Ministerul Finanțelor a costului facilităților acordate în anul 2010 la drepturile de export/import; denaturarea Raportului privind controlul asupra valorii în vamă la mărfurile introduse în regim vamal de import (plasate în liberă circulație); nerespectarea legislației în zonele economice libere; creșterea numărului tranzacțiilor efectuate prin rezidenții zonelor off-shore prin care se admit evaziuni fiscale etc.

Constatările auditului:

Referitor la colectarea veniturilor bugetare

- În perioada anului 2010, veniturile administrate de către SV au fost executate în sumă de 9750,3 mil. lei (107,0%), sau cu o depășire de 639,0 mil. lei față de planul indicativ (cifra de control) stabilit de către MF. Față de anul 2009 a fost înregistrat un spor în sumă totală de 2035,4 mil. lei (26,4%), preponderent influențat de majorarea cotelor accizelor.

- S-au admis restanțe cumulative la plățile către buget de peste 100,0 mil. lei, inclusiv o treime din contul anului 2010.

- Întocmirea actelor constatatoare și efectuarea recalculului nu se efectuează prin SI „Asycuda World”, datorită faptului că modulul „Economist” pînă în prezent nu este integrat în sistemul nominalizat.

Referitor la respectarea legislației privind calcularea drepturilor de import/export

- La determinarea valorii în vamă a mărfurilor, nu au fost aplicate metodele de vămuire nr.2-nr.5, conform prevederilor art.12-16 din Legea nr.1380-XIII din 20.11.1997⁶, fapt care generează riscul percepției drepturilor vamale neconforme.

- Încălcarea de către colaboratorii vamali a cadrului regulator, ce se exprimă prin completarea necorespunzătoare a unor declarații vamale, fără caracteristica detaliată a mărfii; lipsa prețurilor la unele poziții tarifare stabilite de SV pentru a servi drept călăuză la declararea valorii în vamă a mărfurilor; atribuirea eronată a codurilor tarifelor, a generat evaziunea fiscală la taxarea automobilelor în sumă de 0,6 mil. lei, precum și ratarea încasărilor de 1,9 mil. lei.

- La SV lipsește cadrul normativ privind criteriile de determinare a prețurilor de referință ale unor mărfuri, urmare cărui fapt deciziile arbitrare ale managementului sînt subiective și discredibilizează instituția.

Referitor la administrarea scutirilor și facilităților vamale

- La acordarea facilităților fiscale și a înlesnirilor la plata TVA, accizelor și taxei vamale la importul mărfurilor pentru anul 2010, suma scutirilor constituie 2997,3 mil. lei, sau 30,7% din volumul total al încasărilor drepturilor de import, fiind în creștere cu 485,5 mil. lei (19,3%) față de anul 2009.

- Declarațiile vamale cu coduri eronate (41 de cazuri) privind regimul vamal au condiționat scoaterea de sub supraveghere vamală și punerea în circulație liberă a unor active materiale destinate includerii în capitalul social în sumă de 19,6 mil. lei, cu scutiri de plăți în valoare de 4,3 mil. lei.

- Scutirile la importul de autoturisme și autovehicule au redus veniturile bugetare cu 234,3 mil. lei (7,8%); scutirile de TVA la produsele petroliere introduse pe restul teritoriului Republicii Moldova din Portul Internațional Liber „Giurgiulești” – cu 124,2 mil. lei (4,1%); scutirile pentru active materiale destinate includerii în capitalul social – cu 284,9 mil. lei (9,5%), sau cu 159,0 mil. lei mai mult față de anul 2009 etc.

Referitor la tranzacțiile efectuate prin rezidenții zonelor off-shore

- Potrivit informației statistice a SV, în anul 2010, prin intermediul zonelor off-shore, au fost perfectate 21,2 mii declarații de import/export, cu valoarea mărfurilor în vamă de 4,8 miliarde lei, tranzacțiile fiind exercitate prin intermediul firmelor rezidente în zonele off-shore (Panama, Gibraltar, Bahamas, Belize, Seychelles, Puerto Rico, Panama, Uruguay, Insulele Marshal etc.), care cad sub incidența Ordinului Centrului pentru Combaterea Crimelor

⁶ Legea nr.1380-XIII din 20.11.1997 „Cu privire la tariful vamal” (cu modificările și completările ulterioare).

Economice și Corupției nr.118 din 20.11.2007.

Referitor la zonele economice libere

• În procesul desfășurării auditului, au fost examinate declarațiile vamale de plasare în regim vamal „Zona Liberă”, precum și declarațiile vamale de încheiere a destinațiilor respective. Verificarea aleatorie a declarațiilor vamale la import și export, perfectate la 2 rezidenți ai subzonei „Sud Est”, a constatat 7 cazuri de diminuare a valorii facturale a mărfurilor la export aflate în tranzit în sumă totală de 4,3 mil. lei.

Referitor la evidența contabilă a veniturilor administrate de către Serviciul Vamal

• Serviciul Vamal nu a întreprins măsurile necesare pentru a coopera cu Ministerul Finanțelor în domeniul evidenței contabile a veniturilor administrate de către organele vamale, fapt care a determinat neelaborarea normelor unice și, respectiv, neeliminarea diferențelor la sumele calculate și neachitate, precum și a soldurilor înregistrate pe conturile agenților economici.

• S-au admis denaturări în evidența financiară, având drept consecință raportarea neveridică la Ministerul Finanțelor a costului facilităților acordate în anul 2010 la drepturile de import/export cu suma de 384,0 mil. lei; raportarea neveridică a soldurilor creditoare ale agenților economici cu 93,5 mil. lei; raportarea neveridică cu 50,2 mil. lei a soldului restanțelor contribuabililor față de bugetul de stat cu termen mai mare de 6 ani; denaturarea Raportului privind controlul asupra valorii în vamă la mărfurile introduse în regim vamal de import (plasate în liberă circulație) cu suma de 286,5 mil. lei.

Recomandări Parlamentului: Să solicite Guvernului:

▪ revizuirea criteriilor de acordare a scutirilor și facilităților fiscale și tarifare, în scopul creării unui mediu concurențial echitabil și sprijinirii unor domenii din sectorul real al economiei, care generează plusvaloare și venituri publice;

▪ revizuirea cadrului legislativ privind activitatea în zonele economice libere și asigurarea audierii administrației zonelor economice libere, care este responsabilă de controlul executării contractelor încheiate cu rezidenții zonelor economice libere ce desfășoară activitate de antreprenoriat și beneficiază de vacanțe fiscale și scutiri la plata drepturilor de import;

▪ consolidarea cadrului regulator departamental în materie de transparență a actului managerial-decizional al SV, implementarea necondiționată a sistemului informațional-tehologic privind fluxurile mărfurilor import/export.

II.1.3. Datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat

Rezumat

Soldul datoriei publice, la 31.12.2010, a constituit 22945,0 mil. lei, majorându-se față de anul 2009 cu 5387,8 mil. lei, ca rezultat al majorării datoriei de stat administrată de Guvern cu 4248,4 mil. lei, datoriei administrate de BNM – cu 596,1 mil. lei, și datoriei întreprinderilor din sectorul public – cu 590,4 mil. lei, precum și al diminuării datoriei UAT cu 47,1 mil. lei.

În anul 2010, datoria de stat internă a însumat 5304,9 mil. lei, nedepășind plafonul stabilit prin legea bugetară anuală. Ponderea datoriei de stat interne în PIB a constituit 7,4%, fiind în scădere față de anul 2009 cu 1,1 puncte procentuale. La 31.12.2010, soldul datoriei de stat externe constituia 1116,2 mil.dol.SUA, majorându-se, față de aceeași perioadă a anului 2009, cu 342,5 mil.dol.SUA.

Constatările auditului:

Soldul datoriei publice, la situația din 31 decembrie 2010,

a constituit 22945,0 mil. lei, inclusiv datoria de stat administrată de Guvern – 18870,8 mil. lei, datoria administrată de BNM – 2482,3 mil. lei, datoria întreprinderilor din sectorul public – 1522,8 mil. lei, și datoria unităților administrativ-teritoriale – 69,1 mil. lei. În evoluție, ponderea datoriei publice în PIB înregistrează o majorare cu 2,9 puncte procentuale față de anul precedent și constituie 31,9%.

Soldul datoriei de stat administrată de Guvern, la 31.12.2010, a constituit 18870,8 mil. lei, din care datoria de stat externă – 13565,9 mil. lei, și datoria de stat internă – 5304,9 mil. lei. În anul 2010, plățile efectuate pentru deservirea datoriei de stat administrată de Guvern au înregistrat o scădere, față de anul 2009, cu 284,1 mil. lei, acestea constituind suma totală de 1113,2 mil. lei, din care pentru datoria de stat externă – 745,8 mil. lei, și pentru datoria internă – 367,4 mil. lei. La finele anului 2010, ponderea datoriei de stat administrată de Guvern în PIB a constituit 26,3%, înregistrând o majorare, față de anul 2009, cu 2,0 puncte procentuale.

Pe anul 2010, datoria de stat internă a însumat 5304,9 mil. lei, nedepășind plafonul stabilit prin legea bugetară anuală.

Ponderea datoriei de stat interne în PIB, la sfârșitul anului 2010, a constituit 7,4%, fiind în scădere față de anul 2009 cu 1,1 puncte procentuale, pe fondul creșterii PIB.

La 31.12.2010, soldul datoriei de stat externe constituia 1116,2 mil. dol. SUA, majorându-se, față de aceeași perioadă a anului 2009, cu 342,5 mil. dol. SUA. În aspectul structurii datoriei de stat administrată de Guvern, ponderea datoriei de stat externe în PIB, la sfârșitul anului 2010, a constituit 18,9%, înregistrând o majorare, față de anul 2009, cu 3,1 puncte procentuale. Datoria de stat externă pe cap de locuitor în valută națională și în dolari SUA a înregistrat o creștere față de anul 2009, constituind în anul 2010 circa 3806,7 lei și, respectiv, 313,2 dol. SUA.

Datoria întreprinderilor din sectorul public, la 31.12.2010, potrivit datelor rectificate de Ministerul Finanțelor, constituie 1522,8 mil. lei (inclusiv datoria față de creditorii externi – 330,0 mil. lei), care s-a majorat, comparativ cu începutul anului 2010, cu 590,4 mil. lei.

Datoria UAT, la 31.12.2010, a constituit 69,1 mil. lei, care, comparativ cu începutul anului 2010, s-a diminuat cu 47,1 mil. lei.

Conform datelor Registrului garanțiilor de stat, la finele anului 2010, soldul garanțiilor de stat externe a constituit 6,4 mil.dol.SUA, nefiind depășit plafonul stabilit prin legea bugetară anuală (6,4 mil.dol.SUA). Potrivit datelor Subregistrului garanțiilor de stat externe, soldul garanțiilor de stat externe se constituie integral din datoria S.A. „Apă-Canal Chișinău” față de BERD.

Datoria totală a agenților economici față de bugetul de stat, la 31.12.2010, a constituit 3024,0 mil. lei (înregistrând o micșorare cu 13,7 mil. lei față de anul 2009), din care datoria pentru împrumuturile recreditate agenților economici și autorităților UAT din surse externe și interne – 1291,4 mil. lei. Astfel, imobilizarea continuă de către agenții economici a mijloacelor provenite din împrumuturi publice (3024,0 mil. lei) lipsește Guvernul de surse semnificative pentru finanțarea unor proiecte vitale de dezvoltare și, respectiv, generează dezechilibre macrofinanciare.

La 31.12.2010, soldul debitorilor garanți față de Ministerul Finanțelor pentru împrumuturile interne și externe acordate constituia 439,04 mil. lei, din care sold expirat – 295,28 mil. lei, sau 67,3%.

Pe parcursul anului 2010, din contul bugetului de stat au fost defazate mijloace financiare pentru onorarea garanțiilor de stat în sumă de 34,0 mil. lei. Concomitent, au fost încasate la buget de la debitorii garanți pentru garanțiile de stat externe mijloace în sumă totală de 53,9 mil. lei.

JUSTIȚIE**II.1.4.1 Curtea Supremă de Justiție****Rezumat**

Auditul efectuat la Curtea Supremă de Justiție atestă prezența unor neregularități la gestionarea resurselor financiare publice și la administrarea patrimoniului public, acestea fiind cauzate de un management financiar și control intern necorespunzător, astfel generând cheltuieli neregulate creditoare cu termenul de achitare expirat, achiziții publice și reparații capitale cu nerespectarea prescripțiilor legale. În vederea îmbunătățirii funcționării managementului financiar și control intern, sînt necesare: **i)** întreprinderea de măsuri în vederea organizării unui sistem de control intern relevant, ce ar asigura executarea alocațiilor bugetare în limitele aprobate și administrarea conformă a patrimoniului de stat; **ii)** organizarea și efectuarea achizițiilor publice pentru procurarea bunurilor, serviciilor și lucrărilor în strictă conformitate cu actele legislative și normative; **iii)** înregistrarea la organul cadastral a dreptului de proprietate asupra unui imobil cu suprafața totală de 4036,2 m² și asupra terenului aferent acestuia cu suprafața de 2880 m².

Constatările auditului:

- Efectuarea unor cheltuieli cu depășirea limitelor totale aprobate în sumă de 160,2 mii lei și generarea unei datorii creditoare cu termenul de achitare expirat în sumă de 42,3 mii lei.
- Organizarea, în unele cazuri, a achizițiilor publice cu nerespectarea prescripțiilor legale, care se exprimă prin neasigurarea întocmirii și prezentării în termen a dării de seamă privind contractele de achiziție publică de valoare mică, semnate și înregistrate în perioada de referință în sumă totală de 178,2 mii lei, și a depunerii de către antreprenor a garanției de bună execuție a lucrărilor în mărirea cuantumului minim de 178,8 mii lei.
- Neînregistrarea drepturilor asupra bunurilor imobile cu suprafața de 4063,2 m² în sumă totală de 19686,61 mii lei, precum și asupra terenului aferent acestuia cu suprafața de 2880 m².

Concluzii:

Neregularitățile identificate au generat formarea datorii creditoare cu termenul de achitare expirat; organizarea și efectuarea, în unele cazuri, a achizițiilor publice și executarea lucrărilor de reparații capitale cu nerespectarea prescripțiilor legale; precum și neînregistrarea drepturilor asupra unor bunuri administrate.

II.1.4.2. Consiliul Superior al Magistraturii**Rezumat**

La Consiliul Superior al Magistraturii au fost identificate irregularități ce rezidă în lipsa unui management financiar relevant și un nivel scăzut al elementelor sistemului de control intern în cadrul instituției. În vederea lichidării deficiențelor identificate, sînt necesare: **i)** implementarea sistemului de control intern, pentru a asigura corectitudinea planificării, regularitatea utilizării, conformitatea și veridicitatea raportării executării statelor de personal și a mijloacelor publice pentru retribuirea muncii, în special în aspectul alineatelor acestui articol de cheltuieli din clasificarea economică; **ii)** asigurarea efectuării de cheltuieli în limitele aprobate, precum și raportarea corectă și veridică a acestora prin neadmiterea planificării exagerate a necesarului de mijloace publice; **iii)** asigurarea ținerii conforme a evidenței contabile, cu corectarea situațiilor în care s-au admis neregularități și, respectiv, cu racordarea raportării financiare; **iiii)** asigurarea unui proces de planificare și achiziționare a bunurilor și serviciilor potrivit normelor legale, precum și întreprinderea acțiunilor de monitorizare a executării conforme și în termen a contractelor de achiziții publice.

N-au fost întreprinse măsurile necesare față de agenții economici care au admis restante la împrumuturile recreditate, în vederea identificării soluțiilor de rigoare pentru rambursarea mijloacelor la bugetul de stat. La finele anului 2010, soldul beneficiarilor recreditați constituia 1489,0 mil. lei, 78,9 mil. dol. SUA și 8,4 mil. euro (echivalentul a 2585,0 mil. lei), din care soldul datoriei expirate este de 324,9 mil. lei și 19,6 mil. dol. SUA. Astfel, în anul 2010, prin aplicarea acestor măsuri, a fost încasată suma de 2,5 mil. lei, care, comparativ cu anul 2009, s-a majorat cu 0,2 mil. lei.

Concluzii:

Datele privind datoria de stat internă și datoria de stat externă, reflectate în Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2010, corespund informației din Subregistrul datoriei de stat interne și din Subregistrul datoriei de stat externe.

Nereglementarea sistemului complex de interconexiune, control și verificare între nivelurile de management al datoriei publice, ca părți responsabile și interdependente în procesul de monitorizare și raportare a datoriei publice, relevă un risc de apariție a deficiențelor în cadrul raportării situației în domeniul datoriei publice.

Recomandări Parlamentului:**Să solicite Guvernului:**

- asigurarea valorificării surselor externe destinate implementării proiectelor investiționale, precum și a monitorizării implementării în termen și utilizării conforme a surselor pentru realizarea obiectivelor stabilite;
- aprobarea Strategiei de management al datoriei de stat și intensificarea procedurilor de restabilire la bugetul de stat a mijloacelor imobilizate pentru împrumuturile recreditate agenților economici în perioadele precedente.

II.1.4. Utilizarea mijloacelor financiare publice de către unele autorități publice și instituții subordonate**Rezumat**

Auditele regularității efectuate la unii executori de buget atestă prezența unor neregularități la gestionarea resurselor financiare publice și la administrarea patrimoniului public, acestea fiind cauzate de unele neajunsuri în sistemul de management financiar și control intern al entităților auditate și se exprimă prin: **(i) nerespectarea disciplinei financiare, creîndu-se situații:** de planificare ineficientă la capitolul cheltuieli pentru reparații și investiții capitale, care generează nevalorificarea lor în limitele bugetare și în termenele preconizate; de efectuare a cheltuielilor cu depășirea limitelor de alocații aprobate; de achitare neregulamentară a suplimentelor și adaosurilor la salariu; de creare a datoriilor creditoare și debitoare cu termenul de achitare expirat; de admitere a neregulilor privind constituirea, încasarea, utilizarea și raportarea mijloacelor speciale atât la venituri, cît și la cheltuieli; de neînsușire a mijloacelor financiare aprobate în aspectul surselor; **(ii) nerealizarea investițiilor în mod regulat, nefiind asigurată depunerea de către antreprenor a garanției de bună execuție a lucrărilor, iar în lipsa documentației de proiect, investitorii și antreprenorii generali admitînd efectuarea unor tipuri de lucrări peste volumul contractat, precum și neexecutarea altor tipuri de lucrări;** **(iii) neorganizarea și efectuarea, în unele cazuri, a achizițiilor publice cu încălcarea legislației în domeniu;** **(iiii) organizarea neconformă a ținerii evidenței contabile și raportarea bugetară cu abateri de la cadrul normativ-legislativ, în special efectuarea formală a inventarierii patrimoniului și neînregistrarea drepturilor asupra tuturor bunurilor imobile.**

Constatările auditului:

- Efectuarea unor cheltuieli cu depășirea limitelor alocațiilor aprobate în sumă totală de 297,2 mii lei, fapt ce a cauzat și formarea unor datorii cu termenul de achitare expirat. A fost admisă calcularea și achitarea ajutoarelor materiale și premiilor în lipsa alocațiilor financiare aprobate în modul stabilit, cu atribuirea lor eronată la cheltuielile pentru salariul funcției și la alte plăți, ca urmare fiind denaturate datele raportate.

- Nerespectarea regulilor generale de organizare a evidenței contabile, a procedurilor reglementate la casarea mijloacelor fixe, precum și a normelor de inventariere denotă lipsa unui management financiar relevant și un nivel scăzut al elementelor de control intern la acest compartiment, fiind condiționată existența situației defectuoase privind ținerea evidenței contabile și raportarea financiară eronată.

- Neasigurarea monitorizării executării de către unii furnizori a clauzelor contractuale privind achizițiile publice, fiind admise depășiri ale termenelor de livrare a bunurilor achitate, admițându-se o creștere nejustificată a datoriilor debitoare, la finele anului, în mărime de 176,9 mii lei, ceea ce constituie 64,2% din totalul datoriilor debitoare înregistrate la finele anului 2010.

Concluzii:

Raportarea financiară eronată a cheltuielilor și statelor de personal, concomitent cu planificarea exagerată a alocațiilor bugetare, efectuarea neregulamentară a cheltuielilor, admiterea de supracheltuieli bugetare, nerespectarea procedurilor reglementate la casarea mijloacelor fixe și a normelor de inventariere, unele neregularități la efectuarea achizițiilor publice indică asupra necesității de fortificare a managementului financiar al entității și al sistemului de control intern al acesteia.

II.1.4.3. Ministerul Justiției și unele instituții din subordine**Rezumat**

Verificările efectuate în cadrul auditului la Ministerul Justiției și unele instituții din subordine au relevat existența mai multor irregularități și neconformități ce țin de cerințele unice și de mecanismul de reglementare a contabilității și raportării financiare, de gestionarea mijloacelor financiare, administrarea patrimoniului public, precum și a unor probleme în materie de legislație. Lipsa unei metodologii de stabilire a tarifelor pentru serviciile prestate contra plată, în special a celor de aplicare a apostilei, precum și neținerea evidenței statistice a serviciilor prestate și a evidenței analitice a cheltuielilor reale la acordarea acestor servicii afectează gestionarea conformă a mijloacelor speciale.

Neefectuarea pe parcursul întregii perioade de activitate a Departamentului de Executare a inventarierii soldurilor mijloacelor bănești depozitate de oficiile de executare la conturile curente, precum și nereglementarea termenelor de păstrare a acestor mijloace, în special a mijloacelor bugetare, relevă posibile condiții de apariție a riscului de neasigurare a integrității acestora sau de achitări neconforme.

Constatările auditului:

- Nivelul neregulamentar al ținerei evidenței contabile a influențat corectitudinea, veridicitatea și plenitudinea evidenței contabile și a raportării financiare.

- Neefectuarea inventarierii anuale în strictă conformitate cu cerințele reglementare a cauzat necorespunderea datelor situației patrimoniale raportate, real existente și cele înregistrate în evidența contabilă a ministerului și a entităților din subordine, condiționând raportarea defectuoasă privind patrimoniul administrat, cu riscul neasigurării integrității acestuia. În aspectul dat, se menționează înregistrarea în evidența contabilă a unui imobil cu suprafața de 742,5 m²,

fără valoarea de bilanț, și neînregistrarea drepturilor asupra terenurilor proprietate publică cu suprafața de circa 5,98 ha, aferente imobilelor administrate de Ministerul Justiției.

- Neregulile privind constituirea, încasarea, utilizarea și raportarea mijloacelor speciale au cauzat denaturarea datelor raportate, comparativ cu situațiile reale, atât la venituri, cât și la cheltuieli, cu 9077,1 mii lei. Totodată, se relevă o situație confuză și nesoluționată în aspectul cadrului legislativ-normativ privind perceperea taxei la aplicarea apostilei în temeiul Hotărârilor Guvernului în lipsa metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciile prestate contra plată, ceea ce a cauzat în anul 2010 majorarea nejustificată de 2,0-4,0 ori a tarifelor pentru aplicarea apostilei.

- Monitorizarea neadecvată a procesului de lichidare a Departamentului de Executare a condiționat admiterea unor neregularități în actele de transmitere ale unor oficii de executare, producând imprecizii la capitolul transmiterea soldurilor de mijloace bănești și procedurilor executorii; nivelul scăzut al încasării mijloacelor bănești în beneficiul statului de 7,3%, rămânând neincasate la finele anului 2010 în bugetul de stat circa 213,8 mil. lei. Lipsa unor reglementări privind evidența și raportarea încasării mijloacelor bănești (sau în altă formă) în beneficiul statului, precum și achitării din contul mijloacelor bugetare a datoriilor creditorilor-beneficiari, cu stabilirea termenelor de raportare de către executorii judecătorești în condițiile reformării sistemului judecătoresc, va avea impact asupra gradului de cunoaștere de către părțile interesate a situației reale la acest capitol.

Concluzii:

Neverificarea și neimplicarea în deplină măsură de către organele de competență în vederea asigurării corectitudinii și plenitudinii executării actelor normative aferente calculării și încasării fondurilor publice prezintă un risc al neincasării conforme a veniturilor la bugetul public. În aspectul celor menționate, se denotă necesitatea de rigoare privind identificarea remediilor adecvate și eficiente pentru corectarea abaterilor constatate și înlăturarea problemelor existente, în acest scop consolidând managementul financiar și sistemul de audit intern.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului, în comun cu autoritățile de competență:

- asigurarea monitorizării implementării conforme a reformei în sistemul justiției, inclusiv în sistemul de executare, în vederea realizării obiectivelor stabilite.

II.1.4.4 Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Bălți și Curtea de Apel Economică**Rezumat**

Auditele efectuate la cele trei Curți de Apel atestă (i) neregularități la efectuarea achizițiilor publice, exprimate prin organizarea neadecvată a activității grupurilor de lucru pentru achiziții, precum și a supravegherii executării contractelor; (ii) nivelul scăzut de administrare a patrimoniului, nefiind asigurată în toate cazurile respectarea modului de înregistrare a drepturilor patrimoniale și de ținere a evidenței contabile; (iii) aspecte problematice și de incertitudine la evidența și raportarea taxei de stat, care se motivează prin imperfecțiunea cadrului legal ce vizează acest capitol. Întru îmbunătățirea funcționării sistemului de management financiar și control intern, sînt necesare: asigurarea ținerei conforme a evidenței contabile, corectînd situația privind mijloacele fixe și obiectele de mică valoare și scurtă durată, precum și privind situația decontărilor; reglementarea modului de administrare și monitorizare continuă a masei debitoare depuse la contul bancar curent de cheltuieli mandatate al instituțiilor, precum și a utilizării conforme a acesteia; revizuirea actualului cadru juridic departamental ce reglementează taxa de stat, în vederea unei eventuale soluționări a situației de neracordare a etapelor de calculare, încasare, evidență și raportare a acesteia.

Constatările auditului:

• În anul 2010, Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Bălți și Curtea de Apel Economică, în calitate de autorități contractante, au admis unele abateri de la normele legale ce reglementează domeniul achizițiilor publice, fapt ce a condiționat efectuarea și raportarea de achiziții publice cu încălcarea actelor normative și legislative, precum și nedepunerea garanțiilor de bună execuție a unor contracte de achiziții publice.

• Nerespectarea normelor de efectuare a inventarierii, deținere a evidenței contabile și de raportare financiară a condiționat nereguli și erori, care au afectat semnificativ corectitudinea raportării financiare și celei patrimoniale. Astfel, efectuarea neregulamentară a inventarierii bunurilor a cauzat unele situații de neluare la evidență, de neatribuire și de decontare incorectă a unor bunuri. Nu sînt înregistrate la organul cadastral imobilele amplasate în mun. Chișinău, str. Teilor 4, în valoare totală de 6337,0 mii lei.

• Neefectuarea inventarierii soldurilor, neprofitarea de reglementările referitoare la supravegherea administratorului, nestabilirea limitei de termen rezonabil și a mecanismului de disponibilizare a mijloacelor intrate temporar în posesia instanței de judecată (mijloacele mandatate) au determinat acumularea soldului în valoare de 450,9 mii lei, care reprezintă masa debitoare a persoanelor juridice aflate în proces de insolvabilitate, acumulată pe parcursul anilor 2001-2010.

• Modul de evidență și de raportare a taxei de stat (sursa de venit la bugetul de stat) nu determină prezența exhaustivă și relevantă a datelor raportate, ceea ce sporește riscul plenitudinii încasării integrale a acesteia la bugetul de stat. Actualul cadru juridic departamental ce reglementează taxa de stat este ambiguu și nu reglementează atribuțiile și responsabilitățile la etapele de calculare, încasare, evidență și raportare a acesteia.

Concluzii:

Aspectele problematice și de incertitudine la evidența și raportarea taxei de stat în cadrul Curților de Apel auditate, care se motivează prin imperfecțiunea cadrului legal ce vizează acest capitol; neverificarea sistematică a corectitudinii încasării taxei de stat, precum și a trecerii ei în termen și integral la buget, prezintă un risc pentru corectitudinea calculării și plenitudinea încasării acesteia la bugetul de stat, ceea ce impune examinarea situației la compartimentul taxa de stat, pentru o eventuală revizuire a actualului cadru juridic privind plenitudinea încasării, evidenței și raportării, prin prisma eficienței acumulărilor la buget.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului, în comun cu autoritățile de competență:

▪ elaborarea și înaintarea propunerilor de rigoare privind înlăturarea imperfecțiunilor cadrului legal ce vizează evidența și raportarea taxei de stat;

▪ exercitarea cu regularitate a atribuțiilor privind verificarea sistematică a corectitudinii încasării taxei de stat, precum și a trecerii ei în termen și integral la buget;

▪ stabilirea mecanismelor eficiente de monitorizare a administrării patrimoniului public, cu asigurarea respectării modului de înregistrare a drepturilor patrimoniale.

II.1.4.5. Judecătoria Buiucani, Botanica, Centru, Ciocana, Rișcani din mun. Chișinău, Judecătoria Economică de Circumscripție, Judecătoria Bălți, Judecătoria Strășeni, Judecătoria Orhei, Judecătoria Soroca, Judecătoria Hincești

Rezumat

Auditele efectuate la cele 11 judecătoria relevă neasigurarea de către autoritățile contractante a responsabilizării grupului de lucru pentru achiziții, a monitorizării procedurilor de efectuare, raportare și de bună execuție a achizițiilor, admitînd încălcarea actelor normative și legislative ce reglementează acest domeniu. Nerespectarea întocmai a regulilor generale de organizare a evidenței contabile, încălcarea procedurilor reglementate la inventarierea bunurilor publice, la gruparea și înregistrarea elementelor contabile au condiționat erori la raportarea financiară a entităților, această situație prezentînd un risc pentru integritatea bunurilor deținute. În vederea lichidării deficiențelor identificate, sînt necesare: a) asigurarea conformității executării mijloacelor publice la retribuirea muncii și efectuarea achizițiilor publice, asigurarea regularității inventarierii bunurilor publice și ținerii conforme a evidenței contabile; b) revizuirea actualului cadru juridic departamental, în vederea unei eventuale soluționări a situației privind neracordarea taxei de stat la etapele de calculare, încasare, evidență și raportare a acesteia.

Constatările auditului:

• Planificarea inefficientă la capitolul cheltuieli pentru reparații și investiții capitale generează nevalorificarea acestora în limitele bugetare aprobate și în termenele preconizate. Astfel, se atestă modificarea neeficientă a bugetului Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, care s-a soldat cu nevalorificarea mijloacelor în sumă de 5820,8 mii lei, preconizate pe anul 2010 pentru reparația capitală a noului sediu al instituției.

• Unele neregularități la efectuarea achizițiilor publice, care se exprimă prin activitatea neadecvată a grupurilor de lucru pentru achiziții, precum și prin organizarea inefficientă a monitorizării de către responsabili a procedurilor de efectuare, raportare și bună execuție a achizițiilor. Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău n-a solicitat și n-a asigurat prezentarea de către ofertant a garanției asigurării bunei executări a contractului, iar Judecătoria Strășeni a efectuat reparația capitală a clădirii în lipsa proiectului lucrărilor, elaborat și verificat conform legislației în vigoare, valoarea lucrărilor achitate constituind 1501,9 mii lei.

• Nerespectarea întocmai a regulilor generale de organizare a evidenței contabile, încălcarea procedurilor reglementate la inventarierea bunurilor publice, la gruparea și înregistrarea elementelor contabile au condiționat erori la raportarea financiară a entităților. Unele instanțe judecătorești n-au asigurat veridicitatea și plenitudinea situațiilor ce țin de evidența bunurilor aflate provizoriu în folosință, care, potrivit explicațiilor prezentate de acestea, sînt bunuri personale ale judecătorilor, ale căror înțărări n-au fost documentate și înregistrate în modul stabilit.

• Lipsa instrumentelor de control intern, de administrare și coordonare a acțiunilor ce țin de cauciunile depuse, inexistența unor prevederi normative care ar reglementa mecanismul verificării periodice a cauciunilor au condiționat o acumulare continuă nejustificată la conturile respective a mijloacelor bănești, astfel creîndu-se o situație de incertitudine pentru veridicitatea datelor raportate. La finele anului 2010, instanțele judecătorești au înregistrat la contul curent al mijloacelor speciale solduri de mijloace bănești provenite din garanțiile financiare depuse pentru înlocuirea măsurii preventive sau arestul preventiv în sumă de 543,9 mii lei.

• Neverificarea conformă de către organele de competență a corectitudinii și plenitudinii încasării taxei de stat, trecerea ei în termen și integral la buget prezintă un risc pentru regularitatea încasării veniturilor la bugetul de stat.

• Lipsa controlului intern adecvat la capitolul trecerea în contul bugetului de stat a taxei de stat, precum și a

cauțiunii depuse în caz de expirare a termenului general de prescripție extincțivă condiționează un risc al neregularității încasării veniturilor la bugetul de stat.

Concluzii:

Lipsa unor reglementări vizînd ținerea evidenței, plenitudinea raportării taxei de stat administrate de instanțele judecătorești nu permite deținerea unei situații autentice a încasărilor taxei de stat la Ministerul Justiției (evidența statistică) și Ministerul Finanțelor (evidența trezorerială). Totodată, neverificarea conformă de către organele de competență a corectitudinii și plenitudinii încasării taxei de stat, trecerea ei în termen și integral la buget condiționează un risc al neregularității încasării veniturilor la bugetul de stat.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului, în comun cu autoritățile de competență:

- elaborarea și înaintarea propunerilor de rigoare privind înlăturarea imperfecțiunilor cadrului legal ce vizează evidența și raportarea taxei de stat;
- exercitarea cu regularitate a atribuțiilor privind verificarea sistematică a corectitudinii încasării taxei de stat, precum și a trecerii ei în termen și integral la buget.

EDUCAȚIE**II.1.4.6. Ministerul Educației și unele instituții din subordine****Rezumat**

Executarea mijloacelor bugetare la Ministerul Educației și unele instituții din subordine s-a realizat cu unele abateri și neregularități la utilizarea mijloacelor financiare publice și la gestionarea patrimoniului public, cum ar fi: nerespectarea disciplinei financiar-bugetare; admiterea de supracheltuieli; efectuarea achizițiilor publice cu abateri de la cadrul legal; organizarea ținării contabilității și raportării financiare cu unele abateri de la cadrul normativ-legislativ; neefectuarea inventarierii patrimoniului, utilizarea neconformă a capacităților de proiect ale căminelor instituțiilor și blocurilor de studii etc.

Referitor la executarea veniturilor și regularitatea cheltuielilor

- Pentru finanțarea bugetului Ministerului Educației au fost alocate mijloace în sumă totală de 1587,4 mil. lei, inclusiv la: componenta de bază - 1055,5 mil. lei, componenta mijloace speciale - 455,5 mil. lei, fonduri speciale - 35,3 mil. lei, proiecte finanțate din surse externe - 38,9 mil. lei, și din fondul de rezervă - 2,2 mil. lei.
- Lipsa unei monitorizări conforme și controlul intern neadecvat asupra formării și utilizării regulamentare a mijloacelor speciale au condiționat neincasarea veniturilor în sumă de 38,0 mil. lei și, respectiv, formarea datoriilor debitoare în sumă de 80,2 mil. lei (70,1 mii lei - cu termenul de achitare expirat).
- Au fost admise cheltuieli cu depășirea limitelor precizate în sumă de 1,1 mil. lei și s-au format datorii debitoare și creditoare cu termenul de prescripție expirat la capitolul cheltuieli în sume, respectiv, de 371,5 mii lei și 29,5 mii lei.

Referitor la achizițiile publice

- Managementul achizițiilor publice în cadrul ME este însoțit de nereguli, care au impact negativ asupra efectuării unor procurări de bunuri în condiții de economicitate.
- Nu sînt elaborate planuri trimestriale și anuale de achiziții și nu este asigurată publicarea anunțurilor de intenție; nu se eliberează recipise operatorilor economici; nu sînt întocmite în prezența ofertanților procesele-verbale de deschidere a ofertelor.
- Autoritatea contractantă, neexecutînd prevederile

regulamentare⁶, a tergiversat cu 655 de zile executarea contractului privind achiziționarea Sistemului informațional automatizat „Registrul de Stat al Educației” în condițiile stabilite în documentele de licitație și nu a valorificat mijloacele în sumă de 5,0 mil. lei.

Referitor la gestionarea și administrarea patrimoniului de stat, inclusiv la unele întreprinderi al căror fondator este Ministerul Educației

- Entitatea nu a asigurat delimitarea, evaluarea și înregistrarea regulamentară a bunurilor imobile și drepturilor asupra lor la organele cadastrale teritoriale și în evidența contabilă. În lista bunurilor imobile proprietate a statului nu au fost incluse terenuri cu suprafața totală de 405,0 ha, transmise în folosință pentru 35 de instituții de învățămînt auditate, și unele clădiri în valoare de 1,8 mil. lei. În aceste circumstanțe, persistă riscul de neasigurare a integrității patrimoniului de stat.

- Nu au fost întocmite, împreună cu autoritățile publice locale, actele de primire-predare pe 26 de obiecte nefinalizate în valoare totală de 51,4 mil. lei, a căror construcție urma să continue din mijloacele bugetelor locale.

- Cu derogare de la prevederile Hotărîrii Guvernului nr.1019 din 13.09.2007, ministerul timp de peste 3 ani nu a reorganizat Întreprinderea de Stat Centrul Științific, Metodic și Editorial „Univers Pedagogic” prin absorbția Întreprinderii de Stat de Producție și Comerț „Didactica”.

Referitor la evidența contabilă, sistemul de control intern și audit intern

- Bilanțul executării bugetului autorităților/instituțiilor publice la 31.12.2010, generalizat pe ME, este denaturat cu 55,2 mil. lei, inclusiv: cu 48,9 mil. lei - valoarea investițiilor capitale executate din contul mijloacelor speciale, nereflectată la contul „Fondul pentru dezvoltarea instituției”; cu 4,9 mil. lei - costul utilajului și al lucrărilor de proiectare a SIA „Registrul de Stat al Educației”; cu suma de 812,4 mii lei - valoarea mijloacelor fixe și a inventarului de mică valoare, primită regulamentar în cadrul unor proiecte, dar neînregistrată; cu suma uzurii mijloacelor fixe de 303,6 mii lei, precum și cu suma de 598,3 mii lei - activul nematerial (Sistemul automatizat de prelucrare a datelor), transmis în cadrul unui proiect și neînregistrat regulamentar de către Agenția de Evaluare și Examinare.

- Pe parcursul a 2 ani nu au asigurat inventarierea bunurilor materiale, surselor bănești, actelor de studii, care se află la balanța aparatului central al ME, precum și a decontărilor cu diferiți debitori și creditori.

II.1.4.7. Instituțiile de învățămînt superior subordonate Ministerului Educației**Rezumat**

Auditele regularității la unele instituții de învățămînt superior subordonate ME au constatat existența neregularităților și încălcărilor legislației, care au fost condiționate de nerespectarea regulilor generale de reglementare a contabilității, precum și de nivelul scăzut al responsabilizării angajaților fiecărei entități în ce privește exercitarea atribuțiilor și competențelor la planificarea, utilizarea și raportarea mijloacelor publice și a patrimoniului de stat.

Constatările auditului:**Referitor la executarea veniturilor și cheltuielilor**

- Pentru finanțarea a 11 instituții de învățămînt superior subordonate Ministerului Educației au fost alocate mijloace în sumă totală de 682,2 mil. lei, inclusiv la componenta de bază - 320,3 mil. lei, și la mijloace speciale - 361,9 mil. lei.

- Lipsa unei monitorizări conforme a condiționat neincasarea de către unele instituții de învățămînt superior a

⁶ Hotărîrea Guvernului nr.1424 din 22.12.2004 „Cu privire la realizarea Programului prezidențial „SALT” (cu modificările ulterioare).

Hotărîrea Guvernului nr.270 din 13.03.2007 „Cu privire la aprobarea Concepției sistemului informațional educațional” (cu modificările ulterioare).

veniturilor preponderent de la studiile pe bază de contract, de la darea în locațiune/arendă și de la plata pentru cazare în cămine în sumă totală de 23,6 mil. lei și, respectiv, formarea datoriilor debitoare în sumă de 20,7 mil. lei.

- Unele instituții auditate nu au contabilizat datoriile debitoare la venituri în sumă de 1,8 mil. lei.

- Planificarea, executarea și raportarea cheltuielilor s-au efectuat cu abateri de la cadrul legal, fiind admise cheltuieli neprevăzute în legea bugetară anuală în sumă de 4,9 mil. lei. S-a admis utilizarea contrar destinației a mijloacelor speciale în sumă de 113,9 mii lei.

- Cheltuielile efectuate pentru reparațiile capitale în sumă de 972,6 mii lei nu au fost trecute regulamentar la majorarea valorii inițiale a clădirilor.

- La 3 instituții de învățământ superior s-au efectuat cheltuieli neregulate la capitolul retribuirea muncii în sumă de 291,8 mii lei, prin stabilirea suplimentelor, sporurilor și plăților cu caracter stimulator din contul mijloacelor speciale.

- În anul 2010, cinci instituții de învățământ superior auditate au exmatriculat 1079 de studenți. Cheltuielile calculate estimativ pentru instruirea acestora constituie 12,1 mil. lei. La acest subiect, se remarcă prezența în Contractul-tip aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 923 din 04.09.2001 a unor clauze privind restituirea la buget a cheltuielilor pentru instruire în cazul exmatriculării, neaplicabile din momentul aprobării lor până în prezent.

Referitor la situația patrimonială, achizițiile publice și la veridicitatea raportării

- S-a constatat neînregistrarea la organele cadastrale a unor imobile în valoare de 12,9 mil. lei, neevaluarea și nereflectarea în bilanțul contabil a valorii terenurilor transmise în folosință cu suprafața de 97,4 ha, precum și neînregistrarea în Registrul bunurilor imobile a terenurilor cu suprafața de 58,1 ha.

- Managementul achizițiilor publice în cadrul instituțiilor de învățământ superior auditate este afectat de unele nereguli, care au impact negativ asupra efectuării unor procurări de bunuri în condiții de economicitate.

- Contractele de achiziție a mărfurilor au fost întocmite și semnate în lipsa planurilor anuale și trimestriale de efectuare a achizițiilor publice, garanțiilor pentru buna executare, precum și nu s-au executat și gestionat în condițiile inițial stabilite, iar grupurile de lucru pentru achiziții n-au asigurat în măsură deplină inițierea și desfășurarea procedurilor de achiziție publică în corespundere cu cadrul legal.

- Nerespectarea regulilor generale de reglementare a contabilității a cauzat raportarea eronată de către unele instituții de învățământ superior a veniturilor în sumă de 1,8 mil. lei și diminuarea cu 48,9 mil. lei a valorii investițiilor capitale executate din contul mijloacelor speciale.

- Taxele la studiile pe bază de contract sînt în creștere, acestea fiind stabilite de către Senatul instituțiilor; pînă în prezent nu este elaborat un act normativ privind metodologia de calculare a cuantumului cheltuielilor aferente plății pentru studii.

Concluzii:

Neregulile și erorile la planificarea, executarea și raportarea mijloacelor financiare publice, precum și la administrarea patrimoniului public de stat sînt generate, în unele cazuri, de capacitățile manageriale neconforme, precum și de nivelul insuficient de implementare și dezvoltare a managementului financiar și controlului intern.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

- examinarea situațiilor privind administrarea conformă de către instituțiile de învățământ superior a terenurilor

aferente construcțiilor și transmise acestora în folosință, precum și a gradului de înregistrare a drepturilor asupra tuturor bunurilor patrimoniale administrate.

II.1.4.8. Instituțiile de învățământ secundar și mediu de specialitate subordonate Ministerului Educației

Rezumat

Urmare verificărilor efectuate la instituțiile de învățământ mediu de specialitate, au fost constatate unele nereguli și neconformități cum ar fi: nerespectarea disciplinei financiar - bugetare; executarea cheltuielilor peste limita planului precizat; neasigurarea încasării depline a veniturilor din mijloace speciale; utilizarea neeficientă și contrar destinației a mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii și la plata burselor de studii.

S-au admis unele încălcări ale cadrului legal la gestionarea patrimoniului public, care se exprimă prin: înstrăinarea suprafețelor în căminele pentru elevi, neînregistrarea regulamentară⁷ a bunurilor imobile, precum și a terenurilor proprietate publică aferente construcțiilor, utilizarea neconformă a capacităților de proiect ale căminelor instituțiilor și blocurilor de studii.

Domeniul achizițiilor publice este afectat de neregularități, cauza fiind nerespectarea pe deplin a prevederilor cadrului legal și regulator, precum și desfășurarea procedurilor de achiziție publică, în unele cazuri, cu ignorarea principiilor de transparență.

Organizarea ținerii evidenței contabile și raportării financiare cu unele abateri de la cadrul normativ-legislativ.

Constatările auditului:

- Pentru finanțarea instituțiilor de învățământ mediu de specialitate subordonate Ministerului Educației au fost precizate mijloace în sumă totală de 198,4 mil. lei, iar cheltuielile efective, în perioada de referință, au constituit 192,2 mil. lei. Din cele 22 de colegii, au fost supuse verificării 8 (opt) colegii, pentru întreținerea cărora s-au efectuat cheltuieli în sumă de 88,7 mil. lei (din 91,3 mil. lei preconizate).

- Unele instituții de învățământ nu au asigurat încasarea deplină a veniturilor de la studii pe bază de contract, de la plata pentru chirie în cămine și de la darea în locațiune/arendă a bunurilor proprietate publică în sumă de 1,8 mil. lei, ceea ce a determinat neacoperirea cheltuielilor de întreținere a instituțiilor.

- Încasarea ilicită a veniturilor în sumă de 111,3 mii lei de la plata pentru chirie în cămine în rezultatul majorării taxei lunare pentru un elev și neaprobarea taxei de cazare pentru alte categorii de locatari au condiționat ratarea veniturilor în sumă de 117,2 mii lei.

- Privatizarea spațiilor cu titlu de apartamente (147,3 m²) în căminul pentru elevi la o instituție de învățământ s-a efectuat cu încălcarea prevederilor Legii învățământului.

- Nu s-au înregistrat regulamentar la organele cadastrale teritoriale bunuri imobile (15 imobile în valoare de 17,0 mil. lei), precum și nu s-a asigurat delimitarea, evaluarea și înregistrarea în evidența contabilă a terenurilor proprietate publică aferente construcțiilor cu suprafața de 22,1 ha, transmise în folosință instituțiilor.

- Două colegii n-au asigurat înregistrarea în evidența contabilă a terenurilor evaluate în valoare de 39,2 mil. lei.

- Nerespectarea prevederilor legale la efectuarea achizițiilor publice, care se exprimă prin neîntocmirea planurilor anuale și trimestriale de efectuare a achizițiilor publice pe anul 2010 și nepublicarea acestora în Buletinul achizițiilor

⁷ Legea cadastrului bunurilor imobiliare nr. 15433-XIII din 25.02.1998 (cu modificările ulterioare)

publice, neasigurarea calității dosarelor, poate condiționa posibilitatea sustragerii sau înlocuirii înscrierilor pe care acestea le conțin; nestabilirea responsabilităților fiecărui membru al grupului de lucru pentru achiziții; neasigurarea principiilor de transparență; nesemnarea declarațiilor de confidențialitate și imparțialitate a membrilor grupului de lucru pentru achiziții; neîntocmirea proceselor-verbale de deschidere a ofertelor, toate acestea relevând abordarea formală de către entități a cadrului legal ce reglementează acest domeniu și afectând procesul de achiziții din banii publici.

- Contractarea lucrărilor în sumă de 1102,8 mii lei fără asigurarea, pentru anul în curs, a fondurilor necesare, în vederea îndeplinirii contractului de achiziție de lucrări, formându-se datorii creditoare în sumă de 330,4 mii lei.

- Nivelul scăzut al managementului contabil al instituțiilor de învățământ a determinat: **a)** denaturarea datelor bilanțului executării bugetului autorităților/instituțiilor publice (generalizat pe Ministerul Educației) cu 41,1 mil. lei, inclusiv: cu 39,2 mil. lei – valoarea terenurilor proprietate publică aferente construcțiilor, nereflectate în evidența contabilă la contul „Terenuri”; cu 1,1 mil. lei-valoarea fondului de bibliotecă nereflectat în evidență; deținerea de bunuri fără contabilizarea corespunzătoare a valorii acestora în sumă de 497,2 mii lei - ajutoare umanitare primite și neînregistrate regulamentar; denaturarea datelor Raportului privind circulația mijloacelor fixe cu 342,9 mii lei; **b)** diminuarea datelor Raportului privind încasarea mijloacelor speciale cu 117,2 mii lei; **c)** înregistrări neconforme ale operațiunilor economice efectuate cu 234,7 mii lei.

Concluzii:

Planificarea și efectuarea cheltuielilor lipsite de fundamentarea pe anumite criterii și norme, precum și unele neajunsuri în managementul contabil și sistemul de control intern au afectat situațiile financiare și veridicitatea valorii patrimoniale raportate.

Recomandări Parlamentului:**Să solicite Guvernului:**

- examinarea oportunității clauzelor prevăzute în Contract-tip aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 923 din 04.09.2001 privind restituirea mijloacelor bugetare de către elevii exmatriculați din instituții, ținând cont de condițiile în cadrul cărora aceștia sînt exmatriculați;
- reglementarea noțiunilor de cămin pentru studenți și cămin pentru elevi.

II.1.4.9. Auditul regularității încasării și utilizării mijloacelor Fondului special pentru manuale în anul 2010**Rezumat**

La Fondul special pentru manuale s-a constatat nerespectarea întocmai a normelor de reglementare a disciplinei financiare, lipsa unor reglementări de ordin intern, ceea ce a condiționat: nereguli la utilizarea mijloacelor financiare; neîncasarea veniturilor; efectuarea achizițiilor publice cu nerespectarea procedurilor legale și neexecutarea unor contracte; neasigurarea ținerii evidenței datoriilor debitoare și creditoare etc.

Constatările auditului:**Cu privire la încasarea și utilizarea mijloacelor Fondului special pentru manuale**

- În anul 2010, Fondul special pentru manuale a realizat venituri totale în sumă de 20985,7 mii lei, înregistrînd un nivel de execuție de 77,8%, iar cheltuielile executate au constituit: de casă – în sumă de 31201,5 mii lei, și efective – în sumă de 31198,3 mii lei, sau 88,4% față de limita precizată. Astfel, n-au fost încasate veniturile planificate din taxele de închiriere a manualelor în sumă de 5978,5 mii lei și nu s-au executat cheltuieli în sumă de 4095,1 mii lei.

Cu privire la achizițiile publice, regularitatea formării stocurilor de manuale, evidența contabilă și raportarea financiară

- În anul 2010, ca rezultat al efectuării achizițiilor de manuale, s-au încheiat cu mai multe edituri 32 de contracte în valoare de 31,7 mil. lei, care au fost achitate în sumă de 29,5 mil. lei.

- Fondul special pentru manuale nu a asigurat executarea a 3 contracte în sumă de 2,2 mil. lei și, respectiv, nu a încasat plăți de garanție pentru executarea contractelor, prevăzute de documentele de licitație, în sumă de 108,9 mii lei, sau 5% din suma contractelor neexecutate.

- Lipsa reglementărilor privind crearea rezervei de stoc a manualelor, precum și alte circumstanțe au determinat faptul că, la 31.12.2010, Fondul special pentru manuale a înregistrat un stoc de 767,6 mii de manuale în sumă de 16,2 mil. lei, sau 15,1% din volumul total transmis în chirie.

- Nu se asigură ținerea evidenței contabile a datoriilor debitoare și creditoare aferente taxei de închiriere, cu reflectarea lor în rapoartele financiare prezentate Ministerului Educației.

- Nu este elaborat un mecanism care ar prevedea eliberarea documentului justificativ elevilor din învățămîntul gimnazial și liceal la momentul achitării plății în numerar pentru chiria manualelor, precum și evidența acestor sume.

Concluzii:

Fondul special pentru manuale nu a asigurat estimarea argumentată a veniturilor proprii pasibile încasării și planificarea justificată a cheltuielilor. Lipsa monitorizării procesului de execuție a 3 contracte a determinat neexecutarea lor și neîncasarea plăților de garanție.

AGRICULTURĂ**II.1.4.10. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și unele instituții din subordine****Rezumat**

Auditul regularității la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și unele instituții din subordine a avut drept obiectiv oferirea unei asigurări rezonabile referitor la faptul că rapoartele financiare pe exercițiul bugetar 2010 nu conțin denaturări semnificative și prezintă o imagine reală și fidelă asupra situațiilor financiare și patrimoniale ale entităților, iar operațiunile financiare s-au efectuat legal și regulamentar.

Deși majoritatea alocățiilor bugetare s-au executat în limita planurilor aprobate, s-au relevat unele neregularități și erori ce țin de managementul economico-financiar, precum și unele probleme în aspectul cadrului juridic de domeniu.

Constatările auditului:**Neregularitățile și deficiențele constatate de audit se exprimă prin:**

- efectuarea cheltuielilor nereglementare la remunerarea muncii angajaților aparatului ministerului în sumă totală de 509,6 mii lei;

- nerespectarea normelor regulamentare în domeniul resurselor umane, care a generat efectuarea cheltuielilor ineficiente în sumă de 178,3 mii lei la angajarea și disponibilizarea personalului Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice;

- achitarea nereglementară a premiilor de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură în sumă totală de 92,2 mii lei;

- neasigurarea adecvată din partea MAIA a monitorizării implementării reglementărilor privind procesul de gestionare și administrare a patrimoniului de stat, precum și a executării responsabilităților sale ca fondator al întreprinderilor din subordine; numirea nereglementară a reprezentanților statului în consiliile de administrație și comisiile de

cenzori;

- neasigurarea înregistrării de către unele instituții a drepturilor asupra imobilelor cu terenurile aferente acestora, precum și asupra altor categorii de terenuri agricole, nefiind înregistrate pînă la finalizarea auditului 44,1% din numărul total de 1972 imobile;

- lipsa măsurilor suficiente pentru încasarea datoriilor formate de la darea în arendă a spațiilor neutilizate și a terenurilor agricole în sumă de 3551,8 mii lei și, respectiv, 364,8 mii lei (din care 705,6 mii lei, datorii formate în anii precedenți);

- situația de incertitudine referitor la activitatea Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro” ca instituție publică subordonată MAIA, care în realitate activează pe principii de gestiune, precum și situația creată referitor la Î.S. „Orașul Vinului” și darea în folosință gratuită, pe o perioadă îndelungată, unei întreprinderi a cantinei Universității Agrare de Stat din Moldova;

- trecerea la cheltuieli și reflectarea în evidența contabilă a materialelor de uz veterinar, distribuite de către Centrul Republican de Diagnostic Veterinar Serviciilor sanitar-veterinare raionale, efectuate cu nerespectarea cerințelor Instrucțiunii cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice, admitîndu-se o reflectare dublă în darea de seamă despre îndeplinirea devizului de cheltuieli a sumei de 369,6 mii lei;

- nereflectarea în darea de seamă privind executarea devizului mijloacelor speciale a Inspectoratului General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer a sumei de 5151,3 mii lei, acumulată prin intermediul Î.S. „Centrul de Carantină, Identificare, Expertize de Arbitraj și Dezinfectare a Productiei”.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

- *examinarea situațiilor create în domeniul agriculturii, cu stabilirea măsurilor concrete pentru utilizarea eficientă a mijloacelor publice și gestionarea patrimoniului de stat;*

- *monitorizarea activității reprezentanților statului în întreprinderile ai căror fondatori sînt, în vederea sporirii rolului acestora în asigurarea unei activități economico-financiare eficiente, precum și monitorizării întocmirii și prezentării regulamentare de către aceștia a rapoartelor privind îndeplinirea funcțiilor delegate.*

TRANSPORT

II.1.4.11. Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și unele instituții din subordine

Rezumat

Auditul la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și la unele instituții din subordine a relevat existența mai multor neregularități și neconformități, expimate prin încălcările cadrului legal și regulor, în special, ce țin de domeniile: contabilității, achizițiilor publice, calității în construcții, administrării și gestionării patrimoniului public etc. Lipsa unui management eficient, precum și a sistemului de control intern privind utilizarea mijloacelor financiare atît în cadrul MTID, cît și al entităților din subordine a influențat semnificativ asupra disciplinei bugetare și financiare, afectînd situațiile raportate și cele economico-financiare ale instituțiilor și unităților economice din subordine.

Constatările auditului:

- Neînsușirea pe deplin de către minister a mijloacelor financiare aprobate prin legea bugetară anuală, în aspectul surselor, nefiind valorificate limitele de alocații, în total pe toate sursele, în sumă de 290,8 mil. lei, ceea ce constituie 26,3 % din limita precizată.

- Neregularități la efectuarea achizițiilor publice, care se exprimă prin organizarea neadecvată a activității grupu-

rilor de lucru pentru achiziții, monitorizării procedurilor de efectuare, raportare și bună execuție a achizițiilor.

- Nerespectarea întocmai a regulilor generale de organizare a evidenței contabile, încălcarea procedurilor reglementate la gruparea și înregistrarea elementelor contabile, lipsa aprobării normelor de consum de către conducătorul instituției au condiționat unele abateri, dar n-au influențat semnificativ situațiile financiare raportate.

- Nereglementarea prescripțiilor contabile specifice anumitor ramuri, domenii și sectoare de activitate pentru instituțiile din subordinea MTID condiționează riscul privind incorectitudinea evidenței contabile și raportarea neveridică a unor situații financiare.

- Lipsa unui management eficient, precum și a sistemului controlului intern privind utilizarea mijloacelor financiare a influențat semnificativ asupra situației economico-financiare a MTID și entităților din subordine. Unele din acestea, în anul 2010, au înregistrat pierderi în sumă de 84,7 mil. lei, iar pînă în prezent n-au asigurat înregistrarea în măsură deplină a drepturilor asupra imobilelor și terenurilor aferente.

- MTID, prin acțiunile sale, a intervenit neregularitar în activitatea unor instituții subordonate și unități economice ai căror fondator și deținător al cotei statului este ministerul, acest fapt fiind condiționat de planificarea insuficientă a mijloacelor bugetare pentru unele instituții.

- Neelaborarea regulamentului în baza căruia Autoritatea Aeronautică Civilă urma să-și exercite funcțiile și atribuțiile, precum și a altor elemente necesare activității acesteia a cauzat incertitudini în asigurarea funcționalității instituționale a unor entități instituite juridic din domeniul de activitate pentru care responsabilitatea îi revine MTID, ceea ce creează riscul administrării neconforme a fondurilor publice.

- Nestabilirea unui mecanism eficient de coordonare, executare, monitorizare și raportare între părțile implicate în procesul de organizare, achiziționare, executare și monitorizare a lucrărilor de construcție și reparație a obiectivelor de investiții capitale aprobate MTID a condiționat un nivel redus (65,5%) de absorbție a mijloacelor publice destinate investițiilor în infrastructura drumurilor, rămînînd nevalorificate alocații aprobate în bugetul de stat pentru aceste scopuri de circa 62,7 mil. lei.

- Procesul organizării și achiziționării lucrărilor de construcție și reparație a obiectivelor de investiții capitale aprobate conform legii bugetare anuale, efectuat de MTID prin intermediul Î.S. „ASD”, se desfășoară defectuos, cu nerespectarea cadrului legal, datorită și lipsei reglementărilor exclusive ce țin de transmiterea drepturilor de beneficiar ale ministerului către Î.S. „ASD”.

- Lipsa unei monitorizări eficiente asupra îndeplinirii obligațiilor contractuale de către antreprenori a condiționat: prelungirea nefondată a termenului de executare a lucrărilor; încheierea contractului de achiziție fără constituirea garanției de bună execuție a lucrărilor; lipsa în obligațiunile contractuale a sancțiunilor față de operatorii economici care nu execută în termenul contractat volumele lucrărilor și, respectiv, neaplicarea lor; utilizarea neeficientă a mijloacelor publice alocate de la bugetul de stat în aceste scopuri. Concomitent, Î.S. „ASD”, neasigurînd monitorizarea eficientă asupra executării depline și în termen a lucrărilor contractate, a permis contractarea și efectuarea unor lucrări suplimentare, precum și substituirea unor tipuri de lucrări prin altele. Nivelul insuficient de exercitare a obligațiilor de către Î.S. „ASD”, în calitatea sa de beneficiar, a condiționat utilizarea neeficientă a mijloacelor publice alocate de la bugetul de stat în aceste scopuri, fiind constatate exagerări în sumă totală de 2,2 mil. lei.

- Sistemul neadecvat al organizării și ținerii evidenței contabile a entității este determinat de: neinventarierea

drumurilor, a lucrărilor în curs de execuție, a zonelor de protecție a drumurilor etc.; neevaluarea costului drumurilor; lipsa reglementării aspectelor ce țin de înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor de finanțare a lucrărilor din contul mijloacelor bugetare.

- MTID n-a reglementat modul de inventariere a infrastructurii drumurilor, cu stabilirea regulilor specifice de inventariere în ramura respectivă, ceea ce denaturează în aspecte semnificative plenitudinea și corectitudinea evidenței contabile a întreprinderii, precum și veridicitatea raportării situațiilor financiar-economice, fiind condiționat riscul neintegrității bunurilor statului. Totodată, ministerul n-a întreprins acțiunile necesare pentru efectuarea lucrărilor de identificare a terenurilor din zona de protecție a drumurilor, întru obținerea certificatului de proprietate publică, precum prevede legislația în vigoare.

- Valoarea de bilanț a lucrărilor de reparație și de reabilitare a drumurilor nefinisate (în curs de execuție), efectuate din sursele fondului rutier și ale bugetului de stat (inclusiv efectuate în perioada anilor precedenți), la 31.12.2010, a constituit 190,7 mil. lei. Astfel, nefinisarea acestor lucrări tergiversează punerea în funcțiune a drumurilor, calcularea uzurilor, cu toate că acestea se exploatează.

Concluzii:

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, în calitate de executor primar de buget, n-a asigurat întreprinderea acțiunilor necesare pentru valorificarea deplină și eficientă a mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat pentru investiții capitale, inclusiv a celor provenite din surse externe. Neregularitățile constatate la planificarea, executarea și raportarea utilizării mijloacelor financiare alocate de la bugetul de stat, precum și la administrarea și gestionarea patrimoniului public sînt o consecință a nerespectării cadrului legislativ și a nestabilirii unui management financiar și control intern eficient în cadrul ministerului și al instituțiilor din subordine.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

- audierea factorilor de decizie ai Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor referitor la exercitarea funcțiilor de bază în domeniul de competență prin prisma neregulilor și deficiențelor constatate de auditele efectuate de Curtea de Conturi, inclusiv ce țin de:

- nivelul redus de valorificare a surselor bugetare alocate pentru infrastructura drumurilor;

- elaborarea și aprobarea reglementărilor privind asigurarea funcționalității instituționale a Autorității Aeronautice Civile;

- intervenirea neregulamentară în activitatea unor instituții subordonate și unități economice ai căror fondator și deținător al cotei statului este ministerul.

II.1.4.12. Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

Rezumat

Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, pentru anul 2010, i-au fost aprobate alocații de la bugetul de stat, la toate componentele, în sumă de 324,7 mil. lei, inclusiv pentru investiții și reparații capitale – în sumă de 186,6 mil. lei, Fondului Național de Dezvoltare Regională – 113,8 mil. lei, și la alte componente – 24,3 mil. lei. Pentru perioada auditată au fost alocate și utilizate mijloace în sumă de 195,7 mil. lei, nefiind valorificate mijloacele destinate Fondului Național de Dezvoltare Regională.

S-au relevat unele neconformități și nereguli la contractarea și executarea lucrărilor de construcție a cartierelor locative pentru sinistrați, prin nerespectarea limitelor aprobate, neînregistrarea ajutoarelor umanitare, înregistrarea eronată a unor tranzacții financiare etc.

Constatările auditului:

Pentru perioada auditată, MCDR, la administrarea mijloacelor publice, precum și la ținerea evidenței lor, a admis unele neconformități, cum ar fi:

- nerespectarea limitei alocațiilor la etapa de contractare – în sumă de 86,0 mil. lei, și la recepția lucrărilor de construcție – de 13,6 mil. lei, care ulterior au fost acoperite din contul mijloacelor bugetului de stat pe anul 2011;

- admiterea formării datoriilor la 31.12.2010 în sumă de 20,3 mil. lei față de antreprenorii care au efectuat lucrări de construcție a cartierelor locative pentru sinistrați, precum și a creanțelor în sumă de 1,8 mil. lei;

- neînregistrarea la venituri a ajutoarelor umanitare primite de la Guvernul României și donatorii autohtoni în sumă de 76,5 mil. lei, această situație fiind corectată pe parcursul auditului;

- înregistrarea eronată a cheltuielilor efective la utilizarea materialelor donate pentru construcția cartierelor locative pentru sinistrați în sumă de 22,5 mil. lei.

I.S. „SABOS”, ca beneficiar la construcția drumurilor pentru cartierele locative noi pe terenurile destinate construcției caselor de locuit, la construcția caselor de locuit pe terenurile preconizate în acest scop, la preluarea de la donatori a materialelor de construcție preconizate pentru construcția caselor de locuit și organizarea depozitării și distribuirii lor conform destinației, nu și-a executat în mod adecvat atribuțiile vizate, fapt care se exprimă prin înregistrarea eronată a valorii materialelor donate de Guvernul României cu 13,8 mil. lei mai puțin, precum și a valorii materialelor de 8,9 mil. lei, eliberate antreprenorilor, dar neutilizate în perioada de raportare, acestea fiind utilizate în anul 2011 etc.

Ministerul Finanțelor, avînd responsabilitatea de gestiune și control al utilizării conforme a finanțelor publice, a admis alocarea în lipsa prevederilor legale a mijloacelor pentru construcția cartierelor locative pentru sinistrați în sumă de 20,3 mil. lei.

Autoritățile administrației publice locale (com. Cotul Morii, r-nul Hîncești) n-au elaborat și n-au înaintat Guvernului propuneri privind schimbarea destinației terenurilor agricole care au fost atribuite pentru construcția caselor de locuit pentru localitățile afectate de inundații (711 loturi cu suprafața de 201 ha), ceea ce creează impedimente la acordarea titlurilor de proprietate, la recepția finală a caselor construite, precum și la transmiterea acestora proprietarilor. De asemenea, se constată acțiunile primarului comunei Cotul Morii privind contractarea cumpărării-vînzării a 69 de terenuri cu suprafața de 9,11 ha din extravilan, pe care derulau lucrările de construcție pentru sinistrați, în contracte fiind indicată lipsa construcțiilor pe aceste terenuri.

Autoritățile administrației publice competente n-au asigurat întreprinderea măsurilor de definitivare a soluționării situației privind schimbarea destinației terenurilor agricole atribuite construcției cartierelor locative pentru sinistrați, precum și nu s-au determinat asupra situației materialelor donate rămase în stoc în valoare de 10,3 mil. lei.

II.1.4.13. Cancelaria de Stat

Auditul regularității utilizării mijloacelor publice alocate pentru investiții și reparații capitale pe anul 2010 la Cancelaria de Stat a constatat că instituția continuă practica neregulamentară de transmitere a funcției de beneficiar entităților din subordine la balanța cărora se află obiectele de investiții și reparații capitale, iar Ministerul Finanțelor finanțează contractele de antrepriză semnate de către alți beneficiari decît cei menționați în legea bugetară anuală.

S-au constatat abateri și neconformități ce țin de organizarea și efectuarea de achiziții publice, executarea lucrărilor și reflectarea cheltuielilor de investiții și reparații capitale,

care au creat unele situații de risc privind regularitatea faptelor economice și situațiilor financiare.

II.1.4.14. Comisia Națională a Pieței Financiare

Rezumat

Auditul efectuat la CNPF a constatat nereguli și abateri la organizarea evidenței contabile, exprimate prin generarea unor situații de documentare neregulamentară a faptelor economice, de eliberare neconformă a unor avansuri spre decontare, de excludere din bilanț (în lipsa documentului confirmativ) a unui mijloc fix, prin neînregistrarea drepturilor asupra terenului transmis în folosință (neevaluat și nereflectat în evidența contabilă), precum și prin nedelimitarea hotarelor terenului aferent imobilelor.

Constatările auditului:

• În anul 2010, CNPF a realizat venituri în sumă totală de 12380,3 mii lei, înregistrând un nivel de execuție de 112,4% față de suma aprobată, care, în comparație cu anul 2009, s-au diminuat cu 595,4 mii lei, sau cu 4,6 puncte procentuale.

• Executarea cheltuielilor de casă a însumat 12791,4 mii lei (93,6% față de limita aprobată) și a cheltuielilor efective – 12495,4 mii lei (91,5% față de limita aprobată). În rezultatul executării de casă, s-a înregistrat un sold de mijloace bănești în sumă de 13614,7 mii lei.

• CNPF nu dispune de Titlul de autentificare a drepturilor deținătorului de teren, deși la OCT Chișinău este înregistrat terenul pe care sînt amplasate cazangeria și 3 garaje. Terenul nu este evaluat și reflectat în evidența contabilă, astfel nerespectîndu-se prevederile cadrului legal⁸ și regulatoriu⁹, precum și nu sînt delimitate hotarele terenurilor aferente imobilelor din str. V.Alecsandri 115 și bd Ștefan cel Mare și Sfînt 77.

• Deși CNPF a prezentat Agenției Proprietății Publice (deținător al Registrului patrimoniului public) darea de seamă privind patrimoniul public la 01.01.2010, datele raportate nu au fost incluse în listele bunurilor imobile proprietate a statului aflate în administrarea CNPF, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.351 din 23.03.2005¹⁰.

Concluzii:

Neregulile și abaterile constatate sînt o consecință a managementului financiar ineficient și sistemului controlului intern necorespunzător, acestea urmînd a fi consolidate în domeniul evidenței contabile și gestionării bunurilor publice, prin asigurarea respectării prescripțiilor cadrului legal și regulator vizînd domeniul contabilității și al înregistrării drepturilor patrimoniale asupra terenului transmis în folosință.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

▪ *examinarea oportunităților de revizuire a listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.351 din 23.03.2005 „Cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile”, asigurînd corectitudinea și plenitudinea acestora prin prisma ținerii evidenței în Registrul patrimoniului public.*

II.1.5. Formarea și utilizarea mijloacelor fondului rutier

Rezumat

Verificările efectuate în cadrul auditului formării și utilizării mijloacelor fondului rutier în exercițiul bugetar 2010 denotă multiple încălcări și deficiențe, generate de managementul ineficient al finanțelor publice, de sistemul de control intern necorespunzător, precum și de nivelul redus al responsabilităților tuturor părților implicate, potrivit competențelor, în procesul privind planificarea, acumularea, administrarea, gestionarea și raportarea mijloacelor fondului rutier.

Constatările auditului:

• Încasările la tipurile de venituri care constituie surse de formare a fondului rutier au fost executate de casă în sumă de 605,1 mil. lei, gradul de execuție fiind de 103,8% față de prevederile rectificate, ceea ce constituie cu 21,8 mil. lei mai mult decît indicii aprobați prin legea bugetară anuală.

• Evaluările necorespunzătoare de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și Ministerul Finanțelor a potențialilor contribuabili și, respectiv, a bazei fiscale au generat erori de calcule privind planificarea mijloacelor provenite din taxele speciale pentru formarea fondului rutier. Astfel, deși acumularea taxelor rutiere a fost executată, în medie, la nivel de 122,9%, în aspectul tipurilor de taxe, variază de la 70,0% pînă la 175,0%. Încasările suplimentare la 5 tipuri de taxe planificate au constituit suma de 30,0 mil. lei, iar neîncasările a 2 surse de venit au constituit 1365,8 mii lei.

• Se atestă nivelul nesatisfăcător în materie de administrare a veniturilor respective, admis de organele fiscale, care a rezultat în evaziuni fiscale și restanțe considerabile la diferite plăți aferente fondului rutier. Astfel, restanțele agenților economici la bugetul de stat pentru taxele rutiere, la situația din 31.12.2010, constituie 4,8 mil. lei, dintre care 2,9 mil. lei (61,9%) constituie taxa de eliberare a autorizațiilor pentru circulația vehiculelor ale căror masă totală, sarcină masică pe osie și gabarite depășesc limitele admise. Totodată, la unele tipuri de taxe s-au înregistrat supraplăți (spre exemplu, taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova – 60,4 mil. lei).

• Neexercitarea adecvată a obligațiunilor de către MTID și Î.S. „Registru” a cauzat iregularități la completarea și actualizarea conformă a conturului „G” – „Evidența executării legislației fiscale” al Registrului de stat al transporturilor, astfel nefiind asigurat cu informația necesară IFPS, în scopul impozitării.

• Neregulile admise în procesul înmatriculării și certificării unor mijloace de transport, exprimate prin necompletarea unor parametri tehnici ce țin de capacitatea cilindrică a motorului, masa proprie, numărul de locuri pentru pasageri etc., care constituie baza de impozitare, au condiționat deficiențe privind plenitudinea informației din RST. Astfel, la 31.12.2010, conform datelor RST, erau înmatriculate în total 625976 unități de transport, care, conform cadrului legal, au obligativitatea testării tehnice, cu achitarea taxelor corespunzătoare, din care la 7,9%, sau la 49472 unități,

⁸ Art.17 alin. (4) din Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007 și art.5 alin.(4) lit. b) din Legea nr.989-XV din 18.04.2002 „Cu privire la activitatea de evaluare”.

⁹ Pct.40 din Instrucțiunea cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.85 din 09.10.1996 (cu modificările ulterioare), abrogată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010 „Cu privire la aprobarea Instrucțiunii cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice”.

¹⁰ Hotărîrea Guvernului nr. 351 din 23.03.2005 „Cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și transmiterea unor bunuri imobile” (cu modificările ulterioare).

în procesul înmatriculării, n-au fost completați parametrii tehnici necesari. Î.S. „Registru” motivează această situație prin faptul că pînă în anul 2000 nu au existat norme unice privind completarea cîmpurilor cu datele tehnice ale vehiculelor. De asemenea, în acea perioadă nu exista nici un sistem automatizat de verificare a corectitudinii și completării depline cu informație a cîmpurilor informaționale de date.

- Organele de competență (I.P. „ANTA”, Î.S. „Registru” și IFPS) n-au întreprins măsurile corespunzătoare pentru o cooperare rezultativă privind funcționalitatea conformă a sistemului deținătorilor de transport, în vederea asigurării organelor fiscale cu informația necesară, avînd drept consecință netaxarea a circa 30% din contribuabilii – deținători ai unităților respective de transport, ceea ce duce la admiterea evaziunilor fiscale.

- Neregularitățile constatate denotă că MTID și I.P. „ANTA” n-au efectuat monitorizarea conformă a activității stațiilor de testare tehnică, unele din ele nu sînt dotate cu un complex tehnic și de program unic, care să asigure realizarea accesului la banca centrală de date a RST. Această situație contribuie la neasigurarea plenitudinii ținerii evidenței mijloacelor de transport supuse testării tehnice, precum și a transmiterii informației privind testarea lor pentru completarea conturului „G” - „Evidența executării legislației fiscale” al RST.

- Responsabilizarea redusă a părților implicate în procesul de administrare a autorizațiilor multilaterale ale Conferinței Europene a Miniștrilor de Transport a cauzat nerespectarea actelor normative în vigoare în acest domeniu, ceea ce a determinat neîncasarea la bugetul de stat în volum deplin și în termenele stabilite a taxei pentru aceste autorități.

- Procesul de achiziționare a lucrărilor de construcție și reparație a obiectelor finanțate din contul mijloacelor fondului rutier, efectuat de Î.S. „ASD”, se desfășoară defectuos, nefiind asigurată monitorizarea adecvată, ceea ce condiționează neexecutarea în termen a lucrărilor contractate, nesanționarea operatorilor economici care nu respectă clauzele contractuale, prelungirea nefondată a termenului de executare a lucrărilor etc.

- Din mijloacele acumulate în fondul rutier, Ministerul Finanțelor a alocat MTID, pentru efectuarea cheltuielilor, suma de 577,0 mil. lei, față de 583,0 mil. lei, sau cu 6,0 mil. lei sub nivelul rectificat. Efectiv s-au executat mijloace în sumă de 569,6 mil. lei, nefiind valorificate 9,5 mil. lei, din care 3,6 mil. lei – pentru întreținerea drumurilor pe timp de iarnă, și 5,9 mil. lei – pentru reparația drumurilor și construcțiile ingineresti.

Concluzii:

Administrarea neconformă a veniturilor ce constituie fondul rutier și lipsa de interacțiune dintre autoritățile de specialitate, managementul instituțional și sistemului de control intern ineficiente ale acestora, precum și neexercitarea în deplină măsură a atribuțiilor de către organele abilitate cu funcții de evidență și control al formării și utilizării fondului rutier au generat multiple disfuncționalități și nereguli în gestiunea fondului rutier și, implicit, dezvoltarea redusă a infrastructurii rutiere.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

- în comun cu organele de competență, examinarea carențelor și nefuncționalităților instituționale la formarea și gestionarea fondului rutier, cu inițierea ajustării cadrului legal și regulator, avînd drept obiectiv uniformizarea principiilor în materie de politici și administrare bugetar-fiscale.

II. 1.6. Utilizarea mijloacelor destinate subvenționării în agricultură

Rezumat

Auditul utilizării mijloacelor destinate subvenționării în agricultură în exercițiul bugetar 2010 a avut drept scop oferirea unei asigurări rezonabile referitor la faptul că mijloacele alocate de la bugetul de stat pentru subvenționarea în agricultură au fost repartizate beneficiarilor și administrate de către MAIA și AIPA în limita direcțiilor aprobate, precum și că mijloacele alocate au fost obținute și utilizate de către unii beneficiari preponderent în mod legal. În anul 2010, în acest scop, din bugetul de stat au fost alocate mijloace financiare în sumă de 400,0 mil. lei. Conform datelor AIPA, la sfîrșitul anului 2010 n-au beneficiat de subvenții 3096 de solicitanți, în sumă de 202,0 mil. lei.

La utilizarea mijloacelor destinate subvenționării producătorilor agricoli, auditul a evidențiat prezența unor nereguli ce țin de organizarea și desfășurarea procesului de subvenționare, ale căror cauze și efecte au fost menționate pe fiecare compartiment separat în Raportul de audit. În acest context, menționăm că: *în ultimii ani, reformele instituționale implementate în sistemul de subvenționare au fost inconsistente; subvenționarea mai puțin a fost apreciată prin eficiența domeniului subvenționat; cu o transparență redusă au fost stabilite domeniile de subvenționare; n-a funcționat integral sistemul unic de subvenționare; modul în care au fost repartizate subvențiile n-a fost bazat pe norme juridice exhaustive și precise; unele reglementări privind mecanismul de subvenționare prevăzut în actele normative au fost imperfecte, necoerente și inconsecvente; criteriile de eligibilitate sînt complicate și greu de înțeles pentru producătorii agricoli, dar cu risc de denaturare.*

Constatările auditului:

Auditul a identificat situații care au limitat derularea eficientă a procesului de subvenționare a producătorilor agricoli, constatînd următoarele:

- MAIA, în procesul de administrare a mijloacelor fondului de subvenționare, n-a documentat modul în care au fost selectate direcțiile de subvenționare și baza de calcul al necesităților de alocații în aspectul acestora.

- Ministerul n-a propus spre aprobare regulamentară modul și sursele de finanțare pentru achitarea datoriilor din anul precedent în sumă de 34,8 mil. lei, acestea fiind achitate din alocațiile prevăzute pentru plățile curente în anul 2010.

- Deși, prin crearea AIPA, s-a stabilit un sistem unic de subvenționare, în anul 2010 nu s-a reușit funcționarea ei teritorială în mod independent, iar perioada scurtă de activitate a ei n-a asigurat schimbarea modului de recepționare a dosarelor. Totodată, elaborarea planurilor de afaceri ale beneficiarilor s-a efectuat și prin unele asociații obștești contractate și finanțate de către Agenția Națională de Dezvoltare Rurală.

- Cadrul juridic care a stat la baza subvenționării producătorilor agricoli n-a prevăzut clar modul de subvenționare a domeniilor, care, fiind complicat și anevoios în procedurile de aplicare, pe parcursul anului, a fost supus unor modificări, iar anumite probleme au rămas nesoluționate.

- La selectarea măsurilor de subvenționare, stabilirea criteriilor de eligibilitate, recepționarea dosarelor, examinarea documentelor prezentate s-au admis unele deficiențe privind respectarea prevederilor actelor normative, iar limita maximă stabilită la subvenționarea unor măsuri a defavorizat beneficiarii cu investiții valoroase.

• O problemă majoră a existat la stimularea creditării producătorilor agricoli de către Asociațiile de Economii și Împrumut în ce privește neclaritatea direcțiilor creditelor acordate de către acestea, astfel fiind acumulate și neachitate în anul 2010 de către AIPA cererile a 222 de asociații.

• La stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură, în unele cazuri, au beneficiat de plăți agenții economici care n-au prezentat toate documentele obligatorii, astfel fiind achitate neregulamentar companiilor de asigurări subvenții în sumă de 171,5 mii lei.

• Actele normative în vigoare limitează numărul companiilor de asigurări ale riscurilor, generează pierderea oportunității atragerii cât mai multor companii care oferă servicii în asigurarea produselor agricole și, ca urmare, o posibilă reducere a mărimii primelor de asigurare.

• La subvenționarea investițiilor pentru producerea legumelor pe teren protejat, AIPA, în 5 cazuri, n-a examinat în termenele stabilite de Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.167 din 09.03.2010¹¹ documentele depuse, ceea ce a condiționat acordarea neregulamentară a subvențiilor în sumă de 56,4 mii lei.

• Pentru obținerea subvențiilor în sume mai mari decât limita stabilită de Regulamentul menționat, unele persoane au recurs la divizarea investiției prin crearea mai multor structuri antreprenoriale, conduse de unele și aceleași persoane. Una dintre aceste structuri a beneficiat de subvenții peste normele stabilite în sumă de 325,9 mii lei.

• Pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol, precum și a echipamentului de irigare, MAIA a subvenționat unii agenți economici care dispuneau de datorii din anii 2004-2006 la creditele stimulate de stat pentru procurarea tehnicii prin intermediul Unității de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare 2 KR. Datoriile formate de diferiți agenți economici la astfel de credite, nestinse la 01.01.2011, constituie suma totală de 137,7 mil. lei.

• La stimularea investițiilor pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice, 3 agenți economici au prezentat AIPA documente neveridice, obținând neregulamentară subvenții în sumă de 273,2 mii lei. În aceleași condiții, un agent economic a fost subvenționat neregulamentară cu suma de 200,0 mii lei, pentru stimularea investițiilor în dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare.

• Alte verificări efectuate în timpul auditului, cu suportul AIPA, la 51 de beneficiari (pe 63 de dosare) au relevat (în 11 cazuri) încălcări legate de prezentarea documentelor neveridice, fapt ce s-a soldat cu utilizarea neregulamentară a mijloacelor alocate din bugetul de stat pentru subvenționarea producătorilor agricoli în sumă de 1991,3 mii lei, iar 3 agenți economici, avertizați în prealabil despre intenția de a efectua la ei verificări, au restituit benevol în bugetul statului mijloace în sumă de 407,7 mii lei.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

▪ reexaminarea cadrului legal și regulator privind stabilirea unor criterii fundamentate și proceduri de alocare a subvențiilor; asigurarea instruirii continue a beneficiarilor de resurse publice.

ASIGURAREA SOCIALĂ

II.2. Auditul Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010

Rezumat

Potrivit executării bugetare, veniturile BASS în anul 2010 au fost realizate în sumă de 8 416,0 mil. lei, sau cu 76,3 mil. lei sub nivelul bugetului rectificat, care, în contextul cheltuielilor în valoare de 8 629,3 mil. lei, au generat un deficit în mărime de 213,3 mil. lei.

În cadrul auditului au fost constatate unele disfuncționalități și nereguli, cum ar fi: (i) ritmul creșterii transferurilor de la bugetul de stat a depășit ritmul creșterii veniturilor proprii ale BASS cu 17,3 puncte procentuale; (ii) restanțele față de BASS la 31.12.2010 au înregistrat o creștere cu 101,3 mil. lei (15,9%) față de 01.01.2010 și a atins cifra de aproape 740,0 mil. lei, acestea nefiind raportate către Guvern;

(iii) neprezentarea conform normelor legale de către circa 50% de contribuabili a declarațiilor privind calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale la BASS, precum și neprezentarea de către unii contribuabili a declarațiilor anuale ale persoanelor asigurate; (iiii) sistemul actual de administrare și supraveghere a veniturilor BASS din partea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și CNAS nu garantează perceperea integrală a sumelor planificate și calculate.

Constatările auditului:

Cu privire la partea de venituri a BASS pe anul 2010

• Datoriile contribuabililor către BASS au o tendință continuă de creștere. Astfel, acestea au crescut cu 101,3 mil. lei, sau cu 15,9%, la finele anului de gestiune, comparativ cu începutul anului (de la 638,6 mil. lei pînă la 740,0 mil. lei).

• Neprezentarea de către circa 50 la sută din contribuabili, conform normelor legale, a declarațiilor privind calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale la BASS. Din 141,4 mii de contribuabili care au avut obligațiunea de a prezenta Declarațiile F-4 BASS, doar 72,1 mii de contribuabili le-au prezentat regulamentară.

• Neprezentarea de către contribuabili a Declarațiilor F-4BASS în termenele stabilite și neînregistrarea informațiilor cu privire la calculul contribuțiilor în sistemul informațional al CNAS au determinat înregistrarea unor datorii neverificate și neconfirmate ale BASS către contribuabili în sumă de 111,4 milioane lei.

Cu privire la partea de cheltuieli a BASS pe anul 2010

• Cadrul legal neajustat și social inechitabil nu oferă persoanelor asigurate condiții uniforme la recalcularea pensiei, mai cu seamă în cazul continuării activității după pensionare. Astfel, unor categorii sociale li se oferă dreptul de reperfectare a pensiei la atingerea vârstei generale, în timp ce altor categorii acest drept este îngreunat.

• CNAS nu și-a consolidat controlul intern, care ar asigura o monitorizare operativă, la toate nivelurile, a plății pensiilor prin intermediul Î.S. „Poșta Moldovei”. Colaboratorii CNAS și ai CTAS Centru, CTAS Botanica și CTAS Rîșcani din mun. Chișinău nu au efectuat controale la centrele/oficiile poștale, în aspectul regularității plății pensiilor de asigurări sociale beneficiarilor, cu toate că regulamentară CNAS și CTAS au atribuția de a exercita controlul plății corecte și în termenele stabilite a pensiilor.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

▪ delimitarea clară a atribuțiilor autorităților publice în materie de evaluare și evidență a bazei de formare a BASS, precum și de administrare a veniturilor bugetului în cauză; consolidarea cadrului legal privind politicile și procedurile bugetar-fiscale de constituire și administrare a BASS.

¹¹ Hotărârea Guvernului nr.167 din 09.03.2010 „Cu privire la aprobarea modului de utilizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli” (cu modificările ulterioare).

S ǂ N ǂ T A T E**II. 3. Auditul Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în exercițiul bugetar 2010****Rezumat**

Potrivit Raportului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în exercițiul bugetar 2010, în FAOM au fost acumulate mijloace în sumă de 3424,4 mil. lei, sau 99,7% față de mijloacele precizate. Comparativ cu anul 2009, veniturile acumulate au crescut cu 18,9%, sau cu 545,5 mil. lei, în special, datorită majorării transferurilor de la bugetul de stat cu 32,2%, ce constituie 469,8 mil. lei.

Cheltuielile efectuate din FAOM au constituit 3367,7 mil. lei, fiind executate la nivelul de 98,1% față de cele precizate și înregistrând o creștere față de anul 2009 cu 9,6%.

În procesul desfășurării auditului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în exercițiul bugetar 2010, au fost auditate 6 instituții medico-sanitare publice, la care s-au constatat unele neregularități și discrepante ce țin de planificarea, utilizarea și raportarea mijloacelor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, de gestionarea patrimoniului public, de efectuarea achizițiilor publice, precum și unele probleme în aspectul cadrului legislativ-normativ.

Constatarea auditului:

Neregularitățile admise la gestionarea mijloacelor FAOM, care, în majoritate, se datorează neactualizării și neperfecționării cadrului normativ din domeniul de către Ministerul Sănătății și CNAM, se exprimă prin următoarele:

- În pofida faptului că mijloacele FAOM, conform normelor legale, au fost aprobate pe programe și subprograme, CNAM nu dispune de indicatori măsurabili stabiliți, precum și de evaluări privind obiectivele realizate și impactul obținut în domeniu.

- N-a fost reglementată exhaustiv metoda de finanțare „buget global”, care nu conține indicatori măsurabili ai volumului serviciilor medicale spitalicești de lungă durată și costului acestora, ceea ce nu permite evaluarea realizării obiectivelor de către prestatorii contractați.

- Nu s-au determinat indicatorii cantitativi și calitativi, conform prevederilor Programului unic, la distribuirea mijloacelor FAOM nevalorificate la finele anului 2010 în sumă de circa 33,0 mil. lei, ceea ce a determinat majorarea soldurilor de mijloace neutilizate ale instituțiilor medico-sanitare publice în perioada de gestiune, acestea fiind raportate Guvernului de către CNAM ca cheltuieli privind serviciile medicale acordate persoanelor asigurate în anul 2010.

- Nu s-au reglementat mărimea și condițiile de formare a soldurilor de către prestatorii de servicii medicale, precum și modul de utilizare ulterioară a acestora pentru acordarea unui volum suplimentar de servicii medicale. Drept rezultat, se atestă gestionarea ineficientă a mijloacelor. Către sfârșitul anului 2010, aproape 220,0 mil. lei arbitrar s-au realocat unor instituții.

- Nereglementarea exhaustivă a modului de formare și utilizare a rezervelor din contul mijloacelor FAOM a permis instituțiilor medico-sanitare publice să utilizeze suma de 130,0 mil. lei pentru procurarea mijloacelor fixe și efectuarea reparațiilor, deși a fost destinată achitării serviciilor medicale curente.

- În lipsa reglementărilor exhaustive privind criteriile și caracteristicile „transportului sanitar specializat”, mijloacele fondului de dezvoltare și modernizare a activității instituțiilor medico-sanitare publice au fost utilizate pentru procurarea autoturismelor în valoare de 1,0 mil. lei. De asemenea, în

lipsa evaluării de către organele competente (Inspekția de Stat în Construcții) a realizării pe deplin și calitative a lucrărilor real executate la Spitalul raional Călărași, au fost achitate mijloace în sumă de 9,0 mil. lei.

- Acțiunile de promovare a modului sănătos de viață la nivel național, finanțate din contul fondului de profilaxie, în sumă de 6,3 mil. lei, nu asigură continuitatea de perspectivă a obiectivelor în aceste scopuri, deoarece acestea nu sînt corelate cu măsurile realizate de către prestatorii de asistență medicală primară prin Centrele Medicilor de Familie și Centrele de Sănătate.

- În Raportul Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală nu sînt reflectate soldurile mijloacelor neutilizate la conturile de decontare ale instituțiilor medico-sanitare publice în sumă de 218,4 mil. lei, precum și direcțiile de utilizare a rezervelor formate din contul mijloacelor FAOM în sumă de 130,0 mil. lei. Neregulile în cauză își au originea din anii precedenți, însă recomandările Curții de Conturi au fost ignorate.

Auditul regularității executării fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală de către 6 instituții medico-sanitare publice în exercițiul bugetar 2010 a constatat următoarele:

- Lipsa reglementărilor privind formarea soldurilor de către instituțiile medico-sanitare publice a permis acestora să înregistreze în conturile bancare la sfârșitul anului 2010 soldurile semnificative în sumă de 15,6 mil. lei, care ulterior au fost utilizate în activitatea operațională, dar nu pentru acordarea unui volum suplimentar de servicii medicale. Astfel, Centrul Republican de Diagnosticare Medicală a înregistrat solduri la sfârșitul perioadei de gestiune în sumă de 4,1 mil. lei; Spitalul Clinic de Psihiatrie – de 5,6 mil. lei; Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie – de 1,6 mil. lei; Dispensarul Dermatovenerologic Republican – de 0,6 mil. lei; Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății – de 3,4 mil. lei; Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” – de 0,3 mil. lei.

- Ministerul Sănătății (fondatorul IMSP) și CNAM nu au ținut cont de prevederile actelor normative ce țin de procedura de formare și utilizare a rezervelor din contul mijloacelor FAOM, ceea ce a permis instituțiilor medicale să direcționeze mijloacele la procurarea utilajelor, efectuarea reparațiilor capitale, aceste atribuții fiind exclusiv ale fondatorului. În acest scop, instituțiile medico-sanitare publice supuse auditului au utilizat mijloace destinate achitării serviciilor medicale curente, în sumă totală de 10,8 mil. lei (Centrul Republican de Diagnosticare Medicală – în sumă de 2,4 mil. lei; Spitalul Clinic de Psihiatrie – de 3,8 mil. lei; Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie – de 2,1 mil. lei; Dispensarul Dermatovenerologic Republican – de 0,4 mil. lei; Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății – de 1,7 mil. lei; Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” – de 0,4 mil. lei).

- Prevederile contradictorii și confuze ale actelor normative referitor la includerea în costul serviciilor medicale prestate a cheltuielilor aferente plăților salariale suplimentare, și anume, premii și ajutoare materiale, au generat un tratament inechitabil pentru instituții. Astfel, Centrul Republican de Diagnosticare Medicală (340 unități de personal) a achitat premii și ajutoare materiale din FAOM în sumă totală de 2,9 mil. lei; Spitalul Clinic de Psihiatrie (862 unități de personal) – de 6,4 mil. lei; Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie (382 unități de personal) – de 1,1 mil. lei; Dispensarul Dermatovenerologic Republican (250 unități de personal) – de 0,3 mil. lei; Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății (170 unități de personal) – de 1,5 mil. lei; Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară

a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (81 unități de personal) – de 0,1 mil. lei.

- Pînă în prezent autoritățile administrației publice din domeniu nu au elaborat politici de contabilitate și de raportare pentru instituțiile medico-sanitare publice, compatibile cu forma organizatorico-juridică a acestora, deși Curtea de Conturi, în urma controalelor/auditelor efectuate în anii precedenți, a înaintat astfel de cerințe. În aceste condiții, auditul a constatat multiple nereguli la ținerea evidenței contabile și la întocmirea rapoartelor financiare.

- Acordarea serviciilor medicale din contul mijloacelor FAOM, precum și a serviciilor medicale contra plată se efectuează în baza tarifelor aprobate, care nu includ rentabilitatea și nu pot genera profituri sau pierderi. Totodată, neajustarea actelor metodologice în materie de raportări financiare generează perfectarea dărilor de seamă în mod denaturat și imprecis.

- Neracordarea actelor normative ce reglementează formarea și utilizarea rezervelor la prevederile Standardelor Naționale de Contabilitate a determinat nereflectarea în evidența contabilă de către IMSP a rezervelor utilizate în anul 2010.

- Lipsa principiilor, regulilor și procedurilor de reflectare în evidența contabilă a cheltuielilor pentru reparația mijloacelor fixe, care sînt bunuri publice, a condiționat reflectarea echivocă a acestora. Astfel, Spitalul Clinic de Psihiatrie, efectuînd lucrări de reparații capitale la blocurile curative în valoare de 3,5 mil. lei, a înregistrat la majorarea valorii acestora doar suma de 0,2 mil. lei; Centrul Republican de Diagnosticare Medicală a efectuat reparația utilajelor medicale prin schimbul unor componente de bază în valoare de 2,2 mil. lei, care au fost integral reflectate la cheltuieli.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

- realizarea unor măsuri pentru consolidarea cadrului normativ departamental de natură economico-bugetară și stabilirea indicatorilor de performanță în domeniu, ceea ce ar spori rezultatul și eficiența mijloacelor alocate;

- asigurarea executării recomandărilor Curții de Conturi înaintate către autoritățile centrale de specialitate, în vederea neadmiterii continue a neregularităților și a raportării neconforme a mijloacelor FAOM.

II. 4. Auditul bugetelor unităților administrativ-teritoriale

Rezumat

În temeiul prevederilor din legea organică, Curtea de Conturi a efectuat auditul bugetelor de nivelul al doilea din raioanele Anenii Noi, Călărași, Cimișlia, Dondușeni, Drochia, Florești, Orhei, Ungheni (inclusiv asupra unor aspecte ce țin de bugetele de nivelul întâi ale unor primării ale satelor/comunelor) și auditul bugetului municipal Bălți.

Acțiunile de audit au avut drept obiectiv: să detecteze nereguli care au determinat utilizarea incorectă a mijloacelor bugetare și să identifice deficiențele sistemelor de administrare și control propriu ale entităților auditate, ale căror activități sau inactivități pot primejdui integritatea implementării eficiente a deciziilor de politică bugetară și a altor politici adiacente acesteia; să evalueze fiabilitatea situațiilor financiare anuale; să identifice cazuri și moduri de risipă și utilizare neeconomicoasă a resurselor bugetare disponibile; să furnizeze informațiile necesare pentru îmbunătățirea legislației, politicilor și modului de alocare a fondurilor publice.

Aspectele constatate în urma verificărilor efectuate la UAT au scos la iveală:

- un management defectuos asupra mijloacelor financiare publice, precum și un grad necorespunzător de cunoaștere de către funcționari a normelor și procedurilor

în materie de proces bugetar, contabilitate și raportări publice;

- desfășurarea unor activități fără repere sau performanțe notabile, prin interpretarea și/sau aplicarea eronată a unor prevederi din actele normative incidente domeniului.

Au fost constatate cazuri de nerespectare a normelor legale, ce au condus la abateri și nereguli, care au generat: nerealizarea integrală a veniturilor proprii la bugetele UAT, cuantificate de audit în sumă totală de 61,4 mil. lei (inclusiv restanțele – 55,7 mil. lei); efectuarea unor cheltuieli neregulate în sumă totală de 38,7 mil. lei; gestionarea ineficientă a patrimoniului public; nerespectarea prevederilor legale la ținerea evidenței contabile și raportarea eronată a situațiilor patrimoniale în sumă totală de 225,6 mil. lei.

O bună parte din aceste deficiențe au fost elucidate și în cadrul auditelor/ controalelor anterioare, ceea ce atestă iresponsabilitate și disciplină financiară precară în cadrul administrației publice locale. Concomitent, implicarea destul de susținută a bugetului de stat în asigurarea resurselor locale explică preocuparea insuficientă a autorităților locale în evaluarea veniturilor proprii și în urmărirea încasării acestora pe parcursul execuției bugetare.

Constatările auditului:

Cu privire la veniturile bugetelor UAT

- Ca și în anii precedenți, un impact negativ asupra acumulării veniturilor l-au avut restanțele contribuabililor față de buget, care în perioada auditată au înregistrat o creștere continuă. Aceasta situație se datorează faptului că executorii principali de buget (președinții raioanelor, primării) nu contribuie pe măsură la încasarea veniturilor și extinderea bazei impozabile, nu asigură o interacțiune a instituțiilor de specialitate în acest sens. Ca rezultat, la situația din 01.01.2011, restanțele contribuabililor din mun. Bălți au însumat 29,4 mil. lei; raioane Drochia – 8,7 mil. lei; Orhei – 6,8 mil. lei; Anenii Noi – 3,9 mil. lei; Cimișlia – 3,0 mil. lei; Ungheni – 2,5 mil. lei; Călărași – 1,3 mil. lei.

- Neexercitarea corespunzătoare a atribuțiilor de către direcțiile generale finanțe, precum și lipsa unui mecanism de evaluare a bazei impozabile în procesul bugetar au avut ca impact diminuarea capacității de mobilizare a veniturilor proprii.

- Urmare acțiunilor de verificare, au fost constatate abateri de la legalitate și regularitate, care au condus la nestabilirea, neevidențierea și neîncasarea în cuantumul și la termenele prevăzute de lege a unor venituri bugetare în sumă totală de 5,7 mil. lei. În această ordine de idei, se constată:

- În mun. Bălți nu este elaborat un mecanism privind defalcările în bugetul local din profitul net al întreprinderilor municipale. La elaborarea statutelor a 20 de întreprinderi municipale, primăria mun. Bălți, ca fondator al acestora, nu a asigurat respectarea prevederilor legale referitor la includerea în statutul întreprinderilor a aspectelor privind cota-parte și metoda de repartizare a profitului net în bugetul local. Ca urmare, bugetul mun. Bălți a ratat venituri în sumă totală de 1,9 mil. lei.

- Măsurile întreprinse de către Primăria Bălți pentru conformarea ratei impozitelor și taxelor locale de la prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul municipiului s-au dovedit a fi neeficiente. Deși au fost întreprinse măsuri în vederea conformării cotelor impozitelor și taxelor locale la cele aprobate prin Decizia CMB, inclusiv prin intermediul IFS pe mun. Bălți, toți agenții economici care au prestat servicii de transport auto de călători, cu autoturisme cu capacitatea de pînă la 8 locuri (taxi), au ignorat decizia respectivă, calcularea bazei impozabile fiind efectuată la un tarif redus pentru o unitate de transport, ceea ce a lipsit bugetul municipal de venituri estimate la suma de 0,6 mil. lei.

- Lipsa unui mecanism eficient de monitorizare a amplasării obiectelor de publicitate, precum și a controlului corespunzător din partea AAPL din mun. Bălți asupra legalității desfășurării activității comerciale de către agenții economici, a generat diminuarea nejustificată a resurselor financiare ale bugetului municipal cu suma totală de 0,4 mil. lei.

- CMB și Primăria mun. Bălți nu au asigurat o administrare adecvată a veniturilor de la arenda/locatiunea patrimoniului public. Lipsa unui control eficient asupra corectitudinii calculelor plății pentru arendă/locatiune a condționat ratarea veniturilor la bugetul municipal în sumă totală de 0,2 mil. lei.

- AAPL din raionul Cimișlia nu au întreprins toate măsurile întru încasarea taxei pentru patenta de întreprinzător, veniturile neincasate din această sursă fiind estimate la suma de 0,6 mil. lei. Nu au fost calculate și încasate regulamentar plățile pentru folosirea terenurilor proprietate publică, ceea ce a cauzat venituri ratate în sumă totală de 0,2 mil. lei.

Cu privire la cheltuielile bugetelor UAT

- În procesul de elaborare și aprobare a angajamentelor de cheltuieli, unele AAPL nu au respectat prevederile legale. Prin urmare:

- AAPL din raionul Orhei, în rezultatul planificării incorecte a cheltuielilor ce țin de asigurarea activității unităților de personal din cadrul autorităților administrației publice locale, au majorat nejustificat volumul cheltuielilor pentru asigurarea activității personalului autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea (pus în relații pe anul 2010) cu suma totală de 1,0 mil lei, totodată fiind micșorat volumul cheltuielilor pentru asigurarea activității personalului autorităților administrației publice locale de nivelul întâi cu 0,4 mil. lei.

- AAPL din raionul Anenii Noi au efectuat planificarea unor cheltuieli pentru întreținerea instituțiilor din domeniul învățământului, fără confirmarea prin documentele și calculele corespunzătoare a cheltuielilor pentru reparații capitale și a rezervelor pentru cheltuielile în legătură cu majorarea tarifelor la gazele naturale, ca urmare fiind admisă majorarea neargumentată a cheltuielilor pentru 3 licee teoretice cu suma de 2,6 mil. lei. Cazuri de nerespectare a planificării unor cheltuieli pentru retribuirea muncii au fost evidențiate în raionul Florești.

- La executarea părții de cheltuieli, unele AAPL nu au reușit să mențină cheltuielile efective în limitele maxime aprobate, conform prevederilor legale. Astfel, numai adoptarea de către CMB a deciziilor privind acordarea compensațiilor pentru energia termică, fără indicarea sursei de acoperire a costului realizării acestora, a generat depășirea planului rectificat pentru achitarea compensațiilor, la situația din 01.01.2010, cu 10,2 mil. lei și, la 01.01.2011 – cu 3,4 mil. lei, ceea ce a determinat formarea unor datorii creditoare neasigurate cu suport financiar, inclusiv 5,3 mil. lei – cu termenul de prescripție expirat, care la început de an nu au fost raportate. Nu au reușit menținerea cheltuielilor în limitele aprobate și unii executori secundari de buget din raionul Anenii Noi.

- AAPL din raioanele auditate și mun. Bălți nu au asigurat respectarea legislației în stabilirea drepturilor salariale ale personalului angajat, fapt ce a dus la efectuarea unor plăți necuvenite în sumă totală de 2,0 mil. lei, inclusiv: Călărași (643,5 mii lei), Cimișlia (269,5 mii lei), Dondușeni (137,3 mii lei), Drochia (130,1 mii lei) etc. Prin urmare, contabilitatea DITS a CMB nu a asigurat un management contabil prudent, ca rezultat fiind admisă gestionarea frauduloasă a banilor publici pentru cheltuielile privind remunerarea muncii, care s-a soldat cu cheltuieli neregulate în sumă totală de 648,5 mii lei.

- În cadrul verificărilor efectuate asupra modului de acordare a diferitor compensații păturilor social-vulnerabile ale populației au fost identificate nereguli și abateri de la normele legale, mai semnificative fiind următoarele exemple:

- DASPF a Consiliului raional Orhei a stabilit și a achitat compensația pentru călătorii în transportul auto comun/urban în sumă totală de 1,3 mil. lei, în lipsa documentelor confirmative de atribuire a gradului de invaliditate, precum și de atribuire a solicitanților la categoria de beneficiari ai compensației.

- Lipsa unor politici clare, precum și a unui control intern corespunzător asupra modului de acordare păturilor social-vulnerabile a compensației la energia termică în perioada rece a anilor 2007-2010 a cauzat încălcări grave ale disciplinei financiare, ceea ce s-a soldat cu cheltuieli neregulate din contul bugetului mun. Bălți în sumă totală de 0,9 mil. lei.

- Ca rezultat al ignorării normelor legale la distribuirea ajutorului umanitar persoanelor care au suferit în urma calamităților naturale, AAPL din raionul Ungheni au admis distribuirea a 63,1% (0,5 mil. lei) din ajutorul umanitar altor categorii de beneficiari.

- Ca urmare a unei gestionări frauduloase a mijloacelor financiare publice și abuzurilor admise de către persoanele cu funcții de răspundere ale DGASPF a Consiliului raional Drochia, Comisariatul raional de poliție a preluat, spre examinare, 40 de cauze penale referitor la prejudiciul cauzat în sumă totală de 0,5 mil. lei.

- Cu un risc sporit de fraudă au fost repartizate beneficiarilor amestecurile lactate pentru copii în raionul Florești.

- AAPL din mun. Bălți nu au asigurat un control eficient și nu au întreprins măsuri de rigoare privind optimizarea mijloacelor financiare ale bugetului local pentru asigurarea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu ale autorităților. Această situație, precum și nerespectarea limitelor aprobate de actele normative în vigoare au condiționat efectuarea cheltuielilor neregulate (pentru serviciile de telefon, întreținerea autoturismelor și cheltuielile de protocol) în sumă totală de 0,6 mil. lei. Astfel de deficiențe au fost evidențiate și în raioanele Dondușeni, Drochia și Florești.

- Pe parcursul a mai multor ani, UAT nu au exclus practica de utilizare neregulamentară a mijloacelor din fondul de rezervă, această situație fiind condiționată de lipsa de claritate în actele normative ale administrației publice locale referitor la categoriile de cheltuieli care pot fi efectuate din contul fondurilor de rezervă, ceea ce permite asimilarea tuturor cheltuielilor la cele cu „caracter excepțional și imprevizibil”. Astfel de nereguli au fost constatate la toate AAPL supuse auditului, cele mai semnificative cheltuieli neregulate, care nu se asimilează celor cu caracter imprevizibil și excepțional, fiind constatate în mun. Bălți (1,4 mil. lei) și raioanele Florești (0,9 mil. lei), Dondușeni (0,5 mil. lei), Orhei (0,5 mil. lei).

- Consiliile raionale nu au elaborat strategii în domeniul investițiilor și renovărilor, ca rezultat, pe fundalul multiplelor obiecte nefinalizate, se practică inițierea unor noi obiecte. Asemenea cazuri de irosire a banilor publici s-au depistat în raioanele: Ungheni, Anenii Noi, Călărași, Cimișlia, Drochia, Orhei.

- Nerespectarea actelor normative în domeniul investițiilor/reparațiilor capitale a cauzat: executarea lucrărilor în lipsa proiectului și a calculelor de deviz, elaborate și verificate regulamentar, a licențelor în domeniu, precum și fără efectuarea procedurilor de achiziție publică; majorarea neîntemeiată a valorii lucrărilor executate; nerespectarea procedurii de recepție a lucrărilor; neînregistrarea regulamentară în evidența contabilă a unor bunuri și servicii; trecerea neregulamentară a mijloacelor financiare la cheltuieli; suportarea cheltuielilor pentru reparația capitală a mijloacelor fixe din gestiunea unor autorități publice centrale. Situația menționată a generat cheltuieli neregulate, care au însumat: în raionul Călărași – 10,6 mil. lei; în raionul Orhei – 9,0 mil. lei; în raionul Drochia – 7,0 mil. lei, în raionul Florești – 4,6 mil. lei; în raionul Ungheni – 2,0 mil. lei etc. Totodată, neregulile evidențiate au condiționat neînregistrarea regulamentară în evidența contabilă a aparatului președintelui raionului Drochia a bunurilor și

serviciilor în sumă totală de 14,3 mil. lei.

- Autoritățile executive ale UAT auditate nu au asigurat respectarea pe deplin a procedurilor de achiziții publice de mărfuri, lucrări și servicii, fiind admise multiple încălcări și neajunsuri, care au afectat buna gestiune a mijloacelor publice și au dus la: evitarea desfășurării achizițiilor în condiții de liberă concurență și transparență; achiziționarea de bunuri la prețuri majorate; neasigurarea garanției de executare a contractelor.

Cu privire la gestionarea patrimoniului public

- Misiunile de audit denotă că sistemul de management al gestionării patrimoniului public al AAPL nu a fost conformat prevederilor legale, astfel fiind afectat de un șir de deficiențe și lacune, ce se exprimă prin: lipsa unei evidențe corespunzătoare a patrimoniului public și a raportării veridice a situațiilor patrimoniale; neasigurarea înregistrării integrale a dreptului de proprietate la organul cadastral; neîncheierea contractelor de comodat privind transmiterea patrimoniului în gestiune. Prin urmare:

- Un handicap reprezintă și neînregistrarea la organul cadastral a patrimoniului proprietate publică locală, fapt ce poate genera riscul integrității acestuia. Prin urmare, AAPL din raionul Ungheni dețin proprietate neînregistrată în modul stabilit în valoare de 130,5 mil. lei, iar din raionul Călărași – de 30,0 mil. lei. Deși AAPL își argumentează inacțiunile prin lipsa mijloacelor financiare, nu au fost găsite și propuse Guvernului soluții alternative relevante în vederea depășirii situației create (ca exemplu, decizia Guvernului privind înregistrarea bunurilor fără plată etc.). Situații analogice au fost constatate și în raioanele Anenii Noi, Cimișlia, Dondușeni, Drochia, Orhei. Totodată, nu toate AAPL au întreprins măsuri în vederea înregistrării conforme a suprafețelor de terenuri aferente construcțiilor.

- În mun. Bălți sînt necesare îmbunătățiri semnificative în ce privește evidența contabilă, întreținerea și protecția corespunzătoare a mijloacelor fixe care aparțin municipiului. Ca rezultat al faptului că municipalitatea nu deține o informație exhaustivă, s-a pierdut urma a miliarde de lei, sub formă de mijloace fixe, care au fost transmise neregulamentar în gestiunea IM și IMSP. Totodată, AAPL din mun. Bălți nu au întreprins măsuri eficiente pentru soluționarea situațiilor referitor la patrimoniul public neutilizat în procesul de activitate a municipiului, cu valoarea de bilanț de 5,7 mil. lei, acesta continuînd să degradeze rapid.

- Este imperioasă, la nivel național, soluționarea problemei privind proprietatea UAT – rețelele de gaze, edificate din mijloacele bugetului de stat și din contul bugetelor UAT, care în realitate sînt gestionate de întreprinderile de gaze ale S.A. „Moldovagaz”, fără ca statul sau UAT să obțină beneficiile de rigoare. În acest context, se menționează că numai la balanța aparatului președintelui raionului Ungheni sînt înregistrate 13 rețele de gaze în valoare de 78,6 mil. lei, care de fapt sînt exploatate de S.A. „Ungheni-Gaz”.

- În cadrul UAT nu au fost elaborate și adoptate politici de reglementare a modului de gestionare a patrimoniului public local, fapt ce nu asigură un management eficient în domeniul respectiv, lipsind bugetele locale de o sursă suplimentară de venituri. Unele AAPL nu dețin o informație exhaustivă privind fondul funciar aflat în proprietatea sa și modul de utilizare al acestuia, ceea ce generează riscul folosirii neautorizate a terenurilor proprietate publică locală și neîncasarea plăților cuvenite.

Cu privire la evidența contabilă și situațiile financiare raportate

- Misiunile de audit efectuate au confirmat o stare defectuoasă a managementului contabil la entitățile supuse auditului, care se datorează nerespectării prevederilor reglementare, ceea ce a condus la înregistrări neconforme ale operațiunilor economice efectuate, deținerea de bunuri materiale fără contabilizarea corespunzătoare a valorii acestora, deficiențe în situațiile privind decontările, toate acestea generînd denaturarea situațiilor patrimoniale

raportate în raionul Călărași (105,4 mil. lei), în raionul Orhei (49,2 mil. lei), în mun. Bălți (29,8 mil. lei), în raionul Anenii Noi (21,7 mil. lei), în raionul Florești (7,3 mil. lei), în raionul Dondușeni (6,6 mil. lei), în raionul Drochia (4,1 mil. lei), în raionul Ungheni (1,3 mil. lei). Prin urmare:

- Deși în cadrul auditelor/controalelor anterioare, Curtea de Conturi a menționat despre erorile și deficiențele stabilite la contabilizarea patrimoniului proprietate publică locală, inclusiv a valorilor nou-create, această situație perpetuează an de an. Astfel, AAPL din raionul Călărași nu au asigurat înregistrarea corespunzătoare în datele evidenței contabile a patrimoniului proprietate publică locală în sumă totală de 46,5 mil. lei, precum și au admis diferite erori ce țin de raportarea valorilor nou-create, rezultate din cheltuieli capitale în valoare de 58,9 mil. lei.

- Urmare monitorizării ineficienței a modului de gestionare a patrimoniului public transmis de la consiliile raionale IMSP din raion, a fost admisă o diferență semnificativă a valorii mijloacelor fixe gestionate de ambele părți: în mun. Bălți – cu 24,5 mil. lei, în raionul Anenii Noi – cu 8,0 mil. lei, în raionul Dondușeni – cu 4,7 mil. lei. O situație analogică a fost constatată și în raionul Florești.

- AAPL din raionul Orhei nu au asigurat reflectarea în rapoartele financiare a patrimoniului în sumă totală de 25,2 mil. lei, totodată admitînd denaturări ale datelor din evidența contabilă și dările de seamă referitor la valoarea patrimoniului public raional, care au însumat 16,0 mil. lei. AAPL din raionul Dondușeni au admis raportarea eronată a patrimoniului gestionat în sumă totală de 1,9 mil. lei. Cazuri de necontabilizare conformă au fost evidențiate și în raionul Florești.

- AAPL din raionul Drochia au admis diminuarea valorii clădirilor aflate în proprietate publică cu 4,0 mil. lei.

- Urmare lipsei unor reglementări exhaustive privind planificarea, acordarea și înregistrarea în evidența contabilă a execuției bugetului a împrumuturilor contractate, în baza contractelor de recreditare (încheiate între Ministerul Finanțelor și Consiliul raional Anenii Noi), destinate pentru îmbunătățirea sistemelor de încălzire la obiectele publice de menire socială și gestionate de Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei, mijloacele primite de raionul Anenii Noi în scopul menționat în sumă totală de 13,0 mil. lei nu au fost incluse în Raportul privind executarea bugetului raional pe anul 2010, astfel fiind denaturate situațiile patrimoniale. O situație analogică s-a constat și în raionul Orhei, suma totală fiind de 7,9 mil. lei.

- Lipsa unei metodologii de evidență valorică și cantitativă a bunurilor muzeale, elaborată de Ministerul Culturii și Turismului, a determinat situația cînd 6630 de bunuri muzeale aflate în muzeul din s. Selemet nu sînt reflectate în evidența contabilă nici la Secția cultură a Consiliului raional Cimișlia, nici la Primăria s. Selemet.

Cauzele care au condiționat încălcările și abaterile constatate de audit sînt următoarele:

- ✓ Evaluările inconsistente și planificarea nefundamentală a indicatorilor economico-financiarilor din teritoriu pentru formarea veniturilor bugetare.

- ✓ Administrarea fiscală necorelată la atingerea unor obiective și lipsită de o interacțiune cu administrațiile locale.

- ✓ Lipsa interacțiunii dintre structurile responsabile de acumularea impozitelor, taxelor și altor plăți destinate bugetului, care funcționează independent.

- ✓ Nerespectarea prevederilor legale la efectuarea cheltuielilor finanțate din mijloacele financiare publice, la efectuarea achizițiilor publice, precum și la stabilirea drepturilor salariale ale personalului angajat.

- ✓ Încălcarea prevederilor legale referitoare la administrarea și gestionarea patrimoniului public. Neacordarea atenției cuvenite integrității patrimoniale și, în special, bunurilor care aparțin domeniului public.

O mare parte din abaterile constatate sînt urmarea

unui management incorect și defectuos al banilor publici, a necunoașterii prevederilor legale privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea mijloacelor bugetare/fondurilor publice.

Recomandări Parlamentului:

- *alocarea mijloacelor bugetului de stat pentru finanțarea investițiilor locale în baza unui concept bine determinat privind politica investițională;*
- *reiterarea propunerii referitor la întreprinderea măsurilor de revigorare și promovare a proceselor de descentralizare administrativă și fiscală, care constituie obiective strategice în consolidarea autonomiei locale, precum și duc la sporirea responsabilităților de acumulare și administrare a fondurilor publice;*
- *solicitarea de la Guvern a inventarierii valorii rețelelor de gaze – proprietate publică locală și, în comun cu administrația locală, deciderea oportunității transmiterii lor în capitalul social al S.A. „Moldovagaz”, ținându-se cont de faptul că acestea sînt gestionate de întreprinderile de gaze, fără ca statul sau UAT să obțină beneficiile de rigoare.*

CAPITOLUL III. Audite ale regularității

III.1. Audite cu scop special

Curtea de Conturi a realizat o serie de audite ale regularității și audite cu scop special în unele domenii de interes public, pentru a constata dacă: **(i)** repartizarea și utilizarea biletelor pentru tratament balneoclimateric persoanelor asigurate, procurate din contul mijloacelor BASS, în anii 2008-2009, a fost efectuată regulamentar; **(ii)** tarifele aplicate de către entitățile de profil abilitate cu dreptul de prestare a serviciilor de interes public corespund costurilor serviciilor prestate; **(iii)** pot fi identificate unele rezerve posibile de optimizare a tarifelor respective.

III.1.1. Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

Rezumat

Auditul regularității repartizării și utilizării biletelor pentru tratament balneoclimateric persoanelor asigurate, procurate din contul mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat, la Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova în anii 2008-2009 a constatat existența unor neregularități, erori, precum și a unor probleme, care se exprimă prin:

- nerespectarea normelor legale de ținere a evidenței contabile a biletelor pentru tratament balneoclimateric, ceea ce a determinat o raportare neveridică și eronată a acestora;
- condiții de neconfirmare a datelor privind numărul de bilete și valoarea acestora între organele sindicale la toate nivelurile, între Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova și Casa Națională de Asigurări Sociale, care au influențat veridicitatea datelor raportate și au determinat un risc de utilizare neconformă a mijloacelor publice alocate din BASS în scopurile respective;
- lipsa unor reglementări de responsabilizare la toate nivelurile a organelor sindicale privind repartizarea biletelor pentru tratament balneoclimateric, procurate din bani publici, evidența și raportarea valorii acestora, care a determinat un sistem de control intern instituțional insuficient și o raportare neconformă și neveridică;
- inexistența unor pîrghii ale proceselor sistemelor de control intern la toate nivelurile organelor sindicale, care ar exclude situațiile neregulate de eliberare și utilizare a biletelor pentru tratament persoanelor asigurate.

Constatările auditului:

- Potrivit Statutului, Confederația Sindicatelor din Republica Moldova este un centru sindical național-interramural, care întrunește pe principii benevole Centre sindicale național-ramurale. În anul 2008 în componența CNSM

intrau 31 de Centre sindicale național-ramurale și 2 agenți economici, iar în anul 2009 – 28 de asemenea centre.

Conform cadrului legal, CNSM participă la realizarea dreptului asiguraților la prestațiile pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă prin tratament balneoclimateric.

- CNSM și CSNR, pentru perioada supusă auditului, nu au ținut regulamentar evidența contabilă a biletelor pentru tratament balneoclimateric potrivit Legii contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007, ceea ce a determinat o raportare neveridică și eronată a acestora.

- Raportarea repartizării biletelor pentru tratament s-a efectuat în condiții de neconfirmare a datelor privind numărul de bilete și valoarea acestora între organele sindicale la toate nivelurile, între CNSM și CNAS, ceea ce reprezintă un risc de utilizare neconformă a mijloacelor publice alocate din BASS în aceste scopuri.

- Sistemul instituțional al organelor sindicale nu dispune de reglementări de responsabilizare la toate nivelurile vizînd repartizarea biletelor pentru tratament balneoclimateric, procurate din bani publici, evidența și raportarea valorii acestora, ceea ce determină un sistem de control intern instituțional insuficient și o raportare neconformă și neveridică.

- Sistemul instituțional nu dispune de pîrghii ale proceselor sistemelor de control intern ce ar exclude situațiile neregulate de eliberare a biletelor pentru tratament persoanelor asigurate în lipsa deciziei comune a comitetului sindical și administrației agentului economic; de nejustificare/neconfirmare a utilizării biletelor pentru tratament, cu anexarea cupoanelor detașabile, precum și de admitere a eliberării biletelor pentru tratament uneia și aceleiași persoane asigurate mai mult decît o dată la 3 ani.

- În urma verificării documentelor în temeiul cărora au fost eliberate biletele pentru tratament în perioada anilor 2008-2009 (semestrul I), la 14 organizații sindicale primare membre ale CSNR, auditul a constatat unele neregularități la eliberarea, utilizarea și ținerea evidenței acestora. Astfel, au fost admise cazuri de:

- eliberare a biletelor pentru tratament persoanelor asigurate în lipsa deciziei comune a comitetului sindical și administrației agentului economic;
- ținere neconformă a evidenței biletelor pentru tratament, care se exprimă prin lipsa cupoanelor detașabile la bilet, ceea ce determină riscul utilizării biletelor pentru tratament de către alte persoane decît cele cărora li s-a repartizat biletul;
- eliberare a 61 de bilete pentru tratament uneia și aceleiași persoane asigurate mai mult decît o dată la 3 ani la 11 organizații sindicale primare.

III.1.2. Î.S. “CRIS “Registru””

Rezumat

Auditul Întreprinderii de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”” a elucidat un spectru larg de neconformități, neregularități și indisciplină în gestionarea resurselor financiare și la administrarea patrimoniului public. Modul defectuos de administrare economico-financiară a generat tarife nejustificate și exagerate pentru beneficiari, majoritatea cărora sînt cetățenii republicii.

Constatările auditului:

- Ambiguitățile existente în actele legislative și normative în vigoare ce reglementează domeniul prestării serviciilor de documentare a populației și activitatea de fapt a instituției responsabile de prestarea serviciilor de interes public în acest domeniu, au cauzat confuzii și interpretări în materie de atribuții instituționale.

• Conform prevederilor regulamentare, competențele ce țin de stabilirea și aprobarea costului pașaportului, altor acte și servicii prestate în cadrul Sistemului Național de pașapoarte și Registrului de stat al populației, au fost atribuite Comisiei guvernamentale pentru elaborarea și introducerea Sistemului național de pașapoarte, Registrului de stat al populației și altor sisteme de importanță statală, însă, aceasta a fost nefuncțională. Ca urmare, aprobarea tarifelor la serviciile prestate din domeniul documentării populației a fost lăsată tacit la latitudinea Î.S. „Registru” și MTIC. Deși, în anul 2011, au fost efectuate ajustări la cadrul legislativ privind calcularea tarifelor la serviciile prestate de perfectare a actelor de identitate în conformitate cu metodologia stabilită de Guvern, în afara cadrului legal a rămas stabilirea și aprobarea tarifelor la certificatele de înmatriculare a transportului auto, la permisele de conducere și la alte documente legate de acestea.

• Preocuparea necorespunzătoare a conducerii Î.S. „Registru”, la nivel decizional, în materie de management corporativ, bazat pe eficiență economică, a influențat negativ asupra rezultatelor întreprinderii și, respectiv, asupra tarifelor la serviciile de interes public. Prin urmare:

◦ În anul 2010, Î.S. „Registru” a efectuat cheltuieli în sumă totală de 17,0 mil. lei, care nu țin de procesul de documentare a populației și condiționează majorarea neargumentată a tarifelor pentru serviciile prestate. Concomitent, Î.S. „Registru” nu a monitorizat activitatea subdiviziunilor sale în vederea asigurării unei activități eficiente. Numai activitatea filialei întreprinderii din or. Odesa a generat pierderi în sumă de 3,3 mil. lei.

◦ Sistemul de salarizare a administratorului și a angajaților întreprinderii Î.S. „Registru” nu corespunde rigorilor, nefiind axat pe rezultatele activității economico-financiare a întreprinderii. Totodată, în cadrul Î.S. „Registru” angajaților le-au fost stabilite sporuri la salariul funcției și adaosuri personale, inclusiv pentru lucrul cu documentele secrete în sumă totală de 7,6 mil. lei, fără a se ține cont de faptul că acestea nu erau reglementate de actele departamentale respective. La fel, întreprinderea a suportat cheltuieli ineficiente în sumă de 2,8 mil. lei la contractarea nejustificată a unor persoane pentru exercitarea unor activități care nu erau necesare procesului de documentare a populației sau dublarea activității angajaților întreprinderii.

◦ Au fost ignorate cerințele hotărârilor anterioare ale Curții de Conturi referitor la angajarea în cadrul întreprinderii a personalului pentru exercitarea unor atribuții ale ministerului de resort, această situație condiționând cheltuieli iraționale în sumă de 9,4 mil. lei.

◦ O altă încălcare, care se perpetuează an de an, și nefiind eliminată conform recomandărilor Curții de Conturi, este imobilizarea, contrar profilului de activitate a întreprinderii, a mijloacelor pentru sponsorizări în sumă de 3,6 mil. lei. Nu au fost întreprinse măsurile de rigoare privind recuperarea creanțelor în sumă de 7,9 mil. lei de la Serviciul Stare Civilă, formate în rezultatul finanțării reconstrucției Palatului căsătoriilor din mun. Chișinău.

◦ Necalificarea Î.S. „Registru”, ca autoritate contractantă, precum și neconformarea normelor interne la cadrul legislativ ce vizează domeniul achizițiilor publice au determinat eschivarea acestora de la desfășurarea achizițiilor publice. În anul 2010, ponderea mărfurilor și serviciilor procurate prin intermediul procedurii de achiziție a constituit numai 10,6% din suma totală a procurărilor (121,1 mil. lei).

• Managementul financiar n-a asigurat veridicitatea dărilor de seamă și a rapoartelor, ca rezultat, pentru datoriile în sumă totală de 66,4 mil. lei nu există o evidență analitică.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului restructurarea operațională a întreprinderii și redefinirea statutului acesteia, cu stabilirea clară a competențelor și responsabilităților.

III.1.3. Serviciul Stare Civilă

Rezumat

Serviciul Stare Civilă își realizează activitatea în interacțiune cu autoritățile administrației publice centrale și locale în problemele ce țin de înregistrarea de stat a actelor de stare civilă. Auditul denotă majorarea numărului de servicii prestate în anul 2010, față de anul 2007, de 2 ori, concomitent majorându-se și numărul personalului angajat – de 1,3 ori. Totodată, se înregistrează majorarea ponderii serviciilor prestate gratuit în numărul total al serviciilor prestate – de la 17,1% în anul 2007 până la 33,5% în anul 2010.

Nomenclatorul de servicii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 738 din 20.06.2008, include prestarea de către:

- SSC – a 13 servicii gratuite și a 24 de servicii cu plată;
- OSC – a 25 de servicii gratuite și a 33 de servicii cu plată.

Nomenclatorul prevede și coeficienți (de la 3 până la 10), care se aplică la tarifele aprobate, pentru urgentarea executării solicitărilor, și scutiri pentru unele categorii de beneficiari. Comparativ cu anul 2004, tarifele de bază s-au majorat de 1,1-1,5 ori, totodată extinzându-se diapazonul coeficienților aplicați (de la 2 până la 5) pentru prestarea serviciilor în regim de urgență.

Veniturile încasate de SSC în anul 2009 au constituit 67,4 mil. lei, acestea fiind realizate la nivel de 159,7% față de planul aprobat și la nivel de 113,3% față de prevederile precizate. Veniturile acumulate de SSC în anul 2010 au alcătuit 72,0 mil. lei, înregistrându-se o creștere de 6,8% (4,6 mil. lei), în raport cu anul 2009. Majoritatea veniturilor au fost realizate în urma prestării serviciilor în regim de urgență, după cum și s-au planificat, reieșind din dinamica în anii precedenți.

Constatările auditului:

Auditul tematic privind serviciile de interes public prestate de Serviciul Stare Civilă și oficiile stare civilă a identificat existența unor probleme ce țin de metodologia existentă de calcul a tarifelor și normelor de timp pentru prestarea serviciilor contra plată și a constatat unele rezerve privind diminuarea tarifelor aplicate. În această ordine de idei, se menționează:

• Aprobarea de către Guvern a tarifelor pentru prestarea serviciilor contra plată s-a efectuat în lipsa unei metodologii de calcul, care a fost elaborată și aprobată de Ministerul Dezvoltării Informaționale abia peste 5 luni după aprobarea acestora. De asemenea, tarifele n-au fost stabilite în baza veniturilor și cheltuielilor suportate de SSC în perioadele anterioare de activitate, după cum prevede metodologia elaborată, ca bază servind cheltuielile planificate pentru întreținerea SSC și oficiilor stare civilă numai pentru anul 2006. Pe parcursul perioadei analizate, tarifele nu s-au actualizat, deși metodologia prevede astfel de reevaluări.

• Costul serviciilor a fost influențat de unele tipuri de cheltuieli neincluse la stabilirea tarifelor din diferite motive, care au afectat costul serviciilor prestate de SSC în anul 2009 cu 18%, iar în anul 2010 – cu 19%.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

▪ examinarea oportunității modificării unor tarife la serviciile prestate, care depășesc cheltuielile suportate și nu justifică termenele stabilite, precum și a excluderii unor servicii din Nomenclatorul în vigoare.

III.2. Audite conform Matricelor de politici și audite ale unor proiecte/programe

Pe parcursul ultimilor 3 ani, Curtea de Conturi tot mai frecvent este antrenată în auditarea unor domenii de interes public în care Guvernul promovează reforme susținute de către Comisia Uniunii Europene și alți parteneri internaționali. În această ordine de idei, ISA – Curtea de Conturi, în calitate de auditor extern, este responsabilă de a prezenta donatorilor, Parlamentului Republicii Moldova, Guvernului și societății civile rezultatele obiective privind situația reală în domeniile auditate. Prin aceste activități de audit, Curtea de Conturi își aduce contribuția directă la obținerea tranșelor respective de suport bugetar în domeniul sănătății, aprovizionării cu apă, dezvoltării regionale etc.

III.2.1. Î.M. „Gospodăria de Alimentare cu Apă și Canalizare Nisporeni” și Î.M. „Apă-canal Edineț”**Rezumat**

Auditele privind gestionarea patrimoniului public de către Î.M. „GAAC Nisporeni” și Î.M. „Apă-canal Edineț” au fost efectuate în conformitate cu Acordul de finanțare încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Comisia Comunităților Europene privind Programul de susținere a politicilor în domeniul aprovizionării cu apă.

Auditele efectuate la cele două entități atestă că sectorul de alimentare cu apă și canalizare s-a confruntat cu două probleme majore, care constau în prezența: **a)** unei politici tarifare reprimite în sectorul respectiv; **b)** managementului defectuos în activitatea economico-financiară și de producție a întreprinderilor prestatoare de servicii publice de gospodărie comunală. Toate acestea au dus la suportarea de către întreprinderi a pierderilor din activitatea economico-financiară și, respectiv, la acumularea arieratelor, inclusiv la bugetul public național, ca urmare punând în pericol integritatea patrimoniului public local, gestionat de întreprinderi. În vederea asigurării durabilității și revigorării sectorului respectiv, sînt necesare: **a)** implementarea benchmarking-ului și a indicatorilor de performanță, ca instrument de bază, întru eficientizarea sistemului de management în cadrul întreprinderilor prestatoare de servicii comunale; **b)** promovarea reformelor, care ar permite companiilor din sectorul serviciilor comunale să-și recupereze integral cheltuielile operaționale și de întreținere a activelor; **c)** elaborarea cadrului regulator în vederea asigurării dezvoltării parteneriatului public-privat sectorial.

Constatarea auditului:

- Politica tarifară promovată de autoritățile publice locale la aprobarea tarifelor pentru servicii publice de alimentare cu apă și canalizare nu a fost conformată cadrului regulator și, prin urmare, nu a permis întreprinderilor să-și acopere cheltuielile operaționale. În acest aspect, se menționează că Consiliul orășenesc Nisporeni, nerespectînd actele normative cu incidență în domeniul respectiv, a aprobat tarife diminuate pentru populație și unele instituții publice, fără a identifica sursele de acoperire a pierderilor suportate de Î.M. „GAAC Nisporeni”. La fel, tarifele pentru serviciile de alimentare cu apă și canalizare prestate de către Î.M. „Apă-canal Edineț” au fost aprobate de către Consiliul orășenesc Edineț în lipsa justificării economice a acestora.

- Administratorii întreprinderilor nu au fost preocupați de implementarea unor sisteme de management care să asigure o activitate eficientă și, respectiv, o buna gestiune a patrimoniului public local. În acest context, se menționează următoarele:

- Suportarea de către întreprinderi a unor pierderi enorme de apă, care au fost în continuă creștere. Astfel, la Î.M. „Apă-canal Edineț” ponderea volumului de pierderi de apă în totalul apei captate a crescut de la 46% – în anul 2001, pînă la 68% – în anul 2009. Este relevant faptul că întreprinderea a înregistrat pierderi de apă peste normativul aprobat încă în anul 2000 (27,4%), valoarea cărora se cifrează la circa 11,0 mil. lei. O situație similară s-a constatat și la Î.M. „GAAC Nisporeni” (ponderea pierderilor – 66,0%), cu toate că, în perioada anilor 2006-2009, au fost executate unele lucrări de reconstrucție a sistemului de alimentare cu apă.

- Monitorizarea inadecvată a volumului lunar de apă livrat consumatorilor, avînd drept consecință administrarea necorespunzătoare a veniturilor (la Î.M. „GAAC Nisporeni” – citite doar datele la 66% din numărul total al consumatorilor care dispun de echipamente de măsurare).

- Ignorarea prevederilor legale referitor la încheierea contractelor cu clienții (beneficiari de servicii). La Î.M. „GAAC Nisporeni” a fost constatată lipsa contractelor cu circa 76% din totalul de consumatori, astfel întreprinderea nedisponînd de un instrument de bază la încasarea datoriilor consumatorilor, ceea ce, respectiv, duce la formarea creanțelor.

- Eschivarea de la procedura de achiziții publice la procurarea bunurilor și serviciilor, ceea ce contribuie la un management ineficient al costurilor serviciilor.

- Lipsa unui sistem de salarizare a angajaților întreprinderii, axat pe rezultate.

- Prezența unui management contabil defectuos, care a denaturat veridicitatea raportatelor financiare.

- Este important de menționat și faptul că calitatea și fiabilitatea serviciilor de alimentare cu apă la entitățile auditate sînt precare. Astfel, apa livrată de către Î.M. „GAAC Nisporeni”, conform indicilor sanitaro-chimici, nu corespundea cerințelor normelor sanitare privind calitatea apei potabile.

Concluzii:

Gestiunea serviciilor publice de apă și canalizare necesită ajustări și schimbări de fond, care constau în: roluri și responsabilități clar divizate între APL, în calitate de fondator, și entitățile prestatoare de utilități publice; cadrul instituțional adecvat privind reglementarea politicii tarifare, precum și promovarea dezvoltării parteneriatului public-privat; implementarea în cadrul entităților a unor sisteme de management performant, bazat pe politici, aspecte tactice și operaționale eficiente.

Recomandări Parlamentului:**Să solicite Guvernului:**

- inițierea măsurilor de ajustare a cadrului regulator, care ar permite entităților să recupereze integral cheltuielile aferente, precum și de încurajare a parteneriatului public-privat.

III.2.2. Auditul achizițiilor bunurilor și serviciilor ce țin de dezvoltarea bazei tehnico-materiale la S.A. „Apă-canal Chișinău”**Rezumat**

Efectuarea de către Curtea de Conturi a auditului respectiv la S.A. „Apă-Canal Chișinău” a fost motivată de semnificația achizițiilor de bunuri și servicii în contextul realizării drepturilor cetățenilor la servicii de apă calitative și la un tarif rezonabil, care poate fi asigurat și prin desfășurarea transparentă și eficientă a procedurilor de achiziții și, ca urmare, achiziționarea în mod economic a echipamentului performant cu capacități specifice, care ar eficientiza domeniul de prestare a serviciilor cu apă. Auditul a fost inițiat în scopul eficientizării managementului achizițiilor publice, creșterii eficienței și transparenței acestora și, ca efect, utilizarea rațională a mijloacelor financiare direcționate la achiziția de bunuri, lucrări și servicii, precum și identificările cauzelor ce au generat rezultate necorespunzătoare în activitățile de achiziții, cu înaintarea recomandărilor menite să îmbunătățească managementul în domeniul achizițiilor.

Misiunea de audit a constatat că, deși cadrul legal privind achiziția bunurilor, lucrărilor și serviciilor asigură posibilitatea aplicării acestuia în domeniul respectiv la ACC, entitatea a aprobat abia în aprilie 2010 Regulamentul „Cu privire la organizarea și desfășurarea licitației de achiziționare a mărfurilor, lucrărilor și serviciilor în cadrul S.A. „Apă-Canal Chișinău”, unele norme ale căruia nu sînt în strictă conformitate cu prevederile Legii privind achizițiile publice. Această situație a fost cauzată de necalificarea, în perioada de referință, a ACC în calitate de autoritate contractantă. În consecință, n-a fost asigurată economicitatea și eficacitatea achizițiilor publice, desfășurarea în toate cazurile a procedurilor de licitații, accesul larg al operatorilor la procedurile de achiziții, tratamentul egal al potențialilor ofertanți, fiind favorizați unii agenți economici prin divizarea achizițiilor în mai multe etape.

Prin exercitarea acestui audit, Curtea de Conturi a executat și angajamentul asumat de Guvernul Republicii Moldova față de Comisia Comunităților Europene ce vizează Programul de susținere a politicilor în domeniul aprovizionării cu apă, astfel contribuind la asigurarea debursării tranșei respective a suportului acordat Guvernului Republicii Moldova.

Constatările auditului:

ACC, în lipsa mijloacelor financiare, a achiziționat preponderent bunuri și servicii doar de necesitate stringentă. Astfel, în perioada anilor 2009-2010, au fost achiziționate bunuri, lucrări și servicii în valoare de 446,5 mil. lei, inclusiv energie electrică, termică și gaze naturale – 305,3 mil. lei (68,4%), lucrări de reparație și servicii de transport – 86,5 mil. lei (19,4%), mijloace fixe – 54,7 mil. lei (12,2%), din care utilaj tehnologic și rețele de apă și canalizare – 24,0 mil. lei, o stație electrică de cogenerare – 25,0 mil. lei, alte mijloace fixe – 5,7 mil. lei.

• ACC nu este calificată drept autoritate contractantă, care ar fi avut obligația de a efectua achiziții conform Legii privind achizițiile publice nr.96-XVI din 13.04.2007, deși cadrul legal permite calificarea în calitate de autoritate contractantă a ACC la dorință sau la decizia organelor de conducere competente.

• La 27.04.2010, ACC a aprobat Regulamentul „Cu privire la organizarea și desfășurarea licitației de achiziționare a mărfurilor, lucrărilor și serviciilor în cadrul S.A. „Apă-Canal Chișinău”, în care este specificat că acesta este elaborat în baza actelor normative ale Republicii Moldova în vigoare. Totodată, unele norme contravin prevederilor cadrului legal în domeniu. În consecință, n-a fost asigurată economicitatea și eficiența achizițiilor, tratamentul egal al potențialilor ofertanți și lichidarea riscurilor de neexecutare a contractelor.

• Organizarea activității de achiziții nu este bine cunoscută de persoanele implicate, de la etapa comenzii și până la livrare. N-au fost aprobate Regulamente interne de funcționare a Comisiei de licitație. Ca rezultat, membrilor Comisiei nu le-au fost repartizate adecvat obligațiunile și n-au fost stabilite norme interne bine definite privind desfășurarea procedurilor de achiziție.

• Achiziționarea reală a bunurilor, lucrărilor și serviciilor diferă de cererile de achiziții programate. Deși ACC anual elaborează și aprobă planuri de achiziții, de fapt, se achiziționează alte bunuri, lucrări și servicii decât cele aprobate, ca urmare a insuficienței mijloacelor financiare necesare pentru achiziționarea planificată.

• Având o stare financiară precară și lipsită de lichidități și surse, ACC a achiziționat, în mod păgubos, la 30.12.2010, o stație electrică de cogenerare de la BC „Banca Socială”. ACC nu s-a conformat cerințelor Consiliului privind selecția unei companii de evaluare a prețului de piață al stației respective, precum și privind încheierea unui contract cu S.A. „Termocom” în vederea livrării energiei termice produse la stație. ACC a achiziționat stația respectivă la un preț arbitrar, condiționat de bancă în valoare de 25,0 mil. lei, contractând de la aceasta un credit în sumă de 17,4 mil. lei. Stația n-a fost exploatată până la finele auditului, negenerând veniturile scontate, deși, conform argumentării economice, urma să producă energie electrică de la momentul achiziționării și să obțină venituri anuale de 7,2 mil. lei.

• Ignorarea licitațiilor publice limitează participarea unor potențiali furnizori și influențează direct aspectul cost-eficiență. Această situație a avut drept consecință nerespectarea principiilor transparenței și a liberei concurențe în derularea procesului de achiziție. În această conjunctură, unii furnizori cu care ACC, prin încredințare directă a achiziției a încheiat contractele respective, au aplicat adaosuri comerciale de până la 70,0%, ceea ce a condiționat majorarea cheltuielilor pentru achiziția acestor bunuri.

• Unele bunuri sunt procurate fără efectuarea procedurilor de achiziții publice, inclusiv a celor prevăzute de propriul Regulament. O situație deosebită a fost constatată la procurarea îmbrăcăminte și a încălțămintei speciale. Fără a se conforma prevederilor Regulamentului aprobat, ACC

n-a desfășurat procedurile de achiziții publice, procurând îmbrăcăminte și încălțămintă specială, în valoare de 1,4 mil. lei, fără a încheia contracte cu furnizorii.

Concluzii:

Politicele manageriale ce țin de achiziționarea bunurilor și serviciilor și, respectiv, principiile eficienței, economicității și eficacității, precum și responsabilitățile personalului implicat în aceste procese, nu numai că sînt reglementate și implementate insuficient, dar și nerespectate. Disfuncționalitățile în procesul de achiziții generează majorarea prețurilor de cost ale bunurilor, lucrărilor și serviciilor la nivelul ACC și, în final, conduc, implicit, și la majorarea costurilor incluse în tariful pentru serviciile de alimentare cu apă a consumatorilor.

Reiesind din constatările auditului, au fost înaintate recomandări Consiliului și executivului S.A. „Apă-Canal” ce țin de îmbunătățirea procesului de achiziție și de gestionarea eficientă a bunurilor achiziționate.

III.2.3. Auditul operațional “Servicii de sănătate și asistență socială”

Auditul operațional al Proiectului „Servicii de Sănătate și Asistență Socială” (în continuare – Proiectul SSAS sau Proiectul, după caz) a fost realizat de către Curtea de Conturi la solicitarea Băncii Mondiale și conform termenilor de referință elaborați de Banca Mondială.

Pentru implementarea Proiectului SSAS, Asociația Internațională pentru Dezvoltare/Banca Mondială, conform Acordului de Finanțare din 23.06.2007, a acordat Guvernului Republicii Moldova un credit în sumă de 11300,0 mii Drepturi Speciale de Tragere, echivalent cu suma de circa 17000,0 mii dolari SUA. În aspectul responsabilităților de gestionare, mijloacele provenite din credit au fost direcționate MS, pentru Modernizarea sistemului de sănătate – 12000,0 mii dolari SUA și MMPSF, pentru Îmbunătățirea sistemului de protecție și asistență socială – 5000,0 mii dolari SUA. Totodată, în baza Acordului de Grant al Fondului Fiduciar de Răspuns la Criza Globală Determinată de Prețul Produselor Alimentare (în continuare – Acord de Grant), Banca Mondială, la 15.08.2008, a acordat finanțare adițională Guvernului Republicii Moldova sub forma unui grant în valoare de 7000,0 mii dolari SUA, care a avut menirea de a îmbunătăți sănătatea și statutul nutrițional al păturilor vulnerabile.

Constatările rezultate din verificările efectuate în cadrul auditului și relatate în Raportul de audit au relevat:

• Un nivel scăzut de debursare și de valorificare a mijloacelor creditului acordat Guvernului Republicii Moldova de către Asociația Internațională pentru Dezvoltare/Banca Mondială. Astfel, la finele anului 2010, din totalul creditului au fost utilizate mijloace în sumă de 6376,4 mii dolari SUA, sau la nivel de 37,5%. În aspectul autorităților responsabile, utilizarea surselor pentru implementarea Proiectului a fost executată de către MS la nivel de 50,4%, iar de către MMPSF – de 6,6%.

• Deși **Ministerul Sănătății** a obținut anumite rezultate pozitive la implementarea Proiectului SSAS pentru Modernizarea sistemului de sănătate, fiind realizate cu succes un șir de activități în aspectul tuturor subcomponentelor Proiectului, concomitent, nedisponibilitatea unor capacități bine dezvoltate și suficiente ale MS a condiționat și unele întârzieri la implementarea rezultativă a Proiectului, unele obiective nefiind pe deplin atinse în termenele prestabilite și înregistrînd un nivel scăzut de valorificare a surselor creditului. Monitorizarea neadecvată a executării lucrărilor de construcție/reconstrucție a centrelor de sănătate a condiționat, în unele cazuri, efectuarea lucrărilor suplimentare, cu aprobarea ulterioară a acestora. Astfel:

◦ Deși nivelul de utilizare de MS a surselor creditare totale în perioada celor 3 ani de implementare a Proiectului a atins în total 50,4%, în aspectul unor activități ale subcomponentelor acesta variază de la 2,2% până la 100%. Cel mai redus nivel de valorificare a surselor, în aspectul subcomponentelor, se evidențiază la Evaluarea capacității spitalelor și modernizarea acestora (19,4%), Finanțarea sistemului de asistență medicală și a prestatorilor (20,6%), precum și la Dezvoltarea capacității și reglementarea sectorului (29,5%).

◦ Sursele creditare preconizate la subcomponenta Dezvoltarea capacității și reglementarea sectorului, pe perioada de 3 ani, au fost executate la nivel scăzut – în sumă de 131,2 mii dolari SUA, sau de 29,5%, acest fapt fiind condiționat preponderent de neexecutarea la timp a serviciilor, cu extinderea termenului de elaborare și implementare a Conturilor Naționale de Sănătate.

◦ Obiectivele specifice ale subcomponentei Dezvoltarea asistenței medicale primare au ca scop perfecționarea calității serviciilor de asistență medicală primară la nivel rural, prin adoptarea unor standarde la nivel național pentru instituțiile de asistență medicală primară, precum și prin finanțarea lucrărilor de reconstrucție a centrelor de sănătate existente sau de construcție a altora noi. Preponderent, din totalul surselor preconizate la această subcomponentă, circa 92,0%, sau 5490,4 mii dolari SUA au fost preconizate pentru construcția/reconstrucția a 65 de sedii ale centrelor de sănătate.

De la începutul Proiectului și până la 31.12.2010 au fost încheiate contracte privind efectuarea lucrărilor de construcție/reconstrucție pentru 38 de centre de sănătate. La 31.12.2010, au fost executate lucrări în sumă de 3896,9 mii dolari SUA (44815,4 mii lei) și achitate în sumă de 3735,2 mii dolari SUA (43007,4 mii lei). Potrivit informației prezentate de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, la solicitarea Curții de Conturi, verificarea volumelor și costurilor la 4 centre de sănătate (din cele 15 solicitate) a constatat exagerări de circa 230,5 mii lei.

La situația din 31.12.2010, conform actelor de recepție, lucrările au fost finalizate la 20 de centre de sănătate, iar la 18 erau în derulare.

Insuficiența controlului intern din partea MS în ce privește monitorizarea executării lucrărilor de construcție/reconstrucție a centrelor de sănătate a făcut posibilă efectuarea de lucrări suplimentare neprevăzute în devizele inițiale în sumă de 1255,5 mii lei.

• Neasigurarea de către **MMPSF** a executării activităților ce țin de implementarea Proiectului, ceea ce a tergiversat procesul de valorificare a surselor creditare întru realizarea obiectivului de bază al acestuia. Astfel:

◦ Pentru implementarea Proiectului SSAS în domeniul asistenței și protecției sociale, MMPSF i-au fost preconizate surse în sumă de 5000,0 mii dolari SUA, din care pentru implementarea Componentei II. Îmbunătățirea sistemului de protecție și asistență socială – 4753,5 mii dolari SUA și a Componentei III. Managementul proiectului – 246,5 mii dolari SUA.

◦ Pe parcursul a 3 ani de implementare, mijloacele creditare au fost valorificate de către MMPSF la nivel de 6,6%, respectiv, activitățile planificate pentru anii 2008-2010 n-au fost executate pe deplin, uneori fiind parțial înlocuite cu alte activități.

◦ La subcomponenta Asistență și protecție socială nivelul de executare constituie 5,3% (254,4 mii dolari SUA), iar la subcomponenta Suport instituțional – 31,4% (77,5 mii dolari SUA). Circa 74,2% din totalul acestor cheltuieli au fost direcționate pentru procurarea a 124 de calculatoare și 55 de printere în sumă totală de 186,2 mii dolari SUA, a unui automobil – 25,0 mii dolari SUA, a blanchetelor – 35,1

mii dolari SUA. Ulterior, din echipamentul tehnic procurat, organelor teritoriale de asistență socială le-au fost reparate 82 de calculatoare și 41 de printere în sumă totală de 124,8 mii dolari SUA.

• Nestabilirea unui mecanism eficient de coordonare, executare, monitorizare și raportare între părțile implicate în procesul de implementare a grantului, destinat îmbunătățirii sănătății și statutului nutrițional al păturilor vulnerabile. Acest fapt a condiționat nevalorificarea mijloacelor în sumă de circa 903,0 mii dolari SUA din grantul acordat Republicii Moldova de Banca Mondială la 15.08.2008, din care, sub aspectul responsabililor de implementare a componentelor respective întru susținerea obiectivelor grantului, de către MMPSF – 775,6 mii dolari SUA și MS – 127,4 mii dolari SUA.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

▪ *Examinarea cauzelor nivelului scăzut de debursare și valorificare a mijloacelor, în special creditare, evidențiind necesitatea fortificării monitorizării eficiente și dezvoltării capacităților manageriale ale autorităților responsabile de implementarea Proiectului „Servicii de Sănătate și Asistență Socială”, precum și a responsabilizării acestora pentru implementarea în termen a Proiectului și valorificarea eficace a fondurilor externe.*

III.2.4. Implementarea Programului de Stat de creare a cadastrului bunurilor imobile

Rezumat

În perioada anilor 2008 și 2009, Agenția Relații Funciare și Cadastru a beneficiat de alocații bugetare în sumă de 88,9 mil. lei și, respectiv, 49,8 mil. lei, o parte din care au fost destinate pentru componentele Programului de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile (în continuare – Programul de stat).

Raportul de audit a relevat că autoritățile abilitate, prin actele normative, cu administrarea Programului de stat nu și-au onorat sarcinile în modul corespunzător și în termenele stabilite, ceea ce a determinat admiterea unor irregularități și neconformități, care se exprimă prin:

- lipsa indicatorilor cantitativi și calitativi de implementare, susținuți de date exacte și documente relevante, ce a condiționat lipsa bazei justificative la solicitarea mijloacelor financiare publice necesare pentru implementarea Programului de stat, precum și la stabilirea termenelor de implementare a acestuia;
- nerealizarea acțiunilor privind delimitarea terenurilor proprietate publică în cadrul Programului de stat;
- efectuarea necalitativă a lucrărilor de înregistrare primară masivă a drepturilor asupra bunurilor imobile și nefinalizarea acestor lucrări în termenele stabilite în Programul de stat, admiterea erorilor, lipsa documentelor justificative;
- neajustarea valorii evaluate a bunurilor imobile la prețurile de piață;
- nestabilirea tipului de lucrări, volumului și valorii acestora (conform tarifelor existente pe fiecare tip de lucrări), ceea ce determină riscul suportării cheltuielilor suplimentare din bugetul de stat.

Cu privire la Programul de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile:

Indicatorii pentru implementarea Programului de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile (înregistrarea primară masivă a bunurilor imobile) în anii 2008-2009 nu au fost susținuți prin date și informații justificative credibile.

În conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr.1030 din 12.10.1998, înregistrarea primară masivă a bunurilor imobile pe întreg teritoriul țării urma a fi încheiată în anul 2010, fiind stabiliți indicatorii cantitativi privind numărul de bunuri

imobile (cu destinație locativă, industrială, comercială, agricolă ș.a.), care trebuiau înregistrați.

- Potrivit Planului de acțiuni și volumului de mijloace financiare necesare pentru realizarea Programului de stat pe anii 2008-2011, s-a stabilit a fi executate lucrări cadastrale și înregistrări primare masive în perioada anilor 2008-2010 la 610 mii de bunuri imobile, inclusiv în anii 2008-2009 – la 450 mii de bunuri imobile. Valoarea lucrărilor preconizate spre executare (finanțate din buget) în anii 2008-2011 trebuia să constituie 103,5 mil. lei, inclusiv în anii 2008-2009 – 66,6 mil. lei.

- Conform informației prezentate auditului de către Agenție, la baza proiectelor de hotărâri ale Guvernului nu au stat date veridice (exacte), prezentate de AAPL, despre numărul real al imobilelor ce urmau a fi înregistrate, iar volumul mijloacelor alocate a fost stabilit în baza calculelor aproximative, în lipsa elaborării unor indicatori întemeiați.

- OCT auditate nu au prezentat auditului indicatorii cantitativi pentru raza lor de activitate, reieșind din indicatorii stabiliți, repartizați pe ani și tipuri de imobile, deoarece astfel de indicatori nu au fost stabiliți nici de Agenție, nici de Î.S. „Cadastru”.

- Agenția Relații Funciare și Cadastru, în calitate de instituție specializată a Guvernului, nu deține informații veridice și complete privind tipurile de terenuri existente, suprafața acestora și deținătorii lor, precum și nu asigură monitoringul funciar la nivel național, nu dispune de mecanisme de conlucrare cu AAPL, ceea ce determină riscul neimplementării integrale și relevante a Programului de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile, precum și al folosirii iraționale a resurselor funciare ale statului.

- **Programul de delimitare a terenurilor proprietate publică**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1528 din 29.12.2007 „Despre aprobarea Programului de delimitare a terenurilor proprietate publică”, n-a fost implementat, ceea ce condiționează tergiversarea înregistrării primare masive a bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, aceasta fiind un impediment în executarea integrală a Programului de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile.

- Conform informației prezentate auditului, Agenția consideră necesară finanțarea lucrărilor cu mijloace financiare în sumă de 125,4 mil. lei, inclusiv: pentru determinarea terenurilor proprietate publică a statului – 85,0 mil. lei și pentru determinarea terenurilor proprietate publică a UAT – 40,4 mil. lei. Totodată, auditul a relevat că Agenția nu dispune de calcule bazate pe informații justificative privind denumirea localității (UAT ale republicii), suprafața și tipul terenului proprietate publică a statului sau proprietate a UAT, termenul executării acestor lucrări etc., ceea ce determină riscul neautenticității mijloacelor solicitate.

- Organele cadastrale și AAPL n-au realizat pe deplin măsuri pentru urgentarea procesului de împrăștiere, reglementat în Hotărârea Guvernului nr.984 din 21.09.1998 „Cu privire la unele măsuri pentru urgentarea procesului de împrăștiere”, care a avut ca scop realizarea prevederilor art.11 din Codul funciar și a lucrărilor de înregistrare primară masivă a terenurilor de pe lângă casele de locuit particulare, conform Programului de stat.

- **Sistemul de evaluare în masă a bunurilor imobile în scopuri fiscale** nu și-a atins pînă în prezent obiectivele orientate spre asigurarea realizării intereselor statului. Metoda de evaluare folosită nu asigură evaluarea bunurilor imobile la prețurile de piață, ceea ce determină diminuarea bazei impozabile și, în consecință, neobținerea veniturilor în bugetele locale.

- Contractarea, justificarea și raportarea lucrărilor

finanțate din bugetul de stat (27,5 mil. lei) pentru crearea cadastrului bunurilor imobile de către Agenția Relații Funciare și Cadastru și Î.S. „Cadastru” în anii 2008-2009 s-au efectuat cu unele lacune. Analiza realizării obiectivelor contractelor încheiate relevă că acestea au reflectat doar suma totală alocată din buget, nefiind stabilite tipul lucrărilor, volumul și valoarea acestora (potrivit tarifelor existente pe fiecare tip de lucrări), ceea ce n-a permis auditului să se expună asupra executării condițiilor contractuale, precum și asupra utilizării eficiente și conform destinației a mijloacelor publice.

Situația privind implementarea acestui Program de stat a fost în atenția Curții de Conturi începînd cu anii 2001-2002, pînă în prezent fiind adoptate 3 hotărâri. Astfel, în Hotărârea Curții de Conturi nr.22 din 27.03.2002 privind rezultatele controlului asupra unor aspecte ale activității Agenției Naționale Cadastru, Resurse Funciare și Geodezie și a unor întreprinderi subordonate în cadrul Primului Proiect de Cadastru, finanțat din contul creditului extern, s-au constatat așa nereguli, cum ar fi: neasigurarea realizării integrale a tuturor măsurilor de înregistrare primară masivă, preconizată pentru prima etapă; executarea formală a lucrărilor cadastrale de către firmele contractate, care încasau banii transferați la cont, în cea mai mare parte, în numerar; nedelimitarea terenurilor proprietate publică; abateri de la prevederile regulamentare la înregistrarea bunurilor imobile și la delimitarea terenurilor în mun.Chîșinău etc.

În februarie 2004 a fost adoptată Hotărârea Curții de Conturi nr.9 din 12.02.2004 privind rezultatele controlului asupra realizării politicii statului în domeniul administrării fondului funciar și reglementării relațiilor funciare în municipiul Chîșinău în anul 2002 și semestrul I al anului 2003, în care, de asemenea, au fost reflectate nereguli ce țin de înregistrarea condiționată a dreptului de proprietate asupra terenurilor, neefectuarea în măsură deplină a monitoringului fondului funciar al mun.Chîșinău, a supravegherii și prognozei stării fondului funciar, precum și de lipsa planurilor de sistematizare în scopul determinării direcțiilor principale ale folosirii terenurilor din intravilan pentru construcția caselor și a altor obiecte etc.

În anul 2008, prin Hotărârea Curții de Conturi nr.7 din 12.03.2008 privind raportul asupra executării reglementării de stat a regimului proprietății funciare, tinerii Cadastrului funciar de către Agenția Relații Funciare și Cadastru și unele întreprinderi din subordine în perioada anilor 2006-2007 (9 luni), s-au constatat următoarele: datele din Cadastrul funciar republican privind unele categorii de terenuri, la 01.01.2007, nu corespondeau datelor din Cadastrele funciare ale unităților administrativ-teritoriale; unele schimbări efectuate în categoriile de terenuri nu erau argumentate; terenurile agricole cu construcțiile amplasate pe acestea nu erau evaluate regulamentar; prețurile normative n-au fost echilibrate cu cele de piață; unele titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberate (finanțate în cadrul proiectului) nu erau veridice etc.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

- un plan de măsuri în vederea responsabilizării managerilor ce monitorizează sau administrează patrimoniul public;
- intensificarea controlului privind realizarea obiectivelor Programului de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile.

III.2.5. Proiectul de susținere a Programului în sectorul drumurilor pentru perioada derulării Proiectului (2007-2010)

Rezumat

Proiectul de susținere a Programului în sectorul drumurilor reprezintă un suport direct pentru implementarea Strategiei infrastructurii transportului terestru pe anii 2008-2017¹², acesta urmînd să fie finanțat prin intermediul a trei Acorduri separate de credit semnate între Republica Moldova, pe de o parte, și AID, BERD și BEI, pe de altă parte. Astfel, creditarea totală care urma a fi primită de la cei trei donatori urma să constituie (prima tranșă) în sumă echivalentul a circa 48,7 mil. dol. SUA, la rata medie de schimb valabilă pînă la demararea PSPSD (prima jumătate a anului 2007). Ulterior, în aceste scopuri au fost preconizate surse conform Acordului de grant încheiat cu AID – 725,0 mii dol. SUA și Acordului de grant cu Comisia Europeană (în cadrul Facilității de Investiții pentru Vecinătate) – 12,0 mil. euro.

Perioada de implementare a Proiectului, stabilită în Acordul de implementare a PSPSD este primul semestru al anului 2007 – al doilea semestru al anului 2011.

Constatările auditului:

- Nivelul redus de debursare și valorificare a mijloacelor creditate. Astfel, din toate sursele disponibile de finanțare (113,2 mil. dol. SUA), MTID, prin intermediul Î.S. „ASD”, a asigurat absorbția a numai 33,2% din resurse. Acest fapt poate genera precedente referitor la realizarea termenului de implementare a Proiectului, fapt ce relevă necesitatea fortificării capacităților instituționale ale autorităților responsabile de implementarea Proiectului, precum și a responsabilizării de către acestea a executorilor de lucrări în cadrul Proiectului.

- Tergiversarea de către Comitetul de evaluare din cadrul Î.S. „ASD” a procesului de desemnare a câștigătorilor licitației de achiziționare a lucrărilor de reabilitare a drumurilor a condus la anularea de către creditorii externi (Banca Mondială, BERD) a unei tranșe a creditelor în sumă totală de 20,3 mil. euro. Totodată, din contul împrumutului acordat de BERD în sumă de 30 mil. euro nu s-a efectuat nici o debursare, iar grantul în sumă de 12,0 mil. euro acordat de către Comisia Europeană nu a fost valorificat.

- Costurile pentru reabilitarea rețelei rutiere urmau să dețină o pondere de circa 90% din sursele Proiectului, fiind planificate 90,99%, real executarea constituind 83,4%. Î.S. „ASD” nu a reușit să reabiliteze 2 din 3 porțiuni de drumuri selectate, fiind reabilitați 14,2 km din 57,1 km preconizați.

- Comitetul de supraveghere al PSPSD, de la constituirea lui și pînă la momentul efectuării auditului, s-a convocat doar o singură dată. De asemenea, acesta n-a examinat și n-a aprobat rapoartele semestriale și anuale privind evaluarea implementării Proiectului, n-a prezentat semestrial în adresa Guvernului rapoartele și procesele-verbale ale ședințelor Comitetului de supraveghere.

Concluzii:

Deși autoritățile publice centrale responsabile de implementarea Proiectului de susținere a Programului în sectorul drumurilor au obținut anumite rezultate, valorificarea fondurilor externe predestinate implementării acestuia înregistrează un nivel scăzut. În aceste condiții obiectivul propus al Proiectului de a reduce costurile transportului rutier pentru utilizatorii drumurilor din Republica Moldova, prin îmbunătățirea condițiilor/stării și calității rețelei de drumuri, precum și a modului de administrare a drumurilor, la momentul actual, nu poate fi considerat realizat pentru

perioada aferentă desfășurării.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului, prin intermediul Comitetului de supraveghere a Proiectului de susținere a Programului în sectorul drumurilor:

- intensificarea supravegherii și monitorizării implementării Proiectului, cu luarea deciziilor corespunzătoare referitor la nivelul scăzut de debursare și valorificare a fondurilor externe la implementarea Proiectului.

III.2.6. Auditul regularității gestionării resurselor Fondului național pentru dezvoltare regională din exercițiul bugetar 2010**Rezumat**

Auditul regularității gestionării resurselor FNDR din exercițiul bugetar 2010, exercitat la MDRC și la Agențiile de Dezvoltare Regională: Nord; Sud și Centru a constatat aspecte problematice ce țin de imperfecțiunea cadrului legislativ și normativ privind statutul FNDR, precum și o conclucrare ineficientă a tuturor actorilor implicați în procesul de selectare și înregistrare a proiectelor de dezvoltare regională, ceea ce a condus la tergiversarea selectării definitive a proiectelor de dezvoltare regională și, în fond, la nevalorificarea mijloacelor FNDR în mărime de 98,0%, destinate implementării proiectelor de dezvoltare regională. Din volumul mijloacelor aprobate pentru FNDR în sumă de 113,7 mil. lei s-au valorificat numai 1,7 mil. lei (1,5% din suma totală) pentru întreținerea Agențiilor de Dezvoltare Regională: Nord; Centru și Sud.

Constatările auditului:

- Conclucrarea ineficientă între părțile implicate în proces (Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Agențiile de Dezvoltare Regională, Ministerul Finanțelor, Agenția Achiziții Publice și Consiliile regionale pentru dezvoltare) a generat nevalorificarea mijloacelor destinate FNDR, în consecință nefiind implementate obiectivele politicii statului de dezvoltare regională, ceea ce poate avea un impact negativ și asupra transferării la bugetul de stat de către Comisia Uniunii Europene a suportului bugetar în domeniul stimulării economice a zonelor rurale.

- Se relevă nereguli și deficiențe la organizarea și desfășurarea procedurilor de achiziții publice, cauzate de lipsa unui control intern eficient asupra activității grupului de lucru pentru achiziții, precum și de organizarea inadecvată a activității acestora.

- Incertitudinile și neclaritățile asupra modului de executare a cheltuielilor din contul FNDR, prevăzut diferit în cadrul legal și regulatoriu, au avut efecte negative și la raportarea de către MDRC și Agențiile de Dezvoltare Regională: Nord; Centru și Sud a datelor consolidate anuale privind alocarea și utilizarea resurselor FNDR.

Recomandări Parlamentului:**Să solicite Guvernului:**

- perfecționarea cadrului legal ce reglementează formarea și utilizarea Fondului național pentru dezvoltare regională în vederea aprecierii statutului acestuia, cu înaintarea propunerilor de ajustare a unor prevederi normative ambigue existente.

CAPITOLUL IV. Auditele regularității privind gestionarea patrimoniului public

IV.1. Construcția liniei de cale ferată “Cahul-Giurgiulești” (în perioada anilor 2007-2009 și semestrul I al anului 2010)

¹² Hotărârea Guvernului nr.85 din 01.02.2008 „Cu privire la aprobarea Strategiei infrastructurii transportului terestru pe anii 2008-2017”.

Rezumat

Acțiunile de audit efectuate la Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și la unele autorități publice centrale și locale au constatat un cumul de circumstanțe decizionale și executorii, care au generat neconformități grave și indisciplină în procesul de executare a lucrărilor la construcția liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești”, ceea ce determină riscuri majore de fraudă și irosire a fondurilor publice.

Autoritățile administrației publice centrale de specialitate (Ministerul Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Agenția Construcții și Dezvoltare a Teritoriului, Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor, Agenția Relații Funciare și Cadastru), Consiliul raional Cahul, precum și CFM au admis în mod voluntarist proiectarea, avizarea documentației de proiect, autorizarea construcției și construcția liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești”, neglijând normele și prevederile legislației în vigoare, prejudiciul eventual de deteriorare și dezechilibru al mediului ambiant nefiind evaluat.

CFM, asumându-și în mod ilegal calitatea de beneficiar al obiectului „Linia de cale ferată Cahul-Giurgiulești”, a administrat necorespunzător utilizarea mijloacelor financiare publice și patrimoniului public pentru construcția obiectului dat, a admis efectuarea lucrărilor de construcție în lipsa unui control adecvat al volumului de lucrări executate, ceea ce a determinat majorarea nejustificată a cheltuielilor, cu prejudicierea patrimoniului de stat. Exagerările volumelor de lucrări executate, lucrările suplimentare și neconfirmate documentar au însumat în total peste 27,3 mil. lei.

Constatările auditului:

- Prin Hotărârea Guvernului nr.581 din 24.05.2007, construcția liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești” a fost declarată obiect de importanță națională, iar funcțiile de beneficiar al construcției au fost puse în sarcina Ministerului Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor. Însă, în realitate, funcțiile de beneficiar și antreprenor au fost îndeplinite de CFM, finanțarea construcției fiind realizată, inclusiv prin alocări din bugetul de stat pentru majorarea capitalului social al acesteia.

- Conform Legilor bugetelor de stat pe anii 2007-2008, de la bugetul de stat au fost alocate mijloace financiare în sumă de 192,0 mil. lei și, respectiv, 136,1 mil. lei, din care 100,0 mil. lei – în baza Hotărârilor secretizate ale Guvernului (ulterior desecretizate), în vederea construcției liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești”.

- CFM, deținând funcțiile de beneficiar (neregulamentară), antreprenor, autoritate contractantă și monopolistă în domeniul prestării serviciilor de transport feroviar, a demarat lucrările de construcție a liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești” fără a dispune de documentația de proiect, însoțită de calcule de deviz, aprobate și expertizate în modul stabilit, care ar fi permis aprecierea costului integral real al lucrărilor respective.

- Agenția Construcții și Dezvoltare a Teritoriului a eliberat permisiunea de executare a lucrărilor paralel cu proiectarea și expertizarea lor, fapt ce a determinat situația că nici până în prezent nu există documentația de proiect elaborată și expertizată regulamentară, precum și nu există un deviz general de cheltuieli, ceea ce nu permite determinarea costului real al lucrărilor de construcție, precum și a volumului de lucrări necesare pentru finalizarea acestui obiectiv, nefiind posibilă confirmarea costului final de deviz al lucrărilor de construcție.

- Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor a recomandat documentația de proiect și devizul general care conținea unele sume

neargumentate (107,1 mil. lei) și exagerate (67 mil. lei), ceea ce a determinat riscul de aplicare neconformă a costurilor pentru lucrările de construcție a liniei de cale ferată și, respectiv, de utilizare neconformă a mijloacelor financiare, costul inițial de deviz al construcției fiind în sumă totală de 832,1 mil. lei.

- Agenția Relații Funciare și Cadastru nu a asigurat executarea integrală a acțiunilor în vederea procurării terenurilor din proprietatea privată în proprietatea statului, înregistrarea acestora în Registrul bunurilor imobile, autentificarea contractelor, formarea și înregistrarea terenurilor parcelate ca urmare a amplasării obiectivului „Linia de cale ferată Cahul-Giurgiulești” și perfectării materialelor de modificare a destinației terenurilor. Ca rezultat, până la momentul actual, nu sînt întocmite documentele respective referitor la atribuirea terenurilor pentru construcția obiectivului dat. Nesoluționarea conformă și în termen a situației privind terenurile a condiționat cheltuieli suplimentare și iraționale în legătură cu **a)** necesitatea operării modificărilor în documentația de proiect, preponderent din cauza schimbării direcției tronsonului (1,3 mil. lei), **b)** demontarea și montarea ulterioară a liniei de cale ferată pe o altă axă (2,0 mil. lei) și cu **c)** lucrările de atribuire și organizare a procesului de procurare a terenurilor rămase nefolosite pentru construcția liniei (0,2 mil. lei).

- Ca rezultat al neperfectării materialelor de modificare a destinației terenurilor preconizate pentru construcția liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești”, nu s-a asigurat compensarea de către CFM la bugetul de stat a pierderilor cauzate de excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului silvic, estimate la sumă totală de peste 119,7 mil. lei.

- Modul stabilit de alocare a mijloacelor bugetare pentru majorarea capitalului social al CFM, precum și necalificarea CFM drept autoritate contractantă pentru efectuarea achizițiilor publice, conform prevederilor legale, a permis acesteia să nu aplice procedurile de achiziții publice la contractarea lucrărilor de construcție a liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești”. Totodată, lipsa de prudență, manifestată de CFM la perfectarea documentelor în legătură cu o singură licitație publică pentru achiziția de bunuri materiale necesare construcției, a avut drept urmare suportarea unor cheltuieli suplimentare în sumă totală de 1,7 mil. lei.

- Existența deficiențelor la executarea lucrărilor de construcție a liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești” a generat exagerări și majorări ale valorii lucrărilor în sumă de aproximativ 22,0 mil. lei (inclusiv: Asociația Republicană de Stat pentru Protecția Solurilor – 8,2 mil. lei; filiala CFM Coloana Mecanizată nr. 15 – 7,1 mil. lei; S.A. „Aqua Prut” – 3,8 mil. lei; S.R.L. „Construm” – 0,9 mil. lei; Secția de întreținere a căii ferate nr. 3 – 0,8 mil. lei etc.).

- Urmare lucrărilor necalitative executate la construcția terasamentului, în rezultatul inundațiilor din vara anului 2010, au fost efectuate lucrări și suportarea cheltuielilor respective, în legătură cu transferarea porțiunii de cale ferată pe o axă temporară, estimate la suma de 1,2 mil. lei. Totodată, la construcția liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești” au fost utilizate diferite articole din beton și lemn foste în exploatare pe parcursul multor ani (traverse, țevi și blocuri, acestea fiind învechite), ceea ce afectează considerabil construcția respectivă.

- La situația din 01.08.2010, valoarea lucrărilor executate la construcția liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești”, conform proceselor-verbale recepționate, a însumat 502,3 mil. lei, construcția obiectivului nefiind finalizată nici până la momentul actual.

Concluzii:

Este de subliniat că abaterile și încălcările constatate pornesc de la faptul că la nivelul autorităților centrale și al

CFM nu a fost:

- organizată o documentare conformă a construcției și un sistem eficient de monitorizare a achizițiilor de mărfuri, lucrări și servicii;

- asigurată urmărirea derulării lucrărilor în concordanță cu devizele și clauzele contractuale, precum și monitorizarea conformă asupra garanției de bună execuție a lucrărilor, pe parcursul executării acestora;

- efectuată verificarea respectării prețurilor din devizul-ofertă, precum și decontarea lucrărilor înscrise în situațiile de plată, fără a efectua o verificare faptică a executării integrale a acestora;

- efectuată verificarea realității și legalității datelor incluse în situațiile de lucrări primite spre decontare;

- urmărită atingerea rezultatelor și obiectivelor specifice construcției și investiției, cu respectarea criteriilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

- investigarea, în aspect de securitate ecologică și protecție a mediului, precum și în aspect economico-financiar, a situației create la construcția liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești”, cu responsabilizarea autorităților și factorilor decizionali implicați în acest proces, precum și determinarea corresponsderii construcției cerințelor de calitate și exploatare.

IV.2. Gestionarea patrimoniului public de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în anii 2009–2010

Rezumat

Auditul a constatat o profundă criză managerială, caracterizată printr-o fluctuație semnificativă a top-managementului, și, respectiv, o administrare nefuncțională. Acestea au determinat lipsa unui sistem standardizat de gestiune economică, un nivel avansat al uzurii activelor materiale (de peste 70%), politici tarifare nechibzuite și neajustate la regulile pieței și eficienței economice.

Constatările auditului:

- **Gestionarea patrimoniului public de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în perioada auditată s-a efectuat neregulamentar, aceasta fiind condiționată de următorii factori:**

- Nestabilirea componentei și valorii proprietății de stat la transmiterea de către fondator în gestiune operativă administratorului.

- Neînregistrarea deplină a dreptului asupra bunurilor statului, inclusiv asupra terenurilor administrate de către întreprindere. Astfel, din 11367,6 ha au fost înregistrate la organele cadastrale 1057,6 ha, sau 9,3%.

- Neînregistrarea regulamentară și deplină în evidența contabilă a valorii activelor gestionate de întreprindere, inclusiv a terenurilor aferente obiectivelor ei.

- Datele din listele bunurilor imobile proprietate publică a statului, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.351 din 23.03.2005 în număr de 1565 de clădiri și completate în anul 2009 până la numărul de 1767 de clădiri, nu prezintă situația reală a clădirilor și construcțiilor legate solid de pământ, gestionate de Î.S. „CFM”, care, conform ultimelor date, sînt în număr de 1919 clădiri.

- Pînă la 31.12.2010 nu s-a determinat modul de înregistrare a **construcțiilor speciale legate solid de pământ**, care constituie 29,4% din valoarea mijloacelor fixe (elementele infrastructurii: fîntini arteziene, linii de cale ferată, platforme pentru încărcări în vrac, rampe de încărcare, linii de transport al energiei electrice, cabluri, transformatoare electrice etc.).

- **Majoritatea indicatorilor de bază ce caracterizează activitatea economico-financiară a întreprinderii în anii 2009 și 2010, conform rapoartelor financiare,**

au fost în descreștere.

- Veniturile din transportul de mărfuri și călători s-au redus în anul 2010 cu 56,5% față de venitul obținut în anul 2008. Astfel, dacă în anul 2008 rezultatul activității economico-financiare a Î.S. „CFM” s-a soldat cu profit în sumă de 6,2 mil lei, anul 2009 a fost încheiat cu pierderi în sumă de 3,7 mil lei, iar în anul 2010 n-au fost obținute nici pierderi, nici profit.

- Diminuarea indicatorilor activității economico-financiare a Î.S. „CFM” a fost influențată de consecințele crizei economico-financiare, scăderea traficului tarifar de mărfuri cu 67,7%, micșorarea traficului de pasageri cu 17,9%, lipsa tracțiunii electrice, costul înalt al unităților convenționale, scăderea concurenței Î.S. „CFM” față de căile ferate ale țărilor vecine, insuficiența investițiilor capitale în ramură, uzura fizică și morală înaltă ce depășește 70%, politica tarifară inflexibilă și inoportună etc.

- **Sistemul de administrare a veniturilor este unul multifuncțional și implică multe servicii și subdiviziuni.**

- Veniturile și cheltuielile, datorită rulajului intern între subdiviziunile Î.S. „CFM”, au fost majorate pentru perioada anului 2009 cu 51,0 mil. lei și pentru perioada anului 2010 – cu 51,5 mil. lei.

- În anii 2009-2010 (5 luni) Î.S. „CFM” nu a efectuat revizii financiare în toate subdiviziunile structurale, ceea ce a generat riscuri esențiale în procesele de control al corectitudinii aplicării tarifelor, efectuării cheltuielilor, precum și al gestionării uniforme a proprietății întreprinderii.

- **În ultimii 5 ani s-a micșorat esențial, și anume de 2 ori, cota mărfurilor transportate prin calea ferată în structura mărfurilor total transportate de întreprinderile republicii.**

- Această situație a determinat diminuarea veniturilor de la transportarea mărfurilor în anul 2010 cu 51,2%, comparativ cu anul 2008.

- În anii 2006-2010 se relevă o scădere de 5,7 ori a traficului mărfurilor de tranzit pe calea ferată din Moldova.

- Politica tarifară realizată de conducerea Î.S. „CFM” prin Comisia tarifară a fost inflexibilă și inoportună, neconformă cu cerințele pieței.

- Comisia tarifară a Î.S. „CFM” activează în lipsa unui regulament aprobat, nefiind reglementate sarcini, drepturi, funcții, competențe și modul de constituire, reieșind din competențele profesionale ale membrilor Comisiei.

- De către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și Î.S. „CFM” nu s-a inițiat procedura de legalizare și anunțare, conform normelor internaționale, a stației de cale ferată Giurgiulești Port, ceea ce condiționează situații incerte la aplicarea tarifelor pentru Î.S. „CFM”.

- Pînă la situația din 01.03.2011 nu a fost aprobat proiectul Regulamentului de transportare a mărfurilor pe calea ferată, conform prevederilor art.166 din Codul transportului feroviar.

- **Transportul de călători rămîne nerentabil, întreprinderea suportînd pierderi: în anul 2009 – de 163,5 mil. lei și în anul 2010 – de 157,3 mil. lei. Compensarea pierderilor rezultate din traficul de călători s-a efectuat din contul veniturilor din traficul de mărfuri.**

- Aceasta s-a datorat neindexării de către fondator a coeficienților de indexare a tarifelor din anul 2006, deși Î.S. „CFM” a înaintat solicitări Ministerului.

- Tarifele traficului de călători suburban, aplicate de către întreprindere din anul 2002, pînă în prezent nu sînt racordate, fiind cu 15% mai mici decît cele aprobate de Ministerul Economiei și Reformelor.

- **Veniturile de la darea în arendă a vagoanelor și**

containerelor în anul 2010 s-au redus de 18,3 ori, în comparație cu anul 2008.

◦ Acest fapt a fost determinat de rezilierea unilaterală de către întreprindere, la finele anului 2008 a contractelor de locațiune încheiate în anii 2003-2008, precum și de neîncheierea unor noi contracte.

◦ În urma neexecutării contractelor de dare în locațiune a vagoanelor, întreprinderea a înregistrat, la 01.01.2009, creanțe, formate din anii 2003-2008, de la 5 agenți economici în sumă de 4,8 mil. lei, iar pentru perioada auditată acestea au înregistrat o creștere de pînă la 7,3 mil. lei, ceea ce a influențat neîncasarea plăților la acest capitol.

◦ Nestabilirea în contracte a părții ce va suporta cheltuielile pentru întoarcerea vagoanelor pe calea ferată a Moldovei a determinat suportarea acestor cheltuieli în sumă de 2,6 milioane lei de către Î.S. „CFM” și formarea litigiilor cu arendașii vagoanelor de marfă.

◦ Conducerea Î.S. „CFM” nu a asigurat integritatea patrimoniului public și a admis pierderea a 43 de vagoane, astfel prejudiciind patrimoniul întreprinderii cu suma de 406,4 mii lei la prețuri de bilanț.

• Controlul și auditul intern insuficient al subdiviziunilor întreprinderii au determinat admiterea sustragerii de mijloace financiare în sumă de 2154,5 mii lei de la contul bancar al întreprinderii, acestea fiind trecute la creșterea neîntemeiată a prețului de cost al transporturilor de mărfuri și călători ale Î.S. „CFM”.

◦ La alocarea mijloacelor financiare pentru finanțarea activității Serviciului de pază militarizată de către Direcția Î.S. „CFM” nu au fost supuse controlului sumele solicitate pentru decontările cu BASS și FAOAM, remunerarea muncii salariaților, precum și pentru achitarea serviciilor bancare.

◦ La generalizarea Declarațiilor privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și Rapoartelor privind calcularea primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală n-a fost verificată veridicitatea datelor reflectate în ele.

◦ Verificarea extraselor bancare la Serviciul pază militarizată a identificat că filiala, în perioada ianuarie 2008–octombrie 2010, în baza a 39 de ordine de plată, semnate de șeful Serviciului pază militarizată și contabilul-șef, neîntemeiat, în lipsa documentelor justificative, a transferat unor unități economice mijloace în sumă de 2154,5 mii lei.

◦ Conform informațiilor solicitate de Curtea de Conturi, aceste mijloace financiare au fost ridicate ulterior în numerar de la instituțiile financiare.

Transferurile ilegale au fost determinate de alocarea mijloacelor financiare pentru finanțarea activității Serviciului pază militarizată cu depășirea cheltuielilor reale ale acestuia și denaturarea datelor privind datoriile față de BASS cu 906,1 mii lei și față de FAOAM – cu 447,9 mii lei.

• Achiziționarea netransparentă și neregulamentară a materialelor, utilajului, pieselor de schimb determină pentru întreprindere factori de risc.

◦ Majoritatea contractelor încheiate de Serviciul de aprovizionare tehnico- materială (în continuare – Serviciul ATM), supuse verificării selective, au fost întocmite în mod arbitrar, cu nerespectarea prescripțiilor legale privind forma contractului, specificarea obiectului, nomenclatorului sortimentelor, cantității și calității bunurilor; stipulării termenelor de executare a angajamentelor etc.

◦ La schimbarea condițiilor livrărilor, în unele cazuri, n-au fost încheiate acorduri adiționale la marfa nelivrată și livrată, lipsind monitorizarea executării contractelor încheiate.

◦ În anii 2008-2010, de către conducerea Serviciului ATM, în unele cazuri, au fost încheiate contracte de procurare a utilajului, pieselor de schimb și altor materiale, neautorizate de directorul general al Î.S. „CFM”.

◦ S-au procurat mărfuri cu depășirea prevederilor

contractuale, totodată admitîndu-se procurarea mărfurilor în lipsa contractelor încheiate și autorizate de Comisia de prețuri a întreprinderii.

◦ Potrivit Regulamentului Serviciului ATM, acesta urma se încheie contracte de livrare a producției cu destinație tehnică doar cu întreprinderile producătoare. În realitate, procurările utilajului, pieselor de schimb și altor bunuri s-au efectuat, de regulă, nu direct de la producător, dar prin firme intermediare.

• Tranzacțiile economice s-au efectuat într-un cerc constant determinat, agenții economici nominalizați, de regulă, nu sînt importatori și producători ai producției nominalizate. Întreprinderile respective au livrat Serviciului ATM producție tehnică în sumă de 55,2 mil. lei, concomitent înregistrînd importul acestor mărfuri în sumă de numai 12,7 mil. lei, sau cu 42,6 mil. lei mai puțin. De asemenea, acestea au avut relații cu firme anulate de Inspectoratul Fiscal de Stat ca plătitori TVA, din cauza neonorării obligațiilor fiscale, fiind calificate ca delincvențe sau fantomă.

• Procesul de procurare a producției tehnice la Î.S. „CFM” s-a efectuat netransparent, controlul intern la contractarea procurării mărfurilor fiind la un nivel insuficient, nestudiînd-se credibilitatea agenților contractați, ceea ce determină riscul de majorare a costului de mărfuri, cu suportarea cheltuielilor suplimentare de către întreprindere la aprovizionarea subdiviziunilor Î.S. „CFM” cu piese de schimb, materiale și utilaj.

• Producția cu destinație tehnică în cazurile supuse verificării, inclusiv piesele de schimb pentru reparația vagoanelor și locomotivelor, procurate de la furnizorii autohtoni, nu este însoțită regulamente de Certificatelor de proveniență, Certificatele de conformitate, precum și de altă documentație tehnico-normativă, prin ce nu este garantată calitatea, proveniența acestor mărfuri și starea pieselor de schimb și a materialelor folosite în procesul de reparație a mijloacelor fixe ale Î.S. „CFM”.

• Casarea și trecerea la cheltuieli a pieselor de schimb s-a efectuat în lipsa actelor de recepție a lucrărilor.

IV. 3. Gestionarea patrimoniului public de către „Banca de Economii” S.A. pe perioada anilor 2009–2010**Rezumat**

„Banca de Economii” S.A. a fost constituită la 18 septembrie 1996, aceasta fiind succesorul Băncii de Economii a Moldovei. Ponderea acțiunilor statului, la 31.12.2010, constituia 56,13% din totalul acțiunilor Băncii, 39,6% o reprezentau acțiunile a 5 societăți cu răspundere limitată și 4,27% le dețineau 2491 de persoane fizice și juridice.

Auditul gestionării patrimoniului public de către „Banca de Economii” S.A. pentru perioada 2009-2010 a relevat unele probleme și riscuri privind neînregistrarea integrală a drepturilor asupra unor imobile; monitorizarea incompletă a gajurilor la creditele acordate, preponderent din oficiu, fără ieșire la fața locului; nemonitorizarea strictă a activităților de achiziționare, contractare, executare și recepționare a investițiilor și reparațiilor capitale, precum și lipsa reglementărilor exhaustive referitor la desfășurarea activității de sponsorizare.

Situația economico-financiară a „Băncii de Economii” S.A. a fost afectată de angajarea împrumutului de la Banca Națională a Moldovei în sumă de 589,9 mil. lei, direcționat pentru achitarea deponenților BC „Investprivatbank” S.A. (declarată în proces de lichidare). La baza acestei tranzacții au stat Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei și procesul-verbal al ședinței Consiliului „Băncii de Economii” S.A.

Constatarea auditului:**Cu privire la patrimoniul administrat:**

Neînregistrarea regulamentară a drepturilor asupra unor bunuri imobile deținute de către Bancă; a unor contracte de locațiune a imobilelor preluate pe o perioadă mai mare de trei ani; lipsa perfectării pentru unele încăperi ale subdiviziunilor a contractelor de folosință sau de locațiune determină riscul neasigurării continuității activității lor.

- Pentru 8 imobile, cu suprafața totală de 1219,8 m², Banca nu are înregistrate regulamentar drepturile asupra acestora, procedurile respective fiind în acțiune. Totodată, Banca nu a înregistrat regulamentar la organele cadastrale contractele de locațiune ale unui imobil situat în mun. Chișinău, precum și contractele de preluare în locațiune (de către filiala Cimișlia) a altor încăperi cu suprafața totală de 141,3 m².

- Pentru 5 imobile în care sînt amplasate reprezentanțele filialei din r-nul Telenești n-au fost încheiate contracte de folosință sau de locațiune.

- Achitarea în avans a locațiunii pe anii viitori (de la 3 la 5 ani) pentru unele imobile preluate în locațiune determină imobilizarea pe termen îndelungat a mijloacelor financiare ale Băncii, precum și influențează negativ asupra eficienței gestionării patrimoniului public.

- Banca, pentru extinderea amplasării subdiviziunilor, a contractat locațiunea unor imobile în mun. Chișinău, acceptînd, în unele cazuri, achitarea în avans a plății de locațiune (21,8 mil. lei și, respectiv, 9,6 mil. lei). La situația din 31.12.2010, Banca dispunea de 430 de imobile preluate în locațiune, cu suprafața totală de 9364,7 m². Cheltuielile aferente preluării în locațiune a imobilelor, pentru perioada anilor 2009-2010, au constituit 38 mil. lei.

Cu privire la cheltuieli de sponsorizare:

În lipsa unor prevederi exhaustive referitor la modul de monitorizare a utilizării mijloacelor financiare alocate în scopuri filantropice și de sponsorizare conform destinației, precum și în contextul neprezentării unor documente, auditul n-a putut să se expună asupra rezultatului final unor acțiuni de sponsorizare.

- În perioada anilor 2009-2010, Banca a oferit donații și a organizat diverse programe de susținere financiară (41,1 mil. lei) a unor autorități publice, organizații obștești, instituții de cult, entități sociale, persoane fizice etc., care au avut ca destinație desfășurarea activităților culturale, educaționale, proiectelor civice, de asistență socială etc.

- „Banca de Economii” S.A., în calitatea sa de sponsor, nu deține informații confirmative cu privire la modul de utilizare a mijloacelor financiare alocate pentru unele sponsorizări în valoare de 35,0 mil. lei., acestea constituind ajutoare filantropice și de sponsorizare alocate unor instituții publice.

Cu privire la activitățile de creditare:

Deficiențele constatate în procesul de acordare a unor credite poate determina riscul incapacității de rambursare a acestora, iar modul de administrare și monitorizare a bunurilor gajate, din oficiu, de către Bancă nu oferă asigurare privind integritatea bunurilor gajate.

- Analiza și verificarea informațiilor din dosarul de credit al unei întreprinderi de stat ce activează în domeniul transportului auto de pasageri a constatat eliberarea creditului (care este clasificat ca dubios) în condițiile lipsei de constituire corespunzătoare a garanțiilor, a unui plan de afaceri bine fundamentat, precum și fără o evaluare și cuantificare obiectivă a riscului de credit.

În aceste condiții, auditul a remarcat riscul incapacității de rambursare a creditului acordat acestei întreprinderi, care nu deține patrimoniu propriu suficient, precum și disponibilități bănești suficiente de a acoperi obligațiile de plată, aceasta dispunînd de un capital propriu în valoare de minus 12,9 mil. lei (la 31.12.2009).

- Analiza altor două credite eliberate de o filială a Băncii a

constatat o probabilitate redusă de rambursare a acestora, cu posibilitatea de înregistrare a pierderilor (23,2 mil. lei și 500,0 mii dolari SUA) în mărimea mijloacelor nerambursate la finele anului 2010. Astfel, ca rezultat al eliberării creditelor, în perioada anilor 2004-2007, unei întreprinderi de stat ce produce și realizează băuturi alcoolice și răcoritoare (45,0 mil. lei), Banca se confruntă cu probleme la rambursarea mijloacelor în sumă de 23,2 mil. lei, întreprinderea de stat fiind declarată la 10.06.2010 în proces de insolabilitate. Raportarea neveridică a situațiilor economico-financiare ale debitorului, precum și a datoriei acestuia a determinat gajarea unor bunuri atît la „Banca de Economii” S.A., cît și la altă bancă privată. Astfel, mijloacele fixe în valoare de 1,0 mil. lei (conform informației prezentate de Bancă), gajate la „Banca de Economii” S.A., au fost gajate și transmise în posesia altei bănci, ceea ce determină riscul de neobținere a dreptului asupra acestor bunuri și de nerambursare a creditului în aceeași sumă.

Cu privire la creditul angajat de la Banca Națională a Moldovei:

Criza de insolvență și riscurile de integritate a activelor BC „Investprivatbank” S.A. (în proces de lichidare), precum și lipsa capacităților suficiente de onorare a obligațiilor de către aceasta s-au răsfrînt direct asupra „Băncii de Economii” S.A., care s-a angajat în preluarea gestionării obligațiilor asumate de către BC „Investprivatbank” S.A.

- O parte semnificativă (589,9 mil. lei) din mijloacele angajate de către Banca de Economii de la Banca Națională a Moldovei (pe un termen de 3 ani, cu scadența la 30.06.2012, rambursarea efectuîndu-se în opt tranșe egale, începînd cu 30.09.2010) a fost direcționată pentru intențiile de preluare a activelor și obligațiilor BC „Investprivatbank” S.A. Ținînd cont de prevederile Acordului de intenții privind încheierea contractului/contractelor de vânzare și/sau predarea activelor și obligațiilor BC „Investprivatbank” S.A., aceasta, prin intermediul lichidatorului, a fost obligată să restituie integral Băncii suma primită, nefiind stabilită scadența. La situația din 08.02.2011, potrivit informației prezentate auditului, au fost recuperate 102,1 mil. lei., suma datorată Băncii de Economii S.A. de către BC „Investprivatbank” S.A. constituind 487,8 mil. lei. „Banca de Economii” S.A., la rîndul său, datorează Băncii Naționale a Moldovei 442,4 mil. lei, rambursînd din surse proprii 45,4 mil. lei.

IV.4. Gestionarea patrimoniului public de către Î.S. „Poșta Moldovei” în anii 2009-2010**Rezumat**

Auditarea gestionării patrimoniului public administrat de Î.S. „Poșta Moldovei” a relevat unele situații neregulate și fapte neconforme, o parte din ele fiind determinate de perioadele anterioare, de la momentul fondării întreprinderii. Acestea se exprimă prin:

- nedefinitivarea documentelor privind componența, cantitatea și valoarea bunurilor aflate în gestiune și incluse în capitalul social;
- neînregistrarea integrală a drepturilor asupra unor bunuri imobile; nerespectarea procedurilor la efectuarea inventarierii bunurilor, precum și la transmiterea în arendă a patrimoniului;
- neîncasarea veniturilor ca urmare a acțiunilor de înstrăinare a unor spații (3,5 mil. lei);
- contractarea neregulamentară a unor bunuri, servicii și lucrări;
- efectuarea cheltuielilor suplimentare și nejustificate;
- admiterea unor neconformități la ținerea evidenței contabile.

Constatarea auditului

- Întreprinderea gestionează bunuri depuse în capitalul social în valoare de 49,7 mil. lei, în lipsa documentelor

confirmative privind structura și valoarea acestora, totodată nedispunând de o informație centralizată privind suprafețele tuturor terenurilor aferente aflate în folosință sau deținute.

- Pînă la finele anului 2010, *nu erau înregistrate în mod regulamentar 38 de imobile din 454 transmise în folosință Î.S. „Poșta Moldovei”*. Din bunurile înregistrate în evidența contabilă a întreprinderii, 3 imobile erau privatizate (209,8 mii lei), însă continuau a fi înregistrate în bilanțul întreprinderii. Auditul a constatat divergențe ale suprafețelor imobilelor, conform datelor organului cadastral, datelor înregistrate în evidența contabilă și celor din actele normative.

- La transmiterea în gestiune Centrelor de Poștă Hîncești, Strășeni și Ștefan Vodă a 4 imobile, n-a fost efectuată inventarierea regulamentară pentru a determina starea reală și valoarea estimativă a obiectelor. Conform informațiilor prezentate de primăriile acestor localități, aceste bunuri nu există în realitate, deoarece au fost demolate înainte de transmiterea la balanțele oficiilor poștale.

- În perioada auditată, unele suprafețe ale imobilului deținut de întreprindere au fost înstrăinate în baza deciziei Agenției Proprietății Publice. Prețul mediu de privatizare a unui metru pătrat al acestor imobile a constituit 2,0 mii lei, pe cînd valoarea medie a unui metru pătrat de încăperi amplasate în sectorul centru al mun. Chișinău, în scopul impozitării, potrivit informațiilor organelor centrale de specialitate în domeniul cadastral, constituie 11,0 mii lei. Acțiunile autorității de competență la înstrăinarea acestor încăperi au determinat ratarea veniturilor de către întreprindere și de către bugetul de stat în sumă de 3,5 mil. lei.

- În anul 2009, întreprinderea, în bază de contract, a transmis neregulamentar cu titlu gratuit valori materiale și bănești persoanelor fizice și juridice în valoare semnificativă, fără coordonarea în formă scrisă cu ministerul. De asemenea, fără autorizația ministerului, cu încălcarea prevederilor contractului încheiat între fondator și administrator, întreprinderea a realizat valori materiale (revolvere și cartușe), care pînă în februarie 2009 nu au fost evaluate și înregistrate în evidența contabilă.

- Întreprinderea a acordat în anul 2009 sponsorizări sub formă de contribuții bănești și sub formă de bunuri fără a ține cont de prevederile regulamentare, cheltuielile întreprinderii fiind majorate cu 679,2 mii lei.

- În situația cînd întreprinderea a activat în pierderi, aceasta a înregistrat cheltuieli de reclamă semnificative de 2,3 mil. lei, nedispunînd de politici interne privind reglementarea unor tipuri de publicitate costisitoare.

- În anul 2009, aparatul întreprinderii, dispunînd de personal în cadrul biroului juridic și Direcției comerț și marketing, care a fost remunerat, a suportat suplimentar cheltuieli privind servicii externe juridice și de efectuare a studiului și elaborare a strategiilor de dezvoltare a sectorului poștal, situație caracteristică și în cadrul suportării cheltuielilor pentru servicii de organizare și desfășurare a training-urilor și seminarelor și, respectiv, a cheltuielilor pentru prestarea de servicii sportive. S-au constatat situații de achitări ale lucrărilor și procurărilor de bunuri, în lipsa contractelor, de depășire a prețului unitar la achiziționare față de prețul inițial propus în ofertă, de contractare după data facturării, în lipsa examinării de către comisie, de achiziționare pe etape, cu dispersarea în mai multe contracte, ceea ce a dus la nekoordinarea lor în modul stabilit.

- A fost admisă achitarea suplimentară a salariului mediu pentru zilele de sărbători nelucrate în sume semnificative de pînă la 1,7 mil. lei, nefiind prestate ore de muncă în aceste zile și cu toate că s-a păstrat regulamentar salariul mediu pentru zilele respective.

- Auditul a stabilit unele nereguli la capitolul ținerea evidenței contabile, determinate de lipsa în politica de

contabilitate a specificului tranzacțiilor între aparatul central al Î.S. „Poșta Moldovei” și filialele acesteia.

IV. 5. Gestionarea patrimoniului public de către Î.M. „Regia Transport Electric Chișinău” și Î.M. „Parcul urban de autobuze”

Rezumat

Auditele gestionării patrimoniului public în perioada anilor 2009-2010 de către Î.M. „Regia Transport Electric” și Î.M. „Parcul urban de autobuze” atestă că Consiliul municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău, în calitate de fondatori, nu și-au exercitat pe deplin atribuțiile privind promovarea politicilor de management și a Strategiei de dezvoltare a transportului public urban, inclusiv prin stabilirea unui mecanism eficace de control asupra managementului întreprinderilor de transport, precum și a indicatorilor de performanță pentru echipele manageriale. Toate acestea, în comun cu patronarea și monitorizarea ineficientă a activității întreprinderilor de către DGTPCC, precum și admiterea unui management financiar precar în cadrul entităților respective, au condiționat pierderi semnificative în activitatea economico-financiară. Acest fapt constituie un impediment de bază în asigurarea unei activități durabile a entităților, precum și în gestionarea eficientă a patrimoniului public local. Întru înlăturarea deficiențelor constatate, atît entităților auditate, cît și APL din mun. Chișinău le-au fost înaintate recomandări în vederea îmbunătățirii calității sistemelor de management corporativ în domeniul transportului public urban.

Constatări auditului:

- Modul de funcționare și gestiune a întreprinderilor de transport urban se constată ca fiind necompetitiv și, respectiv, necesită o altă abordare în materie de management corporativ, inclusiv prin delimitarea clară a responsabilităților între fondator și manager, precum și în aspect de politici economice tarifare și de dezvoltare.

- Deși, pe parcursul perioadei auditate, s-a redus semnificativ fluxul de călători și, respectiv, coeficientul de utilizare a capacității unităților de transport public urban, administrația publică locală s-a eschivat de la exercitarea adecvată a competențelor care îi revin în vederea eficientizării activității întreprinderilor de transport prin optimizarea și raționalizarea continuă a rețelei de rute deservite. Prin urmare, entitățile respective au ratat posibilitatea de economisire a unor mijloace financiare semnificative (doar în intr-un singur caz – ajustarea itinerarului privind rutele deservite de către Î.M. „Regia Transport Electric” ar fi condiționat economisirea de către întreprindere a mijloacelor financiare de 4,8 mil. lei).

- Cadrul regulator privind politica tarifară în sectorul respectiv conține un sir de ambiguități și neclarități, care nu permit aprecierea corectă a prețului de cost al unei călătorii și, respectiv, a transferurilor de la bugetul municipal pentru acoperirea diferențelor de preț și de tarif.

- Nu s-au implementat prevederile Strategiei de dezvoltare a transportului public urban în mun. Chișinău în aspectul asigurării priorității circulației transportului public față de cel privat, renovării parcului de transport urban. Totodată, întreprinderile nu au dispus de mijloace circulante pentru efectuarea unor reparații capitale și curente potrivit normativelor la unitățile de transport. Toate acestea au afectat activitatea întreprinderilor, fiind ratate venituri impunătoare din staționarea unităților de transport, inclusiv în ambuteiaje, pierderi de carburanți și energie electrică, precum și fiind defavorizate călătoriile cu transportul public față de alte tipuri de transport public privat.

- Managementul corporativ al întreprinderilor nu a întrunit rigorile necesare de eficiență întru atingerea de către subiecții economici a unor obiective de ordin economico-

financiar. Prin urmare, se constată că:

- Factorii de decizie din cadrul entităților au ignorat prevederile legale la achiziționarea mărfurilor și serviciilor, acestea fiind cu preferință procurate dintr-o singură sursă, deși partea preponderantă urma a fi achiziționată cu desfășurarea licitațiilor publice. Drept exemplu poate servi situația constatată la Î.M. „PUA”, care a achiziționat motorină de la un agent economic cu prețuri mai mari decât de la alții amplasați în raza municipiului Chișinău, ceea ce, numai în anul 2009, a generat întreprinderii cheltuieli suplimentare de 0,8 mil. lei. Î.M. „Regia Transport Electric”, procurând bunuri materiale în valoare de 5,3 mil. lei, prin intermediari, a ratat posibilitatea de a economisi mijloacele întreprinderii în sumă de 1,45 mil. lei.

- Nu au fost implementate proceduri de evaluare a necesarului de bunuri materiale care urmau a fi achiziționate pentru buna funcționare a întreprinderii, ceea ce a condiționat imobilizarea mijloacelor financiare circulante și formarea unor stocuri de materiale neutilizate.

Concluzie:

În vederea sporirii eficienței sistemului public de transport urban din mun. Chișinău, este necesară elaborarea și aprobarea la nivel de Consiliu municipal a Strategiei de dezvoltare durabilă și consolidare a capacităților transportului public municipal, ținându-se cont și de necesitatea prioritizării acestuia față de alte tipuri de transport public privat. Un instrument de bază în vederea eficientizării domeniului dat îl constituie elaborarea sistemului indicatorilor de performanță privind evaluarea rezultatelor, precum și a unei politici tarifare fundamentate în funcție de costuri raționalizate la serviciile publice.

Recomandări Parlamentului:

- examinarea oportunității ajustării cadrului legislativ în domeniul respectiv, cu identificarea organului regulatoriu responsabil de elaborarea, aprobarea și monitorizarea politicii tarifare în domeniul transportului public urban, organ care ar oferi și soluții de eficientizare a domeniului vizat.

IV.4. S.A. “Termocom”

Rezumat

Auditul gestiunii economice la S.A. „Termocom”, aflată în procedură de insolvență din 29.11.2001, a constatat că procesul de reorganizare nu a condus la redresarea situației economico-financiare a Societății și la achitarea cu creditorii. Astfel, nu au fost întreprinse acțiuni eficiente întru valorificarea activelor materiale neutilizate în activitatea de producție, precum și pentru încasarea creanțelor, ceea ce a lipsit Societatea de surse financiare necesare reutilizării tehnologice și onorării angajamentelor financiare. Deficiențele în managementul economico-financiar au condus la achiziții și costuri nejustificate. Procesul de gestionare a patrimoniului public este însoțit de încălcări și lacune, ce se exprimă prin lipsa unei evidențe conforme a patrimoniului public și prin neasigurarea înregistrării integrale a dreptului asupra patrimoniului.

Constatările auditului:

- Lipsa unei strategii de eficientizare a sectorului termoelectric în mun. Chișinău în ansamblu, precum și la nivelul Societății – în perspectivă a determinat utilizarea nerațională de către S.A. “Termocom” a capacităților de producție, ceea ce generează costuri supradimensionale. Totodată, managementul corporativ imprudent și neeconom impune tarife exagerate la energia termică livrată.

- Implementarea neconsistentă a acțiunilor din cadrul Planului de reorganizare a Societății, a cauzat:

- Acumularea, la situația din 31.12.2011, a datoriilor curente în sumă totală de 1687,2 mil. lei, sau de 1,7 ori mai mari decât cele înghetate în anul 2001 (1001,2 mil. lei), fapt ce determină riscul neîndeplinirii procedurii Planului și

denotă gestionarea ineficientă a Societății de către Comitetul creditorilor și administratorul procedurii Planului.

- Apariția unor creanțe cu risc înalt de nerecuperare în sumă de 111,1 mil. lei, din care: pentru creanțe în sumă de 55,7 mil. lei a fost format un provizion, iar creanțele în sumă de 55,4 mil. lei rămân neacoperite, cu un risc sporit de generare a pierderilor. Totodată, creanțele cu risc înalt de neincasare, înregistrate după gestionarii fondului locativ și formate în rezultatul diferenței între volumul de energie termică livrată consumatorilor casnici (conform datelor S.A. “Termocom”) și volumul de energie termică înaintată spre plată (de către Î.M. „Infocom”) au constituit 180,5 mil. lei.

- Nerealizarea măsurilor în vederea micșorării pierderilor de energie termică în rețea până la nivelul de 18%, generând, astfel, costuri suplimentare de 15,5 mil. lei în anul 2009 și de 35,3 mil. lei – în anul 2010. Totodată, această situație a fost influențată de lipsa unei metodologii exhaustive de stabilire a mărimii maxime admisibile a pierderilor de energie termică în rețea, care ar determina Societatea să micșoreze volumul acestor pierderi și, respectiv, costul de distribuție a energiei termice.

- Lipsa unui cadru regulator intern privind modul de determinare a volumului de energie termică livrată pentru fiecare categorie de consumator, precum și nerespectarea reglementărilor aprobate de Guvern, au determinat majorarea cantității de energie termică livrată consumatorilor pentru încălzirea apei menajere. Ca urmare, în anul 2009, Societatea a calculat neregulamentar venituri în sumă totală de 14,7 mil. lei, iar în anul 2010 – de 19,9 mil. lei, acestea fiind înaintate spre plată consumatorilor.

- Neutilizarea îndelungată în procesul de producție a activelor materiale ale Societății în valoare de 107,5 mil. lei a dus la imobilizarea activelor circulante, uzura fizică și morală a lor și, respectiv, la diminuarea valorii acestora. Totodată, Societatea suportă cheltuieli ineficiente pentru păstrarea și întreținerea acestora, astfel, numai în perioada anilor 2009-2010, cheltuielile privind uzura mijloacelor fixe au constituit 3,6 mil. lei.

- Deficiențele în gestionarea și administrarea bunurilor imobile au cauzat neînregistrarea la organele cadastrale a drepturilor asupra unor bunuri imobile cu valoarea inițială în sumă totală de 139,3 mil. lei, precum și asupra terenurilor cu suprafața de 18,5 ha.

- Managementul financiar defectuos a cauzat:

- Acordarea angajaților Societății a diferitor sporuri la salariu, în lipsa unor reglementări privind criteriile de performanță pentru stabilirea acestor sporuri, precum și a surselor financiare pentru acoperirea acestor cheltuieli, prin ce, în perioada anilor 2009-2010, au fost suportate cheltuieli suplimentare în sumă de 24,6 mil. lei. Totodată, neregulamentar au fost acordate sporuri salariale membrilor Consiliului Societății și administratorului Societății.

- Cheltuieli iraționale (în anii 2009-2010) în legătură cu calcularea în folosul gestionarilor fondului de locuințe a primelor în sumă de 12,0 mil. lei pentru asigurarea de către aceștia a percepției creanțelor consumatorilor casnici, în lipsa analizei contribuției gestionarilor fondului de locuințe la majorarea încasărilor și reducerea datoriilor fondului locativ.

- Cheltuieli ineficiente (în anii 2009-2010) în sumă totală de 2,6 mil. lei, care, ținând cont de perioada de insolabilitate a întreprinderii, nu sînt argumentate din punct de vedere economic și determină micșorarea masei debitoare a Societății.

CAPITOLUL V. Audite ale performanței

Auditul performanței este o extindere mai recentă a domeniului de aplicare a auditului financiar. Astăzi nu mai este suficient ca banii publici să fie cheltuiți conform prevederilor legale. Aceștia trebuie utilizați și în condiții de

economicitate, eficiență și eficacitate.

Instituționalizarea auditului performanței în cadrul Curții de Conturi a început în anul 2008, prin efectuarea, cu suportul și implicarea experților internaționali, a unor audite-pilot ale performanței în domenii de interes public – sănătate; protecție socială; achiziții publice. Începând cu 1 ianuarie 2009, Curtea de Conturi are un mandat clar prevăzut de legea sa organică, care îi permite să dezvolte și să consolideze capacitățile de realizare a auditelor performanței, prin implementarea practicilor moderne stipulate în standarde, ghiduri și manuale ale auditului performanței aplicabile pe plan internațional.

V.1. Auditul performanței achiziției echipamentului medical de către Ministerul Sănătății în perioada anilor 2008-2010

Motivația acțiunii de audit

Efectuarea de către Curtea de Conturi a auditului performanței achiziției de dispozitive medicale importate în perioada anilor 2008-2010, axat în măsură semnificativă pe evaluarea performanței procesului de achiziție și de utilizare a dispozitivelor medicale de către IMSP, a fost motivată de semnificația acestora în contextul îmbunătățirii calității serviciilor medicale prestate, precum și de neregulile constatate în domeniile respective în urma auditelor anterioare, desfășurate de către Curtea de Conturi la MS și la unele IMSP, în scopul asigurării obținerii unei eficiențe mai sporite a mijloacelor utilizate pentru procurarea dispozitivelor medicale, localizării zonelor în care rezultatele activității de achiziții publice au înregistrat un nivel redus și identificării cauzelor acestora, formulând recomandări menite să îmbunătățească managementul în domeniul achizițiilor de dispozitive medicale și folosirii eficiente a acestora.

Includerea auditului respectiv în Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2010 a fost motivat și de angajamentele asumate conform Matricei de politici a Guvernului privind Acordul de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană din 25.02.2009 în sectorul sănătății, pentru obținerea mijloacelor nerambursabile de susținere bugetară, Curtea de Conturi fiind responsabilă de realizarea și prezentarea obiectivă a rezultatelor acestui audit.

Constările auditului:

- În perioada auditată, pentru achiziționarea dispozitivelor medicale, de la componenta de bază a bugetului de stat au fost executate cheltuieli în sumă de 92,8 mil. lei, inclusiv utilizate în mod centralizat de minister în sumă de 80,7 mil. lei, sau 87,0%.

- La achiziționarea dispozitivelor medicale de necesitate stringentă, MS n-a ținut cont de solicitările IMSP, o pondere majoră de 59,5% (48,0 mil. lei) din mijloacele bănești alocate fiind utilizate pentru procurarea a 13 instalații de radiodiagnostic. În afară de acestea, alte 8 instalații în sumă de 35,6 mil. lei au fost achiziționate la finele anului 2007, fiind instalate începând cu anul 2008.

- MS n-a asigurat economicitatea achizițiilor publice, condiționată de lipsa unui studiu de fezabilitate și a unui control managerial adecvat. Ca urmare, la unele dispozitive medicale de către furnizori au fost aplicate adaosuri comerciale de pînă la 100%. Astfel, unii furnizori de dispozitive medicale au obținut profituri excesive.

- MS, deși a desfășurat procedura de achiziții publice și a contractat dispozitivele medicale, funcția recepționării acestora a transmis-o IMSP, care nu dispune de specialiști competenți în domeniu, ministerul neasigurînd în mod rezonabil participarea unor experți calificați și nemonitorizînd acest proces. În consecință, 8 instalații performante de radiodiagnostic model "Duo Diagnost Digital", cu prețul mediu pentru o unitate de 4,5 mil. lei, cu valoarea totală

de 35,6 mil. lei, nu funcționează în regim digital, ci doar în regim simplu (deși a fost achitat costul instalațiilor digitale). Ca urmare, doza de radiație administrată de pacienți este mult mai mare, iar personalul medical este impus să prelucereze pelicula radiologică cu reagenți chimici, fapt ce implică costuri adiționale și expune personalul unui grad înalt de nocivitate.

- Instalații de radiodiagnostic performante și costisitoare, cite două la număr, au fost repartizate spitalelor raionale, la serviciile acestora avînd acces doar pacienții internați în spital. Centrele medicilor de familie, care deserveșc întreaga populație a raionului, n-au beneficiat de instalații performante, prestînd servicii și în continuare la echipamentele radiologice învechite care emit o doză de radiație de 8-10 ori mai mare în comparație cu instalațiile noi, totodată nefiind asigurat în mod echitabil accesul egal al pacientului asigurat la servicii calitative, indiferent de statutul clinic al acestuia.

- Deși cadrul normativ actual pune în sarcina MS responsabilitatea exercitării controlului asupra folosirii eficiente și raționale a patrimoniului de stat aflat în gestiunea IMSP subordonate acestuia, precum și a monitorizării utilizării dispozitivelor medicale distribuite raioanelor incluse în proiectul-pilot de dotare cu dispozitive medicale, ministerul n-a exercitat în mod adecvat funcția respectivă. Ca urmare, majoritatea instalațiilor de radiodiagnostic sînt utilizate la nivel de pînă la 30%, la altele din ele, de la momentul achiziționării (anul 2008), n-a fost efectuată nici o investigație.

Concluzii:

Deși cadrul legal privind achiziția bunurilor asigură posibilitatea aplicării bunelor practici în domeniul de referință, procesul de achiziții, de gestionare a dispozitivelor medicale, în perioada auditată, a avut loc cu încălcări grave ale legislației. Ca rezultat, MS n-a asigurat economicitatea achizițiilor publice, n-a monitorizat recepționarea dispozitivelor medicale și utilizarea eficientă a acestora. În consecință, statul, cheltuind mijloace financiare importante, n-a asigurat achiziția de dispozitive medicale de cea mai stringentă necesitate și de calitatea corespunzătoare, iar cele achiziționate au fost folosite la un nivel foarte redus.

Cele menționate sînt cauzate de neasigurarea unui control managerial adecvat asupra proceselor aferente achizițiilor publice, nereglementarea plafonării de către stat a adaosului comercial la dispozitivele medicale destinate sistemului de sănătate, de favorizarea în procesul de achiziționare a dispozitivelor medicale a unor ofertanți, care obțin venituri impunătoare, ceea ce nu exclude și riscul de fraudă.

Recomandări Parlamentului:

- întreprinderea măsurilor de rigoare în vederea urgenței adoptării Legii „Cu privire la dispozitivele medicale”;
- Solicitarea de la Guvern a aducerii în concordanță a prescripțiilor Hotărîrii Guvernului nr. 1128 din 28.08.2002 la prevederile art.9 din Legea nr.10-XVI din 03.02.2009¹³ referitor la aprobarea tarifelor la serviciile contra cost din sfera sănătății publice, prestate persoanelor fizice și juridice, și examinarea posibilității urgentării aprobării acestora întru evitarea staționării dispozitivelor, ratării veniturilor de către IMSP și îngrădirii accesului pacienților la servicii performante.

V.2. Auditul performanței utilizării mijloacelor publice pentru știință și inovare

Pentru ca beneficiile scontate să fie realizate, sînt necesare îmbunătățiri în politicile și procedurile Academiei de Științe a Moldovei de alocare și monitorizare a fondurilor destinate cercetărilor științifice

Motivația acțiunii de audit:

În cadrul auditelor financiare, Curtea de Conturi a identi-

¹³ Legea nr. 10-XVI din 03.02.2009 „Privind supravegherea de stat a sănătății publice”.

ficat un șir de probleme ce vizează eficiența, economicitatea și eficacitatea utilizării banilor publici pentru știință și inovare de către ASM și instituțiile din subordine.

Ținând cont de acestea, precum și luând în considerație că Parlamentul a fost interesat de ideea efectuării unui audit al performanței acestui domeniu, Curtea de Conturi a inițiat auditul performanței politicilor și procedurilor elaborate de ASM la alocarea și monitorizarea fondurilor destinate cercetărilor științifice, pentru a aprecia dacă beneficiile scontate s-au realizat, pentru a evalua eficacitatea măsurilor întreprinse de Consiliul Suprem al ASM privind administrarea banilor publici, precum și pentru a determina ce acțiuni urmează să fie îndeplinite în vederea eficientizării utilizării acestora. Auditul a fost efectuat pentru perioada anilor 2004-2010.

Constatarea auditului:

În perioada anilor 2004-2010, din bugetul de stat s-au alocat 86,3 mil. lei pentru 25 de programe de stat, în cadrul lor fiind realizate 271 de proiecte.

Pentru realizarea a 120 de proiecte de transfer tehnologic, au fost alocate mijloace publice în volum de 37,0 mil. lei și utilizate mijloace proprii ale investitorilor – de 32,4 mil. lei, iar pentru crearea infrastructurii de inovare au fost alocate de la buget mijloace în sumă de 17,4 mil. lei.

Misiunea de audit a identificat că ASM a obținut unele realizări importante în domeniul cercetărilor științifice, totodată, acțiunile întreprinse nu au sporit în măsură deplină eficiența utilizării mijloacelor publice alocate, din cauza imperfecțiunii sistemului de comunicare și diseminare a rezultatelor cercetării, a mecanismului de finanțare și de management al unităților din sfera CDI, neîncurajării competitivității, nedeterminării criteriilor de evaluare a rezultatelor în sfera CDI și nevalorificării potențialului inovațional, precum și neasigurării controlului asupra executării deciziilor adoptate.

Verificarea și testarea a 91 de proiecte în cadrul a 11 programe de stat au relevat unele probleme și deficiențe, care pot fi generalizate în modul următor:

- Consiliul Suprem al ASM nu are elaborată o Strategie națională în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării pentru o perioadă îndelungată.

- Ritmul de creștere a alocațiilor bugetare destinate programelor de stat, în perioada auditată, a fost în diminuare, în timp ce volumul total de mijloace alocat sferei CDI a înregistrat o creștere, această situație fiind cauzată de modalitatea dezavantajoasă de finanțare a programelor de stat.

- Au fost distribuite mijloace financiare pentru un număr mare de proiecte în volume mult mai mici față de costurile estimate ale acestora și față de limitele stabilite și, ca rezultat, în lipsa mijloacelor necesare, nu se ating obiectivele scontate.

- Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică n-a stabilit criterii de evaluare a rezultatelor proiectelor, din care motiv comisia de monitorizare n-a evaluat rezultatele obținute.

- N-a fost determinată corespunzător procedura de desemnare a experților independenți pentru expertizarea proiectelor.

- Unele programe de stat au avut o durată de executare mult mai mare decât termenele stabilite, alte programe au fost sistate, fără a fi atinse toate obiectivele scontate, acestea pe parcurs fiind finanțate cu mijloace în sumă de 11,9 mil. lei, o parte din proiecte nu s-au realizat în termenele stabilite, pentru ce s-au alocat suplimentar mijloace în sumă de 3,4 mil. lei. Toate acestea au fost cauzate de nestructurarea priorităților pe domenii de activitate.

Cele menționate sînt condiționate de faptul că Consiliul

Suprem este responsabil și implicat în toate etapele de derulare a programelor de stat: elaborare, finanțare, executare și monitorizare, precum și de lipsa unor criterii adecvate de evaluare a rezultatelor obținute.

Agencia pentru Inovare și Transfer Tehnologic n-a monitorizat, n-a coordonat și n-a implementat suficient mecanismele de realizare a activităților de inovare.

AITT are rolul de coordonare, stimulare și de implementare a mecanismelor activității de inovare și transfer tehnologic, precum și de monitorizare a acestor activități.

Cu toate acestea, activitățile de inovare și transfer tehnologic n-au fost monitorizate eficient de către aceasta, unele din cauze fiind condiționate de modificările operate în statutul entității, de nesustinerea inițiativelor de către Guvern, iar altele – de coordonarea necorespunzătoare a activităților întreprinse. În final, nu se valorifică pe deplin potențialul inovațional al sectorului privat.

Misiunea de audit a constatat unele probleme, deficiențe în cadrul activităților de inovare și de transfer tehnologic, după cum urmează:

- Lipsa competitivității la concursurile de transfer tehnologic și incapacitatea de absorbție a inovațiilor de către sectorul economic au determinat finanțarea activităților respective doar în cuantum de 1,0-4,1% față de 10,0% prevăzute.

- Mijloacele pentru dezvoltarea infrastructurii de inovare și transfer tehnologic se utilizau în lipsa unui control riguros al banilor publici alocați, ca rezultat, s-au folosit ineficient mijloace în sumă de 547,0 mii lei, s-au efectuat cheltuieli neprevăzute de deviz în volum de 308,2 mii lei și s-au dezafectat mijloace în sumă de 190,0 mii lei.

- N-au fost acordate facilități fiscale rezidenților parcurilor și incubatorului, prevăzute de cadrul legal, din cauza mecanismului dificil de administrare, care prevede implicarea concomitentă a mai multor organe de stat în acest proces și, ca urmare:

- n-au fost acumulate de către administratorii infrastructurilor de inovare veniturile preconizate de la asocierea rezidenților în parcuri și incubator în volum de 3,8 mil. lei, iar cheltuielile pentru dezvoltarea infrastructurii inovaționale au fost suportate integral de stat;

- n-au fost acumulate de către AITT mijloacele în cuantum de 453,1 mii lei, destinate stimulării activității de inovare;

- n-au fost respectate condițiile de eligibilitate de către rezidenții parcurilor și incubatorului, unii din ei menținînd și dezvoltînd și alte activități economice în paralel cu cele inovatoare.

- Riscul sistării proiectelor de transfer tehnologic urmează a fi bine gestionat, astfel încît numărul de proiecte sistate și pierderile de mijloace financiare să descrească, deoarece în anii 2005-2010 au fost sistate 17 proiecte de transfer tehnologic, din motiv că nu au avut cofinanțare. Totodată, 4 din proiectele sistate au derulat pe parcursul unui an, utilizîndu-se ineficient mijloace bugetare în sumă de 1,1 mil. lei, fără a fi obținute unele rezultate.

- Majoritatea angajaților Agenției sînt executori ai lucrărilor în mai multe proiecte și, concomitent, exercită funcțiile de control și monitorizare a acestora, astfel, creîndu-se conflicte de interese și, totodată, au fost relevate un șir de deficiențe în cadrul realizării proiectelor:

- nu sînt respectate condițiile de eligibilitate a rezidenților parcului științifico-tehnologic și ai incubatorului de inovare;

- plasarea rezidenților în parcuri și incubatoare nu este bine definită;

- informația privind volumul producției inovaționale nu este justificată documentar, fiind transmisă AITT de rezidenți

prin telefon și care, de fapt, nu indică volumul producției inovatoare, dar reprezintă volumul total al producției fabricate și realizate de rezidenți.

Concluzii:

Fiind determinate de către Consiliul Suprem atribuții și responsabilități, aprobate proceduri și măsuri corespunzătoare, dirijarea activităților în cadrul programelor de stat n-a asigurat realizarea deplină a obiectivelor stabilite. Deși, începând cu anul 2004, Consiliul Suprem s-a preocupat de restructurarea sectorului de cercetare-dezvoltare-inovare, uneori măsurile întreprinse au fost superficiale, altele – cu rețineri majore de timp. În perioada analizată, indicatorii privind activitatea ASM, în mare parte, sînt în creștere cantitativă, și mai puțin calitativă.

Acordul de parteneriat al Guvernului cu ASM indică avantajele acordate comunității științifice de către Guvern, dar nu și ale ASM față de societate. Astfel, ar fi benefic să fie identificate clar și concret și angajamentele acesteia.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

- elaborarea și aprobarea unei Strategii naționale în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării pentru o perioadă îndelungată;

- stabilirea unor angajamente ASM în Acordul de parteneriat încheiat între Guvern și ASM privind dezvoltarea sferei de cercetare, dezvoltare și inovare, în scopul creșterii competitivității economiei naționale și îmbunătățirii calității sociale;

- acordarea facilităților fiscale rezidenților parcurilor științifico-tehnologice și ai incubatorului, prevăzute de actele legislative și normative în vigoare, în scopul stimulării activității acestora.

V.3. Performanța utilizării mijloacelor bugetare alocate pentru susținerea proiectului „Caravela Culturii” în anii 2005-2009

Motivația acțiunii de audit:

Curtea de Conturi a efectuat auditul performanței utilizării mijloacelor bugetare alocate pentru susținerea proiectului „Caravela Culturii” în anii 2005-2009, pentru a determina rezultatele reale ale proiectului, precum și pentru a evalua economicitatea, eficiența și eficacitatea utilizării mijloacelor financiare bugetare alocate.

Misiunea de audit s-a desfășurat la Ministerul Culturii, precum și la Asociația „Euro-Moldova Art”. Pentru a determina rezultatele proiectului și a le evalua, au fost remise chestionare autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea din 26 de raioane în care s-au desfășurat acțiuni culturale.

Constatările auditului:

Proiectul „Caravela Culturii” a fost inițiat în anul 2005, în lipsa obiectivelor, indicatorilor de performanță și planului de implementare. Pentru realizarea proiectului „Caravela Culturii”, au fost alocate mijloace financiare în sumă de 9,8 mil. lei, în lipsa unor calcule justificative.

Auditul a constatat că proiectul s-a desfășurat în lipsa unor reglementări normative privind modalitatea finanțării unui astfel de proiect din contul bugetului de stat, precum și privind determinarea responsabilului de implementarea proiectelor culturale, ceea ce a generat situații de incertitudine și riscuri la utilizarea conformă a mijloacelor financiare, fiind stabilite un șir de probleme și nereguli ce țin de aprobarea și implementarea proiectului „Caravela Culturii”:

- S-a admis finanțarea din bugetul de stat a unor activități ce nu au fost desfășurate, fiind alocați și, respectiv, prejudiciat bugetul cu 1,3 mil. lei.

- Au fost utilizate contrar destinației mijloace publice în sumă de 3,5 mil. lei ca urmare, a unui control ineficient din partea autorităților centrale de specialitate.

Concluzii:

Ministerul Culturii nu a monitorizat activitatea proiectului, precum și nu a verificat corectitudinea efectuării cheltuielilor, Asociația „Euro-Moldova Art” a utilizat o parte din mijloacele financiare pentru acoperirea cheltuielilor administrative, precum și a altor cheltuieli, ceea ce a dus la supracheltuirea mijloacelor bugetare. Astfel, din suma totală a cheltuielilor de 8,3 mil. lei, suportate în această perioadă, numai 4,8 mil. lei (58%) s-au utilizat pentru organizarea acțiunilor culturale, restul sumei a fost utilizată pentru cheltuieli administrative și alte tipuri de cheltuieli, fapt ce a determinat utilizarea contrar destinației a mijloacelor bugetare în sumă de 3,5 mil. lei.

Aceste nereguli au fost cauzate și de influența din partea factorilor externi de impunere și de unele neajunsuri la nivel de organ central de specialitate.

Astfel, Ministerul Culturii, fiind abilitat cu funcțiile de bază de elaborare, de monitorizare și de evaluare a impactului implementării politicilor naționale în domeniul culturii, de evaluare și monitorizare a calității serviciilor culturale, precum și de gestionare eficientă a mijloacelor financiare publice alocate în scopul implementării politicii statului în acest domeniu, ca beneficiar de mijloace publice, nu a asigurat monitorizarea adecvată a desfășurării proiectului auditat, urmare cărui fapt mijloacele publice alocate au fost utilizate neeconom, neeficient, iar unele – contrar destinației și nejustificat, ceea ce a determinat neeficacitatea acestora.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

- la aprobarea proiectelor finanțate din contul mijloacelor publice, să fie stabiliți indicatori de performanță, precum și termene de realizare.

V.4. Auditul performanței Proiectului Energetic II
Auditul performanței „Au fost realizate obiectivele Proiectului Energetic II în condițiile de utilizare eficientă și eficace a surselor financiare?”

Motivația acțiunii de audit:

Efectuarea auditului performanței privind implementarea Proiectului Energetic II, în perioada anilor 2000-2011, a fost motivată de semnificația creditului acordat Republicii Moldova pentru implementarea PE II, precum și de interesul Guvernului Republicii Moldova și al societății față de efectul și rezultatele obținute. Acțiunile de audit au fost inițiate în scopul asigurării unei eficiențe mai sporite a mijloacelor utilizate pentru implementarea proiectului actual, precum și a altor proiecte care vor fi implementate ulterior, localizării zonelor în care rezultatele activității manageriale au înregistrat un nivel redus, precum și a identificării cauzelor acestora, cu formularea recomandărilor menite să îmbunătățească managementul în domeniu și să eficientizeze utilizarea bunurilor achiziționate.

Constatările auditului:

PE II se integrează în procesul reformelor din sectorul termoelectric, inițiat de Guvernul Republicii Moldova și finanțat din mijloacele împrumutului extern oferit Republicii Moldova de către Banca Mondială.

Pentru implementarea PE II, Republica Moldova a obținut credite în mărime de 32,4 mil. lei. Drepturi Speciale de Tragere – circa 45,0 mil. dolari SUA, sau echivalentul a circa 540,0 mil. lei. Din suma totală a creditului, 26,0 mil. dolari SUA (57,8%) au fost destinate Î.S. „Moldelectrica”, pentru implementarea componentei electrice a PE II, și 19,0 mil. dolari SUA (42,2%) – pentru implementarea componentei termice.

PE II a urmărit îmbunătățirea securității și siguranței sistemului de transportare și furnizare en gros a energiei electrice, precum și sporirea eficienței energetice la obiectele de menire socială prioritar selectate.

La componenta electrică se menționează că obiec-

tivul de dezvoltare stabilit pentru PE II nu este realizat integral, misiunea de audit relevând problemele, neregulile și impedimentele care au limitat utilizarea eficientă și eficace a surselor financiare, precum și atingerea obiectivelor propuse și a performanțelor stabilite, după cum urmează:

- Implementarea contractului 3833-A3 „Dispecerat și comunicații” (sistemul SCADA), cu valoarea de 17,3 mil. dolari SUA (65,4% din valoarea creditului), se tergiversează, întârziind și în raport cu ultimul grafic aprobat (01.07.2011), astfel persistând riscul anulării creditului nedebursat în mărime de 3,9 mil. dolari SUA. Funcționarea acestui sistem este una din condițiile de aliniere a sistemului energetic național la cel european, însă Compania suedeză „ABB Power Technologies”, responsabilă de implementarea acestui sistem, nu-și îndeplinește obligațiunile contractuale asumate, care se exprimă prin:

- nepunerea în funcțiune a 170 de panouri cu RTU560 și REF54x (cu valoarea de 30,5 mil. lei, inclusiv costul panourilor), din motiv că conțin erori substanțiale, situațiile menționate nefiind soluționate nici în perioada auditului;

- neinstalarea pe parcursul a mai mult de 2 ani a 10 seturi de baterii de acumulatori destinate alimentării stațiilor electrice în valoare totală de 8,0 mil. lei, fapt care expune acumulatorii unui risc sporit de ieșire prematură din funcțiune.

- Din contul creditului au fost efectuate unele cheltuieli ineficiente și iraționale pentru achiziționarea de la Compania turcească „Areva T&D Enerji Endustrisi A.S.” a 27 de transformatoare de tensiune înaltă cu valoarea de 8,0 mil. lei, care urmează a fi înlocuite din cauza calității neadecvate (totodată, Î.S. „Moldelectrica” a suportat pierderi în sumă de 2,4 mil. lei în urma ieșirii din funcțiune (explozie) a 2 transformatoare din cele achiziționate).

- N-au fost realizați integral indicatorii de performanță stabiliți.

- Î.S. „Moldelectrica” a achiziționat, în anul 2008, de la S.R.L. „ABS” (din surse proprii) echipamente destinate modernizării Stației electrice Vulcănești, cu valoarea de 8,9 mil. lei, care la acel moment nu erau de o necesitate stringentă și, ca urmare, acestea nu sînt instalate o perioadă de 3 ani, aflîndu-se sub cerul liber, în rezultatul cărui fapt întreprinderea a suportat cheltuieli ineficiente în sumă de 4,5 mil. lei (mijloace achitate în avans).

Cele menționate la componenta electrică se datorează schimbării frecvente a top-managementului Î.S. „Moldelectrica”; controlului intern ineficient la aceasta; monitorizării neadecvate a executării contractelor; neîntreprinderii măsurilor de rigoare față de furnizorii care nu execută obligațiunile contractuale etc. Sînt necesare măsuri urgente la Î.S. „Moldelectrica” privind revizuirea procedurilor de control intern în domeniul achiziției, recepționării și punerii în funcțiune utilă a bunurilor achiziționate, implementarea unui management corelat pentru valorificarea eficientă a resurselor materiale, umane și financiare.

La componenta termică, se remarcă că obiectivul de dezvoltare al acesteia, în mare măsură, a fost realizat, beneficiind de ameliorarea aprovizionării cu agent termic 64 de instituții de menire socială, inclusiv 7 instituții medico-sanitare publice subordonate Ministerului Sănătății, precum și 43 de blocuri locative. Totodată, misiunea de audit a relevat că factorii de decizie din cadrul unor autorități și instituții publice centrale și locale nu au dat dovadă de prudență și capacitate managerială analitică la încadrarea în proiectul respectiv, implementarea acestuia și utilizarea sistemelor termice instalate, care, în ansamblu, au limitat atingerea performanțelor stabilite. Astfel:

- Consiliile raionale nu au elaborat criterii de selectare a instituțiilor beneficiare. În consecință, de îmbunătățirea aprovizionării cu agent termic au beneficiat unele instituții

care dispuneau de sisteme de încălzire funcționale, angajînd împrumuturi și efectuînd cheltuieli iraționale în sumă de 2,9 mil. lei.

- Unele blocuri ale instituțiilor, incluse în proiect, care necesită reparații capitale au beneficiat de sisteme de termoficare noi, pentru ce s-au cheltuit 1,4 mil. lei, dar care n-au fost utilizate nici după instalarea încălzirii, consiliile raionale efectuînd cheltuieli ineficiente pentru achitarea dobinzii.

- La implementarea componentei termice a PE II nu s-a ținut cont de obiectivele Concepției privind renovarea sistemului republican de alimentare cu căldură și de practicile internaționale privind sporirea eficienței termice prin reabilitarea clădirilor. Drept urmare, din suma de 2,5 mil. dolari SUA, prevăzută inițial pentru reabilitarea clădirilor, s-au utilizat numai 60,0 mii dolari SUA, situația dată fiind cauzată de procedurile complexe stabilite de către BM pentru achiziționarea acestor servicii, precum și de lipsa de insistență a factorilor de decizie.

- Unele autorități publice n-au ales cele mai optime și eficiente variante ale instalațiilor, ceea ce a generat cheltuieli ineficiente din sursele creditare în valoare de 4,7 mil. lei.

- Neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor contractuale de către unii antreprenori a dus la apariția deficiențelor în funcționarea unor sisteme de încălzire și la ieșirea prematură din funcțiune a unor utilaje, fapt ce a generat cheltuieli suplimentare beneficiarilor în mărime de 0,9 mil. lei.

- Managementul contabil al instituțiilor care au beneficiat de împrumuturi și de bunuri achiziționate și instalate din contul acestora nu a asigurat veridicitatea raportării situațiilor financiare și patrimoniale, fiind depistate diferite erori contabile, inclusiv nefiind reflectate în evidența contabilă: împrumuturile în valoare de 90,1 mil. lei la aparatele președinților raioanelor, sau, după caz, la primăriile orașelor; sistemele de termoficare construite cu valoarea de 73,1 mil. lei; dobinzile aferente împrumuturilor în sumă de 1,2 mil. lei la costul obiectelor instalate etc.

Deficiențele relevate sînt cauzate de: neexecutarea pe deplin de către consiliile raionale a obligațiunilor prevăzute de Acordul de credit în ceea ce privește implementarea activităților în cadrul proiectului cu eficiența și consecvența cuvenită, managementul necorespunzător al unor instituții care au beneficiat de reabilitarea sistemelor de termoficare; neexecutarea pe deplin de către unii antreprenori a obligațiunilor contractuale; lipsa mijloacelor financiare necesare pentru reabilitarea clădirilor, precum și pentru acoperirea cheltuielilor legate de achiziționarea serviciilor de termoficare; refuzul unor instituții de a utiliza serviciile costisitoare ale sistemelor de termoficare noi; lipsa unei conlucrări eficiente între managerii de proiect și contabilii-șefi ai instituțiilor care au beneficiat de investiții din credit, precum și de nerespectarea actelor normative de către factorii de decizie în vederea transmiterii și înregistrării corespunzătoare a mijloacelor fixe intrate din sursele creditare.

În contextul celor expuse, se remarcă că, deși Ministerul Economiei, conform funcțiilor atribuite, urma să participe la elaborarea și implementarea măsurilor de asigurare a securității energetice a țării, la coordonarea acțiunilor în domeniul eficienței energetice, la monitorizarea implementării proiectelor de eficiență energetică, precum și să supravegheze activitatea autorității abilitate cu administrarea lucrărilor în acest domeniu, iar Unitatea consolidată – să pregătească și să implementeze Proiectul Energetic II (componentele electrică și termică), să monitorizeze și să evalueze performanțele, să asigure realizarea eficientă a procesului de instruire a beneficiarilor proiectelor în curs de implementare, aceștia nu și-au exercitat corespunzător

funcțiile atribuite, în consecință nefiind implementate în termen și calitativ unele părți ale componentei electrice (SCADA), astfel nefiind atinse unele din obiectivele propuse și performanțele stabilite. De asemenea, la componenta termică nu s-au utilizat eficient o parte din sursele creditate acordate, precum și sistemele de termoficare instalate, iar în unele cazuri – opțiunile cost-minime de încălzire.

Recomandări Comisiei parlamentare economie buget și finanțe:

Să audieze Raportul Ministerului Economiei privind implementarea Proiectului Energetic II, în vederea întreprinderii măsurilor de rigoare la implementarea componentei electrice în termenele stabilite, precum și pentru întreprinderea unor acțiuni concrete de remediere a deficiențelor relevate la implementarea Proiectului Energetic II.

CAPITOLUL VI. Audite ale sistemelor informaționale (audite TI)

Activitatea oricăror instituții și întreprinderi are într-o oarecare măsură tangență cu utilizarea TI, iar tendința de automatizare este în creștere, astfel încât unele procese sînt efectuate numai în mediul computerizat. În felul acesta, crește esențial dependența acestora de TI moderne, care creează premise și oportunități de dezvoltare continuă, dar necesită investiții financiare și umane gestionate în mod chibzuit. Orice beneficii aparente ale utilizării TI se pot transforma în riscuri majore, dacă nu sînt bazate pe niște principii rigide.

În toate instituțiile și întreprinderile se simte lipsa unei ghidări centralizate (*la nivel de stat*), care ar da indicații și recomandări fiabile, care ar ajuta la gestionarea activelor informaționale și ar crea premise pentru crearea unui spațiu unic și integrat informațional la nivel de țară. În condițiile insuficienței unor reglementări fiabile și ghidării strategice slabe în gestionarea TI la nivel de stat, cheltuielile aferente sînt ineficiente și nu permit utilizarea lor pentru domenii critice.

Deciziile manageriale deseori sînt supuse riscului de a fi ineficiente și a permite investiții considerabile, care nu ar garanta posibilitatea integrării sau interacțiunii cu alte infrastructuri de stat și comerciale. În așa mod, unul din beneficiile principale ale automatizării business-proceselor deseori nu poate fi obținut sau necesită investiții suplimentare și aduce la pierderi considerabile în eficiență, funcționalitate și securitate. Astfel, în majoritatea instituțiilor și întreprinderilor de stat nu este asigurat nivelul minim de securitate, fiabilitate, integritate și disponibilitate a informației, lucru ce împiedică dezvoltarea TI per ansamblu. În condițiile documentării interne slabe, acestea devin dependente de persoane-cheie, iar fluctuația cadrelor creează impedimente considerabile pentru asigurarea continuității în dezvoltarea domeniului.

În condițiile respective, obiectivul de bază al utilizării TI nu poate fi atins și acest lucru stagnează considerabil automatizarea proceselor atât la nivel intern, cît și la nivel de stat.

Auditul tehnologiilor informaționale este un domeniu important pentru orice organizație, instituție și întreprindere, care are scopul să ajute managementul acesteia să depisteze și să conștientizeze posibilitățile de optimizare și eficientizare a investițiilor în domeniul TI, întru realizarea scopurilor de afaceri și să prezinte recomandări pentru dezvoltarea și modernizarea acestora.

Cu suportul BM și altor donatori, Curtea de Conturi a făcut primii pași în efectuarea auditului TI în perioada anilor 2009 (semestrul II) – 2010 (semestrul I), efectuînd 3 audite TI, iar ulterior, începînd cu semestrul II al anului 2010, Curtea de Conturi a efectuat de sine stătător două audite TI: la Serviciul Vamal și la Î.S. „Cadastru”. Ambele audite s-au desfășurat în conformitate cu Programul activității de audit

a Curții de Conturi și au avut drept scop evaluarea controalelor generale și celor ale aplicației, bazată pe practicile și standardele naționale și internaționale. Misiunile de audit au depistat și au documentat deficiențe și riscuri, înaintînd instituțiilor respective recomandări fiabile.

VI.1. Sinteza auditului TI la Serviciul Vamal

Serviciul Vamal gestionează un sistem informațional de importanță strategică – Sistemul Informațional Integrat Vamal (SIIV), neajunsurile căruia pot avea consecințe de rezonanță și pot afecta securitatea economică și financiară a statului. Beneficiile utilizării unei soluții integre, flexibile și scalabile ce se bazează pe o soluție gata recunoscută internațional sînt afectate considerabil din cauza:

a) neintegrării a două module importante (Garanții și Economist);

b) lipsei abordării strategice a dezvoltării TI;

c) modificărilor și ajustărilor în cadrul sistemelor informaționale și infrastructurii tehnologice, ce nu sînt documentate și analizate corespunzător, pentru a fi conformate cadrului general de dezvoltare și pentru a asigura continuitatea și compatibilitatea schimbărilor;

d) insuficienței controalelor generale;

e) evitării intenționate sau neaplicării controalelor aplicației;

f) funcționării echipamentului în regim de suprasolicitare;

g) neimplicării conducerii de vîrf în unele domenii-cheie ale gestiunii TI;

h) fluctuației cadrelor și dependenței de furnizorii externi de servicii;

i) misiunea de audit a constatat insuficiența controalelor generale, inclusiv:

➤ lipsa de strategii, politici și proceduri interne;

➤ neajunsuri în controalele fizice și de mediu;

➤ lipsa Planului de Continuitate în Afaceri, a Planului de Recuperare în caz de Dezastru și insuficiența copiilor de rezervă.

SI „Asycuda World” posedă destule funcționalități și opțiuni pentru a asigura un număr suficient de controale ale aplicației, încît să fie asigurată la un nivel acceptabil acuratețea, integritatea și disponibilitatea datelor. Cu toate acestea, efectul și eficiența aplicării controalelor aplicației este diminuată de controalele generale slabe, iar în unele cazuri ele sînt evitate conștient.

Obiectivele creării SIIV nu au fost atinse pe deplin, iar majoritatea domeniilor de activitate a TI au fost afectate, SIIV fiind extrem de vulnerabil și supus unui număr considerabil de riscuri. La momentul desfășurării auditului, riscurile aferente gestionării TI nu erau determinate și evaluate. Astfel, persistă pericolul unor situații de dezastru, cu urmări grave, SV neposedînd suficiente instrumente pentru preîntîmpinarea sau înlăturarea situațiilor critice.

În contextul celor expuse, concluzionăm că *Sistemul Informațional Integrat Vamal este unul de importanță strategică, disfuncționalitățile și suspendările frecvente ale căruia pot avea consecințe în aspect de securitate economică, generează riscuri majore de evaziuni și fraude fiscale, precum și pot favoriza abuzurile și voluntarismul în actul managerial.*

VI.2. Sinteza auditului TI la Î.S. „Cadastru”

Î.S. „Cadastru” este formată în scopul creării și ținerii Cadrului bunurilor imobile, altor sisteme informaționale și registre de domeniu, executării lucrărilor cadastrale și celor de evaluare a bunurilor imobile, precum și administrării băncii centrale de date a Cadrului bunurilor imobile.

Sistemele informaționale aflate în gestiune au fost create, dezvoltate și adaptate pe parcursul unei perioade îndelungate, astfel au fost introduse funcții, componente și posibilități noi. În perioada anilor 1996-1997, au fost formate

bazele normative, metodologice și tehnologice pentru înregistrare și evidență electronică a bunurilor imobile. În anul 1998 a fost lansată versiunea a doua a sistemului informațional, care se utilizează până în prezent, fiind dezvoltată și modificată continuu. Reiesind din necesitatea asigurării continuității funcționării, precum și datorită faptului că până în prezent se utilizează aceeași platformă tehnologică, întreprinderea a fost nevoită să dezvolte o serie de sisteme informaționale separate, care interacționează cu Cadastrul bunurilor imobile și adaugă funcționalități noi.

Constatările auditului:

- Părțile componente de bază nefiind integrate și utilizându-se o arhitectură tehnologică decentralizată, gestiunea lor este anevoioasă, necesită cheltuieli și eforturi considerabile, iar unele cerințe funcționale și de securitate nu pot fi realizate.

- În prezent, întreprinderea este nevoită să gestioneze un set de variate soluții software și hardware, o parte semnificativă din care sunt învechite, nu satisfac cerințele curente sau nu vor putea asigura dezvoltarea ulterioară.

- Reiesind din faptul că majoritatea sistemelor informaționale sunt create și dezvoltate de angajații întreprinderii, dependența de persoane-cheie și fluctuația cadrelor pot pune în pericol în orice moment funcționarea TI.

- Documentația nu este revizuită periodic, iar în cazul unor modificări mai esențiale în sistemele informaționale sau infrastructura tehnologică, aceasta urmează a fi elaborată din nou.

- Utilizarea și aplicarea controalelor aplicației este imposibilă sau efectul folosirii acestora este diminuat din cauza structurii tehnologice și schemei de interacțiune dintre componentele TI.

Conducerea întreprinderii, fiind conștientă de vulnerabilitatea sistemelor informaționale, a contractat o companie de consultanță, pentru evaluarea sistemului de management al securității informaționale. În urma misiunii respective, întreprinderii i-au fost înaintate un șir de recomandări. În prezent se lucrează intens la implementarea recomandărilor, însă multe din ele sau nu pot fi realizate, sau implementarea lor este anevoioasă și costisitoare. Î.S. „Cadastru” are nevoie de o abordare strategică a perspectivelor de dezvoltare, astfel încât următoarele etape de dezvoltare să ducă la crearea unei soluții întregi, flexibile, scalabile, eficiente și ușoare de întreținut. Este necesar un studiu de fezabilitate și o analiză economico-financiară și tehnologică a soluției selectate. Pentru determinarea exactă a priorităților și trasarea obiectivelor principale, Î.S. „Cadastru”, are nevoie de susținerea și participarea nemijlocită a ARFC, Consiliului de Administrare, astfel încât să fie asigurată o dezvoltare armonioasă și în conformitate cu direcțiile strategice și programele naționale de ramură.

Se concluzionează că Î.S. „Cadastru” gestionează date extrem de importante pentru economia țării, informația utilizându-se de alte sisteme informaționale, inclusiv de cel al IFPS, pentru acumulări de venituri. Stoparea funcționării sau eventualele erori din cadrul sistemelor informaționale ale întreprinderii pot avea urmări negative considerabile.

Întru ameliorarea situației create la entitățile auditate și excluderea riscurilor majore în funcționarea sistemelor informaționale menționate, este necesar suportul autorităților supreme ale statului în asigurarea finanțării adecvate și la timp, pentru crearea unei infrastructuri fiabile, securizate și de perspectivă, întru excluderea situațiilor de dezastru pe viitor și pierderilor financiare mult mai importante.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

- întreprinderea unor acțiuni concrete întru soluționarea problemelor existente în gestiunea și funcționarea siste-

melor informaționale menționate, prin prioritizarea alocării de mijloace financiare, ceea ce ar contribui la eficientizarea administrării vamale și fiscale, sporirea veniturilor la buget și la asigurarea securității economice a statului.

CAPITOLUL VII. Rezultatele activității de monitorizare a executării cerințelor și implementării recomandărilor Curții de Conturi

VII.1. Sinteza acțiunilor/măsurilor întreprinse în vederea executării cerințelor și implementării recomandărilor Curții de Conturi

Rezumat

Curtea de Conturi, pe marginea auditelor efectuate, a înaintat recomandări care vin în suportul entităților auditate, menite să contribuie la îmbunătățirea modului de utilizare corectă și performantă a resurselor financiare publice, gestionarea patrimoniului public și, implicit, la protejarea intereselor financiare ale statului.

Ulterior, autoritățile și instituțiile publice au întreprins măsuri de lichidare a deficiențelor, iregularităților și încălcărilor, constatate la formarea și utilizarea finanțelor publice, precum și la gestionarea patrimoniului public. Măsurile întreprinse au fost orientate spre: încasarea veniturilor la buget; îmbunătățirea procesului de administrare a veniturilor bugetului de stat; înregistrarea în evidența contabilă a patrimoniului public; gestionarea eficientă a mijloacelor financiare alocate pentru investiții și reparații capitale; înregistrarea la OCT a bunurilor imobile; îmbunătățirea managementului finanțelor publice; responsabilizarea executorilor de buget; prestarea unor servicii calitative; instruirea angajaților privind aplicarea noilor proceduri în domeniul achizițiilor publice și privind implementarea sistemului de management financiar și control și auditului intern.

Ministerul Finanțelor a asigurat, pe parcursul anului 2010, conformitatea încasărilor în aspectul surselor și tipurilor de venituri, fapt ce a determinat corectitudinea raportării executării bugetului de stat la partea de venituri (cu excepția unor granturi externe pentru instituțiile publice reflectate neregulamentar la granturi pentru proiecte finanțate din surse externe), precum și conformitatea înregistrării și raportării cheltuielilor.

MF a solicitat de la APL planificarea și alocarea mijloacelor pentru achitarea compensațiilor persoanelor supuse presiunilor politice, însă în anul 2010 din contul mijloacelor APL au fost achitate în aceste scopuri doar 0,6 mil. lei, iar din contul bugetului de stat – 20,3 mil. lei.

La aspectul ce ține de alocarea mijloacelor Fondului de rezervă al Guvernului, pe parcursul anului 2010, cu toate că MF a avizat negativ Hotărârile Guvernului, a continuat practica alocării unor mijloace contrar prevederilor Regulamentului privind utilizarea mijloacelor Fondului de rezervă al Guvernului.

În scopul stabilirii și tragerii la răspundere a persoanelor vinovate pentru prejudiciul cauzat statului în urma achitării titlurilor executorii, MF a sesizat Procuratura Generală.

Casa Națională de Asigurări Sociale, în scopul reglementării procedurii de transmitere și de verificare a informațiilor privind contribuțiile de asigurări sociale de stat, a aprobat Regulamentul cu privire la schimbul de informații între CNAS și IFPS. Întru micșorarea neplăților la BASS, au fost operate modificări în Legea „Codul contravențional al Republicii Moldova” nr.218-XVI din 24.10.2008, care prevăd aplicarea de sancțiuni agenților economici nedisciplinați.

Prin Legea nr.140 din 02.07.2010 „Pentru modificarea și completarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010 nr.129-XVIII din 23 decembrie 2009”, CNAS a restituit la bugetul de stat suma de 22,1 mil. lei.

Pe parcursul anului 2010, CNAS a desfășurat o

campanie de informare a persoanelor fizice, proprietari de terenuri care prelucraază terenurile în mod individual despre necesitatea încheierii contractelor de asigurări.

Compania Națională de Asigurări în Medicină. În scopul sporirii numărului de persoane încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, conform prevederilor Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2010 (nr.128-XVIII din 23.12.2009), a fost păstrată tendința de reducere a mărimii primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru unele categorii de plătitori, care fiind achitată în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a legii menționate va constitui 50%, iar pentru proprietarii de terenuri agricole reducerea va constitui 75% din mărimea primei de asigurare.

În scopul reducerii restanțelor față de FAOM, CNAM, ca membru al Comisiei mixte privind audierea și examinarea situației privind restanțele contribuabililor mari, prin intermediul Agențiilor teritoriale, monitorizează situația ce ține de datoriile contribuabililor față de FAOM și înaintează IFST propuneri de suspendare a operațiunilor la conturile de decontare a contribuabililor cu restanțe mari față de FAOM.

În vederea sporirii nivelului calității serviciilor medicale prestate, CNAM efectuează controale privind volumul și calitatea serviciilor medicale acordate de către prestatori în cadrul AOAM. Pe parcursul anului 2010, în rezultatul controalelor efectuate, au fost nevalidate cazuri în sumă de 13101,2 mii lei, costurile cărora au fost restabilite de către IMS contractate.

În urma măsurilor întreprinse de către IFPS în 2010 la capitolul impozitul pe venit, s-au încasat 2028579,6 mii lei, ceea ce constituie cu 120837,4 mii lei mai mult decât în anul precedent.

În prezent MF, cu asistența Băncii Mondiale, implementează Proiectul Managementul Finanțelor Publice, care are drept scop modernizarea sistemului finanțelor publice din Republica Moldova. Noul sistem informatic de management financiar, bazat pe clasificția bugetară nouă și pe planul unic de conturi, va asigura evidența detaliată a cheltuielilor bugetare, inclusiv a cheltuielilor salariale.

La recomandarea Curții de Conturi, în urma măsurilor întreprinse de către SV, au fost micșorate cu 36,7% (33,7 mil. lei) restanțele administrate de către organele Serviciului Vamal.

Pentru a asigura controlul asupra legalității introducerii/scoaterii mărfurilor, mijloacelor de transport și altor bunuri în/din teritoriul vamal al țării, a fost efectuată interconectarea între sistemele informaționale existente ale Serviciului Vamal și ale Serviciului de Grănicieri.

Prin Hotărârea Guvernului nr.969 din 18.10.2010, a fost modificat Nomenclatorul formularelor tipizate. Astfel, Actului constatator i-a fost atribuit statutul de Formular cu regim special de strictă evidență al SV.

Identificarea evenimentelor pe parcursul misiunilor de audit și înaintarea recomandărilor respective au contribuit la îmbunătățirea cadrului legal în următoarele domenii:

• **Resursele naturale subterane:**

➤ A fost aprobat Conceptul tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul geologic de stat”, prin Hotărârea Guvernului nr.1003 din 23.10.2010.

➤ Hotărârea Guvernului nr.646 din 20.07.2010 „Cu privire la aprobarea listei substanțelor minerale utile de importanță națională”.

➤ Hotărârea Guvernului nr.392 din 30.05.2011 „Pentru aprobarea Regulamentului Fondului de stat de informații privind subsolul”.

• **Fondul Ecologic Național:**

➤ A fost elaborată și aprobată Hotărârea Guvernului nr.157 din 04.03.2010 „Pentru modificarea Regulamentului privind fondurile ecologice”.

• **Administrarea veniturilor:**

➤ Prin Legea nr.194 din 15.07.2010 „Pentru modificarea și completarea Codului fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie

1997” și Legea „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative” nr.48 din 26.03.2011 (inclusiv a Codului fiscal), începând cu anul 2012, urmează a fi implementate normele care vor extinde aplicabilitatea metodelor și surselor indirecte de estimare a obligației fiscale față de agenții economici.

➤ Prin Legea nr.119 din 18.06.2010, a fost modificat Codul electoral, care, în art.21 alin.(3) stipulează modalitatea de calculare a salariului membrilor Comisiei Electorale Centrale.

Totodată, într-un șir de cazuri, Guvernul și unele autorități publice centrale nu au întreprins măsuri de ajustare a actelor normative și legislative privind:

➤ gestionarea fondului forestier;

➤ gestionarea deșeurilor menajere solide, inclusiv stabilirea normativelor și limitelor de depozitare admisibile, cu includerea restricțiilor în funcție de tipurile de deșuri depozitate, în conformitate cu directivele europene reprezentative;

➤ determinarea responsabilităților organelor de competență privind gestionarea și monitorizarea deșeurilor la nivel central și local;

➤ activitatea în zonele economice libere;

➤ completarea Codului fiscal privind impozitarea veniturilor obținute de către persoanele juridice și fizice de la tranzacțiile de import/export prin zonele off-shore, cu prezentarea anuală a Declarațiilor cu privire la impozitul pe venitul obținut;

➤ modul de trecere în posesia statului a unităților de transport reținute sau confiscate și cu termenul de exploatare ce depășește limitele stabilite, precum și de comercializare a lor.

În Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raport anual 2009), care a inclus 42 de hotărâri, au fost înaintate 1188 de cerințe și recomandări. Recomandările înaintate de către Curtea de Conturi au fost orientate spre perfecționarea cadrului legal în domeniile acumulării veniturilor administrate de Serviciul Vamal, silviculturii, mediului, sănătății, reglementării administrării resurselor naturale subterane, cu audierea de către Guvern a rapoartelor executorilor primari de buget privind utilizarea banilor publici în condiții de bună guvernare, cu accent asupra îmbunătățirii disciplinei financiare, prin implementarea controlului financiar public intern și asigurarea principiului transparenței.

La situația din 01.10.2011, din numărul total de cerințe și recomandări înaintate, au fost executate 895, ce constituie 75%, iar 293 sînt monitorizate în continuare de către Curtea de Conturi.

Totodată, se atestă nivelul scăzut al responsabilității unor executori de buget, precum și o conlucrare și comunicare insuficientă a acestora cu Curtea de Conturi în vederea implementării recomandărilor Curții de Conturi. Astfel, putem menționa următoarele autorități publice centrale și locale, care nu au întreprins toate măsurile posibile de implementare a recomandărilor, după cum urmează: Guvernul – 22 de recomandări; Ministerul Mediului – 51; Agenția „Moldsilva” – 32; autoritățile administrației publice locale – 45; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei – 12; Ministerul Finanțelor – 29; Agenția Proprietății Publice – 11 recomandări.

Curtea de Conturi în Raportul asupra administrării și întrebuințării a resurselor financiare și patrimoniului public (Raport anual 2009) a înaintat recomandări Parlamentului în convingerea că acestea vor veni în suportul Parlamentului în procesul de exercitare eficientă a funcției sale de supraveghere în asigurarea unei bune guvernări și de susținere a inițiativelor Curții de Conturi în încurajarea acțiunilor potrivite de corectare de către entitățile auditate.

Faptul neexaminării de către Parlament a Raportului asupra administrării și întrebuințării a resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raport anual 2009), aprobat de Curtea de Conturi prin Hotărârea nr.58 din 9 iulie 2010 și remis, spre examinare în conformitate cu prevederile

legale, stimulează menținerea unor probleme și neregularități, care practic persistă an de an. Or, ridicarea nivelului responsabilității managerilor la acumularea și utilizarea mijloacelor publice, precum și sporirea eficienței activității de audit public extern și obținerea impactului în îmbunătățirea managementului finanțelor publice sînt posibile numai în conlucrare cu toate autoritățile responsabile, inclusiv cu conducerea țării.

Recomandări Parlamentului:

Să solicite Guvernului:

- *audierea în cadrul ședințelor Guvernului a miniștrilor, executorilor de buget pe marginea rezultatelor auditelor efectuate de către Curtea de Conturi, prin prisma neregulilor depistate de audit și a măsurilor întreprinse în scopul executării cerințelor și implementării recomandărilor Curții de Conturi;*

- *prezentarea în cadrul Comisiilor parlamentare de profil a rapoartelor executorilor de buget referitor la executarea hotărîrilor Curții de Conturi;*

- *repartizarea resurselor bugetare, la elaborarea legii bugetare anuale, în funcție de managementul gestiunii cheltuielilor și al performanțelor obținute.*

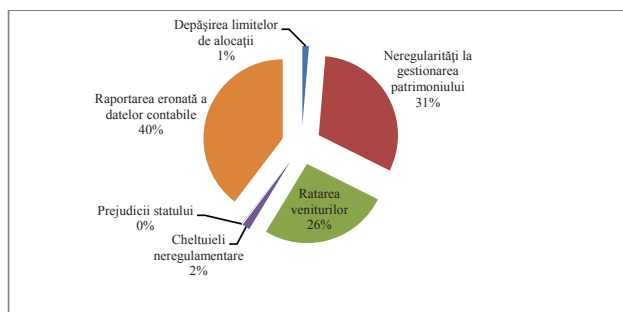
VII.2. Impactul activității de audit asupra unor domenii importante din viața social-economică a țării

Rezumat

Un audit profesional și obiectiv este soluția în asigurarea eficacității și transparenței activității economice. Rezultatul misiunilor de audit desfășurate de către Curtea de Conturi poate fi considerat util pentru redresarea situației economice la instituțiile publice, determinarea unor soluții fiabile pentru realizarea și implementarea cu succes a reformelor și politicilor de guvernare, precum și pentru creșterea economică a țării.

Reluarea procesului de reforme în scopul depășirii crizei economico-financiare și redresării finanțelor publice este destul de complexă și necesită o perioadă mai îndelungată de timp pentru a fi realizate pe deplin. Evaluarea rezultatelor de audit denotă faptul că Republica Moldova se confruntă cu dezechilibre structurale și financiare, care impun o abordare mult mai amplă în materie de dezvoltare economică și consolidare instituțională în spiritul standardelor UE.

În urma desfășurării celor 46 de misiuni de audit, s-au identificat nereguli și deficiențe, care au fost determinate de încălcarea legislației privind finanțele publice, gestionarea patrimoniului public, salarizarea, achizițiile publice, evidența contabilă. Prezentăm în continuare unele nereguli, în dependență de importanța acestora.

Ponderea cea mai semnificativă în totalul neregulilor depistate o reprezintă întocmirile denaturate ale rapoartelor financiare și lipsa de autenticitate a sistemului de evidență contabilă, acestea fiind estimate la valoarea de 1036,95 mil. lei, sau 40%, ceea ce denotă necesitatea unei abordări speciale a stării managementului financiar, avînd ca obiectiv identificarea unor soluții ferme pentru remedierea stării de

lucruri. Obiectivul principal al managementului instituțiilor și autorităților publice rămîne a fi îmbunătățirea necondiționată a calității situațiilor financiare, astfel încît acestea să ofere informații complete, credibile și conforme reglementărilor în vigoare.

Neregularitățile la componenta gestionarea patrimoniului public constituie 811,22 mil. lei, sau 31%, acestea fiind cauzate de existența problemelor la înregistrarea drepturilor de proprietate asupra patrimoniului; neînregistrarea în evidența contabilă a valorii bunurilor publice; diminuarea valorii patrimoniului; neconcordanțe între bunurile înregistrate în evidența contabilă și cele care au fost repartizate entităților din subordine, astfel neasigurîndu-se integritatea bunurilor materiale și creîndu-se risc înstrăinării ilicite a acestora.

În foarte multe cazuri entitățile verificate nu au întreprins măsurile necesare privind acumularea veniturilor la buget (ponderea acestora constituind 688,73 mil. lei, sau 26%) de la darea în locațiune/arendă a bunurilor proprietate publică; prestarea serviciilor contra plată; încasarea taxelor, impozitelor și altor plăți aferente activității.

Deși abaterile privind efectuarea cheltuielilor neregulate dețin o pondere mică – de 2%, acestea se referă la domenii importante și reprezintă abateri de la prevederile legale privind: salarizarea, achizițiile publice; finanțele publice; utilizarea fondului de rezervă.

Făcînd un sumar asupra celor constatate, Curtea de Conturi recomandă implementarea unor măsuri privind:

- responsabilizarea factorilor de decizie pentru implementarea unui management financiar-contabil corespunzător, capabil să identifice și să soluționeze problemele ce țin de asigurarea unei imagini reale și fidele a situației patrimoniale și celei financiare;

- implementarea sistemului de management financiar și control și auditului intern, în vederea sporirii responsabilității executorilor de buget pentru buna guvernare a mijloacelor financiare publice la nivel de administrație publică centrală și locală;

- revizuirea și modernizarea cadrului legislativ și regulator pentru eliminarea confuziilor și ambiguităților, pentru implementarea unor politici și proceduri clare, eficiente și transparente.

Ținîndu-se cont de iregularitățile depistate de Curtea de Conturi și de măsurile întreprinse de către entități întru înlăturarea lor, în exercițiul bugetar al anului 2010 valoarea totală a patrimoniului public luat la evidență a constituit 129,6 mil. lei; au fost restituite la bugetul de stat 3,8 mil. lei; au fost restabilite în evidența contabilă 1066,7 mil. lei.

Pornind de la faptul că impactul activității de audit desfășurate de Curtea de Conturi poate fi sesizat prin performanțele obținute în urma implementării recomandărilor înaintate, e de menționat și unele măsuri întreprinse în rezultatul auditelor performanței în domeniile asistenței medicale primare; și acordării ajutorului social.

Astfel, în scopul perfecționării managementului, optimizării și eficientizării activității instituțiilor de asistență medicală primară, în vederea ameliorării calității asistenței medicale primare prestate populației pe principiul medicinei de familie și îmbunătățirii indicatorilor de sănătate a populației, Ministerul Sănătății a aprobat Ordinul nr.695 din 13.10.2010 „Cu privire la Asistența Medicală Primară din Republica Moldova”, astfel fiind aprobate normativele de personal pentru asistența medicală primară.

În scopul raționalizării rețelei instituțiilor medico-sanitare publice de asistență medicală primară, specializată de ambulator și urgență prespitalicească, Ministerul Sănătății a aprobat Nomenclatorul instituțiilor medico-sanitare publice de asistență medicală urgentă prespitalicească, asistență

medicală primară și specializată de ambulator.

La recomandarea Curții de Conturi, precum și în scopul neadmiterii lacunelor la întocmirea de către solicitanți a cererilor de ajutor social, s-a pus în sarcina asistenților sociali să asigure verificarea autenticității informației prezentate de către beneficiar la domiciliul acestuia, prin întocmirea anchetei sociale. În acest scop, a fost lărgit spectrul de indici în modelul de anchetă socială, care corespund cu indicii din cererea pentru ajutor social.

S-a elaborat și s-a testat în cadrul Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă a mun. Chișinău o tehnologie de schimb bilateral de informații cu Direcțiile/Secțiile de asistență socială și protecție a familiei în bază de suport electronic, care permite:

- optimizarea listelor persoanelor care necesită verificare în baza cererilor persoanelor aflate în evidență la structurile de asistență socială;

- excluderea circulației documentelor pe suport de hârtie;

- verificarea oportună a dosarelor persoanelor în cadrul Agențiilor teritoriale de ocupare a forței de muncă;

- a avea un grafic optimal de prelucrare a informației și de transmitere către solicitanții din Direcțiile/Secțiile de asistență socială și protecție a familiei.

În contextul auditului performanței „**Există oportunități de îmbunătățire semnificativă a proceselor de planificare, achiziție, repartizare a dispozitivelor medicale și de asigurare a unei utilizări mai bune a acestora?**” e de menționat realizarea următoarelor măsuri:

- Institutul Oncologic a inițiat elaborarea unei Strategii de dezvoltare a tehnologiilor medicale și implementare a tehnicii medicale pe perioada anilor 2012-2017. De asemenea, s-a creat un soft și un program computerizat pentru monitorizarea tehnicii și echipamentului medical.

- A fost modificată Legea ocrotirii sănătății nr.411-XIII din 28.03.1995, prin completarea art.7, potrivit căruia Ministerul Sănătății elaborează și prezintă Guvernului, spre aprobare, Catalogul de tarife unice pentru serviciile medico-sanitare prestate contra plată de către IMSP și pentru cele acoperite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, prestate de instituțiile medico-sanitare publice și cele private. Concomitent, în conformitate cu prevederile acestuia, instituțiile medico-sanitare au dreptul să înainteze, după necesitate, propuneri, în modul stabilit, la aprobarea tarifelor pentru serviciile medico-sanitare care nu sînt incluse în Catalog.

Încheiere

Prezentat Parlamentului și făcut public, Raportul în cauză este o executare a prevederilor constituționale, dar și un pas real întru asigurarea transparenței privind gestionarea patrimoniului și utilizarea mijloacelor financiare publice. Curtea de Conturi este recunoscătoare tuturor instituțiilor pentru colaborare în procesul de activitate, precum și celor

care acceptă și contribuie la realizarea măsurilor de consolidare a legalității și de contracarare a neregulilor, fapt ce sporește impactul auditului financiar public extern.

Totodată, Curtea de Conturi continuă să accentueze atenția asupra unor probleme și disfuncționalități ce se referă la achizițiile publice, la utilizarea mijloacelor bugetare destinate investițiilor și reparațiilor capitale, la administrarea fiscală și vamală a veniturilor bugetare, la respectarea legislației și disciplinei financiare, precum și la gestiunea și administrarea patrimoniului statului.

Prin auditele sale ale regularității și ale performanței, Curtea de Conturi își propune în permanență să genereze schimbări graduale și de substanță ale percepției regularității în gestionarea fondurilor publice, oferind suport entităților în cadrul misiunilor de audit, precum și după finalizarea acestora, înaintînd cerințe și recomandări pentru redresarea situațiilor constatate în hotărârile/rapoartele sale. Totuși, fără eforturile susținute ale tuturor factorilor de decizie, autorităților publice, Guvernului și Parlamentului, impactul nu va atinge efectul propus.

Recomandările din Raport sînt adresate Parlamentului Republicii Moldova pentru a cere Guvernului întreprinderea măsurilor potrivite, menite să contribuie la consolidarea managementului financiar, prin sporirea responsabilității executorilor de buget, în vederea utilizării eficiente, eficace și în condiții de economicitate a banilor publici. Exprimăm convingerea că constatările, concluziile și recomandările din prezentul Raport vor veni în suportul Parlamentului în procesul de exercitare eficientă a funcției sale de supraveghere în asigurarea unei bune guvernări și de susținere de către Parlament a inițiativelor Curții de Conturi în încurajarea acțiunilor potrivite de corectare de către entitățile auditate.

Curtea de Conturi, călăuzindu-se de standardele internaționale de specialitate și în spiritul bunelor practici privind managementul finanțelor publice, consideră drept o necesitate imperioasă implementarea unui șir de măsuri legislative ce țin de administrarea veniturilor publice și eficientizarea procesului bugetar pentru toate componentele bugetului public național.

Curtea de Conturi va întreprinde și în continuare eforturi în direcția îmbunătățirii calității muncii de audit, bazîndu-se pe proceduri moderne și pe bunele practici europene în domeniul auditului public extern, concentrîndu-și activitatea pe unele domenii de risc și pe cele care prezintă un interes public sporit. Din acest punct de vedere, vom tinde ca fiecare acțiune de audit să fie realizată în spiritul unei strînse colaborări cu entitățile auditate, pentru a-i mobiliza pe executorii de buget să reflecte situațiile financiare în conformitate cu reglementările în vigoare și cu înaltele standarde de responsabilitate și transparență managerială.

Nr. d/o	Denumirea hotărârii	Entitățile auditate
7.	Hotărârea nr. 4 din 21.01.2011 privind Raportul auditului performanței utilizării mijloacelor bugetare alocate pentru susținerea proiectului „Caravela Culturii” în anii 2005-2009 „Mijloacele alocate proiectului „Caravela Culturii” au fost utilizate necorect, neeficient și neeficace”	Ministerul Culturii și Asociația „Euro-Moldova Art”
8.	Hotărârea nr. 5 din 25.01.2011 privind Raportul auditului performanței „Există oportunități de îmbunătățire semnificativă a proceselor de planificare, achiziție, repartizare a dispozitivelor medicale și de asigurare a unei utilizări mai bune a acestora?”	Ministerul Sănătății și 17 IMSP
9.	Hotărârea nr. 7 din 08.02.2011 privind Raportul auditului operațional al Protecției „Serviciu de Sănătate și Asistență Socială” pentru perioada iunie 2007-2010	Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
10.	Hotărârea nr. 8 din 09.02.2011 privind Raportul auditului implementării Programului de stat de creare a cadastrului bunurilor imobile în anii 2008-2009	Agencia Relații Funciare și Cadastru; I.S. „Cadastru” și 5 oficii cadastrale teritoriale
11.	Hotărârea nr. 12 din 02.03.2011 privind Raportul auditului Sistemului Informațional Integrat Vamal al Serviciului Vamal al Republicii Moldova	Serviciul Vamal
12.	Hotărârea nr. 13 din 23.03.2011 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către „Banca de Economii” S.A. pe perioada anilor 2009-2010	„Banca de Economii” S.A.
13.	Hotărârea nr. 14 din 24.03.2011 privind Raportul auditului regularității gestionării patrimoniului public de către Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” în anii 2009-2010	Aparatul I.S. „Poșta Moldovei”, Direcția de Poștă Chișinău, Centrele de Poștă Bălți, Căușeni, Dondușeni, Hîncești, Florești și Cimișlia
14.	Hotărârea nr. 15 din 18.04.2011 cu privire la Raportul auditului regularității gestionării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public din exercițiul bugetar 2010 la Curtea Supremă de Justiție	Curtea Supremă de Justiție
15.	Hotărârea nr. 16 din 18.04.2011 cu privire la Raportul auditului regularității gestionării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public din exercițiul bugetar 2010 la Consiliul Superior al Magistraturii	Consiliul Superior al Magistraturii

ANEXE

*Anexa nr. 1
la Raportul asupra administrării și
întrebuințării resurselor financiare
publice și a patrimoniului public*

**Lista hotărârilor Curții de Conturi
aprobate în perioada octombrie 2010 – octombrie 2011**

Nr. d/o	Denumirea hotărârii	Entitățile auditate
1.	Hotărârea nr. 61 din 05 octombrie 2010 privind Raportul auditului execuției unor tipuri de cheltuieli și gestionării patrimoniului public de către primăria s. Socieni, r-nul Ialoveni, în perioada anilor 2004-2010 (semestrul I)	Primăria s. Socieni și Direcția agricultură și alimentație a Consiliului raional Ialoveni
2.	Hotărârea nr. 65 din 21 octombrie 2010 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către ÎM „Gospodăria de Alimentare cu Apă și Canalizare Nisporen” în anul 2009	Primăria or. Nisporen și Aparatul președintelui raionului Nisporen
3.	Hotărârea nr. 66 din 21 octombrie 2010 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către ÎM „Apă-Canal” Edineț în anul 2009	ÎM „Apă-Canal” Edineț
4.	Hotărârea nr. 67 din 18 noiembrie 2010 privind Raportul auditului regularității repartizării și utilizării biletelor pentru tratament balneoclimateric persoanelor asigurate, procurate din contul mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat, la Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova în anii 2008-2009	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
5.	Hotărârea nr. 1 din 13.01.2011 privind Raportul auditului formării și utilizării resurselor bugetului raionului Ocnița pe anii 2009-2010 (9 luni) și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului Ocnița; Direcția generală finanțe a Consiliului raional Ocnița, Direcția generală învățământ, tineret și sport a Consiliului raional Ocnița, primăria orașului Ocnița; primăria orașului Otaci, primăria com. Ocnița, primăria Birnova, primăria Mereșeuca, primăria Calarașovca, primăria Grinăuți, primăria Vălcineț
6.	Hotărârea nr. 2 din 14.01.2011 privind Raportul auditului corectitudinii utilizării mijloacelor financiare publice și patrimoniului public pentru construcția liniei de cale ferată „Cahul-Gurgiulești” la I.S. „Calea Ferată din Moldova” în perioada anilor 2007-2009 și 2010 (1 semestru)	I.S. „Calea Ferată din Moldova”

Nr. d/o	Denumirea hotărârii	Entitățile auditate
23.	Hotărârea nr. 26 din 28 iulie 2011 cu privire la Raportul consolidat al auditelor regularității pe exercițiul bugetar 2010 la Judecătorii Buiucani, Botanica, Centru, Ciocana, Rîșcani din mun. Chișinău, Judecătoria Economică de Circumscripție, Judecătoria Bălți, Judecătoria Economică de Circumscripție, Judecătoria Orhei, Judecătoria Strășeni, Judecătoria Hîncești	Judecătorii Buiucani, Botanica, Centru, Ciocana, Rîșcani din mun. Chișinău, Judecătoria Economică de Circumscripție, Judecătoria Bălți, Judecătoria Economică de Circumscripție, Judecătoria Orhei, Judecătoria Strășeni, Judecătoria Hîncești
24.	Hotărârea nr. 27 din 28 iulie 2011 cu privire la Raportul auditului regularității exercițiului bugetar 2010 la Ministerul Justiției și unele instituții din subordine, inclusiv Serviciul Stare Civilă	Ministerul Justiției și unele instituții din subordine, inclusiv Serviciul Stare Civilă
25.	Hotărârea nr. 29 din 02 august 2011 privind Raportul auditului regularității exercițiului bugetar 2010 la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și unele instituții din subordine	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală, Instituția Publică „Centrul Republican de Diagnostic Veterinar”, Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice, Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro”
26.	Hotărârea nr. 30 din 2 august 2011 privind Raportul auditului utilizării mijloacelor destinate subvenționării în agricultură în exercițiul bugetar 2010	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
27.	Hotărârea nr. 31 din 8 august 2011 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” în anii 2009-2010	Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”
28.	Hotărârea nr. 32 din 08 august 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Cimișlia pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului Cimișlia, inclusiv Secția construcții, gospodărie comunală și drumuri, Direcția generală finanțe, Secția cultură, Direcția generală învățământ, tineret și sport, Secția asistență socială și protecție a familiei

Nr. d/o	Denumirea hotărârii	Entitățile auditate
16.	Hotărârea nr. 17 din 18.04.2011 cu privire la Raportul auditului regularității gestionării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public din exercițiul bugetar 2010 la Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Bălți și Curtea de Apel Economică	Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Bălți și Curtea de Apel Economică
17.	Hotărârea nr. 18 din 19.04.2011 cu privire la Raportul auditului regularității gestionării resurselor financiare publice la Comisia Națională a Pieței Financiare în anul 2010	Comisia Națională a Pieței Financiare
18.	Hotărârea nr. 19 din 19.04.2011 privind Raportul auditului performanței „Pentru ca beneficiile scontate să fie realizate, sînt necesare îmbunătățiri în politicile și procedurile Academiei de Științe a Moldovei de alocare și monitorizare a fondurilor destinate cercetărilor științifice”	Academia de Științe a Moldovei și 10 organizații din sfera științei și inovării
19.	Hotărârea nr. 22 din 18 iulie 2011 privind Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor financiare pentru desfășurarea alegerilor Parlamentului în anul 2010 la Comisia Electorală Centrală și la unele consilii electorale de circumscripție	Comisia Electorală Centrală și unele consilii electorale de circumscripție
20.	Hotărârea nr. 22 din 21 iulie 2011 privind Raportul auditului formării și utilizării bugetului raionului Călărași pe perioada anilor 2009-2010	Aparatul președintelui, Direcția generală finanțe, Direcția generală învățământ, tineret și sport, Direcția cultură, 10 primării, inclusiv ale: or. Călărași, com. Sipoteni și com. Hirjauca, com. Tuzara, s. Meleşeni, s. Păulești, s. Piușca; s. Tîbîrcea, s. Vălcineț și s. Săseni
21.	Hotărârea nr. 24 din 21 iulie 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Florești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului; Direcția generală finanțe, Direcția generală educație, Direcția asistență socială și protecție a familiei, Secția cultură. Investițiile capitale au fost verificate la primăriile Gura Camencii, Domulgeni și Prodănești, la Instituția medico-sanitară publică „Spitalul raional” și la IMSP „Centrul medicilor de familie Florești”
22.	Hotărârea nr. 25 din 21 iulie 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Donușeni pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului; Direcția generală finanțe, Direcția învățământ, tineret și sport, Secția cultură, Secția asistență socială și protecție a familiei

Nr. d/o	Denumirea hotărârii	Entitățile auditate
33.	Hotărârea nr. 40 din 18 august 2011 privind Raportul auditului regularității executării mijloacelor bugetului de stat pe anul 2010 la Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale și Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor financiare publice alocate pentru investiții și reparații capitale în anul 2010 la Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale	Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale
34.	Hotărârea nr. 41 din 18 august 2011 cu privire la Raportul auditului regularității gestionării resurselor Fondului național pentru dezvoltare regională din exercițiul bugetar 2010	Fondul național pentru dezvoltare regională, Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, Agențiile de Dezvoltare Regională: Nord, Sud și Centru
35.	Hotărârea nr. 42 din 18 august 2011 privind Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor publice alocate pentru investiții și reparații capitale pe anul 2010 la Cancelaria de Stat	Cancelaria de Stat
36.	Hotărârea nr. 43 din 25 august 2011 privind Raportul auditului Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010	Casa Națională de Asigurări Sociale
37.	Hotărârea nr. 44 din 25 august 2011 privind Raportul auditului Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în exercițiul bugetar 2010	Compania Națională de Asigurări în Medicină
38.	Hotărârea nr. 45 din 25 august 2011 cu privire la Rapoartele auditelor regularității executării fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală de către unele Instituții medico-sanitare publice în exercițiul bugetar 2010	6 instituții medico-sanitare publice: IMSP Dispensarul Dermatovenerologic Republican, IMSP Centrul Republican de Diagnosticare Medicală, IMSP Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății, Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie

Nr. d/o	Denumirea hotărârii	Entitățile auditate
29.	Hotărârea nr. 33 din 08 august 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Orhei pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului Orhei, Direcția generală finanțe, Direcția generală învățământ, tineret și sport, Direcția asistență socială și protecție a familiei, Direcția agricultură și alimentație, Secția construcții, gospodărie comunală și drumuri, Serviciul relații funciare și cadastru, Consiliatul de poliție al raionului Orhei, primăria orașului Orhei, primăriile comunelor Pohrebni, Seliște, Morozeni, ale satelor Perescina, Susleni, Zorile, Trebujeni
30.	Hotărârea nr. 35 din 11 august 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Anenii Noi pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Direcția generală învățământ, tineret și sport, Stadionul raional „Sport”, primăria orașului Anenii Noi, primăriile satelor (comunelor) Speia, Floreni, Calfa, Chirca, Hîrbovăț, Mereni, Gura Bîcului, Delacău, Chetrosu, Bulboacă, Șerpeni, la întreprinderile municipale „Antermo”, „Alimprodan”, „Gospodăria locativ-comunală”, „Apă-Canal”, „Dans strămoșesc”
31.	Hotărârea nr. 36 din 11 august 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Ungheni pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului Ungheni, Direcția generală finanțe, Direcția asistență socială și protecție a familiei, Secția cultură și Comisariatul de poliție
32.	Hotărârea nr. 38 din 12 august 2011 privind Raportul auditului bugetului municipal Bălți pe anii 2009 și 2010	Primăria municipiului, Direcția generală financiar-economică, Direcția învățământ, tineret și sport, Secția arhitectură și construcții, Secția achiziții publice și relații economice externe, Secția comerț, alimentație publică și prestări servicii populației, Secția asistență socială și protecție a familiei, Secția cultură

Nr. d/o	Denumirea hotărârii	Entitățile auditate
45.	Hotărârea nr. 52 din 13 septembrie 2011 cu privire la Raportul consolidat al auditelor regularității pe exercițiul bugetar 2010 la unele instituții de învățământ superior subordonate Ministerului Educației	Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Academia de Studii Economice a Moldovei, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Universitatea de Stat din Tiraspol, Institutul Relații Internaționale din Moldova
46.	Hotărârea nr. 53 din 13 septembrie 2011 cu privire la Raportul auditelor regularității pe exercițiul bugetar 2010 la Ministerul Educației și unele instituții din subordine și Raportul auditului regularității încasării și utilizării mijloacelor Fondului special pentru manuale în anul 2010	Ministerul Educației, Agenția de Evaluare și Examinare, Fondul special pentru manuale
47.	Hotărârea nr. 54 din 16 septembrie 2011 privind Raportul auditului tematic privind serviciile de interes public prestate de Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”	Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”
48.	Hotărârea nr. 55 din 16 septembrie 2011 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public la Întreprinderea municipală „Parcul urban de autobuze” pe anii 2009-2010	Întreprinderea municipală „Parcul urban de autobuze”
49.	Hotărârea nr. 56 din 16 septembrie 2011 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public la Întreprinderea municipală „Regia Transport Electric” în anii 2009-2010	Î.M. „Regia Transport Electric”
50.	Hotărârea nr. 57 din 20 septembrie 2011 privind Raportul auditului formării și utilizării mijloacelor fondului rutier din exercițiul bugetar 2010	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, I.P. „Agenția Națională Transport Auto”, Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, Direcția poliție rutieră a Departamentului poliție al Ministerului Afacerilor Interne
51.	Hotărârea nr. 58 din 20 septembrie 2011 privind Raportul auditului „Proiectul de susținere a Programului în sectorul drumurilor pentru perioada derulării Proiectului (2007-2010)”	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”

Nr. d/o	Denumirea hotărârii	Entitățile auditate
39.	Hotărârea nr. 46 din 25 august 2011 privind Raportul auditului bugetului raional Drochia pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public	Aparatul președintelui raionului, Direcția generală finanțe, Direcția generală învățământ, tineret și sport, Direcția generală asistență socială și protecție a familiei, Secția cultură, Secția construcții, gospodărie comunală și drumuri, Comisariatul raional de poliție
40.	Hotărârea nr. 47 din 2 septembrie 2011 privind Raportul auditului Sistemului informațional automatizat „Cadastrul bunurilor imobile” al Întreprinderii de Stat „Cadastru”	Întreprinderea de Stat „Cadastru”
41.	Hotărârea nr. 48 din 2 septembrie 2011 privind Raportul auditului performanței „Există oportunități de îmbunătățire a proceselor de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor necesare pentru asigurarea sectorului de alimentare cu apă și canalizare la S.A. „Apă-Canal Chișinău”	S.A. „Apă-Canal Chișinău”
42.	Hotărârea nr. 49 din 6 septembrie 2011 privind Raportul auditului Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2010	Ministerul Finanțelor
43.	Hotărârea nr. 50 din 6 septembrie 2011 privind Raportul auditului datoriei publice, garanțiilor de stat și recreditării de stat pe anul 2010	Ministerul Finanțelor
44.	Hotărârea nr. 51 din 13 septembrie 2011 cu privire la Raportul consolidat al auditelor regularității pe exercițiul bugetar 2010 la unele instituții de învățământ secundar și mediu de specialitate subordonate Ministerului Educației	Colegiul de Transporturi din Chișinău, Colegiul de Construcții din Chișinău, Colegiul de Informatică din Chișinău, Colegiul de Ecologie din Chișinău, Colegiul de Construcții din Hîncești, Colegiul Financiar-Bancar „Alexandru Diodița” din Chișinău, Colegiul Tehnic al Universității Tehnice a Moldovei, Colegiul Național de Comerț al Academiei de Studii Economice a Moldovei, Liceul-internat republican cu profil sportiv

Nr. d/o	Denumirea hotărârii	Entitățile auditate
52.	Hotărârea nr. 59 din 20 septembrie 2011 privind Raportul auditului regularității pentru exercițiul bugetar 2010 la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și la unele instituții din subordine	Aparatul central al Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, I.P. „Agenția Națională Transport Auto”, I.P. „Căpitănia portului Giurgiulești”, Î.S. „Servicii Transport Auto”, Î.S. „Portul fluvial Ungheni”, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”
53.	Hotărârea nr. 60 din 26 septembrie 2011 privind Raportul auditului veniturilor administrate de Serviciul Fiscal de Stat în perioada anului 2010	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și 6 Inspectorate fiscale de stat teritoriale (Chișinău, Edineț, Drochia, Glodeni, Orhei, Șoldănești)
54.	Hotărârea nr. 61 din 26 septembrie 2011 privind Raportul auditului veniturilor administrate de către Serviciul Vamal în anul 2010	Birourile vamale: Chișinău, Centru, Briceni, Bender, Bălți și Aparatul central al Serviciului Vamal
55.	Hotărârea nr. 63 din 06 octombrie 2011 privind Raportul auditului performanței „Au fost realizate obiectivele Proiectului Energetic II în condițiile de utilizare eficientă și eficace a surselor financiare?”	Unitatea de Implementare a Proiectului Energetic II; Î.S. „Moldelectrica”
56.	Hotărârea nr. 64 din 06 octombrie 2011 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către S.A. „Termocom” pe perioada anilor 2009-2010	S.A. „Termocom”

Anexa nr. 2
la Raportul asupra administrării și
întrebuințării resurselor financiare
publice și a patrimoniului public

**Opiniile exprimate de auditorii Curții de Conturi în rezultatul misiunilor de audit la entitățile auditate în perioada
iulie 2010 – octombrie 2011**

Nr. d/o	Entitățile auditate (conform rapoartelor de audit)	Nr. hotărârii, data aprobării	Concluzii	Opinie cu rezerve privind:		Opinie fără rezerve privind:		Opinie contrară privind:		Refuz de opinie privind:	
				regularitatea	situațiile financiare	regularitatea	situațiile financiare	regularitatea	situațiile financiare	regularitatea	situațiile financiare
1.	Primăria s. Sociteni; Consiliul raional Ialoveni (direcția agricultură și alimentație)	Hotărârea nr. 61 din 05.10.2010	1								
2.	Primăria or. Nisporeni; Aparatul președintelui raionului Nisporeni	Hotărârea nr. 65 din 21.10.2010						1	1		
3.	Î.M. "Apă-Canal" Edineț	Hotărârea nr. 66 din 21.10.2010		1	1						
4.	Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova	Hotărârea nr. 67 din 18.11.2010	1								
5.	Aparatul președintelui raionului Ocnița; Direcția generală finanțe a Consiliului Raional Ocnița; Direcția generală învățământ, tineret și sport a Consiliului Raional Ocnița; Primăria orașului Otaci; Primăria com. Ocnița; Primăria Birnova; Primăria Mereșeuca; Primăria Calarasovca; Primăria Grinăuți; Primăria Vălcineț	Hotărârea nr. 1 din 13.01.2011	1								
6.	ÎS "Calea Ferată din Moldova"	Hotărârea nr. 2 din 14.01.2011	1								
7.	Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii; Protecției Sociale și Familiei	Hotărârea nr. 7 din 08.02.2011	1								
8.	Agenția Relații Funciare și Cadastru; ÎS "Cadastru" și 5 oficii cadastrale teritoriale	Hotărârea nr. 8 din 09.02.2011	1								
9.	"Banca de Economii" S.A.	Hotărârea nr. 13 din 23.03.2011	1								
10.	Aparatul Î.S. "Poșta Moldovei"; Direcția de Poșta Chișinău, Centrele de Poșta Bălți, Căușeni, Donduşeni, Hîncești, Florești și Cimișlia	Hotărârea nr. 14 din 24.03.2011		1	1			1	1		
11.	Curtea Supremă de Justiție	Hotărârea nr. 15 din 18.04.2011		1			1				
12.	Consiliul Superior al Magistraturii	Hotărârea nr. 16 din 18.04.2011		1	1						
13.	Curtea de Apel Chișinău	Hotărârea nr. 17 din 18.04.2011		1	1						
14.	Curtea de Apel Bălți	Hotărârea nr. 17 din 18.04.2011				1	1				
15.	Curtea de Apel Economică	Hotărârea nr. 17 din 18.04.2011		1			1				
16.	Comisia Națională a Pieței Financiare	Hotărârea nr. 18 din 19.04.2011				1	1				
17.	Comisia Electorală Centrală și unele consilii electorale de circumscripție	Hotărârea nr. 22 din 18.07.2011				1	1				
18.	Aparatul președintelui raionului Călărași; Direcția generală finanțe; Direcția generală învățământ, tineret și sport; Direcția cultură, precum și 10 primării, inclusiv ale: or. Călărași; com. Sipoteni și com. Hirjauca; com. Tuzara; s. Melegeni;	Hotărârea nr. 23 din 21.07.2011	1								

	s. Păulești; s. Pitușca; s. Țibirica; s. Vălcineț și s. Săseni										
19.	Aparatul președintelui raionului Florești; Direcția Generală Finanțe, Direcția Generală Educație; Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei, Secția Cultură. Investițiile capitale au fost verificate la primăriile Gura Camencii, Domulgeni și Prodănești, IMSP „Spitalul raional” și la IMSP „Centrul medicilor de familie Florești”.	Hotărîrea nr. 24 din 21.07.2011	1								
20.	Aparatul președintelui raionului Donușeni; Direcția Generală Finanțe; Direcția Învățămînt, Tineret și Sport, Secția Cultură, Secția Asistență Socială și Protecție a Familiei	Hotărîrea nr. 25 din 21.07.2011	1								
21.	Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău	Hotărîrea nr. 26 din 28.07.2011		1			1				
22.	Judecătoria Botanica, mun. Chișinău	Hotărîrea nr. 26 din 28.07.2011		1			1				
23.	Judecătoria Centru, mun. Chișinău	Hotărîrea nr. 26 din 28.07.2011		1			1				
24.	Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău	Hotărîrea nr. 26 din 28.07.2011		1			1				
25.	Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău	Hotărîrea nr. 26 din 28.07.2011		1	1						
26.	Judecătoria Economică de Circumscripție	Hotărîrea nr. 26 din 28.07.2011		1			1				
27.	Judecătoria Orhei	Hotărîrea nr. 26 din 28.07.2011		1	1						
28.	Judecătoria Bălți	Hotărîrea nr. 26 din 28.07.2011		1			1				
29.	Judecătoria Hîncești	Hotărîrea nr. 26 din 28.07.2011		1			1				
30.	Judecătoria Strășeni	Hotărîrea nr. 26 din 28.07.2011		1			1				
31.	Judecătoria Soroca	Hotărîrea nr. 26 din 28.07.2011		1			1				
32.	Ministerul Justiției și unele instituții din subordine, inclusiv Serviciul Stare Civilă	Hotărîrea nr. 27 din 28.07.2011		1	1						
33.	Aparatul central al MAIA	Hotărîrea nr. 29 din 02.08.2011		1	1						
34.	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro”	Hotărîrea nr. 29 din 02.08.2011				1	1				
35.	Agencia Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală	Hotărîrea nr. 29 din 02.08.2011				1	1				
36.	Instituția Publică „Centrul Republican de Diagnostic Veterinar”	Hotărîrea nr. 29 din 02.08.2011			1	1					
37.	Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Chișinău	Hotărîrea nr. 29 din 02.08.2011		1	1						
38.	Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice, mun. Chișinău	Hotărîrea nr. 29 din 02.08.2011		1	1						
39.	Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer	Hotărîrea nr. 29 din 02.08.2011			1	1					
40.	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice	Hotărîrea nr. 29 din 02.08.2011				1	1				
41.	Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Hotărîrea nr. 29 din 02.08.2011			1	1					
42.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția de Intervenție	Hotărîrea nr. 30 din	1								

	și Plăți pentru Agricultură	2.08.2011									
43.	Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”	Hotărîrea nr. 31 din 08.08.2011	1								
44.	Aparatul președintelui raionului Cimișlia, inclusiv Secția construcții, gospodărie comunală și drumuri; Direcția generală finanțe; Secția cultură; Direcția generală învățămînt, tineret și sport; Secția asistență socială și protecția familiei	Hotărîrea nr. 32 din 08.08.2011	1								
45.	Aparatul președintelui raionului Orhei, Direcția generală finanțe, Direcția generală învățămînt, tineret și sport, Direcția asistență socială și protecția familiei, Direcția agricultură și alimentație, Secția construcții, gospodărie comunală și drumuri, Serviciul relații funciare și cadastru, Comisariatul de poliție al raionului Orhei, primăria orașului Orhei, primăriile comunelor Pohrebene, Seliște, Morozeni, ale satelor Pereșecina, Susleni, Zorile, Trebujeni	Hotărîrea nr. 33 din 08.08.2011	1								
46.	Direcția generală învățămînt, tineret și sport, Stadionul raional „Sport”, primăria orașului Anenii Noi, primăriile satelor (comunelor) Speia, Floreni, Calfa, Chirca, Hirbovăț, Mereni, Gura Bîcului, Delacău, Chetrosu, Bulboacă, Șerpeni, la Întreprinderile Municipale „Antermo”, „Alimprodan”, „Gospodăria locativ-comunală”, „Apă-Canal”, „Dans strămoșesc”	Hotărîrea nr.35 din 11.08.2011	1								
47.	Aparatul președintelui raionului Ungheni, Direcția generală finanțe; Direcția asistență socială și protecție a familiei; Secția cultură și Comisariatul de poliție	Hotărîrea nr.36 din 11.08.2011	1								
48.	Primăria municipiului Bălți; Direcția generală financiar-economică; Direcția învățămînt, tineret și sport; Secția arhitectură și construcții; Secția achiziții publice și relații economice externe; Secția comerț, alimentație publică și prestări servicii populației; Secția asistență socială și protecție a familiei; Secția cultură	Hotărîrea nr.38 din 12.08.2011	1								
49.	Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale	Hotărîrea nr. 40 din 18.08.2011		2	1						
50.	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agențiile de Dezvoltare Regională: Nord; Sud și Centru	Hotărîrea nr. 41 din 18.08.2011	1								
51.	Cancelaria de Stat	Hotărîrea nr.42 din 18.08.2011		1							
52.	Casa Națională de Asigurări Sociale	Hotărîrea nr. 43 din 25.08.2011		1			1				
53.	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Hotărîrea nr. 44 din 25.08.2011		1	1						
54.	Instituția medico-sanitară publică Dispensarul Dermatovenerologic Republican	Hotărîrea nr.45 din 25.08.2011		1			1				
55.	Instituția medico-sanitară publică Centrul Republican de Diagnosticare Medicală	Hotărîrea nr.45 din 25.08.2011		1	1						
56.	Instituția medico-sanitară publică Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății	Hotărîrea nr.45 din 25.08.2011				1	1				
57.	Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	Hotărîrea nr.45 din 25.08.2011				1	1				

58.	Instituția medico-sanitară publică Spitalul Clinic de Psihiatrie	Hotărîrea nr.45 din 25.08.2011		1	1						
59.	Instituția medico-sanitară publică Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie	Hotărîrea nr.45 din 25.08.2011		1	1						
60.	Aparatul președintelui raionului Drochia; Direcția generală finanțe; Direcția generală învățămînt, tineret și sport; Direcția generală asistență socială și protecție a familiei; Secția cultură; Secția construcții, gospodărie comună și drumuri; Comisariatul raional de poliție.	Hotărîrea nr. 46 din 25.08.2011	1								
61.	Ministerul Finanțelor	Hotărîrea nr. 49 din 06.09.2011	1				1				
62.	Ministerul Finanțelor	Hotărîrea nr. 50 din 06.09.2011	1								
63.	Colegiul de Transporturi din Chișinău	Hotărîrea nr. 51 din 13.09.2011		1	1						
64.	Colegiul de Construcții din Chișinău	Hotărîrea nr. 51 din 13.09.2011		1	1						
65.	Colegiul de Informatică din Chișinău	Hotărîrea nr. 51 din 13.09.2011		1	1						
66.	Colegiul de Ecologie din Chișinău	Hotărîrea nr. 51 din 13.09.2011						1	1		
67.	Colegiul de Construcții din Hîncești	Hotărîrea nr. 51 din 13.09.2011						1	1		
68.	Colegiul Financiar-Bancar "Alexandru Diordița" din Chișinău	Hotărîrea nr. 51 din 13.09.2011		1			1				
69.	Colegiul Tehnic al UTM	Hotărîrea nr. 51 din 13.09.2011				1	1				
70.	Colegiul Național de Comerț al ASEM	Hotărîrea nr. 51 din 13.09.2011				1	1				
71.	Liceul – internat republican cu profil sportiv	Hotărîrea nr. 51 din 13.09.2011		1			1				
72.	Universitatea Tehnică a Moldovei	Hotărîrea nr. 52 din 13.09.2011		1					1		
73.	Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă"	Hotărîrea nr. 52 din 13.09.2011		1					1		
74.	Academia de Studii Economice a Moldovei	Hotărîrea nr. 52 din 13.09.2011		1	1						
75.	Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport	Hotărîrea nr. 52 din 13.09.2011		1			1				
76.	Universitatea de Stat din Tiraspol	Hotărîrea nr. 52 din 13.09.2011		1	1						
77.	Institutul Relații Internaționale din Moldova	Hotărîrea nr. 52 din 13.09.2011		1			1				
78.	Ministerul educației	Hotărîrea nr. 53 din 13.09.2011						1	1		
79.	Fondul special pentru manuale	Hotărîrea nr. 53 din 13.09.2011		1					1		
80.	Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”	Hotărîrea nr. 54 din 16.09.2011	1								
81.	Întreprinderea municipală „Parcul urban de autobuze”	Hotărîrea nr. 55 din 16.09.2011	1								
82.	Î.M. „Regia Transport Electric”	Hotărîrea nr. 56 din 16.09.2011	1								

83.	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Î.S. "Administrația de Stat a Drumurilor", I.P. "Agenția Națională Transport Auto", Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, Direcția poliției rutiere a Departamentului Poliției al Ministerului afacerilor interne	Hotărârea nr. 57 din 20.09.2011	1								
84.	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Î.S. "Administrația de Stat a Drumurilor"	Hotărârea nr. 58 din 20.09.2011	1								
85.	Aparatul central al Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	Hotărârea nr. 59 din 20.09.2011		1	1						
86.	I.P. "Agenția Națională Transport Auto"	Hotărârea nr. 59 din 20.09.2011		1		1					
87.	I.P. "Căpitania portului Giurgiulești"	Hotărârea nr. 59 din 20.09.2011				1	1				
88.	Î.S. "Administrația de Stat a Drumurilor"	Hotărârea nr. 59 din 20.09.2011		1					1		
89.	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și 6 Inspectorate fiscale de stat teritoriale (Chișinău, Edineț, Drochia, Glodeni, Orhei, Șoldănești)	Hotărârea nr. 60 din 26.09.2011	1								
90.	Biroul Vamal: Chișinău, Centru, Briceni, Bender, Bălți și Aparatul Central al Serviciului Vamal	Hotărârea nr. 61 din 26.09.2011	1								
91.	S.A. "Termocom"	Hotărârea nr. 64 din 05.10.2011	1								
92.	Total 156		29	45	24	14	30	5	9	0	0

Opinia cu rezerve privind rapoartele financiare se oferă atunci când, cu excepția efectelor posibile ale aspectului descris în paragraful privind opinia cu rezerve, rapoartele financiare, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine reală și fidelă a situației patrimoniale și celei financiare ale entității la data de 31.12.2009, în conformitate cu standardele de contabilitate.

Opinia cu rezerve privind regularitatea se oferă atunci când, cu excepția efectelor posibile ale aspectului descris în paragraful privind opinia cu rezerve, gestionarea mijloacelor publice și administrarea patrimoniului public, sub toate aspectele semnificative, a fost efectuat legal și regulamentar.

Opinia fără rezerve privind rapoartele financiare se formează atunci când rapoartele financiare, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine reală și fidelă a situației patrimoniale și celei financiare ale entității la data de 31.12.2009, în conformitate cu standardele de contabilitate.

Opinia fără rezerve privind regularitatea se oferă atunci când gestionarea mijloacelor publice și administrarea patrimoniului public, sub toate aspectele semnificative, s-a efectuat legal și regulamentar.

Opinia contrară privind rapoartele financiare se formează atunci când rapoartele financiare nu oferă o imagine reală și fidelă a situației patrimoniale și celei financiare ale entității la data de 31.12.2009, în conformitate cu standardele de contabilitate.

Opinia contrară privind regularitatea se oferă atunci când gestionarea mijloacelor publice și administrarea patrimoniului public nu s-a efectuat legal și regulamentar.

Refuz de opinie atestă situația când auditorul nu este capabil să obțină probe de audit suficiente și adecvate pe care să-și fundamenteze opinia de audit și să concluzioneze că efectele posibile ale denaturărilor nedetectate asupra situațiilor financiare, acolo unde este cazul, ar putea fi atât semnificative, cât și permanente.

Lista abrevierilor

- AAP** – Academia de Administrare Publică
AAPC – autorități ale administrației publice centrale
AAPL – autorități ale administrației publice locale
ACC – Apă-Canal Chișinău
AI – audit intern
AID – Agenția Internațională pentru Dezvoltare
AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
AITT – Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic
AOAM – asigurare obligatorie de asistență medicală
AMP – asistență medicală primară
APL – autorități publice locale
APP – Agenția Proprietății Publice
ARFC – Agenția Relații Funciare și Cadastru
ARMAPAU – Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare
ASD – Administrația de Stat a Drumurilor
AȘM – Academia de Științe a Moldovei
BASS – bugetul asigurărilor sociale de stat
BEI – Banca Europeană pentru Investiții
BERD – Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BM – Banca Mondială
BNS – Biroul Național de Statistică
BPN – bugetul public național
BS – bugetul de stat
BUM – Bursa Universală de Mărfuri
BV – Biroul Vamal
CCCEC – Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției
CCTM – Cadrul de cheltuieli pe termen mediu
CBTM – Cadrul bugetar pe termen mediu
CDI – cercetare, dezvoltare, inovare
CEDO – Comisia Europeană a Drepturilor Omului
CFM – Calea Ferată din Moldova
CFPI – controlul financiar public intern
CMB – Consiliul municipal Bălți
CMF – centre ale medicilor de familie
CMP – Centrul de Medicină Preventivă
CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină
CNAS – Casa Națională de Asigurări Sociale
CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare
CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
COP – cererea ofertei de prețuri
CRIS „Registru” – Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”
CSI – Comunitatea Statelor Independente
CSNR – Centrele sindicale național-ramurale
CTAS – Casa Teritorială de Asigurări Sociale
CTT – Centrul tehnic și transport
DACM – Direcția de administrare a contribuabililor mari
DASCFPI – Direcția de armonizare a sistemului de control financiar public intern
DASPF – Direcția asistență socială și protecție a familiei
DGASPF – Direcția generală asistență socială și protecție a familiei
DGF – Direcția Generală Finanțe
DGÎTS – Direcția Generală Învățământ, Tineret și Sport
DGPPP – Direcția Generală Patrimoniu Public și Privatizare
DGPS – Direcția Generală Pază de Stat
DGTPCC – Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație
DÎTS – Direcția Învățământ, Tineret și Sport
DMM – Direcția medico-militară
DRA – Direcții Raionale Agricole
DST – Drepturi Speciale de Tragere
DVV – declarația valorii în vamă
FAOAM – fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală
FNDR – Fondul național pentru dezvoltare regională
GAAC – Gospodăria de Alimentare cu Apă și Canalizare
IDA – Asociația Internațională pentru Dezvoltare
IES – Inspectoratul Ecologic de Stat
IFPS – Inspectoratul Fiscal Principal de Stat
IFS – Inspectoratul Fiscal de Stat
IFST – Inspectorate fiscale de stat teritoriale
IMS – instituție medico-sanitară
IMSP – instituție medico-sanitară publică
IO – Institutul Oncologic
ISA – instituție supremă de audit
ÎM – Întreprindere Municipală
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
MCT – Ministerul Culturii și Turismului
MDRC – Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
ME – Ministerul Economiei
MERN – Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale
MF – Ministerul Finanțelor
MFC – management financiar și control
MFP – Managementul Finanțelor Publice
MMPSF – Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
MPSFC – Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului
MS – Ministerul Sănătății
MTID – Ministerul Transporturilor și Infrastructurii
MTIC – Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor
OCT – Oficiul cadastral teritorial
OF – Oficiul fiscal
OSC – Oficiul Stare Civilă
PE II – Proiectul Energetic II
PIB – Produsul Intern Brut
PMFP – Proiectul „Managementul Finanțelor Publice”
PSPSD – Proiectul de susținere a Programului în sectorul drumurilor
PUA – Parcul urban de autobuze
RST – Registrul de stat al transporturilor
S.A. – Societate pe acțiuni
SCFR – Serviciul Control Financiar și Revizie
SCGCD – Secția Construcții, Gospodărie Comunală și Drumuri
SFS – Serviciul Fiscal de Stat
SG – Serviciul Grăniceri
SCRC – Spitalul Clinic Republican pentru Copii
SI – Sistemul Informațional
SIA – Sistemul informațional automatizat
SIIV – Sistemul Informațional Integrat Vamal
SIMF – Sistemul Informațional de Management Financiar
SNAI – Standardele naționale de audit intern
SNC – Standardele Naționale de Contabilitate
SNCI – Standardele naționale de control intern
SSC – Serviciul Stare Civilă
SV – Serviciul Vamal
TI – tehnologii informaționale
TVA – taxa pe valoarea adăugată
UAI – unitate de audit intern
UAT – unitate administrativ-teritorială
UE – Uniunea Europeană
UIPAAC – Unitatea de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare
USAID – Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională
UTA – unitate teritorială autonomă
VMS – valori mobiliare de stat

63**HOTĂRÎRE****cu privire la aprobarea Raportului de activitate
a Curții de Conturi pe anul 2010**

În conformitate cu art. 7, art. 8 alin. (2), art. 15 și art. 16 din Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Raportul de activitate a Curții de Conturi

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI**Nr. 67. Chișinău, 7 octombrie 2011.****Serafim URECHEAN**

Aprobat
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr. 67 din 7 octombrie 2011

**RAPORTUL
de activitate a Curții de Conturi pe anul 2010****Introducere**

Pornind de la misiunea de a efectua audite independente, credibile, transparente și profesionale asupra administrării resurselor financiare și patrimoniului public, în scopul promovării standardelor înalte de management financiar în beneficiul cetățenilor Republicii Moldova, pe parcursul anului 2010, Curtea de Conturi și-a desfășurat activitatea în contextul asigurării continuității tuturor reformelor inițiate în scopul dezvoltării strategice și întru implementarea și aplicarea Legii Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008.

Progresele și succesele obținute în activitatea de bază, precum și în cele patru domenii strategice (consolidarea instituțională; asigurarea profesionalismului; dezvoltarea personalului; obținerea unui impact mai mare al activității) s-au datorat atât abnegației și muncii depuse de către conducerea și angajații Curții de Conturi, cât și asistenței celor doi parteneri de dezvoltare – Banca Mondială și Oficiul Național de Audit al Suediei (ONAS).

Anul 2010, fiind marcat și de noile schimbări de cadre care au avut loc ca rezultat al aprobării noii structuri organizatorice, a fost unul plin de provocări, dar și de rezultate bune obținute. Astfel, Curtea de Conturi pentru prima dată a efectuat auditul rapoartelor Guvernului privind executarea din exercițiul bugetar expirat 2009 a: bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, exprimându-se prin concluzie generală sau prin opinie de audit.

În anul 2010, personalul cu atribuții de audit al Curții de Conturi a verificat, pentru exercițiul bugetar al anului 2009, un număr de 157 de entități, la care a realizat 42 de misiuni de audit, fiind aprobate 49 de rapoarte de audit, din care 18 sînt rapoarte de audit al regularității, 5 - rapoarte de audit al performanței, 2 - rapoarte de audit TI și 24 - rapoarte pentru alte tipuri de audit.

Constatările și concluziile Curții de Conturi rezultate în urma acestor acțiuni de verificare vor fi prezentate în Raportul public pe anul 2010.

Pentru asigurarea calității misiunilor de audit au fost actualizate și armonizate actele normative interne privind: elaborarea, modificarea și urmărirea realizării Programului de activitate, principalii indicatori ai activității de audit, managementul resurselor umane, comunicarea internă, instruirea și dezvoltarea profesională, Comisia de disciplină etc., iar întru asigurarea cadrului normativ-metodologic au fost elaborate și aprobate: Manualul de audit al TI; Manualul de audit al regularității; Ghidul cu privire la auditul veniturilor de stat; Ghidul cu privire la procesul de planificare strategică a auditelor performanței.

pe anul 2010 și se prezintă Parlamentului Republicii Moldova.

2. Prezenta Hotărîre și Raportul de activitate a Curții de Conturi pe anul 2010 se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Anul 2010 a fost unul rezultativ și de cotitură din punctul de vedere al dezvoltării și avansării spre bunele practici și standarde de audit.

Au fost făcuți pași concreți în consolidarea instituțională a Curții de Conturi și **în dezvoltarea capacității de tehnologii informaționale.**

Ca urmare instituția a fost dotată cu echipament TI și au fost elaborate programe informatice pentru 4 subsisteme ("Documentarea și managementul procesului de audit", "Managementul resurselor umane", "Sistemul integrat de evidență a timpului de lucru și de calculare a costurilor", "Analiza datelor").

Pe parcursul anului 2010, Curtea de Conturi a continuat să-și mediatizeze atât activitățile de bază curente, cât și mersul realizării reformei sale de consolidare instituțională, promovînd o politică deschisă de comunicare cu societatea și factorii interesați. Hotărîrile Curții de Conturi pe marginea rezultatelor auditelor au fost plasate pe pagina web a Curții de Conturi, au fost publicate în Monitorul Oficial și au fost remise atât entităților auditate, cât și organelor ierarhic superioare.

Participarea reprezentanților mass-media la ședințele Curții de Conturi, conferințele de presă organizate, precum și invitarea responsabililor de audite pentru participare în emisiunile televizate au contribuit la promovarea transparenței și responsabilității și, respectiv, la consolidarea încrederii societății în activitatea desfășurată de către Curtea de Conturi.

Prezentul Raport cuprinde informații privind mandatul, competența, atribuțiile și rezultatele activității desfășurate pentru îndeplinirea acestora, resursele umane și financiare, activitatea internațională, perspectivele și provocările, transpunînd în practică principiul 2 din Standardul INTOSAI /SSAI/ 21 referitor la transparență și responsabilitate, potrivit căruia, **"instituțiile supreme de audit își fac publice mandatul, responsabilitățile, misiunea, strategia și relațiile cu diferite părți interesate, inclusiv cu Parlamentul și executivul"**.

1. Mandatul, competența și atribuțiile

Curtea de Conturi a Republicii Moldova este unica autoritate publică a statului care exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public prin realizarea auditului extern în sectorul public.

Curtea de Conturi, dispunînd de independență organizatorică, funcțională, operațională și financiară nu poate fi direcționată sau controlată de nici o persoană fizică sau juridică.

Curtea de Conturi prezintă anual Parlamentului raportul

asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, precum și pune la dispoziția autorităților și instituțiilor publice și a cetățenilor rapoarte de audit privind utilizarea și administrarea performantă a banului public, în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate.

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea independent, aceasta realizându-se prin proceduri de audit public extern, prevăzute în standardele proprii de audit, elaborate în conformitate cu standardele internaționale de audit.

În urma exercitării prerogativelor statuate prin Constituție și Legea Curții de Conturi, Curtea de Conturi:

- Adoptă hotărâri asupra rapoartelor de audit și actelor interne. Hotărârile Curții de Conturi asupra rapoartelor de audit sint oficiale și executorii pentru toate autoritățile publice și pentru toate persoanele juridice și fizice.

- Conlucrează cu autoritățile, instituțiile publice, inclusiv cu organele de drept, în rezolvarea problemelor comune, conducându-se de principiile legalității și neadmiterii imixtiunii în activitatea lor, precum și cooperează, în limitele competenței sale, cu instituțiile supreme de audit din alte țări și cu organizații și instituții internaționale din domeniul său de activitate.

- Decide în mod independent asupra programului său de activitate, precum și asupra modului de executare a acestuia, Programul activității de audit al Curții de Conturi fiind planificat pe un an și/sau pe trei ani.

- Efectuează unele acțiuni de audit la solicitarea Parlamentului sau fracțiunilor parlamentare, o dată în semestru.

- Efectuează controlul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și a patrimoniului public prin auditul regularității, auditul performanței și prin alte tipuri de audit.

- Efectuează anual, în mod obligatoriu, auditul rapoartelor Guvernului privind executarea din exercițiul bugetar expirat a bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat, a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

În exercitarea atribuțiilor sale, Curtea de Conturi auditează următoarele domenii:

- formarea și utilizarea resurselor bugetului de stat, ale bugetului asigurărilor sociale de stat, ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale, ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, inclusiv:

- formarea și gestionarea datoriei publice, respectarea garanțiilor guvernamentale pentru creditele interne și externe;

- utilizarea de către instituțiile publice a granturilor și finanțelor alocate de donatorii externi pentru realizarea programelor la care participă Republica Moldova;

- utilizarea alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor și altor forme de asistență financiară din partea statului;

- administrarea și gestionarea patrimoniului public;
- procesul de privatizare a patrimoniului statului și de asigurare a activității de postprivatizare;

- administrarea și utilizarea resurselor naturale;
- ținerea evidenței contabile și raportarea financiară;
- activitatea altor organe de control/audit financiar public, precum și a sistemelor de control intern;
- alte domenii de activitate raportate, prin legi organice, la competența Curții de Conturi.

Curtea de Conturi poate să auditeze utilizarea resurselor alocate de Uniunea Europeană, de partenerii de dezvoltare și de alți donatori ale căror resurse au fost incluse în bugetul de stat sau în bugetele unităților administrativ-teritoriale.

În exercitarea atribuțiilor sale, Curtea de Conturi auditează următoarele entități:

- autoritățile administrației publice centrale și locale, alte autorități publice;

- instituțiile și organizațiile finanțate din bugetul public național;

- agenții economici al căror capital social este de stat în întregime sau în al căror capital social cota statului este mai mare de 50%;

- alte entități, în conformitate cu legislația.

Prin realizarea activității de audit public extern, Curtea de Conturi urmărește, în principal:

- atestarea situației financiare a entității auditate responsabile, care include examinarea și evaluarea rapoartelor financiare și exprimarea opiniilor referitor la aceste rapoarte financiare;

- atestarea situațiilor financiare ale administrării mijloacelor publice în ansamblu;

- auditul sistemelor și tranzacțiilor financiare, inclusiv evaluarea conformității cu statutul și cu regulamentele aplicabile;

- auditul situației privind controlul intern și funcțiile auditului intern;

- raportarea altor situații apărute ce au tangență cu auditul pe care Curtea de Conturi le consideră oportune;

- evaluarea independentă a activității entității auditate și/sau a unui program pe baza principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

2. Obiectivele Curții de Conturi

Obiectivele strategice:

Consolidarea instituțională – dezvoltarea instituției în una puternică și independentă conform celor mai bune practici ale Uniunii Europene și standardelor INTOSAI, cu resurse adecvate pentru realizarea scopurilor definite.

Asigurarea profesionalismului – elaborarea și implementarea progresivă a standardelor și normelor internaționale privind auditul în sectorul public.

Dezvoltarea personalului – aplicarea practicilor avansate de management al resurselor umane în vederea unei mai bune recrutări, mențineri și motivări a personalului.

Obținerea unui impact mai mare – cooperarea cu alte instituții pentru a asigura un impact real și de durată asupra gestionării finanțelor publice.

Obiective generale:

- Evaluarea regularității, legalității, conformității, economicității, eficienței și eficacității gestionării resurselor financiare publice și a patrimoniului public.

- Promovarea standardelor recunoscute internațional privind transparența și responsabilitatea în domeniul managementului finanțelor publice.

- Asigurarea transparenței prin informarea autorităților publice responsabile și publicului despre planurile sale strategice și anuale, despre constatările și recomandările sale.

- Certificarea personalului cu atribuții de audit public.

Obiective specifice:

- Furnizarea către Parlament a unei informații reale și independente despre respectarea legilor în legătură cu resursele materiale și bănești ale statului și dacă banii publici au fost alocați, utilizați și, respectiv, cheltuiți economic, eficient și eficace.

- Sprijinirea proceselor de reformă în domeniul activităților economico-sociale și managementului finanțelor publice, cu acordarea asistenței (prin cerințe și recomandări oportune) menite să sporească responsabilitatea executorilor de buget și să îmbunătățească modul de utilizare a banilor publici.

- Dezvoltarea și generalizarea bunelor practici de audit, în special în domeniul auditului regularității, auditului performanței și altor tipuri de audit (TI).

- Asigurarea unui nivel înalt de calitate și profesionalism în desfășurarea activității de audit public extern, precum și perfecționarea profesională.

- Creșterea impactului rapoartelor Curții de Conturi asupra entităților supuse auditului în scopul îmbunătățirii generale a managementului finanțelor publice.

- Punerea în aplicare a unor politici eficiente și dinamice privind resursele umane.

- Exercițarea atribuțiilor și competențelor legale de audit prin realizarea: auditelor obligatorii ale bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, cu emiterea opiniilor de audit în conformitate cu standardele internaționale de audit; extinderea ariei de acoperire a auditului executorilor primari de buget.

3. Organizarea instituțională

Curtea de Conturi este constituită din *conducere*, *Plen* și *aparat*.

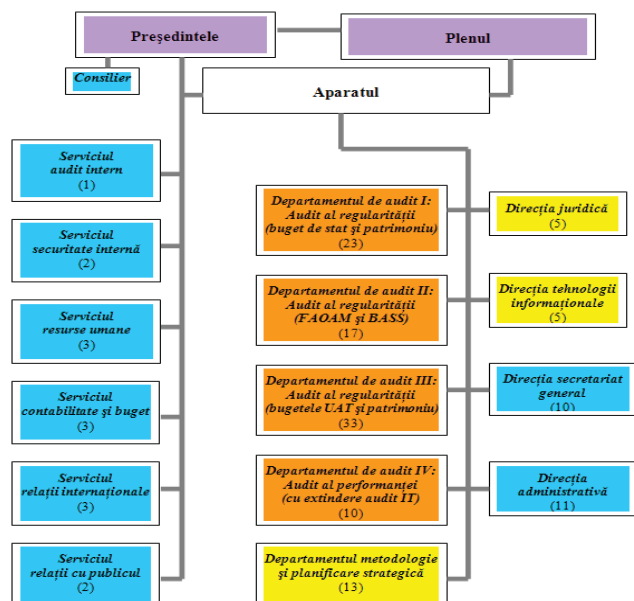
Conducerea Curții de Conturi se exercită de Președintele Curții de Conturi. În cazul absenței Președintelui, atribuțiile acestuia sunt exercitate de vicepreședintele Curții de Conturi.

Plenul Curții de Conturi este organ colegial, alcătuit din 7 membri, inclusiv Președintele și vicepreședintele Curții de Conturi.

Aparatul se constituie din 5 departamente: din care 4 departamente de audit și un departament de metodologie și planificare strategică, 4 direcții de suport (juridică; tehnologii informaționale; secretariat general; administrativă) și 6 servicii subordonate direct Președintelui (audit intern; securitate internă; resurse umane; contabilitate și buget; relații internaționale; relații cu publicul), atribuțiile și răspunderile cărora sunt stabilite în conformitate cu legislația în vigoare prin Regulamentele fiecărei subdiviziuni structurale, aprobate de Președintele Curții de Conturi. Funcționarea aparatului Curții de Conturi este asigurată de șeful aparatului prin îndrumarea, coordonarea și controlul tuturor activităților desfășurate de către subdiviziunile Curții de Conturi.

Departamentele din cadrul Curții de Conturi sunt conduse de către directori de departamente, aceștia fiind numiți în funcție prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi. Activitatea departamentelor este patronată de câte un membru al Curții de Conturi.

ORGANIGRAMA CURȚII DE CONTURI

4. Principalele rezultate ale activității

4.1. Activitatea instituțională

Activitatea Plenului Curții de Conturi

Pe parcursul anului calendaristic 2010, Plenul Curții de Conturi s-a întrunit în 74 de ședințe publice, din care: 42 de examinare a rezultatelor auditelor și 32 - de aprobare a actelor interne (privind: comunicarea internă, ordinea internă, instruirea și dezvoltarea profesională, asistența metodologică a auditelor, principalii indicatori ai activității de audit și de monitorizare a executării cerințelor și implementării recomandărilor, planificarea strategică a auditelor performanței, managementul resurselor umane, elaborarea, modificarea și urmărirea realizării Programului activității de audit, auditul veniturilor de stat, auditul tehnologiilor informaționale, auditul regularității).

Relațiile publice

În cadrul Curții de Conturi relațiile publice sînt un segment nou, creat pentru a dezvolta și a eficientiza procesul de comunicare instituțională atât pe plan intern, cît și pe plan extern.

Cît privește comunicarea internă, Curtea de Conturi a elaborat, cu ajutorul experților străini, o *Strategie de comunicare internă*, implementarea căreia a fost intercalată cu *Strategia de instruire și dezvoltare profesională*, astfel încercînd să sporească gradul de consolidare a echipei. Ca scop propus în cadrul strategiei, a fost elaborat *Buletinul informativ*, cu periodicitate săptămînală, care include informații din viața internă a instituției.

Pe plan extern, în afară de tradiționalul Buletin Informativ, s-a aplicat o politică de deschidere față de instituțiile media interesate. Astfel au fost stabilite parteneriate cu posturi TV, media tipărită, nu doar prin transmiterea comunicatelor de presă, ci și prin prezență în cadrul ședințelor.

În perioada anului 2010, au fost desfășurate *activități de informare, de promovare a instituției și de monitorizare a apariției acestora în presă*.

Concomitent, angajații Curții au manifestat deschidere în dialog cu jurnaliștii, participînd la diverse emisiuni radio și TV, la posturi precum: Publika TV, Jurnal TV, Vocea Basarabiei.

În urma monitorizării apariției Curții de Conturi în mass-media pe durata anului 2010, s-au identificat 168 de materiale date publicității în: *Timpul*, *Jurnal de Chișinău*, *Știrea Zilei*, *Unimedia*, *Politik.md*, *InfoPrimNeo*, *Moldpress*, *PublikaTV*, *Moldova 1*, *ProTV*, *BasaPress*, *Infotag*, *Dreptul*, *TVC 21*, *NIT*, *Prime*, *Vocea Basarabiei* etc.

Totodată, a fost organizată o conferință de presă de anvergură, la care au participat 20 de instituții mass-media și care a avut un impact pozitiv asupra imaginii Curții de Conturi.

Pe parcursul anului 2010, Curtea de Conturi a fost deschisă spre cooperare cu societatea civilă, fapt demonstrat de relaționarea frecventă cu jurnaliștii. De asemenea, a fost organizată o masă rotundă cu genericul „Situția alarmantă în gestionarea deșeurilor menajere solide”, la care au participat instituțiile publice responsabile de acest sector, precum și ONG de profil.

Managementul financiar și controlul

Curtea de Conturi, ca instituție care veghează asupra bunei guvernări, inclusiv asupra bunei gestiuni a mijloacelor finanțare publice, promovînd implementarea Controlului Financiar Public Intern (CFPI) în cadrul autorităților publice, implementează componentele acestuia în activitatea Curții de Conturi. Astfel, prin Ordinul Președintelui Curții de Conturi, a fost creat Grupul de lucru și întocmit Planul de acțiuni pentru implementarea sistemului de management financiar și control, fiind identificate 52 de procese și descrise cu reprezentare grafică 15 procese. Urmează în continuare identificarea riscurilor în cazul proceselor

identificate și stabilirea procedurilor de control intern pentru fiecare proces operațional.

Pe parcursul anului 2010, **Serviciul audit intern** a realizat 4 misiuni de audit intern pentru evaluarea proceselor operaționale, cum ar fi: evaluarea proceselor de gestiune și securitate a sediului Curții de Conturi; evaluarea procesului de recrutare a personalului Curții de Conturi; implementarea recomandărilor de audit de către entitățile auditate; elaborarea raportului anual; urmare acestora fiind formulate concluziile și recomandările respective.

Direcția juridică

În anul 2010, angajații Direcției juridice au reprezentat interesele Curții de Conturi în instanțele de judecată în 18 litigii, din care: 12 litigii în contencios administrativ, 4 litigii în calitate de intervenient accesoriu și 2 litigii de muncă. De menționat faptul că, pe parcursul anului 2010, pe marginea litigiilor, nici o decizie judecătorească definitivă și irevocabilă nu a fost adoptată contra intereselor Curții de Conturi.

Sesizarea organelor de drept

Curtea de Conturi, în conformitate cu legea, sesizează organele de drept despre depistarea încălcărilor ale căror constatare și examinare țin de competența acestora.

Pe parcursul anului 2010, Curtea de Conturi pe un sir de fapte depistate în cadrul auditelor, care au afectat bugetul de stat și integritatea patrimoniului public de zeci de milioane de lei, a remis 15 materiale organelor de drept, în urma examinării acestora fiind pornite 26 de cauze penale și emise 3 ordonanțe de neîncepere a urmăririi penale. Situațiile, precum și reacția organelor de drept sînt expuse detaliat în **Anexa nr. 3** la prezentul raport.

Avizarea unor proiecte de acte legislative și normative

Potrivit competențelor atribuite prin lege, Curtea de Conturi a analizat proiecte de acte legislative și normative și a emis atît avize pozitive, cît și negative, cele mai importante fiind următoarele:

- aviz pozitiv la proiectul hotărîrii Guvernului privind modificarea și completarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții;
- aviz pozitiv la proiectul Legii privind controlul financiar public intern;
- aviz pozitiv la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative aferente politicii bugetare pe anul 2011;
- aviz la proiectul Legii privind reglementarea controalelor;
- aviz la proiectul Legii cu privire la principiile, modul de organizare și desfășurare a controlului de stat;
- aviz pozitiv la proiectul prin care se propune completarea Hotărîrii Guvernului nr.201 din 11.03.2009 "Cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public", cu Anexa nr.9 (Regulamentul-cadru al subdiviziunii resurse umane din autoritatea publică).

4.2. Activitatea de audit

Potrivit Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2010, în perioada de referință, s-au desfășurat: **42 de misiuni de audit la 157 de entități** (din care, 29 de autorități publice centrale; 37 de autorități publice locale; 73 de instituții subordonate; 18 agenți economici (întreprinderi de Stat, Societăți pe Acțiuni). Din numărul total al rapoartelor de audit aprobate: 18 sînt rapoarte de audit al regularității, 5 - rapoarte de audit al performanței, 2 - rapoarte de audit TI 24 - rapoarte pentru alte tipuri de audit.

Conform Matricelor de politici ale Guvernului, au fost efectuate:

- **Auditul performanței în domeniul asistenței medicale primare**
- **Auditul performanței în sistemul asistenței sociale**
- **Auditul Fondului Ecologic Național**
- **Auditul gestionării patrimoniului public de către Î.M.**

„Gospodăria de Alimentare cu Apă și Canalizare Nisporeni” pe anul 2009

- **Auditul gestionării patrimoniului public de către Î.M. „Apă-canal Edineț” pe anul 2009.**

Au fost realizate **2 audite ale tehnologiilor informaționale:**

- **Auditul-pilot al tehnologiilor informaționale la Casa Națională de Asigurări Sociale**
- **Auditul Sistemului Informațional „Managementul și Analiza Financiară a Datoriei Publice” implementat la Ministerul Finanțelor.**

Domeniile supuse auditului:

- Ocrotirea sănătății
- Asigurarea și asistența socială
- Ordinea publică
- Justiția
- Menținerea ordinii publice și securitatea națională
- Investițiile capitale
- Comunicațiile și tehnologiile informaționale
- Agricultură, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor
- Protecția mediului înconjurător și hidrometeorologia
- Cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret
- Datoria publică a statului
- Administrarea fiscală
- Gestionarea patrimoniului public
- Bugetele autorităților administrativ-teritoriale

Cele mai semnificative abateri constatate:

- organizarea achizițiilor publice cu nerespectarea normelor legale, în special achiziționarea și înregistrarea contractelor de achiziții publice în sume ce depășesc limitele bugetare aprobate;
- efectuarea de cheltuieli neregulate;
- utilizarea mijloacelor bugetare contrar destinațiilor aprobate;
- utilizarea neconformă a mijloacelor bugetare pentru investiții, reparații curente și capitale, inclusiv prin nerespectarea prevederilor legale privind expertizarea și elaborarea documentației de proiect, achiziționarea lucrărilor în lipsa documentației de proiect și a devizului general de cheltuieli, majorarea nejustificată a valorii lucrărilor, imposibilitatea, în unele cazuri, a determinării veridicității situației privind decontările cu antreprenorul, precum și nefinalizarea lucrărilor în termenele prevăzute de clauzele contractuale;
- neasigurarea plenitudinii acumulării unor venituri la bugetul de stat, condiționată în special de:
 - nerespectarea de către agenții economici a obligațiilor prevăzute în actele normative privind executarea veniturilor în aspect bugetar;
 - reducerea bazei impozabile, inclusiv prin majorarea scutirilor și restituirilor;
 - manevrarea unor agenți economici cu venitul prin eschivarea de la plata impozitelor, implicarea în pseudo-activități, comiterea evaziunilor fiscale;
 - managementul neadecvat din partea unor organe cu atribuții de administrare fiscală;
- gestionarea neconformă a patrimoniului public, condiționată în special de:
 - nereflectarea în evidența contabilă a valorii reale a patrimoniului gestionat;
 - efectuarea formală a inventarierii acestuia;
 - neînregistrarea drepturilor asupra tuturor bunurilor imobile;
 - nerespectarea reglementărilor în vigoare la transmiterea activelor din subordinea unei entități în subordinea alteia etc.

În urma activităților de audit realizate, Curtea de Conturi a adoptat **42 de hotărîri privind aprobarea a 49 de rapoarte de audit**. Lista hotărîrilor adoptate de către

Curtea de Conturi asupra rapoartelor de audit și entităților supuse auditului, corespunzător misiunilor de audit, sint expuse în **Anexa nr. 1** la prezentul raport.

Opiniile exprimate de către auditorii Curții de Conturi

În rezultatul misiunilor de audit efectuate, auditorii Curții de Conturi au exprimat:

- 19 concluzii generale
- 12 opinii cu rezerve privind regularitatea
- 10 opinii cu rezerve privind situațiile financiare
- 3 opinii fără rezerve privind regularitatea
- 2 opinii fără rezerve privind situațiile financiare
- 7 opinii contrare privind regularitatea
- 10 opinii contrare privind situațiile financiare
- 1 caz de refuz de opinie privind situațiile financiare.

Categoriile de opinii, exprimate corespunzător entităților auditate, sint expuse în **Anexa nr. 2** la prezentul raport.

Hotărârile adoptate au fost remise, pentru executare, luare de atitudine, informare sau spre examinare conform competenței, după cum urmează:

Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și Procuraturii Generale – 14

Parlamentului Republicii Moldova – 30

Președintelui Republicii Moldova – 2

Guvernului Republicii Moldova – 32

Entităților auditate – 49.

Concomitent, în urma analizei informațiilor parvenite de la entități, s-a efectuat evidența sumelor încasate, restabile în bugetul public; a patrimoniului statului restabilit în evidența contabilă a instituțiilor respective; a mijloacelor bugetare verificate, precum și altor date.

Principalii indicatori ai activității de audit și de monitorizare a executării cerințelor și implementării recomandărilor Curții de Conturi

Nr. d/o	Indicatori	2010
1.	Numărul de misiuni de audit realizate, total, inclusiv: - conform Programului activității Curții de Conturi - la solicitarea fracțiunilor parlamentare - alte solicitări și autosesizări ale Curții de Conturi - conform angajamentelor internaționale (Matrici de politici)	42 31 5 1 5
2.	Numărul de hotărâri adoptate în rezultatul misiunilor de audit	42
3.	Rapoartele de audit întocmite în rezultatul misiunilor de audit realizate*	49
4.	Numărul de acțiuni de audit efectuate (conform dispoziției)	157
5.	Numărul de entități auditate	157
6.	Numărul de cerințe și recomandări formulate, din care: - executate - în proces de executare	1001 717 284
7.	Materialele auditului remise organelor de drept: - nr. de dosare intentate - nr. de dosare remise instanțelor de judecată - nr. de ordonanțe de refuz în intentarea dosarelor	15 26 - 3
8.	Impactul activității Curții de Conturi: - nr. de acte legislative și normative adoptate** - suma mijloacelor restituite în bugetul de public național (mil lei) - patrimoniul public restituit sau luat la evidență (mil lei)	6 24,6 151,94

*Prin hotărârea Plenului Curții de Conturi, pot fi aprobate unul sau mai multe rapoarte de audit, din care considerente numărul de hotărâri adoptate nu coincide cu numărul de rapoarte de audit.

**Identificarea problemelor pe parcursul misiunilor de audit și înaintarea recomandărilor respective au contribuit la îmbunătățirea cadrului legal, cele mai semnificative vizează procesul bugetar și sistemul bugetar, domeniul resurselor naturale subterane, administrării veniturilor, organizării și desfășurării alegerilor.

Astfel, au fost operate modificări la: Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar referitor la acordarea împrumuturilor de la bugetul

de stat bugetelor de alt nivel; Codul electoral - referitor la modalitatea de calculare a salariului membrilor Comisiei, care nu activează în mod permanent. Au fost elaborate concepția sistemului informațional automatizat "Registrul Geologic de Stat" și alte acte normative ce reglementează domeniul resurselor naturale.

Totodată, întru asigurarea evidenței bunurilor proprietate publică și responsabilizării conducătorilor autorităților publice, care administrează aceste bunuri, au fost operate modificări la Regulamentul cu privire la Registrul patrimoniului public.

5. Activitatea internațională

Relațiile internaționale ale Curții de Conturi, în anul 2010, s-au extins și s-au consolidat în vederea asigurării funcționării adecvate a unei instituții supreme de audit independente în conformitate cu standardele internaționale și cu cele mai bune practici ale auditului extern.

Conducerea Curții de Conturi a extins colaborarea cu Comisia Europeană și cu instituțiile supreme de audit din țările Uniunii Europene, a asigurat participarea la cele mai importante acțiuni în cadrul organizațiilor internaționale la care este afiliată.

Activitatea internațională a Curții de Conturi s-a axat, în special, pe:

- participarea activă ca membru al INTOSAI, EUROSAL, AISCUF și al Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI;
- cooperarea cu ONAS și cu Banca Mondială în cadrul Planului de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi;
- realizarea Acordurilor bilaterale de cooperare cu ISA din alte state;
- colaborarea cu instituțiile similare din alte state, în special din statele membre ale Uniunii Europene.

În context, Curtea de Conturi **este membru al următoarelor organizații, asociații și consilii profesionale internaționale de profil:**

- *Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) din anul 1994;*

- *Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit (EUROSAL) din anul 1994;*

- *Asociația Instituțiilor Supreme de Audit care au în comun utilizarea limbii franceze (AISCUF) din anul 2008;*

- *Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI din anul 2000.*

În anul 2010, Curtea de Conturi și-a desfășurat activitatea internațională prin participarea reprezentanților săi la întâlniri, conferințe și întruniri ale unor grupuri de lucru, axându-se, în special, pe următoarele direcții principale:

• **participarea la Grupurile de lucru internaționale în calitate de membru:**

INTOSAI: Grupul de lucru privind auditul datoriei publice ședința Programului transregional de consolidare a capacității privind auditul managementului datoriei publice de la Jakarta, Indonezia;

EUROSAL: Grupul de lucru privind auditul mediului Reuniunea a VIII-a Grupului de lucru și seminarul privind energia durabilă, Texel, Olanda;

Grupul operativ privind auditul fondurilor alocate pentru combaterea efectelor calamităților naturale sau ale dezastrelor - ședința a II-a a Grupului operativ, Kiev, Ucraina;

AISCUF: seminarul "Auditul datoriei publice", Tanger, Maroc; conferința șefilor instituțiilor superioare de control privind dreptul bugetar și controlul executării bugetului de stat, Monaco;

Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI: sesiunea a X-a privind gestionarea proceselor social-economice în țară, Erevan, Armenia.

În **cadrul colaborării cu organisme internaționale de profil** Curtea de Conturi a prezentat, pe parcursul anului

2010, Rapoarte naționale și răspunsuri la Chestionare către următoarele organisme internaționale de profil:

INTOSAI - cooperarea INTOSAI-donator; proiectele pentru dezvoltarea capacităților instituționale ale ISA: auditul politicii agricole comunitare; lupta împotriva corupției și spălării de bani; transparență, responsabilitate și anticorupție; auditul mediului.

EUROSAI - provocările, exigențele și responsabilizarea managerilor publici în prezent și rolul ISA în responsabilitatea managerilor publici; auditul agențiilor independente de reglementare, efectuat de ISA; auditul fondurilor alocate pentru combaterea efectelor calamităților naturale sau a dezastrilor.

AISCCUF - situația practicii de democrație a drepturilor și libertăților în spațiul francofon; valoarea și beneficiile ISA; auditul datoriei publice; dreptul bugetar; auditul extern al executării bugetului de stat în Republica Moldova.

Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale CSI - privind indicatorii-cheie naționali.

• **participarea la reuniuni internaționale:**

Lucrările Congresului al XX-lea INTOSAI, organizat de Instituția Supremă de Audit (ISA) din Africa de Sud la Johannesburg a cărui agendă de lucru a cuprins următoarele teme:

- Valorile și beneficiile ISA;

- Auditul mediului și dezvoltarea durabilă.

La Congres au fost adoptate:

• **Planul Strategic pe anii 2011-2016 și Acordurile de la Johannesburg**, care se axează pe independența ISA; punerea în aplicare a Standardelor Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI); consolidarea capacităților ISA; reprezentarea valorii și beneficiilor auditului financiar; intensificarea luptei împotriva corupției și optimizarea comunicării și procedurilor moderne de control al finanțelor publice și armonizarea cu standardele de audit INTOSAI.

• **Declarația de la Johannesburg cu privire la standardele internaționale ale ISA.** În cadrul Congresului au fost prezentate 40 de Standarde Internaționale noi privind auditul financiar (ISSAI) și Liniile directoare INTOSAI privind buna guvernare.

Colaborarea cu alte ISA și realizarea Acordurilor bilaterale de cooperare:

➤ vizita delegației Camerei de Control a Georgiei la Chișinău;

➤ vizita delegației Curții de Conturi a Republicii Moldova și a Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe la Instituția Supremă de Audit și Parlamentul Sloveniei;

➤ vizită de documentare la Oficiul Național de Audit al Scoției;

➤ vizită de studiu la Oficiul Auditorului de Stat din Macedonia;

➤ cursuri de perfecționare profesională în or. Ljubljana, Slovenia; or. Galați și or. Iași, România; India.

Integrarea europeană

Cu sprijinul expertului Comisiei Europene în twinning și al expertului pentru implementarea Planului de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi, a fost elaborată fișa de twinning în scopul susținerii implementării Planului de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi pe anii 2011-2014.

Reprezentanții Curții de Conturi au participat la dezbaterea capitolului *Cooperare financiară*, compartimentul *Audit extern*, al Acordului de asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană.

6. Dezvoltarea strategică

Dezvoltarea strategică a Curții de Conturi are ca scop implementarea Planului de Dezvoltare Strategică, realizarea căruia va asigura transformarea ei dintr-un organ de control

extern într-o instituție supremă de audit, care să activeze în conformitate cu standardele internaționale de audit.

Doi parteneri de dezvoltare (Oficiul Național de Audit al Suediei și Banca Mondială) și-au asumat angajamentul de a oferi susținere în reformarea Curții de Conturi prin două proiecte de asistență tehnică separate, dar integrate, care să ofere asistență pentru diferite elemente ale Planului de Dezvoltare Strategică.

Progresele în domeniul dezvoltării strategice

I. Consolidarea instituțională:

- livrarea Curții de Conturi a 80 de calculatoare portabile și a 30 de calculatoare de masă, care au fost repartizate utilizatorilor și instalate;

- instruirea a 111 angajați în utilizarea programei Microsoft Office 2007;

- elaborarea programelor informatice pentru 4 subsisteme: Analiza datelor, Documentarea și managementul procesului de audit, Managementul resurselor umane și Sistemul integrat de evidență a timpului de lucru și de calculare a costurilor.

II. Asigurarea profesionalismului:

- instruirea a 35 de auditori în domeniul auditului performanței;

- organizarea vizitei de studiu a unui grup din 6 angajați ai Curții de Conturi la Oficiul Auditorului de Stat din Macedonia. Participanții au avut posibilitatea să facă schimb de experiență în domeniul auditului performanțelor, auditului TI și auditului veniturilor;

- realizarea a 3 audite-pilot ale performanței și a trei audite ale performanței TI;

- elaborarea actelor normativ-metodologice: Manualul de audit al TI, Ghidul de planificare strategică a auditelor performanței, Ghidul cu privire la auditul veniturilor de stat;

- testarea Manualului de audit al regularității în cadrul a 392 de entități, ultima versiune a acestuia fiind aprobată în decembrie 2010;

- oferirea în continuare de către ONAS a asistenței pentru implementarea noii abordări de auditare a celor trei componente ale bugetului public național, ca rezultat fiind aprobate două opinii de audit;

- realizarea pentru prima dată de către Curtea de Conturi a evaluării "la rece" a calității auditului în baza unui eșantion de audite financiare. Raportul privind evaluarea calității a fost prezentat conducerii și auditorilor publici ai Curții de Conturi pentru a lua măsuri de remediere în conformitate cu planul respectiv de acțiuni.

III. Dezvoltarea personalului:

Cu suportul Băncii Mondiale, au fost aprobate 8 documente, inclusiv 6 produse finale, fiind definitivare și aprobate de Plenul Curții de Conturi: *Strategia de comunicare internă și Strategia de instruire și dezvoltare profesională*.

IV. Asigurarea unui impact mai mare al activității Curții de Conturi:

- dezvoltarea relațiilor cu principalii factori externi interesați și, în primul rând, cu Parlamentul, prin Comisia economie, buget și finanțe, care au inclus procurarea a 18 calculatoare portative, care au fost transmise în modul stabilit Comisiei parlamentare; organizarea unei vizite de studiu la ISA și Parlamentul Sloveniei pentru familiarizarea cu procesul de examinare a rapoartelor de audit de către Parlament;

- ONAS a susținut financiar Curtea de Conturi la publicarea a trei Buletine Informative; a Raportului anual de audit al Curții de Conturi (2009) și a Raportului anual de activitate al Curții de Conturi pe anul 2009, precum și la participarea Curții de Conturi la Conferința INTOSAI "Consolidarea auditului public extern în regiunile INTOSAI" și la Congresul

XX INCOSAI, Africa de Sud, Johannesburg.

În ce privește compartimentul "Auditul intern al Curții de Conturi", în anul 2010, suportul acordat de ONAS a vizat: susținerea continuă și ghidarea auditorului intern în activitate conform bunelor practici; planul misiunilor de audit intern pe anul 2010; efectuarea a patru misiuni de audit intern; implementarea sistemului de management financiar și control în cadrul Curții de Conturi.

În anul 2010, Curtea de Conturi, cu suportul ONAS, a inițiat a III-a etapă privind implementarea propriului sistem de înregistrare a timpului, care a inclus activități orientate spre dezvoltarea programului de înregistrare a timpului, accesul fiecărui angajat la înregistrarea timpului în program și întocmirea formelor de raportare.

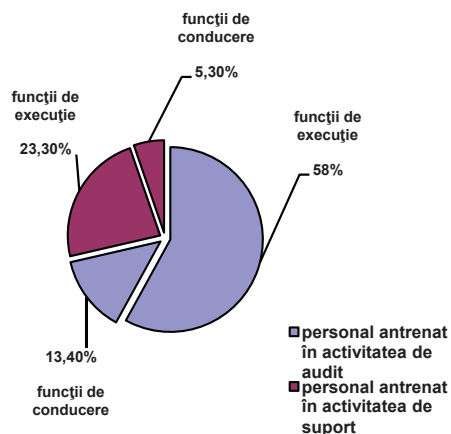
7. Resurse umane

Resursele umane reprezintă cele mai valoroase resurse strategice ale Curții de Conturi, prin intermediul cărora au fost și continuă să fie realizate obiectivele instituției. Personalul Curții de Conturi constituie elementul creator, activ și coordonator al activității instituției, influențând decisiv eficacitatea utilizării resurselor materiale, financiare și informaționale.

În anul 2010 a fost aprobat **Regulamentul cu privire la managementul resurselor umane** ce definește politica Curții de Conturi în domeniul resurselor umane și descrie multitudinea de procese, activități, instrumente, proceduri, principii și priorități în administrarea și gestionarea personalului instituției (recrutarea și selectarea resurselor umane, integrarea, dezvoltarea profesională a personalului, evaluarea performanțelor și a rezultatelor activității desfășurate de către angajați, remunerarea muncii și motivarea personalului instituției).

La situația din 01.01.2010, statele de personal ale Curții de Conturi includeau **150 de unități**, iar numărul mediu scriptic al angajaților în anul 2010 a constituit 140 de persoane. Astfel, potrivit statelor de personal, 108 angajați ai Curții de Conturi sunt antrenați în activitatea de audit, 28 angajați îl constituie personalul de specialitate și 14 angajați - personalul de suport.

Categoriile de personal sînt prezentate în diagrama ce urmează:

În anul 2010, Curtea a recrutat 19 angajați: 15 persoane pentru posturile cu atribuții de audit și 4 - pentru posturile cu atribuții de suport (printre care 4 tineri specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățămînt superior cu profil economico-financiar).

În ultimii 2 ani, **fluctuația personalului** este în descreștere. În anul 2008 aceasta a alcătuit 12%, în anul 2009 - 15%, iar în anul 2010 - 7%.

Curtea de Conturi aplică o politică de egalitate de șanse

în procesul de recrutare și gestionare a resurselor umane. Astfel, raporturile de gen în cadrul instituției se reprezintă după cum urmează: **38% - bărbați** (63) și **62% - femei** (87).

Angajarea tinerilor specialiști în cadrul Curții de Conturi, fenomen dezvoltat continuu în ultimii ani, influențează pozitiv structura profilului de vîrstă al personalului. Astfel, în anul 2010, **30%** din angajați aveau vîrsta de **pînă la 30 de ani**, **40%** - **între 30 și 40 de ani**, **25%** - **între 40 și 60 de ani** și **5%** - **peste 60 de ani**. Astfel, vîrsta medie a constituit cca 40 de ani.

Pregătire și perfecționare profesională

Angajații cu atribuții de audit ai Curții de Conturi au cu preponderență studii superioare în economie, finanțe, contabilitate și audit - 80%. Totodată, 11% au studii superioare juridice, 2% au studii superioare în alte domenii (matematică, științe administrative, relații economice internaționale, marketing), iar 7% au absolvit două sau mai multe facultăți.

Din numărul total de angajați cu atribuții de audit, 12 au studii de masterat.

Perfecționarea profesională a personalului continuă a fi una din preocupările importante ale Curții de Conturi. Astfel, pe parcursul anului 2010, angajații Curții de Conturi au participat la 21 de cursuri și seminare de instruire, ateliere de lucru și conferințe, organizate de către Guvern, Ministerul Finanțelor, Academia de Administrare Publică de pe lîngă Președintele Republicii Moldova. Totodată, angajații au participat la 15 seminare, conferințe, ședințe de lucru și vizite de studiu pe plan internațional (în medie cite doi angajați).

Nu în ultimul rînd, întru realizarea Planului de instruire a angajaților pentru anul 2010, Curtea de Conturi a organizat și a desfășurat, cu suportul experților în domeniu, 28 de seminare de instruire internă, la care au participat în medie cite 20 de angajați. Astfel, în timpul anului, angajații au beneficiat de suportul instituției în dezvoltarea cunoștințelor privind: auditul regularității, auditul performanței, auditul mediului, auditul intern, auditul tehnologiilor informaționale, planificarea strategică a auditului, revizuirea rapoartelor de audit, managementul resurselor umane, monitorizarea calității auditului, crearea rapoartelor de audit, comunicarea internă ș.a.

Concomitent, angajații au participat la cursuri continue de studiere a limbii engleze, sponsorizate de către ONAS, precum și la cursurile de instruire la distanță în domeniul evidenței contabile în sectorul public.

Dezvoltarea personalului

Întru realizarea obiectivelor stabilite în Planul de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi *în domeniul dezvoltării personalului*, precum și întru implementarea Strategiei de Management și Dezvoltare a Resurselor Umane, Curtea de Conturi, în anul 2010, a aprobat **Strategia de instruire și dezvoltare profesională**.

Scopul general al acestei Strategii este asigurarea unui standard profesional ridicat, care să se regăsească în calitatea muncii, în rezultatele obținute și în realizarea unor misiuni calitative de audit public extern.

Obiectivele specifice ale Strategiei de instruire și dezvoltare profesională sînt următoarele:

- obținerea de către personalul Curții de Conturi a cunoștințelor și aptitudinilor necesare pentru desfășurarea activității de audit;
- stabilirea unui cadru larg pentru instruire și dezvoltare profesională, care va constitui o bază solidă pentru elaborarea unor planuri și activități de instruire specifice;
- susținerea dezvoltării ulterioare a Curții de Conturi ca instituție supremă de audit prin utilizarea la maximum a noilor abordări de audit;
- înțelegerea de către manageri a valorii dezvoltării

profesionale și întreprinderea unor acțiuni concrete pentru îmbunătățirea continuă a cunoștințelor în domeniu;

- asigurarea faptului că Curtea de Conturi întrunește cerințele legislației în vigoare cu privire la managementul și dezvoltarea resurselor umane;

- îmbunătățirea gestionării activității de instruire pentru a asigura o instruire relevantă și un bun raport calitate-preț.

Resursele umane trebuie să fie instruite, motivate, pentru a deveni experți în domeniul în care activează și pentru a obține succese remarcabile în carieră.

Conform Planului de instruire internă a angajaților Curții de Conturi pentru anul 2010, au fost realizate 28 de instruirii interne, din care fac parte și instruirile organizate de către ONAS, Banca Mondială, la care au participat în total aproximativ 65 de persoane din cadrul Curții de Conturi.

De asemenea, au fost organizate deplasări peste hotare, la care au participat 36 de angajați ai Curții de Conturi.

În perioada septembrie–octombrie 2010, la Curtea de Conturi s-au desfășurat cursuri de instruire a utilizatorilor Windows 7 (Microsoft Office 2007), la care au participat 111 angajați ai Curții de Conturi.

Angajații Curții de Conturi beneficiază anual de instruirii atât interne, cât și externe, astfel încât aceștia sunt instruiți în mod permanent pentru dezvoltarea continuă a abilităților, capacităților și aptitudinilor profesionale.

8. Resurse financiare

Potrivit statutului său de instituție independentă din punct de vedere organizatoric, funcțional, financiar și operațional față de entitățile auditate, Curtea de Conturi își întocmește și își aprobă bugetul propriu, pe care îl transmite Parlamentului, spre aprobare, care, la rândul său, după aprobare, îl transmite Guvernului, pentru includerea în proiectul Legii bugetului de stat pe anul bugetar următor.

Raportul financiar de executare a bugetului Curții de Conturi din exercițiul bugetar 2010 a fost aprobat și prezentat Parlamentului în conformitate cu art.8 alin.(1) lit.a) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 5 decembrie 2008.

Finanțarea activității Curții de Conturi

Pentru anul 2010, bugetul Curții de Conturi a fost aprobat atât la venituri, cât și la cheltuieli, în sumă totală de **36,7 mil. lei**, inclusiv **16,7 mil. lei** de la componenta de bază și **19,9 mil. lei** - din contul grantului acordat în scopul implementării Proiectului de suport pentru dezvoltarea strategică a Curții de Conturi, finanțat din surse externe.

Concluziile generale ale echipei de audit: Curtea de Conturi, la efectuarea cheltuielilor, a respectat limitele și destinațiile alocațiilor aprobate, în aspectul clasificărilor bugetare.

Executarea efectivă la toate articolele și alineatele de cheltuieli s-a realizat în sume mai mici decât limitele de alocații aprobate, fiind înregistrate economii formate din surse neutilizate în sumă totală de 815,9 mii lei.

Ținerea evidenței contabile și raportarea financiară sunt organizate și efectuate cu respectarea regulilor generale de reglementare a contabilității și de raportare financiară în sectorul public, auditul relevând conformitatea colectării, identificării, grupării, prelucrării, înregistrării, generalizării tuturor elementelor contabile, precum și raportarea financiară potrivit acestora.

Sistemul de management financiar și control implementat în cadrul Curții de Conturi a asigurat optimizarea resurselor, asumarea responsabilității privind conformitatea ținerei evidenței contabile și raportării financiare, precum și privind regularitatea efectuării achizițiilor publice.

În opinia echipei de audit, Bilanțul instituției și Raportul privind executarea bugetului instituției publice din contul cheltuielilor de bază pe anul 2010 prezintă o imagine reală

și fidelă, în toate aspectele semnificative, și sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil entităților publice, iar operațiunile economico-financiare înregistrate în evidența contabilă s-au efectuat regulamente.

Proiecte finanțate din surse externe

Pe anul 2010, pentru implementarea Proiectului de suport pentru dezvoltarea strategică a Curții de Conturi, au fost precizate alocații în mărime de **19,9 mil. lei (echivalentul a 1,6 mil. USD)**. Cheltuielile efective au constituit **17,7 mil. lei (echivalentul a 1,4 mil. USD)**. Pe parcursul perioadei de raportare, din mijloacele grantului au fost realizate următoarele activități:

- La componenta „*Consolidarea instituțională*” au fost utilizate 9,4 mil. lei pentru: dotarea Curții de Conturi cu tehnică de calcul și a softului; instruirea personalului Curții în domeniul tehnologiilor informaționale; efectuarea studiului de fezabilitate în urma semnării contractului pentru livrarea echipamentului informațional.

- La componenta „*Asigurarea unui impact mai mare al activității Curții de Conturi*” s-au cheltuit 660,0 mii lei, plata fiind efectuată pentru: livrarea calculatoarelor portabile pentru Parlament; organizarea unei vizite de studiu la ISA și Parlamentul Sloveniei.

- La componenta „*Îmbunătățirea aptitudinilor profesionale ale personalului și a calității activităților de audit*” s-au cheltuit efectiv 5,4 mil. lei, care au fost utilizați la achitarea activităților realizate de către expertul companiei IBTCI pentru dezvoltarea auditului performanței și auditului TI. De asemenea, a fost finanțată o vizită de studiu la Instituția Supremă de Audit din Republica Macedonia pentru un grup de auditori ai Curții de Conturi.

- La componenta „*Consultanță strategică pentru Curtea de Conturi*” s-au cheltuit efectiv 615,7 mii lei, plata fiind efectuată pentru achitarea consultantului strategic și a managementului schimbărilor, implicat în elaborarea noului Plan de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi pe anii 2011-2015 și stabilirea liniilor principale ale noii Strategii.

- La componenta „*Managementul, monitorizarea și evaluarea proiectului*” s-au cheltuit efectiv 853,9 mii lei, care au fost utilizați pentru: desfășurarea auditului extern al Proiectului pentru anul 2009; efectuarea traducerilor documentației tehnice a Curții de Conturi; organizarea ședinței Comitetului Consultativ care monitorizează realizarea Proiectului de Dezvoltare Strategică a Curții de Conturi; efectuarea plății pentru serviciile prestate de către consultanții locali ai Proiectului.

Auditul asupra Raportului privind utilizarea mijloacelor externe a fost efectuat de către auditorii independenți de la Compania „Ernst&Young” S.R.L., aceștia fiind selectați conform procedurilor stabilite de Banca Mondială. În opinia auditorilor independenți, situațiile utilizate prezintă o imagine veridică și justă a surselor financiare primite și cheltuite de către Proiect pentru anul încheiat la 31 decembrie 2010 conform metodei de casă a încasărilor și debursărilor mijloacelor bănești. Proiectul a fost gestionat, în toate aspectele semnificative, în conformitate cu cerințele de ținere a evidenței contabile și raportare financiară ale Acordului de grant.

9. Perspective și provocări

Curții de Conturi a Republicii Moldova, în calitate de instituție supremă de audit, îi revine rolul important în procesul de îmbunătățire a gestiunii finanțelor publice, inclusiv a fondurilor alocate de la donatorii externi, în promovarea transparenței și asumarea responsabilității, respectarea disciplinei financiar-contabile. Pentru a garanta un audit eficient și de calitate, Curtea de Conturi va continua procesul de armonizare la cele mai înalte standarde și practici de specialitate, realizând reforme în domeniile

consolidării instituționale, dezvoltării personalului și asigurării unei comunicări eficiente în activitățile sale. În cadrul procesului de reformare Curtea de Conturi se confruntă cu **o serie de provocări care îi deschid noi perspective pe termen scurt și termen lung.**

La categoria provocări e de menționat și realizarea **primului său program de activitate în context multi-anual**, care prevede auditarea de către Curtea de Conturi, pe parcursul anilor 2011-2013, a domeniilor, entităților, proiectelor și programelor investiționale în contextul priorităților stabilite de Guvern, în aspectul regularității utilizării mijloacelor publice și cu o eficiență maximă.

La planificarea activității de audit s-a analizat nivelul și rezultatul implementării recomandărilor auditelor precedente efectuate de Curtea de Conturi, al căror scop este de a lichida neregulile depistate, contribuind la îmbunătățirea managementului finanțelor publice și la ridicarea responsabilității executorilor de buget. Parlamentul trebuie informat și despre impactul activității de audit, iar aceasta se poate realiza numai prin monitorizarea implementării recomandărilor de audit.

La capitolul **comunicarea cu Guvernul și Parlamentul**, Curtea de Conturi se confruntă încă cu unele impedimente, din care considerente și domeniul respectiv reprezintă o provocare și o activitate în perspectivă, aceasta exprimându-se prin stabilirea unui mecanism eficient de comunicare între Curtea de Conturi, Guvern și Parlament.

Bunele practici europene recomandă aprecierea rolului Curții de Conturi din punctul de vedere al conlucrării: Guvern – Curtea de Conturi – Parlament, precum și: obiectivele de guvernare – planificarea activității de audit și auditarea nivelului de realizarea a acestora – alocarea mijloacelor bugetare în funcție de performanțele obținute.

Acest lucru poate fi realizat și prin stabilirea unor proceduri, astfel ca rezultatele auditelor să se discute în Parlament de către Comisiile parlamentare de profil. Rolul Curții de Conturi constă în adoptarea raportului de audit și remiterea acestuia Parlamentului, iar la ședințele Comisiilor de profil din Parlament urmează să se audieze miniștrii, conducătorii entităților, executorii de buget, în sensul problemelor și neregulilor constatate în urma auditelor, precum și să se discute motivele neatingerii obiectivelor stabilite sau ale utilizării neconforme a mijloacelor bugetare. În funcție de rezultatele auditelor efectuate de Curtea de Conturi și de opinia exprimată, urmează a fi alocate mijloace bugetare pentru anul următor.

Un alt aspect semnificativ la capitolul perspective este asigurarea continuității prin identificarea donatorilor care să ne acorde susținere la implementarea noului **Plan de Dezvoltare Strategică pe anii 2011-2015.**

Prioritățile dezvoltării strategice

Scopul 1. Maturitate instituțională prin realizarea mai cuprinzătoare a mandatului său

Acest scop este o continuare directă a muncii depuse pentru realizarea pilonului „Consolidarea instituțională” din Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2006-2010. A fost stabilit mandatul legislativ și normativ pentru auditul independent, dar mai este ceva distanță de parcurs până la implementarea mai cuprinzătoare a acestui mandat, până la modul în care va face o ISA matură.

Scopul 2. Profesionalism sporit prin politici durabile de resurse umane, instruire eficientă, susținere metodologică și un bun control al calității

Acest scop este o continuare directă a muncii depuse pentru realizarea pilonilor „Asigurarea profesionalismului” și „Dezvoltarea personalului” din Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2006-2010. Baza unei instituții profesionale a fost stabilită în termenii de standarde, manuale și instrucțiuni pentru fiecare tip de audit, dar este nevoie

de timp, instruire și experiență pentru a deveni totalmente profesioniști în aplicarea unor astfel de standarde. Curtea de Conturi trebuie să facă față și fluctuației de personal, necesității de a instrui și a certifica constant personalul său ca fiind capabil să efectueze audite conform celor mai înalte standarde.

Scopul 3. Facem mai mult cu mai puțin, devenind o instituție de audit avansată din punct de vedere tehnologic

Curtea de Conturi întotdeauna a respectat angajamentul de a lucra cât mai eficient posibil pe parcursul întregii sale activități. Odată cu finalizarea actualului contract privind echipamentul și programele TI, va apărea un potențial semnificativ de reducere a nivelului de eforturi necesare pentru a desfășura un audit eficient. Acesta este un scop important și suplimentar al Planului de Dezvoltare Strategică pe anii 2011-2015, care, totuși, va fi implementat în baza a trei piloni din Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2006-2010 – „Consolidarea instituțională”, „Asigurarea profesionalismului” și „Dezvoltarea personalului”.

Scopul 4. Consolidarea răspunderii și transparenței interne și externe pentru a genera un impact mai mare și a mări eficacitatea activității de audit

Scopul respectiv va fi dezvoltat parțial în baza pilonului „Obținerea unui impact mai mare” din Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2006-2010. Acesta mai reflectă și hotărârea recentă a Curții de a adopta și a implementa Standardele de management financiar și control, promulgate în cadrul CFPI. Sistemul de MFC promovează o serie de practici pentru îmbunătățirea controlului managerial și va mări răspunderea internă, precum și va încuraja Curtea de Conturi să aplice cele mai bune practici de management al riscurilor. De aceea Scopul 4 din Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2011-2015 se axează atât pe răspunderea internă, cât și pe cea externă.

O altă **provocare** ce urmează a fi realizată de Curtea de Conturi în perspectivă este lansarea în producție a celor **4 sisteme informatice automatizate (SIA)** elaborate, implementarea cărora va contribui la îmbunătățirea calității lucrului, respectarea procedurilor și proceselor, planificarea corectă a activităților și la ușurarea muncii auditorilor.

SIA “Sistemul de circulație a documentelor electronice al Curții de Conturi” creează un spațiu unic informațional pentru procesele operaționale de prelucrare a documentelor electronice. Sistemul va asigura suportul informațional privind automatizarea circulației documentelor electronice ce țin de activitatea angajaților Curții de Conturi, legate de funcțiile de bază ale instituției – pregătirea și efectuarea auditului, controlul executării cerințelor și implementării recomandărilor, precum și desfășurarea activității metodologice. De asemenea, sistemul va asigura înregistrarea, procesarea, pregătirea, coordonarea, stocarea și evidența documentelor, expedierea exemplarelor electronice ale documentelor în arhivă, controlul disciplinei de executare.

- Utilizarea sistemului va ajuta Curtea de Conturi să-și gestioneze procesul de audit.

- Proiectarea unui mod de gestionare a documentelor create pe parcursul misiunii de audit, astfel încât directorii departamentelor de audit să poată asigura realizarea auditelor conform standardelor de audit ale Curții de Conturi.

- Utilizarea sistemului în scopul urmăririi corespondenței de intrare, de ieșire, precum și a documentelor interne create în cadrul Curții de Conturi;

- Prin intermediul sistemului va fi posibilă nu numai gestionarea activității de audit, ci și a rapoartelor de audit și monitorizarea implementării recomandărilor formulate.

SIA “Managementul resurselor umane”

Scopul principal de implementare a SIA “Managementul

resurselor umane" (MRU) este asigurarea evidenței eficiente și transparente a angajaților instituției, a subdiviziunilor structurale și a posturilor și, respectiv, prezentarea informațiilor exhaustive conducerii în vederea realizării politicii de personal a instituției.

SIA "MRU" este destinat pentru crearea unui mediu informațional unic al managementului resurselor umane, bazat pe automatizarea proceselor de gestiune a structurii organizatorice și a resurselor umane și pe furnizarea informațiilor din sfera politicii de personal a instituției prin utilizarea tehnologiilor informaționale ale platformei 1C.

SIA asigură acumularea, stocarea, actualizarea și analiza datelor privind structura statelor de personal și a resurselor umane ale instituției, permite realizarea unei activități transparente de management eficient de personal, oferă posibilitatea prezentării în timp real a unor informații relevante conducerii instituției.

SIA "MRU" este un instrument pentru utilizare în vederea realizării politicii de personal a instituției conform următoarelor direcții:

- planificarea necesităților de personal;
- asigurarea evidenței și gestionării resurselor umane;
- analiza efectivului de personal la nivel cantitativ și calitativ;
- realizarea raporturilor de serviciu și lucrărilor de secretariat cu privire la personal etc.

SIA "Analiza datelor"

SIA "Analiza datelor" este bazat pe platforma SAP Business Objects și este capabil să lucreze cu majoritatea sistemelor de management al bazelor de date moderne, precum și poate utiliza ca sursă de informație variate tipuri de fișiere. Soluția respectivă a fost adaptată pentru a satisface necesitățile de informație ale auditorilor atât la etapa de planificare, cât și la cea de executare. Posibilitățile funcționale permit crearea de seturi predefinite de instrumente pentru importul, analiza și raportarea datelor.

SIA va lucra cu date recepționate periodic, în baza acordurilor de colaborare, precum și cu date obținute la solicitări specifice. Astfel, în baza posibilităților gestionarilor de date, au fost stabilite conținutul și structura informației ce urmează a fi recepționată și deja sînt preconfigurate instrumentele de lucru cu datele de la: Serviciul Vamal, Ministerul Finanțelor, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat. În baza datelor solicitate, pot fi obținute majoritatea calculelor, evaluărilor, analizelor și rapoartelor asupra datelor financiare privind formarea și executarea bugetului. Auditorii pot utiliza seturile de instrumente predefinite de prelucrare a datelor aflate pe server, dar, la necesitate, pot crea instrumente proprii personalizate la

stația de lucru proprie. Utilizarea corectă a posibilităților SI „Analiza datelor” va putea eficientiza considerabil procesul de audit, prin minimizarea timpului dedicat obținerii, prelucrării, analizei datelor. Următoarea etapă trebuie să devină integrarea în SI a executorilor de buget pentru a putea obține un spectru mai larg de date și în timp real.

SIA "Sistemul integrat de evidență a timpului de lucru și calculare a costurilor"

SIA permite ținerea eficientă a evidenței sarcinilor de bază, îndeplinite de angajații Curții de Conturi, precum și a timpului utilizat pentru realizarea lor. În baza analizei multilaterale a acestor date, realizate de sistem, conducerea Curții de Conturi are posibilitatea de a repartiza eficient resursele umane, de a ridica productivitatea muncii, precum și de a efectua calculul valorii timpului de lucru.

De asemenea, sistemul asigură înregistrarea și evidența lucrului suplimentar și neplanificat, prezentarea operativă conducătorilor a informațiilor și rapoartelor necesare.

Sistemul oferă tuturor membrilor Curții de Conturi acces la evidența operativă a timpului de lucru și lucrului efectuat, iar conducerii – informația suplimentară în totalitate pe subdiviziune.

Conform unor estimări ale timpului de lucru, efectuate în baza rezultatelor Sistemului de înregistrare a timpului, implementat de Curtea de Conturi începînd cu 1 ianuarie 2009, cca 70 la sută din auditorii Curții de Conturi au lucrat peste program și în zilele de odihnă, acumulînd în total cca 6000 ore (în medie cite 115 ore fiecare). Unii dintre auditori au lucrat peste program pînă la 350 de ore, sau cca 40 de zile. Această situație persistă pe parcursul mai multor ani și ar putea fi ameliorată prin majorarea etapizată a numărului de auditori, precum și prin motivarea personalului. În context, Curtea de Conturi a solicitat susținerea Parlamentului în sensul majorării efectivului de personal cu 10 unități, solicitarea fiind acceptată de Parlament.

Curtea de Conturi este ferm hotărîtă să continue realizarea activităților prevăzute în Planul de Dezvoltare Strategică, precum și să asigure dezvoltarea activităților inițiate, prin implementarea noului Plan de Dezvoltare Strategică, punînd în continuare accentul pe calitate, profesionalism și impact, mizînd mult pe puterile proprii, sprijinul Parlamentului și al altor autorități interesate, precum și pe suportul donatorilor și al partenerilor de cooperare.

Dezvoltarea capacității și profesionalismului Curții de Conturi va oferi multe beneficii societății, deoarece un audit mai bun condiționează o responsabilitate mai mare a executorilor de buget, a conducătorilor de entități și o gestionare mai eficientă a finanțelor publice.

Anexa nr. 1
la Raportul de activitate

Lista hotărârilor adoptate de Curtea de Conturi în anul 2010 și entitățile supuse auditului, inclusiv entitățile de la care s-au colectat probe de audit

Nr. d/o	Hotărârile Curții de Conturi	Entitățile auditate
1.	Hotărârea nr.1 din 15 ianuarie 2010 Privind Raportul auditului performanței „Mai există oportunități pentru a îmbunătăți eficiența și eficacitatea procesului de acordare a ajutorului social”	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Casa Națională de Asigurări Sociale; Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă; „Banca de Economii” S.A.; Direcțiile/Secțiile asistență socială și protecție a familiei din 5 raioane (Anenii Noi, Strășeni, Rezina, Florești și Călărași) și 2 Direcții asistență socială din mun. Chișinău (sect. Rîșcani și sect. Centru) Total - 11 entități
2.	Hotărârea nr.3 din 19 ianuarie 2010 Privind Raportul auditului regularității gestionării mijloacelor financiare pentru desfășurarea alegerilor Parlamentului în anul 2009 la Comisia Electorală Centrală și la unele consilii electorale de circumscripție	Comisia Electorală Centrală 16 instituții teritoriale
3.	Hotărârea nr.5 din 26 ianuarie 2010 Privind Raportul auditului legalității unor operațiuni și tranzacții financiare și a unor aspecte privind gestionarea patrimoniului public la Ministerul Afacerilor Interne și unele instituții subordonate în perioada anilor 2002-2009 (9 luni)	Ministerul Afacerilor Interne, Direcția Generală Pază de Stat, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, Departamentul trupelor de carabinieri, 14 instituții subordonate
4.	Hotărârea nr.8 din 11 februarie 2010 Privind Raportul auditului Sistemului Informațional „Protecția Socială” implementat la Casa Națională de Asigurări Sociale	Casa Națională de Asigurări Sociale
5.	Hotărârea nr.10 din 16 februarie 2010 privind Raportul auditului performanței „Sînt necesare îmbunătățiri semnificative ale Programului de restabilire și dezvoltare a viticulturii și vinificației, dacă se dorește realizarea obiectivelor propuse”	Agenția Agroindustrială „Moldova-Vin”, Ministerul Finanțelor, Institutul Național al Viei și Vinului, Agenția Proprietății Publice, 3 Consilii raionale
6.	Hotărârea nr.13 din 4 martie 2010 privind Raportul auditului performanței sistemului de asistență medicală primară	Ministerul Sănătății, Instituțiile medico-sanitare publice Centrele Medicilor de Familie din raioanele Ialoveni, Rezina, Cimișlia, Căușeni, Rîșcani, Drochia și Asociațiile Medicale Teritoriale Botanica și Buiucani din mun.Chișinău. Total - 9 entități
7.	Hotărârea nr.17 din 9 martie 2010 despre aprobarea Raportului auditului mijloacelor alocate de la bugetul de stat în exercițiul bugetar 2008 conform unor hotărâri secrete ale Guvernului, desecretizate în perioada 13.11.2009 - 25.02.2010	Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei și Comerțului, Cancelaria de Stat, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Agroindustrială „Moldova-Vin”, Combinatul de vinuri „Cricova” S.A., Ministerul Educației și Tineretului, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor, Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, Î.S. „Portul fluvial Ungheni”, Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”, Serviciul Național Locuință, Agenția Rezerve Materiale
8.	Hotărârea nr.20 din 25 martie 2010 privind Raportul auditului regularității gestionării patrimoniului public la Combinatul de produse cerealiere „Cereale-Flor” S.A.	Combinatul de produse cerealiere „Cereale-Flor” S.A.

9.	Hotărîrea nr.22 din 26 martie 2010 privind Raportul auditului asupra raportului financiar al Consiliului Coordonator al Audiovizualului pe anul 2009	Consiliului Coordonator al Audiovizualului
10.	Hotărîrea nr.23 din 8 aprilie 2010 privind Raportul auditului legalității și eficienței gestionării mijloacelor financiare și a patrimoniului pe perioada anilor 2005-2009 de către S.A. „Moldova-Film”	S.A. „Moldova-Film”
11.	Hotărîrea nr.24 din 19 aprilie 2010 privind Raportul auditului executării mijloacelor publice la Azilul republican pentru invalizi și pensionari, mun. Chișinău în anul 2009	Azilul republican pentru invalizi și pensionari, mun. Chișinău
12.	Hotărîrea nr.25 din 22 aprilie 2010 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către Agenția „Moldsilva” și întreprinderile subordonate în perioada anilor 2008-2009 și auditului de atestare a situațiilor financiare privind mijloacele alocate de la bugetul de stat pe anul 2009	8 întreprinderi silvice, 2 rezervații naturale, Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, Agenția „Moldsilva”
13.	Hotărîrea nr.26 din 29 aprilie 2010 privind Raportul auditului regularității pe anul 2009 și utilizării mijloacelor financiare publice în anii 2007-2008 la Curtea Constituțională	Curtea Constituțională
14.	Hotărîrea nr.27 din 30 aprilie 2010 privind Rapoartele auditelor regularității la Instituțiile Medico-Sanitare Publice: Spitalul Clinic Republican, Institutul de Cardiologie și Spitalul Clinic Republican pentru Copii „Em.Cotaga” pe anul 2009	Instituțiile Medico-Sanitare Publice: Spitalul Clinic Republican, Institutul de Cardiologie și Spitalul Clinic Republican pentru Copii „Em.Cotaga”
15.	Hotărîrea nr.28 din 06 mai 2010 privind Raportul auditului regularității pe anul 2009 și utilizării mijloacelor financiare publice în anii 2006-2008 la Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”	Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”
16.	Hotărîrea nr.32 din 20 mai 2010 privind Raportul auditului regularității executării mijloacelor bugetului de stat pe anul 2009 la Agenția Rezerve Materiale	Agenția Rezerve Materiale
17.	Hotărîrea nr.33 din 21 mai 2010 privind Raportul auditului Fondului Ecologic Național pe perioada anilor 2008-2009	Fondul Ecologic Național
18.	Hotărîrea nr.35 din 1 iunie 2010 privind Raportul auditului performanței în domeniul mediului - gestionarea deșeurilor menajere solide „Sînt necesare îmbunătățiri în reglementarea sistemului de gestionare și eliminare a deșeurilor menajere solide din Republica Moldova”	Ministerul Mediului
19.	Hotărîrea nr.36 din 3 iunie 2010 privind Raportul auditului regularității utilizării finanțelor publice pentru investiții și reparații capitale în anul 2009 la Ministerul Finanțelor și unii beneficiari	Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, Cancelaria de Stat, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”
20.	Hotărîrea nr.37 din 4 iunie 2010 privind Raportul auditului asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009	Casa Națională de Asigurări Sociale
21.	Hotărîrea nr.38 din 4 iunie 2010 privind Raportul auditului regularității pe anul 2009 și utilizării mijloacelor financiare publice în anii 2007-2008 la Procuratura Generală	Procuratura Generală
22.	Hotărîrea nr.40 din 8 iunie 2010 privind Raportul auditului Sistemului Informațional „Managementul și Analiza Financiară a Datoriei Publice” implementat la Ministerul Finanțelor	Ministerul Finanțelor
23.	Hotărîrea nr.41 din 10 iunie 2010 privind Raportul auditului regularității executării mijloacelor bugetului de stat pe anul 2009 la Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor	Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor
24.	Hotărîrea nr.42 din 17 iunie 2010 privind Raportul auditului executării bugetului raional Căușeni pe anul 2009	Consiliul raional Căușeni: Direcția generală finanțe; Aparatul președintelui raionului Căușeni; Secția cultură; Secția construcții, gospodărie comunală și drumuri
25.	Hotărîrea nr.43 din 18 iunie 2010 privind Raportul auditului executării mijloacelor bugetului de stat pe anul 2009 la Serviciul Grăniceri	Serviciul Grăniceri
26.	Hotărîrea nr.45 din 22 iunie 2010 privind Raportul auditului performanței „Implementarea proiectelor de investiții în întreprinderile vinicole”	Agenția Proprietății Publice, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Biroul Național de Statistică

27.	Hotărîrea nr.46 din 25 iunie 2010 privind Raportul auditului executării fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2009 și Raportul auditului gestionării mijloacelor financiare de către unele instituții medico-sanitare publice în anul 2009	Compania Națională de Asigurări în Medicină, Spitalul Clinic de Boli Infecțioase „Toma Ciorbă”, Spitalul Clinic municipal „Sfînta Treime”, Centrul Național Științifico-Practic Medicină de Urgență, Stația zonală Asistență Medicală Urgentă „Centru”, Asociațiile Medicale Teritoriale „Centru” și „Ciocana”
28.	Hotărîrea nr.47 din 29 iunie 2010 privind Raportul auditului veniturilor administrate de Serviciul Fiscal de Stat pe perioada anului 2009	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat
29.	Hotărîrea nr.48 din 29 iunie 2010 privind Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor bugetului de stat pe anul 2009 la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și la unele instituții subordonate	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și 8 Inspectorate fiscale teritoriale: Fălești, Sîngerei, Soroca, Bălți, Hîncești, Ialoveni, mun. Chișinău și Oficiul Fiscal Centru din mun. Chișinău
30.	Hotărîrea nr.49 din 1 iulie 2010 privind Raportul auditului executării bugetului UTA Găgăuzia pe anul 2009	UTA Găgăuzia
31.	Hotărîrea nr.50 din 2 iulie 2010 privind Raportul auditului utilizării resurselor financiare destinate lichidării consecințelor inundațiilor din anul 2008	Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Consiliul raional Anenii Noi, Briceni, Criuleni, Ștefan Vodă, Ungheni
32.	Hotărîrea nr.51 din 2 iulie 2010 privind Raportul auditului deetatăzării patrimoniului statului și asigurării activității postprivatizare	Agenția Proprietății Publice
33.	Hotărîrea nr.52 din 5 iulie 2010 privind Raportul auditului executării bugetului municipal Chișinău pe anul 2009	Primăria mun. Chișinău, Direcția Generală Finanțe, Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare, Direcția Transport Public și Căi de Comunicație, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare, Comisariatul General de Poliție al mun. Chișinău, Primăria or. Durlăști
34.	Hotărîrea nr.53 din 6 iulie 2010 cu privire la auditul Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2009	Ministerul Finanțelor
35.	Hotărîrea nr.54 din 6 iulie 2010 privind Raportul auditului datoriei publice, garanțiilor de stat și recreditării de stat pe anul 2009	Ministerul Finanțelor
36.	Hotărîrea nr.55 din 6 iulie 2010 privind Raportul auditului regularității pentru investițiile capitale la Consiliul raional Dubăsari pe anul 2009	Consiliul raional Dubăsari
37.	Hotărîrea nr.56 din 9 iulie 2010 privind Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor financiare publice în anul 2009 la Serviciul Vamal	Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Î.S. „Vamtehinform”, Î.S. „Moldvama Grup”
38.	Hotărîrea nr.57 din 9 iulie 2010 privind Raportul auditului veniturilor administrate de către Serviciul Vamal în anul 2009	Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Birourile vamale Chișinău, Leușeni, Ungheni, Briceni
39.	Hotărîrea nr.61 din 5 octombrie 2010 privind Raportul auditului execuției unor tipuri de cheltuieli și gestionării patrimoniului public de către primăria s. Sociteni, r-nul Ialoveni, în perioada anilor 2004-2010 (semestrul I)	Primăria s.Sociteni și Direcția agricultură și alimentație a Consiliului raional Ialoveni
40.	Hotărîrea nr.65 din 21 octombrie 2010 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către ÎM „Gospodăria de Alimentare cu Apă și Canalizare Nisporeni” pe anul 2009	Primăria or.Nisporeni și Aparatul președintelui raionului Nisporeni
41.	Hotărîrea nr.66 din 21 octombrie 2010 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către ÎM „Apă-canal Edineț” în anul 2009	ÎM „Apă-canal Edineț”
42.	Hotărîrea nr.67 din 18 noiembrie 2010 privind Raportul auditului regularității repartizării și utilizării biletelor pentru tratament balneoclimateric persoanelor asigurate, procurate din contul mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat, la Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova în anii 2008-2009	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
Total – 42 de hotărîri		157 de entități

Anexa nr.2
la Raportul de activitate

**Opiniile exprimate de auditorii Curții de Conturi în urma misiunilor de audit la entitățile auditate în perioada
anului 2010**

Nr. d/o	Entitățile auditate (conform rapoartelor de audit)	Nr. Hotărârii	Concluzii	Opinie cu rezerve privind:		Opinie fără rezerve privind:		Opinie contrară privind:		Refuz de opinie privind:	
				regularitatea	situațiile financiare	regularitatea	situațiile financiare	regularitatea	situațiile financiare	regularitatea	situațiile financiare
1	Comisia Electorală Centrală	Hot. nr. 3 din 19.01.2010	1								
2	Ministerul Afacerilor Interne și unele institute din subordine (Direcția Generală Pază de Stat, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, Departamentul trupelor de carabinieri, Direcția medico- militară, Centrul tehnic și transport, Regimentul de Patrulă și Santinelă „Scut”, Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor; Întreprinderile de stat „Tehnosec”, „Pulbere”, „Cartus”, „Dinamo-MA”, „Direcția specializată montare și exploatare a mijloacelor tehnice de regulamentare a circulației auto a poliției rutiere”, Sanatoriul Preventiv de Bază „Constructorul”; Societățile cu răspundere limitată: „Moldasig”, „Donaris Group”, „Auto Space”, „Semafor-service”)	Hot. nr. 5 din 26.01.2010	1								
3	Combinatul de produse cerealiere „Cereale-Flor”	Hot. nr. 20 din 25.03.2010	1								
4	Consiliul Coordonator al Audiovizualului	Hot. nr. 22 din 26.03.2010		1	1						
5	S.A. „Moldova-Film”	Hot. nr. 23 din 08.04.2010	1								
6	Azilul Republican pentru invalidi și pensionari	Hot. nr. 24 din 19.04.2010						1	1		
7	Agencia „Moldsilva” și întreprinderile din subordine	Hot. nr. 25 din 22.04.2010				1					1
8	Curtea Constituțională	Hot. nr. 26 din 29.04.2010		1	1						
9	Spitalul Clinic Republican	Hot. nr. 27 din 30.04.2010		1					1		
10	Institutul Republican de Cardiologie	Hot. nr. 27 din 30.04.2010				1			1		
11	Spitalul Clinic Republican pentru Copii „Em. Coțaga”	Hot. nr. 27 din 30.04.2010			1	1					
12	Instituția Națională Publică a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”	Hot. nr. 28 din 06.05.2010	1								
13	Agencia Rezerve Materiale	Hot. nr. 32 din 20.05.2010						1	1		
14	Fondul Ecologic Național	Hot. nr. 33 din 21.05.2010						1	1		
15	I.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” (investiții capitale)	Hot. nr. 36 din 03.06.2010		1	1						

16	Ministerul Finanțelor (investiții capitale)	Hot. nr. 36 din 03.06.2010		1	1						
17	Ministerul Sănătății (investiții capitale)	Hot. nr. 36 din 03.06.2010						1	1		
18	Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale (investiții capitale)	Hot. nr. 36 din 03.06.2010						1	1		
19	Cancelaria de Stat (investiții capitale)	Hot. nr. 36 din 03.06.2010		1	1						
20	Bugetul asigurărilor sociale de stat	Hot. nr. 37 din 04.06.2010	1								
21	Procuratura Generală	Hot. nr. 38 din 04.06.2010						1	1		
22	Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor	Hot. nr. 41 din 10.06.2010		1	1						
23	Bugetul raionului Căușeni	Hot. nr. 42 din 17.06.2010	1								
24	Serviciul Grăniceri	Hot. nr. 43 din 18.06.2010		1	1						
25	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	Hot. nr. 46 din 25.06.2010		1			1				
26	Spitalul Clinic de Boli Infecțioase „Toma Ciorbă”, Spitalul Clinic municipal „Sfânta Treime”, Centrul Național Științifico-Practic Medicină de Urgență, Stația zonală Asistență Medicală Urgență „Centru”, Asociațiile Medicale Teritoriale „Centru” și „Ciocana”	Hot. nr. 46 din 25.06.2010	1								
27	Serviciul Fiscal (administrarea veniturilor)	Hot. nr. 47 din 29.06.2010	1								
28	Serviciul Fiscal (utilizarea mijloacelor)	Hot. nr. 48 din 29.06.2010		1	1						
29	Bugetul UTA Găgăuzia	Hot. nr. 49 din 01.07.2010	1								
30	Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Consiliile raionale Anenii Noi, Briceni, Criuleni, Ștefan Vodă, Ungheni (lichidarea consecințelor inundațiilor din anul 2008)	Hot. nr. 50 din 02.07.2010	1								
31	Agenția Proprietății Publice	Hot. nr. 51 din 02.07.2010	1								
32	Bugetul mun. Chișinău	Hot. nr. 52 din 05.07.2010	1								
33	Bugetul de stat	Hot. nr. 53 din 06.07.2010	1				1				
34	Ministerul Finanțelor (datoria publică)	Hot. nr. 54 din 06.07.2010	1								
35	Consiliul raional Dubăsari	Hot. nr. 55	1								

		din 06.07.2010									
36	Serviciul Vamal (utilizarea mijloacelor)	Hot. nr. 56 din 06.07.2010		1					1		
37	Serviciul Vamal (administrarea veniturilor)	Hot. nr. 57 din 09.07.2010	1								
38	Primăria s. Sociteni; Consiliul raional Ialoveni (Direcția agricultură și alimentație)	Hot. nr. 61 din 05.10.2010	1								
39	Primăria or. Nisporeni; Aparatul președintelui raionului Nisporeni	Hot. nr. 65 din 21.10.2010						1	1		
40	Î.M. „Apa-canal Edineț”	Hot. nr. 66 din 21.10.2010		1	1						
41	Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova	Hot. nr. 67 din 18.11.2010	1								
Total:			19	12	10	3	2	7	10	0	1

Concluzii	19
Opinii cu rezerve privind regularitatea	12
Opinii cu rezerve privind situația financiară	10
Opinii fără rezerve privind regularitatea	3
Opinii fără rezerve privind situația financiară	2
Opinii contrare privind regularitatea	7
Opinii contrare privind situația financiară	10
Refuz de opinie privind regularitatea	0
Refuz de opinie privind situația financiară	1

Opinie fără rezerve privind rapoartele financiare se exprimă atunci când rapoartele financiare, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine reală și fidelă a situației patrimoniale și a celei financiare ale entității, la data de 31.12.2010, în conformitate cu standardele de contabilitate.

Opinie fără rezerve privind regularitatea se exprimă atunci când gestionarea mijloacelor publice și administrarea patrimoniului public, sub toate aspectele semnificative, s-au efectuat legal și regulamentar.

Opinie cu rezerve privind rapoartele financiare se exprimă atunci când, cu excepția efectelor posibile ale aspectului descris în paragraful privind opinia cu rezerve, rapoartele financiare, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine reală și fidelă a situației patrimoniale și a celei financiare ale entității, la data de 31.12.2010, în conformitate cu standardele de contabilitate.

Opinie cu rezerve privind regularitatea se exprimă atunci când, cu excepția efectelor posibile ale aspectului descris în paragraful privind opinia cu rezerve, gestionarea mijloacelor publice și administrarea patrimoniului public, sub toate aspectele semnificative, au fost efectuate legal și regulamentar.

Opinie contrară privind rapoartele financiare se exprimă atunci când rapoartele financiare nu oferă o imagine reală și fidelă a situației patrimoniale și a celei financiare ale entității, la data de 31.12.2010, în conformitate cu standardele de contabilitate.

Opinie contrară privind regularitatea se exprimă atunci când gestionarea mijloacelor publice și administrarea patrimoniului public nu s-au efectuat legal și regulamentar.

Refuzul de opinie atestă situația când auditorul nu este capabil să obțină probe de audit suficiente și adecvate pe care să-și fundamenteze opinia de audit și să concluzioneze că efectele posibile ale denaturărilor nedetectate asupra situațiilor financiare, acolo unde este cazul, ar putea fi atât semnificative, cât și permanente.

Anexa nr. 3
la Raportul de activitate

Lista
materialelor remise organelor de drept în baza controalelor/auditelor Curții de Conturi în perioada
01.01.2010-31.12.2010

Nr. d/o	Hotărîrea Curții de Conturi	Încalcările și sumele	Rezultatul
1.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.59 din 28.12.2009 „Privind Raportul auditului regularității gestionării finanțelor publice alocate Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și unor instituții din subordine în anul 2008”	S-a dispus remiterea materialelor în privința: acordării subvențiilor pentru crearea bazei tehnico-materiale a pepinierelor nucifere S.R.L. „Lavmar-Agro” în sumă de 990,0 mii lei; subvențiilor pentru utilajul frigorific în sumă de 1,7 mil.lei S.R.L. „Lavmar-Agro”; eliberarea tichetelor de motorină primăriilor r-lui Hîncești (2061 de litri în sumă de 22,5 mii lei); tranzacțiile de achiziție a rachetelor antigrindină, dezafectarea mijloacelor în sumă de 3,0 mil.lei de către Î.M. „Moldantigrad” S.A. (Scriș. nr.01/2-21 din 20.01.2010)	Se află în proces de examinare.
2.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.55 din 24.12.2009 „Privind Raportul auditului gestiunii resurselor naturale subterane în anii 2007-2008”	S-a dispus remiterea materialelor în privința: încălcărilor în procesul de exploatare neautorizată de extragere a 1,9 mil.m ³ de substanțe naturale utile de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, extragerea nisipului de către Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”, ce au contribuit la prejudicierea bugetului de stat cu 393,2 mii lei. (Scriș. nr.01/2-79 din 29.01.2010)	La 10.03.2010 a fost pornită cauza penală în baza art.329 alin.(2) lit.b) din Codul penal (pe aspectul ce ține de Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”).
3.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.5 din 26.01.2010 „Privind Raportul auditului legalității unor operațiuni și tranzacții financiare și a unor aspecte privind gestionarea patrimoniului public la Ministerul Afacerilor Interne și unele instituții subordonate în perioada anilor 2002-2009 (9 luni)”	S-a dispus remiterea tuturor materialelor. Evitarea desfășurării procedurii legale de achiziții publice, în sumă totală de 12954,4 mii lei; formarea, în baza acordurilor cu S.R.L. „Moldasig”, a sursei de venituri neautorizate în sumă de 4791,1 mii lei; formarea și utilizarea cu încălcări a mijloacelor speciale de la Consiliul European și Asociația Europeană a Colegiilor de Poliție în suma totală de 1392,3 mii lei; înstrăinarea cu încălcări în a.2007 a 2 bunuri materiale, ce a generat neîncasări în buget în sumă de 27,5 mil.lei; încălcări în procesul întreținerii la Liceul de Cadeți a elevilor admiși peste limita stabilită în anii 2004-2009, cu cheltuieli suplimentare din buget în sumă de 2299,2 mii lei; achitarea de către MAI a plății în sumă de 502,7 mii lei pentru închirierea încăperilor Sanatoriului Preventoriu de Bază „Constructorul”, întreținerea de către MAI în anii 2005-2009 a automobilului utilizat de către Frațiunea parlamentară a PCRM, cu cheltuieli neîntemeiate în sumă de 326,2 mii lei; înregistrări neconforme ale operațiunilor economice efectuate, cu denaturarea situațiilor patrimoniale raportate. (Scriș. nr.01/2-145 din 09.02.2010)	În 7 cazuri a fost dispusă pornirea urmăririi penale, conform componentelor de infracțiune prevăzute de art.191 alin.(5), art.327 alin.(2) lit.c), art.328 alin.(3) lit.d), art.329 alin.(2) lit.b) din Codul penal. La Curtea de Apel Economică a fost înaintată acțiunea civilă privind încasarea din contul PCRM în contul MAI a prestației efectuate în sumă de 829,9 mii lei.
4.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.20 din 25.03.2010 „Privind Raportul auditului regularității gestionării patrimoniului public la Combinatul de produse cerealiere „Cereale-Flor” S.A.”	S-a dispus remiterea tuturor materialelor la CCCEC. Consiliul CPC „Cereale-Flor” S.A. și-a depășit atribuțiile legale (în lipsa Hotărîrii Adunării generale a acționarilor), adoptînd decizia de a solicita credite și de a pune în gaj proprietatea CPC „Cereale-Flor” S.A., cu valoarea mai mare de 50% din valoarea activelor Societății; depunerea în gaj a activelor în sumă totală de 2100,0 mii lei, în scopul asigurării îndeplinirii obligațiilor ale S.R.L. „Roma” pentru creditul de la BC „FinComBank” S.A.; încheierea cu S.R.L. „Roma” a contractelor dezavantajoase, ce a contribuit la nerealizarea veniturilor în sumă de 1647,3 mii lei și la generarea cheltuielilor suplimentare în sumă de 2036,3 mii lei; neasigurarea gestionării eficiente a tehnicii agricole din dotarea Î.S. „Servmecanagro-R”, cu formarea datorilor considerabile; înregistrări neconforme ale operațiunilor economice efectuate, deficiențe în decontări, ceea ce a determinat denaturarea situațiilor patrimoniale raportate. (Scriș. nr.01/2-404 din 21.04.2010)	Transmisă Comisariatului de Poliție al r-lui. Florești, pentru conexarea la cauza penală nr.2010380092 pornită de către Procuratura Generală în baza art.352 alin.(3) din Cod penal pe faptele consemnate în Hotărîrea Curții de Conturi.
5.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.23 din 08.04.2010 „Privind Raportul auditului legalității și eficienței gestionării mijloacelor financiare și a patrimoniului pe perioada anilor 2005-2009 de către S.A. „Moldova-Film”	S-a dispus remiterea tuturor materialelor la Procuratura Generală și CCCEC. Includerea în contractul individual de muncă al directorului general a unor garanții neargumentate (compensației suplimentare egale cu 50 de salarii lunare în cazul concedierii), adoptarea deciziilor cu încălcarea cadrului legal	Procuratura Generală a expediat materialele, pentru examinare după competență, la CCCEC. Materialele au fost anexate la cauza penală

		la eliberarea din funcție, calcularea în baza ordinului directorului general a unor plăți suplimentare nejustificate, ca rezultat, societatea fiind prejudiciată cu 502,6 mii lei; încheierea de către directorul general a 14 contracte cu angajații Societății, cu includerea garanțiilor neargumentate; nerespectarea actelor normative în vigoare la trecerea nejustificată la cheltuieli a 7,7 tone de combustibil în sumă de 85,5 mii lei; încălcări în procesul de efectuare a achizițiilor publice, achiziționarea utilajului, contractarea și îndeplinirea contractelor de reparații capitale ale încăperilor în sumă de 15,4 mil. lei; încălcări în procesul de contractare a producției cinematografice, producere și tirajare a filmelor de către S.A. „Moldova-Film”, de includere a cheltuielilor nejustificate etc. (Scriș. nr.01/2-417 din 23.04.2010, 01/2-427 din 26.04.10; Scriș. nr.01/2-418 din 23.04.2010, 01/2-426 din 26.04.10)	nr.2008011289 , pornită în privința cet. I. Șiman. Procuratura a înaintat în judecătoria cerere de chemare în judecată în interesele Ministerului Culturii către I. Șiman privind restituirea compensației în sumă de 215 mii lei, încasate ilegal din contul S.A. „Moldova-Film”.
6.	Hotărârea Curții de Conturi nr.25 din 22.04.2010 „Privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către Agenția „Moldsilva” și întreprinderile subordonate în perioada anilor 2008-2009 și auditului de atestare a situațiilor financiare privind mijloacele alocate de la bugetul de stat pe anul 2009”	S-a dispus returnarea tuturor materialelor la Procuratura Generală (la CCCEC – pentru luare de atitudine). Încalcări în domeniul valorificării mijloacelor la extinderea plantațiilor forestiere, inclusiv pe terenurile altor deținători, cu cheltuieli ineficiente în sumă totală de 2,9 mil.lei, precum și neînregistrarea în evidența contabilă a mijloacelor în sumă de 97,7 mil.lei ca cheltuieli pentru investiții capitale; acumularea de către Agenția „Moldsilva” a mijloacelor provenite din arenda terenurilor fondului forestier în sumă de 11,3 mil.lei, cu evitarea politicilor specifice procesului bugetar; deficiențe în procesul de punere în valoare a masei lemnoase destinate exploatării, pierderi din prelucrarea masei lemnoase în sumă totală de 5,3 mil.lei; nerealizarea veniturilor de la arenda terenurilor fondului forestier în sumă totală de 2,4 mil.lei; cheltuieli ineficiente efectuate de întreprinderile silvice în sumă totală de 5,6 mil.lei, în urma acțiunilor de repopulare cu mistreți, inclusiv prin procurarea ilegală a mistreților de la persoane fizice în sumă totală de 372,8 mii lei, precum și de 1,8 mil.lei, în urma repopulării cu fazani; utilizarea mijloacelor în sumă totală de 2,4 mil.lei de către Î.S. „Silva-Sud” și Î.S. „Bălți” la construcția obiectivului de menire vânătoarească „Casa Vânătorului”, în lipsa unor proiecte investiționale argumentate financiar; imixtiunea conducerii Agenției „Moldsilva” în activitatea întreprinderilor subordonate, prin emiterea de ordine, în baza cărora acestea au efectuat cheltuieli filantropice și de sponsorizare (cu masă lemnoasă și mijloace bănești) în sumă totală de 4,8 mil.lei; cazuri de fraudă în sumă totală de 150,2 mii lei la Î.S. „Orhei”, prin achitarea unor lucrări care nu au fost executate, precum și prin eliberarea mijloacelor bănești în lipsa documentelor justificative, acestea fiind restituite pe parcursul auditului. (Scriș. nr.01/2-501 din 17.05.2010)	Procuratura Generală a expediat materialele pentru examinarea la CCCEC. La 28.09.2010 a fost pornită cauza penală nr.2010036748. Anterior, la 24.11.2009 Procuratura Generală a dispus pornirea urmăririi penale în baza art.328 alin.(1) Cod penal în privința factorii de decizie ai Agenției „Moldsilva” la încheierea contractelor de arendă a terenurilor din trupul de pădure “Țiganca” și “Rotundă” cu SRL “Biotex-Com” (faptul expus în materialele auditului).
7.	Hotărârea Curții de Conturi nr.32 din 20.05.2010 „Privind Raportul auditului regularității executării mijloacelor bugetului de stat pe anul 2009 la Agenția Rezerve Materiale”	S-a dispus returnarea la CCCEC. Eliberarea din ajutoarele umanitare a 130 tone de motorină, cu valoarea de 1856,2 mii lei, pentru CPC „Cereale-Flor” S.A. (Scriș. nr.01/2-625 din 16.06.2010)	A fost emisă încheierea privind încetarea controlului
8.	Hotărârea Curții de Conturi nr.33 din 21.05.2010 „Privind Raportul auditului Fondului Ecologic Național pe perioada anilor 2008-2009”	S-a dispus returnarea la CCCEC (la Procuratura Generală – pentru informare și o posibilă luare de atitudine). Materialele au fost remise la CCCEC în procesul efectuării auditului, înainte de adoptarea Hotărârii Curții de Conturi. Finanțarea proiectului „Reconstrucția lacului de acumulare „Valea Morilor”, întocmirea proceselor-verbale de recepție a lucrărilor, cu efectuarea ulterioară a lucrărilor prin întreprinderi, în care în calitate de fondatori figurează aceleași persoane și rudele lor apropiate, nereflexarea cheltuielilor real suportate, neverificarea de către Inspekția de Stat în Construcții a volumelor lucrărilor real executate; utilizarea mijloacelor bănești de către primăria com. Corjova la proiectul „Amenajarea a 20 fântâni”, încălcările în cadrul procedurii achiziției publice, includerea în dările de seamă și calculele efectuate a cheltuielilor real nesuportate, neconfirmate documentar și nejustificate; utilizarea mijloacelor bănești în cadrul finanțării proiectului Reparația sistemului de apeduct și canalizare a ST „Satul	Au fost pornite 2 cauze penale în baza art.191 alin.(4) și art.191 alin.(5) Cod penal. În privința Î.S. „STI Chișinău” (inclusiv sistemul de apeduct din s. Copanca) a fost emisă ordonanța de neîncepere a urmăririi penale Alte cazuri se află în proces de examinare.

		Moldovenesc”, lipsa documentației de proiect expertizate, achiziționarea materialelor de la întreprinderi, în care în calitate de fondatori figurează aceleași persoane și rudele lor apropiate, executarea lucrărilor de către întreprinderi, care nu au declarat livrările respective; încălcări în cadrul realizării proiectelor „Restabilirea prizei de apă potabilă din s. Micăuți și apeductului Micăuți-Strășeni, etapa II”, „Construcția sistemului de apeduct din satul Copanca, r-nul Căușeni”. De asemenea, împreună cu materialele nominalizate, la CCCEC au fost expediate materialele din cadrul altui audit (investiții și reparații capitale la Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”) - privind efectuarea investițiilor capitale la obiectivul executarea lucrărilor de reabilitare a drumului R3 „Chișinău-Cimișlia-Vulcănești-Giurgiulești – frontiera cu România” Sectorul Cimișlia-Comrat, km 79-93, neexecutarea unor lucrări stabilite, procurarea diferitor materiale de la firmele - fantomă. (Scris. nr.04/1-470 din 10.05.2010; Scris. nr.07/1-531 din 19.05.2010; Scris. nr.07/1-578 din 04.06.2010; Scris. de remitere a Hotărîrii Curții de Conturi – nr.07/1-623 din 15.06.2010)	
9.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.48 din 29.06.2010 „Privind Raportul auditului veniturilor administrate de Serviciul Fiscal de Stat în perioada anului 2009”	S-a dispus remiterea la CCCEC. Activitatea ilicită a firmelor fantome/delicvente, neîncasarea față de planul aprobat, a veniturilor la bugetul de stat în sumă de 6827,4 mii lei și la bugetul unităților administrativ-teritoriale – în sumă de 51926,1 mii lei. (Scris. nr.07/1-810 din 26.07.2010; nr.07/1-932 din 16.09.2010)	Pe faptele expuse în Hotărîrea Curții de Conturi deja au fost pornite 5 cauze penale: nr.2009036913, nr.2010036096, nr.2009036689, nr.2009036526, nr.2009036860. De asemenea, pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu a fost pornită cauza penală nr. 2010036915, în baza art.328 alin.(3) lit.d) Cod penal. În privința persoanelor responsabile din OF Centru, mun. Chișinău, la 20.10.2010 a fost emisă ordonanța de neîncepere a urmăririi penale.
10.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.56 din 09.07.2010 „Privind Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor financiare publice în anul 2009 la Serviciul Vamal”	S-a dispus remiterea la CCCEC (în Hotărîrea Curții de Conturi publicată nu este indicată remiterea materialelor la CCCEC). Utilizarea mijloacelor bugetare alocate Serviciului Vamal pentru construcția spațiului locativ prin ipotecă imobiliară. (Scris. nr.03/1-853 din 02.08.2010)	Se află în proces de examinare
11.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.51 din 02.07.2010 „Privind Raportul auditului deetatării patrimoniului statului și asigurării activității postprivatizare”	S-a dispus remiterea la Procuratura Generală (conform solicitării). Realizarea terenurilor aferente (adiacente) la prețuri normative, care sînt mai mici decît valoarea de piață; nereglementarea listei bunurilor de imobile nelocuibile arendate pasibile privatizării; criteriile și obiectivele distincte și exhaustive în politicile privind deetatării patrimoniului prin concurs investițional; procurarea patrimoniului public la prețuri avantajoase pentru cumpărător și neobținerea unor posibile venituri la buget; nerespectarea prevederilor regulamentare pe segmentul privatizării spațiilor nelocuibile, fără a se ține cont de prețul mediu pe piață, ceea ce a condiționat neobținerea veniturilor posibile la buget; nivelul inefficient de monitorizare de către Agenția Proprietății Publice în activitatea postprivatizare, ce a determinat neexecutarea programelor investiționale de către cumpărători și a condiționat formarea situațiilor de litigii și a riscurilor de pierdere a patrimoniului public etc. (Scris. nr.07/1-890 din 25.08.2010)	La 30.09.2010 au fost pornite 3 cauze penale în baza art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal. Notă: Procuratura Generală a înaintat în judecată acțiuni civile privind declararea nulității înstrăinării terenului de 3,3843 ha din str. Tăbăcăria Veche, mun. Chișinău; încasarea prejudiciului cauzat la înstrăinarea de către S.A. „Macon” a bazei de odihnă în valoare de 3,4 mil. lei. Anterior au fost contestate rezultatele privatizării Î.S. „Complexul Hotelier Codru”, sanatoriului „Moldova” din or. Odessa, terenului de 10,65 ha din

			str. T. Vladimirescu 1/8, încăperilor de pe șos. Hîncești 53 și str. București 62, a pachetelor de acțiuni ale statului în S.A. „Hotelul Chișinău” și în S.A. „Moldova-Tur”.
12.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.50 din 02.07.2010 „Privind Raportul auditului utilizării resurselor financiare destinate lichidării consecințelor inundațiilor din anul 2008”	S-a dispus remiterea la CCCEC (Hotărîrea Curții de Conturi a fost remisă, conform solicitării CCCEC; în Hotărîrea Curții de Conturi remiterea materialelor nu este indicată). Nerespectarea întocmai a cerințelor regulamentare de către fostul Minister al Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce a influențat asupra utilizării conforme a mijloacelor financiare pentru compensarea pierderilor sinistratilor. MCDT n-a monitorizat eficient procesul de evaluare a gradului de avariere a locuințelor afectate de inundații, în consecință fiind admise cazuri de apreciere neregulamentară a stării tehnice a acestora, de întocmire a listelor sinistratilor, cu nerespectarea principiului transparenței. Aceste neregularități au fost determinate de utilizarea neconformă a mijloacelor financiare la procurarea locuințelor, materialelor de construcție și la efectuarea reparațiilor. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare n-a monitorizat adecvat procedura de compensare a pierderilor pricinuite persoanelor fizice ale căror terenuri au fost afectate de inundații, care s-a efectuat cu abateri de la prevederile regulamentare. Astfel, în componența comisiilor speciale, în unele cazuri, n-au fost incluși reprezentanții Consiliului raional; comisiile speciale create de către autoritățile administrației publice locale de nivelul I și nivelul II n-au respectat prevederile legale la determinarea suprafețelor afectate de inundații. (Scriș. nr. 01/2-898 din 02.09.2010)	La 06.10.2010 au fost pornite cauzele penale nr.2010978231 și nr.2010978232.
13.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.36 din 03.06.2010 „Privind Raportul auditului regularității utilizării finanțelor publice pentru investiții și reparații capitale în anul 2009 la Ministerul Finanțelor și unii beneficiari”	Materialele au fost remise la CCCEC în perioada auditului. Efectuarea lucrărilor de reparație capitală la subobiectivul „Stația de epurare a apelor menajere a Spitalului Ftiziopneumologie, satul Vorniceni” în sumă de 92932,7 mii lei, întocmirea proceselor-verbale de recepție finală cu o posibilă majorare a volumului de lucrări real executate etc. De asemenea, au fost expediate materialele auditului privind efectuarea investițiilor capitale și executarea lucrărilor de reabilitare la obiectivul “Drumul R3 Chișinău-Cimișlia-Vulcănești-Giurgiulești-frontiera cu România, sectorul Cimișlia-Comrat (km. 79-93)”, neexecutarea unor lucrări stabilite, procurarea diferitor materiale de la firme - fantomă. (Scriș. nr.04/1-433 din 27.04.2010; Scriș. nr.04/1-470 din 10.05.2010)	La 04.06.2010 a fost pornită cauza penală nr.2010036447, în baza art.329 alin.(2) Cod penal (pe materialele în privința Spitalului din s. Vorniceni). Materialele în privința Drumului R3 se află în proces de examinare.
14.	Hotărîrea Curții de Conturi nr.52 din 05.07.2010 „Privind Raportul auditului executării bugetului municipal Chișinău pe anul 2009”	S-a dispus remiterea la CCCEC. Încălcări în activitatea și gestionarea patrimoniului la Întreprinderile Municipale pentru Servicii Locative Centru și Botanica; înstrăinarea de către Primăria or. Durlești, cu încălcarea procedurii stabilite (prin negocierile directe, fără organizarea concursului sau licitației) la S.R.L. „Gradi-Nic” a terenului cu suprafața de 22 ha, la un preț de 620,3 mii lei, ulterior micșorat conform deciziei judecătii pînă la 83,2 mii lei. (Scriș. nr.01/2-947 din 21.09.2010)	La 22.02.2011 a fost pornită cauza penală nr.2011036107, în baza art.361 alin.(2) lit.d). În privința S.R.L. „Gradi-Nic”, la 25.02.2011, a fost emisă ordonanța de neîncepere a urmăririi penale.
15.	Materialele auditului executării bugetului raional Ocnîța (materialele au fost expediate în cadrul auditului, înainte de adoptarea Hotărîrii Curții de Conturi; ulterior a fost adoptată Hotărîrea Curții de Conturi nr. 1 din 13.01.2011)	S-a dispus remiterea la CCCEC. Materialele auditului executării bugetului raional Ocnîța privind încălcările depistate în cadrul utilizării mijloacelor bănești, destinate pentru retribuirea muncii (acordarea premiilor) la Direcția generală învățămînt, tineret și sport Ocnîța, fiind falsificate semnăturile profesorilor (17 persoane stabilite) pentru primirea premiilor în mărime de 500 lei, precum și fiind negat faptul primirii acestor premii. Achitarea mijloacelor bănești pentru lucrările de reparație la școala sportivă din or. Ocnîța, cu negarea de către persoana respectivă a faptului primirii mijloacelor bănești în sumă de 10,5 mii lei și faptului depunerii semnăturilor. (Scriș. nr.01/2-1108 din 29.11.2010)	A fost pornită cauza penală, în baza art.332 alin.(2) Cod penal (expediată în judecată la 28.02.2011). La 09.03.2011 a fost emisă ordonanța de neîncepere a urmăririi penale.

64**HOTĂRÎRE****privind Raportul auditului bugetului raional Făleşti pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public**

Curtea de Conturi, în prezența președintelui raionului Făleşti dl V.Muduc, ex-președintelui raionului Făleşti dna N.Botezatu, șefului Oficiului teritorial Bălți al Cămarilor de Stat, reprezentantul Guvernului în teritoriu dl A.Harcenco, șefului Direcției administrarea proprietății publice a Agenției Proprietății Publice dl M.Doruc, șefului Direcției Generale Finante dna J.Cojocari, șefului Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Făleşti dl E.Gurău, șefului Secției Asistență Socială și Protecția Familiei dna Z.Ursachi, șefului adjunct al Direcției Generale Învățământ, Tineret și Sport dna A.Jalbă, șefului Secției Cultură dl Gr.Budu, șefului Secției administrativ-financiare, contabil-șef al Aparatului președintelui raionului dna E.Deleu, precum și a altor persoane cu funcții de răspundere, călăuzindu-se de art.2 alin.(1) și art.4 alin.(1) lit.a) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008¹, a examinat Raportul auditului bugetului raional Făleşti pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public.

Misiunea de audit s-a realizat în temeiul prevederilor art.28 și art.31 din Legea nr.261-XVI din 05.12.2008 și în conformitate cu Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2011, avînd drept obiectiv de a determina dacă autoritățile administrației publice locale din raionul Făleşti: au respectat prevederile regulamentare la executarea veniturilor și cheltuielilor bugetului raional; au impus impozitele și taxele locale în conformitate cu reglementările legale; au executat cheltuielile din bugetul raional în conformitate cu legislația în vigoare și au asigurat un control eficient asupra plenitudinii și autenticității cheltuielilor efectuate; au raportat în modul stabilit, precum și au întreținut și protejat adecvat mijloacele fixe și patrimoniul public.

Auditul a fost planificat și s-a efectuat în conformitate cu Standardele de audit ale Curții de Conturi². Probele de audit au fost obținute în urma aplicării procedurilor analitice și efectuării testelor de fond, cu folosirea diferitor tehnici și metode, cum ar fi: examinarea rapoartelor financiare, registrelor contabile, documentelor primare; analiza comparativă a datelor și informațiilor financiare; observațiile directe.

Examinînd rezultatele auditului, audiînd raportul prezentat și explicațiile persoanelor cu funcții de răspundere prezente în ședință, Curtea de Conturi

a constatat:

Misiunea de audit a constatat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, fiind identificate încălcări și lacune, care au afectat procesul bugetar în ansamblu, precum și buna gestiune a patrimoniului public. Astfel, autoritățile administrației publice locale din raion nu și-au asumat întocmai responsabilitățile și nu au contribuit pe deplin la încasarea veniturilor de către organele abilitate cu acest drept, conform prevederilor legale; nu au asigurat realizarea unor proceduri și instrumente eficiente în vederea încasării integrale a veniturilor proprii în bugetul local. Procesul de estimare a părții de venituri a bugetului raional nu a fost precedat de o analiză și o inventariere profundă a bazei impozabile, în scopul fundamentării cuantumului potențial de acumulare a veniturilor. Ca urmare, unele AAPL din raion au subevaluat veniturile planificate spre încasare în anul 2010 din unele impozite și taxe în sumă totală de 1298,9 mii lei, ceea ce a generat majorarea transferurilor pentru susținerea financiară a teritoriului, precum și ratarea unor venituri la buget în sumă totală de 277,4 mii lei.

Urmare managementului financiar necorespunzător,

s-au admis multiple încălcări în materie de disciplină financiară la efectuarea cheltuielilor, care au rezultat în: planificarea și aprobarea neregulamentară a unor cheltuieli; efectuarea de cheltuieli neregulamentare și iraționale; imobilizarea mijloacelor bugetare; încălcarea procedurilor la achizițiile de mărfuri și servicii; denaturarea datelor din registrele contabile și dările de seamă. Această situație a cauzat: depășirea cheltuielilor efective ale bugetului, față de planul rectificat, cu suma totală de 1,4 mil.lei; majorarea neargumentată cu suma de 0,3 mil.lei a cheltuielilor pentru întreținerea centrelor comunitare de asistență socială, ceea ce a condus la alocarea neregulamentară din bugetul de stat a transferurilor pentru susținerea financiară a teritoriului în aceeași sumă; imobilizarea mijloacelor bugetare în sumă totală de 23,1 mil.lei, din cauza lipsei unei strategii privind valorificarea investițiilor și reparațiilor capitale, în funcție de priorități, și stabilirii obiectelor pentru investiții capitale fără a se ține cont de investițiile capitale începute în anii precedenți și nefinalizate; efectuarea cheltuielilor neregulamentare și suplimentare în sumă totală de 0,6 mil.lei; reflectarea neregulamentară a investițiilor capitale în sumă de 3,0 mil.lei la majorarea valorii mijloacelor fixe; neasigurarea constituirii garanției de bună execuție la executarea contractelor de investiții capitale în sumă de 0,8 mil.lei; neasigurarea rambursării împrumuturilor bugetare în sumă de 2,9 mil.lei.

Managementul și controlul intern insuficient în procesul de gestionare a patrimoniului public au generat deficiențe, ce implică riscuri ale neintegrității patrimoniului public local și gestionării ineficiente a acestuia. Ca urmare, autoritățile administrației publice locale din raion nu au asigurat înregistrarea conformă în evidența contabilă a patrimoniului în valoare de 4,8 mil.lei și au diminuat nejustificat valoarea acestuia cu suma totală de 3,4 mil.lei; nu au încheiat contracte de comodat privind patrimoniul public transmis în gestiune în valoare totală de 20,2 mil.lei. Ani la rînd nu se soluționează problema ce ține de înregistrarea conformă la organul cadastral a patrimoniului public, auditul identificînd bunuri imobiliare neînregistrate corespunzător în sumă totală de 76,1 mil.lei.

Iregularitățile și abaterile constatate se datorează nivelului scăzut al disciplinei financiare a factorilor de decizie din cadrul entităților verificate, respectării insuficiente de către aceștia a cadrului normativ, precum și controlului intern nesatisfăcător.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art.7 alin.(1) lit.a), art.15 alin.(2) și alin.(4), art.16 lit.c), art.34 alin.(3) și alin.(7) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Raportul auditului bugetului raional Făleşti pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public, care se anexează la prezenta Hotărîre.

2. Prezenta Hotărîre și Raportul de audit se remit:

2.1. Aparatului președintelui raionului Făleşti; Direcției Generale Finante; Direcției Generale Învățământ, Tineret și Sport; Secției Asistență Socială și Protecția Familiei; Secției Cultură; primăriei or.Făleşti, pentru implementarea recomandărilor auditului, indicate în Raportul de audit, cu determinarea acțiunilor concrete în vederea înlăturării deficiențelor constatate și stabilirea termenelor și persoanelor responsabile de implementarea recomandărilor;

¹ M.O., 2008, nr.237-240, art.864.

² Hotărîrea Curții de Conturi nr.58 din 28.12.2009 „Despre aprobarea Standardelor generale de audit și Standardelor auditului regularității”.

2.2. Cancelariei de Stat și Oficiului teritorial Bălți, pentru informare, și se cere asigurarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale de nivelul I și de nivelul II în corespundere cu cadrul legal, în vederea neadmiterii pe viitor a încălcărilor și neajunsurilor constatate în Raportul de audit;

2.3. Ministerului Finanțelor, pentru informare privind încălcările și neajunsurile constatate la formarea și utilizarea bugetului raional Fălești pe anul 2010, precum și pentru luare de atitudine față de cazurile de subestimare a veniturilor, și se cere îmbunătățirea Notelor metodologice, în vederea excluderii admiterii neregularităților în relațiile interbugetare, inclusiv la calcularea transferurilor pentru susținerea financiară a raionului;

2.4. Ministerului Economiei, pentru informare privind încălcările și neajunsurile constatate la evidența și raportarea valorii patrimoniului public gestionat de către Consiliul raional Fălești, și se cere asigurarea raportării corespunzătoare de către autoritățile administrației publice locale de nivelul I și de nivelul II a datelor privind patrimoniul public gestionat, precum și a înregistrării corespunzătoare a acestora în Registrul patrimoniului public;

2.5. Comisiilor parlamentare: economie, buget și finanțe; administrație publică și dezvoltare regională; cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, pentru informare;

2.6. Președintelui Republicii Moldova, Președintelui Parlamentului, Prim-ministrului, pentru informare.

3. Se ia act că:

3.1. Aparatul președintelui raionului:

- a înregistrat în evidența contabilă valoarea documentației de proiect în sumă de 1232,8 mii lei și a monumentului

„Mîndria și Puterea Poporului” – în sumă de 127,0 mii lei;
- a majorat valoarea clădirii Consiliului raional cu 20,8 mii lei, costul cazangeriei Spitalului raional – cu suma dobînzilor aferente împrumuturilor de 270,9 mii lei, precum și valoarea imobilelor transmise în gestiune Instituției medico-sanitare publice Fălești – cu 1235,0 mii lei;

- a asigurat reflectarea corespunzătoare în evidență a casării unor mijloace fixe în sumă totală de 2148,3 mii lei, precum și a datoriei debitoare față de S.R.L. „Samotlor-Gaz” în sumă totală de 4230,0 mii;

3.2. Direcția Generală Învățămînt, Tineret și Sport:

- a majorat valoarea de bilanț a cazangeriei Liceului „M. Eminescu”, a Școlii sportive și Casei de creație cu valoarea cheltuielilor suportate la reparațiile capitale în sumă, respectiv, de 632,2 mii lei, 533,2 mii lei și 67,4 mii lei; a taberei „Romantica” și stadionului orașenesc – respectiv, cu 166,3 mii lei și 87,4 mii lei;

- a corectat datele privind uzura fondurilor fixe cu suma de 116,5 mii lei;

- a înregistrat în evidența contabilă valoarea fondurilor fixe de 108,3 mii lei și a recuperat datorii debitoare în sumă de 39,5 mii lei;

3.3. Secția Asistență Socială și Protecția Familiei a restabilit în evidența contabilă cheltuielile ce țin de valorificarea investițiilor capitale în sumă de 44,5 mii lei;

3.4. Secția Cultură a corectat datele privind uzura fondurilor fixe cu suma de 279,4 mii lei.

4. Despre măsurile întreprinse pentru executarea punctelor 2.1.-2.4. din prezenta Hotărîre se va informa Curtea de Conturi în termen de 6 luni.

5. Prezenta Hotărîre se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI

Nr. 74. Chișinău, 24 noiembrie 2011.

Serafim URECHEAN

Aprobat
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr.74 din 24 noiembrie 2011

RAPORTUL

auditului bugetului raional Fălești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public

SUMARUL REZULTATELOR

Curtea de Conturi, în temeiul art.28 și art.31 din Legea Curții de Conturi¹ și în conformitate cu Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2011, a inițiat auditul bugetului raional Fălești pe anul 2010 și gestionării patrimoniului public.

Scopul misiunii de audit a fost de a evalua conformitatea cu statutul și regulamentele aplicabile a executării veniturilor și cheltuielilor bugetului raional, precum și de a verifica dacă s-au raportat în modul corespunzător situațiile patrimoniale și dacă a fost protejat patrimoniul public care îi aparține cu drept de proprietate entității.

Prezentul Raport a elucidat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, a identificat unele deficiențe care au afectat procesul bugetar, precum și buna gestiune a patrimoniului local în perioada anului 2010, și anume:

1. La elaborarea și executarea părții de venituri a bugetului raional

➤ Procesul de analiză și prognoză fiscală în cadrul formării veniturilor bugetului raional nu a fost precedat de o evaluare analitică a economiei și, implicit, a bazei impozabile.

➤ La aprobarea veniturilor bugetelor UAT din raion, AAPL nu au luat în considerație existența restanțelor

contribuabililor față de bugetele locale, care la 01.01.2010 constituiau: la plățile de bază – 3695,5 mii lei, și la penalități – 2508,8 mii lei.

➤ AAPL au subevaluat veniturile planificate spre încasare în anul 2010, provenite din unele impozite și taxe, în sumă de 1298,9 mii lei, ca rezultat, deficitul în sumă de 1146,5 mii lei fiind compensat nejustificat din bugetul de stat, prin transferuri destinate susținerii financiare a teritoriului.

➤ Primăria or.Fălești a ratat venituri în sumă de 159,4 mii lei, datorită necalculării și neîncasării plăților pentru arenda terenurilor.

➤ Neîntreprinderea de către organele de resort (Inspectoratul Fiscal de Stat, AAPL) a măsurilor necesare pentru încasarea de la contribuabili a restanțelor la plata taxelor, impozitelor și altor plăți a dus la creșterea acestor restanțe față de bugetele UAT din raion.

2. La executarea cheltuielilor bugetului raional

Auditul a constatat că procesul de planificare și administrare a cheltuielilor publice nu a avut tendințe de îmbunătățire, persistînd unele nereguli și abateri semnificative de la normele legale, exprimate prin:

➤ Planificarea și aprobarea neregulamentară a cheltuielilor SASPF, soldate cu majorări nejustificate și

¹ Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008 (cu modificările ulterioare).

compensate din contul bugetului de stat în sumă de 311,3 mii lei.

➤ Achitarea neregulamentară de către Aparatul președintelui raionului, DGITS, SASPF și Secția Cultură a salariilor în sumă totală de 80,8 mii lei.

➤ Lipsa unei strategii la alocarea resurselor pentru investiții și reparații capitale în funcție de priorități și stabilirea obiectelor pentru investiții capitale fără a se ține cont de investițiile capitale începute în anii precedenți și nefinalizate (pentru finalizarea cărora sînt necesare mijloace financiare în sumă de 61574,4 mii lei), ceea ce a condiționat imobilizarea mijloacelor bugetare, la situația din 01.01.2011, în sumă totală de 23095,8 mii lei.

➤ Reflectarea neregulamentară de către Aparatul președintelui raionului și DGITS a investițiilor capitale în sumă de 3011,0 mii lei la majorarea valorii mijloacelor fixe.

➤ Neasigurarea de către unele AAPL din raion a constituirii garanției de bună execuție la realizarea contractelor de investiții capitale în sumă de 772,7 mii lei.

➤ Procurarea unor mărfuri, lucrări și servicii de către unele AAPL cu derogări de la prevederile legale, prin evitarea desfășurării achizițiilor publice în condiții de liberă concurență și transparență, divizarea achizițiilor, contractarea lucrărilor neprevăzute în caietul de sarcini, neasigurarea integrității și calității dosarelor de achiziții publice etc.

➤ Neasigurarea rambursării de către 5 UAT a împrumuturilor bugetare în sumă de 2924,3 mii lei, alocate pînă în anul 2000.

3. Referitor la situațiile patrimoniale și gestionarea patrimoniului public local

➤ Lipsa la AAPL a unor politici de reglementare a modului de gestionare a patrimoniului public local, precum și managementul defectuos în acest domeniu determină faptul că bugetele locale urmează să fie lipsite de o sursă suplimentară de venituri.

➤ AAPL nu au asigurat o evidență corespunzătoare a patrimoniului proprietate publică locală, nefiind înregistrat în evidența contabilă patrimoniu în valoare de 4783,5 mii lei.

➤ Consiliul raional n-a încheiat cu IMSP contracte de comodat privind patrimoniul public transmis în gestiune, a căruia valoare la 31.12.2010 constituia 20199,3 mii lei.

➤ AAPL n-au asigurat o raportare veridică la Agenția Proprietății Publice a situației patrimoniului public gestionat. Astfel, în anul 2010, a fost diminuată nejustificat cu 3423,3 mii lei valoarea patrimoniului public gestionat de către Î.M. „Construcție Fălești”.

➤ Necorespunderea prevederilor statutului Î.M. „Construcție Fălești” și PP „Patria Mea” cu prevederile regulamentare.

➤ Neasigurarea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a drepturilor asupra bunurilor imobile în valoare de 76081,6 mii lei, gestionate de către Consiliul raional, ceea ce contravine prevederilor art.5 din Legea nr.1543-XIII din 25.02.1998².

➤ Neefectuarea delimitării terenurilor proprietate publică a statului și a UAT și nestabilirea celor din domeniul public și privat, evidența defectuoasă a acestora, precum și lipsa controlului asupra modului de utilizare a terenurilor condiționează riscul de folosire neautorizată a terenurilor proprietate publică și de pierdere a dreptului de deținător al acestora.

➤ Efectuarea cheltuielilor neregulamentare și gestionarea ineficientă a patrimoniului public sînt și consecințele

managementului contabil defectuos, organizării și efectuării superficiale a inventarierii anuale a patrimoniului, datoriiilor debitoare și creditoare.

În opinia echipei de audit, neregularitățile și abaterile existente în domeniile supuse verificării se datorează:

✓ ***lipsei unor proceduri formalizate de control intern la etapele de planificare și de executare a veniturilor și cheltuielilor;***

✓ ***necunoașterii și/sau ignorării de către personalul de conducere și de execuție al AAPL din raion a prevederilor legale privind administrarea și gestionarea patrimoniului public local (îndeosebi, în calitate de fondatori ai unor entități);***

✓ ***iresponsabilității unor factori de decizie la exercitarea atribuțiilor funcționale;***

✓ ***necunoașterii prevederilor legale în domeniul financiar-contabil sau interpretării confuze a unor prevederi.***

Raportul de audit conține o serie de recomandări pentru AAPL referitoare la îmbunătățirea gestionării finanțelor publice locale, precum și privind asigurarea unei evidențe și raportări conforme a situațiilor patrimoniale.

INTRODUCERE

Raionul Fălești, ca UAT, s-a reînființat la 01.07.2003, în urma reorganizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova prin lichidarea județelor și revenirea la raioane. Raionul Fălești este situat în partea de nord-est a republicii și ocupă o suprafață de 107,3 mii ha, din care: 54,2 mii ha – terenuri agricole; 12,4 mii ha – păduri; 17,5 mii ha – pășuni; 2,6 mii ha – suprafețe acvatice etc. Raionul include or. Fălești și 74 de localități rurale, grupate în 33 de primării, cu populația (la 01.01.2011) de circa 92,6 mii de locuitori (urbană – 16,8 mii, și rurală – 75,8 mii)³.

În raion activează 12740 agenți economici, inclusiv: 10629 - gospodării țărănești; 1157 - întreprinderi individuale, și 954 - alți agenți economici.

Raionul este persoană juridică de drept public și dispune, în condițiile legii, de un patrimoniu distinct de cel al statului și al altor UAT. Autoritățile administrației publice locale ale raionului beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitînd, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat. AAPL prin care se realizează autonomia locală în sate (comune), orașe (municipii) sînt consiliile locale, ca autorități deliberative, și primăriile, ca autorități executive, iar în raion – Consiliul raional și, respectiv, președintele raionului. De menționat că Aparatul președintelui raionului Fălești activează în lipsa Regulamentului de organizare și funcționare, ceea ce contravine prevederilor art. 51 alin.(1) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006⁴.

În condițiile art.30 din Legea privind finanțele publice locale⁵, funcția de executor (ordonator) principal de buget este exercitată de președintele raionului, primarul or. Fălești și primarii satelor (comunelor).

În anul 2010, în sectorul public din raion erau încadrate 3748 unități de personal, din care în instituțiile publice finanțate din bugetul raional – 843 unități, sau 22,5%.

Bazele juridice, organizatorice și financiare de formare și utilizare a bugetului raional sînt reglementate de:

² Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25.02.1998 (în continuare – Legea nr.1543-XIII din 25.02.1998).

³ Date statistice privind „Principali indicatori social-economici ai raionului Fălești pentru perioada anilor 2008-2010”.

⁴ Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 “Privind administrația publică locală” (în continuare – Legea nr.436-XVI din 28.12.2006).

⁵ Legea nr.397-XV din 16.10.2003 „Privind finanțele publice locale” (în continuare – Legea nr.397-XV din 16.10.2003).

Legea nr.397-XV din 16.10.2003; Legea nr.847-XIII din 24.05.1996⁶; Legea nr.436-XVI din 28.12.2006; Regulamentul Consiliului raional Făleşti, precum și de alte acte legislative și normative privind politica bugetar-fiscală. Evidența contabilă este reglementată de Legea nr.113-XVI din 27.04.2007⁷, Instrucțiunile aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr.51 din 16.08.2004⁸, nr.85 din 09.10.1996⁹ și nr.93 din 19.07.2010¹⁰.

Contextul general privind executarea veniturilor și cheltuielilor bugetului raional Făleşti

Totalitatea bugetelor UAT de nivelul I și nivelul II din raion, care includ veniturile și cheltuielile necesare pentru exercitarea funcțiilor ce țin de competența AAPL, conform legislației în vigoare, și a celor delegate de Guvern, este prezentată în Tabelul nr.1.

Tabelul nr.1
(mii lei)

Tipul de buget	Venituri				Cheltuieli				Soldul mijloacelor disponibile la 31.12.2010	Excedent (+)/ Deficit (-)	Nivelul cheltuielilor față de finanțări (%)
	Aprobat	Rectificat	Executat	Nivelul executării (%)	Aprobat	Rectificat	Executat	Nivelul executării (%)			
Bugetele UAT din raionul Făleşti, din care:	179808,4	189351,9	191150,1	100,9	177998,0	194459,3	182306,1	93,8	17276,8	+8844,0	95,4
Bugetul raional	156367,8	156351,7	157162,2	100,5	154423,4	154610,8	151741,0	98,1	4281,3	+5421,2	96,6
Bugetul orașelor	14725,8	19296,2	19340,3	100,2	14509,0	19897,0	19446,5	97,7	584,2	- 106,2	100,5
Bugetul satelor/comunelor	103675,3	109193,4	110137,1	100,8	103712,0	115135,9	106252,9	92,3	12411,3	+3884,2	96,5

Sursă: Dările de seamă pe anul 2010 ale DGF

În anul 2010, veniturile bugetelor UAT au fost executate în sumă totală de 191150,1 mii lei, iar cheltuielile – în sumă totală de 182306,1 mii lei (respectiv, 100,9% și 93,8% față de planul rectificat). Exercițiul bugetar al raionului s-a încheiat cu un excedent bugetar în sumă totală de 8844,0 mii lei, inclusiv: bugetul raional – 5421,2 mii lei; bugetul satelor – 3637,5 mii lei. Totodată, bugetul or. Făleşti a înregistrat un deficit de 106,2 mii lei. Ca urmare, la situația din 31.12.2010, soldul mijloacelor bugetare disponibile a constituit 17276,8 mii lei, din care: 4281,3 mii lei – la contul bugetului raional; 12995,5 mii lei – la contul bugetelor UAT de nivelul I.

Datoriile debitoare ale instituțiilor finanțate din bugetele UAT, înregistrate la situația din 31.12.2010, au constituit 194,0 mii lei, iar cele creditoare – 10426,9 mii lei. Datoriile debitoare ale instituțiilor finanțate din bugetul raional au însumat 181,0 mii lei, iar cele creditoare – 3858,3 mii lei, din care cu termenul de achitare expirat – respectiv, 167,7 mii lei și 1308,3 mii lei (formate la Aparatul președintelui raionului și la DGITS, inclusiv: în sumă de 1242,1 mii lei – din anul 2008, și de 66,2 mii lei – din anul 2007), ultimele fiind cauzate de efectuarea lucrărilor de gazificare în lipsa finanțărilor respective. De menționat că, în anul 2010, dinamica datoriilor debitoare și a celor creditoare a fost în diminuare față de anul 2009 cu, respectiv, 10,7 mii lei și 1077,3 mii lei.

Bugetul raional pe anul 2010 a fost executat la venituri în sumă totală de 157162,2 mii lei (sau la nivel de 100,5% față de planul rectificat) și la cheltuieli – în sumă de 151741,0 mii lei (sau la nivel de 98,1% față de planul rectificat). Din bugetul respectiv au fost finanțate 7 instituții publice (6 subdiviziuni din subordinea Consiliului raional și 1 serviciu desconcentrat în teritoriu – Comisariatul raional de poliție). Analiza părții de venituri a bugetului raional Făleşti pe anul

2010 se prezintă în Tabelul nr.2 și în Anexa nr.1 la prezentul Raport.

Tabelul nr.2

Specificația	Planul aprobat		Planul rectificat		Executat (realizat)		Depășiri (+), neexecuțări (-) (mii lei)	Nivelul executării (%)
	Suma (mii lei)	Pondere (%)	Suma (mii lei)	Pondere (%)	Suma (mii lei)	Pondere (%)		
Venituri totale, din care:	156367,8	100,0%	156351,7	100,0	157162,2	100,0	810,5	100,5
1. Venituri proprii	5988,9	3,9%	6365,9	4,1	7232,7	4,6	866,8	113,6
1.1. Venituri fiscale	5761,9	3,7%	5861,9	3,8	6583,6	4,2	721,7	112,3
1.2. Incasări nefiscale	227,0	0,2%	504,0	0,3	649,1	0,4	145,1	128,8
2. Mijloace speciale ale instituțiilor publice	1783,3	1,1%	564,7	0,4	564,8	0,4	0,1	100,0
3. Venituri ale fondurilor speciale	50,0	0,0%	50,0	-	65,7	-	15,7	131,4
4. Transferuri	148545,6	95,0%	146237,0	93,5	146227,6	93,0	-9,4	100,0
5. Granturi	-	-	3134,1	2,0	3071,4	2,0	-62,7	98,0

Sursă: Raportul privind executarea bugetului raional pe venituri, la toate componentele, pe anul 2010

Sursa de bază a bugetului raional sînt transferurile de la bugetul de stat, care constituie 93% din partea de venituri. Acestea, avînd tendințe de creștere, numai în anul 2010, comparativ cu anul 2009, au sporit cu 33,4 mil. lei (de la 112,8 mil. lei pînă la 146,2 mil. lei). Totodată, veniturile proprii s-au majorat doar cu 1,1 mil. lei (de la 6,1 mil. lei pînă la 7,2 mil. lei).

În perioada supusă auditului (anul 2010), cheltuielile bugetului raional (inclusiv transferurile către bugetele UAT de nivelul I) au fost executate în sumă totală de 151741,0 mii lei, sau la nivel de 98,1% față de planul rectificat, nefiind valorificate mijloace bugetare în sumă totală de 2869,8 mii lei. Cele mai mari sume nevalorificate s-au înregistrat la: grupa 06 „Învățămîntul” – de 1187,3 mii lei; grupa 10 „Asigurarea și asistența socială” – 593,8 mii lei; grupa 15 „Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe” – 182,0 mii lei; grupa 20 „Activitățile și serviciile neatribuite la alte grupe principale” – 576,3 mii lei etc. Totodată, prin prisma clasificărilor economice, cheltuielile bugetului raional nu au fost executate practic la toate compartimentele, cele mai considerabile sume nevalorificate fiind înregistrate la plata mărfurilor și serviciilor – 1537,0 mii lei (87,0%), și la cheltuielile capitale – 505,4 mii lei (95,4%). Această situație denotă un proces de planificare a veniturilor și cheltuielilor bugetare lipsit de evaluări și fundamentări analitice. Datele privind executarea bugetului raional Făleşti pe anul 2010, prin prisma clasificărilor economice, sînt prezentate în Anexa nr.2 la prezentul Raport.

Prin prisma clasificărilor funcționale, ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor bugetului raional revine transferurilor către bugetele UAT de nivelul I, ce constituie 62,4%.

De menționat că decizia cu privire la aprobarea bugetului raional Făleşti pe anul 2010 a fost adoptată la 17.12.2009, sau cu întîrziere de 7 zile față de prevederile legale. Raportul privind execuția bugetului raional Făleşti pe anul 2010 a fost aprobat la 07.02.2011.

Obiectivele auditului, domeniul de aplicare și metodologia

Desfășurarea prezentului audit s-a bazat pe o abordare orientată spre evaluarea conformității ciclului bugetar. Pentru a ghida activitatea de audit, au fost elaborate următoarele trei obiective de audit, care cuprind aspectele principale ale gestiunii bugetului UAT (planificarea, aprobarea și executarea veniturilor și cheltuielilor), precum și aspectele ce țin de evidența și raportarea situațiilor patrimoniale ale UAT:

✓ **Obiectivul I:** A impus UAT în conformitate cu reglementările legale impozitele, taxele locale și alte venituri și a raportat în modul corespunzător impunerea și încasarea

⁶ Legea nr.847-XIII din 24.05.1996 „Privind sistemul bugetar și procesul bugetar” (cu modificările și completările ulterioare).

⁷ Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.113-XVI din 27.04.2007).

⁸ Instrucțiunea „Cu privire la evidența contabilă a execuției bugetului raional, municipal Chișinău și bugetului central al unității teritoriale-autonome cu statut juridic special în direcțiile finanțe”, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.51 din 16.08.2004 (cu modificările și completările ulterioare).

⁹ Instrucțiunea „Cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice”, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.85 din 09.10.1996, abrogat la 03.08.2010.

¹⁰ Instrucțiunea „Cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice”, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010).

acestor venituri?

✓ **Obiectivul II:** A executat UAT bugetul aprobat în conformitate cu actele normative în vigoare, precum și a înregistrat în modul corespunzător cheltuielile și a asigurat faptul ca cheltuielile respective să corespundă actelor legislative și normative aplicabile?

✓ **Obiectivul III:** A raportat UAT în modul corespunzător, a întreținut și a protejat adecvat mijloacele sale fixe și patrimoniul?

Reieșind din semnificația problemelor identificate și din riscurile determinate la etapa de planificare a auditului, au fost selectate pentru auditare: Aparatul președintelui raionului; Direcția Generală Finanțe; Secția Culturală; Direcția Generală Învățământ, Tineret și Sport; Secția Asistență Socială și Protecția Familiei. De asemenea, au fost acumulate unele probe de audit la Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Fălești și la primăria or. Fălești. În cadrul auditului s-au folosit materialele privind rezultatele reviziilor asupra activității economico-financiare în perioada anilor 2009-2010, efectuate de către Serviciul Control Financiar și Revizie la DGITS, cu colectarea unor probe suplimentare la entitățile nominalizate.

Pentru realizarea obiectivelor auditului și colectarea probelor de audit au fost efectuate următoarele proceduri de audit:

- S-au analizat deciziile organelor deliberative și executive (Consiliul raional, președintele raionului) în vederea stabilirii nivelului de executare a acestora.

- S-a examinat dacă veniturile pasibile încasării în bugetul UAT s-au planificat și s-au încasat regulamentar.

- S-a revizuit procesul/procedurile de achiziții publice pentru verificarea conformității acestora cu normele stabilite.

- S-a verificat, în baza unei eșantionări, dacă unele cheltuieli bugetare semnificative (pentru salarizare, reparații și investiții capitale, transferuri către populație și alte transferuri) sînt legale și cuvenite.

- S-au verificat situațiile financiare semnificative din Raportul privind executarea bugetului raional, precum și situațiile patrimoniale din Bilanțul instituțiilor publice finanțate de la buget pe anul 2010, care au fost confruntate cu documentele contabile și înregistrările financiare pe care acestea se bazează.

- S-au efectuat ieșiri în teren pentru a confrunța existența faptică cu cea scriptică a unor fonduri fixe.

- S-au realizat interviuri cu angajații unor instituții din cadrul Consiliului raional, care au stat la baza concluziilor privind funcționarea controalelor interne pe anumite aspecte de activitate etc.

La efectuarea auditului echipa de audit s-a ghidat de Standardele de audit ale Curții de Conturi¹¹ și s-au făcut referințe la Manualul de audit al regularității, pentru o prezentare mai detaliată a abordărilor și proceselor de audit în parte. Au fost obținute probe suficiente și adecvate întru furnizarea unei baze rezonabile pentru constatări și concluziile determinate de obiectivele auditului.

CONSTATĂRI, CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

OBIECTIVUL I: A impus UAT în conformitate cu reglementările legale impozitele, taxele locale și alte venituri și a raportat în modul corespunzător impunerea și încasarea acestor venituri?

Formarea părții de venituri a bugetului raional

În procesul de elaborare și estimare a proiectului bugetului raional pe anul 2010, DGF a subestimat unele venituri, nu a luat în calcul restanțele contribuabililor față de bugetul local, iar alte venituri în genere nu au fost planificate, fapt ce a dus la diminuarea mărimii veniturilor aprobate de Consiliul raional, care, la rîndul său, a dus la

majorarea mărimii transferurilor pentru susținerea financiară a teritoriului.

La situația din 01.01.2010, restanțele contribuabililor către bugetele UAT din raion la plățile de bază, conform informației IFS pe raionul Fălești, constituiau 3695,5 mii lei (din care: 1248,6 mii lei –impozitul pe venit; 1931,9 mii lei –impozitul pe proprietate (funciar și pe bunurile imobiliare); 335,0 mii lei – alte taxe; 180,0 mii lei – alte impozite), iar la penalități – 2508,8 mii lei. De menționat că, potrivit Notelor metodologice elaborate de Ministerul Finanțelor, restanțele nu sînt luate în calcul la determinarea veniturilor bugetelor locale și, respectiv, la calcularea transferurilor, acestea constituind o rezervă a veniturilor proprii.

Auditul relevă că procesul de evaluare a părții de venituri a bugetului nu este precedat de o analiză economică a contribuabililor și, respectiv, a bazei impozabile, în scopul fundamentării cuantumului potențial de acumulare a taxelor și impozitelor, iar raportul IFS pe raionul Fălești privind restanțele la plățile de bază și penalitățile existente la finele anilor precedenți nu este luat în considerație de către DGF la determinarea veniturilor bugetelor UAT din raion.

Atît la DGF, cît și la AAPL de nivelul I este necesară îmbunătățirea procesului de planificare bugetară, la elaborarea bugetului fiind constatate cazuri de subestimare și diminuare a veniturilor proprii prognozate pentru anul 2010. Astfel, în procesul de planificare a veniturilor bugetare pentru anul respectiv, reieșind din încasările înregistrate în anii precedenți, acestea au fost stabilite la un nivel mai mic față de posibilitățile reale și față de dinamica în anii precedenți, inclusiv la: „Impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător reținut la sursa de plată” (cap.111/20); „Impozitul pe venit reținut din suma dividendelor achitate” (cap.111/22); „Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova” (cap.115/44); încasările nefiscale (cap.120) și altele. Ca urmare, pe parcursul anului 2010, la aceste impozite și taxe au fost încasate mijloace cu 1264,3 mii lei mai mult față de planul rectificat, din care la veniturile luate în calcul pentru determinarea transferurilor – 1146,5 mii lei. Totodată, nu au fost planificate încasări în sumă de 34,6 mii lei la impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător (art.111/21); taxa pentru lemnul eliberat pe picior (art.115/53); taxa pentru extragerea minerelelor utile (art.115/54); la alte taxe și plăți administrative.

Pentru anul 2010, în bugetul or. Fălești nu au fost planificate venituri de la arenda terenurilor proprietate publică a orașului (în mărime de 10% din prețul normativ al pămîntului), totodată nefiind calculate și încasate venituri din această sursă în sumă totală de 159,4 mii lei.

Administrarea necorespunzătoare a procesului de planificare a veniturilor proprii se confirmă și prin faptul că AAPL din com. Sărata Veche, planificînd pentru anul 2010 încasări la impozitul funciar pe terenurile cu altă destinație decît cea agricolă (cap.114/02) în sumă de 6,5 mii lei (neavînd înregistrate la începutul anului restanțe la acest impozit), în realitate au executat aceste venituri în sumă totală de 128,1 mii lei, sau la nivel de 1970,8% față de prevederile planului.

De menționat că DGF, care este responsabilă de estimarea veridică a veniturilor bugetelor UAT din raion, explică existența în anul 2010 a încasărilor supra plan la veniturile proprii prin majorarea achitării restanțelor, creșterea numărului posesorilor de autovehicule în raion (majorîndu-se acumulările în fondul rutier) și majorarea mărimii taxei în fondul rutier.

Probele de audit acumulate la IFS pe raionul Fălești privind plenitudinea calculării și încasării veniturilor bugetelor locale denotă că unele venituri sînt supuse riscului

¹¹ Hotărîrea Curții de Conturi nr.58 din 28.12.2009 „Despre aprobarea Standardelor generale de audit și Standardelor auditului regularității”.

de stabilire, înregistrare, urmărire și încasare neconformă, ceea ce generează planificarea defectuoasă a veniturilor, precum și condiționează formarea unor datorii nereale ale bugetului față de contribuabili. Astfel, conform datelor IFS pe raionul Fălești, supraplățile taxelor în fondul rutier înregistrate după agenții economici la situația din 01.01.2010 constituiau 151,2 mii lei, iar la 01.01.2011 – 168,5 mii lei (sau cu 17,3 mii lei mai mult). Analizând un eșantion de 63 de contribuabili, cu supraplăți în sumă de 109,1 mii lei (la 01.01.2010) și de 132,8 mii lei (la 01.01.2011), se relevă că din numărul acestora, în anul 2010, nu au prezentat la IFS pe raion dări de seamă 22 agenți economici care au achitat taxe în fondul rutier în sumă de 14,7 mii lei.

Deficiențele constatate la acest compartiment influențează negativ mărimea veniturilor proprii ale bugetelor locale, le lipsesc pe UAT de surse suplimentare de venituri, fiind și un impediment în evaluarea corectă a performanțelor obținute de UAT la administrarea veniturilor. Nevalorificând la justa valoare potențialul economic de generare a veniturilor din impozite și taxe, autoritățile de resort nejustificat solicită din bugetul de stat transferuri pentru compensarea deficitului de surse financiare.

Executarea părții de venituri a bugetului raional

Executarea veniturilor bugetului raional Fălești pe anul 2010 denotă o tendință de micșorare a ponderii veniturilor proprii în totalul veniturilor și de majorare a transferurilor din contul bugetului de stat, cauzate de lipsa unor acțiuni bine determinate în scopul identificării surselor suplimentare de acumulare a veniturilor proprii. Astfel, în anul 2010, veniturile proprii au fost executate în sumă totală de 7232,7 mii lei, sau la nivel de 114,5% față de planul rectificat (6315,9 mii lei). Deși planul de acumulare a veniturilor proprii a fost supraîndeplinit, ponderea veniturilor proprii în veniturile totale acumulate la bugetul raional a scăzut cu 0,5% (de la 5,1% – în anul 2009, până la 4,6% – în anul 2010). Această situație este explicată de către DGF prin majorarea normativului de defalcări la impozitul pe venit din salariu către primăria or. Fălești, însă auditul a constatat că primăria or. Fălești, deși a calculat plata pentru folosința a 4 terenuri proprietate publică cu suprafața de 29,1 ha, nu a întreprins măsuri pentru încasarea acestor plăți, înregistrând, la situația din 31.12.2010, datorii în sumă totală de 878,3 mii lei, iar la 30.06.2011 – de 1040,3 mii lei.

Atît președintele raionului, cît și primarii localităților din componența raionului nu și-au onorat obligațiile privind monitorizarea activității organelor responsabile de încasarea veniturilor bugetare, admitînd majorarea, pe parcursul anului 2010, a restanțelor (la plățile de bază) față de bugetele locale din raion cu suma totală de 132,2 mii lei, acestea la 31.12.2010 constituind 3827,7 mii lei, iar restanțele totale față de bugetul public național – 5963,7 mii lei. De menționat că acumularea restanțelor respective s-a efectuat în pofida faptului că în anul 2007, potrivit prevederilor legale, au fost anulate restanțe față de bugetul local în sumă totală de 4642,5 mii lei. Nu au fost prezentate auditului probe din care ar rezulta că în perioada auditată responsabilii de încasarea veniturilor ar fi întreprins măsuri eficiente (inclusiv forțate) privind încasarea restanțelor.

Auditul a constatat că în anul 2010, comparativ cu anul 2009, veniturile din mijloacele speciale s-au diminuat cu 482,4 mii lei. În context, se relevă faptul că Secția Culturală a ratat venituri din mijloace speciale ca urmare a necalculării în perioada anilor 2009-2010 a serviciilor comunale utilizate de către publicația periodică „Patria mea” în sumă de 27,0 mii lei, ceea ce contravine prevederilor art.13 din Legea bugetului de stat pe anul 2010¹² și pct.7 din Regulamentul

aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.483 din 29.03.2008¹³. De asemenea, în anul 2010, organele competente au stabilit că în perioada anilor 2004-2007 Școala muzicală din or. Fălești nu a calculat plăți în sumă de 91,4 mii lei pentru folosirea încăperilor de către unele organizații.

Deficiențele constatate la planificarea și realizarea veniturilor proprii ale UAT au fost generate de: lipsa unor tradiții profesionale și reglementări procedurale ale procesului de elaborare a bugetului UTA; indisciplina executivă și responsabilitatea necorespunzătoare privind interacțiunea organelor financiare, economice și fiscale în crearea și monitorizarea potențialului economic și, respectiv, a bazei impozabile pe fiecare UAT, gen de activitate și tip de impozit (taxă); neelaborarea și neimplementarea unor proceduri de control intern care ar responsabiliza părțile implicate în aceste procese.

Recomandări:

1. Președintele raionului Fălești, în comun cu Inspectoratul Fiscal de Stat pe raion, să asigure conlucrarea cu primarii UAT de nivelul I, în vederea extinderii bazei fiscale, precum și încasarea restanțelor contribuabililor față de bugetele locale în sumă de 3,8 mil.lei – la plățile de bază, și de 3,0 mil.lei – la penalități.

2. DGF să asigure o monitorizare eficientă privind planificarea de către AAPL (inclusiv de nivelul I) a veniturilor proprii, precum și să elaboreze și să implementeze proceduri de control intern care să elimine neregulile potențiale la această componentă.

3. Primăria or. Fălești să asigure calcularea și încasarea tuturor plăților pentru arenda terenurilor.

OBIECTIVUL II: A executat UAT bugetul aprobat în conformitate cu actele normative în vigoare, precum și a înregistrat în modul corespunzător cheltuielile și a asigurat faptul ca cheltuielile respective să corespundă actelor legislative și normative aplicabile?

Planificarea cheltuielilor

• Auditul a constatat planificarea necorespunzătoare a cheltuielilor pentru întreținerea centrelor comunitare de asistență socială ale SASPF pe anul 2010, care au fost majorate neargumentat cu suma de 311,3 mii lei. Ca urmare, această situație a condiționat alocarea neregulamentară din bugetul de stat a transferurilor pentru susținerea financiară a teritoriului în aceeași sumă. Astfel, în pofida faptului că Centrele „Casa Speranței” și „Pentru Voi” ale SASPF sînt destinate pentru asigurarea restabilirii psihosociale și plasamentul temporar al copiilor și al mamelor cu copii în situații de risc, în anul 2010 au fost planificate nejustificat cheltuieli în sumă de 311,3 mii lei pentru întreținerea a 12 persoane în etate, care de fapt nici nu pot fi întreținute la centrele menționate. De menționat că, în anul 2010, SASPF nu a asigurat valorificarea mijloacelor bugetare în sumă totală de 688,4 mii lei.

Executarea cheltuielilor

Conform prevederilor Legii nr.397-XV din 16.10.2003, cheltuielile stabilite în bugetele UAT reprezintă limitele maxime care nu pot fi depășite, iar contractarea de lucrări, servicii, bunuri materiale și efectuarea de cheltuieli se realizează de către executorii de buget doar în limitele aprobate. Evaluarea managementului financiar al executării cheltuielilor bugetului raional pentru perioada auditată, prin prisma reglementărilor menționate, denotă că acesta a fost afectat de nereguli și abateri de la normele legale. Astfel, s-au depistat plăți salariale neconforme în sumă totală de 80,8 mii lei, abateri neregulamentare în cadrul investițiilor capitale și reparațiilor capitale în sumă totală de 3783,7 mii lei etc. Un impediment în utilizarea eficientă a mijloacelor

¹² Legea bugetului de stat pe anul 2010 nr.133-XVIII din 23.12.2009.

¹³ Regulamentul cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.483 din 29.03.2008 (cu modificările și completările ulterioare).

publice sînt și încălcările admise de entități la achiziția de mărfuri și servicii.

• **Unele subdiviziuni ale Consiliului raional nu au reușit să mențină cheltuielile angajate în limitele maxime aprobate.**

Deși, per ansamblu, pe anul 2010 cheltuielile efective ale bugetului raional au fost realizate fără depășirea nivelului stabilit, unele subdiviziuni ale Consiliului raional au admis depășiri de cheltuieli efective față de cele rectificate la unele articole și alineate de cheltuieli în sumă totală de 1363,0 mii lei, inclusiv la Aparatul președintelui raionului (77,5 mii lei), SASPF (1276,3 mii lei) și Secția Culturală (9,2 mii lei), fapt ce contravine prevederilor art.7 alin.(3), art.31 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003 și determină înregistrarea la sfîrșit de an a datorilor creditoare.

• **În unele cazuri, utilizarea mijloacelor bugetare pentru retribuirea muncii nu corespunde prevederilor legale.**

În perioada auditată, cheltuielile pentru retribuirea muncii au reprezentat partea preponderentă a cheltuielilor executate din bugetul raionului, în anul 2010 constituind 48% din cheltuielile totale, iar din bugetul raional (inclusiv transferuri) - circa 15%. Urmare auditării cheltuielilor la grupa 01 „Serviciile de stat cu destinație generală” (la Aparatul președintelui raionului, DGITS, SASPF și Secția Culturală, cu un fond anual de salarii în sumă totală de 1689,2 mii lei), a fost constatată existența unor abateri de la actele legislative și normative în vigoare la calcularea salariilor funcționarilor publici și altor categorii de angajați, ceea ce a condiționat efectuarea unor plăți neregulamentare în sumă totală de 80,8 mii lei. Întru argumentarea celor menționate, se exemplifică următoarele:

✓ În anul 2010, contrar prevederilor pct.15 din Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006¹⁴, care stabilesc că conducătorul autorității publice, cu acordul organului de conducere ierarhic superior, poate beneficia de premii unice în cazul cînd cuantumul unui premiu nu va depăși 50 la sută din salariul lunar stabilit de lege, conducerii Aparatului președintelui raionului și a SASPF li s-au acordat premii unice în mărime ce depășește cuantumul stabilit, astfel fiind suportate cheltuieli neregulamentare de salarizare în sumă totală de 22,8 mii lei (inclusiv la Aparatul președintelui raionului - 16,2 mii lei; la SASPF - 6,6 mii lei).

✓ Calcularea premiilor la DGITS pe anul 2010 s-a efectuat cu nerespectarea art.16 din Legea nr.355-XVI din 23.12.2005¹⁵ și pct.13 din Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006, luîndu-se ca bază nu doar salariul funcției de bază și vechimea în muncă a salariaților, dar și din suplimentele acordate. Ca rezultat, au fost suportate cheltuieli neregulamentare în sumă de 12,8 mii lei.

✓ Contrar prevederilor art.30 din Legea nr.355-XVI din 23.12.2005 și pct.13 din Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006, calcularea salariilor pentru cumularea funcțiilor la Secția Culturală s-a efectuat nu din salariul de funcție al lucrătorului absent, dar reieșind din salariul lunar total calculat (ținîndu-se cont de toate sporurile și suplimentele), în rezultat fiind suportate cheltuieli suplimentare în sumă totală de 15,2 mii lei.

✓ De asemenea, conform materialelor reviziei efectuate de SCFR, la DGITS, în anul 2010, s-a constatat achitarea unor salarii neregulamentare în sumă totală de 20,1 mii lei, din care 4,2 mii lei s-au restituit din contul persoanelor beneficiare.

✓ La SASPF, 3 operatori (de deservire a cazanelor) au fost salarizați neregulamentar pentru perioada de primăvară-vară cu suma de 9,9 mii lei.

Stabilirea și aprobarea statelor de personal este afectată de existența contradicțiilor în cadrul legal. Astfel, potrivit art.43 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, Consiliul raional are competența de a aproba organigrama și statele de personal ale Aparatului președintelui raionului, direcțiilor și ale altor subdiviziuni ale acestuia. În același timp, pct.4 din Hotărîrea Guvernului nr.689 din 10.06.2003¹⁶, pct.3 din Anexa nr.5 la Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006 și Ordinul ministrului finanțelor nr.109 din 21.12.2007¹⁷ prevăd că statele de personal ale Aparatului președintelui raionului, altor subdiviziuni ale acestuia pot fi modificate doar în limitele fondului de retribuire a muncii și sînt valabile după înregistrarea lor, prin aplicarea ștampilei și a numărului de înregistrare obligatoriu, la Ministerul Finanțelor. Ca urmare, Ministerul Finanțelor nu a înregistrat schema de încadrare pe anul 2010, aprobată de Consiliul raional Fălești, pentru Aparatul președintelui raionului, din motivul necorespunderii acesteia prevederilor regulamentare, fiind introdusă în statele de personal o funcție suplimentară de vicepreședinte de raion, pentru întreținerea căreia în anul 2010 s-au cheltuit circa 167,1 mii lei, sau 535,7 mii lei pentru toată perioada existenței acestei funcții.

• **Domeniul de valorificare a mijloacelor pentru investiții și reparații capitale rămîne în continuare unul dintre domeniile afectate de neregularități.**

În perioada supusă auditului, din contul bugetului raionului au fost valorificate mijloace bugetare pentru investiții și reparații capitale în sumă de 16898,6 mii lei (inclusiv din contul: bugetului de stat - 5440,7 mii lei; bugetului raional - 5084,5 mii lei; bugetelor locale - 6373,4 mii lei). Auditarea acestora a scos în evidență un șir de lacune și nereguli, care au dus la irosirea a 3783,7 mii lei, ceea ce denotă că disciplina financiară la componenta respectivă nu a avut o tendință de îmbunătățire, fiind afectată de prezența neregularităților la monitorizarea executării contractelor de antrepriză, precum și la efectuarea unor cheltuieli ineficiente din contul mijloacelor publice. Cele mai semnificative neregularități constau în următoarele:

✓ **Stabilirea obiectelor pentru cheltuieli capitale fără a se ține cont de investițiile capitale începute anterior și nefinalizate duce la imobilizarea mijloacelor bugetare, neîndeplinirea obiectivelor stabilite, degradarea obiectelor din cauza neconservării lor, ceea ce în final determină ineficiența cheltuielilor suportate.**

Lucrările de investiții capitale începute la 5 obiecte în anii 2007-2009 și nefinalizate la 01.01.2010, înregistrate la Consiliul raional și Primăria s.Bocani, au constituit suma de 10775,3 mii lei, dar pentru finalizarea lor mai erau necesare 67606,8 mii lei. În anul 2010, din obiectele începute în anii anteriori, au fost finanțate doar 3 obiecte în valoare de 7873,5 mii lei (din care 5863,1 mii lei - din fondul ecologic). În același timp, în anul 2010 a fost inițiată construcția altor 11 obiecte noi cu valoarea de 6288,6 mii lei, care s-au finanțat cu suma totală de 4447,0 mii lei, sau la nivel de 70,9%. Drept rezultat, la 01.01.2011, sînt înregistrate 7 obiecte nefinalizate în valoare de 23095,8 mii lei, pentru finalizarea cărora sînt necesare 61574,9 mii lei. Datoriile creditoare ale Consiliului raional pentru investiții și reparații capitale la 31.12.2010 au constituit 1308,3 mii lei.

De menționat că la obiectele nefinalizate nu au fost

¹⁴ Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006 „Privind salarizarea funcționarilor publici și persoanelor care efectuează deservirea tehnică” (în continuare - Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006).

¹⁵ Legea nr.355-XVI din 23.12.2005 „Cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare - Legea nr.355-XVI din 23.12.2005).

¹⁶ Hotărîrea Guvernului nr.689 din 10.06.2003 „Cu privire la organigrama și statele de personal ale Aparatului președintelui raionului, direcțiilor, secțiilor, altor subdiviziuni din subordinea Consiliului raional”.

¹⁷ Ordinul ministrului finanțelor nr.109 din 21.12.2007 „Cu privire la aprobarea formularului-tip al schemelor de încadrare”.

efectuate lucrări de conservare, ceea ce determină riscul demolării acestora și, respectiv, duce la suportarea cheltuielilor neprevăzute și nejustificate. Această situație este cauzată de faptul că AAPL nu au dispus de o strategie privind valorificarea investițiilor și reparațiilor capitale, în funcție de priorități, cu identificarea surselor de finanțare a acestora și a riscurilor asociate etc., care ar fi asigurat alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat pentru obiectivele prioritare dezvoltării social-economice a UAT. Tergiversarea finanțării și finalizării obiectelor inițiate anterior, ori elaborarea documentației de proiect pentru obiectele pentru care lipsesc sursele de finanțare, determină necesitatea actualizării documentației de proiect și/sau irosirea mijloacelor bugetare.

✓ *Nereflectarea regulamentară în anul 2010 de către Aparatul președintelui raionului și DGITS a investițiilor capitale în sumă de 3011,0 mii lei (1524,5 mii lei și, respectiv, 1486,5 mii lei) la majorarea valorii mijloacelor fixe a dus la denaturarea valorii reale a acestora cu aceeași sumă.*

Astfel, contrar pct.45 și pct.216 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010, Aparatul președintelui raionului a trecut la cheltuielile pentru investiții capitale (în loc să le înregistreze ca mijloace fixe) unele active nemateriale în sumă totală de 1253,6 mii lei (proiectul gazoductului Fălești Noi-Taxobeni – 492,8 mii lei; Studiul de fezabilitate „Aprovizionarea cu apă potabilă și evacuarea apelor reziduale ale localităților r-nului Fălești” – 740,0 mii lei; costul lucrărilor de proiectare la „Reparația capitală a sistemului de încălzire a clădirii Consiliului raional” – 20,8 mii lei).

În perioada anilor 2004-2010, Consiliul raional nu a asigurat atribuirea dobânzilor aferente împrumutului în sumă totală de 270,9 mii lei la majorarea valorii obiectului „Construcția cazangeriei Spitalului raional Fălești”, prin ce nu au fost respectate prevederile pct.196 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010, conform căroră „dobânzile aferente împrumuturilor contractate pentru efectuarea lucrărilor de investiții în construcții se includ în costul obiectelor de construcție”.

✓ *AAPL din raion, în cadrul executării contractelor de investiții capitale, nu au urmărit constituirea garanției de bună execuție.*

Aparatul președintelui raionului și DGITS, în calitate de autorități contractante, nerespectând art.42 alin.(8) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007¹⁸, precum și clauzele contractuale, n-au cerut de la antreprenori asigurarea executării lucrărilor, sub formă de garanție de bună execuție a contractelor, valoarea căreia a fost estimată de către misiunea de audit în sumă de 772,7 mii lei (Aparatul președintelui raionului – 421,4 mii lei; DGITS – 351,3 mii lei).

✓ *Verificările efectuate conform unor solicitări suplimentare au relevat că în luna mai a anului 2011 Aparatul președintelui raionului a inaugurat monumentul „Mindria și Puterea Poporului”, evaluat în sumă de 127,0 mii lei, dar care, contrar prevederilor regulamentare, nu a fost format ca un bun material și, respectiv, nu a fost luat la evidență cu suma cheltuielilor real suportate.*

Abaterile constatate la acest compartiment sînt cauzate de lipsa strategiei privind executarea investițiilor și reparațiilor capitale, construcția unor obiective noi fără a fi finalizate cele începute anterior, nerespectarea procedurilor legale privind modul de angajare, valorificare și formare a valorii obiectelor, lipsa specialiștilor calificați în UAT etc. Neîntreprinderea măsurilor privind conservarea obiectelor nefinalizate determină riscul de distrugere

a acestora, precum și de efectuare în continuare a unor cheltuieli neprevăzute.

• **Achiziția de mărfuri și servicii din mijloacele bugetului raional nu întotdeauna a întrunit aspectul legal. Totodată, controlul asupra respectării procedurilor de achiziții publice de mărfuri, lucrări și servicii necesită îmbunătățire.**

Legea nr.96-XVI din 13.04.2007 prevede că autoritățile contractante au obligația să asigure legalitatea și eficiența achizițiilor publice. Deși misiunea de audit a constatat că AAPL de nivelul II și cele de nivelul I, în calitate de autorități contractante, au întreprins unele măsuri de eficientizare a acestui proces, în perioada auditată, au existat multiple încălcări și neajunsuri legate de achiziționarea bunurilor și serviciilor, care au afectat buna gestiune a mijloacelor publice locale.

Astfel,

- La achiziționarea lucrărilor de întreținere și reparație a drumurilor locale, Consiliul raional nu a respectat principiile de reglementare a relațiilor privind achizițiile publice, prevăzute de art.6 din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, evitînd desfășurarea acestora în condiții de liberă concurență și transparentă. Astfel, Consiliul raional a efectuat achiziția dintr-o singură sursă, contractînd la 06.04.2010 cu S.A. „Drumuri Fălești” lucrări de întreținere și reparație a drumurilor locale în sumă de 600,0 mii lei, din care în sumă de 225,1 mii lei, sau 37,5%, au fost achiziționate și contractate după efectuarea lucrărilor respective. Totodată, grupul de lucru al Consiliului raional a desemnat drept câștigătoare oferta S.A. „Drumuri Fălești” privind achiziționarea lucrărilor de reparație a drumurilor locale în sumă de 1633,9 mii lei, din care lucrări în sumă de 581,5 mii lei, sau 35,6%, nu erau prevăzute în caietul de sarcini, prin ce nu au fost respectate prevederile art.44 din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007.

- Contrar prevederilor art.69 alin.(1) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, DGITS a divizat achizițiile de bunuri în scopul aplicării unei alte proceduri de achiziție. Astfel, au fost încheiate 27 de contracte separate de valoare mică, în sumă totală de 443,0 mii lei (privind procurarea legumelor și fructelor pentru 2 tabere de odihnă a copiilor), în afara procedurii de achiziții, prețurile fiind stabilite conform unor certificate vizate de șeful pieței din or. Fălești.

- Cu abateri de la art.6 și art.59 alin.(1) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, Aparatul președintelui raionului a anulat achiziția mobilierului pentru biroul președintelui raionului în valoare de 112,4 mii lei, care ulterior a fost procurat de către Secția Cultură, ceea ce determină riscul neconformității tranzacției date.

Totodată, la achiziția bunurilor, lucrărilor și serviciilor, autoritățile contractante nu au respectat unele aspecte de procedură, și anume:

- Aparatul președintelui raionului nu a asigurat întocmirea și prezentarea în termen la Agenția Achiziții Publice a dărilor de seamă privind contractele de achiziție publică de valoare mică în sumă totală de 1113,7 mii lei, iar SASPF – în sumă totală de 1124,9 mii lei, ceea ce contravine prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.148 din 14.02.2008¹⁹;

- nu a fost întocmit planul anual și cel trimestrial de efectuare a achizițiilor publice pentru anul 2010, conform prevederilor art.13 alin.(1) lit.b) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007;

- la efectuarea a 3 achiziții publice, membrii grupului de lucru pentru achiziții din cadrul Aparatului președintelui raionului nu au semnat declarațiile de confidențialitate și imparțialitate, conform art.14 alin.(3) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007;

¹⁸ Legea privind achizițiile publice nr.96-XVI din 13.04.2007 (în continuare – Legea nr.96-XVI din 13.04.2007).

¹⁹ Hotărîrea Guvernului nr.148 din 14.02.2008 “Cu privire la aprobarea Regulamentului achizițiilor publice de valoare mică” (cu modificările ulterioare).

- nu a fost asigurată întocmirea și păstrarea dosarelor achizițiilor publice conform prevederilor pct.6 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.9 din 17.01.2008²⁰ (8 dosare – la Aparatul președintelui raionului; 4 dosare – la DGÎTS), fapt ce determină riscul sustragerii sau înlocuirii înscrisurilor pe care acestea le conțin;

- în atribuțiile elaborate pentru membrii grupului de lucru pentru achiziții nu sînt stipulate responsabilitățile de întocmire a dosarelor de achiziții publice și de păstrare a lor în modul corespunzător.

• **Unele cheltuieli efectuate pentru asigurarea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu ale AAPL depășesc limitele aprobate de actele normative în vigoare și necesită a fi raționalizate.**

Consiliul raional nu a ținut cont de prevederile Hotărârii Guvernului nr.1404 din 30.12.2005²¹ referitor la limita parcursului pentru autoturismele de serviciu, majorînd această limită. Ca urmare, în anul 2010, Aparatul președintelui raionului a depășit cu 7,6 mii km parcursul-limită stabilit, ceea ce a generat cheltuieli suplimentare în sumă de 10,9 mii lei pentru combustibilul consumat.

• **Managementul existent nu a asigurat regularitatea necesară la executarea și a altor cheltuieli din contul mijloacelor bugetare.**

Împrumuturile acordate pînă în anul 2000 din bugetul raional la 5 bugete ale UAT de nivelul I și nerambursate pînă la 31.12.2010 constituie suma de 2924,3 mii lei. Contrar prevederilor art.210 din Codul civil²², AAPL din raion nu dețin contractele de angajare a acestor împrumuturi. Ca urmare, DGF nu a avut posibilitatea să întreprindă careva acțiuni forțate de rambursare a acestora.

Recomandări:

4. Consiliul raional și DGF să asigure prognozarea și evaluarea veridică a cheltuielilor, să elaboreze și să implementeze proceduri de control intern care să elimine neregulile potențiale la acest capitol.

5. Aparatul președintelui raionului, DGF, SASPF, DGÎTS și Secția Cultură să examineze cazurile de remunerare neconformă a angajaților, cu întreprinderea măsurilor de recuperare a cheltuielilor neregulate și eliminarea acestor deficiențe în viitor.

6. Consiliul raional și Aparatul președintelui raionului să asigure elaborarea unor proceduri pentru planificarea și monitorizarea valorificării investițiilor și lucrărilor de reparații capitale, cu examinarea deficiențelor constatate în prezentul Raport și întreprinderea măsurilor prevăzute de legislație față de persoanele vinovate de admiterea lacunelor.

7. Aparatul președintelui raionului, DGÎTS și Secția Cultură să asigure respectarea procedurilor de achiziții publice, cu stabilirea responsabilităților clare pentru fiecare membru al grupului de lucru pentru achiziții, elaborarea unor politici și proceduri scrise de evaluare adecvată a ofertelor, precum și de monitorizare a executării contractelor.

8. Consiliul raional și Aparatul președintelui raionului, în concurență cu AAPL de nivelul I, să elaboreze și să aprobe în modul stabilit o strategie privind proiectele investiționale (inclusiv pentru reparațiile capitale), necesare pentru implementare, în funcție de prioritățile dezvoltării socio-economice a raionului, cu stabilirea surselor de finanțare, riscurilor asociate derulării lor, altor componente, care ar asigura o bună gestiune a banilor publici și, respectiv, dezvoltarea durabilă a UAT.

9. Consiliul raional și Aparatul președintelui raionului să asigure ținerea regulamentară a evidenței contabile la AAPL, cu luarea măsurilor în vederea formării și înregistrării

conforme a garanțiilor de bună execuție, estimate în sumă de 772,4 mii lei.

10. Aparatul președintelui raionului să ajusteze la cadrul regulator numărul de autoturisme utilizate în scopuri de serviciu.

11. Președintele raionului, în comun cu DGF, să asigure întreprinderea măsurilor necesare pentru rambursarea împrumuturilor bugetare în sumă de 2924,3 mii lei.

OBIECTIVUL III: A raportat UAT în modul corespunzător, a întreținut și a protejat adecvat mijloacele sale fixe și patrimoniul?

Deficiențele existente în evidența și administrarea patrimoniului public local afectează buna gestiune a acestuia.

Modul de gestionare a patrimoniului raional nu oferă o informație exhaustivă privind valoarea bunurilor imobiliare publice, iar incorectitudinea gestionării acestuia generează un risc înalt de pierdere a drepturilor de proprietate asupra lui.

Misiunea de audit relevă că sistemul de management al gestionării patrimoniului UAT de nivelul II nu a fost integral conformat la prevederile legale, fiind afectat de unele deficiențe, care se exprimă prin: lipsa evidenței conforme a patrimoniului public și raportării veridice a situațiilor patrimoniale; neasigurarea înregistrării integrale a drepturilor asupra bunurilor imobile în Registrul bunurilor imobile; lipsa contractelor de comodat al patrimoniului transmis în gestiune IMSP și întreprinderilor fondate etc. Întru argumentarea celor expuse, se exemplifică următoarele.

➤ Nu sînt veridice datele cu privire la patrimoniul raional transmis în gestiune instituțiilor medico-sanitare publice. Astfel, valoarea acestuia la situația din 31.12.2010, înregistrată la Aparatul președintelui raionului, este cu 2722,2 mii lei mai mare decît cea din evidența la IMSP.

Potrivit informației IMSP, valoarea mijloacelor fixe la situația din 31.12.2010 constituia 34533,0 mii lei, iar conform datelor Aparatului președintelui raionului, valoarea acestora, înregistrată la contul „Investiții pe termen lung în părți nelegate”, alcătuia 37275,2 mii lei, sau cu 2722,2 mii lei mai mult decît era înregistrată la IMSP. Astfel, numai în anul 2010, IMSP nu au majorat valoarea patrimoniului transmis cu suma de 1235,0 mii lei – valoarea imobilelor transmise gratuit conform deciziilor Consiliului raional (2 apartamente și 7 clădiri ale punctelor medicale), și nu au diminuat această valoare cu suma de 2148,3 mii lei – valoarea mijloacelor fixe casate pe parcursul anilor 2009-2010 în baza deciziilor Consiliului raional (Spitalul raional – 985,2 mii lei, și CMF – 1163,1 mii lei).

De menționat că contabilitatea Aparatului președintelui raionului nu dispune de evidența analitică a contului „Investiții pe termen lung în părți nelegate”, ceea ce contravine prevederilor art.17 alin.(4) din Legea nr.113-XIV din 27.04.2007, conform căreia, contabilitatea activelor pe termen lung urma a fi ținută pe fiecare obiect de evidență, în expresie cantitativă și valorică.

➤ Contrar prevederilor art.859 din Codul civil și pct.16 din Regulamentele IMSP, aprobate prin Deciziile Consiliului raional Fălești nr.01/02 și nr.01/03 din 07.02.2011, Consiliul raional n-a încheiat contracte de comodat pentru o parte din patrimoniul transmis în gestiune IMSP, a cărui valoare la 31.12.2010 constituia 20199,3 mii lei.

➤ Modul de ținere a evidenței patrimoniului raional nu oferă o informație exhaustivă privind valoarea bunurilor proprietate publică, iar incorectitudinea gestionării acestuia generează un risc înalt de pierdere a drepturilor de proprietate asupra lui.

²⁰ Regulamentul "Cu privire la întocmirea și păstrarea dosarului achiziției publice", aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.9 din 17.01.2008 (cu modificările ulterioare). Informația despre achizițiile verificate.

²¹ Hotărârea Guvernului nr.1404 din 30.12.2005 "Privind reglementarea utilizării autoturismelor de serviciu de către autoritățile administrației publice" (cu modificările și completările ulterioare).

²² Codul civil, aprobat prin Legea nr.1107-XV din 06.06.2002.

Consiliul raional și 10 UAT de nivelul I nu dispun de informația integrală privind patrimoniul gestionat, inclusiv cel transmis în gestiunea întreprinderilor fondate. În acest context, se relevă că Darea de seamă privind valoarea patrimoniului public al întreprinderilor de stat/municipale la 01.01.2011, prezentată de către Consiliul raional Agenției Proprietății Publice, include 14 întreprinderi municipale, fondate de către consiliile locale din 10 primării ale raionului, valoarea patrimoniului cărora este de 4783,5 mii lei și care la 01.01.2011 nu este reflectată în evidența contabilă la contul „Investiții pe termen lung în părți nelegate”.

➤ *Consiliul raional Fălești, ca fondator al Î.M. „Construcție Fălești”, nu a asigurat evidența conformă a patrimoniului transmis acesteia, precum și gestionarea eficientă a lui, fiind necesară ajustarea la prevederile legale și a statutului întreprinderii.*

Analiza Dării de seamă privind valoarea patrimoniului public al instituției publice, prezentată de Consiliul raional Agenției Proprietății Publice, relevă că valoarea patrimoniului public transmis Î.M. „Construcție Fălești” a fost indicată la 01.01.2010 în mărime de 3597,3 mii lei, iar la 01.01.2011 – de 170,0 mii lei, sau cu 3423,3 mii lei mai puțin, această situație nefiind confirmată prin documentele justificative respective. În același timp, conform bilanțului contabil al Î.M. „Construcție Fălești” pe anul 2010, fondul statutar al acesteia a rămas constant, la 01.01.2011 constituind 3597,2 mii lei, a cărui valoare nu este înregistrată în evidența contabilă a Aparatului președintelui raionului, la contul „Investiții pe termen lung în părți nelegate”. De asemenea, statutul Î.M. „Construcție Fălești” nu corespunde prevederilor Hotărârii Guvernului nr.387 din 06.06.1994²³, în acesta nefiind indicată mărimea și valoarea fondului statutar, precum și modalitatea formării acestuia; nu reflectă suficient atribuțiile fondatorului referitor la numirea și eliberarea din funcție a administratorului întreprinderii; repartizarea și utilizarea profitului net nu corespunde cadrului legal existent. La statut nu este anexat actul de inventariere a bunurilor întreprinderii transmise în gestiune la data aprobării acestuia de către fondator, iar pentru bunurile imobile nu s-a indicat adresa poștală, suprafața și numărul cadastral, cu anexarea planului terenului. Contrar pct.17 din Hotărârea Guvernului nr.387 din 06.06.1994 și art.4 din Legea nr.845-XII din 03.01.1992²⁴, până la data finalizării auditului, cu administratorul întreprinderii municipale nu a fost încheiat un contract de reglementare a relațiilor dintre fondator și administrator, inclusiv privind modul și condițiile de remunerare a acestuia, lipsește actul de predare-primire în gestiune a patrimoniului.

➤ *Statutul juridic al PP „Patria mea”, al cărei fondator este Consiliul raional, nu este bine determinat, iar mijloacele financiare în sumă de 303,4 mii lei (în anul 2009 – 102,3 mii lei, și în anul 2010 – 201,0 mii lei) au fost alocate în lipsa justificării cheltuielilor suportate.*

Cu încălcarea art.14 alin.(2) lit.i) și lit.h) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, Consiliul raional a decis înființarea PP „Patria mea” fără a stabili exhaustiv statutul juridic al acesteia. Astfel, potrivit pct.23 din statut, bugetul raional finanțează 60% din cheltuielile publicației, conform necesităților acesteia, fără a fi stabilită limita acestor «necesități», precum și modul de raportare a utilizării mijloacelor alocate. Contrar prevederilor art.53 lit.i) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, Consiliul raional n-a asigurat controlul asupra utilizării conform destinației de către PP „Patria mea” a alocațiilor bugetare și respectarea de către aceasta a normativelor de cheltuieli. PP „Patria mea” ține evidența

contabilă ca și persoanele juridice aflate la autogestiune, iar Consiliul raional n-a elaborat și n-a aprobat în acest caz reglementări privind administrarea alocațiilor bugetare și a patrimoniului transmis, astfel generând o evidență incompletă și neconformă. Mijloacele bugetare transferate în anii 2009-2010 PP „Patria mea” de către Aparatul președintelui raionului în sumă de 303,4 mii lei nu au avut la bază documente justificative (facturi și acte de executare a serviciilor), fapt ce contravine art.17 alin.(1) și art.19 alin.(1) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007.

➤ *Consiliul raional Fălești nu a întreprins măsuri suficiente în vederea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a drepturilor asupra bunurilor imobile (clădiri și construcții speciale) în valoare de 76081,5 mii lei, ceea ce contravine prevederilor art.5 din Legea nr.1543-XIII din 25.02.1998.*

Astfel, din 64 de bunuri imobile aflate la balanța Aparatului președintelui raionului și la balanța IMSP (bunuri transmise în gestiune de către Consiliul raional), nu sînt înregistrate la Oficiul cadastral Fălești drepturile asupra 59 bunuri imobile în valoare de 34120,3 mii lei. Totodată, la DGITS nu sînt înregistrate corespunzător bunuri imobile în valoare de 28587,4 mii lei, la SASPF – de 6940,9 mii lei, iar la Secția Cultură – de 6432,9 mii lei.

➤ *Potrivit art.9 alin.(2) lit.i) și lit.j) din Legea nr.121-XVI din 04.05.2007²⁵, ținerea evidenței patrimoniului UAT și exercitarea controlului asupra integrității și folosirii eficiente a acestuia sînt de competența AAPL. Nefinalizarea delimitării terenurilor proprietate publică a statului, a UAT și private determină riscul de neasigurare a calculării și încasării integrale a plăților pentru folosirea terenurilor proprietate publică în raion.*

AAPL din raionul Fălești nu deține o informație exhaustivă privind fondul funciar aflat în proprietatea de stat, a UAT și cea privată, modul de utilizare și beneficiarii acestuia, ceea ce contravine prevederilor art.11 din Legea nr.91-XVI din 05.04.2007²⁶, în condițiile cărora Guvernul și AAPL urmau ca pînă în anul 2008 să asigure efectuarea lucrărilor de identificare a terenurilor proprietate publică, iar pînă în anul 2009 – înregistrarea acestora în Registrul bunurilor imobile. Lipsa unei informații complete și veridice privind fondul funciar gestionat duce la folosirea neautorizată a acestuia și la neachitarea plăților cuvenite, prin ce se afectează realizarea veniturilor la bugetele respective. De asemenea, nedelimitarea terenurilor proprietate publică determină vânzarea neautorizată a acestora de către autoritățile publice necompetente. Astfel, Secția Cultură nu are înregistrate drepturile asupra unor terenuri cu suprafața de 1,36 ha aferente bunurilor imobile gestionate. Ca urmare, în anul 2010, terenul aferent Casei raionale de cultură din or. Fălești (în care este amplasată și Școala de arte plastice), cu suprafața de 0,0125 ha, a fost realizat de către Primăria or.Fălești, cu suma de 12,4 mii lei, S.R.L. „Lider-Prim”, care îl folosește pentru amplasarea unui bar-terasă.

Cele relatate determină riscul neintegrității bunurilor proprietate publică, iar situațiile financiare raportate nu oferă o imagine fidelă și exactă a performanței financiare referitoare la valorile patrimoniale aflate în proprietatea și gestiunea UAT.

Contabilizarea neconformă a valorilor nou-create, rezultate din cheltuieli capitale; superficialitatea inventarierii anuale; neluarea la evidență a bunurilor materiale ce aparțin UAT diminuează valoarea patrimoniului public.

• Contrar prevederilor pct.194 din Instrucțiunea

²³ Hotărârea Guvernului nr.387 din 06.06.1994 “Cu privire la aprobarea Regulamentului-model al întreprinderii municipale” (în continuare – Hotărârea Guvernului nr.387 din 06.06.1994).

²⁴ Legea nr.845-XII din 03.01.1992 “Cu privire la antreprenoriat și întreprinderi”.

²⁵ Legea privind administrarea și deetimizarea proprietății publice nr.121-XVI din 04.05.2007.

²⁶ Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr.91-XVI din 05.04.2007.

aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010, în anul 2010, Primăriile s.Chetriș, s.Hiliuți și s.Pinzăreni au reflectat neregulamentar la cheltuielile pe anul 2010 contribuțiile Consiliului raional privind implementarea diferitor proiecte în sumă de 135,0 mii lei, care n-au fost valorificate, iar Aparatul președintelui raionului n-a urmărit corectitudinea utilizării acestor contribuții.

- Cu încălcarea prevederilor pct.45 și pct.216 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010, SASPF a reflectat la cheltuielile instituției, în loc să majoreze valoarea mijloacelor fixe, valoarea documentației de proiect a lucrărilor de reparație capitală a Centrului de plasament în sumă de 38,5 mii lei și cheltuielile de instalare a utilajului de 6,0 mii lei.

- Contrar prevederilor art.17 din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007, DGITS nu a luat la evidență mijloace fixe (de la tabelele de odihnă „Romantica” și „Olimp”) în sumă de 108,3 mii lei, iar Aparatul președintelui raionului - echipamentul în valoare de 13,2 mii lei, livrat de Organizația Internațională pentru Migrațiune încă la 20.09.2007.

- Cu abateri de la art.19 alin.(2) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007, în lipsa documentelor justificative, Aparatul președintelui raionului a reflectat la cheltuieli mijloacele bănești utilizate pentru organizarea sărbătorilor de iarnă, în sumă de 15,0 mii lei.

- Contrar prevederilor pct.176 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010, Aparatul președintelui raionului n-a luat la evidență datoria debitoare a S.R.L. „Samotlor-Gaz”, conform titlului executoriu, în sumă de 4230,0 mii lei.

- DGITS n-a întreprins măsuri consecvente de încasare a datoriilor debitoare cu termenul de achitare expirat în sumă de 207,8 mii lei și nu dispune de careva informații privind măsurile întreprinse de organele de anchetă privind recuperarea lor, nereflexând la contul “Decontări privind manco” o parte din aceste datorii în sumă de 167,7 mii lei, ceea ce contravine prevederilor pct.176 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010.

- DGITS și Secția Cultură n-au calculat uzura pentru o parte din mijloacele fixe deținute în sumă de 116,5 mii lei și, respectiv, de 279,4 mii lei.

- SASPF nu dispune de confirmarea documentară a

utilizării conform destinației a mijloacelor financiare în sumă de 312,1 mii lei, alocate pentru asigurarea materială a copiilor din casele de copii de tip familial. Părintele educator n-a întocmit și n-a prezentat dările de seamă anuale privind evidența bunurilor, veniturilor și cheltuielilor efectuate, după cum prevede pct.41 lit.g) din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.937 din 12.07.2002²⁷.

Recomandări:

12. Consiliul raional să întreprindă măsuri întru aducerea în concordanță cu cadrul legal a statutului și a activității întreprinderilor municipale și instituțiilor fondate.

13. Consiliul raional și președintele raionului să asigure efectuarea inventarierii exhaustive a patrimoniului public, inclusiv a celui transmis în administrarea întreprinderilor fondate, precum și înregistrarea conformă a acestuia în evidența contabilă și a drepturilor asupra lui.

14. Președintele raionului să aducă în conformitate măsurile corespunzătoare față de persoanele care au admis abateri de la legislația în vigoare, inclusiv pentru diminuarea neargumentată a valorii patrimoniului public.

15. Consiliul raional să aducă în conformitate cu prevederile legale atribuirea bunurilor materiale și alocarea sumelor financiare PP „Patria mea”.

16. Primăria or. Fălești să asigure delimitarea terenurilor proprietate publică, cu excluderea practicii de realizare a terenurilor drepturile asupra cărora nu sînt stabilite.

17. Aparatul președintelui raionului să asigure înregistrarea în evidență a cheltuielilor capitale pentru obiectivele finalizate în conformitate cu reglementările stabilite, cu transmiterea regulamentară a lor către beneficiari.

18. Consiliul raional și președintele raionului să stabilească proceduri clare, care să asigure conformitatea formării cotei de participare a fondatorului în instituțiile medico-sanitare publice și întreprinderile fondate.

19. DGITS să întreprindă măsurile necesare întru recuperarea datoriilor debitoare în sumă de 167,9 mii lei, cu aplicarea sancțiunilor corespunzătoare față de persoanele care le-au format.

20. Primăriile satelor Chetriș, Hiliuți și Pinzăreni să restabilească în evidența contabilă mijloacele financiare primite, dar nevalorificate, în anul 2010 în sumă, respectiv, de 30,0 mii lei, 50,0 mii lei și 55,0 mii lei.

Echipa de audit:

Controlorii superiori de stat, auditori publici

**V. Deliu
E. Colibă
I. Pleșca**

Lista abrevierilor

Abrevierea	Termenul abreviat
AAPL	– Autoritățile administrației publice locale
CMF	– Centrul Medicilor de Familie
DGF	– Direcția Generală Finanțe
DGITS	– Direcția Generală Învățământ, Tineret și Sport
IFS	– Inspectoratul Fiscal de Stat
IMSP	– Instituție medico-sanitară publică
Î.M. „Construcție Fălești”	– Întreprinderea Municipală „Construcție Fălești”
Î.S.	– Întreprindere de stat
PP	– Publicație periodică
S.A.	– Societate pe acțiuni
SASPF	– Secția Asistență Socială și Protecția Familiei
SCFR	– Serviciul Control Financiar și Revizie
S.R.L.	– Societate cu răspundere limitată
UAT	– Unitate administrativ-teritorială

²⁷ Regulamentul casei de copii de tip familial, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.937 din 12.07.2002.

Anexa nr.1

Structura veniturilor bugetului raional Făleşti pe anul 2010

Specificație	Planul aprobat pentru perioada de gestiune		Planul rectificat pentru perioada de gestiune		Executat (Realizat)		Depășiri (+), Nerealizări (-) (mii lei)	Nivelul executării (%)
	Suma (mii lei)	Ponderea (%)	Suma (mii lei)	Ponderea (%)	Suma (mii lei)	Ponderea (%)		
Veniturile totale ale bugetelor UAT din raionul Făleşti, din care:	179808,4	100	189351,9	100	191150,1	100	+1798,2	100,9
Veniturile totale ale bugetului raional, din care:	156367,8	86,9	156351,7	82,6	157162,2	82,2	+810,5	100,5
1. Venituri fiscale, inclusiv:	5761,9	3,2	5861,9	3,1	6583,6	3,5	+721,7	112,3
1.1. <i>Impozit pe venit</i>	4998,5	2,8	5098,5	2,7	5549,9	2,9	+451,4	108,9
1.2. <i>Impozite interne pe mărfuri și servicii</i>	763,4	0,4	763,4	0,4	1033,7	0,6	+270,3	135,4
2. Încasări nefiscale, inclusiv:	227,0	0,1	504,0	0,3	649,1	0,3	+145,1	128,8
2.1. <i>Venituri din activitatea de întreprinzător</i>	67,0	0,0	67,0	0,0	60,3	0,0	-6,7	90,0
2.2. <i>Taxele și plățile administrative</i>	-	-	-	-	3,9	0,0	+3,9	-
2.3. <i>Amenzile și sancțiunile administrative</i>	160,0	0,1	437,0	0,2	584,9	0,3	+147,9	133,8
3. Mijloace speciale ale instituțiilor publice	1783,3	1,0	564,7	0,3	564,8	0,3	+0,1	100,0
4. Venituri ale fondurilor speciale	50,0	0,0	50,0	0,0	65,7	0,0	+15,7	131,4
5. Transferuri	148545,6	82,6	146237,0	77,2	146227,6	76,5	-9,4	100,0
6. Granturi	-	-	3134,1	1,7	3071,4	1,6	-62,7	98,0

Sursă: Raportul privind executarea veniturilor bugetului raional pe anul 2010

Anexa nr.2

Executarea cheltuielilor bugetului raional Făleşti pe anul 2010

Nr. d/o	Specificație	Executarea cheltuielilor bugetului raional Făleşti, sub aspect economic, pe anul 2010						
		Articol de cheltuieli	Aprobat	Rectificat	Executat	Ponderea, în total executat, (%)	Raport executat către rectificat	Devieri executat către rectificat (+); (-)
1	2	3	4	5	6	7	8 (col.6/5)	9 (col.6-5)
	Cheltuieli totale, din care:		154 423,4	154 610,8	151 741,0	100%	98,1%	-2 869,8
1	Retribuirea muncii	111	23 718,2	23 358,2	22 920,9	15,1%	98,1%	-437,3
2	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	112	4 401,2	4 081,6	4 002,6	2,6%	98,1%	-79,0
3	Plata mărfurilor și serviciilor	113	11 932,4	11 789,9	10 252,9	6,8%	87,0%	-1 537,0
4	Deplasări în interes de serviciu	114	133,9	158,5	132,8	0,1%	83,8%	-25,7
5	Primele de asigurare obligatorie de asistență medicală	116	672,9	637,2	611,1	0,4%	95,9%	-26,1
6	Plata dobânzilor	120	604,5	567,5	529,1	0,3%	93,2%	-38,4
7	Transferuri curente, inclusiv:	130	100 631,3	103 269,7	103 185,0	68,0%	99,9%	-84,7
7.1	pentru produse și servicii	131	-	79,7	10,7	0,0%	13,4%	-69,0
7.2	în scopuri de serviciu	132	1 841,4	2 299,4	2 299,3	1,5%	100,0%	-0,1
7.3	către bugetele de alt nivel	133	94 960,8	94 960,8	94 960,8	62,6%	100,0%	0,0
7.4	instituțiilor financiare și altor organizații	134	-	1 379,6	1 379,6	0,9%	100,0%	0,0
7.5	către populație	135	3 829,1	4 550,1	4 534,5	3,0%	99,7%	-15,6
7.6	Alte cheltuieli curente	181	2,4	6,7	6,6	0,0%	98,5%	-0,1
8	Cheltuieli capitale, inclusiv:	200	12 641,0	11 055,9	10 550,5	7,0%	95,4%	-505,4
8.1	Investiții capitale	241	3 640,0	4 178,1	4 016,6	2,6%	96,1%	-161,5
8.2	Procurarea mijloacelor fixe	242	112,0	1 049,3	1 023,8	0,7%	97,6%	-25,5
8.3	Reparații capitale	243	7 121,7	3 567,6	3 356,9	2,2%	94,1%	-210,7
8.4	Transferuri capitale	270	1 752,9	2 107,1	2 014,1	1,3%	95,6%	-93,0
8.5	Alte cheltuieli curente	280	14,4	153,9	139,1	0,1%	90,4%	-14,8
9	Creditarea netă	600,00	-314,4	-314,4	-450,5	-0,3%	143,3%	-136,1

Sursă: Raportul privind executarea cheltuielilor bugetului raional la 31.12. 2010

PARTEA II
Hotărîri ale Guvernului Republicii Moldova**1004 H O T Ă R Î R E**

**privind aprobarea Avizului asupra proiectului legii
pentru completarea articolului 5 din Legea Fondului
republican și a fondurilor locale de susținere socială
a populației nr. 827-XIV din 18 februarie 2000**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra
proiectului legii pentru completarea articolului 5 din LegeaFondului republican și a fondurilor locale de susținere
socială a populației nr. 827-XIV din 18 februarie 2000.**PRIM-MINISTRU****Vladimir FILAT****Contrasemnează:****Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei
Ministrul finanțelor
Ministrul justiției****Valentina Buliga
Veaceslav Negruța
Oleg Efrim**

Nr. 902. Chișinău, 6 decembrie 2011.

1005 H O T Ă R Î R E

**cu privire la aprobarea Avizului asupra proiectului
de lege privind modificarea Codului funciar nr. 828-XII
din 25 decembrie 1991**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra

proiectului de lege privind modificarea Codului funciar nr.
828-XII din 25 decembrie 1991.**PRIM-MINISTRU****Vladimir FILAT****Contrasemnează:****Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare
Ministrul justiției****Valeriu Lazăr****Vasile Bumacov
Oleg Efrim**

Nr. 911. Chișinău, 6 decembrie 2011.

1006 H O T Ă R Î R E

**pentru aprobarea Cerințelor privind calitatea
și comercializarea semințelor de plante oleaginoase
și pentru fibre**

În conformitate cu Legea nr. 659-XIV din 29 octombrie
1999 despre semințe (Monitorul Oficial al Republicii
Moldova, 2000, nr. 1-4, art. 6), cu modificările și comple-
tările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Cerințele privind calitatea și comerciali-
zarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre (se

anexează).

2. Prezenta hotărîre intră în vigoare la 6 luni de la data
publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.3. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune
în sarcina Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.**PRIM-MINISTRU****Vladimir FILAT****Contrasemnează:****Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare****Valeriu Lazăr****Vasile Bumacov**

Nr. 915. Chișinău, 7 decembrie 2011.

Aprobate
 prin Hotărârea Guvernului nr.915
 din 7 decembrie 2011

Cerințe privind calitatea și comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre

Cerințele privind calitatea și comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre (în continuare – Cerințe) creează cadrul necesar aplicării Directivei 2002/57/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre, publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene (JO L 193, 20.7. 2002, p. 74).

I. Domeniul de aplicare

1. Prezentele Cerințe stabilesc condiții de calitate pentru producerea și/sau comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre, destinate producției agricole, cu excepția utilizării în scopuri ornamentale.

2. Prezentele Cerințe se aplică semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre. Aceste Cerințe nu se aplică semințelor produse în gospodăriile individuale neautorizate, precum și semințelor de tranzit sau depozitate temporar ca produse de tranzit.

II. Terminologie

3. În sensul prezentelor Cerințe, termenii utilizați sînt definiți după cum urmează:

1) *plante oleaginoase și pentru fibre* – plante din genurile și/sau speciile indicate mai jos:

<i>Arachis hypogaea</i> L.	Arahide
<i>Brassica juncea</i> (L.)	Muștar maroniu
<i>Brassica napus</i> L. (partim)	Rapiță
<i>Brassica nigra</i> (L.)	Muștar negru
<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam) Briggs	Rapiță
<i>Cannabis sativa</i> L.	Cîneapă
<i>Carthamus tinctorius</i> L.	Cartamus
<i>Carum carvi</i> L.	Chimen
<i>Glycine max</i> (L.) Merr.	Soia
<i>Gossypium</i> spp.	Bumbac
<i>Helianthus annuus</i> L.	Floarea soarelui
<i>Linum usitatissimum</i> L.	În-de-fuior, în-de-ulei
<i>Papaver somniferum</i> L.	Mac
<i>Sinapis alba</i> L.	Muștar alb

2) *semințe de bază (varietăți, alte decît hibrizi)* – seminte produse de către sau sub responsabilitatea directă a amelioratorului, care:

- a) au fost produse din seminte de prebază;
- b) sînt destinate producerii de seminte certificate;
- c) satisfac cerințele prevăzute de reglementările privind puritatea varietală, germinația, specificate pentru semințele de bază;

3) *semințe de bază (hibrizi)* reprezintă:

a) seminte de bază din linii consangvinizate:
 care respectă condițiile stabilite în anexele nr. 1 și 2 pentru acest tip de seminte;

pentru care s-a constatat, în urma unei examinări, în cazul condițiilor stabilite în anexa nr. 2, că îndeplinesc condițiile prevăzute în alineatele prezentului subpunct;

b) seminte de bază de hibrizi simpli:

semințe destinate producerii de hibrizi tripli sau dubli;
 care respectă dispozițiile stabilite în anexele nr. 1 și 2 pentru semințele de bază;

pentru care s-a constatat, în urma unei examinări, că îndeplinesc condițiile pct. 3 subpct. 3) alin. a) și b) din prezentele Cerințe;

4) *semințe certificate* sînt:

a) semințele tuturor speciilor menționate în pct. 3

subpct. 1) din prezentele Cerințe, altele decît *Brassica napus* L., *Brassica juncea* (L.), *Brassica rapa* L. var. *silvestris*, *Brassica nigra* (L.), *Cannabis sativa* L., *Carthamus tinctorius* L., *Carum carvi* L., *Helianthus annuus* L., *Papaver somniferum* L., *Sinapis alba* L.:

care provin direct din seminte de bază care, după examinare oficială, îndeplinesc condițiile stabilite în anexele nr. 1 și 2 pentru semințele de bază;

pentru care s-a constatat, în urma unei examinări oficiale, că îndeplinesc condițiile prevăzute în alineatele prezentului subpunct;

b) semințele din prima generație (arahide, cîneapă monoică, în-de-fuior, în-de-ulei, soia, bumbac):

care provin direct din seminte de bază sau, la cererea amelioratorului, semințele aparținînd unei generații anterioare semințelor de bază, care vor îndeplini, în cazul unei examinări oficiale, condițiile stabilite în anexele nr. 1 și 2 pentru semințele de bază;

care sînt destinate producției de seminte din categoria seminte certificate din a doua generație;

care îndeplinesc alte condiții stabilite în anexele nr.1 și 2 pentru semințele certificate;

pentru care s-a constatat, în urma unei examinări, că îndeplinesc condițiile prevăzute în alineatele prezentului subpunct;

c) seminte din a doua generație (arahide, în-de-fuior, în-de-ulei, soia, bumbac):

care provin direct din seminte de bază, seminte certificate din prima generație sau, la cererea amelioratorului, semințele unei generații anterioare semințelor bază, care îndeplinesc, la examinarea oficială, condițiile stabilite în anexele nr. 1 și 2 pentru semințele de bază;

care sînt destinate altor producții de seminte de plante oleaginoase și pentru fibre;

care îndeplinesc condițiile stabilite în anexele nr. 1 și 2 pentru semințele certificate;

pentru care s-a constatat, în urma unei examinări, că îndeplinesc condițiile prevăzute în alineatele prezentului subpunct;

d) seminte din a doua generație (cîneapă monoică):

care provin direct din seminte certificate din prima generație și care vor fi stabilite și controlate în mod oficial în vederea producției de seminte certificate din a doua generație;

care sînt destinate producției de cîneapă ce se recoltează în faza de înflorire;

care îndeplinesc condițiile stabilite în anexele nr. 1 și 2 pentru semințele certificate;

pentru care s-a constatat, în urma unei examinări, că îndeplinesc condițiile prevăzute în alineatele prezentului subpunct;

e) seminte din a treia generație (în-de-fuior, în-de-ulei):

care provin direct din seminte de bază, din seminte certificate din prima sau a doua generație sau, la cererea amelioratorului, semințele aparținînd unei generații anterioare semințelor de bază, care îndeplinesc, în cazul unei examinări oficiale, condițiile stabilite în anexele nr. 1 și 2 pentru semințele de bază;

care sînt destinate altor producții de seminte de plante oleaginoase și pentru fibre;

care îndeplinesc condițiile stabilite în anexele nr. 1 și 2 pentru semințele certificate;

pentru care s-a constatat, în urma unei examinări oficiale, că îndeplinesc condițiile prevăzute în alineatele prezentului subpunct;

5) *semințe comerciale* sînt semințele:

a) care păstrează identitatea speciei;

b) care îndeplinesc condițiile expuse în anexa nr. 1 pentru semințele comerciale;

c) pentru care s-a constatat, în urma unei examinări oficiale, că îndeplinesc condițiile prevăzute în alineatele prezentului subpunct.

III. Inspectia în cîmp, eșantionarea și testarea semințelor

4. Pentru determinarea purității biologice a soiurilor și hibridilor de culturi oleaginoase se efectuează inspectia în cîmp. Inspectia în cîmp este obligatorie și se efectuează de către inspectori, desemnați anual de autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii.

5. Inspectorii trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

1) să dețină calificările tehnice necesare (documentul ce atestă participarea la instruire de specialitate);

2) să nu obțină nici un câștig personal prin efectuarea inspectiilor;

3) să efectueze inspectii în conformitate cu normele aplicabile inspectiilor.

6. Pentru verificarea soiurilor este necesară examinarea semințelor pentru certificare și examinarea semințelor comerciale de către sondatori, care au fost desemnați de autoritatea publică în domeniul agriculturii.

7. Persoanele desemnate ca sondatori trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

1) să dețină calificările tehnice necesare, obținute prin cursurile de formare organizate în condițiile aplicabile sondatorilor și confirmate prin examene;

2) să fie persoane fizice independente;

3) să fie persoane angajate de persoane fizice sau juridice, ale căror activități nu implică producerea, cultivarea și comercializarea semințelor.

8. Cultura de semințe care urmează să fie inspectată trebuie să fie obținută din semințe care au fost supuse unui control oficial, iar rezultatele acestui control să fi fost satisfăcătoare.

9. Cel puțin 5 % ale eșantioanelor din loturile de semințe recoltate din culturile semincere se prelevă pentru înființarea sectoarelor postcontrol și, după caz, pentru testarea, în laborator, privind identitatea și puritatea varietală.

10. Testarea semințelor se efectuează de către laboratoare acreditate, ale căror activități se supun supravegherii oficiale în baza Legii nr. 659-XIV din 29 octombrie 1999 despre semințe.

IV. Comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre

11. Semințele de: *Brassica L. (partim)*, *Brassica rapa L. var. silvestris* (Lam.) Briggs, *Cannabis sativa L.*, *Carthamus tinctorius L.*, *Carum carvi L.*, *Gossypium spp.*, *Helianthus annuus L.*, *Linum usitatissimum L. (partim)*/ in-de- fuor se vor comercializa numai în cazul în care au fost certificate ca semințe de bază sau semințe certificate.

12. Semințele din alte genuri și specii de plante oleaginoase și pentru fibre decît cele enumerate în pct. 11 nu pot fi comercializate decît în cazul în care sînt semințe certificate ca semințe de bază, semințe certificate sau semințe comerciale.

13. Materialul semincer din generații anterioare semințelor de bază și pentru prelucrare va fi comercializat sub rezerva garanției identității acestuia.

14. Prin derogare de la prevederile pct. 11 și 12, în conformitate cu Legea nr. 659-XIV din 29 octombrie 1999 despre semințe, se permite:

1) comercializarea semințelor de bază care îndeplinesc condițiile stabilite în anexa nr. 2 în ceea ce privește germinația facultativă;

2) în cazul menționat în subpct. 1) al prezentului punct, se iau toate măsurile necesare pentru ca furnizorul să asigure comercializarea materialului semincer cu certificatul de calitate eliberat de un laborator acreditat, în care va fi stipulată germinația facultativă a semințelor, precum și intervalul de etichete ce vor conține informația privind denumirea speciei și a soiului, numărul de referință al lotului, denumirea producătorului și adresa acestuia, anul certificării și numărul unic de identificare a etichetei.

15. Fără a aduce atingere prevederilor pct. 11, în conformitate cu Legea nr. 659-XIV din 29 octombrie 1999 despre semințe, producătorii autohtoni sînt înregistrați pentru a comercializa:

1) cantități mici de semințe în scopuri științifice sau pentru operații de selecție;

2) cantități corespunzătoare de semințe destinate altor scopuri, teste sau experimente, în măsura în care ele aparțin varietăților pentru care a fost depusă cererea de înscriere în Catalogul soiurilor de plante al Republicii Moldova.

16. Producerea, comercializarea și utilizarea materialului semincer modificat genetic se efectuează în baza autorizației eliberate de Comisia națională pentru securitate biologică în conformitate cu prevederile Legii nr. 755-XV din 21 decembrie 2001 privind securitatea biologică.

17. La cererea amelioratorului, descrierea componentelor genealogice poate să rămînă confidențială.

18. Testarea materialului semincer se efectuează într-un laborator acreditat conform standardelor Asociației internaționale de testare a semințelor (ISTA).

19. În cadrul examinării semințelor în scopul certificării, probele se prelevă din loturi ambalate și etichetate, greutatea maximă a unui lot și greutatea minimă a unei probe fiind stipulate în anexa nr. 3 la prezentele Cerințe.

20. Semințele de bază, semințele certificate și semințele comerciale nu vor fi comercializate decît în loturi ambalate și etichetate.

21. Ambalajele semințelor de bază, ale semințelor certificate și ale semințelor comerciale sînt închise astfel încît să nu fie posibilă deschiderea fără deteriorarea sistemului de închidere sau fără ca eticheta prevăzută în pct. 24 subpct. 1), 2), 3) și 4) ori ambalajul să nu prezinte urme de deteriorare.

22. Sistemul de închidere trebuie să prevadă fie încorporarea etichetei, fie aplicarea unui sigiliu.

Măsurile prevăzute în prezentul punct sînt opționale în cazul unui sistem de închidere de unică folosință.

23. Ambalarea sau reambalarea se va efectua numai în mod oficial sau în cadrul unui control oficial.

În acest caz, pe eticheta de închidere, prevăzută în pct. 24, se menționează data ultimei închideri și autoritatea desemnată care a efectuat ambalarea respectivă.

24. Cerințele de ambalare destinate semințelor de bază, semințelor certificate și semințelor comerciale, în cazul în care semințele din ultima categorie nu se prezintă sub formă de ambalaje mici, sînt următoarele:

1) ambalajele trebuie să fie prevăzute la exterior cu o etichetă care nu a mai fost utilizată anterior, corespunde condițiilor stabilite în anexa nr. 4 la prezentele Cerințe și ale cărei indicații sînt întocmite în limba de stat. Culoarea etichetei este:

a) albă – pentru semințele de bază;

b) albastră – pentru semințele certificate din prima generație, obținute din semințe de bază;

c) roșie – pentru semințele certificate din generațiile următoare, obținute din semințe de bază;

d) maro – pentru semințele comerciale.

În cazul semintelor certificate, eticheta este albastră, barată pe diagonală cu o linie de culoare verde;

2) dacă, în cazul prevăzut în pct. 14 subpct. 1), semintele de bază nu îndeplinesc condițiile stabilite în anexa nr.2 la prezentele Cerințe cu privire la germinația facultativă, acest lucru trebuie indicat pe etichetă;

3) se permite utilizarea etichetelor adezive;

4) fiecare etichetă trebuie să dețină un număr unic de identificare;

5) ambalajele trebuie să conțină un prospect oficial de culoarea etichetei, care să cuprindă cel puțin indicațiile stabilite în subpct. 2) 3), 5) și 6) și pentru semintele comerciale – în subpct. 1), 5), 6) și 7) ale pct. 1 din anexa nr.4 la prezentele Cerințe.

Prospectul este astfel constituit încât să nu poată fi confundat cu eticheta prevăzută în subpct. 1), 2) și 3) ale prezentului punct.

25. Ambalajele semintelor de bază, ale semintelor certificate și ale semintelor comerciale pot purta și o etichetă a furnizorului, care poate fi distinctă de eticheta oficială sau sub formă de informație a furnizorului, imprimată pe ambalajul propriu-zis.

26. În cazul semintelor ce aparțin unei varietăți care a fost modificată genetic, orice etichetă aplicată pe ambalaj și orice document ce însoțește lotul soiului de semințe, conform prevederilor prezentelor Cerințe, trebuie să indice în mod clar că varietatea soiului a fost modificată genetic.

27. Orice tratament chimic al semintelor de bază, semintelor certificate și al semintelor comerciale trebuie să fie menționat fie pe eticheta oficială, fie pe eticheta furnizorului, precum și pe ambalaj sau în interiorul acestuia.

28. Semintele de prebază pot fi comercializate cu condiția respectării următoarelor cerințe:

1) să fie controlate, conform cerințelor care se aplică certificării semintelor de bază din Legea nr. 659-XIV din 29 octombrie 1999 despre semințe;

2) să fie ambalate conform prevederilor prezentelor Cerințe;

3) etichetele de pe ambalaje să conțină cel puțin următoarele indicații:

a) autoritatea de certificare și țara producătoare;

b) numărul de referință al lotului;

c) luna și anul sigilării sau luna și anul ultimei prelevări oficiale de eşantioane în vederea certificării;

d) specia, indicată cel puțin cu denumirea botanică, care poate figura sub forma abreviată și fără numele autorilor, cu caractere latine;

e) soiul menționat cu caractere latine;

f) mențiunea „Semințe de prebază”;

g) numărul de generații anterioare semintelor din categoria semințe certificate și semințe certificate din prima generație;

h) mențiunea clară dacă varietățile au fost modificate genetic;

i) numărul unic de identificare;

3) eticheta să fie de culoare albă, cu o dungă pe diagonală de culoare violet.

29. Este necesar ca semintele de plante oleaginoase și pentru fibre:

1) să provină direct:

a) din semințe de bază sau din semințe certificate în una sau mai multe țări; sau

b) dintr-o țară unde cerințele pentru semintele de plante oleaginoase și pentru fibre oferă aceleași garanții cu privire la caracteristicile lor și la măsurile luate pentru examinarea lor, pentru asigurarea identității lor, pentru marcarea și pentru controlul lor, fiind cel puțin echivalente cu prevederile prezentelor Cerințe; sau

c) din încrucișarea semintelor de bază, certificate oficial într-o țară cu semințe de bază, certificate într-una din țări

conform lit.b) a subpct. 1) al prezentului punct și recoltate în altă parte, urmînd, la cerere, să fie certificate ca semințe certificate în fiecare țară, în cazul în care aceste semințe au fost supuse unei inspecții în cîmp în conformitate cu condițiile menționate în anexa nr.1 la prezentele Cerințe pentru categoria luată în considerare și în cazul în care s-a constatat, în urma unei examinări oficiale, respectarea condițiilor menționate în anexa nr.2 la prezentele Cerințe pentru aceeași categorie;

2) să fie obținute direct din semințe certificate de generații anterioare din semințe de bază. Conform Legii nr. 659-XIV din 29 octombrie 1999 despre semințe, vor fi certificate ca semințe de bază cele care respectă condițiile menționate pentru această categorie.

30. Semintele de plante oleaginoase și pentru fibre care urmează a fi certificate conform prevederilor pct. 29 trebuie să fie:

1) ambalate și etichetate cu o etichetă oficială, potrivit prevederilor din anexa nr.4 la prezentele Cerințe;

2) însoțite de un document oficial în conformitate cu prevederile pct. 3 din anexa nr. 5 la prezentele Cerințe;

3) însoțite de mențiunea respectivă, în cazul în care varietatea este modificată genetic.

31. La importul semintelor de plante oleaginoase și pentru fibre, acestea trebuie să fie certificate, la cerere, în cazul în care:

1) au fost obținute direct din semințe de bază, semințe certificate sau încrucișarea acestora conform pct. 29;

2) au fost supuse unei inspecții în cîmp ce corespunde prevederilor stipulate în anexa nr.1 la prezentele Cerințe;

3) examinarea oficială a demonstrat respectarea condițiilor stabilite în anexa nr.2 la prezentele Cerințe.

32. Pentru depășirea tuturor dificultăților temporare de aprovizionare generală cu semințe de bază, semințe certificate în interiorul țării, care nu pot fi rezolvate altfel, autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii poate autoriza, pentru o perioadă determinată, importul și comercializarea, în cantitățile necesare pentru rezolvarea problemelor de aprovizionare, a semintelor unei categorii supuse unor cerințe mai puțin stricte sau a semintelor unei varietăți ce nu figurează în Catalogul soiurilor de plante al Republicii Moldova.

33. Pentru o categorie de semințe aparținînd unei varietăți determinate, eticheta oficială este cea prevăzută pentru categoria corespunzătoare, pentru semintele varietăților care nu figurează în Catalogul soiurilor de plante al Republicii Moldova, eticheta oficială este cea prevăzută pentru semintele comerciale. Eticheta indică în toate cazurile că semintele respective sînt dintr-o categorie avînd cerințe mai puțin stricte.

34. La comercializarea unor cantități mai mari de 2 kg de semințe provenite din import, pe etichetă trebuie să fie indicate:

1) specia;

2) soiul;

3) categoria;

4) țara producătoare și serviciul de control oficial;

5) țara expeditoare;

6) importatorul;

7) cantitatea de semințe;

8) mențiunea clară dacă varietatea este modificată genetic.

Eticheta pentru cantități mai mici de semințe trebuie să conțină o etichetă de unică folosință.

35. Sub rezerva toleranțelor stabilite de anexa nr. 2 privind prezența bolilor, a organismelor dăunătoare, prezentele Cerințe nu aduc atingere dispozițiilor din actele normative naționale justificate de rațiunea de protecție a sănătății și a vieții persoanelor și animalelor, de conservare a plantelor sau de protecție a proprietății industriale sau comerciale.

Anexa nr.1
la Cerințele privind calitatea
și comercializarea semințelor
de plante oleaginoase și pentru fibre

Cerințe

pe care trebuie să le îndeplinească culturile de plante oleaginoase și pentru fibre

1. Culturile precedente din câmp să nu fi fost incompatibile cu producția de semințe din specia și soiul culturii, iar câmpul să fie suficient de lipsit de astfel de plante samurasi.

În cazul hibrizilor de *Brassica napus*, cultura va fi realizată pe un lot de producție pe care nu s-au cultivat plante de *Brassicaceae* (*Cruciferae*) timp de cinci ani.

2. Cultura să îndeplinească următoarele cerințe privind sursele învecinate de polen ce ar putea să genereze o polenizare nedorită:

Cultura	Distanța minimă
<i>Brassica</i> spp., altele decât <i>Brassica napus</i> , <i>Cannabis sativa</i> alta decât <i>cinepa monoecius</i> ; <i>Carthamus tinctorius</i> ; <i>Carum carvi</i> ; <i>Gossypium</i> spp., alta decât hibrizii de <i>Gossypium hirsutum</i> și <i>Gossypium barbadense</i> ; <i>Sinapis alba</i> : - pentru producția de semințe de bază - pentru producția de semințe certificate	400 m 200 m
<i>Brassica napus</i> : - pentru producția de semințe de bază de alte varietăți decât hibrizi - pentru producția de semințe de bază hibrizi - pentru producția de semințe certificate de alte varietăți decât hibrizi - pentru producția de semințe certificate din hibrizi	200 m 500 m 100 m 300 m
<i>Cannabis sativa</i> , <i>cinepa monoecius</i> : - pentru producția de semințe de bază - pentru producția de semințe certificate	5000 m 1000 m
<i>Helianthus annuus</i> : - pentru producerea de semințe de bază de hibrizi - pentru producerea de semințe de bază de alte varietăți decât hibrizi - pentru producerea de semințe certificate	1500 m 1500 m 1200 m
<i>Gossypium hirsutum</i> și <i>Gossypium barbadense</i> : - pentru producerea de semințe de bază de <i>Gossypium hirsutum</i> - pentru producerea de semințe de bază de <i>Gossypium barbadense</i> - pentru producerea de semințe certificate din soiuri nehibride și hibrizi intraspecifici de <i>Gossypium hirsutum</i> produși fără sterilitate masculină citoplasmatică (CMS) - pentru producerea de semințe certificate ale hibrizilor intraspecifici de <i>Gossypium hirsutum</i> produși fără CMS - pentru producerea de semințe certificate din soiuri nehibride și hibrizi intraspecifici de <i>Gossypium barbadense</i> produși fără CMS - pentru producerea de semințe certificate ale hibrizilor intraspecifici de <i>Gossypium barbadense</i> produși fără CMS - pentru producerea de semințe de bază din hibrizi intraspecifici fiși de <i>Gossypium hirsutum</i> și <i>Gossypium barbadense</i> - pentru producția de semințe certificate din hibrizi interspecifici fiși de <i>Gossypium hirsutum</i> și <i>Gossypium barbadense</i> și hibrizi produși fără CMS - pentru producția de semințe certificate din hibrizi de <i>Gossypium barbadense</i> produși cu CMS	100 m 200 m 30 m 800 m 150 m 800 m 200 m 150 m 800 m

3. Cultura trebuie să aibă suficientă identitate și puritate varietală sau, în cazul unei culturi cu o descendență încrucișată, caracteristici cu suficientă identitate.

Pentru producerea de semințe de varietăți hibride, dispozițiile menționate se aplică și caracteristicilor componentelor, inclusiv sterilitatea masculină sau restabilirea fertilității.

4. În special, culturile de *Brassica juncea*, *Brassica nigra*, *Cannabis sativa*, *Carthamus tinctorius*, *Carum carvi*, *Gossypium* spp. și hibrizi de *Helianthus annuus* și *Brassica*

napus trebuie să se conformeze altor norme, cum ar fi:

1) pentru *Brassica juncea*, *Brassica nigra*, *Cannabis sativa*, *Carthamus tinctorius*, *Carum carvi*, *Gossypium* spp., altele decât hibrizi, numărul de plante din soiurile culturii care vor fi recunoscute în mod evident neconforme cu varietatea nu trebuie să fie mai mare de:

una la 30 m² - pentru producția de semințe de bază;

una la 10 m² - pentru producția de semințe certificate;

2) pentru hibrizi de *Helianthus annuus*, numărul procentual de plante care vor fi recunoscute în mod evident ca neconforme cu descendența încrucișată sau cu componenta care nu depășește:

pentru producerea de semințe de bază: linii consangvine - 0,2 %;

hibridi simpli:

forma paternă, plante care au emis polen, în timp ce 2 % sau mai mult din plantele femele au flori receptive - 0,2 %;

forma maternă - 0,5 %;

pentru producția de semințe certificate:

plantele cu forma paternă emit suficient polen în timp ce plantele cu forma maternă prezintă flori receptive - 0,5 %;

plantele cu forma maternă - 1,0 %;

pentru producția de semințe de soiuri hibride se îndeplinesc condițiile:

plantele cu forma paternă să emită suficient polen în timp ce plantele cu forma maternă sînt înflorite;

cînd plantele cu forma maternă au stigmat receptive, procentul în număr de plante cu forma maternă care au scuturat sau care scutură polen să nu depășească 0,5 %;

pentru producția de semințe de bază, procentul total în număr de plante cu formă maternă considerate în mod evident ca fiind neconforme cu componenta și care au scuturat sau care scutură polen să nu depășească 0,5 %;

pentru producția de semințe certificate se utilizează o formă androsterilă, utilizîndu-se o formă paternă ce conține una sau mai multe linii de restaurare a fertilității, astfel încît cel puțin o treime din plantele derivate din hibridul rezultat să producă polen aparent normal din toate punctele de vedere;

3) hibrizi de *Brassica napus*, produși prin utilizarea androsterilității, numărul procentual de plante care vor fi recunoscute în mod evident ca neconforme cu descendența încrucișată sau cu componenta trebuie să fie mai mare de:

pentru producerea de semințe „Bază”:

linii consagvinizate - 0,1 %;

hibridi simpli:

forma paternă - 0,1 %;

forma maternă - 0,2 %;

pentru producerea de semințe certificate:

forma paternă - 0,3 %;

forma maternă - 1,0 %.

Androsterilitatea trebuie să fie de cel puțin 99 % pentru producerea de semințe de bază și de 98 % pentru producerea de semințe certificate. Nivelul androsterilității este evaluat prin examinarea florilor, cu scopul verificării absenței anterelor fertile;

4) hibrizi de *Gossypium hirsutum* și *Gossypium Barbadense*:

la culturile destinate producției de semințe de bază din linii parentale de *Gossypium hirsutum* și *Gossypium Barbadense*, puritatea minimă a soiului atît pentru forma maternă,

cît și pentru cea paternă trebuie să fie de 99,8 %, dacă 5 % sau mai mult din plantele purtătoare de semințe au flori receptive la polen. Nivelul androsterilității liniei parentale purtătoare de semințe se evaluează prin examinarea florilor, în scopul verificării prezenței anterilor sterile, și nu trebuie să fie mai mic de 99,9 %;

la culturile destinate producției de semințe certificate din soiuri hibride de *Gossypium hirsutum* și *Gossypium Barbadense*, puritatea minimă a soiului atît pentru părintele purtător de semințe, cît și pentru linia parentală de polen să fie de 99,5 %, dacă 5 % sau mai mult din plantele purtătoare de semințe au flori receptive la polen. Nivelul androsterilității liniei parentale purtătoare de semințe se evaluează prin examinarea florilor, în scopul verificării prezenței anterilor sterile, și nu este mai mic de 99,7 %.

5. Organismele dăunătoare care reduc utilitatea seminelor să fie prezente la cel mai mic nivel posibil. În cazul *Glycine max*, prezenta condiție se aplică în special organismelor *Pseudomonas syringae* pv. *glycinea*, *Diaporthe phaseolorum* var. *sojae*, *Phialophora gregata* și *Phytophthora megasperma* f.sp. *glycinea*.

6. Respectarea condițiilor menționate anterior se verifică, în cazul seminelor de bază și al seminelor certificate, în cursul inspecțiilor oficiale în câmp. Aceste inspecții se efectuează cu respectarea următoarelor condiții:

1) starea culturală și stadiul de dezvoltare a culturii să permită efectuarea unei examinări adecvate;

2) în cazul hibrizilor de *Helianthus annuus* și *Brassica napus*, se efectuează trei inspecții: prima înainte de stadiul de înflorire, cea de a doua - la începutul stadiului de înflorire și a treia - la sfîrșitul stadiului de înflorire. În cazul hibrizilor de *Gossypium hirsutum* și/sau *Gossypium barbadense*, se efectuează cel puțin trei inspecții: prima - la începutul stadiului de înflorire, cea de a doua - înainte de sfîrșitul stadiului de înflorire și cea de a treia - la sfîrșitul stadiului de înflorire, după îndepărtarea, după caz, a plantelor parentale cu polen;

3) dimensiunile, numărul și distribuția porțiunilor de câmp ce urmează a fi inspectate pentru a se verifica respectarea condițiilor menționate în prezenta anexă se determină în conformitate cu metodele stabilite de autoritatea desemnată.

Anexa nr.2

la Cerințele privind calitatea și comercializarea seminelor de plante oleaginoase și pentru fibre

Cerințe

pe care trebuie să le îndeplinească semințele de plante oleaginoase și pentru fibre

Secțiunea I. Semințe certificate și de bază

1. Semințele certificate și de bază trebuie să aibă suficientă identitate și o puritate de soi, după cum urmează:

Denumirea speciei și a categoriei	Puritatea minimă a soiului (%)
<i>Arachis hypogaea</i> : - semințe de bază - semințe certificate	99,7 99,5
<i>Brassica napus</i> , altele decît hibrizi, altele decît soiuri utilizate doar pentru furajare, <i>Brassica rapa</i> , altele decît soiuri utilizate doar pentru furajare: - semințe de bază - semințe certificate	99,9 99,7
<i>Brassica napus</i> spp., altele decît hibrizi, soiuri utilizate doar pentru furajare, <i>Brassica rapa</i> , soiuri utilizate doar pentru furajare, <i>Helianthus annuus</i> , altele decît soiuri de hibrizi incluzînd componentele sale, <i>Sinapis alba</i> : - semințe de bază - semințe certificate	99,7 99,0
<i>Glycine max</i> : - semințe de bază - semințe certificate	99,5 99,0
<i>Linum usitatissimum</i> : - semințe de bază - semințe certificate, prima generație - semințe certificate, a doua și a treia generație	99,7 98,0 97,5
<i>Papaver somniferum</i> : - semințe de bază - semințe certificate	99,0 98,0

2. În cazul hibrizilor de *Brassica napus*, produși prin utilizarea sterilității masculine, în următoarele condiții:

1) semințele au suficientă identitate și puritate în ceea ce privește caracteristicile de soi ale componentelor lor, incluzînd androsterilitatea sau restaurator al fertilității;

2) puritatea minimă de soi a seminelor este:

a) semințe de bază, forma maternă - 99,0 %;

b) semințe de bază, forma paternă - 99,9 %;

c) semințe certificate - 90,0 %;

3) semințele vor fi desemnate ca semințe certificate numai dacă s-a ținut cont în mod corespunzător de rezultatele testelor executate în timpul sezonului de creștere a seminelor certificate, stabilite pentru semințele de bază, incluzînd androsterilitatea și respectarea seminelor de bază privitor la puritatea minimă a soiului stabilite în subpct. 2 al pct. 1 din anexă.

În cazul seminelor de bază din hibrizi, puritatea soiului poate fi evaluată prin metode biochimice adecvate.

Referitor la puritatea minimă a soiului, menționată în subpct. 2) al pct. 1 din prezenta anexă, pentru semințe de bază din hibrizi se monitorizează prin teste oficiale postcontrol, efectuate pe un număr adecvat de eșantioane prelevate în mod oficial. O metodă biochimică a seminelor de bază din hibrizi este electroforeza, care se aplică pentru determinarea proteinelor de rezerve specifice;

4) în cazul în care condiția menționată în anexa nr.1 pct. 4) ultimul alineat al subpct. b) nu poate fi îndeplinită, se îndeplinește următoarea condiție: în cazul în care pentru producția de semințe certificate de hibrizi de *Helianthus annuus* s-au folosit o formă maternă androsterilă și o formă paternă care nu restaurează fertilitatea masculină, semințele produse de formă paternă androsterilă se amestecă cu semințe produse de părintele de semințe complet fertil. Raportul dintre semințele de formă paternă androsterilă și de formă paternă fertilă nu trebuie să nu depășească doi la unu;

5) semințele trebuie să îndeplinească următoarele condiții în ceea ce privește germinația, puritatea fizică și conținutul în semințe de alte specii de plante, inclusiv *Orobanche* spp.:

Partea A:

Denumirea speciei	Germinația facultativă (% de semințe pure)	Puritatea fizică		Conținutul maxim în numărul de semințe din alte specii de plante într-un eșantion cu greutatea specifică din coloana 4 a anexei nr. 3							Condiții privind conținutul de semințe de <i>Orobancha</i>
		Puritatea fizică minimă (% din greutate)	Conținut maxim de semințe din alte specii de plante (% din greutate)	Alte specii de plante	<i>Avena fatua</i> , <i>Avena sterilis</i>	<i>Cuscuta</i> spp.	<i>Raphanus raphanistrum</i>	<i>Raphanus raphanistrum</i>	<i>Alopecurus myosuroides</i>	<i>Lolium remotum</i>	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Arachis hypogaea</i>	70	99	-	5	0	0 (c)					
<i>Brassica</i> spp.											
- semințe de bază	85	98	0.3	-	0	0 (c) (d)	10	2			
- semințe certificate	85	98	0.3	-	0	0 (c) (d)	10	5			
<i>Cannabis sativa</i>	75	98	-	30 (b)	0	0 (c)					(e)
<i>Carthamus tinctorius</i>	75	98	-	5	0	0 (c)					(e)
<i>Carum carvi</i>	70	97	-	25 (b)	0	0 (c) (d)	10		3		
<i>Glycine max</i>	80	98	-	5	0	0 (c)					
<i>Gossypium</i> spp.	80	98	-	15	0	0 (c)					
<i>Helianthus annuus</i>	85	98	-	5	0	0 (c)					
<i>Linum usitatissimum</i>											
- în	92	99	-	15	0	0 (c) (d)			4	2	
- semințe de în	85	99	-	15	0	0 (c) (d)			4	2	
<i>Papaver somniferum</i>	80	98	-	25 (b)	0	0 (c) (d)					
<i>Sinapis alba</i> :											
- semințe de bază	85	98	0,3	-	0	0 (c) (d)	10	2			
- semințe certificate	85	98	0,3	-	0	0 (c) (d)	10	5			

Partea B: Alte condiții aplicabile în cazul în care se face trimitere la ele în tabelul din pct.2 subpunctul 5) partea A din prezenta anexă:

a) conținutul maxim de semințe menționat în coloana 5 din tabel include semințele din speciile menționate în coloanele 6 - 11 din tabel;

b) determinarea semințelor de alte specii de plante ca număr nu este necesară, cu excepția cazurilor în care există îndoieli cu privire la respectarea condițiilor menționate în coloana 5 din tabel;

c) numărarea semințelor de *Cuscuta* spp. nu este necesară, cu excepția cazurilor în care există îndoieli cu privire la respectarea condițiilor menționate în coloana 7 din tabel;

d) prezența unei singure semințe de *Cuscuta* spp. într-un eșantion având greutatea stabilită nu se consideră impuritate, în cazul în care un al doilea eșantion cu aceeași greutate este lipsit de semințe de *Cuscuta* spp.;

e) semințele sunt lipsite de *Orobancha* spp.: prezența unei semințe de *Orobancha* spp. într-un eșantion de 100 g nu se consideră impuritate în cazul în care un al doilea eșantion de 200 g este lipsit de semințe de *Orobancha* spp.;

6) organismele dăunătoare care reduc utilitatea semințelor să fie prezente la cel mai mic nivel posibil. În special, semințele trebuie să respecte următoarele condiții:

Partea A:

Denumirea speciei	Organisme dăunătoare			Sclerotinia sclerotium (număr maxim de sclerotia într-un eșantion cu greutatea specificată în coloana 4 din anexa nr. 3)
	Procentul maxim ca număr de semințe contaminate cu organisme dăunătoare (total per coloană)			
	Botrytis spp.	Alternaria linicola, Phoma exigua var. linicola, Colletotrichum linicola, Fusarium spp.	Platyedra gossypiella	
1	2	3	4	5
Brassica napus				10 (b)
Brassica rapa				5 (b)
Cannabis sativa	5			
Gossypium spp.			1	
Helianthus annuus	5			10 (b)
Linum usitatis-simum	5	5 (a)		
Sinapis alba				5 (b)

Partea B: Alte condiții aplicabile în cazul în care se face trimitere la ele în tabelul din partea A al prezentului subpunct:

a) în cazul *Linum usitatissimum* – în procentul maxim, ca număr de semințe contaminate cu *Phoma exigua* var.

linicola nu depășește o semință;

b) determinarea numărului de sclerotii sau de fragmente de sclerotii din specia *Sclerotinia Sclerotiorum* nu este necesară, cu excepția cazurilor în care există îndoieli cu privire la respectarea condițiilor menționate în coloana 5 din tabel;

Partea C. Condiții care se aplică în cazul *Glucine max*:

a) în ceea ce privește *Pseudomonas syringae* pv. *glycinea*, numărul maxim de subeșantioane dintr-un eșantion de minimum 5000 de semințe per lot, împărțit în 5 subeșantioane contaminate cu organismul menționat, să nu depășească 4;

b) în cazul în care se identifică colonii suspecte în toate cele 5 subeșantioane, se pot utiliza teste biochimice

adequate în cazul coloniilor suspecte izolate pe un mediu preferențial din fiecare eșantion, în vederea confirmării respectării condițiilor de mai sus;

c) în ceea ce privește *Diaporthe phaseolorum* var. *phaseolorum*, numărul maxim de semințe contaminate să nu depășească 15 %;

d) procentul din greutate a materiei inerte, așa cum este definită în conformitate cu metodele internaționale actuale de testare, să nu depășească 0,3%.

Secțiunea II. Semințe comerciale

Condițiile menționate în anexa nr.2, cu excepția secțiunii I subpunctul 5) partea A, se aplică și semințelor comerciale.

Anexa nr.3

la Cerințele privind calitatea și comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre

Greutatea loturilor și a eșantioanelor

Denumirea speciei	Greutatea maximă a unui lot (tone)	Greutatea minimă a unui eșantion ce urmează a fi prelevat dintr-un lot (grame)	Greutatea eșantionului folosit pentru determinările numărului, prevăzute în coloanele 5-11 din anexa nr.2 secțiunea I pct.2 subpct.5) și în coloana 5 din subpct.6) (grame)
1	2	3	4
<i>Arachis hypogaea</i> (Arahide)	30	1000	1000
<i>Brassica juncea</i> (Muștar maroniu)	10	100	40
<i>Brassica napus</i> (Răpă) (Răpă)	10	200	100
<i>Brassica nigra</i> (Muștar negru)	10	100	40
<i>Brassica rapa</i> (Răpă)	10	200	70
<i>Cannabis sativa</i> (Cinepă)	10	600	600

1	2	3	4
<i>Carthamus tinctorius</i> (Cartamus)	25	900	900
<i>Carum carvi</i> (Chimen)	10	200	80
<i>Glycine max</i> (Soia)	30	1000	1000
<i>Gossypium spp.</i> (Bumbac)	25	1000	1000
<i>Helianthus annuus</i> (Floarea-soarelui)	25	1000	1000
<i>Linum usitatissimum</i> (In-de-fuior, in-de-ulei)	10	300	150
<i>Papaver somniferum</i> (Mac)	10	50	10
<i>Sinapis alba</i> (Muștar alb)	10	400	200

Greutatea maximă a unui lot nu trebuie să fie depășită cu peste 5 %.

Anexa nr.4

la Cerințele privind calitatea și comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre

Cerințe față de etichetă

1. Pentru semințe de bază și semințe certificate:

1) serviciile de certificare și țara de origine sau sigla acestora, precum și mențiunea clară dacă varietatea a fost modificată genetic;

2) luna și anul închiderii exprimate prin mențiunea: „închis...” (luna și anul);

3) luna și anul ultimei prelevări oficiale de eșantioane în vederea certificării, exprimate prin mențiunea: „prelevat...” (luna și anul);

4) numărul de referință al lotului;

5) specia menționată cel puțin cu denumirea botanică sub formă prescurtată și fără numele autorilor, cu caractere latine;

6) categoria;

7) țara de origine;

8) masa netă sau brută declarată;

9) în cazul în care se indică masa și utilizarea pesticidelor granulare, a substanțelor de drajare sau altor aditivi solizi, se indică și tipul aditivului, raportul aproximativ dintre masa semințelor pure și greutatea totală;

10) semințele de bază, pentru care hibridul sau linia consangvinizată din care provin semințele au fost admise,

în concordanță cu Catalogul soiurilor de plante al Republicii Moldova;

11) numele componentei căreia îi aparțin semințele de bază, care va fi indicat sub formă de cod, sau fără trimitere la soiul final, însoțit de cuvântul „componentă”;

12) pentru semințele certificate – numele soiului căruia îi aparțin semințele, însoțit de cuvântul „hibrid”;

13) în cazul în care germinarea a fost reanalizată, se poate include mențiunea „reanalizată...” (luna și anul) și serviciul care a efectuat noua analiză. Aceste indicații pot apărea pe eticheta oficială;

14) numărul unic de identificare.

2. Pentru semințe comerciale:

1) mențiunea: „Comerciale (necertificate pentru soi)”;

2) serviciul de certificare și țările de origine sau sigla acestora, precum și mențiunea clară dacă varietatea a fost modificată genetic;

3) luna și anul închiderii, exprimate prin mențiunea: „închis...” (luna și anul);

4) numărul de referință al lotului;

5) specia menționată cu denumirea botanică sub formă prescurtată și fără numele autorilor;

6) regiunea producătoare;

7) masa netă sau brută declarată;
8) în cazul în care se indică masa și utilizarea pesticidelor granulate, a substanțelor de drajare sau altor aditivi solizi, se indică și timpul aditivului, raportul aproximativ dintre masa semințelor pure și masa totală;

9) în cazul în care germinarea a fost reanalizată, se vor include mențiunea „reanalizată...(luna și anul)” și serviciul care a efectuat noua analiză. Aceste indicații vor fi aplicate

pe eticheta oficială;

10) autoritatea publică centrală indică denumirea botanică pentru anumite specii și, după caz, pentru perioade limitate, în cazul în care s-a confirmat că inconveniente ce rezultă din respectarea acestei obligații depășesc avantajele scontate ale comercializării semințelor;

11) dimensiuni minime - 110mm x 67 mm;

12) numărul unic de identificare.

Anexa nr.5

la Cerințele privind calitatea și comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre

**Eticheta și documentul
prevăzute în cazul semințelor necertificate definitiv**

1. Indicațiile ce trebuie menționate pe etichetă:
1) autoritatea responsabilă de inspecția în câmp;
2) specia, indicată cel puțin sub denumirea sa botanică, care poate figura sub formă prescurtată și fără numele autorilor, în latină;
3) soiul, indicat cel puțin în latină;
4) categoria;
5) în cazul soiurilor hibride, cuvântul „hibrid”;
6) numărul de referință al câmpului sau al lotului;
7) masa netă sau brută declarată;
8) mențiunea: „Semințe necertificate definitiv”;
9) mențiunea clară dacă varietatea a fost modificată genetic;
10) numărul unic de identificare.
2. Culoarea etichetei trebuie să fie gri.
3. Informațiile care trebuie să figureze pe document:
1) autoritatea care eliberează documentul;
2) specia, indicată cel puțin sub denumirea sa botanică, menționată sub formă prescurtată și fără numele autorilor, în latină;

3) soiul, indicat cel puțin cu caractere latine;
4) categoria;
5) numărul de referință al semințelor folosite și numele țării sau țărilor care le-au certificat;
6) numărul de referință al câmpului sau lotului;
7) suprafața cultivată pentru producția lotului la care se referă documentul;
8) cantitatea de semințe recoltate și numărul de ambalaje;
9) numărul de generații ulterioare după semințele de bază, în cazul semințelor certificate;
10) atestarea de respectare a condițiilor de către cultura din care provin semințele;
11) mențiunea clară dacă varietatea a fost modificată genetic;
12) după caz, rezultatele unei analize preliminare a semințelor;
13) numărul unic de identificare.

1007 HOTĂRÎRE

pentru aprobarea Acordului între Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Ministerul Sănătății al Republicii Polone privind colaborarea în domeniul sănătății și științelor medicale, întocmit la Baku la 13 septembrie 2011

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre informare Acordul între Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Ministerul Sănătății al Republicii Polone privind colaborarea în domeniul sănătății și științelor medicale, întocmit la Baku

la 13 septembrie 2011.

2. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica părții polone aprobarea Acordului menționat.

3. Ministerul Sănătății va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului nominalizat.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

**Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene
Ministrul sănătății**

**Iurie Leancă
Andrei Usatii**

Nr. 916. Chișinău, 7 decembrie 2011.

1008 HOTĂRÎRE

**pentru inițierea negocierilor asupra proiectului
Protocolului de cooperare între Serviciul Grăniceri
al Republicii Moldova și Comitetul Securității Naționale
al Republicii Kazahstan și acordarea deplinului puteri dlui
Roman REVENCO, director general al Serviciului Grăniceri**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de proiectul Protocolului de cooperare

între Serviciul Grăniceri al Republicii Moldova și Comitetul Securității Naționale al Republicii Kazahstan.

2. Se inițiază negocierile asupra proiectului Protocolului de cooperare între Serviciul Grăniceri al Republicii Moldova și Comitetul Securității Naționale al Republicii Kazahstan.

3. Se acordă depline puteri domnului Roman REVENCO, director general al Serviciului Grăniceri, pentru semnarea Protocolului de cooperare între Serviciul Grăniceri al Republicii Moldova și Comitetul Securității Naționale al Republicii Kazahstan.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministru afacerilor externe
și integrării europene**

Nr. 917. Chișinău, 7 decembrie 2011.

4. Se abrogă Hotărîrea Guvernului nr. 1017 din 28 octombrie 2010 „Pentru inițierea negocierilor asupra proiectului Protocolului de cooperare între Serviciul Grăniceri al Republicii Moldova și Serviciul Grăniceri al Comitetului Securității Naționale al Republicii Kazahstan și acordarea deplinei puteri dlui Alexei ROIBU, director general al Serviciului Grăniceri” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 1129).

Vladimir FILAT

Iurie Leancă

1009 H O T Ă R Î R E

**cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor
ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului**

În scopul optimizării procedurii de asigurare a populației cu acte de identitate, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă modificările și completările ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului (se anexează).

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministru afacerilor externe
și integrării europene
Ministrul tehnologiei
informației și comunicațiilor**

Nr. 918. Chișinău, 7 decembrie 2011.

Vladimir FILAT

Iurie Leancă

Pavel Filip

Aprobate
prin Hotărîrea Guvernului nr. 918
din 7 decembrie 2011

MODIFICĂRILE ȘI COMPLETĂRILE ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului

1. Anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.376 din 6 iunie 1995 „Cu privire la măsurile suplimentare de realizare a Sistemului național de pașapoarte” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 47, art. 344), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1) punctul 2:

alineatul unu va avea următorul cuprins:

„Pentru a primi buletinul de identitate, cetățenii Republicii Moldova se adresează organelor competente din raza domiciliului lor sau misiunilor diplomatice ori oficiilor consulare ale Republicii Moldova, iar în cazul lipsei acestora în statul respectiv de acreditare sau reședință, la orice misiune diplomatică sau oficiu consular al Republicii Moldova peste hotare, prezentînd următoarele documente:

cererea-chestionar de modelul „A”, stabilit în anexa nr. 1; certificatele de stare civilă, după caz.”;

la alineatul doi, după cuvintele „Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor” se introduc cuvintele „sau misiunilor diplomatice ori oficiilor consulare ale Republicii Moldova”;

se completează cu două alineate noi cu următorul cuprins:

„Formularul pentru perfectarea buletinului de identitate se transmite de către misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale Republicii Moldova către Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” a Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor sub formă de document electronic sau în format electronic prin intermediul canalelor telecomunicaționale securizate ale

Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice și pe suport de hirtie.

Costul buletinului de identitate și cheltuielile ce țin de operațiunile de eliberare a acestuia, inclusiv costul serviciilor consulare, se achită de către solicitant conform legislației în vigoare. Sumele bănești ce țin de acoperirea cheltuielilor pentru perfectarea buletinului de identitate se transferă de către misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale Republicii Moldova pe contul Întreprinderii de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” a Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor”;

2) punctul 4:

la alineatul unu, cuvintele „certificatul de naștere; certificatul de căsătorie; certificatul de divorț; certificatul de schimbare a numelui de familie, prenumelui; 4 fotografii de modelul stabilit” se exclud;

la alineatul doi, cuvintele „schimbării numelui de familie, prenumelui” se substituie prin cuvintele „modificării, rectificării datelor personale sau a informației cu privire la starea civilă”;

3) punctul 5:

la alineatul unu, după cuvintele „localitatea lor de domiciliere” se introduc cuvintele „sau misiunilor diplomatice ori oficiilor consulare ale Republicii Moldova”;

la alineatul doi, după cuvintele „acte de identitate provizorii” se introduc cuvintele „sau certificate ce atestă identitatea persoanei, eliberate de misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale Republicii Moldova”;

4) la punctul 31, după cuvintele „Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor” se introduc cuvintele „sau misiunilor diplomatice ori oficiilor consulare ale Republicii

Moldova", iar în final se completează cu propoziția: „În cazul lipsei misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare ale Republicii Moldova în statul de reședință a solicitantului, cererea respectivă poate fi depusă la orice misiune diplomatică sau oficiu consular al Republicii Moldova peste hotare.”;

5) punctul 32:

alineatul unu va avea următorul cuprins:

„Cetățenii Republicii Moldova și apatrizii domiciliați permanent în Republica Moldova, care solicită plecarea temporară peste hotare, prezintă organelor competente din localitatea lor de domiciliere sau misiunilor diplomatice ori oficiilor consulare ale Republicii Moldova următoarele documente:

cererea-chestionar de modelul „A”, stabilit în anexa nr.1, iar apatrizii – cererea-chestionar de modelul „C”, stabilit în anexa nr.4;

buletinul de identitate;

livretul militar sau adeverința de recrut, după caz.”;

la alineatul doi, după cuvintele „Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor” se introduc cuvintele „sau misiunilor diplomatice ori oficiilor consulare ale Republicii Moldova”;

la alineatul patru, după cuvintele „se efectuează numai la prezentarea” se introduc cuvintele „certificatelor de stare civilă (de naștere a minorului, de căsătorie sau divorț al părinților, după caz), precum și a”;

alineatul cinci va avea următorul cuprins:

„În cazul modificării, rectificării datelor personale sau a informației cu privire la starea civilă, se vor prezenta documentele ce confirmă aceste împrejurări.”;

6) punctul 38 va avea următorul cuprins:

„38. Formularul privind perfectarea pașapoartelor se transmite de către misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale Republicii Moldova către Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” a Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor sub formă de document electronic sau în format electronic prin intermediul canalelor telecomunicaționale securizate ale Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice și pe suport de hîrtie.

Costul pașaportului și cheltuielile ce țin de operațiunile de eliberarea acestuia, inclusiv costul serviciilor consulare, se achită de solicitant conform legislației în vigoare. Sumele bănești ce țin de acoperirea cheltuielilor pentru perfectarea pașaportului se transferă de către misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale Republicii Moldova pe contul Întreprinderii de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” a Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor”.

2. Punctul 74 din Statutul Consular, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.368 din 28 martie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.50-52, art. 484) va avea următorul cuprins:

„74. Funcționarul consular va elibera, în condițiile legii, cetățenilor Republicii Moldova aflați în străinătate buletine de identitate și pașapoarte, iar apatrizilor cu drept de sedere permanentă pe teritoriul Republicii Moldova aflați în străinătate – documente de călătorie. În caz de necesitate, funcționarul consular va elibera documente de întoarcere în țară (titluri de călătorie).”

1010 HOTĂRÎRE

pentru inițierea negocierilor asupra proiectului Memorandumului de înțelegere între Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Ministerul Federal al Apărării și Sportului al Republicii Austria privind cooperarea în domeniul apărării și acordarea deplinei puteri domnului Vitalie MARINUȚA, ministru al apărării

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de proiectul Memorandumului de înțelegere între Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Ministerul Federal al Apărării și Sportului al Republicii Austria privind cooperarea în domeniul apărării.

2. Se inițiază negocierile asupra proiectului Memorandumului de înțelegere între Ministerul Apărării al Republicii

Moldova și Ministerul Federal al Apărării și Sportului al Republicii Austria privind cooperarea în domeniul apărării.

3. Se acordă depline puteri domnului Vitalie MARINUȚA, ministru al apărării, pentru semnarea Memorandumului de înțelegere între Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Ministerul Federal al Apărării și Sportului al Republicii Austria privind cooperarea în domeniul apărării.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministru afacerilor externe
și integrării europene**

Nr. 919. Chișinău, 7 decembrie 2011.

Vladimir FILAT

Iurie Leancă

1011 HOTĂRÎRE

pentru aprobarea proiectului de lege privind importul unui autovehicul

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare

proiectul de lege privind importul unui autovehicul.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

**Ministrul finanțelor
Ministrul sănătății
Ministrul justiției**

Nr. 920. Chișinău, 7 decembrie 2011.

Vladimir FILAT

**Veaceslav Negruța
Andrei Usatii
Oleg Efrim**

1012 HOTĂRÎRE**pentru aprobarea Avizului la proiectul de lege privind
modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul

de lege privind modificarea și completarea unor acte
legislative.**PRIM-MINISTRU****Vladimir FILAT****Contrasemnează:****Ministrul finanțelor****Veaceslav Negruța****Ministrul justiției****Oleg Efrim****Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei****Valentina Buliga**

Nr. 921. Chișinău, 7 decembrie 2011.

1013 HOTĂRÎRE**pentru aprobarea Acordului între Ministerul Afacerilor
Interne al Republicii Moldova și Ministerul Afacerilor
Interne al Georgiei privind cooperarea în domeniul
realizării activității operative și de investigare și schimbul
informației privind criminalitatea, semnat la Batumi
la 20 octombrie 2011**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre informare
Acordul între Ministerul Afacerilor Interne al Republicii
Moldova și Ministerul Afacerilor Interne al Georgiei privind
cooperarea în domeniul realizării activității operative și de
investigare și schimbul informației privind criminalitatea,
semnat la Batumi la 20 octombrie 2011.

2. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va
notifica Ministerului Afacerilor Externe al Georgiei aprobarea
Acordului menționat.

3. Ministerul Afacerilor Interne va întreprinde măsurile
necesare pentru realizarea prevederilor Acordului nomina-
lizat.

PRIM-MINISTRU**Vladimir FILAT****Contrasemnează:****Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene
Ministrul afacerilor interne****Iurie Leancă
Alexei Roibu**

Nr. 923. Chișinău, 7 decembrie 2011.

1014 HOTĂRÎRE**pentru aprobarea Acordului între Guvernul Republicii
Moldova și Guvernul Republicii Macedonia privind
cooperarea în domeniul sănătății și științelor medicale,
întocmit la Banja Luka la 14 octombrie 2011**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre informare
Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul
Republicii Macedonia privind cooperarea în domeniul
sănătății și științelor medicale, întocmit la Banja Luka la
14 octombrie 2011.

2. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
va notifica părții macedonene aprobarea Acordului
menționat.

3. Ministerul Sănătății va întreprinde măsurile necesare
pentru realizarea prevederilor Acordului nominalizat.

PRIM-MINISTRU**Vladimir FILAT****Contrasemnează:****Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene
Ministrul sănătății****Iurie Leancă
Andrei Usatii**

Nr. 924. Chișinău, 7 decembrie 2011.

1015 HOTĂRÎRE
pentru modificarea anexei nr.1 la Hotărîrea
Guvernului nr. 747 din 24 noiembrie 2009

În scopul executării prevederilor Legii nr.96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.107-111, art.470), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr. 747 din 24 noiembrie 2009 „Pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Agenției Achiziții Publice” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 171-172, art.826), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1) punctele 9 și 10 vor avea următorul cuprins:

„9. Agenția este condusă de director. Numirea în funcție, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu se fac, în condițiile legii, de către ministrul finanțelor.

10. Directorul are doi adjuncți. Numirea în funcție,

modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu se fac de către ministrul finanțelor. Directorii adjuncți se subordonează nemijlocit directorului și organizează activitatea în cadrul Agenției, în limitele competențelor ce le sînt atribuite.”;

2) la punctul 11 subpunctul 4), cuvintele „directorului adjunct” se substituie prin cuvintele „directorilor adjuncți”;

3) la punctul 12, cuvintele „directorul adjunct” se substituie prin cuvintele „unul dintre directorii adjuncți”;

4) la punctul 13, cuvintele „Directorul adjunct” se substituie prin cuvintele „Directorii adjuncți”;

5) la punctul 14, cuvintele „directorului adjunct” se substituie prin cuvintele „directorilor adjuncți”;

6) la punctul 15, cuvintele „directorul adjunct” se substituie prin cuvintele „directorii adjuncți”.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor

Nr. 929. Chișinău, 7 decembrie 2011.

Vladimir FILAT

Veaceslav Negruța

1016 HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea alineatului (2)
al articolului 4 din Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004
privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară
de muncă și alte prestații de asigurări sociale

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea aline-

atului (2) al articolului 4 din Legea nr.289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei
Ministrul justiției

Nr. 930. Chișinău, 7 decembrie 2011.

Vladimir FILAT

Valentina Buliga
Oleg Efrim

1017 HOTĂRÎRE
cu privire la desfășurarea comerțului
cu amănuntul

În scopul executării prevederilor art. 9 și art. 26 din Legea nr. 231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 206-209, art.681), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

1) Regulile specifice de desfășurare a comerțului cu amănuntul, conform anexei nr.1;

2) Nomenclatorul unităților comerciale care desfășoară comerț cu amănuntul, conform anexei nr. 2;

3) Regulamentul sanitar pentru unitățile comerciale cu profil alimentar, conform anexei nr. 3.

2. Se abrogă unele hotărîri de Guvern, conform anexei nr.4.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Economiei.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul sănătății

Nr. 931. Chișinău, 8 decembrie 2011.

Vladimir FILAT

Valeriu Lazăr
Andrei Usatii

Anexa nr. 1
la Hotărîrea Guvernului nr.931
din 8 decembrie 2011

REGULI
specifice de desfășurare a comerțului cu amănuntul

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulile specifice de desfășurare a comerțului cu amănuntul (în continuare – Regulii) reglementează activitățile în comerțul cu amănuntul practicat pe teritoriul Republicii Moldova de persoanele fizice și juridice (în continuare – comercianți), indiferent de forma lor juridică de organizare și tipul de proprietate, stabilesc cerințe față de acești comercianți și definesc tipologia unităților de comerț.

2. Identificarea tipului, clasificarea unităților comerciale cu amănuntul și revendicările față de acestea se efectuează conform anexelor nr. 2 și 3 la prezenta hotărîre.

3. Programul de lucru al unităților se stabilește de către comerciant de comun acord cu autoritatea administrației publice locale, se indică în autorizația de funcționare și se afișează la intrarea în unitate, la un loc vizibil din exterior.

4. Unitățile comerciale sînt amenajate în conformitate cu prevederile legilor și actelor normative privind protecția muncii, ocrotirea sănătății și a mediului ambiant, securitatea antiincendiară, păstrarea, prelucrarea și comercializarea produselor.

5. La intrarea în unitatea comercială se amplasează în mod obligatoriu panoul de identificare a unității, pe care se indică în limba de stat denumirea completă și tipul, conform autorizației de funcționare, apartenența (agentul economic), adresa unității. Nu se admite utilizarea altor denumiri ce nu sînt caracteristice tipurilor de unități comerciale specificate în prezentele Regulii.

6. Pe un panou informativ, amplasat într-un loc vizibil, în sala de comerț, se expun extrasul din prezentele Regulii, precum și Registrul de reclamații. Sesizările și reclamațiile consumatorilor se înscriu în Registrul de reclamații, care este eliberat de către organele de statistică teritoriale, șnruit și autentificat prin aplicarea ștampei și semnăturii reprezentantului autorității administrației publice locale.

7. Cumpărătorii sînt servii de către unitățile comerciale în orele de program. Suspendarea accesului cumpărătorilor în sala comercială în legătură cu apropierea pauzei pentru prînz sau a orei de închidere a unității este interzisă. Cu 10 minute înainte de închidere lucrătorii unității comerciale previn cumpărătorii că timpul de lucru expiră și servirea clienților se suspendă. Unitatea comercială se închide în strictă corespundere cu orele de program, însă toți cumpărătorii, prezenți în sala comercială, se deservesc în modul stabilit.

8. Închiderea unității comerciale pentru reparații (reutilare) se face cu informarea prealabilă, printr-o scrisoare, a autorității administrației publice locale responsabilă de eliberarea autorizației de funcționare. În cazul în care unitățile comerciale își desfășoară activitatea de comerț la întreprinderi industriale, instituții și organizații, închiderea lor se coordonează și cu administrația acestor întreprinderi și instituții.

Despre închiderea unității comerciale pentru reparații (reutilare) sau despre funcționarea acesteia după un program special în zilele de sărbători legale sau în zilele următoare după sărbătorile legale, cumpărătorii sînt înștiințați printr-un aviz, afișat la un loc vizibil cu cel puțin 5 zile înainte de data preconizată.

Unitățile comerciale cu amănuntul din sectorul alimentar nu pot fi închise mai mult de două zile consecutive, cu excepția unor cauze obiective de nefuncționare.

9. În vitrinele unităților comerciale se expun numai mostre de mărfuri care sînt în vânzare. La solicitarea cumpărătorilor, mostrele de mărfuri din vitrine se vînd în condiția

epuizării stocurilor, cu excepția articolelor decorative, articolelor asupra cărora este prevăzut expres mențiunea „Nu se comercializează”.

**II. RECEPȚIONAREA, DEPOZITAREA ȘI
PREGĂTIREA MĂRFURILOR PENTRU VÎNZARE**

10. Unitățile comerciale efectuează recepționarea mărfurilor sub aspectul cantității și calității, conform prevederilor contractelor de livrare a mărfurilor și ale Hotărîrii Guvernului nr. 1068 din 20 octombrie 2000 „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la recepționarea mărfurilor conform cantității și calității în Republica Moldova” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 137-138, art. 1174).

11. Mărfurile se recepționează în ziua sosirii acestora la unitatea comercială. În cazul apariției unor divergențe la recepționarea produselor aferente cantității, calității sau prețului acestora, precum și a necesității convocării expertului, produsele se înregistrează provizoriu cu o mențiune specială în care se indică divergența apărută („păstrare temporară”), inclusiv cu mențiunea specială în capitolul 21 al facturii fiscale. Termenul aflării provizorii a produselor în depozitul unității comerciale nu trebuie să depășească 10 zile calendaristice din momentul recepționării acestora, iar pentru mărfurile primite din alte orașe – 20 de zile calendaristice.

Mărfurile recepționate se transmit spre vânzare în următoarele termene: producția pomilegumicolă – în decursul unei zile din ziua intrării ei; mărfurile alimentare ușor alterabile – cel tîrziu peste 1-2 zile din momentul intrării. Transmiterea spre vânzare a mărfurilor se efectuează în funcție de capacitatea unității comerciale. Ca excepție, se permite depozitarea pe o perioadă mai mare decît cea menționată supra a mărții utilizate în activități promoționale și a mărții care urmează a fi restituită furnizorului. Unitățile comerciale sînt obligate să expună spre vânzare tot asortimentul de marfă existent la depozit.

12. Calitatea, marcajul și regulimul de păstrare a mărfurilor (temperatura, umiditatea, iluminarea, termenele de păstrare) trebuie să corespundă prevederilor reglementărilor tehnice aprobate de Guvern pentru diferite categorii de produse aparte, în conformitate cu Legea nr. 420-XVI din 22 decembrie 2006 privind activitatea de reglementare tehnică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.36-38, art.141). În cazul în care la recepționare producția este neconformă cerințelor actelor normative în vigoare, unitatea comercială este în drept să o refuze și să nu o achite. Cu consimțămîntul furnizorului mărfurile nealimentare care nu corespund calității și nu prezintă un pericol pentru consumatori pot fi reevaluate și comercializate.

13. Recepționarea cantitativă a produselor și vânzarea acestora se efectuează cu mijloace de măsurare legalizate, adecvate și verificate metrologic periodic, în conformitate cu prevederile Legii metrologiei nr. 647-XIII din 17 noiembrie 1995 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, ediție specială).

III. VÎNZAREA ȘI ACHITAREA MĂRFURILOR

14. La comercializarea mărfurilor, comercianții se călăuzesc de regulile generale de comercializare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.206-209, art. 681), precum și de regulile specifice prevăzute în Hotărîrea Guvernului nr. 65 din 26 ianuarie 2001 „Cu privire la aprobarea Regulilor de comercializare cu amănuntul a unor tipuri de mărfuri alimentare și nealimentare” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova,

2001, nr.11-13, art.101).

15. Pregătirea pentru procesul comercial, inclusiv plasarea mărfurilor pe rafturi și în vitrine potrivit sortimentului lor disponibil, se face în afara orelor de deservire a cumpărătorilor.

16. Vânzătorul este obligat să respecte drepturile cumpărătorilor privind accesul la informația despre mărfuri, în conformitate cu prevederile Legii nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 126-131, art. 507).

17. Mărfurile expuse spre vânzare dispun de indicatoare de prețuri vizibile și clar completate, cuprinzând denumirea mărfii, unitatea de măsură, prețul, după caz, și prețul pe o unitate de măsură. Pe versoul indicatorului de preț se indică în mod obligatoriu data completării și semnătura gestionarului responsabil. În cazul lipsei semnăturii gestionarului responsabil, la solicitarea organelor de control, este obligatorie prezentarea ordinului prin care a fost numită persoana responsabilă de completarea corectă a indicatorului de preț. Prețurile se indică conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 966 din 18 octombrie 2010 „Pentru aprobarea Regulamentului privind modul de indicare a prețurilor produselor oferite consumatorilor spre comercializare” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 206-209, art. 1076).

18. La intrarea în sala comercială a unităților cu sistem de autoservire se amplasează mobilierul necesar pentru păstrarea lucrurilor personale ale cumpărătorilor.

19. Decizia privind deservirea invalizilor și altor categorii de persoane care nu pot sau întâmpină dificultăți la efectuarea cumpărăturilor se adoptă în comun cu autoritățile administrației publice locale. Lista categoriilor de persoane care necesită suport în deservire, precum și modul de deservire a acestora se stabilește prin decizia autorităților administrației publice locale.

20. În unitățile cu autoservire cumpărătorii își depun mărfurile alese în coșuri sau cărucioare speciale. Se recomandă intrarea cumpărătorilor în sala comercială cu autoservire cu inventarul nominalizat (cu excepția magazinelor de articole tehnice complexe).

21. Unitățile comerciale cu autoservire se asigură cu un număr suficient de inventar necesar pentru alegerea mărfurilor de către cumpărători.

22. Se interzice personalului să păstreze în sala comercială lucruri personale și produse care nu aparțin unității comerciale. Mărfurile care nu aparțin unității comerciale pot fi păstrate în depozitele și încăperile auxiliare ale acestora numai în baza contractelor de magazinaj sau depozit, după caz. Îmbrăcămintea și obiectele personale ale lucrătorilor se păstrează într-o încăpere separată sau în locurile rezervate special în acest scop.

23. În cazul comercializării mărfurilor nealimentare (îmbrăcăminte, încălțăminte, articole tricotate etc.), unitatea creează condiții pentru măsurarea lor, iar a articolelor tehnice complexe și de altă natură care necesită verificare – condiții pentru verificarea tehnică.

24. Se interzice, conform prevederilor Legii nr. 1100-XIV din 30 iunie 2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 98-99, art. 293) și Legii nr. 278-XVI din 14 decembrie 2007 cu privire la tutun și la articolele de tutun (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 47-48, art. 139) vânzarea către minorii sub 18 ani a băuturilor alcoolice și a articolelor din tutun, cu afișarea la un loc vizibil a unui avertisment în acest sens. În cazul apariției dubiilor referitor la vîrstă, casierul sau vânzătorul este în drept să solicite un act ce demonstrează vîrsta legală a cumpărătorului.

25. Se interzice vânzarea mărfurilor din depozite, din

încăperile auxiliare și de serviciu, precum și în afara orelor stabilite de program.

26. Anumite tipuri ale comerțului cu amănuntul (comerțul contra valută străină, comerțul de consignatie – conform Hotărârii Guvernului nr. 1010 din 31 octombrie 1997 „Cu privire la aprobarea Regulilor comerțului de consignatie” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 79-80, art. 814), vânzarea mărfurilor în credit etc.) sînt reglementate prin reguli speciale.

27. La un loc accesibil se amplasează, la latitudinea unității comerciale, cîntarul de control care oferă posibilitate cumpărătorilor să verifice corectitudinea greutății produsului.

28. Achitarea mărfurilor se efectuează în numerar prin intermediul mașinii de casă și control cu memorie fiscală, prin transfer bancar sau cu utilizarea cardului bancar. În cazul apariției dubiilor referitor la apartenența cardului bancar, casierul sau vânzătorul este în drept să solicite un act de identitate.

29. Casierul sau vânzătorul care recepționează bani pentru marfă este obligat să efectueze operațiunea de achitare cu cumpărătorul precum urmează: să rostească distinct suma primită de la cumpărător și să pună acești bani deoparte, într-un loc vizibil pentru cumpărător, să extragă cecul din aparatul de casă și control, să anunțe cumpărătorului restul ce i se cuvine și să i-l înmîneze împreună cu cecul. Cumpărătorul verifică corectitudinea calculului. Bani primii de la cumpărător se depun în sertarul aparatului de casă numai după ce au fost efectuate operațiunile de vânzare.

30. Vânzătorii (casierii) care au dreptul de a încasa de la cumpărători banii pentru marfa vîndută sînt obligați să primească de la cumpărători bancnotele degradate, care ulterior nu vor fi admise în circulație conform prevederilor capitolului IV din Regulamentul cu privire la operațiunile cu numerar în băncile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea nr.200 din 27 iulie 2006 a Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 120-123).

31. Se interzice păstrarea în casa unității sau în safeu a banilor în numerar care nu aparțin unității comerciale, precum și a obiectelor personale ale casierului sau ale altor salariați ai unității.

32. Vânzătorii și alți gestionari din cadrul unității comerciale dispun de contract de răspundere materială încheiat cu angajatorul, în modul stabilit de prevederile Codului civil.

33. Unitățile care comercializează mărfuri contra numerar sînt obligate să recepționeze și să țină evidența mijloacelor bănești în baza dispozițiilor de încasare și chitanțelor (bonurilor) detașabile prin intermediul mașinilor de casă și control cu memorie fiscală, conform regulilor de efectuare a operațiunilor de casă în economia Republicii Moldova. Dispozițiile de încasare, chitanțele (bonurile) și conturile se înregistrează în calitate de formulare contabile de strictă evidență. Se interzice folosirea dispozițiilor de încasare ce nu corespund cerințelor stabilite prin Legea contabilității nr. 113-XVI din 27 aprilie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 90-93, art.399). Întreprinderile sînt obligate să țină evidența contabilă și evidența statistică și să o prezinte organelor împuternicite în termenele și pe formularele tip aprobate prin același cadru legislativ, precum și prin Hotărîrea Guvernului nr. 474 din 28 aprilie 1998 „Cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, ediție specială).

34. Cumpărătorului i se eliberează un bon de casă sau alt tip de formular tipizat de document primar cu regim special care confirmă că marfa în cauză a fost cumpărată

la unitatea respectivă. În cazul în care marfa are un anumit termen de garanție, vânzătorul aplică ștampila unității cu indicarea zilei de vânzare și a termenului de garanție în pașaportul articolului.

35. Mărfurile nealimentare cumpărate pot fi preschimbate. Condițiile, ordinea și modul preschimbării mărfurilor nealimentare sînt prevăzute de prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 1465 din 8 decembrie 2003 „Cu privire la aprobarea Regulilor de înlocuire a produselor nealimentare și a termenelor de garanție” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 248-253, art. 1530).

36. Mărfurile nealimentare, alese de cumpărător, pot fi rezervate în unitatea comercială spre achitare timp de pînă la 2 ore. Pînă la 2 ore pot fi păstrate și mărfurile cu gabarite mici achitate, iar cele cu gabarite mari pot fi păstrate pînă la 24 ore. De comun acord cu administrația, termenul de păstrare a mărfurilor poate fi prelungit, în schimbul unei anumite plăți. La cumpărătura lăsată spre păstrare se anexează copia bonului de plată sau chitanța de păstrare, în care este indicat termenul de păstrare, precum și tăblița „Vîndut”. Pe durata termenului de păstrare indicat vânzătorul poartă răspundere pentru integritatea și calitatea mărfii. Mărfurile alese spre a fi cumpărate în credit pot fi păstrate la unitatea comercială timp de 24 ore. După expirarea termenului stabilit, marfa neachitată se repune în vânzare.

37. Intrarea în incinta unității de comerț cu autoservire a copiilor cu vîrsta de pînă la 6 ani se permite doar cu însoțirea unui matur.

IV. SERVICIILE COMPLEMENTARE PRESTATE DE CĂTRE UNITĂȚILE COMERCIALE CONSUMATORILOR

38. Unitățile comerciale pot presta consumatorilor următoarele servicii complementare aferente comercializării mărfurilor:

vînzarea mărfurilor în credit;
ambalarea artistică a cadourilor;
primirea comenzilor;
livrarea mărfurilor la domiciliu;
organizarea locurilor de parcare;
păstrarea lucrurilor personale ale consumatorilor;
transport de persoane;
reparația hainelor, încălțămintei, altor articole;
organizarea jocurilor pentru copii;
instalarea mărfurilor la domiciliul clienților;
servicii foto (develope, imprimare) etc.

Tarifele pentru serviciile prestate se afișează la un loc vizibil.

V. CONTROLUL ȘI RĂSPUNDEREA PENTRU NERESPECTAREA PREZENTELOR REGULI

39. Controlul asupra respectării prezentelor Reguli este exercitat de organele de stat abilitate cu acest drept, în conformitate cu prevederile Legii nr. 231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 206-209, art. 681).

Anexa nr. 2
la Hotărîrea Guvernului nr.931
din 8 decembrie 2011

NOMENCLATORUL **unităților comerciale care desfășoară comerț cu amănuntul**

I. DISPOZIȚII GENERALE

În sensul prezentei hotărîri, termenii utilizați se definesc după cum urmează:

suprafață totală a unității comerciale – suprafața tuturor încăperilor unității comerciale, măsurată în limita suprafeței intrados a pereților, inclusiv a rampelor, depozitelor, încăperilor auxiliare și trecerilor în alte clădiri;

suprafață comercială a unității comerciale – suprafața ce include: sala comercială, sala unității de alimentație publică, spațiile pentru prestarea serviciilor, inclusiv spațiul destinat expunerii mărfurilor;

unitate comercială cu suprafață mică – unitate comercială avînd o suprafață de vânzare de pînă la 250 mp inclusiv;

unitate comercială cu suprafață medie – unitate comercială avînd o suprafață de vânzare cuprinsă între 250 – 1000 mp inclusiv;

unitate comercială cu suprafață mare – unitate comercială avînd o suprafață de vânzare mai mare de 1000 mp;

unitate comercială staționară – unitate comercială special utilată și amplasată în clădiri și construcții destinate pentru desfășurarea activității comerciale. Aceasta reprezintă un sistem de construcții avînd circuit închis, legat rigid prin fundament cu terenul aferent și conectat la rețelele ingineresti staționare;

magazin – unitate comercială staționară cu suprafața comercială mai mare de 20 mp destinat comercializării mărfurilor cu amănuntul, care dispune de încăperi pentru recepționarea, depozitarea, pregătirea prealabilă a mărfurilor spre vânzare și vânzarea acestora, precum și de încăperi auxiliare, administrative și de uz social;

unitate de comerț ambulant – unitate de comerț cu amănuntul, ridicată din construcții ușor demontabile, care poate fi mutată din loc în loc și care, de regulă, nu dispune

de spațiu pentru păstrarea produselor. Comercializează un sortiment redus de mărfuri cu oferirea condițiilor minime de comoditate pentru consumatori.

Unități de comerț ambulant sînt:

staționare provizorii – pavilion, gheretă;
mobile – automagazin, rulotă, tonetă, tarabă, stand, cărucior, automat pentru vînzări.

II. CLASIFICAREA UNITĂȚILOR COMERCIALE CU AMĂNUNTUL

În prezentul Nomenclator sînt clasificate unitățile comerciale cu amănuntul (magazinele), conform specializării lor, divizîndu-se în funcție de mărimea suprafeței comerciale, tipurile de mărfuri comercializate și serviciile prestate, precum și tipurile suplimentare de unități comerciale destinate spre utilizare în cazul reconstrucției sau utilizării spațiilor comerciale în acțiune, unitățile comerciale cu specific în activitate, unitățile comerciale mobile.

1) **CASĂ DE COMERȚ**: unitate de comerț care realizează operațiuni de import-export, producere, marketing și comercializare a unui produs sau a unui grup de produse și prestare de servicii.

CENTRU COMERCIAL: unitate comercială, cu suprafață medie sau mare în care se desfășoară activități de comercializare cu amănuntul a produselor și serviciilor, utilizîndu-se o infrastructură comună și adecvată. Suprafața de vânzare a unui centru comercial este formată din suma suprafețelor de vânzare cu amănuntul a tuturor produselor și serviciilor cuprinse în acesta. Centrul comercial trebuie să dispună de parcare auto.

SUPERMAGAZIN: unitate comercială cu amănuntul, cu suprafață de la 250 mp pînă la 2000 mp, reprezentativă pentru comerțul cu mărfuri alimentare, avînd următoarele caracteristici: autoservirea, plata mărfurilor la casele de

marcat amplasate la ieșire, construcția, de obicei, pe un singur nivel, amplasarea, de regulă, în zonele de locuit (de cartier).

HIPERMAGAZIN: unitate comercială cu amănuntul, cu suprafața de peste 2000 mp., care comercializează un mare sortiment de mărfuri alimentare și nealimentare, preponderent prin autoservire, cu case de marcat amplasate la ieșirea din fluxul de autoservire, sector de alimentație publică reprezentat prin mai multe săli de consum, unități de prestări servicii comerciale, construit, de obicei, pe un singur nivel, amplasat în zonele periferice ale orașului, dispunând de un mare număr de locuri de parcare.

MAGAZIN UNIVERSAL: unitate comercială cu un sortiment vast de mărfuri nealimentare, dispunând de o suprafață comercială de cel puțin 250 m², cu utilizarea unei părți din suprafața comercială pentru desfacerea unor mărfuri alimentare de primă necesitate.

MAGAZIN „Produse alimentare” sau „Alimentara”: magazine cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun, care sînt, în principal, magazine generale alimentare ce vînd preponderent mărfuri alimentare din toate grupele de produse, precum și unele articole nealimentare de uz curent, cum ar fi: detergenți, cosmetice, articole de uz casnic și altele asemenea (recomandat: suprafețele comerciale pentru produsele nealimentare 20-30%) din suprafața comercială totală.

MAGAZIN „Mărfuri industriale”: magazine cu vânzare predominantă de mărfuri nealimentare, care sînt, în principal, magazine universale ce vînd preponderent mărfuri nealimentare din toate grupele de produse, precum și unele mărfuri alimentare de uz curent, cum ar fi: pîine, dulciuri, răcoritoare și altele asemenea. (recomandat: suprafețele comerciale pentru mărfuri alimentare 10-15%) din suprafața comercială totală.

MAGAZIN MIXT: unitate comercială cu amănuntul, cu o suprafață comercială cuprinsă între 20 și 250 mp, amplasată, de regulă, în zonele rurale, care comercializează produse alimentare și nealimentare.

MAGAZIN-DEPOZIT – unitate de comerț care desfășoară activitatea de depozitare și comerț cu materiale de construcție (cherestea, articole de fier, cărămidă etc.) și care dispune de suprafețe funcționale (terenuri, șuri, depozite) pentru păstrarea mărfurilor și încăperi spre expunerea acestora și efectuarea operațiunilor de casă la vânzarea mărfurilor.

MAGAZIN SPECIALIZAT: unitate comercială cu amănuntul care comercializează mărfuri dintr-o singură grupă de mărfuri cu un sortiment larg sau a unei părți a acesteia (strict specializat). Exemple:

- 1.7.1. „Stație PECO”;
- 1.7.2. „Farmacie”;
- 1.7.3. „Librărie”;
- 1.7.4. „Pîine”;
- 1.7.5. „Lapte și produse lactate”;
- 1.7.6. „Carne și produse din carne”;
- 1.7.7. „Pește și produse din pește”;
- 1.7.8. „Legume-fructe”;
- 1.7.9. „Produse de cofetărie”;
- 1.7.10. „Mărfuri electronice și electrocasnice”
- 1.7.11. „Mobilă”;
- 1.7.12. „Covoare” etc.

HALĂ – unitate comercială, de regulă pe teritoriul

(incinta) pieței, unde sînt asigurate condiții tehnice, prevăzute de actele normative în vigoare, pentru comerțanții ce vînd produse agroalimentare și agricole.

2) **MAGAZIN DE CONSIGNAȚIE** – magazin ce comercializează mărfuri recepționate conform contractului de consignație.

MAGAZIN DUTY FREE – magazin amplasat în aeroporturile internaționale, la bordul aeronavelor sau la punctele internaționale de trecere a frontierei de stat, precum și în locurile specificate la art.97 alin.(1) din Codul vamal, în care mărfurile se comercializează sub supraveghere vamală, fără aplicarea măsurilor de politică economică.

MAGAZIN DISCOUNT – magazin cu un sortiment restrîns de mărfuri nealimentare de cerere curentă, care comercializează produse la prețuri reduse (din contul circulației rapide și reducerii cheltuielilor operaționale).

MAGAZIN DE FABRICĂ – magazin care comercializează produse fabricate de un producător concret și care aparține acestui producător. Magazinele respective sînt amplasate, de regulă, pe teritoriul fabricii sau în afara acesteia.

MAGAZIN-SALON – magazin destinat comercializării mobilei, covoarelor, uneori mărfurilor electrocasnice, care expune mostre de produse și cataloage în sala comercială, iar comercializarea mărfurilor se efectuează pe bază de comenzi recepționate de la consumatori.

MAGAZIN ON-LINE (VIRTUAL) – pagină-web, prin intermediul căreia se efectuează publicitatea unui produs sau serviciu, se acceptă comenzile de cumpărare și care oferă utilizatorului posibilitatea de a alege modalitatea de achitare, precum și metoda de primire a mărfii.

CASĂ DE LICITAȚIE – agent economic din domeniul comerțului care are ca scop oferirea publică de bunuri, valori mobiliare, proprietăți private, opere de artă și alte obiecte, bazîndu-se pe norme stabilite în prealabil de licitație.

3) **PAVILION** – unitate comercială din construcție ușor demontabilă, cu o suprafață totală de peste 12 mp și care dispune de spațiu pentru depozitarea mărfurilor.

CHIOȘC (gheretă) – construcție de fabrică, utilată, cu o suprafață totală de pînă la 12 mp, fără a dispune de spațiu pentru păstrarea mărfurilor.

TONETĂ – construcție ușor demontabilă, ce deține un stoc de mărfuri pentru o zi, fără a dispune de sală comercială și spațiu pentru păstrarea mărfurilor.

TARABĂ – masă pliantă de 2 mp. Este interzisă instalarea tarabei fără suporturi pliante, direct pe caldarîm, pămînt sau trotuar.

AUTOMAT PENTRU VÎNZĂRI – unitate comercială cu amănuntul, care are forma unui dispozitiv (utilaj) pentru eliberarea produselor (băuturi nealcoolice, articole de tutungerie, ziare etc.), după recepționarea monedelor sau a altor forme de plată de la cumpărător.

SECȚIE COMERCIALĂ (boutique) – varietate a unității comerciale cu suprafață de pînă la 30 mp, care funcționează în baza contractelor de locațiune a spațiilor comerciale din centre comerciale, magazine, încăperi, inclusiv adaptate, ce corespund cerințelor și normelor sanitare. Vânzarea se efectuează prin intermediul vînzătorului. Se comercializează un sortiment redus de produse alimentare sau mărfuri industriale.

Anexa nr.3
la Hotărîrea Guvernului nr.931
din 8 decembrie 2011

REGULAMENT
sanitar pentru unitățile comerciale cu profil alimentar

I. Dispoziții generale

1. Regulamentul sanitar pentru unitățile comerciale cu profil alimentar (în continuare – Regulament) stabilește cerințe sanitare și de igienă specifice pentru unitățile comerciale din sectorul alimentar, inclusiv de comerț cu ridicata și cu amănuntul, cu produse alimentare în piețe (în continuare – unități), în scopul asigurării unui nivel mai înalt de protecție a sănătății publice.

2. Aplicarea prezentului Regulament nu aduce atingere prevederilor actelor normative în vigoare și anume: Regulilor generale de igienă a produselor alimentare, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.412 din 25 mai 2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.83-84, art.484), Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.435 din 28 mai 2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.85-86, art.499), și Normelor sanitar-veterinare de organizare a controlului specific oficial al produselor alimentare de origine animală, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.1112 din 6 decembrie 2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.247-251, art.1235).

3. În sensul prezentului Regulament, termenii utilizați se definesc după cum urmează:

unități comerciale cu profil alimentar – unități comerciale de toate tipurile a căror activitate este vânzarea produselor alimentare;

produs alimentar perisabil – orice produs alimentar care poate deveni periculos, în special din cauza instabilității sale microbiologice, atunci când temperatura de conservare nu este controlată;

contaminare – prezența sau pătrunderea substanțelor indezirabile în produsul alimentar;

manipulare a produselor alimentare – orice operațiune de procesare (porționare), împachetare, depozitare, transportare, distribuire și comercializare a produselor alimentare;

manipulator al produselor alimentare – orice persoană care manipulează sau vine în contact cu produsele alimentare ori cu echipamentul sau ustensilele folosite la manipularea produselor alimentare;

produs alimentar congelat – produs alimentar menținut la temperatura egală cu sau sub minus 18°C în orice parte a produsului;

preambalare – operațiune de porționare (cântărirea în mici cantități sau numărarea bucăților) cantitativă a produselor alimentare, de sortare, după caz, și de plasare a produsului alimentar în material de împachetare în vederea facilitării comercializării acestora.

În sensul prezentului Regulament, termenul „produs alimentar” este echivalent cu termenul „produs culinar”, folosit în anexa nr.4 la Hotărîrea Guvernului nr.1209 din 8 noiembrie 2007 „Cu privire la prestarea serviciilor de alimentație publică” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.180-183, art.1281).

II. Cerințe privind amplasarea, proiectarea și amenajarea unităților

4. Amplasarea, construcția și reamenajarea unităților de orice fel se efectuează cu avizul pozitiv al organelor Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice.

5. Amplasarea unităților în blocurile locative poate fi efectuată numai la parter, demisol și doar în spațiile destinate prin proiect sau pentru care s-a obținut schimbarea destinației prin decizia comisiei de urbanism a autori-

tăților administrației publice locale. Amplasarea unităților în spațiile de locuit nu se admite.

6. Descărcarea-încărcarea produselor alimentare se efectuează în condiții care să nu creeze disconfort locatarilor din zonă.

7. Activitatea unităților comerciale nu trebuie să influențeze negativ condițiile de trai, de odihnă, de tratament și de muncă ale oamenilor.

8. Amplasarea unităților comerciale în zone industriale sau ale altor întreprinderi se face astfel încât aceste întreprinderi să nu influențeze negativ organizarea și desfășurarea comerțului.

9. Amplasarea în spațiile unității comerciale a unităților de alimentație publică, a secțiilor de preparare a semipreparatelor culinare sau desfășurarea altor activități nelegate de comercializarea produselor alimentare se va face în condițiile respectării regulamentelor sanitare prevăzute pentru respectivele tipuri de unități sau servicii.

10. Drumurile și suprafețele folosite pentru circulația transportului auto în vederea deservirii unităților în perimetrul și în vecinătatea imediată a acestora vor avea suprafața dură pavată corespunzător pentru circulația traficului și vor dispune de un drenaj corespunzător, precum și de acces pentru curățare.

11. Utilizarea surselor de zgomot și vibrație în unități se va face în condiții de asigurare a protecției fonice vis-a-vis de încăperile de locuit din vecinătate. Nivelul zgomotului și al vibrației în afara spațiilor unității nu vor depăși limitele maxime admise, respectiv, 45 dBA (decibele) pentru zgomot și 57 dB (decibele) pentru viteza vibrației (L_v) și nu vor crea disconfort locatarilor din zonă.

12. La proiectarea unităților se va ține cont de volumul estimat al activității. Numărul, mărimea și destinația încăperilor se vor stabili în funcție de volumul estimat al activității unității.

13. Unitățile vor fi amplasate, proiectate, construite și dimensionate astfel încât:

1) să asigure suprafețe de lucru adecvate pentru desfășurarea igienică a tuturor operațiunilor;

2) să se asigure circuite funcționale salubre și să se evite încrucișările materiei prime cu produsele gata pentru consum, a produselor alimentare și nealimentare, a angajaților și a vizitatorilor. Proiectarea și amplasarea instalațiilor se va face astfel încât să asigure temperatura corespunzătoare a procesului tehnologic și a produselor;

3) accesul în ele să poată fi controlat, să permită curățarea ușoară și adecvată și să faciliteze supravegherea corectă a igienei produselor alimentare; să prevină pătrunderea și adăpostirea dăunătorilor și pătrunderea contaminanților de mediu, cum ar fi fumul, praful sau altele;

4) să asigure protecția contra căderii particulelor în produsele alimentare și formarea condensatului sau a mușgaiului pe suprafețe;

5) să asigure, după caz, manipularea corespunzătoare în regim de temperatură controlată și condiții de depozitare de capacitate suficientă pentru păstrarea produselor alimentare la temperaturile corespunzătoare, să fie proiectate astfel încât să permită monitorizarea acestor temperaturi și, după caz, înregistrarea.

14. Preambalarea (inclusiv sortarea) produselor alimentare în vederea comercializării urmează a fi efectuată în încăperi special amenajate și dotate, în condiții care să excludă contaminarea produselor alimentare, să le protejeze

de alterare și care să asigure menținerea valorii nutritive și a calității lor.

15. Încăperile de păstrare și preambalare a produselor alimentare în vederea comercializării nu vor fi trecătoare. Încăperile de preambalare a produselor alimentare perisabile vor fi dotate cu frigidere pentru păstrarea produselor, iar operațiunile de preambalare se vor efectua în regim controlat de temperatură.

Încăperile de preambalare vor fi dotate cu chiuvete cu apă rece și caldă cu amestecător pentru spălarea mâinilor personalului.

16. Unitățile care folosesc containere trebuie să dispună de încăperi pentru păstrarea containerelor și tratarea lor sanitară.

17. În unitățile comerciale cu profil alimentar pot fi comercializate mărfuri industriale nealimentare în ambalajul original (cel al producătorului). Depozitarea produselor alimentare și a mărfurilor nealimentare se va efectua în depozite separate sau în zone separate, care să excludă posibilitatea contaminării produselor alimentare și/sau transmiterea mirosurilor către produsele alimentare. În sălile de comerț trebuie să existe zone separate pentru comercializarea produselor alimentare și a celor nealimentare. Comercializarea produselor nealimentare nu se va efectua în imediata apropiere de secțiile în care se vînd produse alimentare. Preambalarea produselor nealimentare în unitățile de comerț cu produse alimentare nu se permite.

18. În vederea asigurării condițiilor de igienă adecvate pentru păstrarea și comercializarea produselor alimentare, unitățile vor dispune de spațiile necesare pentru circuite funcționale salubre:

- a) spații de păstrare a produselor alimentare;
- b) spații de preambalare a produselor alimentare, după caz;
- c) spații de comercializare a produselor alimentare;
- d) anexe social-sanitare.

19. Încăperile și instalațiile vor fi de construcție sigură și menținute în stare bună de funcționare. Toate materialele de construcție trebuie confecționate din materiale sigure care să nu poată transmite produselor alimentare substanțe indezirabile, inclusiv toxice, și să fie autorizate sanitar de Ministerul Sănătății.

20. Spațiile de lucru vor fi adecvate pentru îndeplinirea corectă a tuturor operațiunilor. Procesul de comercializare a produselor alimentare trebuie organizat astfel încît să asigure desfășurarea fluxului într-un singur sens și să evite încrucișările între fazele insalubre și salubre.

21. În spațiile de manipulare a produselor alimentare toate structurile superioare (fixate de plafon) și armatura vor fi instalate astfel încît să excludă contaminarea directă sau indirectă a produselor alimentare prin condensare și picurare (prelingere) și să nu împiedice operațiunile de curățare. Structurile superioare și armatura trebuie izolate corespunzător, proiectate și finisate astfel încît să fie ușor de curățat, să prevină acumularea murdăriei și să minimizeze condensarea, dezvoltarea mușecaiurilor și căderea lor în fulgi.

22. Toaletele trebuie să fie complet separate de produsele alimentare și să nu se deschidă direct în spațiile de manipulare a produselor în cauză.

23. Utilizarea în spațiile de manipulare a produselor alimentare, a materialelor care nu pot fi adecvat curățate și dezinfectate nu se permite.

24. Unitățile trebuie dotate cu spații suficiente de depozitare și comercializare a produselor alimentare, precum și de depozitare a ambalajelor, pentru a nu permite degradarea, impurificarea sau contaminarea produselor alimentare.

25. Spațiile de păstrare a produselor alimentare vor fi

reprezentate de: depozite, magazine, beciuri și spații frigorifice.

III. Cerințe privind asigurarea cu apă și canalizarea

26. Asigurarea cu apă și canalizarea se efectuează în conformitate cu prevederile Regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice privind unitățile de alimentație publică.

IV. Cerințe privind iluminarea și ventilarea

27. În spațiile unității trebuie asigurată iluminarea naturală și/sau artificială adecvată. Lumina nu trebuie să altereze culorile și intensitatea ei nu trebuie să fie mai mică de:

- a) 540 lux – în toate punctele de inspectare (sortare) a produselor alimentare;
- b) 220 lux – în spațiile de lucru, altele decît cele de inspectare (sortare) a produselor alimentare;
- c) 110 lux – în alte spații.

28. Lămpile de iluminare și accesoriile suspendate deasupra produselor alimentare vor fi sigure și protejate pentru a preveni contaminarea produselor alimentare în caz de sfărîmire.

29. Încăperile de manipulare a produselor alimentare și anexele social-sanitare vor fi dotate cu sisteme eficiente de ventilare naturală sau mecanică. Sistemul de ventilare va fi adecvat pentru a preveni acumularea căldurii, condensarea prafului și eliminarea aerului contaminat. Nu se permite ca direcția fluxului de aer în interiorul unității să fie din zona murdară în cea curată. Gurile de ventilare trebuie asigurate cu ecrane sau alte închideri de protecție confecționate din materiale necorozive. Ecranele vor fi ușor detașabile pentru curățare.

30. Sistemul de ventilare a unităților, amplasate în blocuri locative și de altă destinație, va fi separat de sistemul de ventilare a acestora din urmă. Sistemele de ventilare în depozitele de produse alimentare și nealimentare vor fi construite și vor funcționa astfel încît să se evite fluxul mecanic de aer dintr-o zonă contaminată către o zonă curată.

V. Cerințe privind utilajul, mobilierul tehnologic, echipamentele și ustensilele

31. Utilajele și mobilierul tehnologic, articolele, echipamentele și ustensilele care vin în contact cu produsele alimentare trebuie confecționate din materiale autorizate de Ministerul Sănătății pentru utilizare în asemenea scopuri, rezistente la lovituri și coroziune, curățări repetate și dezinfectie, nefieroase, neabsorbante, ușor de curățat, care să nu transmită substanțe toxice produsului alimentar și să nu afecteze proprietățile nutritive, fizico-chimice și organoleptice ale acestuia, care nu favorizează contaminarea microbiană a produselor alimentare cu care vin în contact. Ele vor fi întreținute în permanentă stare de funcționare și vor fi amplasate astfel încît să fie accesibile operațiunilor de inspecție și igienizare.

32. Utilajele și mobilierul tehnologic, articolele, echipamentele și ustensilele vor avea suprafața netedă, fără crăpături și alte locuri de reținere a reziduurilor alimentare sau greu accesibile, astfel încît să poată fi demontate și curățate cu ușurință. Utilizarea materialelor care nu pot fi adecvat curățate și dezinfectate va fi exclusă.

33. Pentru manipularea materiilor prime și a produselor alimentare gata pentru consum vor fi utilizate utilaje, mobilier tehnologic și ustensile separate.

34. Materialul de împachetare va fi confecționat din materiale autorizate de Ministerul Sănătății, care nu transmit substanțe toxice produsului alimentar și nu afectează proprietățile nutritive, fizico-chimice și organoleptice ale acestuia, care nu favorizează contaminarea microbiană a produselor alimentare cu care vin în contact.

35. Dotarea cu utilaje, mobilier, articole, echipamente și

ustensile se va face în funcție de natura, volumul și profilul unității. Capacitatea acestora trebuie să fie adecvată pentru a permite manipularea igienică a produselor alimentare. Nu se vor folosi echipamente și ustensile degradate.

36. Recipientele pentru materialele necomestibile și reziduuri vor fi rezistente la scurgeri, construite din metal sau din alte materiale impenetrabile, care pot fi ușor curățate și care se închid sigur.

37. Instalațiile și ustensilele utilizate pentru materiale necomestibile și reziduuri vor fi identificate și nu vor fi utilizate pentru produse alimentare.

38. Toate instalațiile frigorifice vor fi dotate cu termometre în vederea controlului temperaturii de păstrare a produselor alimentare sau cu termometre și/sau cu sisteme automate de reglare și înregistrare a regimului de temperatură și umiditate. Folosirea termometrelor cu mercur pentru controlul temperaturii în instalațiile frigorifice este interzisă.

39. Controlul regimului de temperatură și umiditate în depozite, inclusiv în cele pentru legume și fructe, se va efectua zilnic cu ajutorul psihrometrelor, instalate în locuri vizibile, îndepărtate de uși și vaporizatoare.

40. Toate utilajele, articolele, mobilierul, echipamentele și ustensilele care vin în contact cu produsele alimentare trebuie să fie bine spălate și, după caz, dezinfectate. Spălarea și dezinfectarea se vor efectua cu o frecvență care să excludă riscul de contaminare.

VI. Cerințe privind recepționarea produselor alimentare

41. Unitățile comerciale vor recepționa spre depozitare și comercializare numai produse alimentare inofensive, care să corespundă actelor normative în vigoare și să fie însoțite de documente care să ateste proveniența lor legală, calitatea și inofensivitatea (siguranța).

42. Nici un produs alimentar cunoscut sau suspectat că ar fi contaminat cu substanțe toxice, cu paraziți, microorganisme patogene sau toxice, descompus sau care conține substanțe străine nu va fi acceptat în unitate.

43. Recepționarea produselor alimentare în unitate se va face în condiții în care să se asigure trasabilitatea.

44. Produsele alimentare vor fi inspectate și sortate anterior procesului de comercializare și, în caz de necesitate, vor fi supuse analizelor de laborator.

45. Cantitatea produselor alimentare perisabile, refrigerate sau congelate, va corespunde volumelor instalațiilor frigorifice în funcțiune din dotarea unității de comerț. Păstrarea produselor alimentare se va face la temperaturile specificate de producător sau în actele normative în vigoare, după caz.

46. Produsele alimentare se vor recepționa în ambalaje intacte, curate, uscate, fără mirosuri străine. Transferul produselor alimentare din ambalajul furnizorului în alt ambalaj mai mic pe parcursul recepționării produselor nu se permite.

47. Produsele de patiserie cu cremă vor fi recepționate spre comercializare preambalate în ambalaje care asigură respectarea cerințelor de igienă și exclud posibilitatea contaminării secundare sau încrucișate.

48. În unitățile de comerț incorporate în sau incorporate anexate la edificiile locative sau de o altă destinație aprovizionarea cu produse alimentare nu se va face pe timp de noapte (între orele 23.00 și 7.00).

VII. Cerințe privind depozitarea și transportul produselor alimentare

49. Depozitarea și transportul produselor alimentare se vor efectua în conformitate cu prevederile Legii nr.78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.83-87, art.431), Regulilor generale de igienă a produselor alimentare,

Regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice de stat privind unitățile de alimentație publică, cu următoarele completări:

1) preambalarea sării alimentare iodată în vederea comercializării, precum și comercializarea ei în vrac nu se permite;

2) în scopul profilaxiei iersiniozei și a pseudotuberculozei legumele pe parcursul păstrării vor fi periodic verificate și sortate;

3) recipientele în vehicule și/sau containerele nu vor fi utilizate pentru transportarea altor mărfuri decât a produselor alimentare și vor fi utilizate astfel încât să se evite contaminarea produselor alimentare;

4) în cazul în care în vehicul sau în container se transportă concomitent mai multe tipuri de produse alimentare, acestea vor fi separate eficient unul de altul, pentru a exclude contaminarea;

5) produsele alimentare în vrac, precum lichidele granulate sau produsele sub formă de praf, vor fi transportate în recipiente și/sau în containere/cisterne destinate exclusiv transportării produselor alimentare. Aceste containere vor fi marcate într-un mod clar, vizibil și nelavabil, care să indice clar că el este utilizat pentru transportarea produselor alimentare sau să fie marcat „Exclusiv pentru produse alimentare”;

6) în cazul în care recipientele și/sau containerele sînt utilizate pentru transportarea diferitelor produse alimentare, înainte de încărcare acestea vor fi spălate și curățate bine, pentru a evita riscul de contaminare;

7) produsele alimentare vor fi plasate în recipiente și/sau în containere astfel încât să se evite orice risc de contaminare.

VIII. Cerințe privind comercializarea produselor alimentare

50. Produsele alimentare comercializate trebuie să corespundă cerințelor de calitate și inofensivitate stabilite în actele normative în vigoare.

51. Produsele alimentare trebuie să fie etichetate în conformitate cu prevederile Legii nr. 78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare.

52. Preambalarea produselor alimentare se va efectua în condiții stricte de igienă.

53. Personalul auxiliar și cel responsabil de curățare nu va fi implicat în preambalarea produselor alimentare în vederea comercializării.

54. Porționarea, cîntărirea și preambalarea materiilor prime și a produselor gata pentru consum se va efectua separat. Comercializarea produselor crude (cărni, cărnii de pasăre, peștelui, fructelor de mare, ouălor, legumelor ș.a.) și a semipreparatelor din ele se va efectua în secții speciale, separat de comercializarea produselor gata pentru consum.

55. La eliberarea produselor alimentare nepreambalate cumpărătorilor, vînzătorul va folosi ustensile, precum clești, lopățele, linguri, căușe sau altele, după caz. Pentru fiecare fel de produse vor exista funduri și cuțite separate, marcate distinct, care se vor păstra în încăperile și în secțiile respective, în locuri special destinate.

56. Cîntărirea produselor alimentare neambalate direct pe cîntar, fără hîrtie sau alte materiale de împachetare, nu se permite.

57. În cazul deservirii la domiciliu, transportarea (livrarea) produselor alimentare clientului se va efectua în condiții care să asigure integritatea, calitatea și inofensivitatea lor și să excludă contaminarea și alterarea.

58. Livrarea către cumpărător a produselor alimentare, căzute accidental pe podea sau contaminate în alt mod, se interzice.

59. Tăierea pîinii în sala de comerț nu se permite.

60. Porționarea produselor de patiserie cu cremă și comercializarea lor pe bucăți se vor efectua în condiții adecvate de igienă și care să excludă contaminarea secundară sau încrucișată.

61. Livrarea materiei prime și a produselor alimentare nepreambalate se va efectua în materiale de împachetare (hîrtie, pungi) sau în ambalajul curat al cumpărătorului.

62. Comercializarea laptelui și a produselor lactate, precum și a altor produse alimentare lichide perisabile în vrac (la cîntar), nu se permite.

63. Comercializarea ouălor în secțiile unităților de comerț care comercializează produse alimentare nepreambalate gata pentru consum nu se permite.

64. Comercializarea legumelor, fructelor și pomușoarelor se va efectua în unități de comerț specializate, secții ale magazinelor special destinate acestor scopuri.

65. Livrarea către cumpărător a legumelor, fructelor și pomușoarelor procesate (sărate, murate, marinate etc.), nepreambalate ermetic, se va efectua separat de comercializarea legumelor și a fructelor crude, cu utilizarea ustensilelor speciale (linguri, furculițe, clești).

66. Se recomandă spălarea rădăcinoaselor și preambalarea lor (după uscare) în plase sau în pungi.

67. Ambalarea (preambalarea) produselor alimentare sub vid în unitățile de comerț nu se permite.

68. Materia primă și produsele alimentare, recunoscute că nu corespund cerințelor actelor normative, care prezintă pericol pentru sănătatea omului, vor fi retrase din comerț. Decizia privind utilizarea lor ulterioară va fi luată în conformitate cu Legea nr.78-XV din 10 mai 2004 privind produsele alimentare.

IX. Cerințe privind unitățile de comerț ambulant și/sau provizorii, inclusiv automatele pentru vînzări

69. Unitățile de comerț ambulant, inclusiv automatele pentru vînzări, trebuie amplasate, proiectate, construite și întreținute în stare curată, bine reparate și în condiții în care să se evite riscul contaminării, în special de către animale sau dăunători.

70. În special se asigură următoarele:

1) condiții corespunzătoare pentru menținerea igienei adecvate a personalului, care să includă, dar să nu se limiteze la: condiții pentru spălarea și uscarea mâinilor personalului, toalete igienice, condiții pentru schimbarea îmbrăcămintei;

2) suprafețele care vin în contact cu produsele alimentare se mențin în condiții bune, fără deteriorări, ușor de curățat și, în caz de necesitate, de dezinfectat. Pentru acestea se utilizează materiale cu suprafața netedă, care pot fi spălate, sînt rezistente la coroziune și netoxice;

3) condiții adecvate pentru curățarea și, în caz de necesitate, dezinfectarea ustensilelor și a echipamentelor de lucru;

4) aprovizionarea adecvată cu apă fierbinte și/sau rece;

5) condiții adecvate pentru depozitarea igienică și evacuarea substanțelor periculoase și/sau necomestibile și a reziduurilor (lichide sau solide);

6) condiții adecvate pentru menținerea și monitorizarea condițiilor de temperatură adecvate pentru produsele alimentare;

7) produsele alimentare vor fi plasate astfel încît să se evite riscul de contaminare.

71. Unitățile de comerț ambulant funcționează doar dacă dispun de autorizație sanitară de funcționare privind corespunderea lor prevederilor prezentului Regulament.

72. Comercializarea în unitățile de comerț cu amănuntul a produselor alimentare perisabile în lipsa instalațiilor frigorigene nu se permite.

73. Automatele de comercializare a băuturilor la pahar vor fi asigurate cu pahare de unică folosință.

74. Păstrarea ambalajelor pe teritoriul adiacent nu se permite.

75. Ambalajele returnabile la sfîrșitul zilei de muncă vor fi transportate la unitatea care a livrat produsele.

76. În chioșcuri poate fi comercializat un sortiment mixt de mărfuri dacă sînt asigurate condițiile corespunzătoare de păstrare și comercializare. În unitățile de comerț cu un singur vînzător se comercializează numai produse preambalate de producător. Piinea, produsele de panificație și de cofetărie se livrează preambalate.

77. În perioada livrării masive a cartofilor, a fructelor și a legumelor proaspete, acestea pot fi comercializate de la teighele, din cărucioare, precum și în piețe deschise. Comercializarea cartofilor, a legumelor și a fructelor, inclusiv a pepenilor de la sol, nu se permite. Comercializarea pepenilor în părți sau cu tăieturi nu se permite.

78. Mijloacele de comerț mobile la sfîrșitul zilei de lucru se vor curăța la unitatea de bază.

79. Păstrarea mijloacelor de comerț mobile și portative și comercializarea produselor alimentare la domiciliul vînzătorului nu se permite.

80. Vînzătorul va respecta cu strictețe regulile de igienă personală, va fi îmbrăcat curat, va purta vestimentație sanitară de protecție (inclusiv pe cap).

81. Vînzătorul va deține și va prezenta persoanelor oficiale din Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice și/sau Serviciului Veterinar de Stat carnetul medical personal, documentele care atestă proveniența, calitatea și inofensivitatea produselor comercializate.

X. Cerințe privind prevenirea contaminării încrucișate

82. În unitate vor fi luate măsuri eficiente pentru a preveni contaminarea produselor alimentare gata pentru consum prin contactul direct sau indirect cu materia primă crudă.

83. În scopul prevenirii contaminării încrucișate, materia primă și produsele gata pentru consum se vor porționa și preambala pe mese, funduri, cu cuțite diferite, marcate vizibil: „pește crud”, „pește fiert”, „piinea” etc..

84. La trecerea de la manipularea materiilor prime sau a produselor semiprocessate capabile să contamineze produsul final la operațiunile de manipulare sau care vin în contact cu produsele gata pentru consum, personalul este obligat să-și schimbe vestimentația sanitară de protecție și să-și spele minuțios mâinile.

85. Practicile de manipulare a produselor alimentare și de spălare a mâinilor de către personalul unității se consideră puncte critice și vor fi supravegheate, constituind parte integrantă a sistemului de control în puncte critice – HACCP.

86. Produsele crude potențial periculoase vor fi preambalate în camere separate sau în zone separate prin barieră de zonele utilizate pentru preambalarea produselor gata pentru consum.

XI. Cerințe privind curățarea și igiena încăperilor, instalațiilor și ustensilelor, igiena personalului, precum și cerințe de sănătate

87. Curățarea încăperilor, instalațiilor și a ustensilelor și întreținerea lor igienică se vor efectua în conformitate cu prevederile regulilor și a normativelor sanitare de stat privind unitățile de alimentație publică.

88. Personalul unităților va respecta cerințele de igienă și de sănătate prevăzute în regulile și normele sanitare de stat privind unitățile de alimentație publică.

XII. Cerințe privind colectarea, depozitarea, evacuarea deșeurilor și controlul dăunătorilor

89. Colectarea, depozitarea și evacuarea deșeurilor

se vor efectua în conformitate cu prevederile regulilor și a normativelor sanitare de stat privind unitățile de alimentație publică.

90. Controlul dăunătorilor se va efectua în conformitate cu prevederile regulilor și normativelor sanitare de stat privind unitățile de alimentație publică.

XIII. Cerințe privind anexele social-sanitare

91. Anexele social-sanitare vor corespunde prevederilor regulilor și normativelor sanitare de stat privind unitățile de alimentație publică.

92. Unitățile de comerț care vînd băuturi la pahar, piețele, precum și unitățile cu suprafața comercială mai mare de 1500 m² vor avea în dotare grupuri sanitare (WC) și chiuvete separate pentru clienți.

XIV. Identificarea și sistemul de control al calității și siguranței produselor alimentare

93. Procedurile de control al calității și siguranței vor fi efectuate de personal tehnic competent, care cunoaște principiile și practicile de igienă a produselor alimentare, prevederile prezentului Regulament și care folosește principiile (HACCP) în controlul practicilor igienice.

94. Controlul temperaturii și al timpului în punctele critice va constitui cheia în comercializarea produselor alimentare sigure.

XV. Supravegherea de stat asupra respectării prevederilor prezentului Regulament

95. Serviciul de Stat de Supraveghere a Sănătății Publice va asigura supravegherea respectării prevederilor prezentului Regulament, va autoriza sanitar/inregistra unitățile comerciale cu profil alimentar, în condițiile Legii nr.10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de

stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.67, art.183) și Hotărîrii Guvernului nr.384 din 12 mai 2010 „Cu privire la Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.78-80, art.455) și va ține evidența acestor unități.

96. Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală va efectua supravegherea sanitar-veterinară și autorizarea sanitar-veterinară în condițiile art.18 alin. (1) și (3) din Legea nr. 221-XVI din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitar-veterinară (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.51-54, art.153), Hotărîrii Guvernului nr.1112 din 6 decembrie 2010 „Pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare de organizare a controlului specific oficial al produselor alimentare de origine animală” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.247-251, art.1235) și Hotărîrii Guvernului nr. 435 din 28 mai 2010 „Privind aprobarea Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.85-86, art.499).

97. Rezultatele analizelor probelor de produse alimentare trebuie să corespundă prevederilor actelor normative aplicabile.

98. Conducătorii unităților vor stabili punctele critice de control care vor fi monitorizate.

XVI. Dispoziții finale

99. Încălcarea prevederilor prezentului Regulament atrage după sine răspundere administrativă, civilă și penală, în conformitate cu legislația în vigoare.

Anexa nr. 4
la Hotărîrea Guvernului nr.931
din 8 decembrie 2011

LISTA

hotărîrilor de Guvern ce se abrogă

1. Hotărîrea Guvernului nr. 49 din 24 ianuarie 1994 „Cu privire la aprobarea Regulilor de bază ale comerțului cu amănuntul și activității în sfera alimentației publice pentru agenții antreprenoriatului din teritoriul Republicii Moldova” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994,

nr. 1, art.28).

2. Hotărîrea Guvernului nr. 1508 din 21 noiembrie 2002 „Cu privire la aprobarea Nomenclatorului-tip al unităților de comerț cu amănuntul” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 159-160, art.1645).

1018 HOTĂRÎRE

cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Hotărîrea Guvernului nr.961 din 21 august 2006

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Hotărîrea Guvernului nr.961 din 21 august 2006 „Cu privire la aprobarea Regulamentului rețelei naționale de observare și control de laborator asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.142-145, art.1076), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1) hotărîrea se completează cu punctul 4 cu următorul cuprins:

„4. Toate cheltuielile necesare pentru implementarea prevederilor prezentei hotărîri vor fi suportate de către autoritățile/instituțiile implicate, din contul și în limita mijloacelor financiare prevăzute în bugetele anuale.”;

2) anexa nr.1:

a) pe parcursul textului, cuvintele „Departamentul Situații Excepționale” se substituie prin cuvintele „Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale”, iar cuvintele „Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale” se substituie

prin cuvintele „Ministerul Mediului”, la cazul gramatical corespunzător;

b) la punctul 1, după cuvintele „precum și sarcinile acesteia” se introduc cuvintele „în regim obișnuit (activitate cotidiană), în regim sporit de pregătire și”;

c) la punctul 2, textul „Legii cu privire la radioprotecție și securitatea nucleară nr.1440-XIII din 24 decembrie 1997” se substituie prin textul „Legii privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice nr.111-XV din 11 mai 2006”, textul „Legii privind activitatea veterinară nr.1538-XII din 23 iunie 1993” se substituie prin textul „Legii privind activitatea sanitar-veterinară nr.221-XVI din 19 octombrie 2007”, textul „Legii cu privire la protecția plantelor nr.612-XIV din 1 octombrie 1999” se substituie prin textul „Legii cu privire la protecția plantelor și carantina fitosanitară nr.228 din 23 septembrie 2010”.

d) punctul 3 se completează în final cu următoarele noțiuni:

„contaminare – prezența agentului contagios ori toxic pe suprafața corpului uman ori animal, în sau pe alimentele

destinate pentru consum ori pe alte obiecte ale mediului, inclusiv pe unitățile de transport, care pot să prezinte pericol pentru sănătatea publică;

accident radiologic (nuclear) – eveniment care afectează instalația radiologică (nucleară) și provoacă iradierea sau contaminarea populației, a mediului cu substanțe radioactive peste limitele permise de normele în vigoare;

accident chimic – accident la un obiect chimic periculos însoțit de scurgerea sau aruncarea substanțelor puternic toxice (SPT), care poate avea consecințe letale sau poate conduce la contaminarea chimică a populației, animalelor, produselor alimentare, furajului și mediului ambiant;

agenți biologici – microorganisme (bacterii, viruși, rickettsii, paraziți, fungi) și alți agenți, precum prionii, care pot provoca boli oamenilor și animalelor;

regim sporit de pregătire – regimul în care intră laboratoarele la apariția informației despre pericolul declanșării unei anumite situații excepționale. În această situație se schimbă orarul de lucru al laboratoarelor de la 8/24 ore la 24/24 ore în componentă sporită, cu monitorizarea poluării mediului cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici, nu mai puțin de 4 ori pe zi;

bază de date – o colecție de date privind parametri fizici, chimici și microbiologici ale probelor prelevate din mediu, creată și menținută computerizat, care permite operații de inserare, actualizare, ștergere și interogare a acestora;

e) punctul 4 va avea următorul cuprins:

„4. Observarea și controlul de laborator sînt efectuate de Rețeaua Națională de Observare și Control de Laborator (în continuare – R.N.O.C.L.) asupra stării mediului și obiectelor potențial periculoase, a cărei bază o constituie centrele de sănătate publică ale Ministerului Sănătății, laboratoarele centrale și ramurale ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (Centrului Republican de Pedologie Aplicată; Inspectoratului General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincier; Direcției protecția plantelor și siguranța alimentelor de origine vegetală; Agenției Sanitar-Veterinare și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală; Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice), Serviciul Hidrometeorologic de Stat și Inspectoratul Ecologic de Stat ale Ministerului Mediului; laboratoarele de încercări din cadrul întreprinderilor administrate de Ministerul Economiei (Institutului Național de Standardizare și Metrologie, Centrul de Standardizare și Metrologie Bălți, Centrul de Standardizare și Metrologie Ceadir-Lunga); laboratoarele acreditate, indiferent de forma de proprietate, laboratorul chimic-radiometric al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

În caz de situații excepționale sau în caz de pericol de declanșare, precum și la indicația președintelui sau vicepreședintelui Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova, în activitatea de observare și control de laborator sînt antrenate și echipele de cercetare și observare ale punctelor de dirijare ale autorităților administrației publice locale și ale obiectivelor economiei naționale.

La declanșarea situațiilor excepționale sau la decizia specială a Guvernului, instituțiile de cercetări științifice cu profil epidemiologic, toxicologic și ecologic ale Ministerului Sănătății, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Mediului și Academiei de Științe a Moldovei formează, pe baza laboratoarelor din subordine, centre de determinare a agenților biologici și de depistare a substanțelor chimico-toxicologice, de identificare a tulpinilor de microorganisme depistate și de acordare a ajutorului metodologic instituțiilor raionale, municipale, centrale și de obiect din cadrul R.N.O.C.L.

Numărul instituțiilor și laboratoarelor R.N.O.C.L. enumerate în anexa nr.2 la prezentul Regulament se vor revizui o dată la doi ani de către Guvern, la propunerea

președintelui Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova.”;

f) la punctul 5:

litera b):

alineatul unu va avea următorul cuprins:

„stabilirea faptului de contaminare a mediului cu substanțe otrăvitoare sau puternic toxice”;

alineatul doi va avea următorul cuprins:

„stabilirea grupului de substanțe otrăvitoare și puternic toxice (determinarea calitativă a agentului chimic) în mediu (aer, bazine acvatice, sol)”;

alineatul trei se completează în final cu cuvintele „și eliberarea avizului privind utilizarea lor”;

după alineatul cinci se introduc două alineate noi cu următorul cuprins:

„monitorizarea poluării cu substanțe otrăvitoare și puternic toxice a zonelor adiacente depozitelor cu substanțe otrăvitoare și puternic toxice folosite în agricultură și industrie;

estimarea pericolului pe care îl prezintă pentru oameni și animalele din sectorul agricol contaminarea cu substanțe toxice a terenului și a obiectivelor mediului, în scopul argumentării măsurilor de chimioprotecție”;

litera c) se completează în final cu un alineat nou cu următorul cuprins:

„estimarea pericolului pe care îl prezintă pentru oameni și animalele din sectorul agricol contaminarea cu agenți biologici a terenului și a obiectivelor mediului, în scopul argumentării măsurilor de bioprotecție”;

g) punctul 6 litera b):

la alineatul patru, după paranteze se introduc cuvintele: „și Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice”;

la compartimentul “Centrul Republican de Diagnostică Veterinară”;

alineatul opt va avea următorul cuprins:

„efectuarea, în comun cu Ministerul Sănătății, a controlului de laborator și a anchetei epidemiologice în focarul de contaminare biologică, toxicologică sau zoonoză”;

alineatul zece va avea următorul cuprins:

„asigurarea controlului respectării cerințelor sanitar-veterinare privind siguranța produselor de origine animală în unitățile care produc, importă, exportă, prelucrează, depozitează, transportă și comercializează aceste produse”;

se completează în final cu un alineat nou cu următorul cuprins:

„asigurarea siguranței produselor de origine animală destinate consumului uman și prevenirea transmiterii bolilor de la animale la om prin rețeaua de observare și control de laborator ramurală”;

la compartimentul “Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincier și direcțiile de supraveghere fitosanitară”, alineatul unu va avea următorul cuprins:

„organizarea activității de protecție a plantelor și de carantină fitosanitară pe întreg teritoriul țării, menite să asigure sănătatea plantelor cultivate, pășunilor, furajelor naturale, precum și a producției agricole depozitate”;

la litera d), alineatul patru se completează în final cu cuvintele „în comun cu Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice”;

la litera e), cuvintele „instituțiile Serviciului de Standardizare și Metrologie” se substituie prin cuvintele „laboratoarele de încercări din cadrul întreprinderilor administrate de Ministerul Economiei:

Institutul Național de Standardizare și Metrologie și Centrele de Standardizare și Metrologie din mun.Bălți și or.Ceadir-Lunga”;

h) punctul 8:

la litera b), după cuvintele "laboratoarele de obiect" se introduc cuvintele „, indiferent de forma juridică de organizare,”;

se completează în final cu un alineat nou cu următorul cuprins:

„Activarea în totalitate a R.N.O.C.L. sau selectivă a unor laboratoare incluse în aceasta se va efectua și la indicația președintelui și/sau a vicepreședintelui Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova. Președinții comisiilor pentru situații excepționale ale administrației publice locale, în caz de pericol sau declanșare a situațiilor excepționale, vor activa selectiv instituțiile și laboratoarele R.N.O.C.L. din teritoriul administrat.”;

i) la punctul 9, alineatul doi va avea următorul cuprins:

„Coordonarea și controlul întregii activități a R.N.O.C.L., elaborarea propunerilor pentru optimizarea acțiunilor acesteia în situații excepționale se pun în sarcina Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale”;

j) punctul 11:

la alineatul trei, cuvântul "funcționare" se substituie prin cuvântul "alertă" și se completează în final cu cuvintele "și schema de înștiințare a colaboratorilor”;

după alineatul trei se introduc trei alineate noi cu următorul cuprins:

„minimum un calculator cu conexiune la internet;

lista bolilor deosebit de periculoase pentru oameni, animale și plante;

lista substanțelor periculoase din punct de vedere chimic, radiologic și biologic produse, stocate și utilizate la obiectivele industriale din teritoriul administrativ”;

k) punctul 12 va avea următorul cuprins:

„12. Transmiterea de către instituțiile R.N.O.C.L. a informației privind depășirea concentrației maxim admisibile, pericolul sau declanșarea contaminării (poluării) mediului cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici către organizațiile ierarhic superioare și direcțiile (secțiile) situații excepționale din teritoriu se efectuează în următoarele termene:

a) despre pericolul declanșării situațiilor excepționale – verbal (prin telefon) în decurs de 30 minute de la primirea prognozei;

b) despre declanșarea situațiilor excepționale – verbal

(prin telefon) imediat, cu confirmarea ulterioară în scris (prin fax);

c) despre desfășurarea lichidării consecințelor situațiilor excepționale – în scris la ora 7.00 și la ora 18.00 zilnic, până la finalizarea lucrărilor de salvare-deblocare.

Conținutul informației care se comunică Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, autorităților administrației publice centrale și locale și criteriile de apreciere a situațiilor excepționale sînt specificate în Regulamentul cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1076 din 16 noiembrie 2010.”;

l) la punctul 13:

alineatul doi se completează în final cu cuvintele “cu înregistrarea în registrul de pregătire profesională și antrenament al efectivului laboratoarelor”;

alineatul trei se completează în final cu cuvintele „cu participarea a 80% și mai mult din instituțiile R.N.O.C.L.”;

m) la punctul 15, propoziția a doua va avea următorul cuprins: „Controlul metrologic legal al acestor categorii de mijloace tehnice se efectuează în conformitate cu prevederile Listei oficiale a mijloacelor de măsurare supuse controlului metrologic legal”;

n) Regulamentul se completează cu punctele 16 și 17 cu următorul cuprins:

„16. Ministerele, alte autorități administrative centrale și autoritățile administrației publice locale vor dispune transferul aparatelor și echipamentelor de protecție civilă din instituțiile departamentale și al posturilor (echipelor) de observare radiativă și chimică din cadrul laboratoarelor scoase din componența R.N.O.C.L. către centrele și laboratoarele ramurale cărora li s-a atribuit funcția de observare și control de laborator, pentru utilizarea optimă a acestora.

17. Asigurarea instituțiilor și laboratoarelor R.N.O.C.L. cu aparatul de calcul și conexiune la internet pentru formarea unei rețele virtuale, cu posibilitatea accesării datelor în regim on-line, se va efectua din mijloacele aprobate în aceste scopuri în bugetul de stat și în bugetele locale.”;

3) anexa nr.2 va avea următorul cuprins:

„Anexa nr.2
la Hotărîrea Guvernului nr.961
din 21 august 2006

LISTA

instituțiilor și laboratoarelor incluse în rețeaua națională de observare și control de laborator (R.N.O.C.L.) asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici

Ministerul Sănătății:			
Centrul Național de Sănătate Publică	1	Întreprinderea de Stat „Centrul Național de Verificare a Calității Producției Alcoolice”	1
Centrele de sănătate publică din municipiile Chișinău și Bălți	2	Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare	1
Centrele de sănătate publică raionale	31	Stația Nordică de Proiectări și Prospekțiuni Chimice, mun.Bălți	1
Centrele de sănătate publică UTA Găgăuzia	3	Centrul Republican de Diagnostică Veterinară	1
TOTAL:	37	Laboratorul diagnostic sănătatea animală, subdiviziunea Drochia	1
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare:		Laboratorul diagnostic sănătatea animală, subdiviziunea Cahul	1
Sectorul controlului radiologic în complexul agroindustrial (Centrul Republican de Pedologie Aplicată)	1	Laboratoarele veterinare UTA Găgăuzia	3
Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer	1	Laboratoarele veterinare raionale	32
		Laboratoarele veterinare municipale (Chișinău, Bălți)	2

Centrul de Standardizare și Experimentare a Calității Producției de Conserve, mun. Chișinău	1	SA „Carmez”, mun. Chișinău	1
Centrul de Standardizare și Stabilire a Calității Nutrețurilor și Produselor Cerealiere „Cereale-Cer”, mun. Chișinău	1	SA „Basarabia-Nord”, mun. Bălți	1
TOTAL:	47	SA „JLC”, mun. Chișinău	1
Ministerul Mediului		SA „InComLac”, mun. Bălți	1
Serviciul Hidrometeorologic de Stat:		SA „Lactis”, or. Rîșcani	1
Direcția meteorologie		SA „Inlac”, or. Cupcini	1
Stațiile meteorologice	17	SRL Fabrica „Oloi Pak”, or. Comrat	1
Direcția monitoring al calității mediului		SA „Fabrica de brînzeturi”, or. Cahul	1
Centrul monitorizare a calității apelor de suprafață, mun. Chișinău	1	ÎCS „Lactalis-Alba”, or. Soroca	1
Centrul monitorizare a calității aerului atmosferic și radioactivității mediului	1	SA „Alfa-Nistru”, or. Soroca	1
Centrul monitorizare a calității solului, mun. Chișinău	1	SA „Orhei Vit”, or. Orhei	1
Centrul de analize fizico-chimice, mun. Chișinău	1	SA „Natur Bravo”, or. Chișinău	1
Centrul monitorizare a calității aerului atmosferic, mun. Bălți	1	SA „Produse Cerealiere”, mun. Bălți	1
Inspectoratul Ecologic de Stat:		SA „Elevator-Kelley Grains”, or. Căușeni	1
Centrul investigații ecologice al Agenției Ecologice, mun. Chișinău	1	SA „Cereale”, or. Ungheni	1
Centrul investigații ecologice al Agenției Ecologice, mun. Bălți	1	SA „Berechet”, Ceadr-Lunga	1
Centrul investigații ecologice al Agenției Ecologice, or. Cahul	1	Combinatul de panificație SA „Franzeluța”, mun. Chișinău	1
TOTAL:	25	Combinatul de panificație din mun. Bălți	1
Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale		Combinatul de panificație SA „Cahul-Pan”, or. Cahul	1
Laboratorul chimic-radiometric	1	Combinatul de panificație din or. Orhei	1
TOTAL:	1	SA „Bucuria”, mun. Chișinău	1
Ministerul Economiei		SA „Floarea Soarelui”, mun. Bălți	1
Întreprinderea de Stat „Institutului Național de Standardizare și Metrologie” din mun. Chișinău	1	SA „Ungheni-Vin” or. Ungheni	1
Întreprinderea de Stat „Centrul de Standardizare și Metrologie din mun. Bălți”	1	SA „Cricova” or. Cricova, mun. Chișinău	1
Întreprinderea de Stat „Centrul de Standardizare și Metrologie” din or. Ceadr-Lunga	1	SA „Vina Comrata”, mun. Comrat	1
TOTAL:	3	SA „Vinăria Purcari”, s. Purcari, r-nul Ștefan Vodă	1
Laboratoare de obiectiv:		Î.S. Combinatul de vinuri de calitate „Mileștii Mici”, s. Mileștii Mici, r-nul Ialoveni	1
SA „Apă-Canal”, mun. Chișinău	1	TOTAL:	31
SA „Apă-Canal”, mun. Bălți	1	TOTAL pe republică:	144”.
SA „Apă-Canal”, or. Cahul	1		
SA „Apă-Canal”, or. Ungheni	1		

PRIM-MINISTRU
Vladimir FILAT
Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministru economiei
Ministrul afacerilor interne
Ministrul sănătății
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare
Ministrul mediului
Ministrul finanțelor
Valeriu Lazăr
Alexei Roibu
Andrei Usatii
Vasile Bumacov
Gheorghe Șalaru
Veaceslav Negruta

Nr. 932. Chișinău, 8 decembrie 2011.

1019 HOTĂRÎRE

**pentru modificarea și completarea Regulamentului
cu privire la modul de îndeplinire a serviciului special
în cadrul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor
Excepționale**

În vederea executării prevederilor art. 21 alin. (1), (2) al Legii Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr.93-XVI din 5 aprilie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 78-81, art. 358), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului special în cadrul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 461 din 24 martie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.66-68, art.436), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1) punctul 66 va avea următorul cuprins:

„66. Gradul special primar se acordă la încadrarea în Serviciu:

a) pentru efectivul de trupă: ostaș al serviciului de salvare, sergent-inferior al serviciului de salvare, plutonier al serviciului de salvare;

b) pentru corpul de comandă inferior: sublocotenent al serviciului de salvare, locotenent al serviciului de salvare.”

2) punctul 67 va avea următorul cuprins:

„67. Gradul special primar al efectivului de trupă se acordă:

a) ostaș al serviciului de salvare – candidaților cu studii gimnaziale, care nu au îndeplinit serviciul special (militar), odată cu numirea în funcții pentru care, potrivit statelor de personal, sînt prevăzute grade speciale ale efectivului de trupă;

b) sergent-inferior al serviciului de salvare – candidaților cu studii medii (liceale), care nu au îndeplinit serviciul special (militar), odată cu numirea în funcții pentru care, potrivit statelor de personal, sînt prevăzute grade speciale ale efectivului de trupă (sergenți);

c) plutonier al serviciului de salvare – candidaților cu studii medii de specialitate (colegiu), superioare (superioare incomplete), care nu au îndeplinit serviciul special (militar), odată cu numirea în funcții pentru care, potrivit statelor de personal, sînt prevăzute grade speciale ale efectivului de trupă (plutonieri)”;

3) la punctele 68 și 69 de substituit sintagma „de către ministrul afacerilor interne” prin sintagma „de către conducătorul Serviciului”.

4) punctul 70 va avea următorul cuprins:

„70. La încadrarea în serviciu a cetățeanului care a îndeplinit sau îndeplinește serviciul militar (special), acestuia i se poate acorda prin echivalare, în urma reatestării, gradul special egal cu cel deținut, prin ordinul ministrului afacerilor interne sau al șefului Serviciului, conform nomenclatorului funcțiilor.

La încadrarea în serviciu a cetățeanului cu studii medii de specialitate (colegiu) sau superioare (superioare incomplete), care nu a îndeplinit serviciul militar (special), dar a absolvit catedra militară și i-a fost acordat grad militar, odată cu numirea în funcție pentru care, potrivit statelor de personal, este prevăzut grad special al efectivului de trupă (sergent) acestuia i se poate confirma, în mod de reatestare, gradul militar acordat anterior.”

5) punctul 78 va avea următorul cuprins:

„78. Pentru efectivul de trupă și corpul de comandă, gradul special următor, pînă la gradul de colonel al serviciului de salvare inclusiv, poate fi acordat înainte de termen sau cu o treaptă superioară decît cel prevăzut în statele de personal, ca stimulare, o singură dată pe timpul îndeplinirii serviciului.

Gradul special următor înainte de termen poate fi acordat după ce a expirat cel puțin jumătate din termenul de aflare în gradul special deținut, iar pentru merite deosebite la salvarea cetățenilor și a patrimoniului în condițiile situațiilor excepționale și lichidarea consecințelor acestora, indiferent de termenul de aflare în gradul special deținut, în modul stabilit de prezentul Regulament.

Gradul special cu o treaptă superioară decît cel prevăzut în statele de personal pentru funcția deținută de colaborator poate fi acordat după ce a expirat cel puțin un termen și jumătate de aflare în gradul special deținut sau la expirarea termenului de aflare în gradul special deținut, în cazul în care colaboratorul se concediază cu dreptul de a primi pensie.

Gradul special următor înainte de termen și gradul special cu o treaptă superioară se acordă:

a) efectivului de trupă și corpului de comandă inferior – prin ordinul șefului Serviciului;

b) corpului de comandă superior – prin ordinul ministrului afacerilor interne.”.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Nr. 933. Chișinău, 8 decembrie 2011.

Vladimir FILAT

Alexei Roibu

1020 HOTĂRÎRE

**cu privire la modificarea și completarea Hotărîrii
Guvernului nr.282 din 14 martie 2005**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Hotărîrea Guvernului nr. 282 din 14 martie 2005 „Pentru aprobarea Regulamentului privind instruirea în domeniul protecției civile” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.46-50, art.338), se modifică și se completează după cum urmează:

1) în tot textul hotărîrii și al Regulamentului, sintagma „Departamentul Situații Excepționale” se substituie prin sintagma „Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale”, la cazul gramatical respectiv;

2) Regulamentul privind instruirea în domeniul protecției civile:

la punctul 3 literele a) și b), cuvintele „o dată în patru

ani” se substituie prin cuvintele „o dată în trei ani”;

la punctul 4, litera d) în final se completează cu cuvintele „cu personal mai mare de 50 de angajați”;

la punctul 5 litera a) alineatul doi, cuvintele „o dată în trei ani cu o durată de o zi” se substituie prin cuvintele „o dată în patru ani cu o durată de o zi”;

punctul 8:

litera a) în final se completează cu un nou alineat cu următorul cuprins:

„în instituții de învățămînt superior – o dată în cinci ani”;

litera b) în final se completează cu un nou alineat cu următorul cuprins:

„în instituțiile de învățământ secundar general, special, complementar, secundar profesional și mediu de specialitate – o dată în trei ani;”

se completează în final cu o nouă literă, c), cu următorul cuprins:

„c) organele centrale de specialitate ale administrației publice, alte autorități administrative centrale:

la obiectele chimic și radiativ periculoase din subordine – anual, în comun cu reprezentanții teritoriali ai Serviciului”;

la punctul 9 alineatul unu va avea următorul cuprins:

„9. Termenele de desfășurare a măsurilor de pregătire a protecției civile și planul de completare cu audienți a Centrului republican de instruire pentru anul în curs, aprobat prin hotărâre de Guvern”;

se completează cu punctele 11¹, 11² și 11³ cu următorul cuprins:

„11¹. Anul de învățământ în sistemul protecției civile va începe în prima zi lucrătoare a anului și se va finaliza în ultima zi de vineri a lunii noiembrie.

11². Președinții comisiilor pentru situații excepționale din organele centrale de specialitate ale administrației publice,

din alte instituții, raioane, municipiile Chișinău și Bălți, din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia vor prezenta Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale anual:

a) planurile de pregătire a protecției civile pentru anul următor (în două exemplare), pentru coordonare – până la a treia zi de vineri a lunii decembrie a anului curent;

b) planurile desfășurării aplicațiilor la protecția civilă cu primăriile orașelor (sectoarelor) – cu două săptămâni înaintea desfășurării acestora;

c) dările de seamă despre desfășurarea aplicațiilor cu primăriile orașelor (sectoarelor) – cel târziu în două săptămâni după desfășurarea acestora;

d) rapoartele despre pregătirea operativă, starea protecției civile, pregătirea organelor de conducere ale protecției civile, pregătirea protecției civile și alte documente, conform termenelor stabilite de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale în tabelul rapoartelor periodice.

11³. Planul de pregătire a protecției civile este prezentat în anexă.”;

se completează cu o nouă anexă cu următorul cuprins:

„Anexă
La Regulamentul privind instruirea
în domeniul protecției civile

Planul de pregătire a protecției civile

Nr. d/o	Activitatea	Conducătorul	Nivelul de participare						
			La nivel de republică	La nivel de autorități centrale de specialitate ale administrației publice și alte autorități administrative centrale	La nivel de raioane, municipii, unitate teritorială autonomă Găgăuzia	La nivel de orașe	La nivel de sate (comune)	La nivel de obiecte chimic și radiativ periculoase	La nivel de unități economice
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Antrenamentul Comisiei pentru Situații Excepționale de nivelul respectiv	Președintele Comisiei pentru Situații Excepționale de nivelul respectiv	Un antrenament pe an	Un antrenament pe an	Un antrenament pe an	Un antrenament pe an	Un antrenament pe an	Un antrenament pe an	Un antrenament pe an
2.	Controlul stării protecției civile și aplicațiile la protecția civilă	Vicepreședintele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, șeful Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale Organul teritorial al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale		Un control în cinci ani, cu o durată de trei zile	Un control în cinci ani, cu o durată de trei zile				
						Un control în trei ani, cu o durată de trei zile	Un control în trei ani, cu o durată de trei zile	Un control în trei ani, cu o durată de trei zile	Un control în trei ani, cu o durată de trei zile
3.	Antrenamentul instituțiilor din Rețeaua națională de observare și control de laborator	Vicepreședintele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, șeful Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale		Un antrenament pe an	Un antrenament pe an	Un antrenament pe an (unde există laboratoare)	Un antrenament pe an (unde există laboratoare)	Un antrenament pe an (unde există laboratoare)	Un antrenament pe an (unde există laboratoare)
4.	Controale privind organizarea procesului de instruire în domeniul protecției civile în instituțiile de învățământ superior	Vicepreședintele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, șeful Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale		Un control în cinci ani	Un control în cinci ani	Un control în cinci ani			
5.	Antrenamentul cu efectivul Punctului de conducere al Comisiei pentru Situații Excepționale de nivelul respectiv	Vicepreședintele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, șeful Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale Președintele Comisiei pentru Situații Excepționale de	Un antrenament pe an						
				Un antrenament pe an	Un antrenament pe an	Un antrenament pe an	Un antrenament pe an	Un antrenament pe an	Un antrenament pe an

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		nivelul respectiv							
6.	Controlul stării obiectelor chimic sau radiativ periculoase	Organul teritorial al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale		Un control pe an	Un control pe an	Un control pe an	Un control pe an	Un control pe an	
7.	Controlul stării edificiilor de protecție	Organul teritorial al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale		Un control pe an	Un control pe an	Un control pe an	Un control pe an	Un control pe an	Un control pe an
8.	Controlul stării bazinelor acvatice periculoase	Organul teritorial al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale		Un control pe an	Un control pe an	Un control pe an	Un control pe an		Un control pe an
9.	Controlul complex al sistemului automatizat de înștiințare centralizată al protecției civile	Vicepreședintele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, șeful Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale	Un control pe an		Un control pe an				
10.	Întruniri (ședințe, consfătuiri) cu specialiștii în domeniul protecției civile	Vicepreședintele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, șeful Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale		O întrunire pe an, în mod centralizat					
		Organul teritorial al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale			O întrunire pe lună				O întrunire pe lună
11.	Controlul stațiilor de salvare pe apă	Vicepreședintele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, șeful Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale				Două controale pe an în perioadele aprilie-mai – noiembrie	Două controale pe an în perioadele aprilie-mai – noiembrie		
12.	Seminare în probleme de protecție civilă	Președintele Comisiei pentru Situații Excepționale de nivelul respectiv		Un seminar pe an					
13.	Antrenamente cu unitățile economice, instituțiile de învățământ și fiecare formațiune a protecției civile din subordine	Președintele Comisiei pentru Situații Excepționale de nivelul respectiv		Un antrenament pe an, cu o durată de patru ore	Un antrenament pe an, cu o durată de patru ore	Un antrenament pe an, cu o durată de patru ore	Un antrenament pe an, cu o durată de patru ore	Un antrenament pe an, cu o durată de patru ore	Un antrenament pe an, cu o durată de patru ore
14.	Bilanțul activității în anul curent și planificarea pregătirii protecției civile pentru anul următor	Președintele Comisiei pentru Situații Excepționale de nivelul respectiv		O dată pe an (decembrie)	O dată pe an (decembrie)	O dată pe an (decembrie)	O dată pe an (decembrie)	O dată pe an (decembrie)	O dată pe an (decembrie)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
15.	Asigurarea prezenței la instruire a categoriilor de audienți în cadrul instituțiilor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale	Președintele Comisiei pentru Situații Excepționale de nivelului respectiv		Conform planului de completare cu audienți a Centrului Republican de Instruire	Conform planului de completare cu audienți a Centrului Republican de Instruire	Conform planului de completare cu audienți a Centrului Republican de Instruire	Conform planului de completare cu audienți a Centrului Republican de Instruire	Conform planului de completare cu audienți a Centrului Republican de Instruire	Conform planului de completare cu audienți a Centrului Republican de Instruire
16.	Aplicații la protecția civilă demonstrative cu:	Președintele Comisiei pentru Situații Excepționale de nivelului respectiv							
	preturile sectoarelor				O aplicație în cinci ani				
	primăriile orașelor				O aplicație în patru ani				
	unitățile economice				O aplicație în trei ani				
	obiectele chimic sau radiativ periculoase				O aplicație pe an	O aplicație în trei ani			
	formațiunile protecției civile				O aplicație pe an	O aplicație pe an			
17.	Competiții ale echipelor sanitare	Organul teritorial al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, Ministerul Sănătății			O competiție pe an				
18.	Controale privind starea protecției civile în:	Organul teritorial al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale							
	sectoarele municipiului				Un control în cinci ani				
	primăriile orașelor, satelor (comunelor)				Un control în patru ani				
	Direcția generală educație, tineret și sport a municipiului				Un control pe an				
	instituțiile de învățământ secundar general, special, complementar, secundar profesional, și mediu de specialitate	Organul teritorial al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale			Un control în trei ani				
	unitățile economice				Un control în trei ani	Un control în trei ani			
	zonele cu pericol sporit				Un control pe an	Un control pe an			
19.	Verificarea sirenelor electrice, conform graficului S.A. „Moldtelecom”	Organul teritorial al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale			Două verificări pe an	Două verificări pe an	Două verificări pe an		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
20.	Aplicație la protecția civilă cu antrenarea a 100% din formațiunile protecției civile	Organul teritorial al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale					O aplicație în trei ani	O aplicație pe an	
21.	Aplicație la protecția civilă de obiect	Organul teritorial al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale							O aplicație în trei ani”.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru
Ministrul afacerilor interne
Ministrul educației
Ministrul finanțelor

Nr. 934. Chișinău, 8 decembrie 2011.

Vladimir FILAT

Mihail Moldovanu
Alexei Roibu
Mihail Șleahitișchi
Veaceslav Negruța

1021 HOTĂRÎRE

pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la Poliția de Frontieră

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la Poliția de Frontieră.

2. Se retrage din Parlament proiectul de lege cu privire la Serviciul Migrație și Frontieră, aprobat prin Hotărârea

Guvernului nr.502 din 8 iulie 2011.

3. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr.502 din 8 iulie 2011 „Pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la Serviciul Migrație și Frontieră” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.117, art.593).

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul afacerilor interne
Ministrul finanțelor
Ministrul justiției

Nr. 935. Chișinău, 8 decembrie 2011.

Vladimir FILAT

Alexei Roibu
Veaceslav Negruța
Oleg Efrim

1022 HOTĂRÎRE

privind crearea Agenției pentru Protecția Consumatorilor și aprobarea Regulamentului, structurii și efectivului-limită ale acesteia

În scopul executării Legii nr.231 din 23 septembrie 2010 „Cu privire la comerțul interior” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.206-209, art. 681), cu modificările ulterioare, și în vederea implementării prevederilor Legii nr.105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 126-131, art. 507), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se creează Agenția pentru Protecția Consumatorilor prin reorganizarea Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor, fiind succesoare de drepturi și obligații ale instituției reorganizate.

2. Se aprobă:

Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției pentru Protecția Consumatorilor, conform anexei nr. 1;

structura Agenției pentru Protecția Consumatorilor, conform anexei nr. 2;

modificările ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului, conform anexei nr. 3.

3. Se stabilește efectivul-limită al Agenției pentru Protecția Consumatorilor în număr de 78 de unități, inclusiv personalul auxiliar și de servizie tehnică în număr de 2 unități, cu un fond de retribuire a muncii conform legislației

în vigoare.

4. Disponibilizarea salariilor Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor, în legătură cu imposibilitatea transferului în cadrul Agenției pentru Protecția Consumatorilor, se va efectua în conformitate cu Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și legislația muncii în vigoare.

5. Transmiterea activelor și pasivelor, mijloacelor fixe și a altor bunuri materiale se va efectua în baza actelor de primire-predare, întocmite în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la modul de transmitere a întreprinderilor, organizațiilor, instituțiilor de stat, a subdiviziunilor lor, clădirilor, edificiilor, mijloacelor fixe și altor active, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 688 din 9 octombrie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.10, art.45), cu modificările și completările ulterioare.

6. Cheltuielile aferente organizării și asigurării activității Agenției pentru Protecția Consumatorilor vor fi acoperite din contul mijloacelor bugetului de stat.

7. Cancelaria de Stat și Ministerul Economiei vor examina posibilitatea de a asigura Agenția pentru Protecția Consumatorilor și subdiviziunile ei teritoriale cu spații de servizie necesare pentru desfășurarea activității.

8. Se recomandă autorităților administrației publice

locale să asigure condiții pentru amplasarea structurilor teritoriale ale Agenției pentru Protecția Consumatorilor.

9. Se abrogă:

Hotărârea Guvernului nr. 757 din 23 iunie 2008 „Cu privire la Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.112-114,

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministru economiei
Ministrul finanțelor**

Nr. 936. Chișinău, 9 decembrie 2011.

art.756);

punctul 8 din Modificările și completările ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.458 din 27 iulie 2009 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.121-123, art.522).

10. Prezenta hotărâre intră în vigoare cu începere de la 1 ianuarie 2012.

Vladimir FILAT

**Valeriu Lazăr
Veaceslav Negruța**

Anexa nr.1
la Hotărârea Guvernului nr.936
din 9 decembrie 2011

REGULAMENT
privind organizarea și funcționarea Agenției
pentru Protecția Consumatorilor

Capitolul I
Dispoziții generale

1. Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției pentru Protecția Consumatorilor (în continuare – Regulament) reglementează misiunea, funcțiile, atribuțiile și drepturile Agenției pentru Protecția Consumatorilor (în continuare – Agenție), precum și organizarea activității acesteia.

2. Agenția este o autoritate administrativă, subordonată Ministerului Economiei, responsabilă de implementarea politicii în domeniul protecției consumatorilor și de efectuare a controlului de stat asupra respectării prevederilor legislației în acest domeniu, precum și a controlului de stat privind corespunderea produselor și/sau a serviciilor plasate pe piață cerințelor prescise sau declarate și respectarea prevederilor actelor normative în domeniul metrologiei legale, a normelor și regulilor de desfășurare a activităților de comerț.

3. Agenția este persoană juridică, dispune de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova și denumirea sa în limba de stat, de conturi trezoreriale. Agenția este finanțată de la bugetul de stat. Sediul Agenției se află în mun. Chișinău.

4. În structura Agenției funcționează structuri teritoriale fără personalitate juridică, pe care Agenția le administrează în mod direct.

5. Agenția își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și actele legislative, decretele Președintelui Republicii Moldova, ordonanțele, hotărârile și dispozițiile Guvernului, cu alte acte normative, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, ordinele și dispozițiile ministrului economiei, precum și ale prezentului Regulament.

Capitolul II
Misiunea, funcțiile de bază, atribuțiile și
drepturile Agenției

6. Agenția are misiunea de implementare a politicii și strategiilor în domeniul protecției consumatorilor, precum și de supraveghere a respectării actelor normative din domeniul respectiv în limitele competențelor atribuite.

7. În vederea realizării misiunii sale, Agenției îi revin următoarele funcții de bază:

1) organizarea și desfășurarea activităților de supraveghere a pieței privind corespunderea produselor plasate pe piață și a serviciilor prestate cu cerințele prescise și/sau declarate, inclusiv prin efectuarea controlului, în numele statului, la toate etapele ciclului vital al produsului sau al

prestării serviciului;

2) efectuarea controlului metrologic legal asupra normelor privind asigurarea metrologică, starea etaloanelor, mijloacelor de măsurare și a materialelor de referință din domeniul metrologiei legale;

3) efectuarea controlului de stat privind respectarea normelor și regulilor de desfășurare a activităților de comerț;

4) desfășurarea activităților privind protecția intereselor economice ale consumatorilor;

5) desfășurarea activităților de informare și educare a cetățenilor privind drepturile pe care le au în calitate de consumatori.

8. Agenția are următoarele atribuții:

1) implementează politica în domeniul protecției consumatorilor, în comun cu organele centrale de specialitate ale administrației publice, cu autoritățile administrației publice locale cu atribuții în domeniu și cu asociațiile obștești de consumatori;

2) examinează și înaintează propuneri la proiectele de acte legislative sau de alte acte normative în domeniile protecției consumatorilor, supravegherii pieței și metrologiei privind fabricarea, ambalarea, etichetarea, conservarea, depozitarea, transportarea, importul și comercializarea produselor, privind prestarea serviciilor, astfel încât acestea să nu pună în pericol viața, sănătatea sau securitatea consumatorilor, să nu afecteze drepturile și interesele lor legitime, precum și privind regulile de desfășurare a activităților de comerț;

3) participă, în colaborare cu organizații și instituții din țară și din străinătate, la realizarea programelor interne și internaționale în domeniile protecției consumatorilor, supravegherii pieței și metrologiei, în limitele competențelor ce îi revin, conform legii;

4) organizează activități de informare, consiliere și educare a consumatorilor în ceea ce privește drepturile lor legitime, inclusiv prin:

a) elaborarea, editarea și distribuirea materialelor informative și educative pentru consumatori;

b) prezentarea pentru mass-media a informațiilor din domeniul protecției consumatorilor, supravegherii pieței și metrologiei;

c) acordarea consultațiilor consumatorilor, inclusiv prin linia telefonică directă;

5) informează consumatorii asupra produselor și serviciilor ce prezintă riscuri pentru sănătatea și securitatea lor,

precum și asupra practicilor comerciale incorecte care le pot afecta interesele economice;

6) colaborează cu asociațiile obștești de consumatori în vederea informării consumatorilor asupra drepturilor lor legitime și a modalității de apărare a acestora;

7) acordă persoanelor fizice și juridice consultanță de specialitate în domeniul protecției consumatorilor;

8) realizează protecția drepturilor și intereselor legitime ale consumatorilor prin mijloacele prevăzute de legislație;

9) examinează reclamațiile consumatorilor în vederea protejării drepturilor legitime ale acestora;

10) efectuează controlul respectării prevederilor legislației în domeniul protecției consumatorilor, reglementărilor tehnice și altor acte normative ce stabilesc cerințe obligatorii privind securitatea produselor și a serviciilor, controlul corespunderii produselor și serviciilor plasate pe piață cerințelor prescrise și/sau declarate, cu excepția controalelor privind respectarea regulilor sanitaro-igienice și sanitar-veterinare de către producătorii de produse alimentare;

11) efectuează prelevări de probe la produsele plasate pe piață pentru analize și încercări de laborator în laboratoare acreditate;

12) efectuează controlul metrologic legal, inclusiv supravegherea metrologică a respectării de către persoanele juridice și/sau fizice a prevederilor actelor legislative și altor acte normative în domeniul metrologiei legale referitor la:

a) utilizarea adecvată a unităților de măsură și simbolurilor acestora;

b) respectarea obligațiilor de către utilizatorii mijloacelor de măsurare legale;

c) respectarea obligațiilor de către producătorii și importatorii mijloacelor de măsurare la introducerea lor pe piață;

d) respectarea condițiilor de desfășurare a activităților metrologice efectuate de către persoanele juridice și fizice desemnate sau înregistrate conform cerințelor prescrise;

e) corespunderea parametrilor mijloacelor de măsurare legale cu modelul aprobat;

f) respectarea cerințelor privind produsele preambalate;

g) respectarea cerințelor metrologice expuse în reglementările tehnice și reglementările de metrologie legală;

h) asigurarea metrologică a proceselor și serviciilor;

13) efectuează controlul de stat privind respectarea normelor și regulilor de desfășurare a activităților de comerț;

14) prezintă periodic rapoarte și sinteze Ministerului Economiei și autorităților publice centrale interesate referitor la activitatea proprie în domeniul protecției consumatorilor și referitor la rezultatele supravegherii pieței;

15) generalizează rezultatele supravegherii pieței și efectuează analiza cauzelor nerespectării prevederilor actelor normative în domeniu;

16) constată contravenții, examinează cauze contravenționale și aplică sancțiuni în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova;

17) emite decizii de remediere, înlocuire, restituire a contravalorii produsului, serviciului necorespunzător, de reducere a prețului acestora, conform Legii nr.105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, ce urmează a fi executate în termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data recepționării de către agentul economic;

18) emite decizii de încetare a practicilor comerciale incorecte;

19) emite decizii de interdicere a practicilor comerciale incorecte, chiar dacă acestea nu au fost aplicate, dar acest lucru este iminent;

20) solicită informații privind măsurile întreprinse de

către agenții economici în vederea remedierii neajunsurilor depistate;

21) sesizează autoritatea de licențiere și/sau autoritățile administrației publice locale, în cazul constatării cazurilor de comercializare a produselor falsificate (contrafăcute) și/sau periculoase ori în cazul altor încălcări, în scopul suspendării sau retragerii licenței, autorizației de amplasare și funcționare ori a certificatului de clasificare;–

22) sesizează organismele de evaluare a conformității, în baza constatărilor proprii, sesizărilor consumatorilor sau sesizărilor asociațiilor obștești de consumatori, în ceea ce privește neconformitatea produselor și serviciilor plasate pe piață, însoțite de certificate de conformitate;

23) asigură evidența actelor de control și a păstrării provizorie a acestora în decursul a cel puțin 5 ani de la data întocmirii;

24) îndeplinește orice alte sarcini stabilite prin lege, în domeniul său de activitate.

9. Agenția este în drept:

1) să înainteze, în modul stabilit, propuneri de modificare și completare a legislației în domeniul supravegherii pieței și protecției consumatorilor, precum și a actelor normative care stabilesc cerințe față de produse, servicii și mijloacele de măsurare;

2) să solicite și să primească, în condițiile legii, informații de la organele centrale de specialitate ale administrației publice, de la autoritățile administrației publice locale, de la întreprinderi, organizații și instituții ce activează în domenii ce țin de competența sa;

3) să beneficieze de bazele de date oficiale în domeniul informației statistice, financiare, fiscale, economice, juridice, metrologice etc.;

4) să colaboreze cu autoritățile publice centrale și locale, organele abilitate cu funcții de supraveghere de stat, asociațiile obștești de consumatori, asociațiile producătorilor etc.;

5) să colaboreze, la exercitarea funcțiilor de supraveghere a conformității produselor plasate pe piață și a serviciilor prestate cu autoritățile care reglementează și monitorizează sectoarele specifice, fiecare autoritate exercitându-și competențele în limitele stabilite de lege;

6) să sesizeze autoritățile competente referitor la produsele și/sau serviciile, mijloacele de măsurare neconforme depistate în cadrul supravegherii pieței;

7) să organizeze și să efectueze vizite de consultanță în scopul familiarizării agenților economici cu cerințele actelor normative ce țin de protecția consumatorilor;

8) să efectueze controlul de stat în vederea constatării utilizării de către agenții economici a practicilor comerciale incorecte și a clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.

10. Inspectorul de stat este în drept:

1) să intre liber, în baza misiunii de control, în încăperile de serviciu și de producție ale agenților economici, unde se fabrică, se depozitează, se comercializează produse ori se prestează servicii care fac obiectul controlului, precum și în toate locurile unde există, se utilizează, se fabrică, se repară, se stochează, se montează, se păstrează, se încearcă, se verifică, se etalonează, se vînd sau se închiriează mijloace de măsurare și în locurile unde produsele se ambalează, sau cele preambalate se păstrează ori se expun spre vînzare;

2) să primească de la agenții economici documentele și informațiile necesare pentru efectuarea supravegherii pieței și a controlului metrologic legal;

3) să atragă la efectuarea supravegherii pieței specialiști și mijloace tehnice ale agentului economic, în cazurile în care tergiversarea controlului poate crea riscuri pentru viața ori pentru sănătatea consumatorilor;

4) să preleve probe și mostre de produse, în volumul stabilit în documentele normative, pentru controlul conformității lor cu cerințele prescrise și/sau declarate (cheltuielile pentru prelevarea probelor și efectuarea încercărilor se suportă de bugetul de stat sau de bugetul agentului economic în cazul produselor neconforme cu cerințele prescrise și/sau declarate);

5) să întocmească acte de control privind rezultatele acestuia;

6) să constate contravenții și să încheie procese-verbale în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova;

7) să elibereze prescripții privind înlăturarea neconformităților depistate;

8) să elibereze prescripții privind interzicerea sau sistarea temporară a comercializării, utilizării (exploatării), depozitării și transportării loturilor de produse controlate și a prestării serviciilor în cazurile în care produsele și/sau serviciile nu sînt conforme cu cerințele prescrise și/sau declarate;

9) să elibereze prescripții privind interzicerea sau sistarea temporară a utilizării mijloacelor de măsurare necorespunzătoare prevederilor reglementărilor de metrologie legală, inclusiv, după caz, cu aplicarea mărcii metrologice de stat de interzicere pe aceste mijloace de măsurare;

10) să sesizeze organele de poliție în vederea colaborării la efectuarea supravegherii pieței și, după caz, pentru a fi însoțit în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu și în cazul în care agentul economic nu-i permite să efectueze controlul;

11) să participe la nimicirea produselor periculoase;

12) să efectueze inspecții ale mijloacelor de măsurare supuse controlului metrologic legal, în conformitate cu legea.

11. Inspectorul principal de stat (directorul Agenției) este în drept:

1) să elibereze agenților economici prescripții privind interzicerea definitivă a fabricării (producerii) și plasării pe piață a produselor, a prestării serviciilor în cazul în care agentul economic refuză să prezinte produsele și serviciile spre verificare, precum și în cazul în care produsele sau serviciile:

a) sînt periculoase și/sau falsificate (contrafăcute);

b) sînt neconforme cu cerințele reglementărilor tehnice aplicabile;

2) să elibereze agenților economici prescripții privind retragerea de pe piață, returnarea de la consumatori a produselor, interzicerea prestării serviciilor în cazul în care produsele sau serviciile sînt periculoase;

3) să adopte decizii obligatorii de remediere sau înlocuire gratuită, ori de restituire a contravalorii produselor sau serviciilor necorespunzătoare;

4) să ia decizia de nimicire a produselor nealimentare periculoase interzise definitiv pentru comercializare, în cazul în care acesta este unicul mijloc de înlăturare a pericolului;

5) să elibereze prescripții privind interzicerea utilizării, montării, punerii în funcțiune, comercializării, reparării, fabricării, închirierii și importului mijloacelor de măsurare și materialelor de referință utilizate în măsurările de interes public, în cazul în care nu sînt respectate prevederile prescrise în actele normative;

6) să examineze cauzele contravenționale și să aplice sancțiuni conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova;

7) să elibereze decizie pentru încetarea practicilor comerciale incorecte;

8) să elibereze decizie pentru interzicerea practicilor

comerciale incorecte, chiar dacă acestea nu au fost puse în practică, dar acest lucru este iminent;

Capitolul III

Organizarea activității Agenției

Conducerea Agenției

12. Agenția este condusă de un director, asistat de un vicedirector.

Numirea în funcție, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale directorului Agenției se efectuează de către ministrul economiei, în condițiile legii.

Directorul deține concomitent și funcția de inspector principal de stat pentru supravegherea pieței, metrologie și protecție a consumatorilor, iar vicedirectorul, și funcția de adjunct al inspectorului principal de stat pentru supravegherea pieței, metrologie și protecție a consumatorilor.

13. Directorul Agenției:

1) reprezintă Agenția în relațiile cu autoritățile publice, persoanele fizice și juridice din țară și din străinătate;

2) asigură executarea și respectarea conformă a actelor normative în vigoare, a sarcinilor ce decurg din prezentul Regulament și poartă răspundere personală pentru realizarea drepturilor și obligațiilor Agenției;

3) aprobă statul de personal al Agenției;

4) determină atribuțiile subdiviziunilor, sarcinile, atribuțiile și responsabilitățile adjunctului său;

5) numește în funcții, modifică, suspendă și încetează raporturile de serviciu, în condițiile legii, a funcționarilor publici, precum și angajează și concediază celălalt personal al Agenției;

6) soluționează problemele privind activitatea operativ-organizațională și financiar-economică, precum și asigurarea tehnico-materială a Agenției;

7) semnează deciziile și prescripțiile eliberate de către Agenție, precum și misiunile de control;

8) emite ordine și dispoziții executorii pentru toți angajații Agenției și controlează executarea lor;

9) aprobă regulamentele și planurile anuale de activitate ale subdiviziunilor Agenției;

10) poartă responsabilitate personală pentru utilizarea eficientă și conform destinației a mijloacelor financiare prevăzute pentru întreținerea Agenției.

14. În lipsa directorului Agenției, funcțiile acestuia sînt exercitate de către vicedirector.

15. Corespondența Agenției este semnată de director, vicedirector și persoanele cu funcții de răspundere abilitate cu acest drept prin ordinul directorului.

Semnăturile pe actele oficiale ale Agenției sînt aplicate de director sau de vicedirector.

Agenția ține evidența contabilă și întocmește dări de seamă în corespondere cu legislația în vigoare.

16. În domeniile sale de activitate, Agenția colaborează cu organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale, cu societatea civilă, precum și cu organismele internaționale.

În cadrul Agenției pot fi create comisii și grupuri de lucru, în vederea examinării și soluționării unor chestiuni specifice și luarea unor decizii.

La lucrările comisiilor și grupurilor de lucru pot fi antrenați specialiști din diverse domenii.

Capitolul IV

Dispoziții speciale

17. Agenția prezintă dări de seamă statistice, în conformitate cu legislația în vigoare.

18. Controlul asupra activității financiare a Agenției îl exercită organele abilitate prin lege. Rezultatele controalelor se aduc la cunoștința Ministerului Economiei.

Anexa nr.2
la Hotărârea Guvernului nr.936
din 9 decembrie 2011

STRUCTURA **Agenciei pentru Protecția Consumatorilor**

Conducerea
Direcția relații cu consumatorii
Direcția coordonare și planificare
Direcția control produse alimentare și servicii (Chișinău)
Direcția control produse industriale și servicii (Chișinău)
Direcția control metrologic și produse petroliere (Chișinău)
Direcția protecție a consumatorului (Bălți)

Direcția protecție a consumatorului (Cahul)
Direcția juridică
Serviciul finanțe și contabilitate
Serviciul resurse umane
Serviciul audit intern
Serviciul administrare
Serviciul de informare și comunicare cu mass-media

Anexa nr.3
la Hotărârea Guvernului nr.936
din 9 decembrie 2011

Modificările **ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului**

1. Punctul 4 din anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.862 din 26 iulie 2004 „Privind perfecționarea sistemului de control de stat specializat” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.131, art.1034), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la subpunctul 4.2., sintagma „Inspectoratul Principal de Stat în Standardizare, Metrologie, Supraveghere Tehnică și Protecția Consumatorilor” se substituie prin sintagma „Agenția pentru Protecția Consumatorilor”, iar sintagma „Agenția Națională pentru Supravegherea Tehnică” se substituie prin sintagma „Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase”;

la subpunctele 4.3. și 4.4., sintagma „Inspectoratul Principal de Stat în Standardizare, Metrologie, Supraveghere Tehnică și Protecția Consumatorilor” se substituie prin sintagma „Agenția pentru Protecția Consumatorilor”, la cazul gramatical respectiv.

2. Hotărârea Guvernului nr. 773 din 6 iulie 2006 „Cu privire la instituirea Consiliului coordonator în domeniul protecției consumatorilor” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 112-115, art. 850), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la punctul 1 din hotărâre și punctul 5 din anexa nr.1, cuvintele „și Comerțului” se exclud;

în anexa nr.2, sintagma „șef al Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor” se substituie prin sintagma „director al Agenției pentru Protecția Consumatorilor”.

3. La punctul 35 al Reglementării tehnice „Aparate consumatoare de combustibili gazoși”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1089 din 26 septembrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.182, art.1112), sintagma „Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor” se substituie prin sintagma „Agenția pentru Protecția Consumatorilor”.

4. Pe tot parcursul anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.31 din 23 ianuarie 2009 „Cu privire la aprobarea domeniilor reglementate, autorităților de reglementare și organelor cu funcții de supraveghere a pieței” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.16-18, art.58), sintagma „Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor” se substituie prin sintagma „Agenția pentru Protecția Consumatorilor”, la cazul gramatical respectiv, iar cuvintele „și Comerțului” se exclud.

5. Hotărârea Guvernului nr.690 din 13 noiembrie 2009

„Pentru aprobarea Regulamentului privind optimizarea și funcționarea Ministerului Economiei, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.166-168, art.768), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

anexa nr.1:

la punctul 7 litera n), subpunctul 9) se exclude;

la punctul 8 litera c), sintagma „Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor” se substituie prin sintagma „Agenției pentru Protecția Consumatorilor”.

la anexa nr.3, poziția „Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor” se substituie prin poziția „Agenția pentru Protecția Consumatorilor”.

6. La subpunctele 6.1 și 6.2 ale anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 545 din 25 iunie 2010 „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru redresarea situației în domeniul siguranței traficului rutier până în anul 2014” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.110-113, art.622), sintagma „Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor” se substituie prin sintagma „Agenția pentru Protecția Consumatorilor”.

7. Pe tot parcursul anexei la Hotărârea Guvernului nr. 644 din 19 iulie 2010 „Cu privire la desemnarea autorităților competente abilitate cu atribuții și responsabilități referitoare la produsele cu denumiri de origine și indicații geografice și la specialitățile tradiționale garantate și a autorităților competente responsabile de controalele oficiale privind conformitatea acestor produse” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.129-130, art.729), sintagma „Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor” se substituie prin sintagma „Agenția pentru Protecția Consumatorilor”.

8. La punctul 3 al Hotărârii Guvernului nr. 966 din 18 octombrie 2010 „Pentru aprobarea Regulamentului privind modul de indicare a prețurilor produselor oferite consumatorilor spre comercializare” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.206-209, art.1076), sintagma „Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor” se substituie prin sintagma „Agenției pentru Protecția Consumatorilor”.

9. La punctul 13 compartimentul 4 al Planului de acțiuni al Republicii Moldova privind implementarea Recomandărilor Comisiei Europene pentru instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător dintre Republica Moldova

și Uniunea Europeană, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1125 din 14 decembrie 2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.252-253, art.1258), sintagma „Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor” se substituie prin sintagma „Agenția pentru Protecția Consumatorilor”.

10. Pe tot parcursul Hotărârii Guvernului nr. 399 din 8 iunie 2011 „Cu privire la modificarea și completarea Regle-

mentării tehnice „Jucării. Cerințe de securitate”, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.83 din 31 ianuarie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.99-101, art.465), sintagma „Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor” se substituie prin sintagma „Agenția pentru Protecția Consumatorilor”, la cazul gramatical respectiv.

1023 HOTĂRÎRE

cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministru economiei
Ministrul justiției
Ministrul finanțelor

Nr. 937. Chișinău, 9 decembrie 2011.

nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice.

Vladimir FILAT

Valeriu Lazăr
Oleg Efrim
Veaceslav Negruța

1024 HOTĂRÎRE

privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 1104-XV din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 1104-XV din

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul justiției

Nr. 938. Chișinău, 12 decembrie 2011.

6 iunie 2002 cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Vladimir FILAT

Oleg Efrim

1025 HOTĂRÎRE

pentru modificarea și completarea anexelor nr. 1 și nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 257 din 5 martie 2008

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Anexele nr.1 și nr.2 la Hotărârea Guvernului nr. 257 din 5 martie 2008 „Cu privire la mijloacele speciale ale instituțiilor de asistență socială subordonate Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 51-54, art.327), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Anexa nr. 1:

la punctul 1, după sintagma „Legii asistenței sociale nr. 547-XV din 25 decembrie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 42-44, art. 249)” se completează cu sintagma „Legii nr. 99 din 28 mai 2010 privind regimul juridic al adopției (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.131-134, art.441)”, iar sintagma „Hotărârii Guvernului nr. 283 din 14 martie 2007 „Pentru aprobarea structurii, efectivului-limită și Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.39-42, art. 300)” se substituie prin sintagma „Hotărârii Guvernului nr. 691 din 17 noiembrie 2009 „Pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea

și funcționarea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 166-168, art. 769)” ;

punctul 10 va avea următorul cuprins:

„10. Taxa pentru efectuarea procedurilor de adopție internațională pe teritoriul Republicii Moldova

10.1. Odată cu depunerea cererii de adopție internațională adoptatorul, personal sau prin intermediul reprezentantului organizației străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale în Republica Moldova, achită în instituțiile financiare o taxă unică și fixă pentru efectuarea procedurilor de adopție internațională pe teritoriul Republicii Moldova (în continuare – taxă) în sumă de 3000 lei.

10.2. Taxa reprezintă contravaloarea cheltuielilor ocazionale de efectuarea de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a serviciilor aferente îndeplinirii procedurii de adopție internațională pe teritoriul Republicii Moldova.

10.3. Indiferent de numărul de copii care pot fi adoptați, specificat de către adoptator în cererea de adopție internațională, cuantumul taxei pentru efectuarea procedurilor de adopție internațională rămâne aceeași.

10.4. Mijloacele speciale obținute în urma achitării taxei se direcționează pentru achitarea serviciilor de telecomunicații, corespondență prin poștă, servicii de traducere, precum și altor cheltuieli administrative (cu excepția cheltuielilor de personal), ocazionate de derularea procedurii de adopție internațională și comunicarea cu autoritățile și instituțiile de resort cu competențe în domeniul adopției de peste hotare.”.

2. Anexa nr. 2:

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei
Ministrul finanțelor

Nr. 939. Chișinău, 12 decembrie 2011.

denumirea colonitei 4 se substituie prin cuvântul „Tariful”;
colonita 5 se exclude;
în final se completează cu o nouă poziție, 8, cu următorul cuprins:

„8.	Achitarea taxei unice la cererea de adopție internațională	lei	3000”
-----	--	-----	-------

Vladimir FILAT

Valentina Buliga
Veaceslav Negruța

1026 HOTĂRÎRE

**pentru aprobarea proiectului de lege privind
incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare

proiectul de lege privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru
Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei
Ministrul finanțelor
Ministrul sănătății
Ministrul educației
Ministrul transporturilor și
infrastructurii drumurilor
Ministrul justiției

Nr. 940. Chișinău, 12 decembrie 2011.

Vladimir FILAT

Mihail Moldovanu

Valentina Buliga
Veaceslav Negruța
Andrei Usatii
Mihail Șleahitișchi

Anatolie Șalaru
Oleg Efrim

1027 HOTĂRÎRE

**cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor
ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă modificările și completările ce se operează

în unele hotărâri ale Guvernului (se anexează).

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor
Ministrul sănătății
Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei
Ministrul dezvoltării regionale
și construcțiilor

Nr. 941. Chișinău, 12 decembrie 2011.

Vladimir FILAT

Veaceslav Negruța
Andrei Usatii

Valentina Buliga

Marcel Răducan

Aprobate
prin Hotărârea Guvernului nr.941
din 12 decembrie 2011

Modificările și completările ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului

1. Statutul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.739 din 25 iulie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.94-97, art.834), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:
punctul 27 se completează cu subpunctul 3¹), cu

următorul cuprins:

„3¹) luarea deciziilor privind angajarea de la bugetele/acordarea bugetelor gestionate prin Contul Unic Trezorerial, pe bază contractuală, împrumuturi pentru acoperirea decalajelor temporare de casă ale bugetului asigurărilor sociale de stat cu scadență în același an bugetar;”;

punctul 28 se completează cu subpunctele 2¹⁾ și 2²⁾, cu următorul cuprins:

„2¹⁾ elaborarea propunerilor privind angajarea de la bugetele/acordarea bugetelor gestionate prin Contul Unic Trezorerial, pe bază contractuală, împrumuturi pentru acoperirea decalajelor temporare de casă ale bugetului asigurărilor sociale de stat cu scadență în același an bugetar;

2²⁾ angajarea de la bugetele/acordarea bugetelor gestionate prin Contul Unic Trezorerial, pe bază contractuală, împrumuturi pentru acoperirea decalajelor temporare de casă ale bugetului asigurărilor sociale de stat cu scadență în același an bugetar, conform deciziilor Consiliului de Administrație;”;

punctul 33 se completează cu subpunctul 10¹⁾, cu următorul cuprins:

„10¹⁾ înaintarea spre aprobare Consiliului de Administrație a propunerilor privind angajarea de la bugetele/acordarea bugetelor gestionate prin Contul Unic Trezorerial, pe bază contractuală, împrumuturi pentru acoperirea decalajelor temporare de casă ale bugetului asigurărilor sociale de stat cu scadență în același an bugetar;”.

2. Statutul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.156 din 11 februarie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.27-28, art.232), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

punctul 11 se completează cu literele d¹⁾ și d²⁾, cu următorul cuprins:

„d¹⁾ să elaboreze propuneri privind angajarea de la bugetele/acordarea bugetelor gestionate prin Contul Unic Trezorerial, pe bază contractuală, împrumuturi pentru acoperirea decalajelor temporare de casă ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală cu scadență în același an bugetar;

d²⁾ să angajeze de la bugetele/să acorde bugetelor gestionate prin Contul Unic Trezorerial, pe bază contractuală, împrumuturi pentru acoperirea decalajelor temporare de casă ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală cu scadență în același an bugetar, conform deciziilor consiliului de administrație;”;

punctul 21 se completează cu litera c¹⁾, cu următorul cuprins:

„c¹⁾ luarea deciziilor privind angajarea de la bugetele/

acordarea bugetelor gestionate prin Contul Unic Trezorerial, pe bază contractuală, împrumuturi pentru acoperirea decalajelor temporare de casă ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală cu scadență în același an bugetar;”;

punctul 29 se completează cu litera b¹⁾, cu următorul cuprins:

„b¹⁾ înaintarea spre aprobare consiliului de administrație a propunerilor privind angajarea de la bugetele/acordarea bugetelor gestionate prin Contul Unic Trezorerial, pe bază contractuală, împrumuturi pentru acoperirea decalajelor temporare de casă ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală cu scadență în același an bugetar;”.

3. Punctul 25 din Regulamentul de formare și utilizare a mijloacelor Fondului național pentru dezvoltarea regională, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.127 din 8 februarie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.34-36, art.200), cu modificările și completările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„25. Mijloacele Fondului neutilizate în anul bugetar curent, cu excepția celor formate conform punctului 7 litera a), rămân disponibile pentru utilizare în anul următor.”.

4. Punctul 6 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1265 din 14 noiembrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.208-209, art.1278), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu subpunctul 10¹⁾, cu următorul cuprins:

„10¹⁾ angajează/acordă de la bugetele/bugetelor de alte nivele, gestionate prin Contul Unic Trezorerial, pe bază contractuală, împrumuturi destinate acoperirii decalajelor temporare de casă cu scadență în același an bugetar;”.

5. Punctul 7 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.691 din 17 noiembrie 2009 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.166-168, art.769), cu completările ulterioare, se completează cu subpunctul 9¹⁾, cu următorul cuprins:

„9¹⁾ să centralizeze mijloacele bănești din alocațiile totale prevăzute în bugetul de stat pe anul respectiv pentru asistență socială, inclusiv prin delegare instituțiilor din subordine, în vederea realizării programelor cu destinație specială din domeniu;”.

1028 DISPOZIȚIE

1. În scopul organizării și desfășurării unui proces cuprinzător și transparent de selectare a noii componente a Consiliului Național pentru Participare, creat prin Hotărârea Guvernului nr.11 din 19 noiembrie 2010, se instituie Grupul de lucru în următoarea componență:

BODIU Victor	- secretar general al Guvernului, președintele Grupului de lucru
PISTRINCIUC Vadim	- viceministru al muncii, protecției sociale și familiei
CODREANU Ruslan	- șef al Direcției politici, planificare strategică și asistență externă, Cancelaria de Stat
GRÎȚCO Elena	- șef al Direcției organizații necomerciale, Ministerul Justiției

PRIM-MINISTRU

Nr. 114-d. Chișinău, 7 decembrie 2011.

LUTENCO Victor	- consultant național în domeniul politici sociale
DARIE Tudor	- consultant național în domeniul politici de tineret.

2. Grupul de lucru:

pînă la data de 12 decembrie 2011, va publica anunțul privind desfășurarea concursului de selectare a membrilor Consiliului Național pentru Participare pentru mandatul 2012-2013;

în termen de 2 luni din momentul publicării anunțului, va colecta dosarele și va prezenta Prim-ministrului lista candidaților pentru poziția de membru al Consiliului Național pentru Participare.

Vladimir FILAT

PARTEA III

Acte ale ministerelor, departamentelor și ale Băncii Naționale a Moldovei
Acte ale Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova
2010 O R D I N

cu privire la aprobarea componenței și termenelor de prezentare a Raportului pentru anul 2011 și a rapoartelor trimestriale pentru anul 2012 privind executarea bugetelor autorităților publice centrale și rapoartelor privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale

În conformitate cu prevederile art.44 al Legii nr.847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar, art.29 al Legii nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale și art. 38 al Legii contabilității nr.113-XVI din 27 aprilie 2007, art. 9 și art. 37 ale Legii nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat, cu modificările și completările ulterioare,

O R D O N :

1. Se aprobă componența Raportului pentru anul 2011 și a rapoartelor trimestriale pentru anul 2012 privind executarea bugetelor autorităților publice centrale și rapoartelor privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale, care se prezintă Ministerului Finanțelor de către:

- autoritățile publice centrale, conform anexei nr.1;
- direcțiile finanțe, conform anexei nr.2;
- trezoreriile teritoriale ale Ministerului Finanțelor, conform anexei nr.3.

2. Se aprobă termenele prezentării Raportului pentru anul 2011 și a rapoartelor trimestriale în anul 2012 privind executarea bugetelor autorităților publice centrale și a rapoartelor privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale de către:

- autoritățile publice centrale, conform anexei nr.4;
- direcțiile finanțe, conform anexei nr.5;
- trezoreriile teritoriale ale Ministerului Finanțelor, conform anexei nr.6.

3. Conducătorii autorităților publice centrale vor delega conducătorul subdiviziunii de planificare și finanțe și conta-

bilul-șef la Ministerul Finanțelor, pentru prezentarea raportului anual privind executarea bugetului autorității publice centrale respective.

Șefii direcțiilor finanțe vor delega șeful secției elaborării și administrării bugetului și contabilul-șef la Ministerul Finanțelor, pentru prezentarea raportului anual privind executarea bugetului unității administrativ-teritoriale respective.

4. Conducătorii autorităților publice centrale, precum și șefii direcțiilor finanțe vor asigura prezentarea rapoartelor anuale privind executarea bugetelor autorităților publice centrale și executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale respective în termenele stabilite.

În cazul neprezentării în termenele stabilite a rapoartelor, a informațiilor solicitate, neînălțurării în termenele stabilite a încălcărilor și neajunsurilor depistate, Ministerul Finanțelor, conform prevederilor pct. 7(4) al Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1265 din 14 noiembrie 2008, va suspenda finanțarea de la buget a autorităților publice centrale sau locale respective, până la definitivarea raportului.

5. Șefii direcțiilor și secțiilor din cadrul Ministerului Finanțelor vor asigura recepționarea rapoartelor, prezentate de către autoritățile publice centrale privind executarea bugetelor respective, cit și de către direcțiile finanțe privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale în termen de până la 10 zile de la data prezentării acestora.

6. Controlul executării prezentului ordin se pune în sarcina dnei Maria Căraș, viceministrul finanțelor.

MINISTRUL FINANTELOR**Veaceslav NEGRUȚA****Nr. 144. Chișinău, 2 decembrie 2011.**

Anexa nr. 1
la Ordinul ministrului finanțelor
nr. 144 din 2 decembrie 2011

**Componența raportului
pentru anul 2011 și a rapoartelor trimestriale pentru anul 2012
privind executarea bugetelor autorităților publice centrale**

1	Bilanțul instituțiilor publice finanțate de la buget	Formularul 1	11*	Raport privind lipsurile și delapidările de mijloace bănești și valori materiale în instituțiile publice	Formularul 15
2	Raport privind executarea bugetului instituției publice din contul cheltuielilor de bază	Formularul 2	12	Raport privind primirea și distribuirea valorilor materiale și mijloacelor bănești, primite cu titlu de ajutor umanitar	Formularul 1u
3	Raport privind încasarea și utilizarea mijloacelor speciale	Formularul 4	13	Raport privind primirea și utilizarea valorilor materiale și mijloacelor bănești, primite cu titlu de ajutor umanitar	Formularul 2u
4	Raport privind încasarea și utilizarea mijloacelor cu destinație specială	Formularul 4ds	14	Raport privind executarea programului	Formularul 2pr
5	Raport privind mijloacele temporar intrate în posesia instituțiilor	Formularul 4mt	15	Raport operativ privind încasarea și utilizarea mijloacelor din granturi externe, credite externe și alte încasări aferente pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe	Formularul 2PI
6	Raport privind circulația mijloacelor valutare	Formularul 4v	16	Nota explicativă	
7	Raport privind încasarea și utilizarea mijloacelor fondului special conform clasificății bugetare	Formularul 4-lfs	17	Descifrarea decontărilor cu debitorii și creditorii înregistrate în bilanțul	Anexă la nota explicativă
8	Raport privind încasarea și utilizarea mijloacelor fondului special pe tipuri de venituri și măsuri	Formularul 4-IIfs			
9*	Raport privind circulația mijloacelor fixe	Formularul 5			
10*	Raport privind circulația valorilor materiale	Formularul 6			

***Notă: se prezintă numai la raportul anual**

Anexa nr.2
la ordinul ministrului finanțelor
nr. 144 din 2 decembrie 2011

**Componența raportului
privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale
pentru anul 2011 și a rapoartelor trimestriale pentru anul 2012**

1. Bilanțul executării bugetelor unităților administrativ-teritoriale	Forma 524101	14. Raport privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe cheltuieli de bază conform clasificăției economice	Forma 524004/b
2. Bilanțul instituțiilor publice finanțate de la buget	Formularul 1	15. Raport privind utilizarea mijloacelor din fondul de rezervă al Guvernului	Forma 524004/b-1
3. Raport privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe venituri pe toate componentele	Forma 524102	16. Raport privind utilizarea mijloacelor din fondurile de rezervă ale organelor administrației publice locale	Forma 524004/b-2
4. Raport privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe venituri de bază	Forma 524102/b	17. Raport privind încasarea și utilizarea mijloacelor speciale	Formularul nr.4
5. Raport privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe venituri din contul mijloacelor speciale	Forma 524102/ms	18. Raport privind încasarea și utilizarea mijloacelor fondului special conform clasificăției bugetare	Formularul nr.4-lfs
6. Raport privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe venituri din contul fondurilor speciale	Forma 524102/fs	19. Raport privind încasarea și utilizarea mijloacelor fondului special pe tipuri de venituri și măsuri	Formularul nr.4-lfs
7. Raport privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe venituri din contul mijloacelor pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe	Forma 524102/pi	20. Raport operativ privind încasarea și utilizarea mijloacelor pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe	Formularul nr.2pi
8. Raport privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe cheltuieli pe toate componentele	Forma 524003	21. Raport privind primirea și distribuirea valorilor materiale și mijloacelor bănești, primite cu titlu de ajutor umanitar	Formularul 1u
9. Raport privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe cheltuieli de bază	Forma 524003/b	22. Raport privind primirea și utilizarea valorilor materiale și mijloacelor bănești, primite cu titlu de ajutor umanitar	Formularul 2u
10. Raport privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe cheltuieli din contul mijloacelor speciale	Forma 524003/ms	23. Raport privind mijloacele temporar intrate în posesia instituțiilor	Formularul nr.4mt
11. Raport privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe cheltuieli din contul fondurilor speciale	Forma 524003/fs	24. Raport privind circulația mijloacelor valutare	Formularul nr.4v
12. Raport privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe cheltuieli din contul mijloacelor pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe	Forma 524003/pi	25*. Raportul privind circulația mijloacelor fixe	Formularul 5
13. Raport privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe cheltuieli pe toate componentele conform clasificăției economice	Forma 524004	26*. Raportul privind circulația valorilor materiale	Formularul 6
		27*. Raport privind lipsurile și delapidările de mijloace bănești și valori materiale în instituțiile publice	Formularul 15
		28. Nota explicativă	
		29. Descifrarea decontărilor cu debitorii și creditorii înregistrate în bilanțul	Anexa la nota explicativă

***Notă: se prezintă numai la raportul anual**

Anexa nr.3
la Ordinul ministrului finanțelor
nr. 144 din 2 decembrie 2011

**Componența raportului
privind executarea bugetului de stat și bugetelor unităților
administrativ-teritoriale pentru anul 2011 prezentate de către
trezoreriile teritoriale ale Ministerului Finanțelor**

I. Executarea bugetului de stat

1. Balanța de verificare (bugetul de stat)	Anexa nr. VII-8	4. Raport operativ privind executarea bugetului raionului, municipiului, unității teritoriale autonome cu statut juridic special pe toate componentele	Anexa nr.VII-12
2. Nota contabilă (de închidere anuală)	Anexa nr.VII-6	5. Raport operativ privind executarea bugetului raionului, municipiului, unității teritoriale autonome cu statut juridic special pe venituri și cheltuieli de bază	Anexa nr.VII-12/b
3. Bilanțul contabil (bugetul de stat)	Anexa nr.VII-15	6. Raport operativ privind executarea bugetului raionului, municipiului, unității teritoriale autonome cu statut juridic special din contul mijloacelor speciale	Anexa nr.VII-12/ms
4. Raport operativ privind executarea bugetului de stat la cheltuieli de bază	Anexa nr.VII-11b	7. Raport operativ privind executarea bugetului raionului, municipiului, unității teritoriale autonome cu statut juridic special din contul fondurilor speciale	Anexa nr.VII-12/fs
5. Raport operativ privind executarea bugetului de stat din contul mijloacelor speciale	Anexa nr.VII-11 ms		
6. Raport operativ privind executarea bugetului de stat din contul fondurilor speciale	Anexa nr.VII-11 fs		
7. Raport operativ privind executarea bugetului de stat din contul mijloacelor proiectelor finanțate din surse externe	Anexa nr.VII-11 pi		

**II. Executarea bugetelor unităților
administrativ-teritoriale**

1. Balanța de verificare (bugetele unităților administrativ-teritoriale)	Anexa nr.VII-8	8. Raport operativ privind executarea bugetului raionului, municipiului, unității teritoriale autonome cu statut juridic special din contul mijloacelor proiectelor finanțate din surse externe	Anexa nr.VII-12pi
2. Nota contabilă (de închidere anuală)	Anexa nr.VII-6	9. Raport operativ privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului	Anexa nr. VII-12b/1
3. Bilanțul contabil (bugetele unităților administrativ-teritoriale)	Anexa nr.VII-15		

10. Raport operativ privind utilizarea mijloacelor
 fondului de rezervă al organelor administrației
 publice locale

Anexa nr.VII-12b/2

 11. Registrul soldurilor pe extrasul bancar
 12. Actul de verificare a veniturilor încasate la bugetul
 raionului, municipiului Bălți, municipiului Chișinău
 și bugetul central al unității teritoriale autonome cu
 statut juridic special (întocmit de către trezoreriile
 teritoriale ale Ministerului Finanțelor și organele
 teritoriale ale IFPS)

 Anexa nr.IV-2.1
 Anexa nr.II-10

 Anexa nr. 4
 la Ordinul ministrului finanțelor
 nr. 144 din 2 decembrie 2011

TERMENELE
de prezentare a raportului anual pentru anul 2011 și rapoartelor trimestriale pentru anul 2012
privind executarea bugetelor autoritațiilor publice centrale

Nr. d/o	Denumirea autoritațiilor publice centrale	Cod	Termenele prezentării raportului	
			pentru anul 2011	trimestrial (în luna următoare perioadei de gestiune) anul 2012
1	2	3	4	5
1	Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova	101	8.02	25
2	Aparatul Președintelui Republicii Moldova	102	30.01	23
3	Curtea de Conturi	103	1.02	23
4	Cancelaria de Stat	104	13.02	25
5	Curtea Constituțională	106	8.02	24
6	Consiliul Superior al Magistraturii	107	2.02	25
7	Curtea Supremă de Justiție	108	6.02	23
8	Procuratura Generală	113	9.02	26
9	Ministerul Economiei	121	13.02	27
10	Ministerul Finanțelor	122	15.02	30
11	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	125	14.02	27
12	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	127	15.02	30
13	Ministerul Sănătății	128	15.02	30
14	Ministerul Educației	129	15.02	30
15	Ministerul Culturii	130	14.02	30
16	Ministerul Justiției	131	14.02	27
17	Departamentul Instituțiilor Penitenciare	131	10.02	27
18	Ministerul Apărării	132	14.02	30
19	Ministerul Afacerilor Interne	133	14.02	30
20	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	135	14.02	30
21	Institutul Național al Justiției	139	7.02	23
22	Biroul Național de Statistică	143	10.02	27
23	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	147	9.02	23
24	Ministerul Tineretului și Sportului	148	13.02	25
25	Biroul Relații Interetnice	149	3.02	24
26	Serviciul Grăniceri	152	10.02	26
27	Serviciul de Stat Arhiva	154	10.02	24
28	Agenția Relații Funciare și Cadastru	155	6.02	23
29	Academia de Științe a Moldovei	157	15.02	30
30	Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele RM	158	8.02	24
31	Consiliul Coordonator al Audiovizualului	161	31.01	23
32	Agenția Rezerve Materiale	169	9.02	27
33	Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania "Teleradio-Moldova"	173	1.02	23
34	Agenția "Moldsilva"	178	1.02	24
35	Serviciul de Protecție și Paza de Stat	183	10.02	25
36	Comisia Electorală Centrală	195	10.02	24
37	Serviciul Curieri Speciali	199	3.02	23
38	Agenția Turismului	205	6.02	23
39	Fondul de investiții sociale	249	15.02	23
40	Centrul pentru Drepturile Omului	257	10.02	26
41	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	264	10.02	27
42	Ministerul Mediului	284	13.02	27
43	Serviciul de Informație și Securitate	285	8.02	26
44	Casa Națională de Asigurări Sociale	289	15.02	30
45	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	296	3.02	24
46	Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	297	6.02	25
47	Centrul Serviciului civil	312	30.01	23
48	Compania Națională de Asigurări în Medicină	322	15.02	26
49	Agenția Națională pentru Protecția Concurenței	453	7.02	26
50	Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare	454	31.01	23
51	Centrul Național pentru protecția datelor cu caracter personal	455	3.02	24

Anexa nr. 5
la Ordinul ministrului finanțelor
nr. 144 din 2 decembrie 2011

TERMENELE
de prezentare a rapoartelor anuale
pentru anul 2011 și trimestriale pentru anul 2012
privind executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale
de către direcțiile finanțe

Denumirea unității administrativ-teritoriale	Codul	Termenele prezentării raportului	
		pentru anul 2011	trimestrial (în luna următoare perioadei de gestiune) anul 2012
1. Anenii Noi	030	10.02	27
2. Basarabeasca	031	06.02	24
3. Briceni	032	13.02	27
4. Cahul	034	14.02	30
5. Cantemir	036	08.02	26
6. Călăraș	038	09.02	26
7. Căușeni	040	13.02	27
8. Cimișlia	044	07.02	25
9. Criuleni	048	08.02	26
10. Dondușeni	050	07.02	25
11. Drochia	052	13.02	27
12. Dubăsari	053	06.02	24
13. Edineț	055	14.02	30
14. Fălești	057	13.02	27
15. Florești	059	14.02	30
16. Glodeni	061	06.02	24
17. Hîncești	065	15.02	30
18. Ialoveni	067	06.02	24
19. Leova	069	07.02	25
20. Nisporeni	071	07.02	25
21. Ocnîța	072	06.02	24
22. Orhei	074	15.02	30
23. Rezina	076	09.02	26
24. Rîșcani	079	10.02	27
25. Sîngerei	081	08.02	26
26. Soroca	084	14.02	30
27. Strășeni	086	09.02	26
28. Șoldănești	088	07.02	25
29. Ștefan-Vodă	089	08.02	26
30. Taraclia	091	07.02	24
31. Telenești	093	10.02	27
32. Ungheni	095	10.02	27
33. mun. Chișinău	001	15.02	30
34. Bălți	012	09.02	26
35. U.T.A. Găgăuzia	043	15.02	30

Anexa nr. 6
 la Ordinul ministrului finanțelor
 nr. 144 din 2 decembrie 2011

TERMENELE
 de prezentare a rapoartelor anuale pentru anul 2011
 privind executarea bugetului de stat și
 bugetelor unităților administrativ-teritoriale
 de către trezoreriile teritoriale ale Ministerului Finanțelor

Denumirea unității administrativ-teritoriale	Codul	Termenele prezentării raportului
		pentru anul 2011
1. Anenii Noi	33	26.01
2. Basarabeasca	50	26.01
3. Briceni	35	26.01
4. Cahul	10	26.01
5. Cantemir	25	26.01
6. Călăraș	46	26.01
7. Căușeni	08	26.01
8. Cimișlia	37	26.01
9. Criuleni	29	26.01
10. Dondușeni	34	26.01
11. Drochia	42	26.01
12. Dubăsari	53	26.01
13. Edineț	04	26.01
14. Fălești	21	26.01
15. Florești	43	26.01
16. Glodeni	22	26.01
17. Hîncești	07	26.01
18. Ialoveni	31	27.01
19. Leova	38	27.01
20. Nisporeni	47	27.01
21. Ocnîța	36	27.01
22. Orhei	05	27.01
23. Rezina	39	27.01
24. Rîșcani	23	27.01
25. Sîngerei	24	27.01
26. Soroca	11	27.01
27. Strășeni	32	27.01
28. Șoldănești	40	27.01
29. Ștefan-Vodă	45	27.01
30. Taraclia	12	27.01
31. Telenești	41	27.01
32. Ungheni	06	27.01
33. mun. Chișinău	14	27.01
34. Bălți	02	27.01
35. U.T.A. Găgăuzia	09	27.01

Notă: se prezintă numai raportul anual

Acte ale Ministerului Justiției al Republicii Moldova

2011 O R D I N

**cu privire la suspendarea activității
executorului judecătoresc Lilia Scorici**

În temeiul alin.(1) lit. b) art.18 din Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești și al cererii personale,

ORDON:

1. Se suspendă activitatea executorului judecătoresc Scorici Lilia (teritoriul de activitate raionul Criuleni, licența LE 079), începînd cu 1 decembrie 2011 pînă la 22 septembrie 2014 inclusiv, pe perioada concediului pentru îngrijirea copilului cu vîrsta de pînă la 3 ani.

2. În termen de 10 zile de la data comunicării prezentului ordin, executorul judecătoresc Scorici Lilia va transmite,

conform art. 20 din Legea cu privire la executorii judecătorești, sigiliul, legitimația, procedurile de executare, arhiva și registrele de evidență la Camera teritorială a executorilor judecătorești Centru.

3. Camera teritorială a executorilor judecătorești Centru va asigura continuarea lucrărilor neexecutate, va repartiza altor executori judecătorești procedurile nefinalizate și va stabili condițiile de păstrare a arhivei.

4. Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Oleg EFRIM

Nr. 532. Chișinău, 8 decembrie 2011.

**Acte ale Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
al Republicii Moldova****2012 O R D I N****cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei
Interdepartamentale de agrement tehnic pentru produse,
procedee și echipamente noi în construcții**

În temeiul Regulamentului Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 662 din 10 noiembrie 2009;

În conformitate cu prevederile pct.2 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.461 din 6 iulie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.55, art.435);

Având în vedere procesul-verbal nr.11 din 29 septembrie 2011 al ședinței Comitetului Tehnic CT-C 13 „Materiale de construcții”,

ORDON:

1. Se aprobă Regulamentul Comisiei Interdeparta-

**MINISTRUL DEZVOLTĂRII
REGIONALE ȘI CONSTRUCȚIILOR****Nr. 111. Chișinău, 9 noiembrie 2011.**

mentale de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții, conform anexei.

2. Regulamentul Comisiei Interdepartamentale de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții se pune în aplicare, începând cu data de 02.01.2012.

3. Direcția construcții, materiale de construcții și tehnologii moderne va asigura publicarea prezentului ordin în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

4. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în seama viceministrului Anatolie Zolotcov.

Marcel RĂDUCAN

Anexă
la Ordinul ministrului dezvoltării
regionale și construcțiilor
nr. 111 din 09.11.2011

**REGULAMENTUL
COMISIEI INTERDEPARTAMENTALE DE AGREMENT TEHNIC PENTRU PRODUSE, PROCEDEE
ȘI ECHIPAMENTE NOI ÎN CONSTRUCȚII****PREAMBUL**

Prezentul Regulament este elaborat prima dată și se referă la Comisia Interdepartamentală de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții.

Regulamentul prevede următoarele capitole: obiect și domeniu de aplicare; referințe; terminologie; dispoziții generale, obligațiile și atribuțiile comisiei, drepturile comisiei, componența comisiei, cerințele față de membrii comisiei, responsabilitatea membrilor comisiei, adoptarea avizelor.

Regulamentul este elaborat pe baza consultării cu următoarele documente:

- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 461 din 06.07.95 cu privire la aprobarea Regulamentului privind agrementul tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții;

- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 226 din 29 februarie 2008 pentru aprobarea Reglementărilor tehnice cu privire la produsele pentru construcții;

- Directiva Consiliului Comunității Europene 89/106/CEE din 21 decembrie 1988 privind produsele pentru construcții;

- Legea Republicii Moldova nr. 721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea în construcții;

- Legea Republicii Moldova nr. 422-XVI din 22.12.2006 privind securitatea generală a produselor.

Regulamentul conține următoarele anexe:

Anexa A (normativă) – Forma de prezentare a Avizului tehnic

Anexa B (normativă) – Declarația de confidențialitate

Anexa C (informativă) – Traducerea autentică a prezentului Regulament în limba rusă.

1. OBIECT ȘI DOMENIU DE APLICARE

1.1 Regulamentul Comisiei Interdepartamentale de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții (în continuare denumit Regulament) a fost elaborat în scopul executării punctului 2 al Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 461 din 6 iulie 1995 cu privire la aprobarea Regulamentului privind agrementul tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții.

1.2 Regulamentul determină domeniul de activitate, atribuțiile, responsabilitățile și drepturile Comisiei Interdepartamentale de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții, componența Comisiei, cerințele față de membrii Comisiei și responsabilitățile membrilor Comisiei.

1.3 Prezentul Regulament este obligatoriu pentru Comisia Interdepartamentală de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții.

2. REFERINȚE

Legea Republicii Moldova nr. 721-XIII din 2 februarie 1996

Privind calitatea în construcții

Legea Republicii Moldova nr. 422-XVI din 22 decembrie 2006

Privind securitatea generală a produselor

Legea Republicii Moldova nr. 186-XV din 24 aprilie 2003

Cu privire la evaluarea conformității produselor

Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 461 din 6 iulie 1995

Cu privire la aprobarea Regulamentului privind agrementul tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții

Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova
nr. 226 din 29 februarie 2008

Pentru aprobarea regle-
mentării tehnice cu privire
la produsele pentru
construcții

3. DISPOZIȚII GENERALE

3.1 Activitatea privind acordarea tehnic în construcții este condusă de Comisia Interdepartamentală de acordare tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții (în continuare denumită Comisie), înființată pe baza prevederilor Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 461 din 6 iulie 1995, și se desfășoară în cadrul grupelor specializate ale acestei Comisii și al organismelor de acordare tehnică, atestate în acest scop.

3.2 Comisia Interdepartamentală de acordare tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții activează în cadrul Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.

3.3 Comisia Interdepartamentală de acordare tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții este alcătuită din reprezentanți ai tuturor părților interesate, avînd componența, numărul și modul de reprezentare.

3.4 Componența nominală a Comisiei Interdepartamentale de acordare tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții se aprobă și se modifică prin ordinul conducătorului Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.

3.5 Secretariatul Comisiei este asigurat de Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.

Secretariatul Comisiei înregistrează cererile de acordare tehnic în construcții; transmite materialele organismelor de acordare tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții pentru a elabora acordurile tehnice; la propunerea președintelui organizează și convoacă sesiunile Comisiei privind examinarea și aprobarea acordurilor tehnice și perfectează procesele-verbale ale sesiunii Comisiei; eliberează avize tehnice și acordurile tehnice aprobate, ducă evidența acordurilor tehnice aprobate și a avizelor tehnice eliberate.

3.6 Sesiunile Comisiei se desfășoară în cadrul Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.

3.7 Activitatea Comisiei se desfășoară în baza prezentului Regulament și în conformitate cu Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 461 din 6 iulie 1995.

3.8 Comisia Interdepartamentală de acordare tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții examinează acordurile tehnice în construcții și dosarele cu informații la ele prezentate de organismele de acordare tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții, aprobă acordurile tehnice și avizele tehnice.

3.9 Comisia în activitatea sa se conduce de Constituția Republicii Moldova, prezentul Regulament și de:

Legile Republicii Moldova:

- nr. 721-XIII din 2 februarie 1996 privind calitatea în construcții;

- nr. 422-XVI din 22 decembrie 2006 privind securitatea generală a produselor;

- nr. 186-XV din 24 aprilie 2003 cu privire la evaluarea conformității produselor;

Hotărîrile de Guvern ale Republicii Moldova:

- nr. 461 din 6 iulie 1995 cu privire la aprobarea Regulamentului privind acordarea tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții;

- nr. 226 din 29 februarie 2008 pentru aprobarea Reglementării tehnice cu privire la produsele pentru construcții;

Documentele normative:

- normativele în construcții;
- documentele interpretative ale cerințelor esențiale;
- documentele directorii în domeniul evaluării conformității emise de Guvernul Republicii Moldova;
- standardele conexe la reglementarea tehnică cu privire la produsele pentru construcții;
- ordinele și hotărîrile Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor;
- acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

4. ATRIBUȚIILE ȘI OBLIGAȚIILE COMISIEI

4.1 Comisia Interdepartamentală de acordare tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții își desfășoară activitatea sub coordonarea Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor și are următoarele atribuții și obligații:

a) înființarea grupelor specializate și atestarea organismelor de acordare tehnic;

b) stabilirea strategiei generale privind acordarea tehnic în construcții;

c) elaborarea și aprobarea documentelor interne specifice privind: organizarea și funcționarea Comisiei și a grupelor specializate; instrumentarea solicitărilor de acordare tehnic și procedurile de elaborare și acordare a acordurilor tehnice sau de schimbare a statutului acestora; atestarea organismelor de acordare tehnic și a grupelor specializate;

d) aprobarea ghidurilor pentru acordare tehnice, în urma avizării acestora în grupele specializate pe domeniu;

e) asigurarea colaborării cu Institutul Național de Standardizare și Metrologie pe linia elaborării standardelor pentru produsele confirmate sub aspectul aptitudinii la utilizare în perioada de valabilitate a acordurilor tehnice;

f) evaluarea periodică a activității în raport cu strategia stabilită și cu evoluția pe plan european și luarea de măsuri în consecință;

g) păstrarea secretului profesional asupra informațiilor legate de acordurile tehnice;

h) publicarea listei grupelor specializate, a organismelor de acordare tehnic, a acordurilor tehnice, precum și a documentelor prevăzute la litera b) și d);

i) reprezentarea națională în relațiile cu organisme de profil din străinătate;

j) aprobarea acordurilor tehnice elaborate de organisme de acordare tehnic prin avizul tehnic. Forma de prezentare a avizului tehnic conform anexei A.

4.2 Documentele elaborate de Comisie în exercitarea obligațiilor prevăzute la litera a) – d), f), i) și j) sînt supuse aprobării conducerii Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.

5. DREPTURILE COMISIEI

Comisia are dreptul:

- a refuza acordarea tehnică în cazul lipsei de dovezi obiective privind conformitatea de evaluare conform criteriilor stabilite;

- a refuza acordarea tehnică în cazul nerespectării procedurii de acordare;

- a remite documentele pentru perfectarea în cazul lipsei informației suficiente;

- a solicita informația suplimentară de la organisme de acordare tehnică;

- a propune restrîngerea acordului tehnic, termenului de valabilitate a acordului tehnic;

- a propune suspendarea/retragerea acordului tehnic în cazul nerespectării de către organisme de acordare tehnică a cerințelor determinate.

6. COMPONENTA COMISIEI

6.1 Comisia se formează din reprezentanți ai Organului

central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul protecției consumatorului, Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul sănătății, Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul protecției mediului, Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul situațiilor excepționale, organelor de control în construcții, precum și din reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale, care sînt responsabili de domeniul vizat, în baza propunerilor primite din partea organismelor reprezentate.

6.2 Componenta Comisiei se completează din specialiști de calificare înaltă, care au experiență în evaluarea conformității și independenți de orice presiuni administrative, financiare sau de altă natură care ar putea influența negativ decizia de acordare, de prelungire, de refuz de acordare, de suspendare și retragere a agrementelor tehnice.

6.3 Comisia se constituie din cel puțin 9 persoane prin ordinul conducătorului Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.

6.4 Președintele Comisiei, vicepreședintele Comisiei, secretarul Comisiei și un membru al Comisiei sînt desemnați din reprezentanți de la Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.

6.5 Ședințele Comisiei se convoacă la propunerea președintelui Comisiei în cazul prezentării materialelor pentru examinare și au loc o dată în lună (dacă sînt agremente tehnice elaborate și prezentate Comisiei). În caz de necesitate în dependență de situația creată pot avea loc ședințe inopinate.

6.6 Ședința Comisiei se consideră deliberativă dacă la ea participă nu mai puțin de 2/3 din membri.

6.7 În cazul demisiei unui membru al Comisiei sau imposibilității unuia din membri de a participa la ședințe mai mult de trei luni, se desemnează un alt membru, care corespunde criteriilor indicate la punctul 7.1 al prezentului Regulament.

6.8 Comisia examinează doar agrementele tehnice avizate de reprezentanții Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul sănătății, Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul situațiilor excepționale, Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul protecției consumatorului.

6.9 Comisia nu se poate implica în activitatea executivă a Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.

7. CERINȚELE FAȚĂ DE MEMBRII COMISIEI

7.1 Membrii Comisiei trebuie să corespundă următoarelor criterii:

- să aibă studii superioare;
- să aibă vechime în câmpul muncii în domeniul activității profesionale nu mai puțin de 15 ani;
- să aibă experiență în efectuarea expertizelor și efectuării încercărilor în domeniul său de activitate cel puțin 10 ani.

7.2 Persoanele ce dețin certificate de competență de evaluare a conformității, certificarea sistemelor calității, grad științific au prioritate pentru a fi incluse în componența Comisiei.

7.3 Membrii Comisiei trebuie:

- să cunoască normativele în construcții în vigoare, documentele în vigoare în domeniul agrementării tehnice, evaluării conformității, standardizării, acreditării, precum și documentele internaționale din domeniul agrementării tehnice;
- să fie principali;
- să fie capabili să examineze materialele în limba de stat și cea rusă;
- să verifice exactitatea informațiilor prezentate;
- să utilizeze documente de lucru pentru a înregistra activitățile de examinare;
- să mențină confidențialitatea și securitatea informațiilor (Anexa B).

8. RESPONSABILITATEA MEMBRILOR COMISIEI

8.1 Membrii Comisiei de agrement tehnic în construcții sînt obligați să respecte secretul profesional asupra informațiilor cuprinse în dosarul de agrement tehnic, în baza unei declarații conform anexei B.

8.2 Membrii comisiei sînt responsabili pentru:

- argumentarea concluziilor referitor la materialele prezentate;
- imparțialitatea examinării materialelor concrete;
- confidențialitatea privind informația expusă în documentele prezentate.

9. ADOPTAREA DECIZIILOR

9.1 Toate deciziile Comisiei se adoptă în baza examinării colegiale a întregii informații selectate în agrementele tehnice și dosarele la ele.

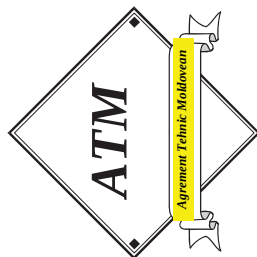
9.2 Deciziile se adoptă cu majoritatea voturilor membrilor Comisiei în baza criteriilor expuse în pct. 8.2 al prezentului Regulament.

9.3 În conformitate cu condițiile concrete, membrii Comisiei adoptă Decizia privind acordarea agrementării tehnice fără limitări sau cu îndeplinirea condițiilor în termenele stabilite, supuse controlului de verificare de către organismul de agrementare tehnică după eliberarea agrementului tehnic.

ANEXA A
(normativă)

FORMA DE PREZENTARE A AVIZULUI TEHNIC

1. Denumirea Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.
2. Comisia Interdepartamentală de acordare tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții.

AVIZ TEHNIC

- 3 Numărul de ordine din Procesul verbal de ședință a Comisiei, data
4. Denumirea solicitantului

Urmare a cererii Dvs. de acordare tehnic nr. _____ din _____ pentru "**Denumirea produsului, procedurii sau echipamentului**..... " poziția tarifară NM MD, Vă transmitem acordul Comisiei și, în original, Acordul tehnic nr., **cu valabilitatea până la**, elaborat de denumirea organismului de acordare tehnică.

Denumirea funcției,

Președintele Comisiei

(descifrarea semnăturii)

ANEXA B
(normativă)

DECLARAȚIE DE CONFIDENȚIALITATE

Subsemnatul _____
(numele, prenumele)

Membrii al Comisia Interdepartamentală de acordare tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții, stabilită prin ordinul conducătorului Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor,

MĂ OBLIG:

- să nu divulg informația, obținută în timpul examinării documentelor organizației supuse acordării tehnice;
- să mă conduc de fapte și să mă bazez pe dovezi obiective, la luarea deciziei;
- să asigur imparțialitatea și să respect principiul nediscriminării la examinarea materialelor organizației supuse acordării tehnice.

(semnătura)

(descifrarea semnăturii)

Data _____

2013 ORDIN**cu privire la aprobarea Regulamentului Organismului de agrementare tehnică pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții**

În temeiul Regulamentului Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 662 din 10 noiembrie 2009;

În conformitate cu prevederile pct.16 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.226 din 29 februarie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.51-54, art.324);

Având în vedere procesul-verbal nr.11 din 29 septembrie 2011 al ședinței Comitetului Tehnic CT-C 13 „Materiale de construcții”,

ORDON:

**MINISTRUL DEZVOLTĂRII
REGIONALE ȘI CONSTRUCȚIILOR**

Nr. 112. Chișinău, 9 noiembrie 2011.

Marcel RĂDUCAN

Anexă
la Ordinul ministrului dezvoltării
regionale și construcțiilor
nr. 112 din 09.11.2011

**REGULAMENTUL
ORGANISMULUI DE AGREMENTARE TEHNICĂ PENTRU PRODUSE, PROCEDEE
ȘI ECHIPAMENTE NOI ÎN CONSTRUCȚII**

PREAMBUL

Prezentul Regulament este elaborat prima dată și se referă la Organismele de agrementare tehnică și grupele specializate pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții.

Regulamentul prevede următoarele capitole: obiect și domeniu de aplicare; referințe; dispoziții generale, funcțiile organismelor de agrementare tehnică și grupelor specializate, drepturile organismelor de agrementare tehnică și grupelor specializate, cerințele față de organisme de agrementare tehnică și grupele specializate, responsabilitatea organismelor de agrementare tehnică și a grupelor specializate.

Regulamentul este elaborat pe baza consultării cu următoarele documente:

- Legea Republicii Moldova nr. 721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea în construcții;

Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 461 din 06.07.95 “Cu privire la aprobarea Regulamentului privind agrementul tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții”;

- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 226 din 29 februarie 2008 „Pentru aprobarea Reglementării tehnice cu privire la produsele pentru construcții”;

- Directiva Consiliului Comunității Europene 89/106/CEE din 21 decembrie 1988 privind produsele pentru construcții;

- Legea Republicii Moldova nr. 422-XVI din 22.12.2006 privind securitatea generală a produselor.

Regulamentul conține următoarea anexă:

Anexa A (informativă) – Traducerea autentică a prezentului Regulament în limba rusă.

Titlul prezentului Regulament în limba rusă:

Положение Органа по техническим заключениям на новые материалы, процессы и оснастку в строительстве

1. OBIECT ȘI DOMENIU DE APLICARE

1.1 Regulamentul determină domeniul de activitate, funcțiile, drepturile, atribuțiile și responsabilitățile Organismelor de agrementare tehnică și grupelor specializate pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții.

1. Se aprobă Regulamentul Organismului de agrementare tehnică pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții, conform anexei.

2. Regulamentul Organismului de agrementare tehnică pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții se pune în aplicare, începând cu data de 02.01.2012.

3. Direcția construcțiilor, materiale de construcții și tehnologii moderne, va asigura publicarea prezentului ordin în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

4. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina viceministrului Anatolie Zolotcov.

1.2 Prezentul Regulament este obligatoriu pentru Organismele de agrementare tehnică și grupele specializate pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții.

2. REFERINȚE

Legea Republicii Moldova nr. 721-XIII din 2 februarie 1996	Privind calitatea în construcții
Legea Republicii Moldova nr. 422-XVI din 22 decembrie 2006	Privind securitatea generală a produselor
Legea Republicii Moldova nr. 186-XV din 24 aprilie 2003	Cu privire la evaluarea conformității produselor
Legea Republicii Moldova nr. 647-XIII din 17 noiembrie 1995	Legea Metrologiei
Legea Republicii Moldova nr. 590 din 22 septembrie 1995	Cu privire la standardizare
Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 461 din 6 iulie 1995	Cu privire la aprobarea Regulamentului privind agrementul tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții
Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 226 din 29 februarie 2008	Pentru aprobarea reglementării tehnice cu privire la produsele pentru construcții

3. DISPOZIȚII GENERALE

3.1 Activitatea privind agrementul tehnic în construcții este condusă de Comisia Interdepartamentală de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții și se desfășoară în cadrul grupelor specializate ale acestei Comisii și al organismelor de agrementare tehnică, atestate în acest scop.

3.2 Organismele de agrementare tehnică sînt unități de cercetare - proiectare sau alte unități cu profil similar, atestate de Comisia Interdepartamentală de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții, pentru domeniile de specialitate corespunzătoare profilului grupelor specializate respective.

3.3 Grupele specializate sînt înființate prin decizia Comisiei Interdepartamentale de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții, ca formațiuni ale acesteia, se organizează pe domenii de specialitate corespunzătoare unor familii de produse.

3.4 Grupele specializate sînt alcătuite din specialiști din domeniul de specialitate aferent. Aceste grupe funcționează în cadrul organismelor de agrementare tehnică pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții.

3.5 Grupele specializate realizează activitățile legate de elaborarea agrementelor tehnice conform obiectivelor menționate mai jos, precum și de supravegherea privind menținerea calității produselor respective și urmărirea comportării în exploatare a acestora.

La elaborarea agrementelor tehnice se au în vedere următoarele obiective principale:

a) fundamentarea agrementului tehnic prin:

- analiza documentelor de referință ale produselor, sub aspectul definirii caracteristicilor acestora, precum și al stabilirii modului și a condițiilor de utilizare necesare satisfacerii cerințelor pentru domeniul prevăzut;

- aprecierea, pe baza cunoașterii științifice și practice – examinări, calcule, experimentări de laborator – aptitudinii la utilizare și a durabilității produselor respective;

b) furnizarea, prin documentele agrementului tehnic, a unei opinii autorizate și a unor informații pertinente și corecte asupra modului de fabricare, de punere în operă și de utilizare, precum și asupra comportării previzibile în exploatare a noilor produse folosite în construcții realizate cu acestea, care să permită persoanelor juridice și persoanelor fizice implicate să ia decizii și să-și asume responsabilități în deplină cunoștință de cauză, pentru alegerea și utilizarea produselor respective;

c) evaluarea fabricanților în ceea ce privește dotarea, experiența acestora și organizarea controlului pe fluxul de fabricație, ca premise pentru garantarea calității și constanței caracteristicilor cerute pentru produsele livrate;

d) asigurarea obiectivității și neutralității în acordarea agrementului tehnic, printr-o apreciere echilibrată, ținîndu-se seama de interesele tuturor părților implicate;

e) promovarea progresului tehnic în construcții, în condițiile respectării cerințelor de performanță pentru construcțiile în care se folosesc produsele ce formează obiectul agrementului tehnic.

3.6 Agrementele tehnice se elaborează în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr. 461 din 06 iulie 1995, pe baza procedurilor și ghidurilor pentru agrementare tehnică, avizate de grupele specializate, pe domenii, și aprobate de Comisia Interdepartamentală de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții.

3.7 Încercările necesare pentru elaborarea agrementelor tehnice se stabilesc de grupele specializate care instrumentează solicitările de agrement tehnic și se efectuează în laboratoare acreditate conform prevederilor legislației în vigoare.

În unele cazuri justificate, aprecierea aptitudinii pentru utilizare poate fi condiționată de realizarea prealabilă a unei lucrări experimentale, în condițiile stabilite de grupa specializată și precizate în avizul tehnic de experimentare elaborat de aceasta.

3.8 Grupa specializată poate efectua, după caz, inspecții la producător, cu acordul acestuia, pentru a constata condițiile de fabricație a produselor care fac obiectul solicitării de agrement tehnic.

3.9 După acordarea agrementelor tehnice, în perioada de valabilitate, în statutul acestora pot interveni următoarele schimbări:

a) modificarea obligatorie a agrementului tehnic, la

inițiativa deținătorului - determinate de modificările aduse produsului, tehnologiei de fabricație, domeniului de utilizare – sau a grupei specializate care l-a elaborat, ca urmare a constatării unor neconformități;

b) suspendarea agrementului tehnic, la inițiativa grupei specializate sau la propunerea altor factori implicați, cu avizul grupei specializate și cu aprobarea Comisiei Interdepartamentale de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții, în cazul în care se constată nerespectarea caracteristicilor, a condițiilor de fabricație și de utilizare sau comportarea necorespunzătoare în exploatare a produselor. Suspendarea se notifică în scris deținătorului, care poate supune Comisiei Interdepartamentale de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții, după eliminarea cauzelor de suspendare, într-un interval de timp rezonabil, o cerere de reexaminare a cazului, care să conducă la revizuirea agrementului tehnic respectiv;

c) retragerea agrementului tehnic, la inițiativa grupei specializate, în cazul în care, cu ocazia revizuirii sau reexaminării după suspendare, se constată situații care conduc la această decizie. Retragera agrementului tehnic, de asemenea, poate fi și la inițiativa autorității de supraveghere a pieței (Inspecției de Stat în Construcții), care în cazul supravegherii pieței a constatat că produsele pentru construcții plasate pe piață nu respectă prevederile agrementului tehnic deținut.

Retragerea se supune aprobării Comisiei Interdepartamentale de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții.

Lucrările la care s-au utilizat produsele avînd agrementul tehnic suspendat s-au retras ulterior punerii în operă vor fi analizate de proiectant, care va decide menținerea lor sau schimbarea soluției.

3.10 Deținătorul agrementului tehnic și grupa specializată care l-a elaborat vor urmări comportarea în exploatare a produsului respectiv pentru a putea fundamenta propunerea de a reglementa ca tradițional produsul în cauză sau de a prelungi ori de a schimba statutul acelui agrement tehnic.

3.11 Activitatea organismelor de agrementare tehnică și a grupelor specializate pe domenii de activitate se desfășoară în baza instrucțiunilor de organizare și funcționare, emise de Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor în conformitate cu Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 461 din 6 iulie 1995.

3.12 Organismele de agrementare tehnică și grupele specializate efectuează anual analize, pe baza cărora propun Comisiei Interdepartamentale de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții liste cu produse, procedee și echipamente, care au confirmat calitățile de utilizare în perioada de valabilitate a agrementelor tehnice, pentru a fi reglementate și folosite ca tradiționale.

3.13 Organismele de agrementare tehnică și grupele specializate funcționează în baza Regulamentului Comisiei Interdepartamentale de agrement tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții, prezentului Regulament și în activitatea sa se conduc de:

Legile Republicii Moldova:

- nr. 721-XIII din 2 februarie 1996 privind calitatea în construcții;

- nr. 422-XVI din 22 decembrie 2006 privind securitatea generală a produselor;

- nr. 186-XV din 24 aprilie 2003 cu privire la evaluarea conformității produselor;

- nr. 647-XIII din 17 noiembrie 1995 Legea Metrologiei;

- nr. 590 din 22 septembrie 1995 cu privire la standarde.

Hotărîrile de Guvern ale Republicii Moldova:

- nr. 461 din 6 iulie 1995 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind acordarea tehnică pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții”;

- nr. 226 din 29 februarie 2008 „Pentru aprobarea Reglementării tehnice cu privire la produsele pentru construcții”;

Documentele normative:

- normativele în construcții;
- documentele interpretative ale cerințelor esențiale;
- documentele directorii în domeniul evaluării conformității emise de Guvernul Republicii Moldova;
- standardele conexe la reglementarea tehnică cu privire la produsele pentru construcții;
- ordinele și hotărârile Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.

3.14 Organismele de acordare tehnică și grupele specializate:

- din punct de vedere financiar sunt independente de agenții economici, care solicită acordarea tehnică;
- exclud orice acțiune administrativă, financiară etc., atât din partea furnizorilor (producătorilor, vânzătorilor), cât și din partea utilizatorilor, care ar putea influența luarea deciziilor și obiectivitatea organismelor de acordare tehnică și grupelor specializate în activitatea sa de acordare;
- nu dispun de interese comune cu întreprinderile unde este efectuat auditul de acordare sau de inspecție periodică.

3.15 Lista organismelor de acordare și grupelor specializate se publică în Monitorul construcțiilor.

4. FUNCȚIILE ȘI OBLIGAȚIILE ORGANISMELOR DE ACORDARE TEHNICĂ ȘI GRUPELOR SPECIALIZATE

4.1 Funcțiile de bază ale organismului de acordare tehnică și grupelor specializate sunt:

- elaborarea documentelor metodice și organizatorice ale organismului de acordare tehnică;
- elaborarea programelor de evaluare și încercări cu stabilirea indicilor care trebuie confirmați pe parcursul efectuării lucrărilor de acordare;
- întocmirea acordurilor tehnice și menținerea Registrului de evidență a acordurilor tehnice eliberate pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții;
- controlul de inspecție a produselor, procedeele și echipamentelor noi în construcții acordate;
- pregătirea propunerilor privind extinderea, prelungirea, anularea sau suspendarea valabilității acordurilor tehnice;
- informarea Organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor despre rezultatele activităților de acordare tehnică;
- recepționarea și examinarea contestațiilor;
- prezentarea datelor de seamă trimestriale și anuale despre rezultatele activităților de acordare tehnică Comisiei Interdepartamentale de acordare tehnică pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții;
- controlul și evidența periodică a activității sale actuale conform cerințelor documentelor normative în vigoare.

4.2 Organismele de acordare tehnică atestate au următoarele obligații:

a) să îndeplinească în permanență criteriile organizatorice, tehnice și deontologice pe baza cărora au fost atestate, în conformitate cu documentele și cu procedurile aplicabile;

b) să asigure funcționarea grupelor specializate și să realizeze activitățile legate de elaborare a acordurilor tehnice și de urmărire a comportării produselor în exploatare, pe bază de contracte încheiate cu solicitanții acestora.

4.3 Grupele specializate au următoarele obligații:

a) să îndeplinească în permanență criteriile organizatorice, tehnice și deontologice avute în vedere la înființare;

b) să asigure colaborarea specialiștilor sau a unor unități specializate pentru rezolvarea competentă a activităților de elaborare a acordurilor tehnice;

c) să participe la acțiunile de evaluare privind produsele pentru care au elaborat acorduri tehnice.

4.4 Fabricanții și furnizorii, împuterniciți de aceștia, de produse care intră sub incidența acestui Regulament, au următoarele obligații și răspunderi:

a) să solicite Comisiei Interdepartamentale de acordare tehnică pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții elaborarea acordului tehnic pentru produse noi, în condițiile prezentului Regulament;

b) să furnizeze grupelor specializate care elaborează acordurile tehnice toate datele și informațiile necesare privind produsele respective;

c) să faciliteze și să asigure grupelor specializate și organismelor de acordare tehnică condițiile pentru desfășurarea tuturor activităților necesare în elaborarea acordului tehnic, între care:

- examinarea și evaluarea unităților de producție sub aspectul dotării, al stăpînirii proceselor de fabricație, precum și al asigurării calității produselor;
- efectuarea verificărilor și încercărilor sau, după caz, a lucrărilor experimentale;
- efectuarea urmăririi comportării în exploatare pe durata de valabilitate;

d) să răspundă solidar cu executanții lucrărilor, conform legii, pentru viciile ascunse cauzate de calitatea necorespunzătoare a produselor furnizate, puse în lucrare, cu respectarea condițiilor stabilite de fabricanți sau furnizori;

e) să suporte cheltuielile generate de elaborarea acordurilor tehnice, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

5. DREPTURILE ORGANISMELOR DE ACORDARE TEHNICĂ ȘI GRUPELOR SPECIALIZATE

5.1 Organismele de acordare tehnică și grupele specializate au dreptul:

- să refuze acordarea tehnică în cazul lipsei informației suficiente;
- să solicite informația suplimentară de la solicitantul acordului tehnic;
- în caz de rezultate negative a controlului de inspecție, a propune restrângerea acordului tehnic, termenului de valabilitate a acordului tehnic;
- să propună suspendarea/retragerea acordului tehnic în cazul nerespectării de către solicitantul de acordare tehnică a cerințelor determinate.

6. CERINȚELE FAȚĂ DE ORGANISMELE DE ACORDARE TEHNICĂ ȘI GRUPELE SPECIALIZATE

6.1 Organismele de acordare tehnică trebuie să fie competente și să cunoască:

1. Analiza riscurilor: Identificarea posibilelor riscuri și beneficii determinate de utilizarea produselor de construcții inovatoare în absența unor informații tehnice consacrate/solide referitoare la performanța lor, atunci cînd sunt folosite la lucrări de construcții.

2. Stabilirea criteriilor tehnice: Transformarea rezultatului analizei de risc în criteriu tehnic de evaluare a comportamentului și performanței produsului de construcție referitor la îndeplinirea cerințelor naționale aplicabile; informațiile tehnice de care au nevoie cei care participă la procesul de construire ca potențiali utilizatori ai produselor de construcție (fabricanți, proiectanți, contractori, instalatori).

Un organism de acordare tehnică este independent

față de părțile implicate și față de orice interese private.

În plus, un organism de agrementare tehnică dispune de personal cu:

- a) raționament tehnic întemeiat și obiectiv;
- b) cunoștințe detaliate despre legislația și despre alte cerințe în vigoare, referitoare la domeniile de produse pentru care urmează a fi desemnat;
- c) înțelegere de ansamblu a practicilor din construcții și cunoștințe tehnice detaliate, referitoare la domeniile de produse pentru care urmează a fi desemnat;
- d) cunoștințe detaliate despre riscurile specifice implicate și despre aspectele tehnice ale procesului de construire;
- e) cunoștințe detaliate despre standardele de armonizare existente și despre metodele de testare în domeniile de produse pentru care urmează a fi desemnat;
- f) aptitudini lingvistice adecvate.

3. Stabilirea metodelor de evaluare: Conceperea și validarea unor metode adecvate (teste sau calcule) de evaluare a performanței caracteristicilor esențiale ale produsului, ținând cont de nivelul actual de cunoaștere.

4. Determinare: Înțelegerea și evaluarea procesului de fabricare. Un organism de agrementare tehnică dispune de personal având cunoștințe adecvate despre relația *controlului specific din fabrică al producției* produs specific în vederea identificării măsurilor adecvate care asigură constanța produsului de-a lungul respectivului proces de fabricare, dintre procesul de fabricare și caracteristicile produsului legate de controlul din fabrică al producției.

5. Evaluarea produsului: Evaluarea performanței caracteristicilor esențiale ale produselor de construcție pe baza metodelor armonizate în funcție de criterii armonizate.

Pe lângă cerințele enumerate la punctele 1, 2 și 3, un organism de agrementare tehnică dispune de acces la mijloacele și echipamentele necesare în vederea evaluării performanței caracteristicilor esențiale ale produselor de construcție în domeniile de produse pentru care urmează a fi desemnat.

6. Administrare generală: Asigurarea consecvenței, fiabilității, obiectivității și trasabilității prin aplicarea constantă a metodelor de administrare adecvate.

Un organism de agrementare tehnică dispune de:

- a) un istoric cert de respectare a bunului comportament în administrare;
- b) politică, cu procedurile de rigoare, de garantare a confidențialității informațiilor sensibile în interiorul organismului de agrementare tehnică și față de toți partenerii săi;
- c) un sistem de control al documentelor pentru a garanta înregistrarea, trasabilitatea, întreținerea și arhivarea tuturor documentelor relevante;
- d) un mecanism de revizuire administrativă și audit intern pentru a garanta monitorizarea regulată a conformității cu metodele de administrare adecvate;
- e) o procedură care permite tratarea cu obiectivitate a contestațiilor și plîngerilor.

6.2 Grupele specializate trebuie să fie competente:

- a) să evalueze satisfacerea condițiilor de utilizare a produselor noi pe baza unor cunoștințe științifice și practice;
- b) să se pronunțe în mod imparțial față de interesele producătorilor implicați sau ale reprezentanților autorizați ai acestora;
- c) să realizeze sinteza contribuțiilor tuturor părților interesate în vederea unei aprecieri echilibrate.

6.3 La toate etapele de examinare a documentelor solicitanților, de organisme de agrementare tehnică și grupele specializate, trebuie să fie asigurată confidențialitatea informației obținute.

7. RESPONSABILITATEA ORGANISMELOR DE AGREMENTARE TEHNICĂ ȘI GRUPELOR SPECIALIZATE

Organismele de agrementare tehnică și grupele specializate sînt responsabile de:

- evaluarea obiectivă și corectă a produselor, procedurilor și echipamentelor agrementate;
- respectarea obligațiilor indicate în contracte;
- asigurarea confidențialității informației prezentate de către solicitanți în procesul agrementării;
- argumentarea concluziilor referitor la materialele prezentate.

**Acte ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor
al Republicii Moldova****2014 O R D I N****cu privire la expunerea la concurs a dreptului
de deservire a unor curse regulate de călători**

În temeiul prevederilor pct. 23 al Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 854 din 28.07.2006 și a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 695 din 18.11.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului, structurii și efectivului-limită ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor,

ORDON:

1. Se aprobă comunicatul informativ privind concursul de atribuire a dreptului de deservire a curselor Chișinău 09.20, 10.30, 11.50, 18.50, 14.20, 15.30, 17.00 – Șerpeni

06.00, 06.50, 07.45, 09.00, 16.20, 12.20, 14.00 (în zilele pare), Chișinău 10.30, 15.30 – Telița 05.30, 12.30, Dubăsari 06.30 – Kotovsc 14.00 și Cahul 09.15, 14.10 – Vulcănești 08.00, 13.00.

2. Î.S. „Gările și Stațiile Auto” (dl Oleg Platonov) va asigura publicarea prezentului ordin în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3. Controlul asupra îndeplinirii prezentului ordin se pune în sarcina dlui Iulian Postică, șef al Direcției transport terestru.

**MINISTRUL TRANSPORTURILOR
ȘI INFRASTRUCTURII DRUMURILOR****Anatolie ȘALARU****Nr. 229. Chișinău, 1 decembrie, 2011.****COMUNICAT INFORMATIV**

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor anunță desfășurarea concursului privind atribuirea dreptului de deservire a curselor, după cum urmează:

1. Chișinău 09.20, 10.30, 11.50, 18.50, 14.20, 15.30, 17.00 – Șerpeni 06.00, 06.50, 07.45, 09.00, 16.20, 12.20, 14.00 (în zilele pare);

2. Chișinău 10.30, 15.30 – Telița 05.30, 12.30;

3. Dubăsari 06.30 – Kotovsc 14.00;

4. Cahul 09.15, 14.10 – Vulcănești 08.00, 13.00.

Desfășurarea concursului va avea loc la data de 20 ianuarie 2012, în sediul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, adresa bd Ștefan cel Mare și Sfânt 162, etajul 14, biroul 1407.

Pentru a participa la concurs, agentul transportator va depune în cancelaria Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, cu cel puțin 10 zile înainte de data desfășurării concursului o cerere de forma stabilită în anexa nr.1 la Regulile de atribuire prin concurs a dreptului de deservire a rutelor regulate de călători al Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 854 din 28.07.2006, cu anexarea

următoarelor documente, separat pentru fiecare pachet de curse:

- licența de activitate pentru genul de activitate „transport auto de călători în folos public”, cu anexele acesteia;

- certificatul de înmatriculare a mijlocului de transport;

- raportul cu privire la testarea tehnică a mijlocului de transport;

- proiectul orarului de circulație;

- certificatul de competență profesională a șoferului;

- schema rutei;

- documente confirmative de deținere în arendă sau proprietate a bazei tehnico-materiale;

- certificat referitor la defalcările în buget.

La concurs nu sînt admiși agenții transportatori:

- a) care în ultimul an de activitate au comis încălcări, în urma cărora le-a fost retras dreptul de deservire a uneia dintre rutele atribuite anterior;

- b) în actele cărora au fost depistate date eronate.

Informații suplimentare puteți obține la telefonul de contact nr. 82-07-18.

Acte ale Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova**2015 DECIZIE**

cu privire la aprobarea modificărilor în Statutul Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, aprobat prin Decizia Consiliului CCI din 19.12.2008.

În temeiul art.16, art.24 ale Legii nr. 393-XIV din 13.05.99 cu privire la Camera de Comerț și Industrie și art. 17, 32 din Statutul Camerei de Comerț și Industrie din 06.09.2002, Consiliul Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova

A DECIS:

1. Se aprobă modificările în Regulamentul CACI CCI RM

**PREȘEDINTELE CAMEREI DE COMERȚ
ȘI INDUSTRIE A REPUBLICII MOLDOVA**

Gheorghe CUCU

Nr. 7/10. Chișinău, 25 noiembrie 2011.

cu privire la procedura de arbitraj intern, conform anexei nr. 1.

2. Se aprobă modificările în Regulamentul CACI CCI RM cu privire la procedura de arbitraj comercial internațional, conform anexei nr. 2.

3. Prezentele modificări intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Anexa nr. 1

1. Articolul 4 de la Anexa nr.1 la Regulamentul cu privire la procedura de arbitraj intern „Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale pentru soluționarea litigiilor civile și comerciale interne” se completează cu alin. (9), care va avea următorul cuprins:

„ (9) Având în vedere complexitatea cauzei, creșterea semnificativă a timpului petrecut în legătură cu procedura arbitrală, la prezentarea tribunalului arbitral, Președintele Curții de Arbitraj poate decide majorarea taxei arbitrale.”

Anexa nr. 2

1. Articolul 2 din Regulamentul cu privire la procedura de arbitraj comercial internațional va fi expus într-o nouă redacție și va avea următorul cuprins:

„Art.2 - Domeniul de aplicare

(1) Prezentul Regulament se aplică în cazul în care sediul arbitrajului comercial internațional se află pe teritoriul Republicii Moldova.

(2) Arbitrajul se consideră internațional dacă:

a) Părțile unei convenții de arbitraj își au, la momentul încheierii acesteia, locul de afaceri în diferite state;

b) În afara teritoriului statului în care părțile își au locul de afaceri este situat:

- locul arbitrajului prevăzut în convenția de arbitraj sau determinat în conformitate cu ea;

- locul în care urmează să fie executată o parte substanțială a obligațiilor din raporturile comerciale sau locul cu care obiectul litigiului are legătura cea mai strânsă;

c) Părțile au convenit în mod expres ca obiectul convenției de arbitraj să aibă legătură cu cel puțin 2 state.

(3) În sensul alin.(2):

a) dacă o parte a convenției de arbitraj are mai multe locuri de afaceri, se va considera loc de afaceri cel care are o relație mai strânsă cu convenția de arbitraj;

b) dacă o parte nu are loc de afaceri, se consideră loc de afaceri domiciliul sau reședința părții.

(4) Prin acord al părților, se remită spre soluționare în arbitraj comercial internațional:

a) litigiile care decurg din raporturi contractuale civile și din alte raporturi juridice izvorâte din executarea contractelor comerciale internaționale și din alte relații economice internaționale, dacă sediul a cel puțin unei părți se află în afara Republicii Moldova;

b) litigiile apărute între întreprinderi cu investiții străine și asociații, organizații internaționale fondate pe teritoriul

Republicii Moldova, litigiile dintre participanții lor, precum și litigiile dintre aceștia și alte subiecte de drept ale Republicii Moldova.

(5) Un litigiu are un caracter comercial dacă decurge din raporturi juridice contractuale și necontractuale care cuprind următoarele, nelimitându-se la ele: contracte de livrare sau de schimb de bunuri și servicii; acorduri de distribuție; reprezentanțe comerciale sau agenții comerciale; factoring; leasing; construcție a obiectivelor industriale; consulting; engineering de afaceri; licențiere; investiții; finanțare; servicii bancare; asigurări; acorduri de exploatare sau de concesiune; întreprinderi mixte și alte forme de cooperare industrială sau comercială; transport de mărfuri și de pasageri pe calea aeriană, maritimă, feroviară și rutieră;

(6) În cazul în care s-a încredințat Curții de Arbitraj organizarea unui arbitraj internațional, prin însuși acest fapt, părțile au acceptat prezentul Regulament, afară numai dacă, o dată cu încredințarea organizării arbitrajului, părțile au optat, în scris, pentru alte norme de procedură și acestea au fost acceptate de tribunalul arbitral”.

2. Art. 40 alin.(2) lit.c) se completează cu următoarele „în special, în absența condițiilor necesare pentru examinarea și soluționarea litigiului în fond, inclusiv în cazul în care, din cauza inacțiunii reclamantului cazul rămâne nesoluționat pentru mai mult de șase luni.”

3. Articolul 4 de la Anexa nr.1 la Regulamentul cu privire la procedura de arbitraj comercial internațional - „Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale la soluționarea litigiilor internaționale” se completează cu alin. (9), care va avea următorul cuprins:

„(9) Având în vedere complexitatea cauzei, creșterea semnificativă a timpului petrecut în legătură cu procedura arbitrală, la prezentarea tribunalului arbitral, Președintele Curții de Arbitraj poate decide majorarea taxei arbitrale.”

**Acte ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice
și Tehnologia Informației****2016 H O T Ă R Î R E****cu privire la aprobarea formularelor rapoartelor statistice
pentru furnizorii de rețele și/sau servicii publice
de comunicații electronice**

În temeiul prevederilor art.10 alin.(1) lit.e), lit.f) al art.11 alin.(9) și ale art.20 alin.(2) lit.g) din Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.51-54, art.155),

Având în vedere prevederile pct.29 subpct.7) din Regulamentul privind regimul de autorizare generală și eliberare a licențelor de utilizare a resurselor limitate pentru furnizarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice, aprobat prin Hotărîrea ANRCETI nr.57 din 21.12.2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.22-24, art.127),

În conformitate cu pct.14 și pct.15 lit.b) din Regulamentul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.905 din 28.07.2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.143-144, art.917), Consiliul de Administrație

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Formularele-tip „Raportul statistic al furnizorului de rețele și/sau servicii de comunicații electronice” (în continuare Raport statistic) conform anexelor 1, 2, 3, 4 și 5 la prezenta hotărîre.

2. Se aprobă instrucțiunile privind completarea formularelor de rapoarte statistice ale furnizorului de comunicații electronice, conform Anexei nr. 6 la prezenta hotărîre.

3. Formularul ”CE-1. Rețele operate și servicii furnizate” (Anexa nr. 1) va fi raportat de toți furnizorii de rețele și/sau servicii autorizați - anual. Dacă furnizorul autorizat indică în formularul ”CE-1. Rețele operate și servicii furnizate” că nu efectuează activități în domeniul comunicațiilor electronice, acesta nu are obligația să prezinte rapoartele ”CE-2. Rețele și servicii fixe”, ”CE-3. Rețele și servicii mobile”, ”CE-4. Rețele și servicii audiovizuale” și ”CE-5. Detalierea geografică a serviciilor prestate”.

4. Formularele ”CE-2. Rețele și servicii fixe” (Anexa nr. 2), ”CE-3. Rețele și servicii mobile” (Anexa nr. 3), ”CE-4. Rețele și servicii audiovizuale” (Anexa nr. 4) vor fi raportate de furnizori - trimestrial, conform relevanței:

a) au obligația să raporteze conform Formularului ”CE-2. Rețele și servicii fixe” (Anexa nr. 2) toți furnizorii care operează rețele fixe de acces și/sau prestează servicii prin rețele fixe, cu excepția furnizorilor care oferă prin

rețelele date exclusiv servicii de transport al conținutului audiovizual;

b) au obligația să raporteze conform Formularului ”CE-3. Rețele și servicii mobile” (Anexa nr. 3) toți furnizorii care operează rețele mobile de acces și/sau prestează servicii prin rețele mobile, inclusiv prin rețele virtuale;

c) au obligația să raporteze conform Formularului ”CE-4. Rețele și servicii audiovizuale” (Anexa nr. 4) – toți furnizorii care operează rețele și/sau servicii audiovizuale.

5. Formularul ”CE-5. Detalierea geografică a serviciilor prestate” (Anexa nr. 5) va fi raportat de furnizorii care prestează rețele și/sau servicii de comunicații electronice în puncte fixe de telefonie, acces în bandă largă și servicii TV multicanal - anual.

6. Furnizorii menționați în pct.3-5, au obligația să transmită ANRCETI trimestrial și anual informația statistică conform formularelor din anexe, timp de 45 de zile de la încheierea perioadei de raportare. Datele prezentate în rapoartele trimestriale vor fi cumulative pe parcursul anului, iar datele raportului prezentat pentru trimestrul IV vor corespunde datelor anuale ale furnizorului.

7. Rapoartele statistice se vor prezenta la ANRCETI în formă electronică la adresa e-mail: raport.statistic@anrceti.md și în unul dintre următoarele moduri:

a) prin depunere, personal sau de către un reprezentant al furnizorului de rețele și/sau servicii de comunicații electronice, sub luare de semnătură;

b) prin serviciul poștal de trimitere recomandată cu confirmare de primire la adresa ANRCETI: bd Ștefan cel Mare 134, of. 410, mun. Chișinău.

8. În cazul nerespectării obligației prevăzute la pct. 6 ANRCETI va aplica sancțiuni prevăzute de legislația în vigoare.

9. Prezenta hotărîre intră în vigoare la data 01.01.2012.

10. Din data intrării în vigoare a prezentei hotărîri se abrogă Hotărîrea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Telecomunicații și Informatică nr. 02/1 din 04.02.2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.26-29, art.64) cu modificările și completările ulterioare.

11. Partea dispozitivă a prezentei hotărîri se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**PREȘEDINTELE
CONSILIULUI AGENȚIEI NAȚIONALE
PENTRU REGLEMENTARE
ÎN COMUNICAȚII ELECTRONICE
ȘI TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI**

Membrii Consiliului

Nr. 33. Chișinău, 17 noiembrie 2011.

Sergiu SÎTNIC

**Ion Pochin
Iurie Ursu**

Acte ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

2017 H O T Ă R Î R E

**cu privire la rezultatele controlului complex
privind respectarea legislației în domeniul
asociațiilor de economii și împrumut
de către A.E.Î. „PELINIA”**

În temeiul Ordonanței Comisiei Naționale a Pieței Financiare (C.N.P.F.) nr. 25/8-O din 30.06.2011¹ și Ordinului vicepreședintelui C.N.P.F. nr. 74 din 04.07.2011, a fost efectuat controlul complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „PELINIA” (r-nul Drochia, s. Pelinia) pentru perioada de activitate 01.01.2009 - 31.05.2011.

A.E.Î. „PELINIA” (în continuare – asociația) a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat cu nr. 1003602001993, certificatul de înregistrare de stat seria MD nr. 0079865 din 18.01.2000 și deține licența de categoria B seria C.N.P.F. nr. 000029, eliberată la data de 29.01.2009.

Conform raportului specializat la situația din 31.05.2011, asociația a înregistrat următorii indicatori normativi caracteristici activității asociațiilor de economii și împrumut, care se prezintă în tabelul ce urmează:

(mii lei)

Nr.	Indicatorii normativi	Valoarea înregistrată	Normativul stabilit	Abateră absolută (+, -)
1.	Rezerva instituțională	1090,6	341,0	+ 749,6
2.	Plasarea rezervei instituționale	215,0	136,4	+ 78,6
3.	Plasarea lichidităților obligatorii	150,3	108,1	+ 42,2

Analiza evoluției principalilor indicatori ai activității asociației, care se prezintă în tabelul ce urmează, constată majorarea tuturor indicatorilor înregistrați. Creșterea valorii împrumuturilor acordate cu 43,2 la sută a fost condiționată de majorarea valorii creditelor bancare și împrumuturilor primite de circa 2,2 ori și a depunerilor de economii cu 63 la sută.

(mii lei)

Nr.	Indicatorii	31.05.2010	31.05.2011	2011 față de 2010 (-, +)	2011 față de 2010 (%)
1.	Împrumuturi acordate	1979,1	2834,4	+ 855,3	143,2
2.	Provizioane pentru pierderi din împrumuturi	- 28,2	- 28,6	+ 0,4	101,4
3.	Total active	2310,6	3409,5	+ 1098,9	147,6
4.	Credite bancare și împrumuturi primite	481,0	1041,0	+ 560,0	Creștere de 2,2 ori
5.	Depuneri de economii	663,0	1080,6	+ 417,6	163,0
6.	Profitul net	88,6	129,7	+ 41,1	146,4

Contrar prevederilor art. 9 alin. (2) lit. b), art. 44 alin. (1) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007² (în continuare – Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007) și art. 29 alin. (6) din Legea contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007³ (în continuare - Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007), rapoartele financiare și specializate ale asociației nu reflectă imaginea reală și fidelă a elementelor contabile ale asociației. Ca rezultat al nerespectării cerințelor privind constituirea și utilizarea provizioanelor pentru pierderi din împrumuturi, stabilite la pct. 27 și pct. 28 din Normele de prudență financiară a asociațiilor de economii și împrumut, aprobate prin Hotărârea C.N.P.F. nr.17/8 din 30.04.2008⁴ (în continuare – Normele de

prudență financiară), asociația urma să constituie provizioane pentru împrumuturile și dobânzile aferente, clasificate în una din categoriile “standarde – compromise”, în mărime de 0,97 mii lei, astfel rezultatul financiar al asociației la situația din 31.05.2011 a fost majorat nejustificat cu circa 0,7 mii lei. Contrar cerințelor art. 18 și art. 23 alin. (6) din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007, au fost admise cazuri în care datele din raportul specializat al asociației la situația din 31.05.2011, aferente posturilor de bilanț “profitul net”, “profitul nerepartizat al anilor precedenți” și “corectarea rezultatelor anilor precedenți” nu corespund valorilor înregistrate în registrele contabile obligatorii care au servit drept bază pentru întocmirea raportului în cauză.

Nerespectând cerințele art. 13 alin. (2) lit. e) și art. 24 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007, directorul executiv al asociației nu a asigurat efectuarea inventarierii patrimoniului asociației pentru anii 2009 și 2010 în conformitate cu prevederile art. 4 lit. a) din Regulamentul privind inventarierea, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 27 din 28.04.2004⁵. Contrar prevederilor pct. 29 din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova, aprobate prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 764 din 25.11.1992⁶ (în continuare - Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă), nu au fost respectate cerințele privind modul de amenajare a casieriei asociației, lipsește încăperea specială amenajată și izolată, destinată primirii, eliberării și păstrării provizorii a numerarului. Nerespectând cerințele pct. 37 din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă, reviziile inopinate ale casierii asociației în anii 2009 și 2010 au fost efectuate unipersonal de către președintele comisiei de cenzori, precum și în lipsa ordinului directorului executiv. Contabilul - șef al asociației nu a respectat cerințele de întocmire a documentelor primare ale asociației fiind admise corectări în registrele de casă fără a fi respectate prevederile art. 42 alin. (2) din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007 și pct. 23 din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă. Contrar cerințelor art. 18, art. 19 alin. (1) și art. 23 alin. (1) din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007, la data de 24.03.2010, 13.10.2010, 22.02.2011 și 08.04.2011 au fost constatate înregistrări în registrele contabile obligatorii privind încasarea de numerar în mărime de circa 815,0 mii lei în lipsa documentelor primare care justifică efectuarea operațiunilor economice respective.

Administratorii asociației nu au respectat cerințele privind împrumuturile expirate și dobânzile aferente conform prevederilor pct. 36 din Normele de prudență financiară, fiind admise cazuri în care asociația nu s-a adresat în instanța de judecată pentru împrumuturile expirate mai mult de 90 de zile. Consiliul asociației nu a elaborat, aprobat

¹ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 110-112, art. 827

² Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 112-116, art. 506

³ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 90-93, art. 399

⁴ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.131-133, art.381

⁵ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 123-124, art. 268

⁶ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1992, nr.11, art. 351

și asigurat implementarea adecvată a politicii de gestiune a activelor și datorilor, politicii de împrumut și politicii de investiții, încălcând astfel cerințele art. 40 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, pct. 15, pct. 19 și pct. 43 din Normele de prudență financiară. Nerespectând cerințele pct. 55 lit. a) din Normele de prudență financiară, depunerile pentru garantarea împrumuturilor au fost restituite unui membru anterior achitării tuturor plăților prevăzute de contractul de împrumut respectiv, în scopul garantării cărora aceste depuneri au fost atrase.

Verificarea contractelor de împrumut a constatat cazuri de aplicare a dobânzilor de întârziere la dobânzi, ceea ce contravine prevederilor art. 619 alin. (4) din Codul civil al Republicii Moldova⁷ (în continuare – Codul civil). Contrar cerințelor art. 668 alin. (3) din Codul civil și pct. 2.5 din contractele de împrumut, în anii 2009 și 2010 a fost modificată rata dobânzii la împrumuturile acordate fără înștiințarea în termen în formă scrisă a membrilor beneficiari ai acestora.

Nerespectând principiul privind accesul egal al membrilor asociației la serviciile de acordare a împrumuturilor și de acceptare a depunerilor de economii, stabilit la art. 4 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, contrar cerințelor pct. 39 și pct. 40 din Normele de prudență financiară, directorul executiv al asociației a acordat împrumuturi unor membri ai asociației în trimestrul I al anului 2009 la o rată a dobânzii și pentru un termen diferit față de valoarea și termenul respectiv aprobat de consiliu și, de asemenea, a acceptat depuneri de economii de la persoana afiliată directorului executiv la o rată a dobânzii diferită decât cea aplicată în cazul altor membri ai asociației. Contrar cerințelor art. 40 alin. (2) lit. g), art. 42 alin. (2) și alin. (4) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, pct. 38 din Normele de prudență financiară, de către directorul executiv în exercițiu au fost acordate împrumuturi membrilor asociației, inclusiv membrilor consiliului și persoanelor afiliate acestora, în lipsa hotărârilor consiliului.

Nerespectând prevederile art. 15 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, directorul executiv nu a asigurat păstrarea unui contract de împrumut la sediul asociației.

În perioada supusă controlului organele de conducere ale asociației nu au asigurat în deplină măsură respectarea procedurii de convocare a adunărilor generale ale

membrilor, nefiind respectat termenul stabilit de legislație privind informarea membrilor despre convocarea adunării generale din 27.02.2011, ceea ce contravine prevederilor art. 37 alin. (5) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007.

Reieșind din cele expuse, în temeiul prevederilor art. 1 alin. (1), art. 3, art. 4 alin. (1) și alin. (2), art. 8 lit. b) și lit. f), art. 9 alin. (1) lit. d), art. 20 alin. (1), art. 21 alin. (1), art. 22 alin. (1) și alin. (2) și art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare"⁸, art. 9 alin. (2), art. 46 alin. (1), alin. (2) și alin. (5), art. 49 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, Normelor de prudență financiară,

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE HOTĂRĂȘTE:

1. Se inițiază procedura de tragere la răspundere contravențională a directorului executiv al A.E.Î. "PELINIA", conform Codului contravențional al Republicii Moldova.

2. Se prescrie administratorilor A.E.Î. "PELINIA" întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor reflectate în actul de control și respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative.

3. Se ia act de înlăturarea de către A.E.Î. "PELINIA" a unor încălcări reflectate în actul de control și anume:

- elaborarea și aprobarea în cadrul ședinței consiliului din 19.07.2011 a politicii de gestiune a activelor și datorilor, politicii de împrumut și a politicii de investiții;

- reflectarea în raportul specializat, prezentat de către A.E.Î. "PELINIA" pentru luna iulie 2011, a valorilor ajustate normelor de prudență financiară privind clasificarea împrumuturilor și dobânzilor aferente în scopul constituirii și utilizării provizioanelor pentru pierderi din împrumuturi;

- prezentarea contractului de împrumut nr. 017/TL/2011/130, încheiat de către asociație cu S.A. "Corporația de Finanțare Rurală" la data de 06.04.2011.

4. A.E.Î. "PELINIA" va informa lunar Comisia Națională a Pieței Financiare despre măsurile întreprinse în vederea executării pct. 2, cu anexarea copiilor documentelor justificative.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale plasamente colective și microfinanțare.

6. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Victor CAPTARI

Nr. 54/1. Chișinău, 25 noiembrie, 2011.

⁷ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 82-86, art. 661

⁸ Republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS

2018 HOTĂRÎRE

cu privire la rezultatele controlului planificat privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către Brokerul de Asigurare-Reasigurare „IMPERBROKER” S.R.L.

În temeiul Ordonanței Comisiei Naționale a Pieței Financiare (C.N.P.F.) nr. 46/8-O din 22.09.2011¹ și Ordinului președintelui C.N.P.F. nr. 127 din 03.10.2011, a fost efectuat controlul planificat privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor de către Brokerul de Asigurare-Reasigurare „IMPERBROKER” S.R.L. (în continuare – BAR „IMPERBROKER” S.R.L. sau brokerul) pentru perioada de activitate 29.05.2008 - 31.08.2011.

BAR „IMPERBROKER” S.R.L. a fost înregistrat la Camera Înregistrării de Stat la data de 17.03.2008 sub nr. 1008600013944, deține certificatul de înregistrare de stat seria MD nr. 0078567 din 17.03.2008 și licența pentru activitatea de intermediere în asigurări seria CNPF nr. 000644 din 29.05.2008 eliberată pe termen de 5 ani.

În perioada supusă controlului brokerul a desfășurat activitatea licențiată pe adresele mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 1 of. 708 și mun. Chișinău, str. Mitropolit Dosoftei, 118, ultima nefiind inclusă în anexă la licență, fapt ce contravine prevederilor art.9 alin.(3), art.14 alin.(6) și art.15 alin.(2) din Legea nr.451-XV din 30.07.2001 „Privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător”² (în continuare - Legea nr. 451-XV din 30.07.2001).

Contrar prevederilor art.49 alin.(2) lit.c) din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006 „Cu privire la asigurări”³ (în continuare - Legea nr.407-XVI din 21.12.2006), în perioadele 24.04.2009 – 12.06.2010 și 12.06.2011-05.10.2011 BAR „IMPERBROKER” S.R.L. nu dispunea de un contract de asigurare de răspundere civilă profesională în valoare de cel puțin 10 milioane lei pentru fiecare solicitare de daune și în valoare globală de 15 milioane lei pe an pentru totalitatea solicitărilor de daune.

Controlul respectării normelor legale la aplicarea primelor de asigurare de bază pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto a constatat intermedierea de către BAR „IMPERBROKER” S.R.L. în perioada iunie-august 2011, a contractelor de asigurare cu acordarea reducerilor neîntemeiate de primă de până la 50 la sută (7,9 mii lei) în cazul a 53 contracte de răspundere civilă auto internă intermediată și de până la 20 la sută (11,0 mii lei) în cazul a 181 contracte de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă intermediată, ceea ce contravine prevederilor art. 7 alin. (4) din Legea nr.407 – XVI din 21.12.2006, art.11 alin.(2), alin. (3) și art.12 alin.(1) din Legea nr.414-XVI din 22.12.2006 „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”⁴ (în continuare – Legea nr.414-XVI din 22.12.2006).

BAR „IMPERBROKER” S.R.L. pe toată perioada supusă controlului a prezentat autorității de supraveghere rapoarte ce conțineau date eronate cu privire la atribuirea clasei de asigurări și cu privire la comisioanele achitate personalului propriu, nerespectând modul de completare a indicatorilor stabiliți în rapoartele specializate conform anexelor nr. 2 și

3 la Hotărârea C.N.P.F. nr. 45/5 din 16.10.2009 „Cu privire la aprobarea formei și conținutului rapoartelor specializate ale intermediarilor în asigurări și/sau reasigurări”⁵ (în continuare - Hotărârea C.N.P.F. nr. 45/5 din 16.10.2009).

Contrar prevederilor pct. 3 lit.g) din Regulamentul cu privire la cerințele față de persoanele cu funcții de răspundere ale asigurătorilor/reasigurătorilor și intermediarilor în asigurări, aprobat prin Hotărârea C.N.P.F. nr.13/3 din 03.04.2008⁶, brokerul a angajat în funcția de contabil-șef o persoană care nu întrunea condițiile privind experiența de muncă în domeniul asigurărilor.

În perioada anului financiar 2008 activitatea BAR „IMPERBROKER” S.R.L. nu a fost supusă unui audit extern și nu a fost publicat în edițiile periodice de largă circulație raportul privind rezultatele financiare și avizul auditului extern, ceea ce contravine prevederilor art. 39 alin.(7) și art.49 alin.(8) din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006.

La momentul controlului brokerul nu avea afișat pe panoul informativ informația privind situația financiară, serviciile prestate și tarifele aplicate, numărul de contracte pentru ultimul an de activitate, precum și regulile interne de lucru cu clienții, ceea ce contravine prevederilor art.19 din Legea nr.105-XV din 13.03.2003 „Privind protecția consumatorilor”⁷, cap. II pct. 5 subpct.(4)-(10), pct. 6 din Regulamentul cu privire la dezvăluirea de către participanții profesioniști la piața financiară nebancaară a informației privind acordarea serviciilor, aprobat prin Hotărârea C.N.P.F. nr.8/6 din 26.02.2010⁸.

În perioada supusă controlului BAR „IMPERBROKER” S.R.L. nu a asigurat integritatea și condițiile speciale pentru păstrarea formularelor de strictă evidență (polițelor), precum și ținerea și completarea Registrului de evidență a formularelor de strictă evidență (polițelor) pe tipuri separate, conform pct. 5, pct. 8, pct. 11 din Instrucțiunea privind evidența, eliberarea, păstrarea și utilizarea formularelor tipizate de documente primare cu regim special, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 294 din 17.03.1998 „Cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.406-II din 23 decembrie 1997”⁹.

Contrar prevederilor art. 24 din Legea contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007¹⁰ (în continuare – Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007), BAR „IMPERBROKER” S.R.L. pe parcursul perioadei de control nu a efectuat inventarierea formularelor de strictă evidență cel puțin o dată pe an.

În perioada de activitate supusă controlului brokerul nu a respectat prevederile art. 8 alin.(8) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 și cap. II pct. 4 din Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 28.04.1998 „Cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar”¹¹ (în continuare

¹ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.160-163, art. 1467

² Republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2005, nr.26-28, art.95

³ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.47-49, art. 213

⁴ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.32-35, art.112

⁵ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.197-200, art.877

⁶ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.97-98, art.298

⁷ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.126-131, art. 507

⁸ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.81-82, art.310

⁹ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.30-33, art.288

¹⁰ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.90-93, art.399

¹¹ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.62-65, art.589

- Hotărârea Guvernului nr. 474 din 28.04.1998), prestînd servicii de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto în afara încăperilor amenajate ale intermediarului, cu eliberarea bonurilor de plată fără a utiliza mașina de casă și control cu memorie fiscală.

Pentru anul 2008 brokerul nu a asigurat integritatea păstrării documentelor primare contabile, iar pentru perioada anilor 2008-2009 evidența contabilă lipsește și nu a fost restabilită în termenii prevăzuți și nici la momentul efectuării controlului, prin ce au fost încălcate prevederile art. 39 alin. (1) și (2), art.49 alin. (8) din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006 și art.13 alin. (1), (2) lit. d), art.43 din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007.

În perioada supusă controlului brokerul a reflectat în Raportul privind activitatea de bază a intermediarului în asigurări și/sau reasigurări, aprobat prin Hotărârea C.N.P.F. nr.45/5 din 16.10.2009, date majorate despre veniturile obținute din activitatea de intermediere, astfel fiind încălcate prevederile art. 29 alin. (6) din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007.

Contrar prevederilor art. 49 alin. (3) din Legea nr. 407-XVI din 21.12.2006, BAR „IMPERBROKER” S.R.L. a admis desfășurarea activității licențiate prin intermediul a 5 persoane care nu aveau calitatea de personal propriu sau asistenți de brokeraj, cu aceste persoane nefiind încheiate contracte de mandat.

În rezultatul controlului s-a constatat implicarea asiguratorului (directorul reprezentanței, persoană cu funcții de răspundere a unei companii de asigurări) în activitatea brokerului, prin ce a fost încălcat art. 52 alin. (4) din Legea nr. 407-XVI din 21.12.2006.

La momentul efectuării controlului s-a stabilit că subdiviziunea brokerului de pe adresa mun. Chișinău, str. Mitropolit Dosoftei, 118 era dotată cu aparat de casă și control înregistrat la organul fiscal cu nr. 640210086 din 16.10.2008 cu adresa altei subdiviziuni – mun. Chișinău, str. Armenească, 53, of. 9, fără reînregistrarea (punerea la evidență) în modul stabilit la organul fiscal, astfel fiind încălcate prevederile pct.4¹, pct.8 lit. a), b), c) din Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 28.04.1998.

Nerespectînd prevederile pct. 26 din Regulamentul cu privire la modul de percepere a taxelor și plăților de către

Comisia Națională a Pieței Financiare, aprobat prin Hotărârea C.N.P.F. nr. 45/8 din 06.09.2007¹², BAR „IMPERBROKER” S.R.L. nu a transferat în volum deplin și în termen plățile regulatorii ce au fost calculate la situația din 29.09.2011, fiind înregistrat sold final negativ în sumă de 4,3 mii lei.

În temeiul art.6 alin.(3) din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”¹³ (în continuare - Legea nr.192-XIV din 12.11.1998), un transfer incomplet sau întîrziat pe contul C.N.P.F. atrage după sine penalitate în mărime de 0,05% din suma netransferată, pentru fiecare zi de întîrziere, ce constituie în cazul dat suma de 3,0 mii lei.

În baza constatărilor expuse, în temeiul prevederilor art.1 alin.(1), art.3, art.4 alin.(1) și alin.(2), art.8 lit. b) și lit. f), art. 9 alin. (1) lit. d), art.20 alin.(1), art.21 alin.(1), art.22 alin.(1) și alin.(2), art.25 alin.(2) din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998, art.8 alin.(1) lit. c) pct.34), art.9 alin.(3), art.14 alin.(6), art.15 alin.(2) și alin.(7), art.19 alin.(1) din Legea nr.451-XV din 30.07.2001, art.55 alin.(1) din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006,

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE HOTĂRĂȘTE:

1. Se constată nevalabilă licența seria CNPF nr. 000644 din 29.05.2008 eliberată Brokerului de Asigurare-Reasigurare „IMPERBROKER” S.R.L. pentru a desfășura activitatea de intermediere în asigurări.

2. Se prescrie brokerului de asigurare-reasigurare nominalizat în pct.1, în decurs de 10 zile lucrătoare, să depună la Comisia Națională a Pieței Financiare licența retrasă.

3. Se informează Inspectoratul Fiscal de Stat vizavi de încălcările constatate.

4. Se ia act de:

- tragerea la răspundere contravențională a administratorului Brokerului de Asigurare-Reasigurare „IMPERBROKER” S.R.L. conform Codului contravențional al Republicii Moldova;

- recalcularea veniturilor diminuate, achitarea datoriilor, plăților regulatorii și penalității în suma totală de 7,3 mii lei conform ordinelor de plată nr. 214 și nr. 213 din 24.10.2011.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere asigurări.

6. Prezenta hotărîre intră în vigoare din data publicării.

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Nr. 55/1. Chișinău, 1 decembrie 2011.

Victor CAPTARI

¹² Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.165-167, art.616

¹³ Republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.117-126 BIS

2019 HOTĂRÎRE **cu privire la prescrierea unui broker de asigurare** **de a prezenta rapoartele specializate**

În cadrul supravegherii modului de respectare a legislației cu privire la asigurări s-a constatat că Brokerul de Asigurare-Reasigurare „MARKET DE ASIGURĂRI” S.R.L., la situațiile din 31.03.2011, 30.06.2011 și 30.09.2011, nu a prezentat rapoartele specializate privind activitatea de bază a intermediarului în asigurări și/sau reasigurări și privind activitatea intermediarului în asigurări și/sau reasigurări prin personal propriu, asistenți în brokeraj și/sau subagenți conform anexelor nr.2 și nr.3 la Hotărârea Comisiei Naționale

a Pieței Financiare nr.45/5 din 16.10.2009 “Cu privire la aprobarea formei și conținutului rapoartelor specializate ale intermediarilor în asigurări și/sau reasigurări”¹, prin ce au admis încălcarea prevederilor art.49 alin.(2) lit.h) și alin.(8) din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006 “Cu privire la asigurări”² (în continuare - Legea nr.407-XVI din 21.12.2006).

Reieșind din cele expuse, în temeiul prevederilor art.53 alin.(5), art.54 alin.(1), art.55 alin.(1) lit.b), alin.(2) și alin. (3) din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006, art.8 alin.(1)

¹ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 197-200, art. 877

² Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.47-49, art.213

lit.c) pct.34), art.19 alin.(1) și alin.(8) din Legea nr.451-XV din 30.07.2001 "Privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător"³, art.1 alin.(1), art.3, art.4 alin.(1) și alin.(2), art.8 lit.b) și lit.f), art.9 alin.(1) lit.d), lit.e) și lit.r), art.21 alin.(1), art.22 alin.(1) și alin.(2), art.25 alin.(2) din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare"⁴, pct.6 lit.d), pct.7.9 lit.b) și lit.c) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.48/5 din 27.09.2007 "Cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare"⁵,

**COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
HOTĂRĂȘTE:**

1. Se prescrie persoanelor cu funcție de răspundere

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Nr. 55/10. Chișinău, 1 decembrie 2011.

Victor CAPTARI

³ Republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2005, nr.26-28, art.95

⁴ Republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.117-126 BIS

⁵ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.157-160, art.587

ale Brokerului de Asigurare-Reasigurare „MARKET DE ASIGURĂRI” S.R.L., în termen de 15 zile lucrătoare din data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, să asigure prezentarea Raportului privind activitatea de bază a intermediarului în asigurări și/sau reasigurări și a Raportului privind activitatea de bază a intermediarului în asigurări și/sau reasigurări prin personal propriu, asistenți în brokeraj și/sau subagenți, solicitate de Comisia Națională a Pieței Financiare în cadrul supravegherii.

2. Se avertizează brokerul de asigurare nominalizat cu sancționare prin retragerea licenței pentru dreptul de a desfășura activitatea de intermediere în asigurări, în cazul nerespectării prevederilor pct.1 al prezentei hotărâri.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere asigurări.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

2020 H O T Ă R Î R E

**cu privire la retragerea licențelor pentru
dreptul de a desfășura activitatea de intermediere
în domeniul asigurărilor și reasigurărilor
brokerilor de asigurare-reasigurare
„BROKER POLIS” S.R.L. și „CLEINT BROKER” S.R.L.**

Ca rezultat al neexecutării, în mod repetat, de către persoanele cu funcție de răspundere ale brokerilor de asigurare-reasigurare „BROKER POLIS” S.R.L. și „CLEINT BROKER” S.R.L. a hotărârilor Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.37/18 din 19.08.2011 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.148-151, art.1188) și nr.48/13 din 13.10.2011 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.182-186, art.1697), prin care s-a prescris prezentarea informațiilor în conformitate cu legislația în vigoare, în temeiul art.1 alin.(1), art.3, art.4 alin.(1) și alin.(2), art.8 lit.c), art.9 alin.(1) lit.d) și lit.r), art.21 alin.(1), art.22 alin.(1) și alin.(2), art.25 alin.(2) din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.117-126 BIS), art.51, art.54 alin.(1) și alin.(2) lit.d), art.55 alin.(2) și alin.(3) din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006 „Cu privire la asigurări” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.47-49, art.213), art.8 alin.(1) lit.c) pct.34) , art.21 alin.(2) lit.f) și alin.(6) din Legea nr.451-XV din 30.07.2001 „Privind

reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.26-28, art.95),

**COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
HOTĂRĂȘTE:**

1. Se retrag licențele brokerilor de asigurare-reasigurare „BROKER POLIS” S.R.L. seria A MMII 029610 eliberată la 28.08.2008, valabilă până la 28.08.2013 și „CLEINT BROKER” S.R.L. seria CNPF 000110 eliberată la 22.05.2009, valabilă până la 22.05.2014, pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și reasigurări.

2. Se prescrie brokerilor de asigurare-reasigurare nominalizați în pct.1, în decurs de 10 zile lucrătoare, să depună la Comisia Națională a Pieței Financiare licențele retrase.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere asigurări.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Nr. 55/11. Chișinău, 1 decembrie 2011.

Victor CAPTARI

2021 O R D O N A N Ț Ă

**cu privire la inițierea controlului complex
al activității profesionale pe piața valorilor
mobiliare desfășurată de Banca Comercială
„Energbank” S.A.**

În scopul verificării respectării prevederilor legislației privind piața valorilor mobiliare de către Banca Comercială „Energbank” S.A., în temeiul prevederilor art. 1 alin. (1), art. 4 alin. (1) și alin. (2), art. 8 lit. f), art. 21 alin. (2), art. 22 alin. (1) și alin. (3), art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”

(republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS) și Regulamentului cu privire la modul de efectuare a controalelor activității participanților la piața valorilor mobiliare de către Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 9/7 din 14.03.2002 (Monitorul Oficial

al Republicii Moldova, 2002, nr. 117-119, art. 270),

**COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI FINANCIARE
DECIDE:**

1. Se inițiază controlul complex al activității profesionale pe piața valorilor mobiliare desfășurată de către Banca Comercială „Energbank” S.A. pentru perioada de activitate 01.01.2008 – 30.11.2011.

2. Controlul va fi efectuat de către angajații Comisiei

Naționale a Pieței Financiare numiți prin ordinul vicepreședintelui Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

3. Banca Comercială „Energbank” S.A., precum și participanții implicați în activitatea acesteia, vor prezenta la solicitarea membrilor grupului de control toată informația și documentele necesare efectuării controlului.

4. Prezenta ordonanță intră în vigoare din data adoptării.

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIETEI FINANCIARE**

Victor CAPTARI

Nr. 55/3-O. Chișinău, 1 decembrie 2011.

2022 ORDONANȚĂ
cu privire la abrogarea Ordonanței Comisiei Naționale
a Pieței Financiare nr. 60/3-O din 24.12.2009

Ca rezultat al executării cerințelor pct. 2 lit. a) din Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 60/2 din 24.12.2009 „Cu privire la rezultatele controlului tematic privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „BÎRLĂDENI”” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 8-10, art. 22) privind rambursarea integrală a depunerilor de economii acceptate și a dobânzilor aferente, în temeiul prevederilor art. 1 alin. (1), art. 3, art. 4 alin. (1) și alin. (2), art. 9 alin. (1) lit. c), art. 21 alin. (2), art. 22 alin. (1) și alin. (3), art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 46 alin. (1) și alin. (2) din Legea asociațiilor de economii și

împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 112-116, art. 506) și cererii depuse de Asociația de Economii și Împrumut „BÎRLĂDENI” la data de 07.11.2011,

**COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI FINANCIARE
DECIDE:**

1. Se abrogă Ordonanța Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 60/3-O din 24.12.2009 „Cu privire la suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale Asociației de Economii și Împrumut „BÎRLĂDENI”” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 197-200, art. 883).

2. Prezenta ordonanță intră în vigoare la data adoptării.

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIETEI FINANCIARE**

Victor CAPTARI

Nr. 56/4-O. Chișinău, 5 decembrie 2011.

2023 ORDONANȚĂ
cu privire la inițierea controlului complex
privind respectarea legislației în domeniul
asociațiilor de economii și împrumut de către
A.E.Î. „MAȘCĂUȚI”

În scopul verificării respectării legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „MAȘCĂUȚI” (r-nul Criuleni, s. Mașcăuți), în conformitate cu Planul de activitate al Comisiei Naționale a Pieței Financiare pentru anul 2011, în temeiul prevederilor art. 1 alin. (1), art. 3, art. 4 alin. (1) și alin. (2), art. 8 lit. f), art. 20 alin. (1), art. 21 alin. (2), art. 22 alin. (1) și alin. (3), art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 46 alin. (1), alin. (2) și alin. (5) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 112-116, art. 506),

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIETEI FINANCIARE**

**COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI FINANCIARE
DECIDE:**

1. Se inițiază controlul complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. „MAȘCĂUȚI” pentru perioada de activitate 01.01.2009 - 30.09.2011.

2. Controlul va fi efectuat de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare numiți prin ordinul vicepreședintelui Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

3. A.E.Î. „MAȘCĂUȚI” va asigura accesul membrilor grupului de control la toate documentele și la alte surse de informație necesare controlului.

4. Prezenta ordonanță intră în vigoare din data adoptării.

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIETEI FINANCIARE**
Victor CAPTARI

Nr. 56/5-O. Chișinău, 5 decembrie 2011.

Acte ale Consiliului Superior al Magistraturii al Republicii Moldova**2024 H O T Ă R Î R E**

**cu privire la rezultatele desfășurării concursului pentru
suplinirea funcției de vicepreședinte la Curtea de Apel
Bender și anunțarea unui concurs repetat**

Examinând chestiunea cu privire la desfășurarea concursului pentru suplinirea funcției de vicepreședinte la Curtea de Apel Bender, audiind informația domnului Nichifor Corochii, Consiliul Superior al Magistraturii

CONSTATĂ:

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 446/30 din 16 august 2011 a fost anunțat concursul pentru suplinirea funcției de vicepreședinte la Curtea de Apel Bender.

Pe parcurs, a depus cerere de participare la concurs judecătorul Grigore Druguș.

În urma desfășurării concursului, prin vot secret, candidatul menționat nu a acumulat votul necesar pentru a fi înaintată propunerea de numire în funcția de vicepreședinte la Curtea de Apel Bender.

În aceste condiții, Consiliul Superior al Magistraturii conchide că concursul nu a avut loc, din care motive urmează a fi anunțat un concurs repetat pentru suplinirea funcției de vicepreședinte la Curtea de Apel Bender.

Consiliul Superior al Magistraturii, conform prevederilor art. 20 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului, art. 4, 19 alin. (2) și 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii,

**PREȘEDINTELE ȘEDINȚEI CONSILIULUI
SUPERIOR AL MAGISTRATURII**

Nr. 631/44. Chișinău, 6 decembrie 2011.

Nichifor COROCHII

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A respinge cererea domnului Grigore Druguș privind înaintarea propunerii de numire în funcția de vicepreședinte la Curtea de Apel Bender.

2. A anunța concursul pentru suplinirea funcției de vicepreședinte la Curtea de Apel Bender.

3. Judecătorii vor depune cererea de promovare în funcție cu prezentarea caracteristicii, notei informative privind activitatea în ultimii 3 ani, anexelor completate conform Legii privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 și a două fotografii color 4x5 mm.

4. Cererile de participare la concurs se prezintă președintelui Consiliului Superior al Magistraturii pe parcursul a 30 de zile de la momentul publicării prezentei hotărâri în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

5. Informații suplimentare pot fi obținute la Aparatul Consiliului Superior al Magistraturii (mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu 70, tel. 22-30-79, 22-30-76).

6. Hotărârea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe site-ul Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

2025 H O T Ă R Î R E

**privind anunțarea concursului pentru suplinirea funcției
de specialist coordonator în Aparatul Consiliului Superior
al Magistraturii**

Examinând chestiunea privind anunțarea concursului pentru suplinirea funcției de specialist coordonator în Aparatul Consiliului Superior al Magistraturii, audiind informația domnului Nichifor Corochii, Consiliul Superior al Magistraturii, conform prevederilor art. 27-29 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, art. 4 și 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii,

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A anunța concursul pentru suplinirea funcției de specialist coordonator în Aparatul Consiliului Superior al Magistraturii.

2. Solicitanții care pretind la funcția de specialist coordonator în Aparatul Consiliului Superior al Magistraturii vor depune cererile de participare la concurs cu anexarea următoarelor acte:

- a) copia buletinului de identitate;
- b) curriculum vitae (se prezintă și în forma electronică - e-mail: aparatul@csm.md);
- c) fișa personală;
- d) fișa controlului medical;
- e) copia diplomei de licență;
- f) copia carnetului de muncă;

**PREȘEDINTELE ȘEDINȚEI CONSILIULUI
SUPERIOR AL MAGISTRATURII**

Nr. 647/44. Chișinău, 6 decembrie 2011.

- g) cazierul judiciar;
- h) caracteristica de la ultimul loc de lucru;
- j) declarația de venituri și proprietăți;
- k) trei fotografii 40x50 mm.

Notă: Actele specificate la lit. c), d) și j) se întocmesc în baza formularelor eliberate de Aparatul Consiliului Superior al Magistraturii, la lit. a) și e) se autentifică notarial.

La momentul depunerii pachetului de documente, solicitantul va fi informat despre inițierea verificării conform art. 8 din Legea nr. 271-XVI din 18.12.2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice și va semna declarația de verificare.

Cererile de participare la concurs se depun la Aparatul Consiliului Superior al Magistraturii pe parcursul a 30 de zile de la momentul publicării prezentei hotărâri în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3. Informații suplimentare pot fi obținute la Aparatul Consiliului Superior al Magistraturii (mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu 70, tel. 22-30-79, 22-30-76).

4. Hotărârea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe site-ul Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Nichifor COROCHII

Acte ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova**2026 DECIZIE**

**cu privire la rezultatele monitorizării generale
a serviciilor de programe ale posturilor de televiziune
„Moldova 1”, „Prime”, „2Plus”, „Ren TV Moldova”
și „TV Com”**

Monitorizarea generală a serviciilor de programe ale posturilor de televiziune „Prime”, „2Plus”, „Ren TV Moldova” și „TV Com” a fost efectuată, în temeiul art. 37 alin. (1) din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 26.07.2006, pe parcursul a 5 zile fiecare, iar postul public de televiziune „Moldova 1” pe parcursul a 7 zile.

Rezultatele monitorizărilor au constatat următoarele:

Postul public de televiziune „Moldova 1”, monitorizat în perioada 27.09 - 03.10.2011:

• **Derogare de la prevederile art. 1 al Deciziei CCA nr. 21 din 26.02.2008**, care stipulează: „Posturile TV, aflate sub jurisdicția Republicii Moldova, începând cu 1 mai curent, vor interpreta în limbajul mimico-gestual sau prin titrare sincron cel puțin un buletin de știri din timpul zilnic de emisie”. În perioada monitorizată, nici o emisiune informativă nu a fost însoțită de interpretare mimico-gestuală sau titrare sincron.

• **Derogare de la prevederile art. 21 alin. (1) din Codul audiovizualului**, care prevede: „Publicitatea și tele-shoppingul se difuzează grupat, fiind ușor de identificat prin marcate corespunzătoare și fiind separate de alte părți ale serviciului de programe prin semnale optice și acustice”. Postul de televiziune „Moldova 1” a difuzat publicitate nedelimitată la:

- **27.09.2011** - „Черный Жемчуг” și produsul farmaceutic „Цистон” (19:29; 21:33);

- **28.10.2011** - „Черный Жемчуг” (08:40; 13:51; 14:28; 19:31; 21:35), „Цистон” (19:32; 21:36) și „Лив 52” (21:37);

- **29.09.2011** - „Цистон” (19:29; 21:35), „Черный Жемчуг” (08:46; 13:50; 14:30; 19:27; 21:33), „Лив 52” (21:36);

- **30.09.2011** - „Лив 52” (19:29; 21:34);

- **01.10.2011** - „Черный Жемчуг”, din cadrul rubricii „Meteo”, nu a fost delimitată (09:00; 19:25; 21:29);

- **03.10.2011** - „Himalaya” (19:29; 19:30; 21:33) și „Черный Жемчуг” (21:32).

• **Derogare de la prevederile art. 13 alin. (8) din Legea cu privire la publicitatea nr. 1227 din 27.06.97**, care stipulează: „Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de până la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență”:

- Spotul publicitar pentru compania „Orange” a fost difuzat de trei ori timp de o oră de emisie la data de **27.09.2011**: 19:00 (19:30; 19:33; 19:55); **28.09.2011**: 19:00 (33:49; 37:51; 57:27) și **29.09.2011**: 19:00 (30:20; 33:54; 55:52).

• **Derogare de la prevederile art. 12 al Deciziei CCA nr. 133 din 23.12.2009**, care prevede: „Spoturile publicitare ale băuturilor alcoolice se vor încheia cu avertismentul sonor și vizual: „Consumul excesiv de alcool dăunează grav sănătății” (avertismentul în cauză trebuie să fie ușor recepționat). Astfel, la data de **01.10.2011** (20:58; 21:55) și **02.10.2011** (19:31; 20:58; 22:06) spotul publicitar pentru vinul „Fabula” nu a conținut avertismentul sonor și vizual: „Consumul excesiv de alcool dăunează grav sănătății”.

Postul de televiziune „Prime”, monitorizat în perioada 24-28.10.2011:

• **Derogare de la prevederile art. 22 alin. (3) din Codul audiovizualului**, care stipulează: „Volumul spoturilor de publicitate nu poate depăși 12 minute pe oră”:

- **25.10.2011** - Volumul spoturilor de publicitate a fost depășit la orele: 08:00 (12:35); 09:00 (12:10);

- **26.10.2011** - Volumul spoturilor de publicitate a fost depășit la orele: 07:00 (12:36); 08:00 (12:56);

- **27.10.2011** - Volumul spoturilor de publicitate a fost depășit la orele: 07:00 (12:13); 08:00 (12:50); 22:00 (12:29).

• **Constatări la grila de emisie:**

- **24.10.2011** - A lipsit emisiunea „Seara târziu cu Dorin Scobioală” (02:30). Au fost difuzate emisiuni care nu erau prevăzute în grila de emisie: „Da sau Nu” (03:00); „VIP Confidențe” (04:06); „Replica” (04:43); „Новости” - program informativ din Federația Rusă (12:08; 18:11);

- **26.10.2011** - Au lipsit următoarele emisiuni: „Game show” (04:00); „Serial” (18:20);

- **27.10.2011** - Au lipsit următoarele emisiuni: „Game show” (04:00); „Serial” (18:20);

- **28.10.2011** - Au lipsit următoarele emisiuni: „Legea și omul” (02:30); „Prima sursă” (03:00); „Game show” (04:00); „Seara cu Dorin Scobioală” (23:10). Au fost difuzate emisiuni care nu erau prevăzute în grila de emisie: „Человек и закон” (00:00); „Новости” (00:15; 06:00; 12:08; 15:10); „Știrile Prime” (01:25); „De facto” (01:54); „Prima oră” (02:01); „Salutare națiune cu Andrei Gheorghe” (03:50); „VIP Confidențe” (05:19); „Обручальное кольцо” (15:57).

Postul de televiziune „2 Plus”, monitorizat în perioada 27.09 - 01.10.2011:

• **Constatări la grila de emisie:**

- **27.09.2011** - Au lipsit următoarele emisiuni: Emisiuni locale cu caracter cultural, social, cognitiv (04:00); Emisiuni locale despre sănătate, emisiune culinară (05:00); „Matinal” - emisiune locală, cu caracter cognitiv, social, cultural, educativ (06:00; 09:30); Program achiziționat, cognitiv (10:00); Emisiune locală, socială, cognitivă, culturală, educativă (15:30); Emisiunea locală „Talk-show” cu abordarea problemelor sociale, culturale (16:30); „Reporter”, buletin informativ, local (18:00).

- **29.09.2011** - Au lipsit următoarele emisiuni: „Programul matinal” (06:00); Program cu caracter informativ, cognitiv, social, cultural (08:30); Program cultural (10:00; 14:45); Emisiunea locală, socială, cognitivă, culturală, educativă (15:30); Programul social (21:15); Au fost difuzate filme care nu erau prevăzute în grila de emisie (04:20; 09:00; 14:47; 21:03).

- **30.09.2011** - Au lipsit următoarele emisiuni: Emisiune locală despre copii (02:20); Emisiune locală „Talk-show” cu abordarea problemelor sociale, culturale (16:30); Program achiziționat muzical (21:30; 22:30); „Matinal” (09:30); Program achiziționat, divertisment (10:10); Desene animate (13:00); „Reporter” (18:00).

- **01.10.2011** - Au lipsit următoarele emisiuni: „Reporter” (03:00); „Desene animate” (10:00); „Serial” (14:45).

• **Derogare de la prevederile art. 22 alin. (4) din Codul audiovizualului**, care prevede: „Emisiunea de teleshopping durează fără întrerupere nu mai puțin de 15 minute”. Astfel, emisiunea „Teleshopping” a avut o durată, în medie, de 10 minute la data de **28.09.2011**

(12:15), **29.09.2011** (12:06) și **30.09.2011** (12:16).

Postul de televiziune „Ren TV Moldova”, monitorizat în perioada 27.09 - 01.10.2011:

• **Derogare de la prevederile art. 22 alin. (4) din Codul audiovizualului**, care prevede: „Emisiunea de teleshopping durează fără întrerupere nu mai puțin de 15 minute. Numărul maxim de emisiuni de teleshopping pe zi poate fi opt și durata lor totală nu poate depăși trei ore.”:

- **27.09.2011** - Emisiunea Teleshopping de la ora 19:23:38 a durat 02 min. 05 sec.;

- **28.09.2011** - Emisiunea Teleshopping de la ora 19:23 a durat 02 min. 05 sec.;

- **29.09.2011** - Emisiunea Teleshopping de la ora 19:11 a durat 02 min. 04 sec.;

- **01.10.2011** - Emisiunea Teleshopping de la ora 12 a avut o durată de 10 minute.

• **Derogare de la prevederile art. 19 alin. (10) din Codul audiovizualului**, care stipulează: „Publicitatea pentru produsele farmaceutice și tratamentele medicale pentru care este necesară o prescripție medicală este interzisă. Radiodifuzorii prin al căror intermediu se face publicitate produselor farmaceutice și tratamentelor medicale ce nu necesită prescripție medicală vor include în mesajul publicitar recomandarea de a se adresa medicului sau farmacistului în cazul manifestării de reacții adverse și vor plasa pe ecran, pentru 5 secunde sau pe tot parcursul clipului publicitar, numărul licenței de comercializare eliberate de organul de stat abilitat”:

- **28.09.2011** - Pe parcursul difuzării spotului publicitar pentru Centrul medical „Încredere” (13:48) pe ecran nu a fost afișat numărul licenței pentru tratamentele medicale eliberat de organul de stat abilitat;

- **29.09.2011** - Pe parcursul difuzării spotului publicitar pentru Centrul medical „Încredere” (13:35, 13:47) pe ecran nu a fost afișat nr. licenței de activitate.

• **Derogare de la prevederile art. 21 alin. (1) din Codul audiovizualului**, care stipulează: „Publicitatea și teleshoppingul se difuzează grupat, fiind ușor de identificat prin marcaje corespunzătoare și fiind separate de alte părți ale serviciului de programe prin semnale optice și acustice”. Astfel, la data de:

- **27.09.2011** - s-a făcut publicitate nedelimitată (căzi de baie de producție rusească), prin titre în regim teletype, în segmentele de timp: 17:53; 17:53; 21:35; 21:36; 22:16; 22:17 și pentru produsul alimentară „Haiduc”, cu textul: „это полезный и вкусный продукт для ежедневного потребления, прекрасный заменитель обычного хлеба. При регулярном потреблении Вы улучшите свое состояние здоровья и избавитесь от лишнего веса” în segmentele de timp: 18:39; 18:40; 19:39; 19:39; 21:06; 21:06; 21:16; 21:17.

- **28.09.2011** - s-a făcut publicitate nedelimitată pentru produsul alimentară „Haiduc” în următoarele segmente de timp: 20:42; 20:43; 21:58. Spoturile publicitare nu au fost delimitate de secvența ulterioară a serviciului de programe la orele: 13:48; 20:11; 20:34; 21:00; 21:30; 21:54; 22:29; 23:02;

- **29.09.2011** - s-a făcut publicitate nedelimitată (căzi de baie de producție rusească) prin titre, regim teletype, în segmentele de timp: 11:41; 11:55; 20:24; 20:48. Spoturile publicitare nu au fost delimitate de secvența ulterioară a serviciului de programe la orele: 13:37; 13:49; 18:39; 19:55; 20:11; 20:32; 21:16; 21:40; 22:20; 22:56.

- **30.09.2011** - s-a făcut publicitate nedelimitată, pe banda rulantă, pentru produsul alimentară „Haiduc” în următoarele segmente de timp: 20:13; 20:44; 21:05; 21:26;

- **01.10.2011** - spoturile publicitare de la orele: 17:27; 18:32; 19:48; 20:51; 21:43; 22:40 au fost delimitate doar la

început de alte părți ale serviciului de programe.

• **Derogare de la prevederile art. 13 alin. (8) din Legea cu privire la publicitate nr. 1227 din 27.06.97**, care stipulează: „Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de până la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență”:

- **27.09.2011** - Spoturile publicitare pentru sala de forță „Fitness club Doza” (20:11; 20:31; 20:52) și pentru produsul Хлебцы „Haiduc” (21:06; 21:16; 21:17) au fost difuzate de 3 ori timp de o oră de emisie;

- **28.09.2011** - Spoturile publicitare pentru postul de televiziune „Busuioc TV” (20:12; 20:35; 20:59) și pentru sala de forță „Fitness club Doza” (20:12; 20:36; 20:59) au fost difuzate de 3 ori timp de o oră de emisie.

Postul de televiziune „TV Com”, monitorizat în perioada 27.09 - 01.10.2011:

• **Derogare de la prevederile art. 19 alin. (10) din Codul audiovizualului**, care prevede: „Publicitatea pentru produsele farmaceutice și tratamentele medicale pentru care este necesară o prescripție medicală este interzisă. Radiodifuzorii prin al căror intermediu se face publicitate produselor farmaceutice și tratamentelor medicale ce nu necesită prescripție medicală vor include în mesajul publicitar recomandarea de a se adresa medicului sau farmacistului în cazul manifestării de reacții adverse și vor plasa pe ecran, pentru 5 secunde sau pe tot parcursul clipului publicitar, numărul licenței de comercializare eliberate de organul de stat abilitat”:

- **27.09.2011** - Spotul publicitar al serviciilor de chirurgie oftalmologică (20:51, 21:53, 23:21) conține doar adresa la care acestea sînt oferite (str. Zelinski, 15) și nr. de telefon, lipsește nr. licenței.

- **28.09.2011** - Spoturile publicitare pentru Centrul „Доктор Борменталь” (09:35, 18:35, 19:56, 21:59) și „Микрохирургия глаз” (19:55, 20:52, 21:57) nu au fost însoțite de numărul licenței de activitate.

- **30.09.2011** - Spoturile publicitare pentru Centrul medical „Доктор Борменталь” (07:57; 09:36; 18:34; 20:34; 21:58; 22:56) și Clinica de microchirurgie „Федорова” (20:59; 21:56; 22:54) nu au inclus numărul licenței de activitate eliberat de organul de stat abilitat pentru tratamentele medicale.

• **Derogări de la prevederile art. 13 alin. (8) din Legea cu privire la publicitate**, care stipulează: „Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de până la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență”. Respectiva prevedere a fost încălcată la:

- **27.09.2011** - la ora 09:00 - „Unite” (09:01, 09:03, 09:36, 09:39), „Shopping MallDova” (09:00, 09:36, 09:59) și ora 22 - Jumbo (22:20, 22:22, 22:58).

- **29.09.2011** - la ora 09:00 - „Activia” (09:02, 09:22, 09:47), „Старый Мельник” (09:02, 09:25, 09:47), „Unite3G” (09:03, 09:21, 09:45), „Universalbank” (09:05, 09:26, 09:49) și ora 16:00 - „Almagel” (16:00, 16:28, 16:56), „Calgon” (16:00, 16:29, 16:56), „Nurofen pentru copii” (16:02, 16:31, 16:57), „Старый Мельник” (16:00, 16:31, 16:57).

• **Derogare de la prevederile art. 22 alin. (3) din Codul audiovizualului**, care prevede: „Volumul spoturilor de publicitate nu poate depăși douăsprezece minute pe oră”. Astfel, volumul spoturilor publicitare a fost depășit la:

- **27.09.2011** - 09:00 (14:39);

- **28.09.2011** - 21:00 (15:30);

- **29.09.2011** - 09:00 (18:58); 11:00 (19:12); 16:00 (14:32); 20:00 (12:37); 21:00 (14:41); 22:00 (13:04);

- **30.09.2011** - 08:00 (14:22); 09:00 (13:11); 19:00

(13.08); 21:00 (16:02); 22:00 (15:08);

- **01.10.2011** - 20:00 (12:37).

• **Derogare de la prevederile art. 22 alin. (1) din Legea cu privire la publicitate**, care stipulează: „...prin sponsorizare se înțelege acordarea de către o persoană fizică sau juridică (sponsor) a unor aporturi sub formă de mijloace financiare, bunuri, produse ale activității intelectuale, prestare de servicii, realizare de lucrări unei alte persoane fizice sau juridice (sponsorizate) la pregătirea și desfășurarea unor activități și programe de interes social. În cadrul acestor activități și programe, publicitatea sponsorului se difuzează în condițiile contractului de sponsorizare.”. Astfel, filmele „Адвокатессы Дело” și „Жажда”, retransmise de la postul „PTP”, au fost sponsorizate de produsul autohton „Glykofit” la data de **28.09.2011** (21:31 și 23:34) și **30.09.2011** (00:04; 22:05; 22:24; 22:51; 23:48), iar la data de **01.10.2011**, filmul retransmis „Надежда как свидетельство жизни” a fost sponsorizat de produsele farmaceutice „Choliver” (20:13) și „Otilin” (23:21).

• La data de **27.09.2011**, ora 21:25, a fost difuzată o emisiune de producție proprie – prognoza meteo, cu o durată de 37 de secunde, realizată rudimentar, prin titre, și sponsorizată de marca „Onduline”, a cărei publicitate a fost difuzată înainte și după prognoză. În calitatea sa de distribuitor de servicii, în lipsa licenței de emisie, „TV Com” nu este în drept să realizeze emisiuni proprii.

Ca urmare a dezbaterilor din cadrul ședinței publice și atestării faptului că în grila de emisie a posturilor de televiziune „Prime” și „2Plus” se regăsesc emisiuni care deja nu mai sunt difuzate în serviciile de programe ale acestora, dar și apariția unor emisiuni noi care, la rândul lor, nu se regăsesc în grilă, membrii CCA au recomandat administratorilor posturilor nominalizate să prezinte, în termen de 15 zile, grilele de emisie actualizate și concepțiile generale ale serviciilor de programe în cazul modificării acestora.

În temeiul celor constatate, în conformitate cu art. 37, 38, 40 ale Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutul CCA, Regulamentul cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, aprobate prin Hotărârea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

**PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 155. Chișinău, 11 noiembrie 2011.

2027 DECIZIE

cu privire la activitatea postului de radio „Pro 100 radio”

Prin scrisoarea nr. 5637 din 21.07.2011, întreprinderea „Alai Media” SRL, fondatoarea postului de radio „Pro 100 radio”, a informat CCA despre întreruperea, din motive tehnice, a emisei în orașele Ceadăr-Lunga și Vulcănești în perioada 25 iulie – 5 august 2011, continuând emisia în or. Comrat.

CNFR, prin scrisoarea nr. 07/1-2398 din 04.10.2011, a confirmat că reluarea emisei pe frecvențele 103,8 MHz - Ceadăr-Lunga și 107,3 MHz - Vulcănești nu s-a efectuat.

Prin Decizia CCA nr. 152 din 24 octombrie curent, ținând cont de cererea întreprinderii „Alai Media” SRL nr. 588 din 24.10.2011 și în conformitate cu art. 38 alin.(7) din Codul audiovizualului, s-a decis că chestiunea nominalizată va fi examinată în una din ședințele ulterioare.

La 10 noiembrie curent, directorul „Alai Media” SRL, dl Ponomariov A., a depus la CCA o scrisoare informativă,

DECIDE:

Art. 1. A aplica avertizare publică IPNA Compania „Teleradio Moldova”, fondatoarea postului public de televiziune „Moldova 1”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (8) din Legea cu privire la publicitate nr. 1227 din 27.06.1997, art. 21 alin. (1) din Codul audiovizualului, art. 1 al Deciziei CCA nr. 21 din 26.02.2008 și art. 12 al Deciziei CCA nr. 133 din 23.12.2009, în conformitate cu art. 38, alin. (3) din Codul audiovizualului.

Art. 2. A aplica o amendă în valoare de 5400 lei întreprinderii „TELEPROIECT” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Ren TV Moldova”, pentru derogări de la prevederile art. 13 alin. (8) din Legea cu privire la publicitate nr. 1227 din 27.06.1997, art. 19 alin. (10), art. 21 alin. (1), și art. 22 alin. (4) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38 alin. (2), lit. h) și alin. (3) din Codul audiovizualului.

Art. 3. A aplica o amendă în valoare de 5400 lei întreprinderii „TV-Comunicații Grup” SRL, fondatoarea postului de televiziune „TV Com”, pentru derogări de la prevederile art. 13 alin. (8), art. 22 alin. (1) din Legea cu privire la publicitate nr. 1227 din 27.06.1997, art. 19 alin. (10) și art. 22 alin. (3) din Codul audiovizualului, în conformitate cu art. 38 alin. (2), lit. h) și alin. (3) din Codul audiovizualului.

Art. 4. Întreprinderile ÎCS „PRIME TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Prime” și întreprinderii Î.C.S. „TELEFE M INTERNAȚIONAL” SRL, fondatoarea postului de televiziune „2 Plus”, vor prezenta în termen de 15 zile grilele de emisie actualizate și concepțiile generale ale serviciilor de programe în cazul modificării acestora.

Art. 5. Administratorii posturilor de televiziune „Moldova 1”, „Ren TV Moldova” și „TV Com” vor prezenta, în termen de 15 zile, un raport despre măsurile întreprinse în vederea lichidării încălcărilor atestate.

Art. 6. În conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 96 din 17.10.2008, posturile de televiziune „Moldova 1”, „Ren TV Moldova” și „TV Com” vor comunica publicului motivele și obiectul sancțiunii, în formula legislației în vigoare.

Art. 7. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare.

Art. 8. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic

la care a anexat scrisoarea CNFR nr. 07/1-2584 din 25.10.2011 prin care se confirmă emisia pe frecvențele 103,8 MHz - Ceadăr-Lunga și 100,3 MHz - Comrat.

În temeiul celor constatate și în conformitate cu art. 27 alin. (2), 37, 38, 40 ale Codului audiovizualului, Statutului CCA, aprobat prin Hotărârea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. A aplica avertizare publică întreprinderii „Alai Media” SRL, fondatoare a postului de radio „Pro 100 radio”, conform art. 38 (2) lit. b), (3), lit. a) ale Codului audiovizualului pentru nerespectarea p. 7.2 din condițiile la Licența de emisie seria AA nr. 073674 din 13.10.2009.

Art. 2. În conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 96 din 17.10.2008, postul de radio „Pro 100 radio”

va comunica publicului motivele și obiectul sancțiunii, în formula legislației în vigoare.

Art. 3. Direcția monitorizare va efectua monitorizarea serviciului de programe al postului de radio menționat în filialele acestuia din orașele Vulcănești și Ceadăr-Lunga.

**PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 158. Chișinău, 11 noiembrie 2011.

Art. 4. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția expertiză și licențiere.

Art. 5. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic

2028 D E C I Z I E

cu privire la organizarea conferinței naționale „15 ani de activitate a CCA” și desfășurarea concursului serviciilor de programe ale radiodifuzorilor autohtoni locali, cu decernarea premiilor

În luna decembrie curent, CCA va organiza o masă rotundă cu ocazia aniversării a 15 ani de activitate a Consiliului Coordonator al Audiovizualului și va desfășura un concurs pentru radiodifuzorii locali din afara mun. Chișinău și Bălți, în cadrul căruia vor fi decernate premii constând în echipament tehnic.

Concursul va fi finanțat din mijloacele financiare din fondul de susținere a radiodifuzorilor.

În acest context, pentru organizarea evenimentului nominalizat, în conformitate cu prevederile p. 9 și 11 b), d) din Regulamentul privind gestionarea Fondului de susținere a radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 125 din 4.12.2007, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. A aloca mijloace financiare necesare din Fondul de susținere a radiodifuzorilor pentru organizarea conferinței naționale „15 ani de activitate a Consiliului Coordonator al Audiovizualului”.

Art. 2. A demara concursul pentru radiodifuzorii autohtoni locali din afara mun. Chișinău și Bălți. Regulamentul de desfășurare a concursului va fi publicat pe pagina web a CCA.

Art. 3. A aloca mijloace financiare din Fondul de susținere a radiodifuzorilor pentru premiile concursului.

Art. 4. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

**PREȘEDINTELE
CONSILIULUI COORDONATOR
AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 161. Chișinău, 11 noiembrie 2011.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic